

ΤΩ ΣΕΒΑΣΤΩ ΜΟΙ ΘΕΩ
ΝΙΚΟΛΑΩ ΑΝΑΡΟΝΤΩ
ΕΙΡΝΟΜΟΝΙΗΣ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΣ ΕΝ ΕΝ
Ο ΣΥΓΓΡΑΨΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Σ. ΜΕΤΑΞΑ

Καθηγητοῦ τῆς Γαλλικῆς

1902
ΜΕΤ
Γ&ρ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ-ΑΤΛΑΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΒΕΛΤΙΩΝ

ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑ ΕΠΙ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΝ 1901-1906

ΠΕΡΙΕΧΟΥΣΑ

69. Χάρτας ἀπέναντι τοῦ κειμένου.—12. Ἐθνογραφικοὺς καὶ
ζωολογικοὺς πίνακας.

Πλήθος εἰκότων καὶ γεωγραφικῶν σχημάτων.

Πίνακα τῶν δήμων τῆς Ἑλλάδος.

Ἀλφαβητικὸν πίνακα πρὸς εὔρεσιν τῶν ἐν τῷ κειμένῳ ἀναφερο-
μένων ὀνομάτων.

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΕΣΙΠΡΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

“ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ,,

1902

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. Γ. Μεταξῆν

Ἐχόντες ὅτι ὄφει τὸν Νόμον „ΒΤΙ“ τῆς 12ης Ἰουλίου 1895 περὶ διδασκαλῶν βιβλίων τῆς μέσης καὶ δημοτικῆς ἐκπαίδευσως καὶ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1895 καὶ τὴν ἐκθεσὶν τῆς οὐκείας ἐπιτροπείας τῶν κριτῶν τῶν διδασκαλῶν βιβλίων, τὼν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα εἰσαχθέντων, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἐγκρίνομεν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπείας ταύτης, ὅπως τὸ ἐνέμερον σύγγραμμα «Γεωγραφία» τὸ κατὰ τὸν εἰρημένον Νόμον ἐγκριθέν, εἰσαχθῇ ἐν τοῖς δημοσίοις, δημοσυντηγείοις καὶ ιδιωτικοῖς Ἑλληνικοῖς σχολείοις, ἐπὶ πέντε σχολικὰ ἔτη, ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1901—1906.

Ὁ Ὑπουργὸς
Σ. ΣΤΑΝΗΣ

ΣΤΕΦ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Πάν γνῶσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ ἐκδότη.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

«Προβαίνοντες εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς Γεωγραφίας τοῦ Γ. Σ. ΜΕΤΑΕΑ ἐθαυμάσαμεν τὴν **ἐντεχνον φιλοκαλίαν, τὸν ἐπιστημονικὸν πλοῦτον** καὶ πληθὺν καὶ ποικιλίαν τῶν διαφόρων ζωολογικῶν καὶ ἐθνολογικῶν εἰκόνων, τῶν σχημάτων καὶ γεωγραφικῶν χαρτῶν, καὶ **ἐμακαρίσαμεν** τοὺς μέλλοντας ν' ἀποκτήσωσι τοιοῦτον διδακτικὸν βιβλίον παιδᾶς ἡμῶν, οἵτινες παίζοντές πως καὶ τερπόμενοι **θὰ καρπωθῶσι τόσον ὠφελίμους γνώσεις ἀπὸ τοιοῦτου παραδείσου.**

Καὶ τῷ ὄντι τὸ 1^{ον} μέρος αὐτῆς περιέχον τὴν κοσμογραφικὴν καὶ Φυσικὴν Γεωγραφίαν, καὶ ἄλλως περιεκτικώτατον καὶ διδακτικώτατον ὄν, εἶνε πλήρες κοσμογραφικῶν σχημάτων καὶ εἰκόνων γεωλογικῶν κλπ. ἐξ ὧν πεπεισμεθα ὅτι εἰ μαθηταὶ θὰ μάθωσιν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ θὰ διατηρήσωσιν ἐν τῇ μνήμῃ πλείονα καὶ κρείττονα ἢ ὅσα μαθαίνουσιν ἐντὸς ἐνὸς ἔτους ἀποστηθίζοντες τοὺς ψιλοὺς λόγους ἀπλοῦ κειμένου.

Περιελθόντες δὲ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν λοιπῶν μερῶν αὐτῆς εὕρομεν ταύτην κατ'οὐδὲν λειπομένην τῶν προεξετασθεισῶν γεωγραφιῶν, **ἐν τισὶ δὲ καὶ μᾶλλον εὐστοχυῶσαν ὡς ἀρυομένην τὴν ὕλην ἐκ καλλίστης πηγῆς.**

Οὐδόλως ψέγοντες συγγραφέα οὕτως ὑπεβάλλοντα ἔργον πολλοὺς μόχθους καὶ δαπάνας οὐ σμικρὰς ἀπαιτοῦν, πρὶν νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ εἰσαγωγή αὐτοῦ εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους ἐγκρίνομεν κτλ.»

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ—ΑΤΛΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Σ. ΜΕΤΑΞΑ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΓΗ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΜΕΡΟΣ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ:

1^{ον} Τὴν Γῆν ἐν τῷ διαστήματι. — 2^{ον} Τὴν Ἀπεικόνισιν τῆς Γῆς. —

3^{ον} Τὴν Φυσικὴν Γεωγραφίαν. — 4^{ον} Τὸν Ἄνθρωπον (Πληθυσμός, Φυλαί, Διοικήσεις, Θρησκεία). 5^{ον} Τὴν ἐργασίαν τοῦ ἀνθρώπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΓΗ ΕΝ ΤΩ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΙ

1. Ἡ γῆ εἶνε εἰς ἐκ τῶν ἀναριθμήτων ἀστέρων τοῦ στερεώματος.

2. Πολλὰ εἶδη ἀστέρων ὑπάρχουσιν, ἥτοι οἱ ἀπλανεῖς, οἱ πλανῆται, οἱ δορυφόροι τῶν πλανητῶν καὶ οἱ κομήται.

Ὁ ἥλιος εἶναι ἀστὴρ ἀπλανής, ἡ γῆ πλανήτης στρεφόμενος περὶ τὸν ἥλιον καὶ ἡ Σελήνη δορυφόρος στρεφόμενος περὶ τὴν γῆν καὶ μετ' αὐτῆς περὶ τὸν ἥλιον.

ΟΙ ΑΠΛΑΝΕΙΣ ΑΣΤΕΡΕΣ

3. Οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες εἶνε τὰ λάμποντα ἐκεῖνα σημεῖα, ἅτινα παρατηροῦνται τὴν νύκτα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ φαίνονται τηροῦντα τὴν αὐτὴν πρὸς ἑλληκὰ θέσιν. Τὰ ἀστὲρ ταῦτα εἶνε σώματα αὐτόφωτα, ἀπέχουσιν ἀπείρως ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου καὶ εἶνε ἀναριθμητά.

4. Ἀστερισμοί. Παρατηρῶν τις τὸν οὐρανὸν θέλον ἐν καιρῷ νυκτός βλέπει ἀθροίσματα ἀστέρων διαφόρων σχημάτων. Ταῦτα ὀνομάζονται ἀστερισμοί. Εἰς τῶν γνωστοτέρων ἀστερι-

Σχ. 1—2. Πολικὸς ἀστὴρ, Μικρὰ Ἀρκτος, Μεγάλῃ Ἀρκτος.

σμῶν εἶνε ἡ Μικρὰ Ἀρκτος (Σχ. 1—2), εἰς τὴν οὐρανὸς τῆς ὁποίας ὁ τελευταῖος ἀστὴρ εἶνε ὁ λεγόμενος Πολικὸς ἀστὴρ, ὁ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ναυτικῶν ὀνομαζόμενος ἀστὸν τῆς τραμωνιάνας.

5. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Μικρᾶς Ἀρκτος εὐρίσκεται ἕτερος ἀστερισμὸς τοῦ αὐτοῦ μὲν σχήματος, ἀλλὰ μεγαλειότερος καὶ εἰς ἀντίστροφον θέσιν, ὅστις ὀνομάζεται Μεγάλῃ Ἀρκτος ἢ Ἀρμα τοῦ Δαυὶδ. Εὐρίσκων τις τὴν Μεγάλῃ Ἀρκτον, ἥτις εὐκόλως διακρίνεται εἰς τὸν ἀνέφερον οὐρανόν, δύναται δι' αὐτῆς εὐκολώτατα ν' ἀνεύρῃ τὸν Πολικὸν ἀστὴρα, εἰάν προσέβῃ τὴν εὐθεῖαν τὴν ἐνοῦσαν τοῦς μετωπικοῦς ἀστέρας τῆς Μεγάλῃς Ἀρκτος εἰς ἀπόστασιν πεντάκις μεγαλειότεραν· ἐκεῖ εἰς τὸ τέλος τῆς γραμμῆς κεῖται ὁ Πολικὸς ἀστὴρ, ὅστις χρησιμεύει, ἵνα δι' αὐτοῦ διακρίνωμεν τὸν βορρᾶν.

6. Ἑτέρος μέγας ἀστερισμὸς, εἰς ὃν ἀνήκει καὶ ἡ γῆ ἡμῶν, εἶνε ὁ λεγόμενος Γαλαξίας, κύκλος ὁρατὸς εἰς ἀνέφερον νύκτα ἐν εἰδὲι νεφελώματος φαίου ἢ γαλακτοχόρου, ἐξ οὗ φέρεται καὶ τὸ ὄνομα. Διακρίνομεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ στερεώματος, εἰάν διευθύνωμεν τὸν ὁρβᾶσμον ἡμῶν ἀπὸ βορρᾶ εἰς νότον.

Ἐρωτήσεις. — 1. Ὑπάρχουσιν πολλὰ εἶδη

ἀστέρες; 2. Τι ονομάζεται ἀστειρισμός; 3. Ποιός εἶνε ὁ σχηματισμός τῆς Μεγίλης Ἀρκτοῦ; 4. Ἀρὸς ἀναγνωρίσμενος τῆν Μεγίλην Ἀρκτον, διὰ ποῖον μίσην ἀνακαλύπτει τὸν Πολικόν Ἀστέρα; 5. Ποῖον σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος δεικνύει εἰς ἡμᾶς ὁ Πολικὸς ἀστήρ; 6. Ἐχούσιν ἢ οὐκ εἶσιν φῶς οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες;

ΗΛΙΟΣ

7. Ὁ ἥλιος εἶνε ὁ πλησιέστερος εἰς τὴν σφαίραν μας ἀστήρ καὶ ὁ μικρότερος μεταξύ τῶν ἀπλανῶν. Ἐὰν ὁ ἥλιος ἀπέχεν ὅσον καὶ οἱ πολλοὶ μακρὰν ἡμῶν κείμενοι ἀστέρες, οὐ δύναμθα νὰ βλέπωμεν δι' ἀόλυτον ὀφθαλμοῦ, οὗτος δὲν θὰ ἦτο ὁρατός εἰς ἡμᾶς, ἐξ οὗ συνάγεται ὅτι ὁ μέγας ἡμῶν ἥλιος εἶνε μικρότερος ἄλλων ἀπλανῶν.

8. **Μέγεθος τοῦ ἥλιου.** — Ὑπολογίσθη ὅτι ὁ ἥλιος εἶνε ἐν ἑκατομυρίῳ τριακοσίαις χιλιάδας φορὰς μεγαλύτερος τῆς Γῆς.

9. **Ἀπόστασις τοῦ ἥλιου.** Τὸ φῶς διατρέχει 75,000 λέυχας 1 κατὰ δευτερολέπτου. Ὁ ἥλιος τοῦ ὁποῦ το φῶς φθάνει εἰς τὴν Γῆν εἰς 8 λεπτά καὶ εἰς 13 δευτερολέπτα, ἀπέχει ἄρα ἀπ' ἡμῶν 37 ἑκατομ. λέυχας, ἀλλ' ἡ τεραστία αὕτη ἀπόστασις εἶνε ἀπῆλκτος παραβαλλομένη πρὸς τὴν ἀπόστασιν τὴν χωρίζουσαν τὴν Γῆν ἀπὸ τοῦ ἐγγυτέρου πρὸς αὐτὴν ἀπλανοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ το φῶς

ΗΛΙΟΣ

37 ἑκατομ. λέυχας

Σχ. 3. Ἀπόστασις τῆς Γῆς ἀπὸ τοῦ ἥλιου.

φθάνει εἰς τὴν Γῆν εἰς $3\frac{1}{2}$ ἡμέρας καὶ ἐπομένως χιλιάδες ἑκαυτῶν δέον νὰ παρέλθωσιν, ἵνα φθάσῃ εἰς ἡμᾶς· τὸ φῶς τῶν ἀπλανῶν ἀπλανῶν.

ΟΙ ΠΛΑΝΗΤΑΙ

10. Πλανῆται καλοῦνται ἀστέρες, ὧν ἡ τροχιά² δὲν εἶνε ἐντελὴ κυκλική, καὶ οὔτινες στρέφονται περὶ ἑνὸς ἀπλανοῦ, μετὰ τοῦ ὁποῦ ἀποτελοῦσι τὰ λεγόμενα ἡλιακὰ συστήματα, ὧν ἐν εἶνε καὶ τὸ ἡμέτερον.

11. Οἱ πλανῆται ἂν καὶ φαίνον-

ται ὡς ἀστέρες ἀπλανεῖς, ἐν τούτοις εἶνε ὅλως διαφόροι, καθόσον οἱ μὲν ἀπλανεῖς κεντρίν εἰς ἀπείρου ἀποστά-

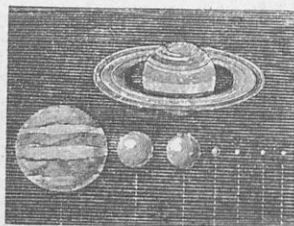
Σχ. 4. Τροχιά πλανήτου. Τροχιά κομήτου.

σεις καὶ λάμπουσιν ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ φωτός, ὡς τούτο συμβαίνει καὶ εἰς τὸν ἡμέτερον ἥλιον, οἱ δὲ πλανῆται κεντρίν σχετικῶς πλησιέστερα εἰς τὴν Γῆν ἢ οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες, καὶ λάμπουσιν ἐκ τοῦ φωτός, ὅπερ λαμβάνουσιν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἥλιου, περὶ τὸν ὁποῖον στρέφονται. Ἐὰν δὲ ὑποθεθῇ ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀνέλθωμεν εἰς ἕνα πλανήτην, τότε θὰ ἐβλέπωμεν τὴν Γῆν λάμπουσαν ὡς ἄστρον, ἐνῶ τὸ φῶς λαμβάνει αὐτὴ παρὰ τοῦ ἥλιου.

12. Οἱ πλανῆται διαφέρουσιν πρὸς ἑτὶ τῶν ἀπλανῶν, καθότι οἱ μὲν πλανῆται στρέφονται περὶ τὸν ἥλιον, οἱ δὲ ἀστέρες φαίνονται ἀκίνητοι.

13. Γνωστοί εἰσιν ἀπὸ τῶν ἀρχαιτάτων χρόνων κύριον πλανῆται 8, καὶ ἕτερον συμπλέγμα πολλῶν μικροτέρων νεωστὶ ἀνακαλυφθέντων.

Οἱ κυριώτεροι πλανῆται ἀριθμοῦμενοι ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν ἥλιον πλησιέστερου εἶνε (Σχ. 5).

1 Κρόνος μετὰ τῶν δακτυλίων αὐτοῦ — 2. Ζεὺς. — 3. Ποσειδῶν. — 4. Οὐρανός. — 5 Γῆ. — 6. Ἀφροδίτη. — 7. Ἀρης. — 8. Ἑρμῆς.

Σχ. 5. Συγκριτικὸν μέγεθος τῶν ὁκτὼ κυριωτέρων πλανητῶν.

Ἑρμῆς, Γῆ. Ζεὺς, Οὐρανός, Ἀφροδίτη, Ἀρης, Κρόνος, Ποσειδῶν.

14. Ὁ λαμπρότατος τῶν πλανητῶν εἶνε ὁ Ἀφροδίτη, ἥς ἡ λάμψις εἶνε τόσο ζωηρὰ, ὥστε καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἐνίοτε εἶνε ὁρατὴ. Ὁ οὐρανός καὶ ὁ Ποσειδῶν δὲν φαίνονται διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ.

15. **Δορυφόροι τῶν πλανητῶν.** — Πολλοὶ πλανῆται συνοδεύονται ὑπὸ ἀστέρων δευτερευόντων, οἵτινες καλοῦνται **Δορυφόροι**. Δορυφόρος τῆς Γῆς εἶνε ἡ Σελήνη.

16. **Ἡμέτερον ἡλιακὸν σύστημα.** — Ὁ ἥλιος, οἱ Πλανῆται καὶ οἱ Δορυφόροι τῶν Πλανητῶν ὁνομαζονται ἡμέτερον ἡλιακὸν σύστημα ἢ ἁπλῶς σύστημα ἡλιακόν.

ΣΗΜ. Ὅπως κάλλιστον ἐννοήσωμεν τὸ ἡλιακὸν σύστημα, δέον νὰ φαντασθῶμεν τὸν ἥλιον, κείμενον, εἰς τὸ κέντρον καὶ στρεβόμενον περὶ τὸν ἀξόνά του ἐντὶ 25 ἡμερῶν, τοὺς πλανῆτας περιφερόμενους κατὰ τὴν ἑορὰν τῆς περιστροφῆς τοῦ ἥλιου, τοὺς δορυφόρους περιφερόμενους ἐπίσης περὶ τὸν πλανήτην αὐτὸν καὶ τοὺς κομήτας γράφοντας τροχίας, ὅχι κυκλικὰς, ἀλλὰ ποῦ ἐπιμήκει καὶ τρέχοντας καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις καὶ καθ' ὅλας τὰς φορὰς μετὰ τῶν πλανητικῶν τροχιῶν.

ΚΟΜΗΤΑΙ

17. Καλοῦνται κομήται ἀστέρες ἐσχηματισμένοι ὑπὸ πυρῆνης φωτισθῆλου, ἀραιοῦ καὶ ἀσυμπαγούς· τούτους περιβάλλει νεφελώδης περιχώλου καλούμενον **κόμη**, ἥτις εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν κομητῶν προεκτείνεται εἰς μακρὰν φωτεινὴν οὐράν ποικίλλουσαν κατὰ τὸν σχηματισμόν.

Οἱ Κομήται περιγράφουσιν περὶ τὸν ἥλιον ἐπιμηχεστάτας τροχίας, ἐρχονται ἐξ ἀπώτατων χωρῶν, εἶνε ὁρατοὶ ἐπὶ τινι χρόνῳ καὶ κατόπιν ἐξαφανίζονται.

Ἑρωτήσεις. — 1. Ὁ ἥλιος εἶνε ἀπλανὴς ἢ οὐ; 2. Ποῖον εἶναι τὸ μέγεθος τοῦ ἥλιου ὡς πρὸς τὴν Γῆν; 3. Εἰς ποίαν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Γῆς κείται ὁ ἥλιος; 4. Τι εἶναι πλανῆτης; 5. Ἡ Γῆ εἶναι πλανῆτης ἢ οὐ; 6. Ποιοὶ εἶναι οἱ κυριώτεροι πλανῆται; 7. Οἱ πλανῆται εἶναι αὐτοφῶτοι ἢ οὐ; 8. Διατὶ λάμπουσιν οἱ ἀπλανεῖς; 9. Διατὶ ὁ ἥλιος φαίνεται μεγαλῆτερος τῶν ἀπλανῶν; 10. Πῶς ἠδυνήσαν νὰ ὑπολογίσωμεν τὴν ἀπόστασιν τῆς Γῆς ἀπὸ τοῦ ἥλιου.

Η ΓΗ

18. Ἡ Γῆ εἶνε εἰς ἕκ τῶν ὁκτὼ κυριωτέρων πλανητῶν, οἵτινες στρέφονται περὶ τὸν ἥλιον.

(1) Μία λέυγα = 4 χιλιόμετρα.
(2) Ὁ διδάκαλος θ' ἀπαντῇ τὸ περὶ κύκλου καὶ τροχιάς.

19. Ἡ Γῆ εἶναι σφαιρική, ἑλκυσσόμενη περὶ τοῦ πύλου· καὶ ὁ πῦλος ἐξωστρεφόμενος πρὸς τὸν ἡμερησίον, ὡς παρὰ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀκολουθοῦντος σχήματος, ὅπου ἡ ὁριζώντιος διάμετρος ὑπολογίζεται μεγαλύτερα τῆς καθεύτου κατὰ 42 χιλίους.

Σχ. 6. Ἡ Γῆ εἶναι πεπισημένη περὶ τοῦ πύλου.

20. Τὴν κυρτότητα τῆς Γῆς δύναται ν' ἀντιληφθῇ, ἐὰν σταθῇ ἐπὶ παραλίᾳ τινός.

Ἄς ὑποθέσωμεν παρατηρητὴν ἰσθμῶν ἐπὶ τὸ σημεῖον Α (Σχ. 7) τῆς

Σχ. 7. Μία ἀπόψεις τῆς κυρτότητος τῆς Γῆς.

παραλίας καὶ παρατηροῦνται πλοῖον ἀπομακρυνόμενον. Ἐὰν ἡ ἀπειρος ἐπιφανεία τῆς θαλάσσης, ἣν ἔχει πρὸς κύτου, ἦτο ἐπιπέδου, θὰ ἔβλεπε μὲν τὸ πλοῖον μικρυνόμενον κατὰ μικρὸν, ἀλλὰ πάντοτε ὁλόκληρον, μέχρις οὗ αἱ ἀπειροὶ ἀποστάσεις θὰ τὸ καθίστων ἀόρατον εἰς τὸν ὁρῶν.

Ἀλλ' ὅμως δὲν συμβαίνει οὕτως· εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς παραλίας ἀπόστασιν Θ ὁ παρατηρητής βλέπει ὅλον τὸ σκάφος καὶ τοὺς ἰσθμῶν, τοὺς πλοῖον, εἰς ἀπόστασιν Θ' βλέπει μόνον τοὺς ἰσθμῶν καὶ τέλος εἰς ἀπόστασιν Θ'' καὶ αὐτοὶ οἱ ἰσθμῶν ὑπὸ ὀπτικῇ ἀκτίνᾳ ΑΒ ἐξασφαλίζονται. Ὅλος δὲ τὸν ἀντικτὸν συμβαίνει, ὅταν πλοῖον τι διευθύνεται εἰς τὸν λιμένα. Εἰς μεγίστην ὥρην, ὅταν ἀπ' αὐτοῦ ἀπόστασιν ἐμφανίζεται τὸ ἄνω μόνον μέρος τῶν ἰσθμῶν, κατόπιν δὲ ὁλόκληροι οἱ ἰσθμῶν, καὶ κατὰ ὅσον τὸ πλοῖον πλησιάζει πρὸς τὸν λιμένα, φαίνονται τὰ ἄνω μόνον μέρη τοῦ σκάφους καὶ ἐπὶ τέλος ὁλόκληρον τὸ σκάφος. Ἐκ τούτων λοιπὸν ἐπεταὶ ὅτι ἡ ἐπιφανεία τῆς θαλάσσης εἶναι κυρτή, καὶ ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ παρατήρησις δύναται εἰς πᾶσαν θαλάσσιαν ἀκτὴν νὰ ἐπαναληφθῇ, συμπεραίνουμεν ἐντέλειαν ὅτι ἡ Γῆ ἔχει σχῆμα σφαιρικήν.

21. Μέγεθος τῆς Γῆς. Διάμετρος. — Ἡ

Σχ. 8. Διάμετρος τῆς Γῆς

πὰν διάμετρον 1 μέτρον καὶ 50 ἑκ. ὅπως παραστήσωμεν τὴν Γῆν, ἔρρεπε νὰ ὁρίσωμεν ἐπὶ τῆς σφαίρας ταύτης ἕνα κόκκον ἑκάστου 1 χιλιοστούρου πυκνότητος πρὸς παραστάσιν τοῦ ὑψηλοτέρου ὅρου. Ὁ κόκκος οὗτος τῆς ἡμέρας οὐδὲν δὲ ἐραίνετο. Ὅρθως ὅρα δυνάμεθα νὰ ἐπιφάνεια τῆς Γῆς εἶναι διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ πλοῖου τοῦ ποταμοῦ.

22. Ἀντίποδες ὀνομαζονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῶν ἐκ διαμέτρων ἀντίθετων σημείων τῆς σφαίρας. Οὕτως οἱ ἐπὶ τοῦ σημείου Β (Σχ. 9) ὄντες κατοικοῦσιν ἀντίποδες τῶν τοῦ σημείου Α. Ἐπίσης οἱ κάτοικοι τοῦ σημείου Γ εἶναι

Σχ. 9. Ἀντίποδες.

ἀντίποδες τοῦ σημείου Δ. Οὕτω βλέπομεν ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ σημείου Β καὶ Δ φαίνονται ἔχοντες ἐν σχέσει πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν σημείων Γ καὶ Α τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ πόδια καὶ τοὺς πόδας ἀνιστραμμένους. Πρώτῳ καὶ δὲ ἀμφοτέρους τὰ κάτω ἀπὸ τῆς λουστὴς τὸ κέντρον τῆς Γῆς· πρὸς δὲ ἔλκει ἡμᾶς ἡ βαρύτης, τὰ ἄνω εἶναι ὁ Οὐρανὸς ὁ πανταχόθεν τὴν Γῆν περιβάλλων.

23. Κινήσεις τῆς Γῆς. Ἡ

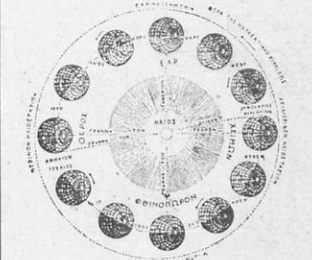

Σχ. α'. Κλίσις τῆς Γῆς.

Ἡ κινουμένη ἀδιαλείπτως στρέφεται

πάντοτε περὶ αὐτὴν, καθ' ὅσον τρόπον ἡ κινουμένη σφαῖρα ἢ βεβήθη· ἡ περὶ τὴν αὐτὴν κίνησις γίνεται ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ἐντός 24 ὥρων.

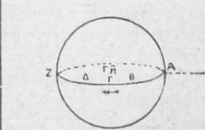
ΣΗΜ. Ἡ Γῆ ὅμως δὲν περιστρέφεται ὀρθῶς, ἀλλὰ κακῶς, ὡς ἐκ τῆς εἰκόνης τῆς περὶ τὸν ἥλιον, ἀλλὰ κακῶς. Ἐὰν ἐστρέφετο ὀρθῶς, ὅλοι οἱ τόποι θὰ εἶχαν πάντοτε ὁμοειδῆς ἡμέραν καὶ νύκτα. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι κακῶς, οἱ τόποι ἐκείνοι οἱ ὅποιοι, περιστρεφόμενοι, ἔχουσι νὰ διαγράφωσι μεγαλύτερον κυκλικὸν τόσον ἔμπροσθεν τοῦ ἥλιου, ὅσοις ἡμέρας μεγαλύτερας, ἐκείνοι δὲ, οἱ ὅποιοι ὑστεροῦν μικρότερον τόσον, ἔχουσι ἡμέρας μικρότερας. Ἐκ τῆς κλίσεως ταύτης τῆς Γῆς προκύπτει, ὅτι οἱ τόποι οἱ ἔχοντες τὰς μεγαλύτερας ἡμέρας, κατὰ τινα ἐποχὴν τοῦ ἔτους, εὐρίσκονται μετὰ ἐξ ἡμέρας εἰς τὴν ἀντίθετον θέσιν καὶ τότε ἔχουσι τὰς μικρότερας.

Σχ. 6'. Αἱ 4 ὥραι τοῦ ἔτους.

Αἱ ὥραι τοῦ ἔτους καὶ τὰ κλίματα προέρχονται ἐκ τῆς κλίσεως ταύτης τῆς Γῆς· τὸ θέρος ἐκαστοῦ ἡμισφαρίου ἐπέρχεται, ὅταν ὁ ἥλιος φωτίζῃ τὸ πᾶν αὐτοῦ. Κατὰ τὴν 8/21 Ἰουνίου, τὸ βόρειον ἡμισφαίριον παρουσιάζει τὸν πᾶν τοῦ εἰς τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνες, καὶ τότε ἡμεῖς μὲν ἔχομεν θέρος, οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ νοτίου ἡμισφαρίου ἔχουσι χειμῶνα. Μετὰ ἐξ ἡμέρας, τὴν 9/22 Δεκεμβρίου, συμβαίνει τὸ ἀντίθετον ἡμεῖς ἔχομεν χειμῶνα, ἐνῶ οἱ κάτοικοι τοῦ νοτίου ἡμισφαρίου ἔχουσι θέρος.

Ἡ γῆ ἐν τῇ ἡμερησίᾳ αὐτῇ περιστροφικῇ κινήσει φέρει ἀλλήλοδιαδόχως τὰ διάφορα σημεία ΑΒΓΔ τῆς ἐπιφανείας τῆς (Σχ. 10) ἀπέναντι τοῦ ἥλιου, τῆς Σελήνης· ἡ οὐδὲν ποτε ἀ-

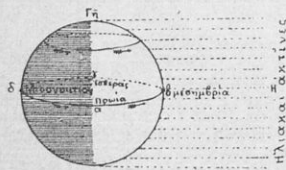

Σχ. 10. Περίστροφὴ τῆς Γῆς ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς.

στέρους τοῦ Οὐρανοῦ. Ἡ κίνησις αὕτη εἶναι αἰτία τοῦ νὰ νομίζωμεν ὅτι οἱ ἀστέρες μεταβάλλουσι θέσιν ἐν τῇ Οὐ-

ρακίῳ σφαίρᾳ, ἀνατέλλουσι καὶ δύου-
σιν, ὡς λέγομεν, ἐνῷ πράγματι ἡμεῖς
εἴμεθα οἱ στρεφόμενοι μετὰ τῆς Γῆς.
Ἐνεκα δὲ τῆς ἐκ ὁσμῶν πρὸς ἀνατο-
λὰς περιστροφῆς τῆς Γῆς συμβαίνει νὰ
φαίνονται εἰς ἡμᾶς οἱ ἀστέρες ὅτι
ἀνατέλλουσιν ἐξ ἀνατολῶν, καὶ διερ-
χόμενοι ἄνωθεν ἡμῶν δύουσι πρὸς δυ-
σμάς. Ὅταν δὲ νομίζομεν ὅτι ὁ ἥ-
λιος καὶ οἱ ἄλλοι ἀστέρες στρέφονται
περὶ ἡμᾶς, ἐνῷ πράγματι οὐδόλως κι-
νοῦνται, ἀρκεῖ νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι
τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει, καὶ ὅταν πα-
ρεξιδεῖται διὰ σιδηροδρομικῆς ἀμαξο-
στοιγίας, διὰ πλοίου ἢ ὀχήματος·
οἱ αὐτοὶ καὶ τότε νομίζομεν ὅτι ἡμεῖς
μὲν δὲν κινούμεθα, τὸ δὲ ἐδάφος τὰ
δένδρα καὶ τὰ λοιπὰ φεύγουσιν ἐνώ-
πιον ἡμῶν.

24. Διὰ τῆς περὶ ἐαυτὴν κινήσεως
τῆς Γῆς ἐξηγεῖται ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ.
Εὐνόητον ὀφθαλμῶς εἶναι ὅτι ὁ ἥλιος ἢ
(Σχ. 11) φωτίζει τὴν Γῆν φωτίζει

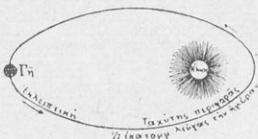

Σχ. 11. Ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ.

μόνον τὸ ἡμισυ αὐτῆς τὸ ἀπέναντι αὐ-
τοῦ, τὸ δ' ἕτερον ἡμισυ αὐτῆς μένει
ἀφώτιστον. Λαβόμεν ὡς παραδείγμα
τὸ συμβαίνει ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἀνοιξί-
ας τοῦ φθινοπώρου. Ἡ γῆ στρεφόμενη
περὶ ἐαυτὴν δεῖκναι ἀλλοιούμενος
ἐν οἰονδήποτε σημείῳ τῆς ἐπιφανείας
αὐτῆς. Οὕτω α' εἰς α ἐν τῷ ἄκρῳ
τοῦ φωτιζομένου μέρους εἶναι ἡ πρωΐα·
β' εἰς β ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φωτιζομέ-
νου μέρους ἀπέναντι τοῦ ἡλίου εἶναι ἡ
μεσημβρία· γ' εἰς γ ἐν τῷ ἄκρῳ
τῆς σκίας εἶναι ἡ ἑσπέρα καὶ δ' εἰς
δ ἐν τῷ μέσῳ τῆς σκίας πρὸς τὸ ἀντί-
θετον τοῦ ἡλίου εἶναι τὸ μεσονύκτιον.

25. Ἡ περὶ τὸν ἥλιον ἡμεῖς
περιφορὰ. Ἐκλειπτική. — Ἡ
Γῆ στρέφεται περὶ τὸν ἥλιον φυ-
λάττοντας συγχρόνως πάντοτε καὶ τὴν
ἐκ ὁσμῶν πρὸς ἀνατολὰς περὶ ἐαυ-
τὴν περιστροφικὴν κίνησιν (Σχ. 12).

Ἡ περὶ τὸν ἥλιον περιφορὰ τῆς

Σχ. 12. Ἡ περὶ τὸν ἥλιον περιφορὰ τῆς Γῆς.

Γῆς ἀποτελεῖ κύκλον μέγαν, ὅστις
ὀνομάζεται Ἐκλειπτική.

26. Διάφορα τῆς περὶ τὸν
ἥλιον περιφορᾶς. — Ἡ Γῆ δι-
κτυεῖ τὴν περιφορὰν αὐτῆς εἰς 365 ἡ-
μέρας καὶ 6 ὥρας, ἥτοι εἰς ἐν ἔτος,
μετὰ ταχύτητος πολλῇ ὑπερτέρας
σφαίρας τηλεβόλου.

Ἡ Γῆ, ἥν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐνό-
μιζον ἀκίνητον, κέκταιται ἄρα ταχύ-
τητα καταπληκτικὴν.

ΣΗΜ. Ἡ Γῆ, διατρέχουσα τὴν τροχίαν αὐτῆς
ἐντὸς ἐνὸς ἔτους, τρέχει μὲ ταχύτητα 29,500
μίλων τὸ δευτερόλεπτον. Ἡ ταχύτης αὕτη εἶναι
χίλιας φορὰς μεγαλύτερη τῆς ταχύτητος τῶν τα-
χυτάτων σιδηροδρόμων, δὲν αἰσθανόμεθα δὲ ταύ-
την, διότι ἡ σφαῖρα ἡμῶν κινεῖται ἀνευ ὁρῶντος,
ἀνευ τριβῆς, ἀνευ ταναγμοῦ ἐντὸς τοῦ διαστήματος
καὶ πᾶν εἶδος μᾶς περικυκλοῖ, συμπαράσεται
μεθ' ἡμῶν καὶ εἶναι ἀκίνητον ἐν σχέσει πρὸς ἡμᾶς.

Ἐρωτήσεις. — 1. Πῶς θὰ ἱεράνομεν ἡ Γῆ, ἐάν
ἰδιόπομεν αὐτὴν ἀπὸ ἄλλου ἀστέρος; 2. Ποῖον
τὸ σχῆμα τῆς Γῆς; 3. Πόσα μέτρα εἶναι ἡ περι-
φέρεια τῆς Γῆς; 4. Ποῖον μῆκος ἔχει ἡ διάμε-
τρος αὐτῆς; 5. Τίνες καλοῦνται ἀντίποδες; 6.
Ποῖα εἶναι αἱ δύο κινήσεις τῆς Γῆς; 7. Κατὰ
ποῖαν διεύθυνσιν γίνονται αἱ κινήσεις αὗται;

Η ΣΕΛΗΝΗ

27. Ἡ Σελήνη εἶναι μικρὸς ἀστὴρ
49 φορὰς μικρότερος τοῦ ὀγκῶν τῆς
Γῆς καὶ τετρακυσίας φορὰς πλησιέ-

Σχ. 13. Γῆ, Σελήνη.

στερος ἡμῶν ἢ ὁ ἥλιος. Ἡ κατὰ
μέσον ὅρον ἀπόστασις αὐτῆς ἀπὸ τῆς
Γῆς εἶναι 95,000 λευγῶν ἥτοι σφαίρα
πυροβόλου θὰ ἐφθάνεν ἐκ τῆς Γῆς εἰς

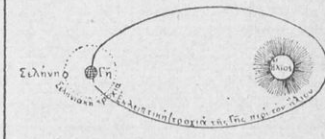
τὴν Σελήνην ἐντὸς 9 ἡμερῶν. Κατὰ
τούς ἀστρονόμους ἡ Σελήνη στερεοῖται
ἀτμοσφαίρᾳ καὶ ὕδατος καὶ καλύ-
πτεται ὑπὸ ὑψηλῶν ὄρεων καὶ παρ-
μεγίστων ἠφαιστειῶν κρατήρων.

Σχ. 14. Ὅρα τῆς Σελήνης.

Ἡ Σελήνη, ὅπως καὶ ἡ Γῆ, δὲν
εἶναι σῶμα αὐτόφωτον, τὸ δὲ ἐν καίρῳ
νυκτὸς φῶς, τὸ ὅποιον αὕτη πέμπει
πρὸς ἡμᾶς, εἶναι αὐτὸ τὸ ἠλιακὸν φῶς,
τὸ ὅποιον καὶ ἡ Σελήνη, ὡς καὶ ἡμεῖς
δέσμεται παρὰ τοῦ ἥλιου.

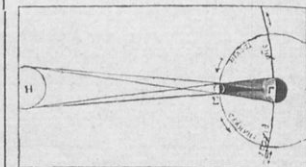
28. Ἡ Σελήνη στρέφεται περὶ τὴν
Γῆν καθ' ὅν τρόπον καὶ ἡ Γῆ περὶ τὸν
ἥλιον, ἥτοι εἶναι συγχρόνως τῆς Γῆς.

Σχ. 14. Ἡ περὶ τὸν ἥλιον κίνησις
τῆς Σελήνης.

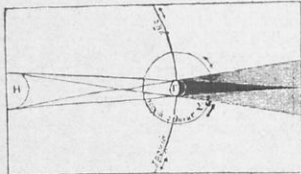
Ἡ Σελήνη, ἐνῷ στρέφεται περὶ τὴν
Γῆν, ἀκολουθεῖ συγχρόνως τὸν ἡμέ-
τερον πλανήτην καθ' ὅλην τὴν περὶ
τὸν ἥλιον περιφορὰν αὐτοῦ.

Ἐνίοτε ἡ Σελήνη διέρχεται ἀκριβοῦς ἐμπρο-
σθεν τοῦ ἥλιου καὶ προκρίνει ἑλκυσμὸν αὐτοῦ

Σχ. 15. Ἐκλείψις ἥλιου.
κατὰ μῆκος τῆς γραμμῆς, τὴν ὁποίαν ἡ σκιά τῆς
διαγράφει ἐπὶ τῆς γῆνης ἐπιφανείας

"Αλλοτε τὸν ἀντικτὸν διερχεται ὁπίσθεν ἡμῶν σχετικῶς πρὸς τὸν Ἥλιον, ἥτοι ἐντὸς τῆς σκιάς, τὴν ὅπου αἱ Γῆ ρίπται ἀντιθέτως πρὸς τὸν Ἥλιον καὶ τότε αὕτη πάσχει ἐκλείφειν, ὡς καὶ ἡ μερακίνη.

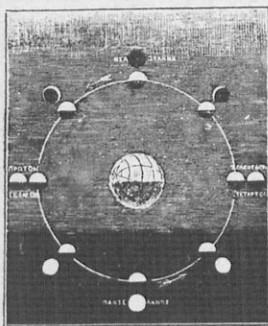

Σχ. ε'. Ἐκλείψεις Σελήνης.

29. Σεληνιακὴ περίοδος. —

Ἡ Σελήνη κίχκει μίαν περί τὴν γῆν περιστροφήν εἰς 2 ἡμέρας καὶ 8 ὥρας· ἀλλ' ἵνα φθάσῃ εἰς κατὰ συνέχειαν ἀπέναντι τοῦ Ἥλιου παρέργονται 29 καὶ ἡμίσειαι ἡμέραι, διότι ἡ Γῆ ἐν τῷ μεταξύ μεταβάλλει θέσιν. Ἡ περίοδος αὕτη ἀποτελεῖ τὴν σεληνιακὴν περίουδον, ἥτοι τὸν ἡλικιακὸν μῆνα, κατὰ τὸν ὅποιον ἡ Σελήνη παρουσιάζει τὰς διαφόρους φάσεις αὐτῆς.

Αἱ φάσεις αὗται εἰναι ἡ Νέα Σελήνη, καὶ ἡ αὕτη εἶναι ἀόρατος εἰς ἡμᾶς· τὸ Πρῶτον Τέταρτον, ἡ Πανοέληρος καὶ τὸ Τελευταῖον Τέταρτον.

Σχ. στ'. Φάσεις Σελήνης.

ΣΗΜ. Αἱ φάσεις τῆς Σελήνης ἀντιστοιχοῦσιν ἀκριβῶς εἰς τὴν κίνησιν αὐτῆς καὶ εἰς τὴν γωνίαν, τὴν ὅπου αἱ σχηματίζονται μετὰ τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Γῆς. Ὅταν διέρχεται μετὰ τοῦ Ἥλιου καὶ ἡμῶν, δὲν τὴν βλέπομεν, διότι πρὸς ἡμᾶς εἶναι ὁρατὸν τὸ μὴ φωτισμένον ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ακτίνων ἡμισφαίριον τῆς. Ὅταν σχηματίζονται ὀρθὴν γωνίαν μετὰ τοῦ Ἥλιου, βλέπομεν τὸ ἡμισφαιρίον τοῦ φωτισμένου ἡμισφαρίου τῆς, καὶ ἔχομεν πρῶτον ἢ τελευταῖον τέταρτον. Ὅταν εὐρίσκεται ἀντιθέτως πρὸς τὸν Ἥλιον, βλέπομεν ὁλόκληρον τὸ φωτισμένον ἡμισφαίριον καὶ ἔχομεν πανσέληνον. Ἡ Σελήνη περιεργιμένη περί τὴν Γῆν, μὴ παρουσιάζει πάντοτε τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

Ἐκ τῶν ἐξηγμένων συνάγεται, ὅτι ἡ μὲν περί τὸν Ἥλιον περισφορὰ τῆς Γῆς· περί ἐαυτὴν διακίρει τὸν χρόνον εἰς ἔτη, ἡ δὲ τῆς Σελήνης περί τὴν Γῆν διακίρει τὸ ἔτος εἰς μῆνας καὶ ἡ στροφή τῆς Γῆς περί ἐαυτὴν διακίρει τὸ ἔτος εἰς ἡμέρας.

Ἐρωτῶμεν. — 1. Τι ὂσιν ἐκλειπτικαί; 2. Ποιὰ εἶναι ἡ ἀόρατος τῆς περιφορᾶς τῆς Γῆς περί τὸν Ἥλιον; 3. Ποιὰ εἶναι ἡ ἀόρατος τῆς Σελήνης ἀπὸ τῆς Γῆς; 4. Ποσῶς ἡ Σελήνη εἶναι μικρότερη τῆς Γῆς; 5. Ποσόν χρόνον διανέει ἡ Σελήνη ὅπου στροφή περί τὴν Γῆν;

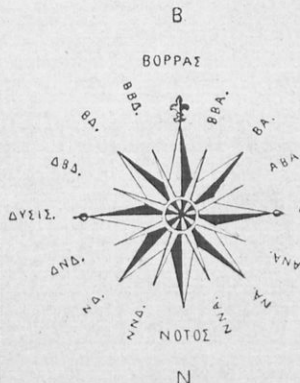
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΙΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

30. Ἄξων τῆς Γῆς. Καλούμεν ἄξωνα τῆς Γῆς νοτήν γραμμὴν ΔΑ' (σχ. 15) περί τὴν ὅπου αἱ ἐκτελεῖ ἡ Γῆ τὴν ἡμερησίαν αὐτῆς κίνησιν εἰς 24 ὥρας.

Σχ. 15
Ἄξων τῆς Γῆς

31. Ὅταν παρατηρῶμεν τὸν πολικὸν ἀστὲρα ἀπέναντι ἡμῶν ἔχοντες τὸν Βορρᾶν, ὁπότεν τὸν Νότον δεξιᾷ τὴν Ἀνατολήν, ἀριστερὰ τὴν Δύσιν. Ὁ Βορρᾶς, ὁ Νότος, ἡ Ἀνατολὴ καὶ ἡ Δύσις ὀνομάζονται τὰ 4 σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος (Σχ. 16).

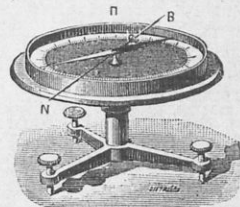
Σχ. 16. Κύρια καὶ δευτερεύοντα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος.

Ὁ Βορρᾶς ὀνομάζεται ἄλλως καὶ Ἄρκτος.

Ὁ Νότος ἡ Μεσημβρία ἀντιθέτως πρὸς τὸν Βορρᾶν εἶναι τὸ μέρος τοῦ ὀρίζοντος, ὅπου ὁ Ἥλιος εὐρίσκεται ἐκαστὴν μεσημβρίαν.

Ἀνατολή εἶναι τὸ σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος, τὸ ὅπου αἱ κίτται πρὸς τὰ δεξιὰ ἡμῶν, ὅταν βλέπομεν πρὸς τὸν Πολικὸν ἀστὲρα, καὶ ἐκ τοῦ ὅπου αἱ ἀνατέλλουσιν οἱ ἀστέρες καὶ ὁ ἥλιος, ἥτοι ἀρχίζουσι νὰ φαίνωνται.

Δύσις εἶναι τὸ πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἡμῶν κείμενον σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος, ὅταν βλέπομεν πρὸς τὸν πολικὸν ἀστὲρα, εἰς τὸν ὅπου αἱ ἀστέρες

Σχ. 17. Ναυτικὴ Πυξίς.

καὶ ὁ ἥλιος δύουσιν, ἥτοι ἀρχίζουσι νὰ ἐξαφανίζωνται.

ΣΗΜ. Ἄρα εὐκόλως δυνάμεθα νὰ προσανατολίσωμεν τὴν μὲν ἰστέραν παρατηροῦντες τὸν πολικὸν ἀστὲρα, τὴν δὲ πρῶταν ἔχοντες τὴν ἀνατολὴν πρὸς τὰ δεξιὰ ἡμῶν καὶ τὴν δύσιν πρὸς τὰ ἀριστερά.

Ἐπὶ τῶν γεωγραφικῶν χαρτῶν ὁ μὲν Βορρᾶς σημειοῦται πρὸς τὰ ἄνω, ὁ Νότος πρὸς τὰ κάτω, ἡ Ἀνατολὴ πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ ἡ δύσις πρὸς τὰ ἀριστερά.

32. Δευτερεύοντα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος. Με-

ταξὺ τῶν προηγουμένων διευθύνσεων μετὰβουσιν ἑτεραι διευθύνσεις, αἵτινες καλοῦνται δευτερεύοντα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος εἶναι δὲ ταῦτα τὸ βορειανατολικόν, μεταξὺ βορρᾶ καὶ ἀνατολῆς, τὸ βορειοδυτικόν, μεταξὺ βορρᾶ καὶ δύσεως, τὸ νοτιανατολικόν, μεταξὺ νότου καὶ ἀνατολῆς καὶ τὸ νοτιοδυτικόν, μεταξὺ νότου καὶ δύσεως.

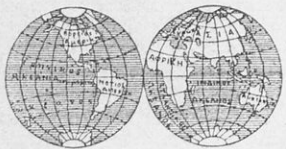
Οἱ ναυτικοὶ ὑποδιαιροῦσι τὰ σημεῖα ταῦτα εἰς μερικωτέρας μοίρας, ἃς βλέπομεν ἐπὶ τῆς ναυτικῆς πυξίδος, ἥτις ἀποτελεῖ τὸν ἀπαραίτητον τοῦ ναυτοῦ ὀργανόν. (Σχ. 17).

33. Πόλως. Τὰ σημεῖα εἰς ἃ ὁ ἄξων τῆς Γῆς συναντᾷ τὴν ἐπιφάνειαν

νεαν της σφαίρας ἡμῶν ὀνομαζονται πόλοι της Γῆς καὶ ὁ μὲν πρὸς τὸν πολικὸν ἀστέρα καλεῖται πόλος βόρειος ἢ ἀρκτικός, ὁ δὲ πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος ὀνομαζεται πόλος νότιος ἢ ἀνταρκτικός.

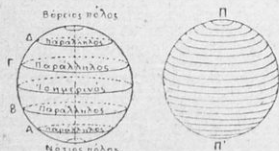
34. Ἰσημερινός. Ὁ Ἰσημερινός εἶναι ὁ μέγας νοητὸς κύκλος ἐξ ἴσου ἀπέχων τῶν δύο πόλων καὶ διχοτομῶν τὴν Γῆν εἰς δύο ἴσα μέρη.

Ὁ Ἰσημερινός διέρχεται τὸ βόρειον μέρος της Νοτίου Ἀμερικῆς, τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν, τὴν Ἀφρικήν, τὸν Ἰνδικόν Ὠκεανόν, τὰ μεγάλα ἀρχιπελάγη της Ὠκεανίας καὶ τὸν Εὐρασιατικόν Ὠκεανόν ἐν τῷ μεγάλῳ τέρφῳ αὐτοῦ πλάται. (Σχ. 18).

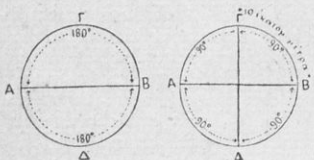
Σχ. 18. Δυτικὸν ἡμισφαίριον, Ἀνατολικὸν ἡμισφαίριον. Χώρος ὑπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ διατεμερμέναι.

35. Παράλληλοι. Ὀνομαζονται περὶ ἀλλήλους κύκλοι νοητοὶ ΑΒΓΔ (Σχ. 19) ἀγόμενοι περὶ ἀλλήλους τοῦ

Σχ. 19. Παράλληλοι.

Ἰσημερινοῦ. Οἱ κύκλοι οὗτοι καθίστανται μικρότεροι καθόσον ἀπομακρύνονται τὸν Ἰσημερινόν. Οὗτοι οἱ κύκλοι Α καὶ Δ εἰναι μικρότεροι τῶν Γ καὶ Β.

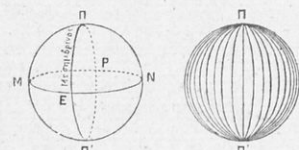

Σχ. α. Σχ. β.

ΣΗΜ. Πᾶσα κυκλικὴ περιφέρεια ὑποδιαιρεῖται εἰς 360 ἴσα μέρη ἢ μοίρας. Ἐκάστη μοί-

ρα ὑποδιαιρεῖται εἰς 60 πρῶτα λεπτὰ (60') καὶ ἕκαστον πρῶτον λεπτὸν εἰς 60 δευτέρω λεπτὰ (60'').

36. Μεσημβρινοί. Μεσημβρινοὶ καλοῦνται νοητοὶ κύκλοι οἱ: ΠΕΠ'Ρ (Σχ. 20 καὶ 21), οἵτινες διέρχονται διὰ τῶν δύο πόλων. Διακρίνονται δὲ

Σχ. 20-21 Μεσημβρινοί.

οὗτοι ὑπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ ΜΝ καὶ τῶν πόλων εἰς 4 ἴσα μέρη, ΠΕ, ΕΠ', Π'Ρ, ΡΠ. Ἐκαστον σημεῖον της Γῆς ἔχει τὸν μεσημβρινόν αὐτόν.

37. Πρὸς ἀπεικόνισιν της Γῆς εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκλέξωμεν ἓνα πρῶτον μεσημβρινόν. Ἐξέλεσεν δὲ καὶ διάφοροι χωρεῖς ὡς πρῶτον μεσημβρινόν τὸν διὰ τοῦ ἀστεροσκοπείου αὐτῶν διερχόμενον.

38. Ἐκαστος μεσημβρινός διακρίνεται εἰς 40,000,000 ἴσα μέρη, καὶ ἐν τοιούτων μέρει καλεῖται μέτρον.

ΣΗΜ. Πᾶσα κυκλικὴ περιφέρεια ὑποδιαιρεῖται εἰς 360 ἴσα μέρη ἢ μοίρας. Ἐκάστη μοίρα ὑποδιαιρεῖται εἰς 60 πρῶτα λεπτὰ (60') καὶ ἕκαστον πρῶτον λεπτὸν εἰς 60 δευτέρω λεπτὰ (60'').

ΣΗΜ. Μία μοῖρα τοῦ Ἰσημερινοῦ ἔχει μῆκος: περίπου 111 χιλιόμετρα ἢ 15 γεωγραφικὰ μίλια. Ἐν τετραγωνικὸν χιλιόμετρον ἔμπεριέχει 1,000,000 μῆτρα ἢ 625 γήνια στέρμματα. Ἐν γεωγραφικὸν μίλιον ἰσοδυναμεῖ περίπου 1,609 μέτρα. Ἡ ἐπιφάνεια ὁλοκλήρου της Γῆς εἶναι 510,000,000 χιλίων. Ἡ θαλάσσια λεῖψα εἶναι τὸ εἰκοστὸν μέρος μίας μοίρας καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς 5,555,555 μῆτρα. Τὸ θαλάσσιον μίλιον εἶναι τὸ τρίτον της θαλάσσιας λεύρας ἢ 1852 μ. Ὁ κύβος εἶναι τὸ 120ον μέρος τοῦ θαλάσσιου μίλιου ἢ 15 περίπου μέτρα.

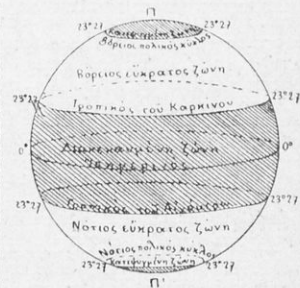
Ἑρωτήσεις 1. Τί καλεῖται θέων της Γῆς; 2. Τί ἰσημερινός; 3. Ποῖα χωρὰ διέρχεται ὁ ἰσημερινός; 4. Τί νομίζονται παράλληλοι; 5. Καὶ τί μεσημβρινοί; 6. Εἰς τί διαίρεται ἕκαστος μεσημβρινός; 7. Ποῖον εἶναι τὸ μήκος της μοίρας; 8. Πόσα τετρ. μέτρα ἔμπεριέχει ἓν τετρ. χιλιόμετρον; 9. Πρὸς πόσα τετρ. χιλιόμετρα ἰσοδυναμεῖ ἓν γεωγραφικὸν μίλιον; 10. Ποῖα εἶναι ἡ ἐπιφάνεια ὁλοκλήρου της Γῆς; 11. Πρὸς πόσα μέτρα ἰσοδυναμεῖ μία θαλάσσια λεῖψα; 12. Πόσα μέτρα ἔχει τὸ θαλάσσιον μίλιον καὶ πόσα ὁ κύβος.

39. Ζῶναι. Οἱ κύκλοι οἵτινες ἀπέχονται ἑκάτερον τὸν Ἰσημερινόν κατὰ 23°, 27' μοίρας περιλαμβάνουσι

τὴν διακεκαυμένην ζώνην της Γῆς καὶ καλοῦνται τροπικοί. Ἐξ αὐτῶν ὁ μὲν πρὸς βορρᾶν καίμενος ὀνομαζεται τροπικὸς τοῦ Καρκίνου ὁ δὲ πρὸς νότον τροπικὸς τοῦ Αἰγόκερου.

Οἱ κύκλοι οἱ ἀπέχοντες ἀπὸ τῶν πόλων κατὰ 23°, 27' μοίρας περιλαμβάνουσι τὰ κατεψυγμένα ζῶνα της Γῆς, αἵτινες εἰναι οἱ Β καὶ Ἡ Ν.

Αἱ μετὰ τῶν τροπικῶν καὶ πολικῶν κύκλων καίμεναι ζῶναι καλοῦνται εὐκρατοὶ καὶ εἰναι ὡς αὐτῶν δύο, ἡ Β καὶ ἡ Ν (Σχ. 22).

Σχ. 22. Αἱ πέντε ζῶναι της Γῆς.

Ἐπὶ της διακεκαυμένης ζώνης ὁ ἥλιος ῥίπτει τὰς ἀκτίνας τοῦ καθεῖνος, ἡ δὲ θερμότης εἶναι μεγίστη. Αἱ εὐκρατοὶ ζῶναι λαμβάνουσι ὀλιγοτέραν θερμότητα. Αἱ κατεψυγμέναι ζῶναι εἰναι πολλὸν παχύνουσι ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων προσβάλλουσαι συσπικνυόμεναι δέχονται θερμότητα.

ΣΗΜ. Αἱ κατεψυγμέναι ζῶναι εἰναι τόποι δυστυχῆς, ὅπου μένουσι ὅλιγα σπέρματα ἐντὸς τοῦ σκότους, μετὰ δὲ τοῖς ἄλλοις: ἔνθα τοῖς ἔτοις μόλις φωτίζονται ὑπὸ τῶν πλავίων ἀκτίνων ἀδυνάτου ἡλίου, ἀνερχομένου ἐκτοκίδας ἀνῶθεν τοῦ ὁμιχλώδους ὁρίζοντος, καὶ γίνονται ὀλίγον ὑπὲρθεον ῥως εἰς τὰς παγομένας πολικὰς ἐρήμους. Αἱ χωρὰ αἱ εὐκρατέμεναι ἐντὸς της κατεψυγμένης ζώνης, ἔχουσι τότε τὸν ἥλιον διαρκῶς ἀνῶθεν τοῦ ὁρίζοντος, ἥτοι ὁ ἥλιος ἐκεῖ δὲν δύει. Ἀπὸ της 8|21 Ἰουνίου μέχρι της 9|22 Δεκεμβρίου φωτίζεται διαρκῶς ὁ βόρειος πόλος, ἀπὸ της 9|22 Δεκεμβρίου μέχρι της 8|21 Ἰουνίου φωτίζεται ὁ νότιος πόλος.

40. Γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος. Γεωγραφικὸν πλάτος καλεῖται ἡ ἀπόστασις ἐνὸς τόπου πρὸς Β ἢ πρὸς Ν ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ. Γεωγραφικὸν μῆκος καλεῖται ἡ ἀπόστασις ἐνὸς τόπου πρὸς Δ ἢ πρὸς Α ἀπὸ τοῦ πρώτου μεσημβρινοῦ.

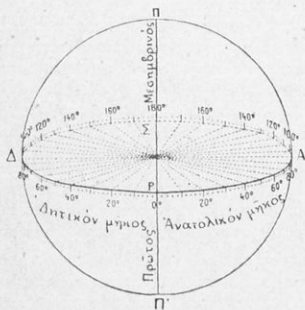
ΣΗΜ. Οἱ ἄρχαιοι οὕτως ἐγίνωσκον ἰδιαιτέρως τὴν ἐκτεινόμεναι χώραν κατὰ μήκος τῆς Μεσογείου καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς θαλάσσης ταύτης (Σχ. 23) καὶ οὕτως ἐγίνωσκον ὁλοκλήρως κα-

Σχ. 23. Ὁ ὅλος τῶν ἀρχαίων γνωστός κόσμος.

θῶς τὰς πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον τῆς θαλάσσης ταύτης καίμεναι χώρας, κατὰ ρωσικὸν λόγον ἐκείνου μήκος τὸ μακρύτερον διάστημα τοῦ ἑξερυνθέντος μέρους καὶ πλάτος τὸ μέρος τὸ ἥτιον ἐκτεταμένον. Ἐκ συνήθειας δὲ ἐπληρήσαν αἱ ὀνομασίαι αὗται.

41. Διαίρεσις τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τῶν μεσημβρινῶν εἰς μοίρας. — Τὸ γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μήκος μετροῦνται εἰς μοίρας. Ὁ Ἰσημερινός (Σχ. 24) διὰ τέμνεται

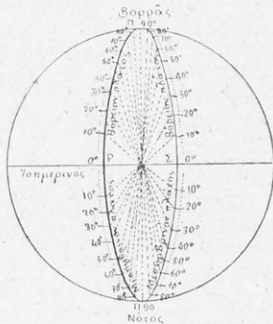

Σχ. 24. Τὸ μήκος μετρεῖται ἀπὸ τοῦ πρώτου μεσημβρινοῦ.

ὑπὸ τοῦ πρώτου μεσημβρινοῦ εἰς δύο ἴσα μέρη, τὰ ΡΔΣ καὶ ΡΑΣ, ἑκάτερον τῶν ὑποκίον ἰσότητι μὲ 180 μοίρας, ἀφού ὁ Ἰσημερινός, ὡς καὶ πᾶσα περιφέρεια διαιρεῖται εἰς 360 μοίρας. Ἐπὶ τῶν τόξων ταύτων μετροῦνται τὰ μήκη, καὶ πρὸς ἀριστερὰν μὲν τοῦ σημείου Ρ, τοῦτ' ἐστὶ πρὸς δυσμὰς ἀπὸ 0°—180° δυτικὸν μήκος, πρὸς τὰ δεξιὰ δὲ τοῦ σημείου, τοῦτ' ἐστὶ πρὸς ἀνατολὰς ἀπὸ 0°—180° ἀνατολικὸν μήκος.

Ὅμοιως ὁ μεσημβρινός ΠΡΠ' Σ (Σχ. 25) τέμνεται ὑπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ εἰς δύο μέρη ἴσα, τὰ ΡΠ Σ καὶ

ΡΠ' Σ' ἑκάτερον δὲ τούτων πάλιν διαιρεῖται ὑπὸ τῶν πόλων Π καὶ Π' εἰς δύο μέρη ἴσα, (οὕτως ὁ μεση-

Σχ. 25. Τὸ πλάτος μετρεῖται ἀπὸ τοῦ Ἰσημ.

μβρινός διαιρεῖται εἰς τέσσαρα μέρη ἴσα, ὧν τὰ μὲν δύο καίονται εἰς τὸ βόρειον, τὰ δὲ ἕτερα δύο εἰς τὸ νότιον ἡμισφαίριον· ἐπὶ τῶν μερῶν τούτων μετροῦνται τὰ πλάτη· καὶ ἐκ μὲν τῶν σημείων Ρ καὶ Σ τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς τὸν Πόλον Π, τοῦτ' ἐστὶ πρὸς βορρᾶν, τὸ βόρειον πλάτος ἀπὸ 0°—90°, ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν σημείων Ρ καὶ Σ τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς τὸν Πόλον Π', τοῦτ' ἐστὶ πρὸς νότον, τὸ νότιον πλάτος ἀπὸ 0°—90°.

42. Ὑπολογισμὸς γεωγραφικοῦ πλάτους εἰς μοίρας. —

Ἐκ τῶν εἰρημένων συναγεται ὅτι γεωγραφικὸν πλάτος τόπου τινὸς καλεῖται τὸ τόξον τοῦ μεσημβρινοῦ, ὅπερ περιλαμβάνεται ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ μέχρι τοῦ τοῦ τόπου τινὸς καὶ μετρεῖται εἰς μοίρας. Οὕτως ὅταν λέγωμεν ὅτι αἱ Ἀθῆναι ἔχουσι βόρειον πλάτος 37° καὶ 58', ἐννοοῦμεν ὅτι τὸ τόξον τοῦ μεσημβρινοῦ, τὸ ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ μέχρι τῶν Ἀθηνῶν περιλαμβανόμενον, εἶνε 37° καὶ 58' καὶ πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἰσημερινοῦ. Ἐπίσης λέγομεν ὅτι Πιόν-Ἰνκνέτρον ἔχει πλάτος νότιον 23° ἐννοοῦμεν ὅτι τὸ τόξον τοῦ μεσημβρινοῦ εἶνε 23° καὶ πρὸς νότον τοῦ Ἰσημερινοῦ.

43. Ὑπολογισμὸς γεωγραφικοῦ μήκους εἰς μοίρας. — Γεωγραφικὸν μήκος τόπου τινὸς λέγεται τὸ τόξον τοῦ Ἰσημερινοῦ, ὅπερ περιλαμβάνεται μεταξύ τοῦ πρώτου

μεσημβρινοῦ καὶ τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ τόπου τούτου καὶ μετρεῖται εἰς μοίρας. Οὕτως ὅταν λέγωμεν ὅτι ἡ Νέα Γωρκία ἔχει μήκος δυτικόν 75°, ἐννοοῦμεν ὅτι τὸ τόξον τοῦ Ἰσημερινοῦ τὸ περιλαμβάνονμενον μεταξύ τοῦ πρώτου μεσημβρινοῦ καὶ τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ τόπου εἶνε 75° πρὸς δυσμὰς τοῦ πρώτου μεσημβρινοῦ.

44. Διαφορά τῆς ὥρας δύο τόπων ἔχοντων διάφορα μήκη. — ΠΡ' Γ, ὡς γνωστόν, ἐκτελεῖ

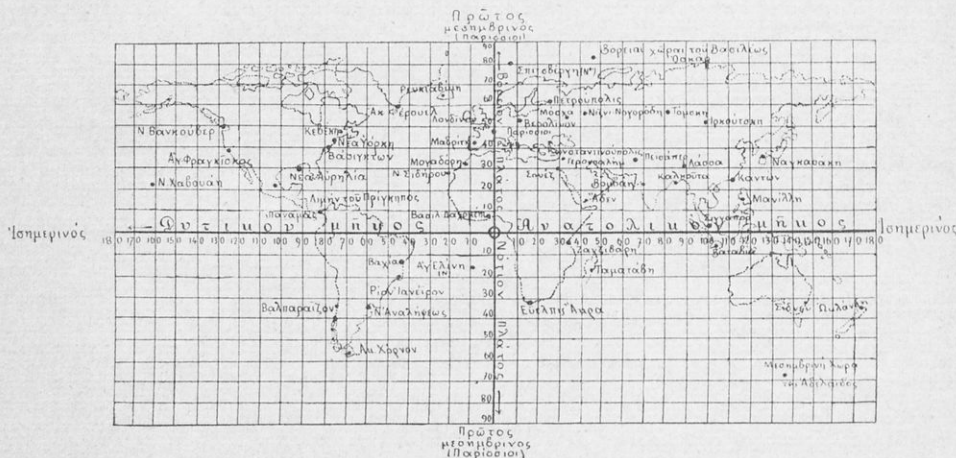
Σχ. 26. Διαφορά τῆς ὥρας δύο τόπων ἔχοντων διάφορα μήκη.

ὁλόκληρον περιστροφήν περὶ τὴν ἀξίνα τῆς ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς· εἰς διαστήμα 24 ὥρων, ἥτοι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο παρυσιαίνει πρὸς τὸν ἥλιον διαδοχικῶς τὰς 360 μοίρας τῆς ἰσημερινῆς περιφέρειας· ἄρα ἐντός μιᾶς ὥρας παρυσιαίνει 15 μοίρας.

Ἐκ τούτου συναγόμεν ὅτι τόποι ἔχοντες διάφορα μήκη ἔχουσι καὶ διαφορετικὰς ὥρας. Οὕτως, ὅταν αἱ Παρίσις εἶνε μεσημβρία, εἰς τὸ πρὸν ἔχοντα μήκος δυτικόν 15° εἶνε 11 π.μ. εἰς τὸν ἔχοντα 30° δυτικὸν μήκος, εἶνε 10 π.μ. καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Τὸν αὐτὸν δὲ εἶνε 1 μ.μ. εἰς τόπον ἔχοντα 15° ἀνατολικὸν μήκος· κτλ.

Ὅμοιως συναγόμεν ὅτι δύο τόποι ἔχοντες διαφόρους ὥρας ἔχουσι καὶ διάφορα μήκη· ὥστε γνωρίζοντες τὰς ὥρας δύο τόπων καὶ τὸ μήκος τοῦ ἑνὸς προσδιορίζομεν τὸ μήκος τοῦ ἑτέρου. Οὕτως ἡ Νέα Γωρκία, ἥτις ὑπερεῖ 5 περίπου ὥρας τὸν Παρίσιον, ἔχει μήκος δυτικόν $5 \times 15 = 75^\circ$.

Αἱ Ἀθῆναι, αἵτινες ἔχουσι 1 καὶ 26' μεσημβρινὰν ἐνωρίτερον τῶν Πα-

Σχ. 27. Το πλάτος μετρείται ἀνωθεν καὶ κάτωθεν τοῦ Ἰσημερινοῦ. Τὸ μῆκος μετρείται δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ πρώτου μεσημερινοῦ.

ρισίον, ἔχουσι ἀνατολικὸν μῆκος 15 × 1
φρ. 26' = 21° 15'.

Πάντες δὲ οἱ τόποι οἱ ἔχοντες τὸ
αὐτὸ μῆκος ἔχουσι τὴν αὐτὴν ὥραν.

43. Κλίμαξ.—Οἱ χάρται περι-
στώσι ἐν μικρῇ μεγάλῃ ἐκτάσει,
ἡ δὲ ὑπάρχουσα σχέσις μεταξὺ τῶν
μικρῶν τοῦ χάρτου καὶ τῶν μεγάλων
τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως ὀνομάζε-
ται κλίμαξ.

Ἐστὼ μῆκος ἐνὸς ἑκατομμυρίου μέ-
τρων, τὸ ὅποιον παρίσταται δι' ἐνὸς
μέτρου.

Τὸ σχῆμα ὅθ' εἶνε εἰς τὴν κλίμακα

$$\frac{1}{1,000,000}$$

(ἀνάγνωθι ἐν ἑκατομμυριοστέῳ).

ὁ δὲ χάρτης ὁλόκληρος θὰ εἶε
1,000,000,000,000 φορές μικρότερος
τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως.

Ἑρωτήσεις.—1. Ποῦ κείνται οἱ τροπικαὶ
κύκλοι; 2. Πόσας μοίρας ἀπέχονται ἀπὸ τῶν
πόλων αἱ κατοφθιγμέναι ζωαί; 3. Τί καλεῖται
γεωγραφικὸν πλάτος; 4. Τί γεωγραφικὸν μῆ-
κος; 5. Τί οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουον πλάτος καὶ τὸ
μῆκος; 6. Πῶς μετρεῖται τὸ γεωγραφικὸν πλά-
τος; 7. Πῶς μετρεῖται τὸ γεωγραφικὸν μῆ-
κος; 8. Πῶς ἐγγράφεται ἡ διαφορά τῆς ὥρας δια-
φόρων τόπων; 9. Ποῖον εἶνε τὸ μῆκος τῶν Ἀθη-
νῶν; 10. Διατί αἱ Ἀθῆναι ἔχουσι μεσημέριαν
ἐνωρίτερον τῶν Παρισίων; 11. Τί ὀνομάζεται
κλίμαξ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Γεωγραφία εἶνε μάθημα ὅπου γενι-
κῶς ἐξετάζει τὴν γῆν, ἰδίᾳ δὲ τὴν
κατασκευὴν τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς ὡς
κατοικητήριον τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Φυσικὴ Γεωγραφία εἶνε ἡ περι-
γραφή τῆς φύσεως, χωρὶς νὰ συμπερι-
λαμβάνωνται ἐν αὐτῇ αἱ μεταβολαί,
αἱ χαίρες καὶ οἱ νόμοι ἀνθρώπου ἐπὶ τὴν
ἐκ τῆς φύσεως τῆς Γῆς μορφήν.

Ἡ Φυσικὴ Γεωγραφία περιλαμβάνει:
1^{ον} τὴν μελέτην τοῦ γήινου φλοιοῦ
(γεωλογία), 2^{ον} τὴν μελέτην τῆς ἀτμο-
σφαίρας καὶ 3^{ον} τὴν μελέτην τῶν θα-
λασσῶν καὶ τῶν στερεῶν.

1

ΓΗΙΝΟΣ ΦΛΟΙΟΣ

46. Σχηματισμὸς τῆς Γῆς.

Κατὰ τινὰ γνώμην γενικῶς παρε-
δεγμένην, ἡ γῆ ἦτο κατ' ἀρχὰς μάζα
νεφελοειδὴς καὶ πυρρηνεῖς, στρεφ-
ομένη περὶ ἐαυτὴν καὶ διαγράφουσα
τὴν τροχὴν τῆς περὶ τὸν ἥλιον. Σὺν
τῇ τροχῇ ἡ ἐπιφάνεια τῆς νεφελοειδούς
ταύτης μάζης συμπυκνωθεῖσα καὶ πυ-

ρηνθεῖσα κατὰ μικρὸν ἐστερεοποιήθη
καὶ ἀπετέλεσε οὕτω τὸν γήινον φλοιὸν
ἐπὶ τοῦ ὑποίου ζώμεν. Τὸ δὲ ἐνδοτε-
ρον τῆς Γῆς ὑπὸ τὴν στερεότητα τῆς
ἐπιφανείας μὴ δυνάμενον νὰ ὑποστῇ
τὴν ἐπιδρᾶσιν τῆς φύσεως ἔμεινεν ἕκ-
τοτε εἰς κατάστασιν ἀραιάν.

**47. Σύνθεσις τοῦ γήινου
φλοιοῦ.**—Ὁ γήινος φλοιὸς ἀπο-
τελεῖται ἐξ ὕλων αἰτίνες ὀνομάζονται
πετρώματα. Διακρίνομεν δύο εἶδη πε-

Σχ. 28. Σύνθεσις τοῦ γήινου φλοιοῦ.
Τὰ δύο εἶδη τῶν πετρωμάτων.

τρωμάτων: τὰ πυριγενῆ ἢ Πλουτό-
νεια καὶ τὰ ὕδατογενῆ ἢ Ποσειδώνεια
(Σχ. 28).

48. Πετρώματα πυριγενῆ.
—Ταῦτα ἐ σχηματίσθησαν διὰ τῆς
στερεοποιήσεως τῶν ἐν ἀραιᾷ κατα-
στάσει γήινων ὕλων.

49. Πετρώματα ὕδατογενῆ.
—Τὰ πετρώματα ταῦτα ἐ σχηματί-
σθησαν διὰ τῆς ἐπιδρᾶσεως τῶν ὕδω-

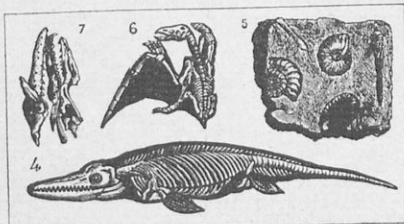
των, ήτις εν τῇ πρώτῃ αὐτῶν συμπυκνώσει περιεχόμεναι ἔπαιον τὴν Γῆν. Ὅτε δὲ συνελθόντα βραδύτερον ἐσχημάτισαν δι' ἀλλήλοδιαβόχων μορφώσεων τοὺς βυθούς τῶν ὠκεανῶν.

Σχ. 29. Ἀπολιθώματα τριτογενῶν ἑδαφῶν:—1. Τριλόβιτος. —2. Κορμὸς σιγίλλαρίας. —3. Γαϊάνθραξ μετ' ἀποτυπωμάτων φυτῶν.

νών, ἀπέσπασαν ἐν τῇ ἑρμῇ αὐτῶν τὰ πυριγενῆ πετρώματα καὶ ἐπεσώρευσαν ἐπ' αὐτῶν κατὰ πυκνὰ στρώματα τὰ ἐρειψόμενα λείψανα τῶν ἐπὶ τῶν πετρωμάτων πρῶτον οἰκούντων ζώων καὶ φυτῶν. Ἐντεῦθεν ἐσχηματίσθησαν τὰ νέα πετρώματα, ἀργίλλου, ἀρμολίθου, ιταίνου κλπ. κληθέντα Ὑδαγενῆ ἢ Ποσειδάωνεια, ἅτινα καὶ ἄλλως στρώματα ἢ φλέβες καλούνται, ὡς ὄντα κατὰ στίβους διατεταγμένα.

Ἐν ἄρχῃ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ὕδατογενῶν πετρωμάτων, ὁ στερεὸς φλοιὸς τῆς Γῆς, λεπτός ἐτι ὢν, ὑφίστατο διασπέρους βωγμάς ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν πίεσεων ἐσω-

Σχ. 30. Ἀπολιθώματα δευτερογενῶν ἑδαφῶν:—Ἰγνύσαυρος (μέγεθος φάλινος). —5. Λίθος μετὰ κορχυλίων. —6. Πετροδόκτοις (μέγεθος περὶ στερὰς). —7. Κερατὴ Μυσσούρου.

τερικῶν. Διὰ τῶν βηγμάτων τούτων προέκυψαν ἔξω ὑπερμεγέθεις ὅγκοι πετρωμάτων πυριγενῶν (γρανίται, πυρφυρόλιθοι, μελανόλιθοι, λάβαι κτλ.), ἅτινα ἐκλήθησαν ἐκρηκτικὰ ἢ ἡφαιστειγενῆ πετρώματα.

50. Ἀπολιθώματα. — Ὅργανα καὶ τινα ὄντα ζῶα

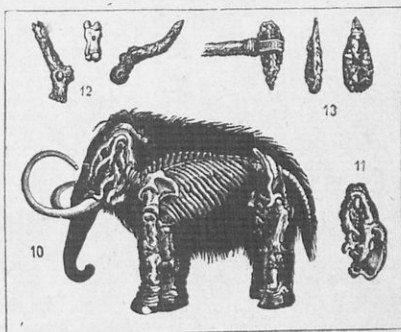
Σχ. 31. Ἀπολιθώματα τριτογενῶν ἑδαφῶν:—8 Παλαιόθριον (ἀνάστημα ὄνου). —9. Ἀπολιθώματα κορχυλίων.

καὶ φυτὰ ἐνεκα βιαιᾶς ἀνατροπῆς τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς

συγχωσθέντα μετεβλήθησαν ὑπὸ ἀγνώστους χημικὰς συνθήκας εἰς λίθους καὶ ὀνομαζόμενα ἀπολιθώματα (Σχ. 29, —30, —31, —32). Ἡ ἐξέταση τῶν ἀπολιθωμάτων τούτων ἐπέτρεψε τὸν καθορισμὸν τῶν στρωμάτων, ἐν οἷς εὕρηται τὰ συγχρόνως ζήσαντα ζῷα.

51. Διαίρεσις τῶν πετρωμάτων εἰς ἐδάφη.

—Τὰ διακρίνα στρώματα τοῦ φλοιοῦ τῆς Γῆς ἐπικρίνεται διὰ τὴν ὁμοφύειν ἐπ' ἀλλήλων καὶ ἀποτελοῦνται ἐκ πέντε τοιούτων σειρῶν, αἵτινες καλούνται ἐδάφη, φέροντα ἐκαστον ἴδιον ὄνομα, ὑπερ ὀνομαζόμενα τὴν ἐποχὴν τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν· ταῦτα εἰναι τὰ πρωτογενῆ ἢ ἀζωϊκὰ ἐδάφη τὰ πρωτογενῆ ἢ παλαιοζωϊκὰ ἐδάφη, τὰ δευτερογενῆ ἢ μεσοζωϊκὰ ἐδάφη, τὰ τριτογενῆ ἢ νεοζωϊκὰ ἐδάφη, τὰ τεταρτογενῆ ἐδάφη.

Σχ. 32. Ἀπολιθώματα τεταρτογενῶν ἑδαφῶν. —10. Σκελετὸς μαρμούθου. —11. Κρανίον μεγάλης ἀρκτοῦ τῶν σπηλαίων. —12. Ταράνδου ὅσκι ἐπεξεργασμένα. —13. Πελικεὶς ἐκ πυρίτου λίθου.

52. Νεώτεροι προσχώσεις. — Ἄν καὶ φαίνεται

σήμερον ὅτι ὁ γῆνις στερεὸς φλοιὸς εἶναι ἐντελὸς καθωρισμένος, ὁμοῦς ἡ ἐνέργεια τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν δυνάμεων ἀδιαλείπτως τροποποιεῖ αὐτὸν εἰς διάφορα μέρη. Ὁ ἀνεμος, ἡ βροχὴ, οἱ ποταμοὶ, ἡ θάλασσα, εὐθιέρουν ἀκατακύστες τὰς ληθινὰς ἐπιφανείας τὰς εἰς τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν ἐκτεθειμένας, καὶ μετατοπίζουσι τὰ λείψανα αὐτῶν. Τοιοῦτοτρόπως οἱ καταρρέοντες σωροὶ καταβαίνουν ἐν τῷ βάθει τῶν κοιλάδων ἐνθα μέρος μὲν αὐτῶν κατατίθεται ὑπὸ μορφῇ προσχωμάτων, μέρος δὲ παρὰσφύεται εἰς τὴν θάλασσαν κατατιθέμενον ἐν εἰδίαι δέλτα εἰς τὸ στόμιον αὐτῶν.

53. Φυσικὴ διάπλασις τοῦ ἐδάφους. — Αἱ βευσταὶ πεπυρακτωμένοι ὕλοι, αἵτινες ἦσαν πηγὴ τῶν ἄλλοτε ἐκρηκτικῶν ὕλων καὶ νῦν εἰσιν ὕλοι ἡφαιστειώδεις, ἐξακολουθοῦσι διηκτικῶς ψυχόμενοι, καὶ οὕτω συσπυρρύνονται ἐλαττοῦνται κατ' ὄγκον. Ὁ δὲ γῆνις φλοιός, ἐπειδὴ εἶναι στερεός, ἀνάγκη κατὰ νόμους φυσικοῦ· νὰ συσπυρρύνεται, ἵνα ἐφαρμόσῃ ἐπὶ τῆς τετηγμένης μάζης τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς σφαιρῆς, συσπυρρύνοντος δὲ χαλαροῦται, θραύεται, πύσσεται καὶ οὕτω καλύπτεται ὑπὸ οἰδημάτων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὰς ὁροσειράς· ἀλλ' αἱ κινήσεις αὐταὶ

είναι σχεδόν ανεπαίσθητοι. Ούτω ή Σουηδία και Φιλανδία ανυψούνται βραδέως. Η άρκτος Βαλτική εκκινούνται βαθμυδόν, ενώ εξ άλλου αι άκται της Ελλάδας υψίστανται καθήρην.

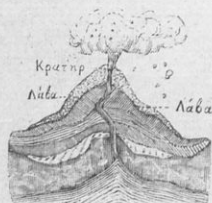
34. Σεισμοί.—Τά πεισιτωτέρω τεκμήρια της ενεργείας τών έσωτερικών δυνάμεων είναι οι σεισμοί και τά ήφαιστεια.

Οι σεισμοί είναι απότομοι κινήσεις του εδάφους, αΐτινες συνοδεύονται συνήθως υπό μεγάλων κρούτων θυσίων προς τό κύλισμα των άμαζών ή προς μακρυσεμέναις εκπυρσοκροήσεσι πυροβολών και όφελιονται είτε εις ήφαιστειούς του γήινου φλοιού προερχομένας, έκ μεγάλων ύψους των καταρρεύσεων, είτε εις την άντωση των κολληζουσών ύλδων του έσωτερικού της σφαίρας.

Οι σεισμοί είναι ιδίως συχνοί εν τη κεντρική Αμερική, εις τάς παρά τάς Ανοτάς χώρας και εις τούς άνα την Μεσόγειον τόπους.

Οι σεισμοί πολλάκις άνταναλλώσιν επί μεγάλων απόστάσεων. Ούτως ή κατά τό 1755 περιβόητος σεισμός της Λισσαβώνας, ή έντός 6 λεπτόων καταστρέψας 60000 ψυχών, έγινετο έπισήμως μέχρι των Αντίλλων.

35. Ήφαιστεια. Ήφαιστειον λέγεται τό βουνόν, τό όποιόν διά μιας εν τη κορυφή ύπης, ήτις καλεΐται κρατήρ, εξερευγεται τετηγμένης ύλης (λάβαν) τέφραν και άέρια προερχόμενα έκ του έσωτερικού μέρους της Γης. Τά ήφαιστεια εύρίσκονται σχεδόν πάντοτε πλησίον της θαλάσσης; και κατά μήκος των κυριωτέρων βωγμών του γήινου φλοιού (Σχ. 33).

Σχ. 33. Ήφαιστειον.

Ως αΐτια της γεννήσεως τών ήφαιστειών όρεται κοινώς ή εξέλιξις εισδύοντα τά ύδατα διά μέσου χαρμάτων και βωγμών των γήινων στρωμάτων

ήφαιστειών εις βάθος, όπου ή θερμότης είναι εις τόν ύπερτατον βαθμόν, και τό ύδωρ μεταβάλλομενον ένεκα τούτου εις άτμόν μεγίστης ελαστικότητος, όθις μετά βίαις τόν γήινον φλοιόν άνοίγει ή κρατήρα και είδει τοισυτοτρόπως άφύρουν εις τήν γεννησιν τού ήφαιστειού.

36. Φυσική Γή. Ή φυσική γή σχηματίζεται κατά διαφόρους τρόπους; εις μόν τό βάθος των κοιλάδων αποτελείται αύτη έκ προσχώσεων, αΐτινες γίνονται υπό των υδάτων; άλλωχού σχηματίζεται αύτη διά της διαλύσεως των λίθων, αΐτινες αποτελούσι τό ύπόστρωμα του εδάφους υπό τήν έπίδρασιν του άνέμου και της βροχής. Επί δε των κλιτύων αύτη σχηματίζεται εν μέρει μέν εξ έπιστάσεων ύλδων, εν μέρει δε εξ ύλδων μετακρεομένων υπό των υδάτων.

Η φυσική γή συνίσταται ιδιαιτέρως, έκ της συμμειξεως των στοιχείων τριών όρυκτων; του πυριτίου του δαβηστούδου και του άργίλου μετά των ύπαιων ένούται και τέταρτον στοιχείον συνιστάμενον εξ όργανικών ούσιων, τό καλούμενον ύλη γρώδης.

ΣΗΜ. Τό πυρίτιον είναι λίθος πολύ σκληρός άπαντων υπό μορφήν χαλίον και ύς επί τό πολύ υπό μορφήν άμμου, έν ή δυνατή να έμπεριέχονται και άλλα ύλαι διάφοροι. Ο δαβηστόλιθος ή δαβήστιον, είναι λίθος μαλακός, διά των πύρων του όποιου έκτρέφει τό ύδωρ διερχόμενον γαΐαι άρίσμου εις τάς ύπαιας μόνον δαβήστιον άπαντί, είναι σχεδόν άγονοι. Η δε βροχίος τούαντίον σχηματίζει έδαφη, άτινα κωλύουσι τέλειος του ύδατος την διάβασιν ως έκ τούτου άποβαίνει ενωδώς αι γαΐαι, εις τάς ύπαιας έμπεριεχίται αύτη τά δε ύδατα κωλύομενα έξαπλούνται εις τήν έπίδρασιν.

Έρωτήσεις.—1. Τι έστι φυσική Γεωγραφία; 2.—Τι ήτο ή Γή εν τη άρχή; 3.—Ποιες μεταβολές ύπείστη τό έσωτερικόν μέρος της νεοπαυμένης μάξης; 4.—Είς ποίαν κατάσταση παραβήκεται έτι εύρίσκεται τό έσωτερικόν της Γης; 5.—Πόσα είδη πετρωμάτων άκρίβουμεν; 6. Είς πόσα είδη διαίρεται ή γήινος φλοιός και ποια είναι ταύτα; 7.—Σήμερον ό γήινος φλοιός ύφίσταται τοποποιήσεις; 8.—Τι λέγεται σεισμός; 9.—Πού οι σεισμοί είναι ισχυρότεροι; 10.—Πώς παραβήκονται κοινώς την γεννησιν των ήφαιστειών; 11.—Τι λέγεται ήφαιστειον; 12.—Ποια είναι τά επικρατούντα στοιχεία εν τη συνθήκη της φυσικής Γης;

II

ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ

37. Όρισμός της άτμοσφαιρας.—Ατμόσφαιρα λέγεται στρώμα

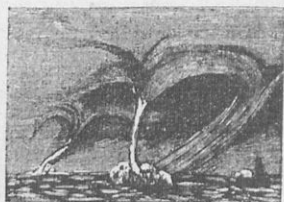
άέρος περιβάλλον πανταχόθεν τήν Γήν ή πυκνότης αύτής είναι 80 περίπου χιλιομέτρων, εξ ών δέκα μόνον είναι κατάλληλα εις άναπνών. Ή πυκνότης αύτη άσθενεσάτη εν συγκρίσει προς τήν όγκον της Σφαίρας και εις τήν αύτην περίπου άναλογίαν, όταν βλέπομεν εις τόν γυύον τόν περιεχόμενον κυδώνιον ή δοκιανινον.

38. Ένεκα της έν τη άτμοσφαίρα γινομένης έκαστοτε μεταβολής της θερμοκρασίας τού άέρος παράγονται διάφορα βρώματα άτινα ύνομαζόνται άνεμοι. Έκ των άνέμων άλλοι μόν πνέουσι κανονικώς και σταθερώς από ενός τόπου εις έτερον; τοιούτοι δε είναι οι **έτησιοί** οι πνέοντες έκ τού πολού προς τόν ίσημερινόν και οι **παλινστροφικοί**, αΐτινες είναι έτησιοί, έπιστρέφοντες προς τούς πολούς; άλλοι δε πνέουσι κανονικώς ήτοι κατά τήν αύτην διεύθυνσιν από ενός χρονικού διαστήματος μέχρις έτέρου και τοιούτοι είναι οι **ύνομαζόμενοι περιοδικοί ή μοναδικοί**.

39. Από Οκτωβρίου μέχρις Απριλίου ό άνεμος πνέει έκ των Ινδιών προς τήν Ανατολικήν Αφρικήν και ούτος είναι ή χειμερινός περιοδικός ή μοναδικός άνεμος. Από Απριλίου μέχρις Οκτωβρίου ό άνεμος πνέει έκ της Ανατολικής Αφρικής προς τάς Ινδίας; και ούτος είναι ή θερινός μοναδικός.

60. Είς τινας χώρας πνέουσιν ιδιαιτεροι άνεμοι οι καλούμενοι τοπικοί άνεμοι και τοιούτος είναι ή **Σιμόν**, όστις έγείρεται ύπερνωκ της Σαχάρας και πνέει επί της Αλγερίας και της Μεσογείου.

61. Σίφωνες και κυκλώνες.—Ανεμοί σφύροντες πνέοντες σχημα-

Σχ. 34. Σίφων.

τιζουσιν άνεμοστροφίδους, αΐτινες ύνομαζόνται **σάρφες** (Σχ. 34). Όταν

δὲ ὁ σφοδρὸς πνέων ἀνεμος κινεῖται ἐπὶ μεγάλων διαστάσεων, ὠμοῦνται κυκλῶν. Οἱ κυκλῶνες οὕτως γεννῶνται πλησίον τῶν Ἀντιλλῶν καὶ διατρέχουσι τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν καὶ τὰς Δυτικὰς Ἀντίλλας, ἐπιφέροντι κατὰ τὴν διαβάσιν των σφοδρὰς καταιγίδας.

Οἱ κυκλῶνες, οὕτως μετὰ τῶν ἐκρήξεων τῶν ἡφαιστειῶν καὶ τῶν σεισμῶν, ἀποτελοῦσι φαινόμενα ἐπιφέροντα μεγάλας καταστροφάς, εἰς ἐσχάτην ἐν Εὐρώπῃ καὶ πολλὰκις δὲν θάβουσι μέχρις ἡμῶν μετὰ τῆς αὐτῆς ἀρχικῆς των σφοδρότητος.

62. Βροχαί.— Τὸ ὕδωρ τῶν θαλάσσιων, τῶν ποταμῶν καὶ τῶν βυζαίων ἐξατμίζεται· ὁ ἀτμός ὁ παρὰ γόμενος ἐκ τῆς ἐξατμίσεως ταύτης ἀνέρχεται εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν, ὅπου ψύχεται, συμπυκνῶνται, καὶ σχηματίζει τὴν ὑμίλην καὶ τὰ νέφη τὰ πίπτοντα ὡς βροχὴν.

Ἀθροῖναι βροχαὶ πίπτουσιν ἐν τῇ χώρῃ τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἐνθα ἡ θερμότης προκαλεῖ μεγάλην ἐξατμίαν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν κλιτύων τῶν ὀρέων, ἅτινα ἐρελκύνουσι τὰ νέφη. Εἰς χώρας τινὰς οὐδέποτε πίπτει βροχὴ ὡς ἐν τῇ Σαχάρῃ τῆς Ἀφρικῆς.

63. Κλίμα. Οἱ πνέοντες ἀνεμοί, ἡ ἡμεροσφαῖρα καὶ τοῦ ἡλίου καὶ ἐν γένει ἡ θερμοκρασία ἀποτελοῦσι τὸ κλίμα τοῦτον τινός.

64. Θερμοκρασία. Ἡ θερμοκρασία εἰς τὸ σπουδαιότερον στοιχείον ἐνὶ τῷ κλίματι.

Ἡ θερμοκρασία ποικίλλει ἀναλόγως τοῦ πλάτους· ὅπου πλησιάζομεν πρὸς τὸν Ἰσημερινὸν πόσον ἡ θερμότης αὐξάνει· ὅπου ἀπομακρυνόμεθα ἀπ' αὐτοῦ, τόσον ἡμεροσφαῖρα καὶ τοῦ ἡλίου καὶ ἐν γένει ἡ θερμοκρασία ἀποτοῦσι τὸ κλίμα τοῦτον τινός.

Ἡ θερμοκρασία ποικίλλει ἀναλόγως τοῦ ὕψους. Εἰς τοὺς πρόποδας ὄρους τινός ἡ θερμοκρασία εἰς ὑψίστην, ὅπου δὲ ἀνέρχεται τις, τοσοῦτον ἡ θερμοκρασία χαμηλοῦται κατὰ 1 βαθμὸν ἀνὰ 180 μέτρα.

Ἡ θερμοκρασία τροποποιεῖται προσ-

Σχ. 35. Αἱ γραμμαὶ ἐν γένει δεικνύουσι τὴν πορείαν τῶν κυκλῶνων. — Αἱ διὰ στιγμῶν γραμμαὶ εἰναι αἱ ἰσοθερμοὶ γραμμαὶ. — Τὰ βέλη εἰδούσι τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐπηρεῶν.

εἶτι: 1) Ἐκ τῆς φύσεως τῶν πνεόντων ἀνέμων. 2) Ἐκ τῆς γενιᾶσεως τῆς θαλάσσης· οὕτω, ἐπειδὴ τὸ ὕδωρ θερμαίνεται ἢ ψύχεται βραδύτερον ἢ τὸ ἔδαφος, αἱ παρκαίμεναι χώραι λαμβάνουσι διὰ τῆς ἐξατμίσεως ἐξ αὐτοῦ ἀέρα, ὅστις δὲν εἶναι οὔτε τόσον θερμὸς οὔτε τόσον ψυχρὸς, ὅσον εἶναι ὁ ἀέρας τῶν ἡπειρωτικῶν χωρῶν. 3) Ἐκ τῆς γενιᾶσεως τῶν ὀρέων, ἅτινα ἐρελκύνουσι τοὺς θερμούς ἢ ψυχροὺς ἀνέμους καὶ συμπυκνῶσι τὰ νέφη. 4) Ἐκ τῶν βροχῶν, αἵτινες ὑγραίνουσι τὴν ἀτμόσφαιραν. 5) Ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἡλίου· οὕτω χώραι ἀμυδρῶς ἐκπαύονται πλειστέρην θερμότητα ἢ χώραι ἐλῶδες. 6) Ἐκ τῆς γενιᾶσεως θαλάσσιων ρευμάτων, περὶ τῶν ὑποῖων ἐν κατακλίθῳ τύπῳ θά γινῇ λόγος, καὶ ἅτινα μεταφέρουσι τὴν θερμότητα καὶ τὸ ψυχρὸν καὶ 7) Ἐκ τῆς βλαστῆσεως, ἥτις ἀπορροφᾷ πρὸς χρῆσιν αὐτῆς τὴν ἡλιακὴν θερμότητα.

65. Τὰ κλίματα διακρίνονται εἰς δύο μεγάλας ποικιλίας· ἥτοι: κλίματα θαλάσσια καὶ κλίματα ἡπειρωτικά. Οὕτως, αἱ Βρετανικαὶ νῆσοι ἔχουσιν κλίμα θαλάσσιον· ἡ Ἑλβετία ἡπειρωτικόν, ἡ Ἑλλὰς ἀμφοτέρω.

66. Ἰσοθερμοὶ γραμμαὶ.— Λαμβάνοντες τὸ ἀθροῖσμα τῶν θερμοκρασιῶν, αἵτινες παρατηρήθηκαν ἀνὰ πᾶσαν ὥραν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἡμεροσφαῖρου καὶ διακρίνοντες αὐτὸ

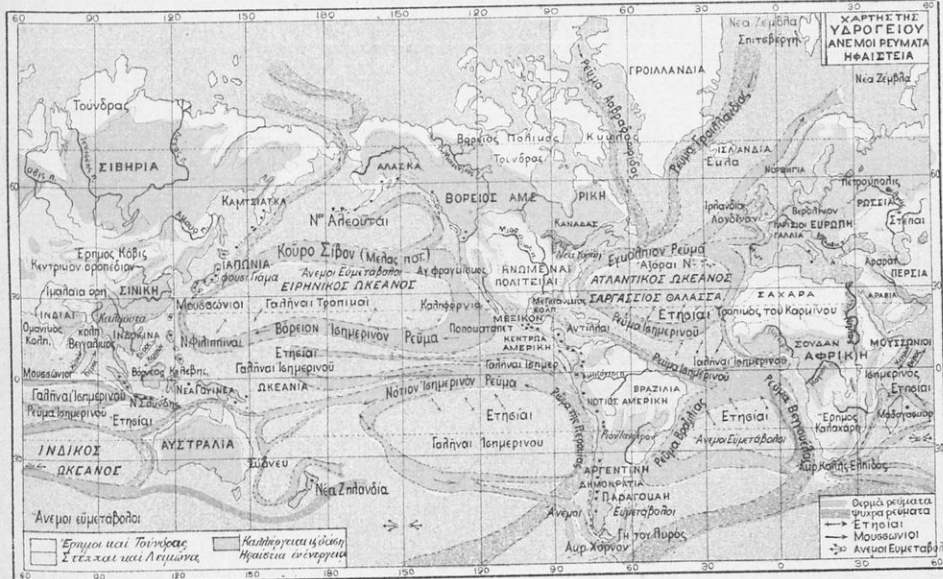
διὰ 24 εὐρίσκουμεν τὴν λεγόμενὴν μέσην θερμοκρασίαν τῆς ἡμέρας.

Λαμβάνοντες δὲ τὸ ἀθροῖσμα τῶν μέσων θερμοκρασιῶν τῆς ἡμέρας καθ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν καὶ διακρίνοντες αὐτὸ διὰ 365, ἔρχομεν τὴν μέσην θερμοκρασίαν τοῦ ἔτους.

Καθ' ὅσοντι γραμμαὶ ἰσοθερμοὶ καὶ διερχόμεναι διὰ τῶν μερῶν τῆς Σαχάρας, ἐνθα ἡ μέση θερμοκρασία ἡλικήρου τοῦ ἔτους εἶναι αὕτη.

Χώρα καίμεται πέραν τῆς ἰσοθερμοῦ 0 (Σχ. 35) εἶναι ἐκείνη, ἐν αἷς τὸ ψυχρὸν εἶναι μέγιστον, χώραι δὲ καίμεται μετὰ τῶν ἰσοθερμῶν 0 καὶ 25 ἔχουσιν κλίμα συγκρασιμένον, ἡ δὲ χώρα ἡ καίμεται μετὰ τῶν ἰσοθερμῶν 25 ὄχι θερμοσφαιρῶν καὶ ἡ χώρα αὕτη ἔχει ἐν τῷ μέσῳ τὸν Ἰσημερινὸν καὶ μέσην θερμοσφαιρῶν φθάνουσιν μετὰ 260—300 κατ' ἀνάστατον ὅρον.

67. Χιόνες διηνεκεῖς. Ὁ πάχος καὶ ἡ χιὼν οὐδέποτε ἐξ ὅλου κλήρου ἐξαφανίζονται ἐπὶ τῶν κορυφῶν ὀρέων τινῶν ὑψηλῶν καὶ τότε λέγουμεν ὅτι αἱ χιόνες εἰναι διηνεκεῖς. Τὸ ὕψος τῶν ὀρεινῶν χιόνων ποικίλλει ἀναλόγως τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους, ὅπου κινεῖται τὰ ὄρη. Εἰς τοὺς πολικοὺς κύκλους· πρῆπει ν' ἀναβῶμεν 1500 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφανείαν τῆς θαλάσσης, ὅπου φθάσωμεν εἰς χώρας χιόνων διηνεκεῖν. Εἰς τὴν 45ην μοῖραν

75. 'Ωκεανοί καὶ Θάλασσαι. Ὁ καλύπτων τὰ τρία τέταρτα τῆς Γῆς ὑδάτινος ὅγκος οἰκίζεται εἰς πέντε μεγάλας ὠκελάσας ἢ ὠκεανούς, ἦτοι:

Εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὀκεανόν,
τὸν Ἀτλαντικὸν Ὀκεανόν,
τὸν Ἰνδικόν Ὀκεανόν,
τὸν Βόρ. Παγωμ. Ὀκεανόν καὶ
τὸν Νότιον Παγωμ. Ὀκεανόν.

Σχ. 40. Ποῖον ἀποκλεισθὲν ἐντὸς τῶν παγετῶν. — Ἑσκιῶδες καὶ κόνες ὑποβύθιοι.

ΣΗΜ. Ὁ Εἰρηνικὸς Ὀκεανὸς ὀνομάσθη οὖ-

(ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ—ΑΤΛΑΣ) Γ. Σ. ΜΕΤΑΞΑ

τως ἐκ τῶν ἀνέμων, οἵτινες, κανονικῶς ἐν αὐτῷ πνέοντες, ἀποβαίνουν: κατάλληλοι εἰς τὴν ναυτιλίαν. Ὁ δὲ Ἀτλαντικὸς, ἐκ τοῦ εἰς τὰ ΒΔ τῆς Ἀφρικῆς κειμένου ὑψηλοῦ ὄρους, ὅπου καλεῖται Ἀτλας. Ὁ Ἰνδικὸς ἐκ τῶν Ἰνδιῶν τῶν ὑποίων περιβρέχει τὰς ἀκτὰς, τῶν δὲ ἄλλων δύο ὁ μὲν εἰς, διττὴ κεῖται εἰς τὸν Βόρειον Πόλον, ὁ δ' ἕτερος παρὰ τὸν Νότιον.

Σχ. 41. Ὁ Νότιος πόλος πρὸς οὐδερῖαν ἡπειρον συνορεύει. — Ὁ Βόρειος πόλος περιβάλλεται ὑπὸ τῶν δύο μεγάλων ἡπειρών.

76. Νῆσοι. Πολλὰ μεγάλα νῆσοι συνδέονται μετὰ τῆς πλησίον κειμένης ἡπείρου δι' ὑπογείων φαραγγίων. Αἱ μεγάλα νῆσοι Σουμάτρα, Τάβα, Φιλιππῖναι ἀπετέλουν ἕλλητες μέρσι τῆς Ἀσίας.

Αἱ Βρετανικαὶ νῆσοι συνδέονται πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἡπειρον. Ἡ Σι-

Σχ. 42. Συγκριτικὴ ἔκτασις τῶν μεγάλων ὠκεανῶν.

κελία εἶνε προέκτασις τῆς Μεσημβρινῆς Ἰταλίας. Αἱ Βαlearίδες εἶνε συνέχεια τῶν Ἰσπανικῶν ὄρεων.

77. Πολλὰ μικραὶ νῆσοι ἐσχηματίσθησαν ἐξ ἠραισπετιδῶδους ἀνυψώσεως τοῦ ἐδάφους. Τοιαῦται εἶνε ἡ νῆσος τῆς Ἀγ. Ἐλένης καὶ τῆς Ἀναλήφως ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὀκεανῷ, αἵτινες εἶνε ζωοφωτοστράκιναι, ἦτοι ἐσχηματισμέναι ὑπὸ ἀναριθμητῶν θαλασσίων ζῴων, ὅτινα καλοῦνται κοράλλια καὶ αἱ πολυάριθμοι κοράλ-

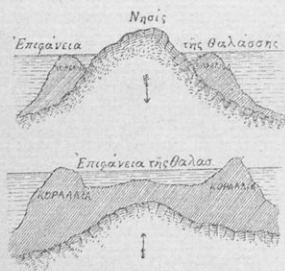

Σχ. 43. Παλαιά 'Ηπειρος.

Σχ. 44. Νέα 'Ηπειρος.

λαιοι νήσοι τῆς 'Ωκεανίας (Σχ. 45).
Αἱ μέλλοντες ἀνίστημι νήσοι εἰ-

Σχ. 45. ('Απόλλυ κοράλλινος νῆσος).

σιν ἡ Βόρρεος ἐν 'Ωκεανίᾳ, ἡ Μαδα-
γασκάρη παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν
τῆς 'Αφρικῆς, ἡ Νιφόνη μὲν τῶν 'Ια-
πωνικῶν νήσων, ἡ Μεγάλη Βρετανία
καὶ ἡ Κοβία εἰς τὰς 'Αντίλλας.

Σχ. 46. Συγκριτικὴ ἔκτασις μεγάλων
νήσων.

'Ερωτήσεις. — 1 Πῶς ὀνομάζονται οἱ ὑπὸ
τῶν ὑδάτων σχηματιζόμενοι ὠκεανοὶ ὅσοι, ὅ-

σοι τὴν μεταξὺ τῶν ἡπείρων θέσιν των ; —
2 Πῶς εἰναι ὁ μεγαλύτερος τῶν 'Ωκεανῶν ; —
3 Πῶς εἰναι ἡ πρώτη πρὸς τὴν ἀνατολὴν νῆ-
σος Σουμάντρα καὶ Ἰάβα ; — 4 Πῶς εἰναι ἡ
πρῶτη πρὸς τὴν ἀνατολὴν νῆσος καὶ πῶς
ἡ Σικελία ; — 5 Πῶς ἐσηματίσθησαν αἱ ἑρ-
μηνεύσεις τῶν νήσων ;

ΘΑΛΑΣΣΑΙ, ΒΑΘΟΣ, ΡΕΥΜΑΤΑ

78. Μέρος ξηρᾶς βρεχόμενον ὑπὸ
θαλάσσης ὀνομάζεται παραλία.

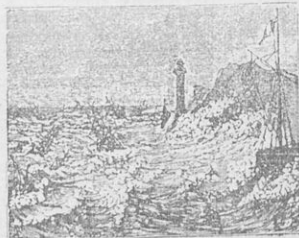
'Ακτὴ ὀνομάζεται μέρος παραλίας
ὕψην καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐνθα φέρεται
ἡ θαλάσσης.

Θεὸς ἡ αἰρὶς καλεῖται ἡ ἀρμυρὴς
καὶ ἡ πῆληρς γαλιῶν παρὰ τῆς.

79. Ἀνισότης τοῦ θαλασσο-
δίου πυθμένος. — Ὁ πυθμὸς τῆς
θαλάσσης εἰναι ἀνισότης, ὅπως ἡ ἐπι-
φάνεια τῆς ξηρᾶς. Ἐκ πολλῶν γενο-
μένων καταμετρήσεων πρὸς ἐκτετατοῦ
τῶν πλεγματικῶν κήλων, ἠδυνήθη-
σαν νὰ καθορίσωσι τὸ βάθος τῶν θα-
λάσσεων ὑδάτων, τὸ ὅσον εἰς τινα
μέρη τοῦ 'Ατλαντικοῦ καὶ Εἰρηνικοῦ
'Ωκεανοῦ φθάνει μέχρι 8,000, μέτρ.

80. Παλίρροια. — Δις τῆς
ἡμέρας κατὰ διαστήματα ἐν 12 ὥρῃ
καὶ 25 λεπτοῖς περίπου ἡ θαλάσσης
κινουμένη πρὸς τοὺς χιμαλούς κατα-
κλύζει αὐτοὺς, ἔπειτα δὲ ἀποσυρμένη
τοὺς ἀποκαλύπτει. Ἡ διπλῆ αὕτη κί-
νησις ὀνομάζεται παλίρροια καὶ ὀρε-

λαται εἰς τὴν διαδοχικὴν ἔλξιν τοῦ
'Ἠλίου καὶ τῆς Σελήνης (Σχ. 47).

Σχ. 47. Φαινόμενον παλίρροιας.

Ἡ παλίρροια αὕτη δὲν δύναται νὰ
ὀνομασθῇ εἰς θαλάσσαν μικρὰς ἐκτε-
σεως ὅπως ἐν μὲν τῇ Μεσογείῳ εἰναι
ὀλίγον ἀσθενὴς, ἀσθενέστερος δὲ ἐν τῇ
Μαύρῃ καὶ Κασπίᾳ θαλάσσει. Ἡ ἐξέτα-
σις περὶ τοῦ διαστήματος τῆς μὲν ὑψο-
σεως τῶν ὑδάτων λέγεται πλημμυρὴς,
τῆς δὲ ταπεινώσεως ἀμυνίς. Ἐν Ἑλ-
λάδι συμβαίνει παλίρροια ἐν τῷ πορθμῷ
τοῦ Εὐβοίου παρὰ τὴν Χαλκίδα τῆς
Εὐβοίας.

Ἡ πλημμυρὴς δὲν φθάνει εἰς ὅλας
τὰς ἀκτὰς οὐτε εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος οὐτε
εἰς τὴν αὐτὴν ὥραν, ἀλλὰ βραδύνει
50 περίπου λεπτά ἀπὸ μιᾶς ἡμέρας εἰς
ἄλλην εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τόπον.

Αἱ πλημμυρίδες χρησιμεύουσι πολ-

Σαχάρα και έν Αυστραλία το έν τω έσπεριωκό πύτης κείμενον όρειόεδιον.

86. Τα κυριώτερα όρη του κόσμου. — Τα ύψηλότερα όρη του κόσμου είνε τα Ήμαλιου (έν Ασία) (Σχ. 51) των όποιων ή ύψηλότερα κορυφή είνε τό Γαουρσάκχαρον ή Έβέρεστον όρος (8,840 μέτρ. ύψους).

Η όροσειρά, ήτις διατρέχει την

Βόρειον και Νότιον Αμερικην καλείται Βραχίονη δη και Καρδιλλέρας των Άνδεων και έχει ύψος κατά 1/4 ήλιγώτερον των Ήμαλιών. Ο Σορόχας (6550 μ.) και ή Αγορχάγονα (6834 μ.), άτινα αναφέρονται ως ύψηλότερα κορυφαί των Άνδεων.

Έν Αφρικη ή Ατλας δεν έχει πολύ ύψηλός κορυφός. Είς τα κατά μήκος

της άνκτολικής παραλίας όρη εύρίσκαι τό όρος Καλλιμάνταρον έχον ύψος 6,000 μ.

Έν Εύρώπη ή ύψηλότερά όροσειρά είνε ή των Άλπεων των όποιων ή μέγιστη υπερέργονσα κορυφή είνε τό Αελκόν όρος (4810 μ.).

ΣΗΜ. Η Άνδορ είνε ύψηλά όρη δέν είνε πάντοτε άκίνδυνος βάρβαρ, χιονοστιβάδες,

ἀραιώσις ἀτμοσφαιρική, ψῦχος ὑπερβολικόν, ἀπο-
ναρκῶνον τὸ σῶμα κλπ. πρέπει νὰ λαμβάνωνται
ὑπ' ὅψει ὑπὸ τῶν ἐπιχειροῦντων τειαύτας ἀνα-
βάσεις.

87. Κυριώτερα Ἡφαίστεια.

Τὰ δύο τρίτα τῶν ἡφαίστειων τῆς σφαίρας σχηματίζουν ἐν κύκλῳ περί τῷ Εἰρηνικῷ Ὠκεανῷ. Τὰ κυριώ- τερα ἡφαίστεια τοῦ κύκλου τούτου εἶναι ἐν Ἀσίᾳ τὰ ἡφαίστεια τῆς Καμ-

τοιότητας καὶ τῆς Ἰαπωνίας (Φουσι-
Γάμα, ἐν Ὁκεανίᾳ τὰ ἡρσιστεία
τῶν Φιλιππίνων νήσων, τοῦ ἀρχιπε-
λάγους τῆς Σουδὸνθης (ἡρσιστεία τῆς
Ἰάβας, τῆς Νέας Βουινέας, τῆς Νέας
Ζηλαντίας καὶ τῶν νήσων Χάβαι).
Ἐν Ἀμερικῇ τὰ ἡρσιστεία τῆς Γῆς
τοῦ Περὸς, τῶν Κορδιλλέρον τῶν
Ἀνδρῶν, τῶν Κετςῶν Ἀμερικής,

τοῦ Μεξικοῦ, τῆς Καλλιφορνίας, τῆς
Ἀλάσκας.

Ἐκτός τῶν ἡρμιστείων τούτων δύναμεθα ν' ἀναπερώσωμεν ἐν Εὐρώπῃ τὴν συστάδα τῶν Ἰταλικῶν ἡφαιστειῶν, τὴν ἐν Ἑλλάδι Κυκλαδικῇ συστάδα, τῆς ὁποίας ἐνεργὸν εἶνε τὸ ἡρμιστεῖον Γεωργίου (Θήρας), τὴν Ἰστανδρικῇ συστάδι (Ἐκλας, τὴν ἐν τῇ Δυτικῇ

Ἀσία Ἀρμενικὴν ονομάδα (Ἀρχαίτη) καὶ ἐν Ἀφρικῇ τὰ ἡρσιότερα τῶν νή-

Σχ. 51. Συγκριτικὸν ὕψος μεγάλων τεινῶν ὄρεων.

σων τῆς Ἑνώσεως, τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου, τῶν Καναρίων νήσων καὶ τῶν Ἰσθμῶν.

Ὁ Βεζούβιος πρὸ Χριστοῦ ἐκλύπητο ὑπὸ κηλῶν καὶ ἐπυλύνον, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι οὐδέποτε εἶχον ὑποπτεύσει ὅτι ὑπῆρχεν ἐκεῖ κορυφὴν ἡφαιστισίαν κατὰ δὲ τὸ 79 μ. Χ. ἐγένετο ἡ πρώτη αὐτοῦ ἐκρήξις, ἥτις κατελάυνεν ὑπὸ τὴν τέφραν τὰς τρεῖς πόλεις, τὴν Πομπηίαν, τὴν Ἡράκλειον καὶ τὰς Σαράβας. Ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας αἱ τρεῖς αὗται πόλεις ἦσαν κηλομένης ὑπὸ πυκνὸν στρώμα γῆς, ὅπου διάφορα μέρη τῆς ἐπιφανείας ἐκκλιεργούντο ὑπὸ τῶν γεωργῶν ἄλλα κατὰ τὸ 1784 χωρικοὶ ἀσπύοντες τὸ ἔδαφος, ἀνεκάλυψαν ἐρεπίστα ἄντικα ἔδοξαν εἰς τὴν Κυβερνήσει τῆς Νεαπόλεως ἀφορμὴν ὥπως ἐνεργήσῃ ἐπιθετικῶς ἀνασκαφὰς καὶ τοιούτοισι ἀνεκάλυψαν αἱ δύο πόλεις. Ἡράκλειον καὶ Πομπηία ἐν

τῇ αὐτῇ καταστάσει, ἐν ἣ εὐρίσκοντο πρὸ 1827 ἐτῶν. Αἱ ἀρχαιοφύλακες αὐταὶ εἰς ζῶντα λείψανα θυμωσίου.

Σχ. 52. Ὁ Βεζούβιος

πάντα διατηρούμενα καὶ παρέχοντα πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον, οὗτοι διὰσχύνον ἡμᾶς τὰ ἥθη, τὰς τέχνας καὶ τὴν κοινωνικὴν τῶν Ῥωμαίων κατὰστασιν.

Ἑρωτήσεις. — 1. Ποῖαν ὕψος παρουσιάζει τὸ βόρειον μέρος τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας; 2. Ὡς πότε ὁρεοειρὴς διατέμεναι ἡ μεταξὺ τῶν δύο τεινῶν ἡπείρων πεδιάς; 3. Εἰπὲ μίαν πεδιάδα ἐν τῇ Βορείῃ Ἀμερικῇ; 4. Μίαν ἐν τῇ Νοτίῃ Ἀμερικῇ; 5. Τί λέγεται ὁρεοπέδιον; 6. Ποῖον εἶναι τὸ εὐρύτερον καὶ τὸ ὑψηλότερον ὁρεοπέδιον τοῦ κόσμου; 7. Εἰπὲ ἐν ἑστέον ἐν Ἀσίᾳ; 8. Ὅποια εἰς εἰναι ἡ Ἀνατολικὴ Ἀφρικὴ γὰρ ἡ ὑψηλὴ; 9. Εἰπὲ ἐν ὁρεοπέδιον ἐν τῇ Βορείῃ Ἀμερικῇ; 10. Εἰπὲ ἐν ἐν τῇ Νοτίῃ; 11. Ποῖα προβάλλει ἡ φυσικὴ τοῦ ἔδαφους διάπλασις ἀπὸ τοῦ Πόλου πρὸς τὸν Ἰσημερινόν; 12. Ποῖα εἰναι ἡ ὑψηλότερα ὁρεοσειρὰ τοῦ κόσμου; 13. Ποῖα εἰναι ἡ μακρὰ ὁρεοσειρὰ ἡ διατείνουσα τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν; 14. Ποῖα ἡ διατείνουσα τὴν Νότιον Ἀμερικὴν; 15. Ποῖ καίναται δὲ δύο τρίτα τῶν ἡφαιστειῶν τῆς Σφαίρας; 16. Εἰπὲ καὶ κυριώτερον περὶ τὸν Βόρειον ἡφαιστειῶν; 17. Εἰπὲ ἄλλα ἡφαιστειῶν μὴ ἀποτελοῦντα μέρος τοῦ πυρὸς κύκλου.

ΡΕΟΝΤΑ ΥΔΑΤΑ

88. Σχηματισμὸς τοῦ ῥοῦ τῶν ὑδάτων. Τρεῖς κυρίως εἰσι τὰ αἴτια, ἐν τῶν ὁποίων δύναται νὰ σχηματισθῇ ῥοὺς ὑδάτος (ἦτοι ῥοαὶ, γαίμακροι, ποτάμια, ποταμοί). 1) Ἡ ῥοα, 2) Ἡ ἡδισ τῆς ἐπὶ τῶν ὁρέων χάσας καὶ 3) αἱ πηγαὶ αἰτίνες, προέρχονται ἐκ τῆς διηθήσεως τῶν ὑδάτων τῆς βροχῆς καὶ τῶν χιόνων.

Συμβαίνει δὲ ἐνίοτε νὰ σχηματισθῇ ῥοὺς ὑδάτος ἐκ τῆς ὑπερχειρίσεως τῶν ὑδάτων λίμνης τινός. Ἀπὸ οὗτο σχηματισθῇ μικροὶ ῥοὺς ὑδάτος, κατεργάζεται τὴν καταφύρεσιν, ἥτις ἄγει

αὐτὸν εἰς τὴν κοιλάδα καὶ ἐκεῖ, ἐνεκὰ τῆς συρροῆς ἀπάντων τῶν ὑψώων ἐκ τοῦ ὕψους κατεργαζόμενον ὑδάτων ἡ ἀρχικὸς ῥοὺς λαμβάνει διαστάσεις μεγαλειώτερας καὶ μεταβάλλεται εἰς ποταμὸν ἢ εἰς ποταμὸν.

89. Κλίσις τοῦ ῥοῦ τῶν ὑδάτων. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ῥηθέντων συνάγεται ὅτι ἡ ὁδὸς, τὴν ἡποῖαν διανύει ῥοὺς τις, ἀποτελεῖ γραμμὴν ἐπικλινῆ, ἥτις βραίνει χαμηλωμένη ἐκ τῆς πηγῆς πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἐκ τῆς κλίσεως ταύτης γεννιᾶται ἡ φορὰ ἢ ἡ δύναμις τοῦ ῥεύματος.

Ὅταν δύο πόλεις κείνται κατὰ τὴν διεύθυνσιν ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ῥοῦ ὑδάτος, ἡ μὲν πρὸς τὰς πηγὰς λέγεται Ἀνω, ἡ δὲ πρὸς τὰς ἐκβολὰς λέγεται Κάτω, ὡς Ἀνω Αἴγυπτος, Κάτω Αἴγυπτος κλπ.

Ὅταν ἰστάμενοι ἀτενίζομεν πρὸς τὰς ἐκβολὰς ῥοῦ τινος, δεξιὰ μὲν ἡμῶν ἔχομεν τὴν δεξιὰν ὄχθη, ἀριστερὰ δὲ τὴν ἀριστερὰν ὄχθη.

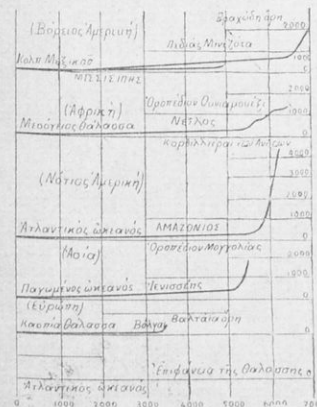
Τὸ μέρος, ὅπου ποταμὸς τις ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν, λέγεται στόμιον, ἂν δὲ τὸ στόμιον εἴναι ἐνρὺ λέγεται ἐκβολαὶ ἂν δὲ σχηματίζονται πλείονα στόμια τοῦ ἐνός, τοῦτο καλεῖται Δέλτα τοῦ ποταμοῦ.

90. Αἰζήσις ὑδάτων καὶ πλημμυρὰ τοῦ ποταμοῦ. Ὁ ὅγκος τῶν ὑδάτων τῶν ποταμῶν αὐξάνεται ἐν γένει εὐθὺς ἄνω τῇ τῆς τῶν χιόνων ἢ τῇ ἀνάξει τῶν βροχῶν, ἀλλ' ἡ αὐξήσις αὕτη δὲ ἀκολουθεῖ τὴν αὐτὴν πορείαν δι' ὅλους τοὺς ποταμούς, ὅτε μὲν γινομένη βροδεία, ὅτε δὲ ὕδατος καὶ ἀπτόματος, αἱ διαφοραὶ αὗται προέρχονται ἐκ τῆς φύσεως τοῦ περὶ ἔδαφους, ἥτοι ἐν τῷ ἔδαφός εἰναι πορώδες καὶ ἀπορροφητικόν, ἐνεργεῖ ὡς σπύγγος ἐπὶ τοῦ ὑδάτος τῶν βροχῶν ἢ τῶν χιόνων, ἀπορροφῶν καὶ ἀποταμιεύον αὐτό, καὶ τότε ἡ αὐξήσις εἴναι βραδεία. Ἐὰν τούτων ἀντίον δὲ ἔδαφος εἴναι ἥμισυ πορώδες καὶ δὲ ἀπορροφῶν, τότε τὸ ὕδωρ μὴ εἰσδόν εἰς τὴν γῆν κατακλύζει ταχέως τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ καὶ ἡ αὐξήσις αὕτη εἴναι τότε ἀπτόματος, ὡς δὲ ποταμὸς ἐξέρχεται τῆς κοίτης τοῦ καὶ πλημμυρεῖ τὰς περὶ τὸν ποταμὸν πεδιάδας.

91. Ὁ μαζὸν ἀξιοσημειώτο ποταμοί. Οἱ ποταμοὶ οἱ κυ-

λίαντες τὸν μεγαλύτερον ὄγκον ὕδατος εἶναι οἱ ἐξῆς: ὁ Ἀμαζόνιος (Νότ. Ἀμερικὴ) ἔχειν κατὰ μέσον ὅρον 80 χιλ. κυβικὰ μέτρα ἀνὰ δευτερόλεπτον ἀπὸ τὴν πρὸς τὸ δὲκατον ἢ δωδέκατον τοῦ ὄγκου τοῦ ἐπὶ τῆς ὑδρογείου βρόντος ὕδατος. Ὁ Κόγκος, ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ Ἀφρικῇ, ἴσως σχεδὸν πρὸς τὸν προηγουμένον. Ὁ Δούναβις, ὁ ὑποκάλεστος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης, γίνων 9000 κυβικὰ μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον.

92. Ὁ μέγιστος ἔχων μῆκος ποταμὸς τῆς Γῆς εἶναι ὁ Μισισσιππὶς (Ἡνωμένη Πολιτεία) ὅστις μετὰ τοῦ παραποτάμου του Μισουρή ἔχει μῆκος 9200 χιλιομέτρων περίπου· ὁ Νεῖλος (ἐν Αἰγύπτῳ) ἔχει μῆκος 6400 χιλιομέτρων. Ὁ Βόλγας, ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης, ἔχει μῆκος 3700 χιλιομέτρων.

Σχ. 53. Συγκριτικὸν μῆκος καὶ κλίσις μεγάλων τινῶν ποταμῶν.

93. Ποταμῶν τινῶν δικαίωται ἐνίοτε ἡ ἡλικὴ πορτεία ἔνεκα ἀποκρῆναι ὑψομάτων, ὅθεν τὰ ὕδατα καταπίπτουσι μετ' ἀκατασχέτου ὀρμῆς καὶ τὰ σημεῖα ταῦτα καλοῦνται καταρράκται· τοιοῦτοι δὲ εἶναι ὁ Νιαγάρας, ὅστις σχηματίζει μετὰ τῆς λίμνης Ἐρῆς καὶ τῆς λίμνης Ὀνταριο (Βόρ. Ἀμερικὴ) καταρράκτην ὕψους 50 μέτρων περίπου, παρέχων οὕτως δρακόντιον φυσικὸν θέαμα. Ὁ Ζαμβέζης (ἐν Ἀφρικῇ) οὕτως· ὁ πῶσις

λεγομένη καταρράκτης τῆς Βικτωρίας, ἔχει μῆκος ὕψους. Ὁ Νεῖλος (ἐν Αἰγύπτῳ) ἔχει καὶ οὗτος πολλοὺς καταρράκτας καὶ ὁ Ῥῆνος ὅστις σχηματίζει ἐν Ἑλβετικῇ καταρράκτην 23 μέτρων.

94. Ποταμοὶ τινες ἐκβάλλοντες εἰς τὴν θάλασσαν ἐπὶ χλιμαλῆς περὶ ἡλίας καταθέτουσιν εἰς τὸ στόμιον αὐτῶν μεγάλας ποσότητας ἰζημάτων ἢ ἰλῶος. Τοιοῦτοι δὲ εἶναι ὁ Νεῖλος (Αἰγύπτος), ὁ Δούναβις (Εὐρώπη), ὁ Μισισσιππὶς (Ἡνωμένη Πολιτεία) καὶ ὁ Ῥοδανὸς ἐν Γαλλίᾳ.

Ποταμοὶ τινες μὴ ἔχοντες σπουδαῖον ὄγκον ἢ μῆκος εἶναι ὀνομαστοὶ ὡς ἐκ τῶν παραποταμίων πόλεων, εἰς τὰς ὅπαις χρονομενοῦσιν οἱ λιμένες· τοιοῦτοι δὲ εἶναι ὁ Τάμεσις διὰ τὸ Λονδῖνον, ὁ Μερσεῦς διὰ τὴν Λειψερπούλιν καὶ ὁ Οὐδσων διὰ τὴν Νέαν Ὑόρκην τῶν ὁποίων οἱ λιμένες εἶναι περιώνυμοι.

95. Σημαντικώτεροι λίμναι.

Ὑπάρχουσι λίμναι ἐκ γλυκέος ὕδατος καὶ λίμναι ἐξ ὕδατος ἀλμυροῦ ἢ θαλασσίου.

Ἡ Κασπία θάλασσα εἶναι ἡ μεγίστη ἀλμυρὰ λίμνη· μετ' αὐτὴν ἐξ ἔργονται ἡ Ἀρὰλ (πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κασπίης) καὶ ἡ Ἐνάλιος λίμνη (Ἡνωμένη Πολιτεία).

Σχ. 54. Συγκριτικὴ ἑκτασις μεγάλων τινῶν λιμνῶν.

96. Μεταξὺ τῶν μεγάλων λιμνῶν γλυκέος ὕδατος ἀξιολογοῖ εἶναι: 1) ἄλυσιν τῶν μεγάλων Ἀμερικανικῶν λιμνῶν ἧτοι ἡ Ὑπερτέρα ἢ Μιχαήλ, ἡ Ὑφῆ, ἡ Ἐρῆ, ἡ Ὀνταριο καί μετὰ μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τοῦ Καναδᾶ. 2) Αἱ λίμναι τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς, μετὰ τῶν ὁποίων διακρίνονται ἡ Ὀνδρεάκη. 3) Ἡ Βαϊκάλη ἐν Σιβηρίᾳ. 4) Αἱ Φινλανδικαὶ λίμναι ἐν τῇ βορείῳ Ρωσ-

σίᾳ, τῶν ὁποίων σπουδαιότερα εἶναι ἡ Λαδόγα. Λίμναι τινὲς κεῖνται ἐπὶ μεγίστων ὑψομάτων· τοιαῦται δὲ εἶναι ἡ Τιμνάκα ἐπὶ τοῦ ὄρειου τῆς Βολιβίας (Νότ. Ἀμερικὴ) εἰς ὕψους 4 χιλιομέτρων.

Ἐρωτήσεις. — 1. Εἰς ποῖον αἶθρον ὁρεῖται ὁ σχηματισμὸς ἐνὸς ὄρει ὕδατος; — 2. Εἰς τί ὁρεῖται ἡ δύναμις ἢ ἡ ἐρὰ βρώσιμος τινος; — 3. Τί ὀνομάζεται διὰ τὴν ὕλην ποταμοῦ τινος καὶ τί ἀριστέρα; — 4. Τί λέγεται στόμιον; τί ἐκβολὴ καὶ τί διέλευσις ποταμοῦ; — 5. Διατί ἡ αὐτῆς τῶν ποταμῶν ὕδατων γίνεται βραδείας, ὅταν τὸ ἔδαφος εἶναι ἀπορροητικόν; — 6. Διατί γίνεται ἀπορροή ὅταν τὸ ἔδαφος εἶναι ἀδιάβροχον; — 7. Ποῖαν ποσότητα ὕδατος χύνει κατὰ μέσον ὅρον ὁ Ἀμαζόνιος; — 8. Ποῖον εἶναι τὸ μῆκος τοῦ Μισισσιππὶ; — 9. Ποῖον τοῦ Νεῖλου καὶ ποῖον τοῦ Ἀμαζόνιου; — 10. Εἰπὲ ἄλλων τινῶν μακρῶς ποταμῶν; — 11. Ποῖαι εἰσὶν οἱ ποταμοὶ οἱ ἔχοντες καταρράκτας ὀνομαστοὺς; — 12. Εἰπὲ τὰς κυριώτερας ἀλμυρὰς λίμνας; — 13. Εἰπὲ τὰς κυριώτερας ἀλμυρὰς γλυκείας ὕδατος. — 14. Εἰς ποῖον ὕψος κεῖται ἡ λίμνη Τιμνάκα;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΦΥΛΛΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

97. Ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ὑπολογίζεται εἰς 1530 περίπου ἑκατομμύρια κατοίκους, ἐξ ὧν εἰς μὲν τὴν Ἀσίαν κατοικοῦσιν 830 ἐκ. Εἰς τὴν Εὐρώπην 360 » » Ἀφρικὴν 170 » » Β. καὶ Ν. Ἀμερικ. 125 » καὶ εἰς τὴν Ὠκεανίαν 45 »

98. Καίτοι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ φυσικογεωγραφικοῦ καὶ φυλογενετικοῦ νόμου ζῇ ὅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἐν τούτοις ὡς πρὸς τὴν μορφήν, τὸν σχηματισμὸν τοῦ κρανίου καὶ τοῦ χόρδου τοῦ ἔσφυρτος διακρίνονται οἱ ἄνθρωποι εἰς ἰδιαιτέρας τάξεις, αἵτινες ὀνομάσθησαν φυλαὶ ἀνθρώπων καὶ εἶναι αὗται κυρίως τρεῖς, ἡ Λευκὴ, ἡ Κεῖρη, καὶ ἡ Μαύρη φυλὴ. Ἐκτὸς δὲ τούτων διακρίνονται οἱ ἄνθρωποι καὶ εἰς ἄλλας δευτερευούσας φυλάς, αἵτινες εἰσὶν ἡ βόρειος ἢ Ἀδορκαλῆς, ἡ Μαλαϊκὴ, ἡ Πολυνησιακὴ, ἡ Αἰγυπτοβερβερικὴ, ἡ Ὀσιετινίτις καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ.

Ἡ Λευκὴ φυλὴ ὑποδιαιρεῖται εἰς

δύο ετέρους κλάδους, ἐξ ὧν τὸν μὲν πρῶτον ἀποτελοῦσιν οἱ *Σημίται*, εἰς οὓς ἀνήκουσιν οἱ Ἀραβες, οἱ Ἰσραηλίται καὶ οἱ Σύριοι, τὸν δὲ δευτέρου οἱ Ἰνδοευρωπαῖοι ἢ οἱ Ἀριοί, εἰς οὓς ἀνήκουσιν οἱ Ἕλληνες, οἱ Λατίνοι, οἱ Γερμανοὶ, οἱ Σλαῖοι καὶ οἱ Κέλται, ἐξ ὧν ἀποτελέσθησαν τὰ πλείστα τῶν νεωτέρων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης. Εἰς τοὺς Ἀρίους ἀνάγονται ἐπίσης οἱ Ἰνδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι τῆς Ἀσίας. Ἡ λευκὴ φυλὴ λέγεται καὶ *Καυκάσια* κληθεῖσα οὕτως ἐκ τοῦ Καυκάσου, ἐνθα ὑπάρχουσιν ὠρεοὶς τῶν λευκῶν πληθυσμοί.

Ἡ κιτρίνη φυλὴ ἐπικρατοῦσα ἐν Ἀσίᾳ περιλαμβάνει τοὺς Μογγόλους, λαοὺς τῆς δυτικῆς Τουρκεστάνης, τοὺς καλουμένους *Τουρανίους*, ἐξ ὧν κατὰγονται καὶ λαοὶ τινες τῆς Εὐρώπης, οἷον *Τούρκοι*, *Οὐγγροὶ* καὶ *Φινλανδοί*. Εἰς τοὺς Μογγόλους ἀνάγονται καὶ οἱ *Σίνοι*, οἱ Ἰάπωνες καὶ ἄλλαι τινὲς φυλαὶ τῶν Ἰνδίων. Ἡ μέγιστη φυλὴ περιλαμβάνει τοὺς Αἰθίοπας καὶ τοὺς ἐν Ἀφρικῇ καὶ Ἀμερικῇ μεσάζας. Μεταξὺ τῶν Αἰθίοπων τῆς Ἀφρικῆς διακρίνονται οἱ Ἀσσαντοί, οἱ Κάφροι καὶ οἱ Ζονδοί.

ΣΗΜ. Ἡ Λευκὴ Φυλὴ (περὶ τὰ 665 ἑκατομμύρια) ἔχει πρόσωπον ὠκυέδες, διερμα λευκὸν ἢ σιρόχρονον καὶ τρίχωμα εὐθὺ καὶ κακοικεῖ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, τῇ Νοτιοδυτικῇ Ἀσίᾳ, τῇ Βορείᾳ Ἀφρικῇ, τῇ Ἀμερικῇ καὶ τῇ Αὐστραλίᾳ. Ἡ Κιτρίνη φυλὴ (περὶ τὰ 660 ἑκατομμύρια) ἔχει πρόσωπον πλατὺ μετὰ ὀπίω, ἐξογκόντων, ὀφθαλμοὺς στενοὺς καὶ λοβοειδεῖς, ῥίνα σμῖν, διερμα κιτρινόν καὶ τρίχωμα εὐθὺ καὶ μέλαν, καὶ κατοικεῖ ἐν τῇ Κεντρικῇ καὶ Ἀνατολικῇ Ἀσίᾳ καὶ ἐν ταῖς βορείαις πολιτικαῖς χώραις. Ἡ Αἰθιοπικὴ φυλὴ (περὶ τὰ 165 ἑκατομμύρια) ἔχει μέτωπον στενόν, ῥίνα πλατειά, χεῖλη παχέα, διερμα μέλαν καὶ τρίχωμα οὐλον καὶ κατοικεῖ ἐν τῇ Κεντρικῇ καὶ Μεσημβρινῇ Ἀφρικῇ. Ἡ Μαλαϊκὴ φυ-

ΛΕΥΚΗ ΦΥΛΗ

ΚΙΤΡΙΝΗ ΦΥΛΗ

ΑΙΘΙΟΠΙΚΗ ΦΥΛΗ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΦΥΛΗ

ΜΑΛΑΪΚΗ ΦΥΛΗ

μηχανικές δεικνύοντες τὸν ἄνθρωπον ὡς κατασκευάζοντα σπῆλαια καὶ οἰκοδομούντα καλλίστα· ἐκ ζύλων ἐντὸς τῶν ἐλῶν, ἵνα προσφυλάσσεται ἀπὸ τῆς προσβολῆς τῶν ἀγρίων ζώων, πολὺ ἱσχυρτέρων αὐτοῦ. Ἐκ τῆς πάλης τούτης ἐμπνεόμενος ὁσμηρέας κατασκευάζει ὅπλα κατ' ἄρχαν· ἐκ πυριτολίθου, βραχύτερον δὲ ἐξ ὀρεινῆς ἀλφειᾶς, καὶ ἤρριπεν οὕτω νὰ κυνηγῇ τὰ ζῶα, τῶν ὁποίων τὸ κρέας ἔτρωγεν· ἐτι βραχύτερον ἔσχε κύνας καὶ ποιμένας, οὕτως βίον νομαδικὸν ἢ ποιμενικόν· καὶ ᾗδεν ἀνακλύπτει τὴν χρῆσιν τοῦ σιδήρου ὅτε τέλος, ἐγκαταλείβοντας τὴν σκηνὴν του ἐπὶ τῶν πεδιάδων, ἤρριψε νὰ ἐργάζηται τὴν γῆν.

Πολλοὶ οὗτο παρῆλθον αἰῶνες, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ ἄνθρωπος· ἔσπερε, τὸν πρῶτον κόκκον εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐν τούτοις μόλις καλλιεργείται σήμερον τὸ δέκατον μέρος τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατοικουμένων ἡπείρων.

104 Τροποποίησης τοῦ ἐδάφους καὶ ἐπέκτασις τῆς καλλιεργείας. Πᾶν ἔδαφος ἐν τούτοις, ὅσον ἄγονον καὶ ἄν εἴναι, δύναται νὰ κακασθῇ παραγωγὸν διὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιμελείας. Ἡ γῆ τῶν λιπαρῶν πεδινῶν πλουτεῖ ἐν τῇ γῆν καὶ παρέρχεται εἰς τὸ φυτὸν τὰς γροῦς, αἵτινες ἐλλείπουντες εἰς αὐτό. Διὰ διαφόρων δὲ καταλλήλων μέσων τροποποιεῖται καὶ βελτιοῦνται καὶ αὐταὶ αἱ φυτικαὶ ἰδιότητες τῆς γῆς.

105 Βελτίωσις καὶ ἐγκλιματισμός φυτῶν καὶ ζώων. Δύνανται ἐπίσης νὰ βελτιώσῃ ὁ ἄνθρωπος καὶ αὐτὰς τὰς γενεὰς τῶν ζώων (βοῦς, ἵππος, κλπ.) καὶ αὐτὰ τὰ εἶδη τῶν φυτῶν (σίτον, ἀμπέλου, δένδρα καρποφόρα κλπ.) ὅσα δύναται νὰ συντελῶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ. Δι' ἐνδελεγῶν φροντίδων πολλαπλασιάζει, καλλιεργεῖ καὶ προάγει καὶ ξένων ἀκόμη χωρῶν ζῶα καὶ φυτὰ.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΩΝ ΥΛΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΥΤΩΝ

106. Ἀποξήρανσις τῶν ἐλῶν. Προσπαθεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ καθίσταται κύριος τῶν ὑδάτων, νὰ διαχετεύῃ αὐτὰ, ὅπου ἡ ἀνάγκη τοῦ

ἀπαιτεῖ καὶ νὰ τὰ ἀπομακρύνῃ ἐκεῖθεν, ὅπου ἡ παρουσία αὐτῶν εἶνε βλαβερὰ. Οὕτω δὲ ἀπεξηράνθησαν ἔλη, ἄττια μετιδόντων τοῦς κακοὺς πυρετούς, καὶ λίμναι, αἵτινες ἐκλύπτουν γαίαις ἐπιτηδεύσεις εἰς καλλιέργειαν.

107. Τεχνεῖται λίμναι. Ἐνίοτε εἶνε ἀναγκαῖα ἡ δημιουργία τεχνεῶν λίμνῶν ἡ ὅπως ἐξ αὐτῶν ἀνοίχθαι διώρυγες πρὸς συγκοινωνίαν, ἡ ὅπως δι' αὐτὰν ἀρδεύονται χωρὶς στερούμενα ὑδάτος.

108. Ἀρδεύσις γαιῶν. Ἀποταμιεύσις ποταμίων ὑδάτων. — Γεωργικοὶ κατακλῦμοι. — Τὰ ὑδάτα τῶν ποταμῶν γονιμοποιεῖ τὸ ἀρόσιμον ἔδαφος· οὕτω δὲ σήμερον χρησιμοποιοῦσι τὰ ὑδάτα τοῦ Ἰσθμοῦ ποταμοῦ, διὰ τῶν ὁποίων ἡ πεδιάς αὐτοῦ (Δορυβαρική πεδιάς) μεταβλήθη εἰς τὴν πλουσιωτέραν χώραν τοῦ κόσμου· τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὸν ποταμὸν Νεῖλον, τοῦ ὁποῦ τοῦ ὑδάτος καθιστῶσι τὴν Αἴγυπτον γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

Ἐν Ἰσπανίᾳ, Ἀλγερίᾳ καὶ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ, ἀποταμιεύονται ἐπιτηδεῖς τὰ ὄμβρια ὑδάτα τῶν χειμῶρων ἐν καρφοῖς χειμῶνος, ὅπως ἐν ὄρεσιν ἑρῶν διανεμῶνται εἰς τὰς πεδιάδας, ὅταν συμβαίνει ἡ ξηρασία· ἐξ ἄλλου δὲ ἐγένετο ἀπίστερα, ὅπως ἀνὰ πᾶν ἔτος κατακλύζωσιν ἐπὶ πολλοὺς μῆνας τοὺς ἀμπελώνας εἰς τινα μέρη τῆς Εὐρώπης, ἵνα διὰ τῶν γεωργικῶν τούτων κατακλυσμῶν καταστρέφωσι τὴν φυλλοθήραν.

109. Ἐτέρᾳ πρόβλεψις, ἥτις παρέρχεται ἀπὸ τῆς γῆς, εἶνε ἡ ὑποσολήναισις· τοῦτ' ἐστὶ σκάπτουσι εἰς βάθος τὰ γεωργήματα ἐδάφη καὶ διακλαδίζουσιν ἐντὸς διαφόρους σωλῆνας ἐξ ὁπῆς γῆς· διὰ τῶν σωλῆνων τούτων ἀπορροφώμενα ἅπαντα τὰ πλεονάζοντα ὑγρὰ τοῦ ἐδάφους διαχετεύονται μακρὰν εἰς· λάκκον πρὸς τοῦτο περικυκλωμένον.

110 Αἱ διὰ ξηρᾶς συγκοινωνίαι. Αἱ πρῶται ὑδοὶ ὑπῆρχαν ἀπρὸς τὴν μονοπάτια διὰ μέσων τῶν ὁσίων. Πρῶτον οἱ ἄνθρωποι ἠκολού-

θησαν τὰς ὑδοὺς τὰς χαρκαρθεῖσας ὑπὸ τῶν βρόντων ὑδάτων καὶ ἐργασιμοποίησαν τὰ βρόντα ταῦτα ὕδατα πρὸς πλῆθος· κατασκευάσαν διώρυγας καὶ μετέβαλον εἰς πλωτοὺς τοὺς πρῶτον μὴ τοιοῦτους ποταμούς. Ἐπὶ δὲ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀτμοῦ παρήγαγε τοὺς σιδηροδρόμους.

111. Ὑπάρχουσιν νῦν σιδηροδρόμοι 650,000 χιλιομέτρων ἐν εὐναίᾳ. Σιδηροδρόμοι καὶ γεγραμμαι διασχίζουσιν ὅρη μέχρι 4000 μέτρων ὕψους, ὡς εἰς τὰς Ἀνδίας τῆς Περουίης ἡ διέρχονται ὑπὸ τὰ ὄρη διὰ σιδηροδρόμων, ὡς εἰς τὴν σιδηροδρόμῳ τοῦ Φαξέ, ἡ τοῦ Κιανσίον ὄρους ἐκ 12 χιλιομέτρων, ἥτις εἰς μέσον τῶν Ἀλπεων συνδέει τὴν Γαλλίαν μετὰ τῆς Ἰταλίας, καὶ ἡ σιδηροδρόμῳ τοῦ Ροτθάρδου (15 χιλιομέτρων), ἥτις διὰ μέσον τῶν Ἑλβετικῶν Ἀλπεων συνδέει τὴν Γερμανίαν μετὰ τῆς Ἰταλίας. Ἐτερον δὲ ἐπίσης θανατοῦσιν εἰς σιδηροδρόμους εἰνε οἱ διερχόμενοι ἐπὶ κρηματῶν γεφυρῶν ἐνός χιλιομέτρου μήκους· ὡς εἰνε ἡ γεφυρὰ τῆς Νέας Ὑόρκης.

112. Ἡ διὰ θαλάσσης συγκοινωνία. Βλέπων ἐκ τούτων ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ἀνάγκῃ ὅπως διαπεριπατήσῃ εἰς τὴν ἐτέραν ὄχλην ποταμῶν τῆς γῆς, ὅπως περιπλεῖται τὰς ἀκτὰς τῆς γῆς, τὴν ὁποίαν κατέκειτο, ἐκύλισε κατὰ πρῶτον κορμὸν τινα δένδρου καὶ κατασκευάσεν ἐξ αὐτοῦ πλωτὸν ἐκράνιον· ὅτε δὲ βραχύτερον ἐτελειοποίησε τὸ ἀργέγονον πλοῖόν του, ἐχρησιμοποίησεν ᾗδεν τὸ ἱστίον, διεπέρασε τὰς θαλάσσας καὶ νέας χώρας ἀνεκάλυψεν. Ἐπὶ δὲ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ὁ ἀτμὸς ἀποκλύει τὰ μέγιστα τὴν κατὰ θάλασσαν συγκοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων.

Ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀποκτείνους αὐτοὺς χρησιμοποιοῦσι σήμερον πρὸς ἀνέγερσιν προχωμάτων ἡ φάρων, οἵτινες καὶ ὁδηγοῦσι καὶ προστατεύουσιν τοὺς πλεονάζοντες ἐν ὄρεσιν κακοκαίρις. Μετεωρολογικὰ δὲ γραφεῖα, ἰορθεύοντα εἰς τοὺς μεγάλους λιμένας, προλέγουσιν εἰς τοὺς ναυτικούς τὸν καιρὸν, τὸν ὁποῖον θὰ ἔχωσι, τοὺς κυκλώνας, τὸν ὁποῖον θὰ πρέπει ν' ἀπορῶγῃσι, ἡ τὸν ἀνεμὸν, τὸν ὁποῖον οἶον νὰ ὠφεληθῶσιν.

113. Ἐπειδὴ καὶ Ἰσθμοὺς τις μεσολαβῶν καθίστα μακροτέρων τὴν διάστασιν τοῦ πλοῦ ἐξ Εὐρώπης εἰς

Ἀσίαν, ἐτάμη καὶ οὗτος καὶ ἀποτέ-
λεσε τὴν διώρυγα τοῦ Σουέζ, καθὼς
ἐτάμη καὶ ὁ τῆς Κορίνθου καὶ καθὼς
τέμνεται ὁ τῆς Περσικῆς ἐν Ρωσσίᾳ
καὶ ὁ τῆς Χερσονήσου Χολστέν ἐν
Γερμανίᾳ. Ἐν ᾧ δὲ τὰ πρὸς τομὴν
τοῦ Παναμῆ ἔργα διεκόπησαν, οἱ Ἀμε-
ρικανοὶ κατασκευάζουσι πλησίον ἐπι-
ραν διώρυγα ἐν τῇ Νικαραγουᾷ καὶ
ἤδη σκέπτονται νὰ τάμωσι καὶ τὸν
Ἰσθμὸν τῆς Φλωρίδας, ὅπως διενθι-
νωσι τὸ ἐγκόλιον θερμὸν βέμμα εἰς
τὴν Νέαν Γόρην.

**114. Τηλεγραφικαὶ καὶ τη-
λεφωνικαὶ συσκευασιῶν.** Δὲν
ἤρκεσαν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ συντόμευ-
σις τῶν ἀποστάσεων διὰ τῆς χρήσεως
τοῦ ἄτμου· ἠθέλησαν οὗτος ἵνα καὶ
ἡ σκέψις του μεταδίδηται ἐντός δευ-
τερολέπτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ
τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἐκτελοῦσι σή-
μερον ἐπέκεινα τοῦ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως
ἐκατομμυρίου χιλιομέτρων τηλεγρα-
φικὰ σύρματα. Τινὰ δὲ τῶν συρμάτων
τούτων καταθεθειμένα ἐν τῷ βυθῷ τῆς
θαλάσσης (ὕποβρυχιοι καλῶ) συνδέουσι
προσέτι καὶ τὰς ἡπείρους πρὸς ἀλλήλας.

Ὡκυτὼς ἐπετεύχθη ἡ μεταβίβασις
τοῦ ἡγῶ εἰς μεγάλην ἀπόστασιν τῇ
βοηθειᾷ τῶν ἰδίων τηλεγραφικῶν συρ-
μάτων, τὰ ἄκρα τῶν ὁποίων προ-
σαρμύζονται εἰς ἰδιαίτερα ὄργανα ὀνο-
μαζόμενα τηλεφωνα. Καὶ σήμερον τῇ
βοηθειᾷ τοῦ τηλεφώνου ἔμπορος τις
καθημέριος εἰς τὸ γραφεῖον του δύνα-

ται νὰ ἐμιλῇ ἐξ Ἀθηνῶν πρὸς τινὰ
ἔμπορον ἐν Πειραιεῖ, καὶ ἐκ Παρισίων
πρὸς ἄλλον ἔμπορον ἐν Μασσαλίᾳ,
τῶν Βρυξελλῶν ἢ τοῦ Λονδίνου.

Φαίνεται δὲ ὅτι τὸ τηλεφώνον μελ-
λει νὰ παρουσιάσῃ συν τῷ χρόνῳ θαυ-
μασίαις ἄλλας προσδοκίαις, αἵτινες θέ-
λουσι ἐκπληρῆσαι τὴν ἀνθρωπότητα.

**115. Ἐπίδρασις τοῦ κλίμα-
τος.** Μεθ' ὅλην ἐν τούτοις τὴν ὑπερ-
βολὴν τοῦ ταύτην ὁ ἄνθρωπος δένει-
νε ἀπόλυτος κύριος τῆς φύσεως· ὑπο-
τάσσεται καὶ οὗτος εἰς τὴν ἐπίδρασιν
ὅλων τῶν κλιματικῶν μεταβολῶν,
τῆς ἄκρας θερμότητος ἢ τοῦ υπερβο-
λικοῦ ψύχους, ἅτινα καὶ ἐπιδράσιν
ἐπὶ τοῦ βίου αὐτοῦ· οὕτω, φέρ' εἰπεῖν,
αἱ εὐκαταὶ χώραι ὑπῆρξαν πάντοτε
μέσα εὐνοικίᾳ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ
ἀνθρώπου καὶ ἐν αὐταῖς βλέπομεν με-
γαλύτεραν συγκέντρωσιν τῶν ἀνθρω-
πίνων πληθυσμῶν (Εὐρώπη, Σινική),
ἐν αὐταῖς δὲ ἐγένοντο αἱ μεγαλύτεραι
ἀνακαλύψεις τῆς ἐπιστήμης.

**116. Ἐπίδρασις τῆς φυσι-
κῆς διαπλάσεως τοῦ ἐδά-
φους.** Οἱ κάτοικοι τῶν πεδιάδων καὶ
οἱ κάτοικοι τῶν ὑψηλῶν χωρῶν πα-
ρουσιάζουσι μεγάλας ἀντιθέσεις ἀπὸ
φυσικῆς καὶ ἠθικῆς ἀπόψεως. Ἐπὶ τῶν
ὀρεπέδων ᾧσαι συνήθως τὰ κατακτη-
τικὰ ἔθνη (Μογγόλοι)· οἱ ὀρεσίτιμοι
εἶνε εὐρωστοὶ καὶ ἐνεργητικοί. Εἰς τὰς
πεδιάδας αἱ φυλαὶ συγκιρνώσκει, ἡ
γεωργία καλεῖται τοὺς ἀνθρώπους νὰ κῶ-

πτωσι πρὸς τὸ ἔδαφος· οἱ δὲ παρὰ τὴν
θάλασσαν οἰκοῦντες λαοὶ εὐκόλως ἐκ-
πατρίζονται αἰσθανόμενοι κλίσιν πρὸς
τὸ ἐμπόριον καὶ πρὸς τὴν ἐπιδιώξιν
καλλιτέρας τύχης. (Ἀγγλοὶ, Ἕλλη-
νες, Ὀλλανδοὶ, Πορτογάλοι).

**117. Ἐπίδρασις τῆς φύσεως
τοῦ ἐδάφους.** Τῶν ἀνθρώπων οἱ
χαρκατῆρες καὶ αἱ ἐξείς διαπλάττονται
ἀνάλογως πρὸς τὰς φυσικὰς ιδιότητας
τοῦ ἐδάφους, τὸ ὑποῖον κατοικοῦσι. Ὁ
κάτοικος τῶν ἐλῶν δὲν ἔχει τὸν αὐτὸν
χαρκατῆρα, τὸν ὑποῖον καὶ ὁ κατόικος
τῶν ἀμμουδιῶν μερῶν, τῶν κοιλάδων
ἢ τῶν γρανιτωδῶν ὀροπέδων.

**118. Ἀντιδρασις τοῦ ἀν-
θρώπου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τὸ
ὄσιον κατοικεῖ.** Δύναται ἐν τού-
τοις ὁ ἄνθρωπος ν' ἀνταγωνισθῇ μέ-
χρις ὁρίου τινὸς κατὰ τῶν ἐξωτερικῶν
ἐπιδράσεων. Οὕτω λ. χ. ὁ κάτοικος
τῆς εὐκατοῦ ζώνης, ἂν αἰσθῇ εὐρεθῇ
εἰς τὴν διασκεαυμένην, ἀναζητεῖ ὀρε-
πέδια ὑψηλά, ὅπως ἐν αὐτοῖς εὐρῇ
τὸ κλίμα τῆς ἰδίας αὐτοῦ πατρίδος.
Ἐπιτίθεται εἰς τὴν ἀνακλίσιν τῶν
ὀρέων, ὅπως προκαλέσῃ τὴν ὑγρασίαν
καὶ ἐλαττώσῃ τὴν σφοδρότητα τῶν
ἀνέμων πανταχοῦ τέλος ἡ ἀνθρωπίνη
θῆλξις τείνει πρὸς καταπολέμησιν
τῆς φύσεως καὶ βελτίωσιν αὐτῆς καθ'
ἕν τρόπον τὸ πνεῦμα τοῦ πολιτισμοῦ
καὶ τῆς προόδου ἀποδιώκει βαρβαρὸν
καὶ καταπατῆται τοὺς χοιροειδεῖς
πλοκάμους τῆς βαρβαρότητας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΑΙ ΠΕΝΤΕ ΗΠΕΙΡΟΙ ΤΗΣ ΓΗΣ

ΕΥΡΩΠΗ

Ι. ΘΕΣΙΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ

119. Ἡ Εὐρώπη καίεται μεταξύ
τῆς 36° καὶ τῆς 71° περίπου βορείου
πλάτους, μεταξύ τῆς 13° δυτικοῦ
μήκους καὶ τῆς 62° ἀνατολικοῦ.

120. Ἡ Εὐρώπη ἔχει ἐπιφάνειαν
100 ἑκατομ. □ χμ. ἥτοι εἶναι τρις
μικροτέρα τῆς Ἀφρικῆς, πεντάκις μι-

κροτέρα τῆς Ἀσίας, τετράκις ὅλης
ἡμῶς τῆς Ἀμερικῆς καὶ 52 φορές μι-
κροτέρα τῆς Ἑλλάδος.

II. ΑΚΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

121. Αἱ περιβρέχουσαι τὴν Εὐρώ-
πην θάλασσαι εἶναι αἱ ἐξῆς: Ἡ Λευ-
κὴ θάλασσα, ἥτις σχηματίζεται ὑπὸ

τοῦ βορείου παγωμένου Ὀκεανοῦ· ἡ
Βαλτικὴ, ἡ Γερμανικὴ ἡ Μάγχη, καὶ
ἡ Ἰρλανδική, ἅσπαι σχηματίζονται
ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὀκεανοῦ. Τὸ
Τεθρηκὸν πέλαγος, τὸ Ἀδριατικόν,
τὸ Ἴόνιον, τὸ Αἰγαῖον, ἡ Προποντίς,
ἡ Εὐξείνης Πόντος καὶ ἡ Ἀζοφικὴ
θάλασσα σχηματίζονται ἅσπαι ὑπὸ
τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

Ἡ Κασπία θάλασσα εἶνε μεγάλη ἀλυμὰ λίμνη, ἥτις ἐν συγκοινωνεῖ με ὑδατοῖν ἄλλων θάλασσων. Ἡ ἐπιφανεία αὐτῆς εἶνε χαμηλοτέρα τῇ Μικρῇ θαλάσῃ (Εὐξείνῳ Πόντῳ) κατὰ 26 μέτρα.

122. Κόλποι. Οἱ κυριώτεροι κόλποι τῆς Εὐρώπης εἶνε ὁ Βοθηικός, ὁ Φινικός, καὶ ὁ Ῥαϊός εἰς τὰ δυτικὰ τῆς; Ῥωσίας ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσῃ· ὁ τοῦ Σουδέρης εἰς τὰς ἀρκτὰς τῆς Ὀλλανδίας· ὁ Γασκωνικός εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Γαλλίας· ὁ τῆς Γερμανίας, ἐν τῇ Τυρηνικῇ πελάγει· ὁ τοῦ Τάραντος εἰς τὸ Ν. τῆς Ἰταλίας· ὁ τῆς Βενετίας ἡ Τεργεσταῖος κόλπος ἐν τῇ Ἀδριατικῇ πελάγει· ὁ Κορινθιακὸς καὶ ὁ Σαρωνικός μεταξύ Στερεῆς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου.

123. Χερσόνησοι. Ἐν Εὐρώπῃ σχηματίζονται αἱ ἐξῆς χερσόνησοι: πρῶ, βορρην ἡ Σκανδιναυικὴ χερσόνησος (Σουηδία καὶ Νορβηγία)· πρὸς νότον ἡ Ἰσπανική ἡ Ἰβηρική (Ἰσπανία καὶ Πορτογαλία), ἡ Ἰταλικὴ καὶ ἡ Βαλκανικὴ χερσόνησος. Πλὴν τούτων ἡ Εὐρώπη ἔχει καὶ ἄλλας μικροτέρας χερσόνησους· ἴσως τὴν Ἰονταίνικην (ἐν Δανίᾳ), τὴν Πελοπόννησον τὴν ὅποιαν ὅμως ὁ Ἰσθμὸς τέμνεται νῦν ὑπὸ διωρύγου, καὶ τὴν Κριμαϊκὴν (πρὸς Ν. τῆς Ῥωσίας).

Παρα ηῤῥήσιν, ὅτι ἡ Εὐρώπη ἔχει ἀκτὰς λίαν πολυσχιδεῖς, τοῦτο ὅπερ εἶνε πλεονέκτημα μὴ ἀπάντων εἰς τὰς λοιπὰς ἡτὲρ αὐ καὶ συστελεῖ εἰς τὸ νὰ μὴ ἀπέχῃ τις πολὺ ἀπὸ τῆς θαλάσσης οἰονόηστος σημείον τῆς Εὐρώπης· καὶ ὅν κατοικῇ. Μεταῦ Βαλτικῆς καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, μὲν ὑπάρχει ἀπόστασις 225 λευγῶν (ἡ λευγὰ 4,415 μέτρα), ἐν ᾧ ἐν Ἀσίᾳ με-αὐ Παιγομένου καὶ Ἰνδικῷ ὁκεανῷ ἡ ἀπόστασις εἶνε 1200 λευγῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ θαλάσσα εἶνε μέγα μέσον συγκοινωνίας μεταξύ πᾶν διακρίων μερῶν τοῦ κόσμου, αἱ γῆραι, πᾶν ὅσον αἱ ἀκταὶ εἶνε μαλλόν πολυσχιδεῖς, εἶνε εὐνοικότεραι πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας.

124. Ἀκρωτήρια. Τὰ κυριώτερα ἀκρωτήρια τῆς Εὐρώπης εἶνε: τὸ Βόρειον ἐν τῇ Νορβηγίᾳ, ὅπερ εἶνε τὸ βορειότατον σημεῖον τῆς Εὐρώπης· τὸ Αἰζάρδον ΝΔ. τῆς Ἀγγλίας· τὸ Φινίστερον ΒΔ. τῆς Ἰσπανίας· τὸ τοῦ Ἁγίου Βικεντίου πρὸς Ν. τῆς Πορτογαλίας καὶ τὸ Ταίραρον πρὸς Ν. τῆς Πελοποννήσου, ὅπερ εἶνε τὸ νοτιώτατον σημεῖον τῆς Εὐρώπης.

125. Πορθμοί. Οἱ κυριώτεροι

πορθμοὶ εἶνε: ὁ Σκαγερράκης καὶ ὁ Κατεγάρης μεταξύ Δ. καὶ Σκανδιναυίας καὶ ὁ τῆς Σουηδίας μεταξύ Ζηλανδίας καὶ Σουηδίας ἐνοῦντας τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν μετὰ τῆς Γερμανικῆς· ὁ τοῦ Καλαὶ ἐνδόνων τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν μετὰ τῆς Μάγχης· ὁ τοῦ Γιβραλτάρ συνδεῶν τὸν Ἀτλαντικὸν μετὰ τῆς Μεσογείου· ὁ τοῦ Βορνησιῶν μεταξύ Κορσικῆς καὶ Σαρδουρίας· ὁ τῆς Μεσσηνίας μεταξύ Σικελίας καὶ Ἰταλίας· ὁ Ἑλλησποντος μεταξύ τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Προποντιδίας· ὁ Θωρακὸς Βόσπορος ἐνδόνων τὴν Προποντιδὴν μετὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ ὁ Κιμμέριος Βόσπορος συνδεῶν τὸν Εὐξείνῳ Πόντον μετὰ τῆς Ἀζορικῆς.

126. Ἰσθμοί. Δύο εἶνε οἱ κυριώτεροι Ἰσθμοὶ τῆς Εὐρώπης, ὁ τῆς Κορίνθου, ἐνδόνων τὴν Πελοπόννησον μετὰ τῆς Στερεῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ ὅποιᾳ νῦν ὑπάρχει διωρύξ, καὶ ὁ Πελοπόννησος ἐνδόνων τὴν Κριμαϊκὴν μετὰ τῆς Ῥωσίας.

Ἑρωτήσεις.— 1. Ποῖαί εἰσι τῆς Εὐρώπης μικροτέρα; 2. Ποῖαί εἰσι τῆς Ἀμερικής; 3. Ποῖαί εἰσι τῆς Ἀφρικής; 4. Εἰπὲ τοῖς διαφόροις πορθμοῖς τῆς Εὐρώπης καὶ τὰς δι' αὐτῶν συγκοινωνίας θαλάσσας. 5. Εἰπὲ τοῖς κλίμασι καὶ τῇ νήσῳ τῆς Βαλτικῆς. 6. Τὸ Ἀτλαντικὸν ὁκεανὸν. 7. Τῇ Μεσογείῳ. 8. Τῇ Βορείῳ θαλάσσῃ. 9. Εἰπὲ τὰ κυριώτερα ἀκρωτήρια καὶ τὰς κυριώτερας χερσόνησους.

III. ΝΗΣΟΙ

Αἱ κυριώτεραι νῆσοι τῆς Εὐρώπης εἶνε:

α') Ἐν τῷ Βορείῳ Παγομένῳ ὁκεανῷ αἱ κατὰ ψῦν: οἱ Σπιτσβέρρη, ἡ Νέα Ζηβία, ἡ Βαϊράν, ἡ Καλὸν ἔβη (ἀνήκουσαι εἰς τὴν Ῥωσίαν) καὶ αἱ Λαροδινα ἀνήκουσαι εἰς τὴν Νορβηγίαν.

β') Ἐν τῇ Βαλτικῇ: Ἡ Ζηλανδία περικυκλουμένη ὑπὸ ἄλλων Δανικῶν νήσων, ἡ Γοτλάνδη, ἀνήκουσαι εἰς τὴν Σουηδίαν, ἡ Λέγη καὶ ἡ Ἑξελ ἀνήκουσαι εἰς τὴν Ῥωσίαν.

γ') Ἐν τῇ Ἀτλαντικῇ: ἡ Ἰσλανδία, ἀνήκουσαι εἰς τὴν Δανίαν· ἡ Μεγάλη Βρετανία καὶ ἡ Ἰρλανδία ἀποτελούσαι τὸ ἡνωμένον βασιλεῖον τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

δ') Ἐν τῇ Μεσογείῳ: Αἱ Βαλκαρδίδες (εἰς τὴν Ἰσπανίαν), ἡ Κορσικὴ

(εἰς τὴν Γαλλίαν), ἡ Σαρδὸ καὶ ἡ Σικελία (εἰς τὴν Ἰταλίαν), ἡ Μάλττα (εἰς τὴν Ἀγγλίαν) καὶ ἡ Κρήνη (ἐξ ἡγεμονίας αὐτόνομος) ὅσον ὑποτελεῖται.

Ἐν τῷ Ἰονίῳ πελάγει αἱ Ἴωνοι νῆσοι καὶ ἐν τῷ Αἰγαίῳ αἱ Κυκλάδες ἀνήκουσαι πάσαι εἰς τὸ Ἑλληνικὸν βασιλεῖον.

127. Φυσικὴ διάπλασις τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους τῆς Εὐρώπης. τὸ εἶδος τῆς Εὐρώπης, περιλαμβάνει δύο τμήματα 1) τὸ ὁρεινὸν τμήμα ΝΔ καὶ 2) τὸ πεδινὸν τμήμα ΒΑ.

128. Ὅρεινόν τμήμα. Ἡ Κεντρικὴ ὁρεινὰ τῆς Εὐρώπης ἀποτελεῖται ἐκ τῶν Ἀλπεων, πέραν τῶν ὁποίων ἐκτείνονται ὡς βραχίονες ΝΔ τὰ Πυρηναία, ΝΑ τὰ Βαλκανικά, πρὸς Ν ἡ μικρὰ ὁρεινὰ τῶν Ἀπεννίνων, πρὸς Ν ἡ ἄλυσος τῶν Γερμανικῶν ὄρειων (Μέλας Δρυμὸς κλπ.) καὶ ὁ ἄρξ ἄρξ περὶβάλλουσι τὸ ὁρεινὸν τῆς Βοημίας (Βοημικὰ Μεσσηλικά Γρανίτια) καὶ πρὸς Α ἡ καμπύνη ὁρεινὰ τῶν Καρπαθίων ἐν Ἀδριατικῇ συγχέειται. Ἡ ὑψηλότερα ὁροσειρὸς τῆς Εὐρώπης εἶνε τὸ Λευκὸν ὄρος, τῶν Ἀλπεων (4810 μ.).

129. Ὅρεινὸν τμήμα. Ἐπὶ τῶν πρώην κυριωτέρων ὁρεινῶν τῆς Εὐρώπης (Ἀλπεων, Πυρηναίων καὶ Βαλκανίων) ἐπικαθίζονται τρεῖς ὁρεινὰ 5600 μέτρων ὕψους κατὰ μέσον ὄρον, ἥτοι ἐν μὲν ταῖς Ἀλπεσι τὰ Ἑλβετικά καὶ Βαυαρικὰ ὁρεινὰ, ἐν δὲ τοῖς Πυρηναίοις, τὸ Ἰσπανικὸν ὁρεινὸν καὶ ἐν τοῖς Βαλκανικοῖς τὸ ὁρεινὸν τῆς Βουλγαρίας.

130. Πεδιὰδες. Τὰ κυριώτερα ἐν ἐνεργείᾳ Ἡρακίστεα εἶνε τὰ Ἡρακίστεα τῆς μεγάλης Ἰσπανικῆς νήσου, ὧν τὸ γνωστότερον εἶνε ἡ Ἑκλα· ἡ Βεσοῖβη, πλησίον τῆς Ναπολὲως· ἐν Ἰταλίᾳ ἡ Αἰθρ ἐν Σικελίᾳ τὸ Στρομβόλιον, ἐν τοῖς Αἰπαιρίοις νήσοις πρὸς Β τῆς Σικελίας καὶ τὸ Ἡρακίστεον τοῦ Γεωργίου παρὰ τὴν νήσον Θήραν.

131. Πεδιὰδες. Αἱ πεδιὰδες κατέχουσι τὸ ΒΑ. τῆς Εὐρώπης· τὸ μέρος τοῦτο ἐγκλείει μεμονωμένας τινας ὁρεινὰς· τοιαῦται εἶνε 1) ἐν ταῖς Βρετανικαῖς νήσοις τὸ Σκωτικὸν ὄρη 2) ἐν τῇ Σκανδιναυικῇ χερσονήσῳ τὸ

Νορβηγικών ύψιπων, 3) πρὸς Α τὰ Οὐράλια ὄρη, τὰ χωρίζοντα τὴν μεγάλην πεδιάδα τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τῆς ἀπεραντομένης πεδιάδος τῆς Ἀσίας. Αἱ πεδιάδες λοιπὸν κατέχουσι τὴν βορείου Γαλλίαν, τὸ Βέλγιον, τὴν κάτω Γερμανίαν, τὴν Ρωσίαν καὶ μὲγα μέρος τῆς Οὐγγαρίας.

132. Κλιμαῖες. Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὸν βόρειον τὸν ὕδατον, δύναμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὴν Εὐρώπην ὡς διαιρουμένην εἰς δύο μεγάλας κλιμαῖς, τὴν βορειοδυτικὴν καὶ τὴν νοτιοδυτικὴν.

Ἡ βορειοδυτικὴ κλιμὴ διεισδύει τὰ ὕδατα αὐτῆς εἰς τὸν βορείον παγωμένον Ὠκεανόν, εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ εἰς τὰς ὑπ' αὐτὸν σχηματιζομένας θαλάσσας.

Ἡ νοτιοδυτικὴ κλιμὴ ῥίπτει τὰ ὕδατα αὐτῆς εἰς τὴν Μεσόγειον, εἰς τὰς ὑπ' αὐτῆς σχηματιζομένας θαλάσσας καὶ εἰς τὴν Κασπίαν.

Ἡ γεωγραφία, ἥτις χωρίζει τὰ ὕδατα ἀπὸ τὸν νότον μεγάλων κλιμάτων, ὁνομάζεται γενικὴ διακριτικὴ γεωγραφία τῶν ὁρίων καὶ διεισδύειται πλησίον διὰ μέσου τῆς Εὐρώπης, τοῦ ἀκρωτηρίου ἄγ. Βικεντίου ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ τῶν Οὐράλων ὁρίων ἐν Ἰσπανίᾳ.

Ἑρωτήσεις. — 1. Ποία εἶναι ἡ γενικὴ ἀποψὶς τῶν Ευρωπαϊκῶν ὁρίων; — 2. Ποίαν ἐπιβρακίαν ἀσπάζονται αὐταί; — 3. Ποία εἶναι ἡ νεντρικὴ ὁροσειρὰ τῆς Εὐρώπης; — 4. Ποία ὁροσειρὰ κείται πρὸς ΝΑ; — 5. Ποία πρὸς τὰ ΝΑ; — 6. Πῶς ἐπεκτείνεται ἡ ὁροσειρὰ αὕτη πρὸς Νότον; — 7. Πῶς πρὸς Ἀνατολὰς; — 8. Πῶς πρὸς βορρᾶν; — 9. Ποία εἶναι ἡ ὑψηλότερα κορυφὴ τῶν Ἀλπεων; — 10. Ποία εἶναι τὰ ἐπὶ τῶν Ἀλπεων ἐπιπεπταμένα ὁροπέδια; — 11. Ποία τὰ ἐπὶ τὸν Πυρηναιὸν; — 12. Ποία τὰ ἐπὶ τῶν Βαλκανίων; — 13. Ποία εἶναι τὰ κυριώτερα ἱεράσια;

ΠΟΤΑΜΟΙ ΚΑΙ ΛΙΜΝΑΙ

133. Ποταμοί. Οἱ κυριώτεροι ποταμοὶ τῆς Εὐρώπης εἰναι:

Ὁ Ποταμὸς ἐν Ρωσίᾳ ἐκβάλλων εἰς τὸν Βόρειον παγωμένον Ὠκεανόν.

Ὁ Δούνας ἐν Ρωσίᾳ ἐκβάλλων εἰς τὴν Λευκὴν θαλάσσαν.

Ὁ Νεῦας τῆς Πετρούπολεως, βραχεύει, ἀλλὰ πληθύνει προεξέχον τῶν μεγάλων τῆς Ρωσίας λιμνῶν.

Ὁ Δούνας τῆς Ρίγης ἢ τοῦ Λιθουανικοῦ κόλπου.

Ὁ Νιέμνης ἐν Ρωσίᾳ, ὁ Βιστούλας

καὶ ὁ Ὁδερος ἐν Γερμανίᾳ ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν.

Ὁ Τάμεσις τοῦ Λονδίνου, ὁ Ἀλβίς τοῦ Ἀμβούργου, ὁ Οὐδούριος ἐν Γερμανίᾳ, ὁ Ρήνος ἐν Ἑλβετίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ Ὀλλανδίᾳ εἰς τὴν Βόρειον ἢ Γερμανικὴν θαλάσσαν.

Ὁ Σηκουάνας τῶν Παρισίων γυνόμενος εἰς τὴν θαλάσσαν τῆς Μάγχης, ὁ Δείηρ καὶ ὁ Γαροίνος ἐν Γαλλίᾳ, ὁ Δούβρος, ὁ Τάγος, ὁ Γουαδινάνας καὶ ὁ Γουαδουίβερδος ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ Πορτογαλίᾳ ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

Ὁ Ἐβρος ἐν Ἰσπανίᾳ, ὁ Ροδανὸς ἐν Γαλλίᾳ, ὁ Τίβρις ἐν Ἰταλίᾳ παρὰ τὴν Ρώμην, γυνόμενοι εἰς τὴν Μεσόγειον ὁ Πάδος ἐν Ἰταλίᾳ, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀδριατικὸν πέλαγος.

Ὁ Δούναβις, ὁ σπουδαιότερος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης διερχόμενος διὰ τῆς Γερμανίας, Αὐστρίας, Ρωμανίας καὶ Βουλγαρίας ὁ Ἀνείπερος καὶ ὁ Ἀνείπερος, ἐκβάλλοντες καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον.

Ὁ Δόν (Τάναϊς) ἐν Ρωσίᾳ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην ὁ Βόλγας ὁ μακρότερος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης, καὶ ὁ Οὐράλως ἀμφότεροι ἐν Ρωσίᾳ, ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Κασπίαν θαλάσσαν. Ἀπανεὶς οἱ ποταμοὶ οὗτοι εἰναι πλωτοὶ. Οἱ τὸ μεγαλύτερον μῆκος ἔχοντες ποταμοὶ τῆς Εὐρώπης εἰναι ὁ Βόλγας (3600 χιλιομ.) ὁ Δούναβις ὁ Δουναύβιος (2800 χιλιομ.), ὁ Ἀνείπερος (1700 χιλιομ.), ὁ Δόν, ὁ Οὐράλως (1500 χιλιομ.) καὶ ὁ Ρήνος (1200 χιλιομ.) ὁ δὲ μεγαλύτερος κατὰ τὸν ὄγκον τῶν ὕδατων εἶναι ὁ Δούναβις.

134. Λίμναι. Αἱ κυριώτεραι λίμναι εἰναι: αἱ τῆς Σουηδίας Βενέρη καὶ Βερέρ; Αἱ τῆς Ρωσίας Λαδόγα Ὀνέγα καὶ Σαίμη ἡ Γενεύη τὴν ὁποῖαν διέρχεται ὁ Ροδανός, καὶ ἡ Κοκισατία, τὴν ὁποῖαν διέρχεται ὁ Ρήνος, ἀμφότεροι ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ αἱ Ἰτταλικαὶ λίμναι: ἡ Κώμος, ἡ Γόρδη καὶ ἡ Μαργγίόρα.

Ἑρωτήσεις. — 1. Εἰπὲ τὸς κυριώτερος ποταμὸς τῆς Ρωσίας. — 2. Τῆς Ἰσπανίας. — 3. Τῆς Γαλλίας. — 4. Τῆς Ὀλλανδίας. — 5. Τῆς Ἰταλίας. — 6. Ποίος χώρα διέρρεϊ ὁ Δούναβις; 7. Ποιοὶ εἰναι οἱ μεγαλύτεροι ποταμοὶ τῆς Εὐρώπης, οἵτινες ἔχουσιν τὸ μεγαλύτερον μῆκος; 8. Ποία εἰναι αἱ κυριώτεραι λίμναι;

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

135. Ἡ Εὐρώπη διαίρεται πολιτικῶς εἰς 21 κράτη, ἐκ τῶν ὁποίων 9 εἰναι πρὸς Νότον, 4 πρὸς βορρᾶν, 1 πρὸς ἀνατολὰς καὶ 7 τὸ κέντρον.

136. Τὰ Μεσημβρινὰ κράτη τῆς Εὐρώπης εἰναι:

1) Ἡ Πορτογαλίᾳ πρωτ. Λισσαβών, 2) Ἡ Ἰσπανία πρωτ. Μαδρίτη, 3) Ἡ Ἰταλία πρωτ. Ρώμη, 4) Ἡ Τουρκία πρωτ. Κωνσταντινούπολις, 5) Ἡ Ρωμανία πρωτ. Βουκουρέστιον, 6) Ἡ Σερβία πρωτ. Βελιγράδιον, 7) Τὸ Μαυροβούνιον πρωτ. Κετοτίνη, 8) Ἡ Βουλγαρία καὶ Ἀνατολικὴ Ρωμανία πρωτ. Σόφια. 9) Ἡ Ἑλλάς πρωτ. Ἀθήναι.

137. Τὰ ἄρctica κράτη τῆς Εὐρώπης εἰναι 1) Τὰ ἡνωμένα κράτη τῆς Μεγάλης Βρετανίας πρωτ. Λονδίνον. 2) Δανία πρωτ. Κοπεγχάγη. 3) Ἡ Σουηδία πρωτ. Στοκχόλμη. 4) Ἡ Νορβηγία πρωτ. Χριστιανία.

Ἡ Δανία, ἡ Σουηδία καὶ ἡ Νορβηγία ἀναφέρονται πολλάκις ὑπὸ τὸ ὄνομα Σκανδιναυικαὶ χώραι, ἡ δὲ Σουηδία καὶ Νορβηγία ἔχουσιν ἓνα βασιλεῖα.

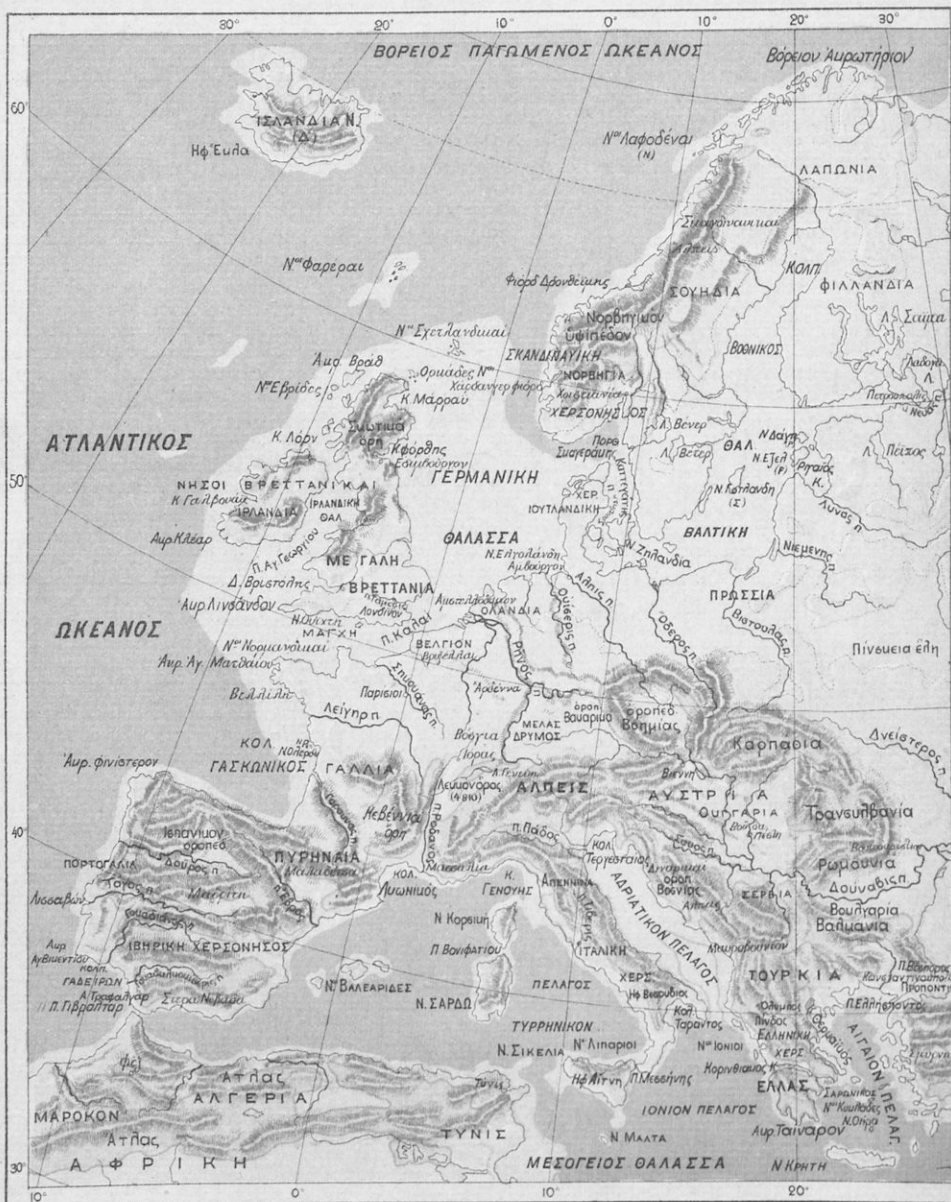
138. Τὸ ἀνατολικὸν κράτος τῆς Εὐρώπης εἶναι ἡ Ρωσία πρωτ. Πετρούπολις.

139. Τὰ κεντρικὰ κράτη τῆς Εὐρώπης εἰναι:

1) Ἡ Γαλλία πρωτ. Παρίσιον. 2) Τὸ Λουξεμβούργιον πρωτ. Λουξεμβούργιον. 3) Τὸ Βέλγιον πρωτ. Βρυξέλλαι. 4) Ἡ Ὀλλανδία ἡ κάτω χώρα πρωτ. Χάγη. 5) Ἡ Γερμανικὴ αὐτοκρατορία πρωτ. Βερολίνον. 6) Ἡ Αὐστροουγγαρία πρωτ. Βιέννη. 7) Ἡ Ἑλβετία πρωτ. Βέρνη.

140. Μένοντι εἰσὶ ἐν Εὐρώπῃ ἐκ παλαιῶν χρόνων τρεῖς μικρὰ ἐδάφη θεωρούμενα ὡς ἀνεξάρτητα. 1) Ἡ Δημοκρατία τῆς Ἀνδόρρας ἐν τοῖς Πυρηναίοις. 2) Ἡ Ἡγεμονία τοῦ Μοναχὸ πλησίον τῆς Νίσσης ἐν Γαλλίᾳ. 3) Ἡ Μικρὰ Δημοκρατία τοῦ ἁγίου Μαρίνου ἐν Ἰταλίᾳ.

141. Ἡ Μεγάλη Βρετανία, ἡ Ρωσία, ἡ Γαλλία, ἡ Γερμανία, ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Ἰταλία εἰναι αἱ ἐξ ἡμετέρας Δυνάμεις τῆς Εὐρώπης.

Ἀσκήσεις ἐπὶ τοῦ Μαυροπίνικου. — 1. Ὑπογράψον τὸ ὄρογραφικὸν σύστημα τῆς Εὐρώπης. — 2. Ὑπογράψον τὴν Εὐρωπαϊκὴν παραλλήλιν ἀπὸ τῆς Νέας Ζηλάνδης μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ ἁγ. Πικετίου μετὰ τῶν κυριωτέρων νήσων, κόλπων, πορθμῶν καὶ ἐκβολῶν ποταμῶν. — 3. Ὑπογράψον τὴν μεσημβρινὴν παραλλήλιν τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Γιβραλτάρ μέχρι τοῦ Οὐράλ ποταμοῦ.

ΜΕΣΗΜΕΡΙΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΛΛΑΣ

142. Γεωγραφική άποψις.

Τὸ νέον Ἑλληνικὸν Βασιλεῖον, ὡς ἔστιν ἐν τῷ 1830 καὶ ἔκτοτε κατὰ μικρὸν νέας χώρας προσλαβὼν, περιλαμβάνει τὸ νοτιώτατον μέρος τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου, ἥτοι τὴν Θεσσαλίαν μετὰ μικροῦ μέρους τῆς Ἡπείρου μέχρι τῶν ἀκρωτηρίων Μαλέας καὶ Ταϊνάρου, τὰς νήσους τοῦ Ἰονίου πελάγους καὶ τὴν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει νήσον Εὐβοίαν μετὰ τινων βορείων Σποράδων καὶ τὰς πρὸς Ν. αὐτῆς Κυκλάδας νήσους.

143. Τοπογραφικὴ διαίρεσις καὶ γεωγραφικαὶ διαστάσεις.—Φυσικῶς ἡ Ἑλλὰς διαίρεται ἐν τρεῖς μέρη, εἰς τὴν Στερεάν Ἑλλάδα, τὴν Πελοπόννησον καὶ εἰς τὰς νήσους, καίτοι μετὰ τῆς 360 καὶ τῆς 400 περίπου βορείου πλάτους καὶ τῆς 170 καὶ 250 ὡς ἐγγύστα ἀνατολικοῦ μήκους τοῦ μεσημβρινοῦ τῶν Παρισίων. Ἡ γεωγραφικὴ ἔκτασις τῆς Ἑλλάδος εἶναι 63,119 τετραγ. χιλίω., ἐξ ὧν 50,244 περιλαμβάνει ἡ ἡπειρωτικὴ Ἑλλὰς (Ἡπείρος, Θεσσαλία, Στερεά, Πελοπόννησος) καὶ 14,875 αἱ νήσοι.

Ἡ Ἑλλὰς εἶναι 52 φορές μικροτέρα τῆς Εὐρώπης καὶ 2090 φορές τῆς Ἀμερικής τῶν πέντε ὁρίων ἡπείρων. Τὰ πλάτη τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος ἔχουσιν μῆκος 4244 χιλίω., τὰ δὲ πρὸς τὴν Τουρκίαν σύνορα 367 χιλίω., περίπου. Βορειότατον σημεῖον τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἡ παρὰ τὸ Αἰγαίον καταλήγουσα ὄρεα τῆς κατὰ ἑρὰν ὀροθετικῆς γραμμῆς (Θεσσαλία), μεσημβρινοῦται δὲ τὰ Ἀντικύθηρα· δυτικώτατον ἡ νῆσος Ὀθωὶ πρὸς Δ. τῆς Κερκύρας καὶ ἀνατολικώτατον ἡ Ἀμοργός.

144. Ἀκτογραφικὴ ἄποψις.

—Πλὴν τῆς βορείου ὀροθετικῆς γραμμῆς, ἄπασαι αἱ ἑλλαι αἰχμαὶ τῆς ἡπειρωτικῆς Ἑλλάδος τεμνομένην ὑπὸ τῆς θαλάσσης σχηματίζουν πολλοὺς βαθεῖς κόλπους καὶ χερσονήσους, αἵτινες παρέχουσιν ὅλην νησιωτικὴν τινος συμπλέγματος καὶ συντελοῦσι τὰ μάλιστα εἰς τὴν διὰ θαλάσσης συγκοινωνίαν καὶ εἰς τὴν αὐξάνειν τοῦ ἐμπορίου.

145. Κόλποι. Κόλποι ἐπισημότεροι ἐπὶ μὲν τοῦ Ἰονίου πελάγους πρὸς Δ. σχηματίζονται ὁ Ἀμβρακικός, ἐνθα ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις Ἀμβρακία ἢ νῦν Ἀρτα, ὁ Κορινθιακός, ὁ τῶν Πατρῶν καὶ ὁ Κενταυρικός, καὶ πρὸς Ν.

ὁ Μεσσηνιακός, καὶ ὁ Λακωνικός. Ὑπὸ τοῦ Αἰγίου πελάγους πρὸς Α. σχηματίζονται ὁ Ἀργολικός καὶ ὁ Σαρωνικός, ἐν τῷ ὁποίῳ περὶν ὁ ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Τροίης: Σάκων ἐπύνη, ὁ Εὐβοϊκὸς μεταξὺ τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, ὁ Μαλιακὸς ἀβυθὸς, καὶ πρὸς Β. ὁ Παρασηνιακὸς κόλπος, ἐνθα ἔκειτο ἡ πόλις Παχυνάσι ὁ νῦν Βόλος. Ἐνταῦθα ἐναυπηγέθη τὸ πλοῖον Ἀργώ, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ Ἀργεῖοι ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κολχίδα.

146. Χερσόνησοι. Αἱ διὰ τῶν πολλῶν τούτων κόλπων ἀπχωριζόμεναι χερσόνησοι εἶνε α') ἡ Πελοπόννησος, ἐκ τῆς ὁποίας διακλαδίζονται αἱ μικρότεραι χερσόνησοι ἢ Μεσσηνιακὴ, ἢ Λακωνικὴ, καὶ ἡ Ἀργολικὴ, β') ἡ Παρασηνιακὴ καὶ γ') ἡ τῆς Ἀττικῆς.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Κόλποι. — Ὁ Ἀμβρακικός — ὁ Κορινθιακός — ὁ τῶν Πατρῶν — ὁ Κυπαρισσιακός — ὁ Μεσσηνιακός — ὁ Λακωνικός — ὁ Ἀργολικός — ὁ Σαρωνικός — ὁ Εὐβοϊκός, ὁ Μαλιακός ὁ Παρασηνιακός.

Χερσόνησοι. — ἡ Μεσσηνιακὴ, ἡ Λακωνικὴ, ἡ Ἀργολικὴ, ἡ Ἀττικὴ, ἡ Παρασηνιακὴ.

Ἑρωτήσεις. — 1. Ποῦ ἱερῆται τὸ Ἑλληνικὸν βασίλειον; — 2. Ποῖαν ὄδον παρέχουσιν αἱ ἀκαὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ διατε; — 3. Ποῖοι κόλποι σχηματίζονται ὑπὸ τοῦ Ἰονίου Πελάγους καὶ ποῖοι ὑπὸ τοῦ Αἰγίου; — 4. Πόθεν ὠνομάσθη ὁ Παρασηνιακὸς κόλπος; — 5. Πόθεν ὁ Σαρωνικός; — 6. Ποσάκις ἡ Ἑλὰς εἶνε μικρότερα τῆς Εὐρώπης; — 7. Ποσάκις εἶνε μικρότερα τῆς Ἀφρικῆς τὸν 5 ὅπου ἡμεῖς;

147. Ἀκρωτήρια. Τὰ ἐπισημότερα ἀκρωτήρια, ὅτινα σχηματίζονται ἐκ τῶν διαφόρων χερσονήσων εἶνε τὸ Ἀκτιον ἢ Ποῦντα, περὶ τὸ σπέρμιον τοῦ Ἀμφιρρακικοῦ κόλπου, τὸ Ριον καὶ Ἀντιρριον, ὅτινα σχηματίζουν τὸ μεταξὺ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ τοῦ τῶν Πατρῶν στενόν, ὁ Ἀραξός, ΒΔ. τῆς Πελοποννήσου, ὁ Χελωνιάς, νοτιοδυτικώτερον τοῦ Ἀραξίου καὶ ἀπέναντι τῆς Ζακύνθου, ὁ Ἀκράς, (Κάβο-Γάλλο) πρὸς Ν. τῆς Κορίνθου, ὁ Ἰρθὺς (ἡ Κετάρη) πρὸς Ταινάρον (Ματαπα), ἡ νοτιωτάτη ἄκρα τῆς Μάνης, ἡ Μαλὴ (κάβο Μολιχίς) ἡ νοτιωτάτη ἄκρα τῆς Πελοποννήσου, τὸ Σκόλλαιον, ἐπὶ τῆς

ἀνατολικῆς ἄκρας τῆς Ἀργολικῆς Χερσονήσου, τὸ Σοῖνιον, (Κάβο Κολώνες), ἐνθα σώζονται στυλοὶ τοῦ ναοῦ τῆς Σουινιάδος Ἀθηνᾶς, ὁ Γεραιστός καὶ ὁ Καρηγεὺς (Κάβο Δόρο) Ν. τῆς Εὐβοίας, τὸ Ἀρτεμίσιον ΒΔ. τῆς Εὐβοίας, πρὸ τοῦ ὁποίου τῷ 480 π. Χ. ἐγένετο ἡ πρώτη μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Περσῶν ναυμαχία, ἡ πρὸς Ν. τῆς Θεσσαλικῆς παραλίας Σηπιάς ἄκρα ἐνθα μέγα μέρος τοῦ στόλου καταστράφη ὑπὸ τρικυμίας, καὶ πολλὰ ἄλλα ἐπὶ τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος, τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν νήσων.

148. Πορθμοί. Πορθμοὶ (στενὰ ἢ διέουλοι) ὑπάρχουσιν ἐν τῇ στερεᾷ Ἑλλάδι καὶ μεταξὺ τῶν νήσων πολλοί, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπισημότεροι εἶνε ὁ τοῦ Εὐδρίτου, ὅστις χωρίζει τὴν Βοιωτίαν ἀπὸ τῆς Εὐβοίας, ἀπετελεῖ διέουλον στενωτότατον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει γέφυρα. Ἐν αὐτῷ συμβαίνει αἰκανονικαὶ περιουδικαὶ παλίστροφαι. Ὁ τοῦ Ριον καὶ Ἀντιρριον (πλάτους 3000 μέτρ. περίπου), ὁ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου (1000 μέτρων), ὁ μεταξὺ Ὠρεοῦ καὶ Τρικυρίων εἰς τὸν Παχυνσητικὸν κόλπον, ὁ μεταξὺ Ἀκαρνανίας καὶ Λευκάδος, ὅστις πλευστός εἶνε μόνον διὰ λέμβου, ὁ μεταξὺ Πόρου καὶ Τροιζιρίας, ὁ μεταξὺ Ὠνάκης καὶ Κεφαλληνίας καὶ πολλοὶ ἄλλοι τοιοῦτοι.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ἀκρωτήρια. — Ἀκτιον — Ριον — Ἀντιρριον — Ἀραξός. Χελωνιάς — Ἀκράς — Κατάκολον — Ταινάρον — Μαλὴ — Σκόλλαιον — Σοῖνιον — Γεραιστός — Καρηγεὺς — Ἀρτεμίσιον Σηπιάς.

Πορθμοί. — ὁ τοῦ Εὐδρίτου — ὁ τοῦ Ριον καὶ Ἀντιρριον ὁ τοῦ Ἀμβρακικοῦ — ὁ τῶν Τρικυρίων.

Ἑρωτήσεις. — 1. Ποῦ κεῖται τὸ Ἀκτιον ἀκρωτήριο καὶ τί συνέβη παρ' αὐτοῦ; — 2. Ποῖον εἶνε τὸ ἀπέναντι τῆς Ζακύνθου ἀκρωτήριο; — 3. Πῶς ἄλλως ὀνομάζεται ὁ Ἀκράς καὶ ποῦ κεῖται; — 4. Ποῖα εἶνε ἡ νοτιωτάτη ἄκρα τῆς Μάνης; — 5. Ποῦ κεῖται τὸ ἀκρωτήριο Μαλὴ καὶ Σκόλλαιον; — 6. Ποῖον ἀκρωτήριο κεῖται πρὸς Ν. τῆς Ἀττικῆς; — 7. Ποῖα ἀκρωτήρια κεῖται πρὸς Ν. τῆς Θεσσαλικῆς παραλίας; — 8. Ποῖα εἶνε τὰ ὀνομαστότερα ἀκρωτήρια τῆς Εὐβοίας; — 9. Τί συνέβη παρὰ τὸ Ἀρτεμίσιον καὶ τί παρὰ τὴν Σηπιάδα ἄκρα; — 10. Ποῖοι εἶνε οἱ κυριώτεροι πορθμοὶ τῆς Ἑλλάδος; — 11. Εἰς ποῖον πορθμὸν συμβαίνει αἰκανονικαὶ παλίστροφαι;

ΦΥΣΙΚΗ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΟΡΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΥΔΡΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

149. Τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος παρουσιάζει πλείστας ὁροσειράς μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται εὐρείαι κοιλάδες καὶ πεδιάδες. Πάσαι αἱ ὁροσεῖραι αὗται συνέχεται οὕτως τῶν Δυναρικών Ἀλπεων ἔχουσιν τὴν ἀρχὴν τῶν ἐκ τῆς Πόδου (ὕψ. 2100 μ.), ἥτις συνέχεται οὕτως τῆς μεταξὺ Ἠπείρου καὶ Μακεδονίας ὁροσειρᾶς τοῦ Σαάρδου ἐκτείνεται ἀπὸ Β. πρὸς Ν., χωρίζει τὴν Ἠπείρον ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας καὶ ἐκτείνεται ἄλλως διαφόρους κλάδους πρὸς Α. πρὸς Δ καὶ πρὸς Ν.

Καὶ εἰς μὲν τὸν Ἀνατολικὸν κλάδον ἀνέκουν τὰ Καμβούνα ὄρη (1590 μ.), τὰ ὅποια χωρίζουσι τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας, καὶ ὁ περιώνυμος Ὀλύμπος (2985 μ.), ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατὰ τὴν μυθολογίαν κατέκειντο οἱ 12 μεγάλοι Θεοί, οἱ καλούμενοι Ὀλύμπιοι, καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου διαχωρίσθη ὑπὸ σεισμῷ ἡ πρὸς Ν. διακλαδουμένη σειρά καὶ ἀπετελέσθη ἡ περιώνυμος κοιλὴ τῶν Τεταρτῶν. Κλάδος τοῦ Ὀλύμπου εἶνε ἡ Ὄσσα (Κίσσας) 1993 μ.) καὶ τὸ Πήμιον (1618 μ.) Εἰς δὲ τὴν πρὸς Δ. διεκδυομένην ὁροσειρᾶν τῆς Πόδου ἀνήκει ἡ Τύμφη, παραρρεομένη ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Ἀώου, καὶ ἄλλα ἐκ Ἠπείρου ὄρη. Συνέχεται ἐκ τοῦ πρὸς Ν. διεκδυομένης κλάδου τῆς Πόδου εἶνε ἐκ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος τὰ ὄρη τῆς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας, τῶν ὁποίων σημαντικώτερα εἶνε ἡ Τυμφορείος ἢ Βελούχι (2300 μ.), τὸ Κεράβη (2130 μ.), τὸ Βουτακάκι (2156 μ.), ἡ Βουλγὰρα (1660 μ.) ὁ Προφήτης Πίλας (1280 μ.), ὁ Κόραξ ἢ Βερρούσια (2495 μ.), ἡ Γαιῶνα (2512 μ.) καὶ ἡ Ὀφθ (2150 μ.). Περὶ τοὺς πρόποδας τῆς Οἴτης ὑπῆρχε στενὴ τις διάβασις καλουμένη Θεωμοσιάνη, ἐνθα ὑπῆρχε τεῖχος κολύσον τὴν μεταξὺ τῶν Φωκίων καὶ Θεσσαλίων συγκοινωνίαν. Ἐνταῦθα οἱ ὅτιν βασιλεῖς τῆς Σπάρτης Λεωνίδαν 300 Σπαρτιάται ἐπεσαν ἡρώως μαχόμενοι κατὰ μυριάδων Περσῶν.

Ἡ ἀνωτέρα μνημονευθεῖσα ὁροσειρὰ ἐνώνυμη μετὰ τοῦ Περκασσίου

(2435 μ.) διαχωρίζει την Στερεάν Ἑλλάδα εἰς ἀνατολικήν καὶ δυτικήν. Ἐπὶ τοῦ Παρικαστοῦ (Λακκουρά), ὅστις θεωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς ἱερὸν ὄρος τοῦ Ἀπόλλωνος κεινται καὶ κορυφὴ Τεθορία καὶ Λυχωρεῖα, ἐφ' ὧν ὑπῆρχον ναοὶ τῆς Ἀρτέμιδος, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Βάχχου μετ' ἀμπελων ἥτις κατὰ τὴν μυθολογίαν κατ' ἐκείστην παρήγεε σταφυλήν. Ἐπὶ τοῦ Παρικαστοῦ ὑπῆρχε καὶ σπήλαιον, ἐν ᾧ κατοίκει δράκων καλούμενος Δελφίον. Τοῦτον κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐφόνευσεν ὁ Ἀπόλλων, τὸ δὲ σπήλαιον ἀφιερωθὲν εἰς αὐτὸν ἀνεδείχθη τὸ πλουσιώτατον καὶ σεβαστότατον μαντεῖον τῶν Δελφῶν.

Πρὸς Α. τοῦ Τυμφρηστοῦ ἐκτείνεται ἡ σειρά τῆς Ὀθρυος, ἥτις εἶνε τὸ φυσικὸν ὄριον μεταξύ Θεσσαλίας καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος. Αὕτη μετὰ τῆς Πίνδου πρὸς Δ. καὶ τὸν Κάκκωρινόν καὶ τοῦ κάτω Ὀλύμπου πρὸς Α. διανοίγεται τὸ μέγα Θεσσαλικὸν λεκανοπέδιον, ὅπερ ἀρδεύει ὁ Πηνεῖς καὶ οἱ τοῦτου παραπόταμοι. Ἐκ τῶν ΒΑ. τῆς Πίνδου ἕτερος κλάδος ἀποσπόμενος διαχωρίζει τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Ἀχελώου ἢ Ἀσπροποτάμου ἀπὸ τοῦ Ἀράχθου ποταμοῦ, οὗτος ἡ διεύθυνσις ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν του μέχρι 108 χιλιομέτρων πρὸς Β. ἀποτελεῖ τὰ πρὸς Δ ὄρη τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

Μετανοήμενος δὲ διειράδαι ἀποτελοῦν ἐν τῇ Θεσσαλομακεδονίᾳ τὸ Πήλιον καὶ ἡ Ὄσσα ἢ Κίσαβος, τὸν ὑποῖον, ὡς ἐπόμεν, διαχωρίζει ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου ὁ Πηνεῖς, καὶ τὰ τὴν Βοιωτίαν καὶ Ἀττικὴν διατρέχοντα ὄρη: Κιθαῖον (1470 μ.), ἐπὶ τοῦ ὑποῖου κατὰ τὴν μυθολογίαν κατόικουν αἱ Μοῦσαι, Ἐλικὸν, Πάρης, Πεντελίκον ἢ Πεντέλη (1110 μ.), ὀνομασθὲν διὰ τὰ λευκὰ κατὰ μέρη της, Ὑμητιὸς (1030 μ.) περιώνυμος διὰ τὸ ἐπ' αὐτοῦ παραχρῆμα μὲλι καὶ τὸ Λαύριον, ἐνθα τὸ παλαιὸν ὑπῆρχον πλούσια μεταλλεῖα ἀργύρου, ἐν δὲ νόμῳ διενέμεντο μετὰ τῶν πάντες οἱ πολῖται Ἀθηνοῦν.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὅρη τῆς Στ. Ἑλλάδος.— Πίνδος — Καμβοῖνα — Ὀλύμπος, Ὄσσα, Πήλιον — Τυμφρηστὸς — Κα-

ράβι, Βοντοικά — Βονλῆα — Προφ. Πλίας — Κόραξ — Οἶτη — Παρνασσὸς — Ὄθρυς — Κιθαῖον — Ἐλικὸν — Πάρης — Πεντελίκον — Ὑμητιὸς — Λαύριον.

Ἑρωτήσεις.— 1. Ποῖον ὄριον εἶνε συνέχεια ἡ Πίνδος καὶ τίνα διευθύνει λαμβάνει;— 2. Ποῖα εἶνε τὰ πρὸς Ν. τῆς Πίνδου ἐκτείνουσα ὄρη;— 3. Μετὰ τίνων ὄρων ἐνθαυτῇ ἡ πρὸς Ν. ὄρεσσις τῆς Πίνδου καὶ εἰς τί χωρίζει τὴν Στερεάν Ἑλλάδα;— 4. Ποῖα εἶνε τὰ ὄρη διὸς διανοίγουν τὸ Θεσσαλικὸν ὄρεσδιον;— 5. Εἰπέτε διὰ πόσον ὄρη τῆς Στερεᾶς τὰ ἔχοντα πλέον τῶν 2 χιλ. μέτρ. ὕψ.

149. Λεκανοπέδια καὶ ποταμοὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.

Πᾶσαι αἱ ὄρεσσις αὐτὰς διακτείνουσαι τὴν Στερεάν Ἑλλάδα εἰς λεκανοπέδια διαρρεχόμενα ὑπὸ μεγάλων ποταμῶν. Καὶ πρὸς Α. μὲν εἶνε τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Πηνεῖος (μῆκ. 162 χιλίωμ.), ὅστις κατεργόμενος ἐκ τῆς Πίνδου καὶ δεξιόμοιος τὰ ὕδατα πάσης τῆς Θεσσαλικῆς γῆς ἐκβάλλει εἰς τὸ Αἰγαῖον. Μεταδεξιόμοιος καίτις τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Σπερχμοῦ ἢ Ἀλαμάνος (μῆκ. 80 χιλίωμ.) ἔχον πρὸς Β. τὴν Ὀθρυν καὶ πρὸς Ν. τὴν Οἶτην καὶ τὸν Καλὸν Ἰδρωμον ἢ Σαρόματα. Νοτιώτερον ἔπειτα ἀπλοῦται τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Βοιωτικοῦ Ἀσποῦ (μῆκ. 54 χιλίωμ.), ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὴν Εὐβοϊκὴν θάλασσαν καὶ τὸ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Κηφισοῦ (μῆκ. 25 χιλίωμ.), ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον.

Πρὸς Δ. δὲ ἐκτείνεται τὸ μέγιστον λεκανοπέδιον τοῦ Ἀχελώου ἢ Ἀσπροποταμοῦ, μεγίστου τῶν Ἑλληνικῶν ποταμῶν (μῆκ. 220 χιλίωμ.), ὅστις παρὰ τὰ βόρεια τῆς Πίνδου ἀργόμενος διαρρεῖ μέγα μέρος τῆς Πείρου καὶ διὰ τῆς Ἀκαρνανίας κατεργόμενος ἐκβάλλει εἰς τὸ Ἴόνιον Πέλαγος. Εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ τοῦτο ἐφύετο βατάνη Ζάγκρος καλουμένη, ἥτις εἶχε τὴν ιδιότητα νὰ μεταβάλλη τὸν ὄριν εἰς ὕδωρ πλὴν τῆς ὁσμῆς. Ὑπῆρχον δ' ἐν αὐτῇ καὶ λίθιναι λινοθήρη λεγόμεναι, δι' ὧν ἐλευκίνοντο τὰ λινα ὑφάσματα.

Ὁ Ἀχελῷος θεωρεῖται ὡς μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς Ἑλλάδος, οὐ μόνον διότι ἔχει τὸ μέγιστον μήκος, ἀλλὰ καὶ διότι γύνει τὴν μεγίστην ποσότητα ὕδατος εἰς δὲ ὁ μόνος ποταμὸς πλωτὴς εἰς πλοίαρις.

Δυτικῶς τοῦτου καίτις τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Ἀράχθου ποταμοῦ, ὁ ὁποῖος δέχεται τὰ ὕδατα τοῦ Ζαγορίου καὶ τοῦ Μετσόβου. Πρὸς Α. δὲ τοῦ Ζαγορίου ἐκβάλλουσιν εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον δύο μικρότεροι ποταμοὶ ὁ Εὐφρος ἢ Φειδάρης καὶ ὁ Μόρνος.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ποταμοὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.— Πηνεῖς — Σπερχεῖος — Βοιωτικὸς Ἀσπὸς — Κηφισὸς — Ἀχελῷος — Ἀραχθός — Εὐφρος — Μόρμος.

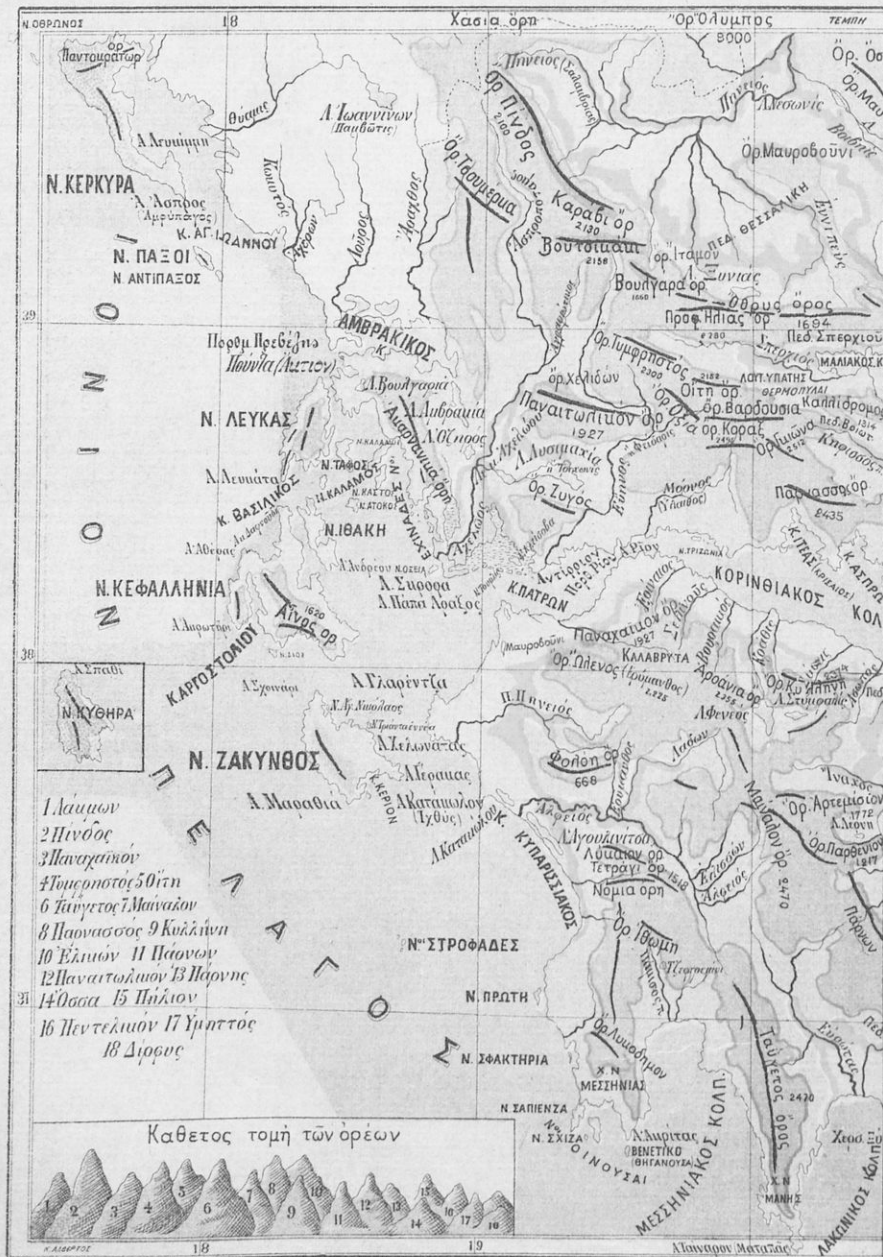
Ἑρωτήσεις.— 1. Πόθεν κατέρχεται ὁ Πηνεῖς;— 2. Ποῖον λεκανοπέδιον καίτις πρὸς Ν. τοῦ Σπερχεῖου;— 3. Ποῖον λεκανοπέδιον καίτις πρὸς Ν. τοῦ Πηνεῖος ποταμοῦ;— 4. Ποῖον εἶνε τὸ μήκος τοῦ Πηνεῖος;— 5. Ποῖον εἶνε τὸ μήκος τοῦ Σπερχεῖου;— 6. Ποῖον τὸ τοῦ Βοιωτικοῦ Ἀσποῦ;— 7. Ποῖον τὸ τοῦ Βοιωτικοῦ Ἀσποῦ;— 8. Ποῖος εἶνε ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος, διὰ πόσον μίρην διέρχεται, ποῦ ἐκβάλλει καὶ τί μήκος ἔχει;

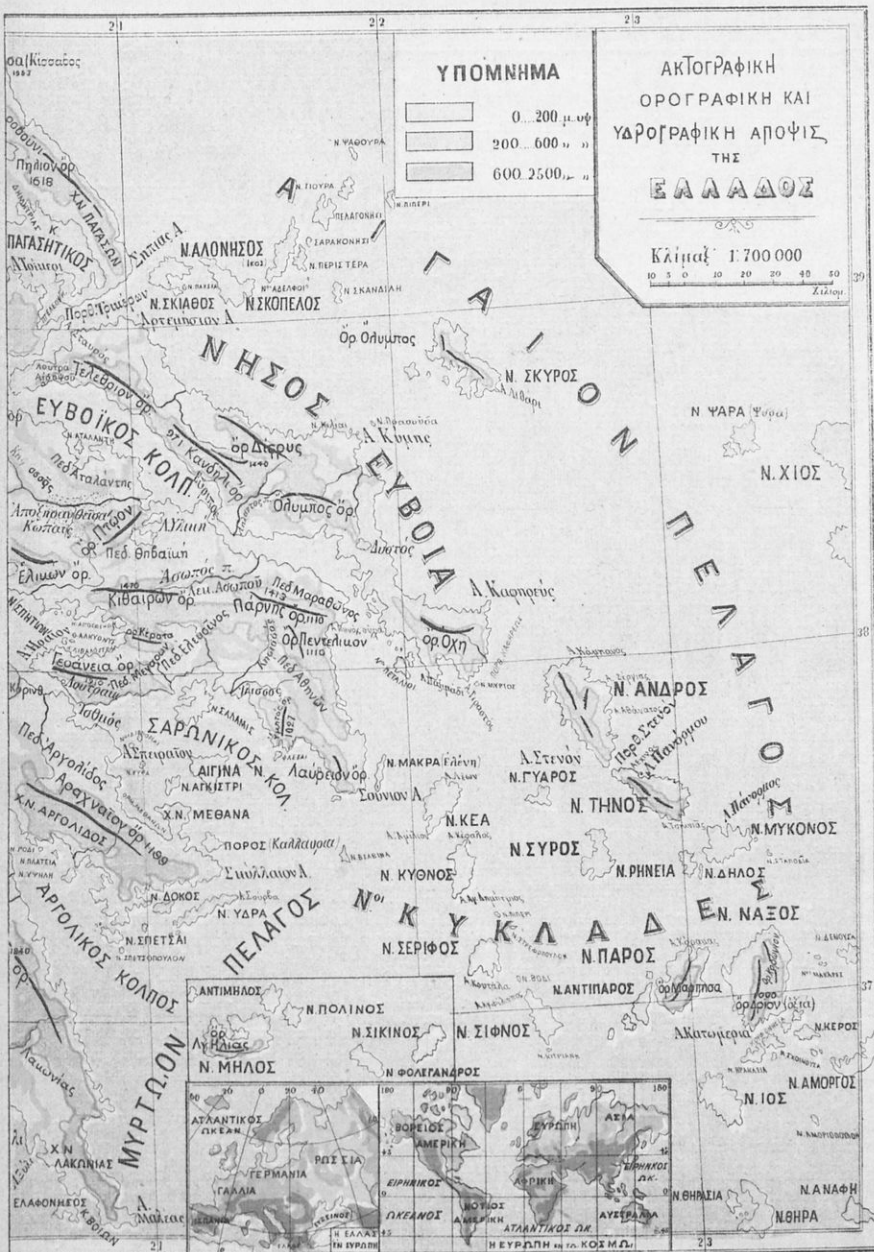
151. Ὅρη τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν νήσων.

Τὸ τῆς Πελοποννήσου ἔδαφος εἶνε μὲν ὀρεινότερον, ἀλλὰ παρουσιάζει πλεονέτερας πεδιάδας ἢ ἡ λοιπὴ ἡπειρωτικὴ Ἑλλάς. Καὶ ἐν μὲν τῇ βορείῃ Πελοποννήσῳ ἐκτείνονται ἀπὸ Δ. πρὸς Α. τὰ συνεχόμενα ὄρη ὁ Ἐορμίνθος ἢ Ὀλιερος (2225 μ.) καὶ ἡ Κολίγη ἢ Ζήρια (2374 μ.), ἐνθα κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐγεννήθη ὁ Ἑρμῆς, τὰ Ἀρσάνια (2355 μ.) καὶ τὸ Παναχαῖον (1927 μ.). Ἐν δὲ τῷ κέντρῳ ἀπλοῦται τὸ μέγα Ἀρακτικὸν ὄρεσδιον, ἐξ οὗ λαμβάνονται τὴν γένεσιν πάντες οἱ μεγάλοι ποταμοὶ τῆς Πελοποννήσου. Εἰς τὴν ὀρεινὴν ταύτην ἀνήκοντι τὸ Μαῖναιον καὶ ὁ Ταΰγετος ἢ Πενταδάκτυλος ἢ βουνὸς τῆς Μόνης (2409 μ.). Ἀνατολικῇ δὲ ὀρεισερᾷ εἶνε ὁ Πάρων ἢ Μαλεβός (1958 μ.), τὸ Ἀρτεμισιον (1772 μ.), τὸ Παρθέριον (1217 μ.) καὶ τὸ Ἀραχναῖον (1199 μ.).

Δυτικῇ δὲ ὀρεισερᾷ εἶνε τὸ Λίκαον ἢ Τετράγιον (1518 μ.), ἡ Φολοῖα (668 μ.), ὁ Σκόλλης (1130 μ.) καὶ ἡ Ἰθάκη, ὅρος ἀποτομώτατον (802 μ.).

Ἐπὶ δὲ τῶν Ἑλληνικῶν νήσων ὀρη, ὀνομαστά εἶνε ἡ ἀπὸ Β. πρὸς Ν. διατρέχουσα τὴν Εὐβοῖαν ὀρεισερᾷ Τελεθριον ἢ Καρδέλι (971 μ.), ἡ Δίε-

φως (1745 μ.), ή "Οχη (1404), τὸ ἐπὶ τῆς Νάξου ὄρος Δρίος (1000 μ.), ὁ ἐπὶ τῆς Κεφαλληνίας Αἰνός (1620 μ.) καὶ ἄλλα τινὰ ἐπ' ἄλλων.

152. Ποταμοὶ καὶ λεκανοπέδια τῆς Πελοποννήσου.

Ποταμοὶ κυριώτατοι καὶ διάφορα λεκανοπέδια, οἱ ὅποιοι κατατέμνουσι τὴν Πελοπόννησον εἰς ὁ πρὸς Δ εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος ἐκβάλλων Ἀλφειὸς ἢ Ῥονφίας (90 χιλ. μηκ.), ὁ μέγιστος τῶν τῆς Πελοποννήσου ποταμῶν ὃν εἶχον θεωροῦνται οἱ ἀρχαῖοι καὶ πλουτοδότῃν ἐκάλουν. Οὗτος κατερχόμενος ἐκ τῶν νοτίων ὄρεων τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρεοπέδιου καὶ δεχόμενος κατὰ τὸν

λαντες ἐπίσης εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

"Ορη. Ἐρύμανθος—Κυλλήνη—Ἀρούα—Παναχαῖκον—Μαίναλον—Ταῦρετος—Πάριον—Ἀρτεμῖον—Παρθένον—Ἀραχναῖον—Λύκαιον—Φολὴ—Σκόλλης—Ἰθώμη—Τελέθριον—Αἰφύς—Όχη—Δρίος—Αἰνός.

Ποταμοί. Ἀλφειὸς—Πηνειὸς—Πάμοσος—Εὐρώτας—Ἰναχος—Ἀσωπὸς—Ἐλισσὼν—Σῖνθας—Κρύς—Κράθης—Βουραῖος—Σελινόης.

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

Ῥοῦν αὐτοῦ καὶ ἄλλους ποταμούς λαμβάνοντας τὰς πηγὰς ἐκ τῶν βορείων ὄρεων τοῦ αὐτοῦ ὄρεοπέδιου ἐκβάλλει εἰς τὸν Κυπριακοῦ κόλπον· ὁ βορείωτερον τοῦ προηγουμένου τὴν Ἡλιδα διαρρέων ποταμὸς Πηνειὸς (μηκ. 70 χιλ.) ἐκ τοῦ Ὡλένου κατερχόμενος. Νοτίως δὲ εἰς ὁ Πάμοσος ἢ Πηνάσσα (μηκ. 50 χιλ.) καὶ ὁ Εὐρώτας (μηκ. 80 χιλιομ.) Ἀμφότεροι οὗτοι ἐκ τῶν νοτίων ἐπίσης ὄρεων τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρεοπέδιου πηγάζοντες διαρρέουσιν ὁ μὲν τὴν Μεσσηνίαν καὶ ἐκβάλ-

λει εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον, ὁ δὲ τὴν Λακωνίαν καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀκαδικόν. Ἀνατολικῶς κείται ὁ ξηρὸν νῦν ἔχων τὴν αὐτὴν Ἰναχος ἢ Πηνάσσα ὁ πρότερον Ἀλφειὸν καλούμενος. Εἰς τὸν ποταμὸν τούτων ὑπῆρχε λίθος ὁμοίως σκαφειρῶ, ὅστις ἐξήλγευσεν τοὺς ψευδοκρινόμενους μέλας εἰς τὰς χεῖρας τῶν.

Τὴν δὲ βόρειον Πελοπόννησον διαρρέουσι παραλλήλως σχεδὸν καὶ εἰς ἰσόρρυθμα κατατέμνοντες λεκανοπέδια οἱ ἐξῆς ὀνομαστώτεροι ποταμοί· ἐν μὲν τῇ Κορινθίᾳ ὁ Ἀσωπός, διαρρέων τὴν πεδιάδα Ἀγίου Γεωργίου ἢ Φιλιάτων πεδίων, ὁ Ἐλισσὼν, ὁ Σῖς ἢ Σῖνθας, καὶ ὁ Κρύς, ἐκβάλλοντες ἅπαντες εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ἐν δὲ τῇ Ἀχαΐᾳ εἰς ὁ Κράθης ἢ Ἀράτας, ὁ Βουραϊκὸς καὶ ὁ Σελινόης, ἐκβάλ-

Κορινθίαν (πάλαι Κηρισίαν, ἡ μέγιστη πασῶν (300 τετρ. χιλ. Ἡ Ὑλὴ ἐν Βωιωτίᾳ.

Ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ εἰς ὁ Αἰόμη ἐν τῇ ὑπὸ καὶ διέτρεβεν ἡ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους φονευθεῖσα Λερναία Ὑδρᾶ, ἡ Φενεὸς καὶ ἡ Στυμφαλίς, ἥτις ἡτο πλήρως σαρκοφάγον ὀρνέων, ἅτινα κατέστρεφεν ὁ Ἡρακλῆς.

Πλὴν τούτων ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι καὶ μικραὶ ἀθάβει παραλίαι λίμναι, χρησιμοποιοῦμεναι μάλλον πρὸς πῆξιν ἄλατος διὸ καὶ ἀλμυρὰ καλοῦνται. Τοιαῦτα εἰς ὁ τοῦ Μεσολογίου, τῆς Δομωραΐνης, τοῦ Βόλου καὶ ἄλλα. Τινὲς τῶν λίμνῶν τούτων χρησιμεύουσιν ὡς ἰχθυοτροφεῖα, ὡς τοῦ Ἀράξου, τοῦ Πύργου, τῶν Βουπρασιῶν καὶ ἄλλα.

154. Ὑδατα νοσθρὰ καὶ ὕδατα ἱαματικά.

Παρά τὰς ἀκτὰς καὶ τὰ στῆμα τῶν ποταμῶν ὑπάρχουσι ἐπίσης τόποι ἐλδοεῖς, καθιστῶντες νοσθρὰ τὰς παρακειμένας χώρας. Ἀντιθέτως ὅμως τούτων ὑπάρχουσι πηγὰί ὁ ὕδατα ἱαματικά, ὃν τὰ κυριώτερα εἰς ὁ τῆς Αἰθιοπίας, τῶν Θερμοπυλῶν, τῆς Ὑπείρας, τῆς Κίθιου, τῶν Μεθίων, τοῦ Λοντραίου, τῆς Κυλλήνης καὶ ἄλλα.

155. Πεδιόδες. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει πολλὰς καὶ διαφόρους πεδιάδας μεταξὺ τῶν ὁποίων ἰδιαίτερως μένεις εἰς ἄξιον καὶ ἐξῆς.

Ἐν μὲν τῇ Ἠπειρωτικῇ Ἑλλάδι ἡ μεγάλη Θεσσαλικὴ πεδιάς, οὐσα οἰεῖται ἄχρηστος πολλῶν μικροτέρων πρὸς ἀλλήλας παρακειμένων. Ἡ Παρακελαῖς ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανίας, ἡ τοῦ Σπερχεοῦ ἢ Ἀλαμάνης ἐπὶ τῆς Φθιώτιδος, ἡ τοῦ Βωιωτικοῦ Κηρισσοῦ, ἡ Θηβαϊκὴ ἡ Παρασωπία, ἡ τῆς Ἀταλάντης, τῶν Πλαταιῶν, τῶν Μεγάρων, τῆς Ἐλευσίνος ἢ Θριάσιον πεδίου, τοῦ Ὡρωποῦ, τοῦ Μαγαθῶνος, τῶν Μεσσηνίων καὶ τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ εἰς ὁ τῆς Ἀργολίδος, Κορινθίας, Λακωνίας, καὶ Κενουρίας.

Ἐν δὲ ταῖς νήσοις ὀνομαστώτεραι

Ἐρωτήσεις.—1. Ποῖα εἰς ὁ 3 ὄρεοι παρὰ αἰνέταις τίθενται πρὸς Ν. τὴν Πελοπόννησον;—2. Εἰπὲ τὰ πρὸς Δ. ὄρη τῆς Πελοποννήσου.—3. Εἰπὲ τὰ πρὸς Δ.—4. Ποῖα εἰς ὁ διάφορα ἐπὶ τῶν νήσων ὀνομαστώ ὄρη.—5. Ποῖος εἰς ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου;—6. Ποῦθεν ὁ Πηνειὸς κατέρχεται;—7. Ποῖος ποταμὸς διαρρέει τὴν Μεσσηνίαν καὶ ποῖος τὴν Λακωνίαν;—8. Ὑπὸ τίνων ποταμῶν διαρρέεται ἡ Ἀχαΐα καὶ ὑπὸ τίνων ἡ Κορινθία;—9. Εἰπὲ τοὺς ποταμούς οἱ ὅποιοι ἐκβάλλουσιν εἰς τὸν Κορινθιακόν.

153. Λίμναι. Διλίμναι τῆς Ἑλλάδος ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς Ἑλλαν. Χερσονήσου εἰς μικραὶ καὶ ἀσήμενται. Καὶ ἐν μὲν τῇ Στερεῇ Ἑλλάδι ὀνομαστώτεραι εἰς ὁ Ἀσωπιὸς καὶ ἡ Νεσσοπὸς ἢ Νεζερὸς παρὰ τὴν Λέρσαν, ἡ Βοιρηὴ ἡ Κάρα πρὸς Β. τοῦ Βόλου καὶ ἡ Σινιάς κατ'ὄθεν τοῦ Δομοκοῦ. Ἡ Τριχωρὴ καὶ ἡ λιμνοβάλασσα τοῦ Αἰτωλικοῦ ἐν Αἰτωλίᾳ. Ἡ ἀποξηρανθεῖσα

πειδιάδες εἶνε ἡ τοῦ Σηροχωρίου καὶ ἡ τῆς Χαλκίδος ἢ Ἀρίαντον Πεδίον ἐπὶ τῆς Εὐβοίας· ἡ τῆς Ζακύνθου, ἡ τῆς Παλλήνης ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ ἡ τῆς Κερκίρας.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Δίμναι. Νεσσωρίς, Βοιθίης, Συναίας, Τριχωνίς, Ὑλική, Λέρην, Φενεδός καὶ Σιμφοβίλεις.

Ὑδατα ἱαματικά. Τὰ τῆς Διδηροῦ, Ὑπάτης, Θερμοπυλῶν, Κύθου, Μεθάνων, Κυλλήνης, Λοντρακίου.

Πεδιάδες. Ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Ἑλλάδι, Θεσσαλίᾳ, Παραεσιωτίᾳ, Σπερχειοῦ, Βουιωτικῇ Κηφισοῦ, Θηβαϊκῇ, Ἀταλάντης, Πλαταιῶν, Μεγάρων, Ἐλευσίνος, Ὠρωποῦ, Μαραθῶνος, Μεσογείων καὶ Ἀθηνῶν.

Ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ αἱ τῆς Ἀργολίδος, Κορινθίας, Λακωνίας καὶ Κυνουρίας.

Ἐν ταῖς νήσοις, αἱ τῆς Χαλκίδος, Ζακύνθου, Κεφαλληνίας καὶ Κερκίρας.

Ἐρωτήσεις. — 1. Ποίαι εἶνε αἱ ὀνομαστικαὶ λίμναι τῆς Στερεῆς Ἑλλάδος; — 2. Ποίαι αἱ τῆς Πελοποννήσου; — 3. Ποῦ κεῖνται τὰ Φλάσιον πεδία; — 4. Ποῦ κεῖνται τὰ Θρίσιον; — 5. Ποίαι εἶνε αἱ κυριώτεροι ἱαματικὰ πηγαί; — 6. Ποῖα εἶνε ἡ μερίστη πεδιάς τῆς Ἑλλάδος; — 7. Ποίαι εἶνε αἱ κυριώτεροι ὁδοὶ τῆς Ἑλλάδος; — 8. Ποῖα εἶνε τὰ κυριώτερα ἱχθυοτροφεία.

σφαίρα αὐτῆς φημίζεται διὰ τὴν καθάρτητα καὶ τὴν διόγκειν καὶ τοὺς ποικίλους χρωματισμοὺς οὗς τὸ φῶς δίδει ἐπὶ τῶν ὁρέων καὶ τῶν πεδιάδων.

Ἑδαφός. Τὸ ἔδαφος τῆς Ἀττικῆς λεπτόγειον ὃν δὲν εἶνε πολὺ εὐφορον.

Προϊόντα. Δημητριακοὶ καρποὶ, οἶνος, ἔλαιον, μέλι, προϊόντα κτηνοτροφίας καὶ βιομηχανίας, μάργα καὶ τινα μέταλλα.

Ἀκρωτήρια. Τὸ Σούνιον (Καθοκλόνες) ἐρ' οὐ σώζονται τὰ εἴρηπια τοῦ ναυοῦ τῆς Σουνιάδος Ἀθηνᾶς καὶ ὁ Ζωστήρ πρὸς Δ.

Ὀρη. Ὁ Πάρνθος, τὸ Πεντελικόν, ὁ Ὑμητός, ἡ Διὰς τοῦ Αἰ-

τὸ τῆς Ἀκροπόλεως (ὕψ. 156 μ.) τὸ τοῦ Λυκαβητοῦ (277 μ.) καὶ τὰ Τονροβοῦνα, ἅτινα διαίρουσι τὸ Ἀθηναϊκὸν πεδίων εἰς δύο τμήματα, ἐξ ὧν τὸ μὲν δυτικὸν διαρρεῖ ὁ Κηφισός, τὸ δὲ ἀνατολικὸν ὁ Ἰλισσός.

Ποταμοί. Τὰ διαρρέοντα τὴν Ἀττικὴν βεῖθρα εἶνε πενυχρὰ, ἐκλείποντα τὸ θέρος ἐν καιρῷ ἀνομβρίας. Ὀνομαστικότεροι ποταμοὶ εἶνε ὁ Κηφισός καὶ ὁ Ἰλισσός.

Λίμναι. Ἐν τῇ Ἀττικῇ οὐδεμία ὑπάρχει λίμνη, πλὴν τῆς Βουλιαγμένης, ἥτις εἶνε μάλλον φυσικὴ δεξαμενὴ ὕδατος ὑψαλμύρου θειούρου ἱαματικοῦ. Τέλματα δὲ καὶ ἐλώδη τμήματα περιέχει πολλὰ.

Λιμένες καὶ ὄρμοι.

— Ὁ λιμὴν τοῦ Πειραιῶς, ὁ τῶν Ἀλῶν, ὁ τῆς Ζέας, ὁ τῆς Μονυχίας. Ὀρμοὶ ὁ τῆς Βουλιαγμένης καὶ ὁ τῆς Ἀναβήτου (Ἀγ. Νικολάου), ὁ τῶν Ἐργαστηρίων τοῦ Λαυρείου, ὁ Πόρτο Μανδρῆ, ὁ τοῦ Καλάμου (Δελφίνιον), καὶ ἡ Σκάλα τοῦ Ὠρωποῦ.

Νῆσοι. Ἡ Σαλαμίς, ἡ Λευροκουτάλα (Ψυττάλεια), ἡ Μακρόνησος, ἡ Ἀίγινα καὶ ἄλλαι τινὲς ἀκατοικοῦνται.

Κόλποι. Ὁ Σαρωνικός καὶ ὁ Αἰγιοσπένσιον.

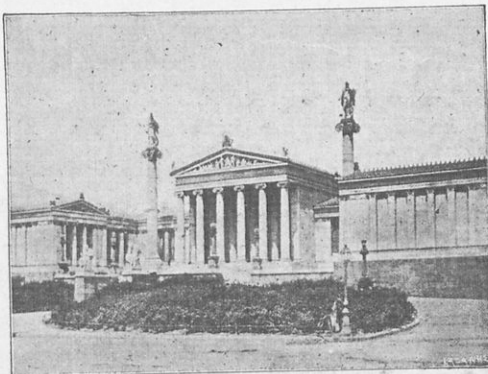
Συγκοινωνία. Μία

μεγάλῃ ἀμαξίτις ὁδὸς προεκτεινομένη μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Ἐλευσίνος διακλαδύται ἐν Ἐλευσίνῃ καὶ συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς Βοιωτίας καὶ Κορινθίας. Σιδηροδρομικαὶ γραμμὲς ὑπάρχουσι τρεῖς, ἀρσενεῖαν ἔχουσαι τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ· α') Ἀθηνῶν-Πειραιῶς, β') Ἀθηνῶν Λαυρείου μετὰ διακλαδώσεως ἐν Κηφισίᾳ, καὶ γ') Πειραιῶς-Ἀθηνῶν-Πελοποννήσου.

157. Διοικητικὴ διαίρεσις.

— Ὁ Νομός Ἀττικῆς διοικητικῶς διαίρεται εἰς τρεῖς ἐπαρχίας: 1) Ἀττικῆς, 2) Μεγαρίδος καὶ 3) Αἰγίνης.

1) Ἐπαρχία Ἀττικῆς. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ, τῆς ἐπαρχίας καὶ τοῦ βασιλείου εἶνε αἱ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἑλλάς διοικητικῶς διαίρεται εἰς νομοὺς 26. Οἱ νομοὶ εἰς ἐπαρχίας: 69 καὶ αἱ ἐπαρχίαι εἰς δήμους 443.

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Πληθυσμός: 255,978 κατοικοῦς.

156. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Τὸ κλίμα τῆς Ἀττικῆς εἶνε ἐκ τῶν ὥρραιωτέρων καὶ προσηλίων τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν. Ἡ ἀπὸ

γάλεω ἔχουσα τρεῖς διακεκριμένους κορυφάς, Ζάσιμος πρὸς Β., Δαρνὶ (Κορυθαλλός) ἐν τῷ μέσῳ καὶ Σκαρμαγκᾷ (Αἰγάλεως) πρὸς Μ., τὸ Λαυρεῖον ἐνθα ὑπάρχουσι μεταλλεῖα μόλυβδου καὶ ἀργύρου καὶ ἡ Γεράνεια.

Πεδιάδες. Διὰ τῶν ὁρέων τούτων ἡ Ἀττικὴ κατατέμνεται εἰς 4 μεγάλα τμήματα ἀπαρτίζοντα ἰδίαν λεκανοπέδια τὰ ἐξῆς: Ἡ Διακρία πρὸς Β. τῆς Πάρνηθος καὶ Πεντελικῆς, τὰ Μεσόγεια πρὸς Δ. τοῦ Ὑμητοῦ, τὸ Ἀθηναϊκὸν καὶ τὸ Θριάσιον πεδίων πρὸς Δ. Τὸ σημαντικώτερον τῶν πεδίων τούτων εἶνε τὸ Ἀθηναϊκὸν κείμενον μεταξὺ Πάρνηθος, Πεντελικῆς, Ὑμητοῦ καὶ Αἰγάλεως καὶ ἐκτείνεται πρὸς Ν. μέχρι τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου. Μεμονωμένα δὲ βουνὰ εἶνε

ΑΘΗΝΑΙ

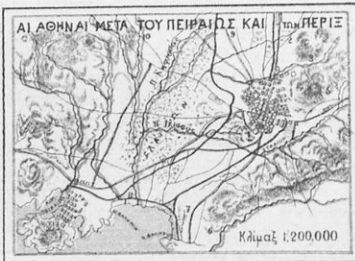
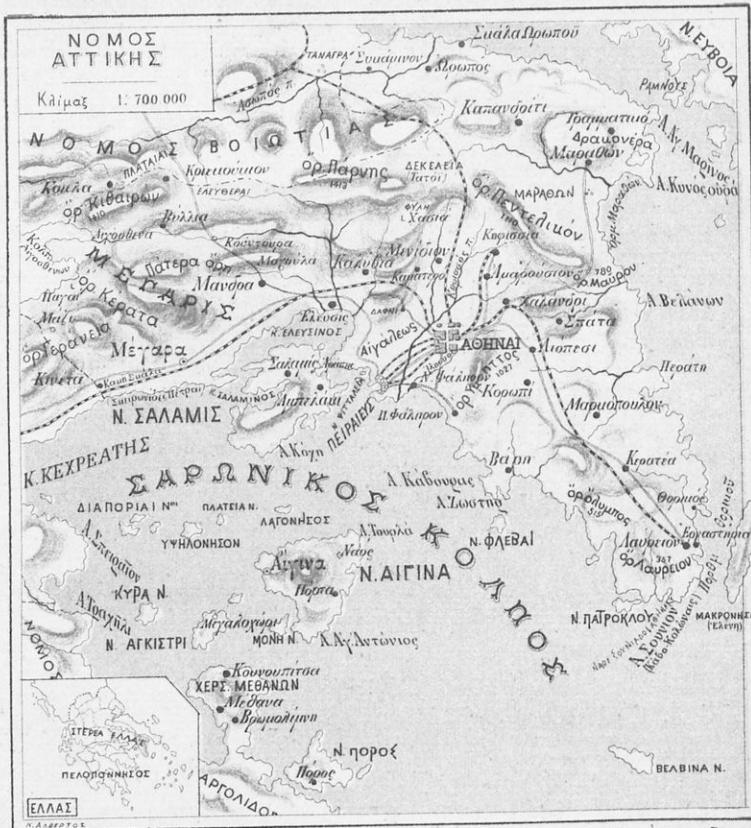
(111,000 κ.), αἰτνες κείνται μεταξύ τῶν ποταμῶν Κηφισοῦ καὶ Ἰλισσοῦ. Αἱ ἀρχαῖαι Ἀθῆναι τὸ πάλαι συνίσταντο ἐκ τριῶν μερῶν, ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως, ἐκ τῆς κάτω πόλεως, ἣτις ὀνομάζετο Ἀστὺ, καὶ ἐκ τῶν λιμένων τοῦ Πειραιῶς, Μουνυχίας καὶ παλαιοῦ Φαλήρου, ὅτινες συνεδόοντο μετὰ τῶν Ἀθηνῶν διὰ μακρῶν τετυγῶν. Ἡ Ἀκρόπολις μέχρι τῶν χρόνων καὶ ὅς ἡ πόλις ἔλαβε σπουδασιότητά τινα, ἐχρησίμευεν καὶ ὡς ἔδρα τοῦ βασιλέως μετὰ τῶν πολιτικῶν καὶ ἱερατικῶν αὐτοῦ ὑπαλλήλων. Ἀπασα ἡ πόλις κατεκοσμοῦτο ὑπὸ θαυμασίων δημοσίων οἰκοδομῶν, τῶν ὁποίων τὰ ἐπισημότερα λείψανα εἶνε τὰ ἀκόλουθα.

Ἐν μὲν τῇ Ἀκροπόλει τὰ Προπύλαια μετὰ τῆς Πινακοθήκης, πλησίον τῶν ὁποίων κεῖται ὁ ναὸς τῆς Ἀπτερόν Νίκης, τὸ Ἐρέχθειον, καὶ ὁ Παρθενών, ὅστις οἰκοδομήθηκε ἐπὶ Περικλέους ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων Ἰκτίνου καὶ Καλλικράτους, ἀποσπᾷ τὸν θαυμασμὸν παντός τοῦ ἀνεπηγμένον κόσμου. Ὁ Παρθενὼν μεταβλήθηκε μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν Τούρκων εἰς τζαμίον καὶ χρησιμεύον συγχρόνως ὡς πυριτιόφυλόν θήκη ἐπὶ τῆς ἐκείνου μέγας τοῦ 1687, ὅτε πολιορκουμένων τῶν Τούρκων ἐν τῇ Ἀκροπόλει ὑπὸ τῶν Ἑνῶν, ὅδης ἐνετικῇ πεσοῦσα ἐν αὐτῷ ἀνέφλεξε τὴν πυρτιόφυλόν καὶ ἀνετίναξεν εἰς τὸν ἀέρα τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ναοῦ.

Ἐν δὲ τῷ Ἀστει, ὅπου ἦτο πλήρης δημοσίων οἰκοδομῶν, σώζονται τὰ ἑξήκιστα τοῦ μεγίστου ναοῦ τοῦ Ὀλύμπιον Διὸς, ὁ ναὸς τοῦ Ἡραίου κοινῶς καλούμενος Ἡγεῖον, τὸ Ὁδεῖον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, τὸ Θέατρον τοῦ Διονύσου, (πάντα ταῦτα περὶ τῆς Ἀκροπόλεως κείμενα), τὸ χορηγικὸν μνημεῖον τοῦ Ἀνισκράτους, τὸ ὠρολόγιον τοῦ Κυρηστοῦ (τὸ κοινῶς ναὸς τοῦ Αἰόλου ἢ Πύργος τῶν ἀνέμων λεγόμενος) ἡ Πύλη τῆς Ἀγορᾶς, οἱ τάφοι τοῦ Κεραμει-

κοῦ, τὸ μνημεῖον τοῦ Φιλοπάπου κλπ.

Αἱ νέα Ἀθῆναι ἐκτισμέναι με εὐθείας καὶ κανονικὰς ὁδοὺς συγκαταλέγονται μετὰ τῶν πρώτων πόλεων τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῶν δευτερευουσῶν τῆς Εὐρώπης ἡ δὲ ἀσθονία τοῦ μαρμαρου καὶ τῆς ἑλκαστικῆς κοινῆς τὴν χρῆσιν αὐτοῦ εἰς τὰς δημοσίας καὶ ἰδιω-

- 1 Ἀκρόπολις
- 2 Πλάτεια
- 3 Κεφάλαι
- 4 Ἀνακτορεῖς
- 5 Ἀμφικλοῦποι
- 6 Ἀγ. Οὐάσιον
- 7 Ἀγ. Ἐλεῶνα
- 8 Ἀνακτορεῖς Κηφισοῦ
- 9 Στεφάνια
- 10 Κολωνοῦ

τικές οικοδομές, των οποίων οι πολυεξέστεροι είναι εφάμιλλοι προς τας καλύτεστας των μεγάλων πόλεων της Ευρώπης. Τὰ σημαντικώτερα και λαμπρότερα των δημόσιων οικοδομημάτων είναι τὰ **Ἀνάκτορα**, ὅπισθεν των οποίων εἶνε ὁ βασιλικὸς κήπος με τερνύματα περίπτερα καὶ κανονικότητας δεινροστομίας διὰ μέσου των οποίων τὸ βλέμμα εἰσδύει εἰς ὠραίαν

πόσιν τῆς Ἀρσπουλῆος καὶ τῆς ἀπώτερον μαρμαρινοῦς θαλάσσης· τὸ **Ἀνάκτορον τοῦ Δαδῶχου**, τὸ **Ζάπειον Μέγαρον**, ἡ **Σιναία Ἀκαδημία**, εἰς ἀνέγερσιν τῆς ὁποίας ἐδαπανήθησαν 3 περίπου ἑκατομμύρια δραχμ. ὑπὸ τοῦ Μακεδόνα Σίνα, τὸ Πανεπιστήμιον, ἡ **Βασιλείος Βυβλιοθήκη**, τὸ **Χρηεῖον**, τὸ **Ἀστρονομικεῖον**, τὸ ἐκ μαρμάρου ἀνακτισθὲν **Παναθηναϊκὸν Στάδιον**, ὅλην Ἀθήναι, τὸ **Ἀβερῶφειον Ἑρμείον**, τὸ **Ὀφθαλμιατρεῖον**, τὸ **Στρατιωτικὸν καὶ Ἀθλητικὸν Νοσοκομεῖον**, τὸ **Βουλευτήριον**, τὸ **Ῥωδεῖον**, τὸ **Πολυτεχνεῖον**, τὸ **Ἑθνεῖον Μουσεῖον**, τὸ **Θέατρον**, τὸ **Ἀρσάκειον**, ἡ **Ῥιζαίους Σχολή**, τὸ **Ἀμαλίου Ὀρφανοτροφεῖον**, τὸ **Ὀρφανοτροφεῖον τοῦ Χατζή-Κώστα**, οἱ περικλιθεὶς ναοὶ τῆς Μητροπόλεως, ἁγίας **Εὐφρῆνης**, **Χριστοσπηλιώσεως** κλπ. Αἱ Ἀθῆναι ὡς ἐν τῇ ἀρχαιότητι, οὕτω καὶ σήμερον θεωροῦνται ὡς κέντρον των γραμμάτων καὶ ἐπιστημῶν καὶ ἐν αὐταῖς ἀνεπτυχθῆ ἐσχάτως σημαντικὴ βιομηχανία καὶ διεξάγεται ἐμπορία μετὰ των ἐσωτερικῶν μερῶν.

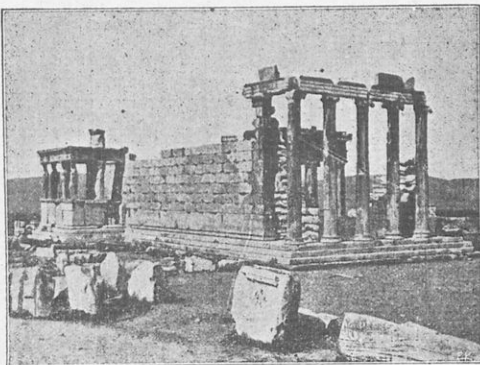
Ἔξοχα τῶν Ἀθηνῶν. Κρητισία συνδεσμένη σιδηροδρομικῶς μετὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἔγρουσα λαμπράς ἐπιουλίας καὶ δροσερώτατον ὕδωρ. Αὕτη ἦτο μία τῶν 12 πόλεων τῆς Ἀττικῆς, τὰς ὁποίας ἔκτισεν ὁ Κίρρωφ καὶ ἐχρησίμευσεν ὡς ἐνδικαίτημα των πλουσίων· ὁ Ἡρώδης δ' Ἀττικὸς εἶχεν ἐν αὐτῇ ὀνομαστήν ἑπαυλιν μετὰ κήπου λουτρῶν καὶ σταύων· ὁ δὲ Ἀντοκράτωρ Ἀδριανὸς θέλων νὰ χρησιμοποίησιν τὴν ἀφθονίαν των ὑδάτων

τῆς Κρητισίας· εἶχε κατασκευάσει μέγα ὑδραγωγεῖον, τὸ ὁποῖον καὶ ἀνεκάλυψεν. **Ἀμαροῦσιον**, οὕτω ὀνομασθὲν ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ τὸ πάλαι ὑπάρχοντος ναοῦ τῆς Ἀμαρουσίας Ἀρτέμιδος, εἶνε περὶ τὸν ἑρρινὸν ἐνδικαίτημα μετὰ πολλὰς φυσικὰς καλλογὰς· καὶ ὀνομαστόν ὕδωρ. Ἀμρότερα καὶ ἐξοχα αὐταὶ κεῖνται εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Πεντελικοῦ. Τὰ **Πατήρια** κείμενα πλη-

ρωτῶς, παντοειδῆ ἐργαστῆρια, μηχανουργεῖα, ναπηγεῖα, διάφορα ὑφαντουργεῖα, τὴν ναυτικὴν σχολὴν των δοκίμων, θέατρον, γυμνάσιον καὶ πολλὰ ἄλλα ἐκπαιδευτήρια καὶ φιλανθρωπικὰ καταστήματα. Ὁ Πειραιεύς ἀπέχων περὶ τὰ 8 χιλιόμετρα ἀπὸ των Ἀθηνῶν συνδέεται μετ' αὐτῶν διὰ δύο σιδηροδρόμων καὶ ἐνὸς τραγικοῦ καὶ ἔχει συνεχῆ ἀτμοπλοικὴν συγκοινωνίαν μετὰ των πλείστων τοῦ Κράτους παρὰ τῶν πόλεων καὶ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὁ Πειραιεύς ἦτο ἀσημαντὸν μικρὸν χωρίον καὶ ὀνομαζέτο Πορτὸ — Λέων, διότι ἐπὶ τῆς παλαιᾶς εὐρίκετο μαρμαρίνον, Λέων, τὸν ὁποῖον οἱ Ἑνετοὶ μετέφερον εἰς Ἑνετίαν.

Χωρία καὶ Κῶμαι τῆς Ἀττικῆς.

Μενιδιον (3000 κ.) καλούμενον τὸ πάλαι Ἀχαρνὰ καὶ ὀνομαζέτο ἀπὸ των Ἀθηνῶν. **Χασιά** κῶμη μικρὰ παρ' ἣν ἔκειτο

ΕΡΕΧΘΕΙΟΝ

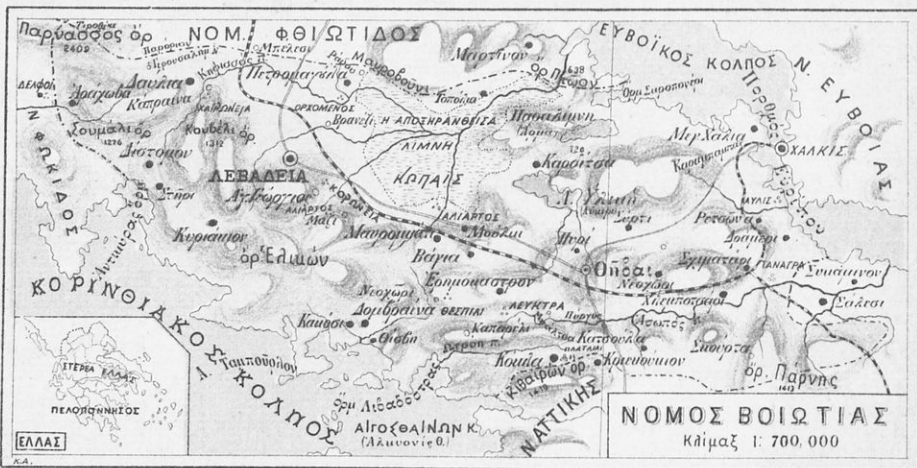
τῶν Ἀθηνῶν, ἡ **Κολοκυνθοῦ** με εὐθείας κήπους καὶ λαμπράς οἰκοδομὰς.

Τὸ **Νέον Φάληρον** καὶ **Παλαιὸν Φάληρον** ἀμρότερα παρὰ τῆς ἐξοχῆς κείμενα ἐπὶ τῆς παρὰ τῆς Σαρωνικοῦ κόλπου ἔγρουσα λουτρά καὶ ἐστιατόρια καὶ συνδεσμένα μετὰ των Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς διὰ σιδηροδρόμων.

Τατόν ἡ ἀρχ. **Δεκείλεια** εἰς τὰς ὑπορείκας τῆς Πάρνης, βασιλικὴ ἐπαυλὶς μετὰ ἐκτεταμένους φυτεῖς. **Πεντέλη**, μοναστήριον ἐπὶ τοῦ Πεντελικοῦ ὄρους 366 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφανείαν τῆς θαλάσσης. **Καιοσαρινή**, μοναστήριον κείμενον εἰς τὰς δυτικὰς ὑπορείκας τοῦ ὕψους. **Ἀμπελόκηποι** προάστειον των Ἀθηνῶν, ὅπερ εἶνε ὁ ἀρχαῖος δῆμος τῆς Ἀττικῆς Ἀλωπεκῆς, ἡ πατρίς τοῦ Ἀριστοῦ καὶ τοῦ Σοκράτους.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ (43,000 κ.), τὸ ἐπικείμενον των Ἀθηνῶν, πόλις λίαν ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς ἔγρουσα εὐθυγράμμους καὶ κανονικότητας ὁδοῦς φωτισζομένης διὰ φωταερίου καὶ ηλεκτρικοῦ

τὸ πάλαι ἡ κῶμη **Φυλῆ**, ἔθνα σώζονται τὰ εἰρεπικὰ φρονεῖον ἱερμίνου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πεισιστράτου ἐπὶ βράχου ἀποσώματος (ὕψ. 650 μέτρ.). **Καλιβία Χασιάς** (2100 κ.). **Μαρκόπουλον** (2000 κ.). **Ἡράκλειον**, χωρίον κατοικοῦμενον ὑπὸ Βανυρῶν. **Κορωπί** (3700 κ.) κῶμη ἐπίσημος διὰ τοῦ λαμπροῦ οἴνου τῆς. **Κερατι**, (2500 κ.) κῶμη κειμένη ἐν τῇ μεσογείῳ πεδιάδι. **Θορικό**, χωρίον ἐν τῇ ΝΑ. παρὰ τῆς. **Ἐργαστήρια**, (8,000 κ.) πόλις παρὰ τῆς κειμένης εἰς τὰς ὑπορείκας τοῦ Λαυρεῖου καὶ κατοικοῦμένη ὑπὸ των ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐργαστήρια τοῦ Λαυρεῖου. **Καμάρια**, (3150 κ.) **Πλάκα** καὶ **Δασκαλιὸ** ἐν ταῖς κῶμαις ταύταις ὑπάρχουσι πλοῦσαι μεταλλεῖα μόλυβδου καὶ ἄλλων μετάλλων. **Μαραθῶν**, χωρίον παρὰ τὸ Πεντελικὸν κείμενον καὶ ἀπέχον 7 ὁρᾶς ἀπὸ των Ἀθηνῶν. Ἐν τῇ ὀνομαστῇ ταύτῃ πεδιάδι τοῦ Μαραθῶνος οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ χίλους Πλαταιεῖς ἐνίκησαν περιφανὸς τῷ 490 π. Χ. τοὺς Πέρσας. Ἐνταῦθα σφάζεται ὁ τάφος, ὅστις κα-

λύπται τὰ ὅσα τῶν κατὰ τὴν ἐνδοξον ἐκαίην μάχην πεσόντων.

ΣΗΜ. Εἰς τὰς Μ. κλιτύας τοῦ Πεντελικῆς (2 1/2 ὥρ. ἐκ Μαραθῶνος) εὐρίσκεται τὸ χωρίον Πικίρι (88 κατ.) παρὰ τὸ ὅποιον εὐρίθην τὰ ἀπολοιφάματα ζῶων ἐκλινομένων ζῴων, ὡς ὁ Σαρωνικός, ὁ Ρινόκερος, ὁ Ἰππάριον, τὸν Ἐλλαδοθήριον καὶ μελὴ τινὰ τοῦ Δαυνοθήριου, ὅπερ εἰναι τὸ μέγιστον τῶν ἀνασκαφέντων ζῴων.

2) Ἐπαρχία Μεγαριδός. Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἐκτείνεται πρὸς Δ. ἀπὸ τῶν ὁρίων Αἰγίνης καὶ Κιθαρύωνος μέχρι τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου. Πρὸς Ν. δὲ τὸ ὑψηλὸν ὄρος Γεράνεια, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς παραλίας τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ διασπίζον πρὸς Β. κατὰ μῆκος τὴν Μεγαριίδα, καταλάνει εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου σχηματίζον μέρος κρημνῶδες, δι' οὗ διέρχεται ἡ σιδηροδρομικὴ τῆς Πελοποννήσου. Τὸ μέρος τοῦτο καλεῖται Κακὴ Σάλας (πάλαι Σκίρωνος πέτρα), ἐν τῷ ὁποίῳ ἐνδοξοῦν ὁ περιβόητος ληστής Σκίρων κατεκρήμνισεν τοὺς διαβάτας εἰς τὴν θαλάσσαν. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶναι τὰ Μέγαρα (6500 κ.) πόλις καίμην οὐ μακρὰν τῆς θαλάσσης καὶ συνδεδεμένη μετὰ τῶν Ἀθηνῶν διὰ σιδηροδρόμου. Τὰ Μέγαρα τὸ πάλαι ἤμικσαν ὡς πόλις ναυτική, Σαλαμίς (κοινὰς Κούλουρη), νήσος καίμην πρὸς Δ. τοῦ Πειραιῶς ἔχουσα (6,600 κ.) ἀσχολούμενος εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Ἐν αὐτῇ

ἐγενήθησαν ὁ Σόλων καὶ ὁ Εὐριπίδης. Ἡ Σαλαμίς καίμην ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου σχηματίζει μετὰ τῆς Ἀττικῆς τὰ ἐνδοξὰ στενὰ τῆς Σαλαμίνας, ἐν αἷς οἱ Ἕλληνες καταναμάχησαν τοὺς Πέρσας τῷ 480 π. Χ. Εἰς τὸ βόρειον μέρος τῶν στενῶν τούτων ἐκτείνεται τὸ ἀκρωτήριον, Σαρὰδιον (νῦν Ἀράπη) ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ὁ βασιλικὸς Ναύσταθμος. Ἐλευσίς (1350 κ.) κώμη παράλιος κτισθεῖσα ἐπὶ Κέκροπος καὶ συνοικισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θρασέως, κεῖται ἐν τῷ Θριασίῳ πεδίῳ καὶ ἐπὶ τῆς δοδὸς τοῦ σιδηροδρόμου Α.Π.Π. Ἡ Ἐλευσίς ὑπῆρξεν ἀσπίδος τὸ πάλαι διὰ τὸν περιώνυμον ναὸν τῆς Δήμητρος, τῆς ὁποίας τὸ ἄγαλμα ἐκορίσθη εἰς Λοιδὸν τῷ 1801. Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ οὐτὶς σφάζονται ἐτι εἰρεῖα ἐτελεύτου τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια, Μάνδρα (3100 κ.) κώμη καίμην ἐπὶ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Θήβας ἀγούσης ἀμαξίτου δόδου. Ἄλλα χωρία εἶναι τὸ Κρικεοῖκιον καὶ τὰ Βόλλια.

3) Ἐπαρχία Αἰγίνης. Αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ὁμονύμου νήσου καὶ τῆς μικρᾶς νήσου Ἀγριστηρίου. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶναι ἡ Αἶγινα (8200 κ.) νήσος τριγωνικοῦ σχήματος καίμην ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ καὶ ἔχουσα ἐκτασιν 85 τετρ. χιλίον. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶναι ὀρεινὸν καὶ ἡραϊστειώδες καὶ μόνον ἐν τῇ ΝΔ. παραλίᾳ

ἀπλοῦται πεδιάς μικρὰ καὶ κατὰ φύσιν ἐξ ἀμπελώνων καὶ δένδρων ὁπωροφόρων. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ἀγγοπλοικὴν καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν σπογγολογίαν, ἐξ ἧς εἰσέρχεται κατ' ἔτος ὑπὲρ τὸ 1 ἑκατομμύριον δραχμῶν. Ἀγροκίτριον (700 κ.) νήσος μικρὰ ἀπέχεται τῆς Αἰγίνης καίμην καὶ ἐξάγουσα ῥητίνην, κριθίν, βᾶμβακα, σῦκα καὶ οἶνον. Περὶ αὐτῆς κένται νησιῶδες τινες ἀκατοικητοί. Ἐκ τῶν ἄλλων χωρίων τῆς Αἰγίνης ἐπισιμότερον εἶναι ἡ Πέριδικα.

Ἡ Αἶγινα καλυμμένη τὸ πάλαι Οἰνῶν ἐγένετο ἀνομαστὴ διὰ τὴν μεγάλην ναυτικὴν δύναμιν καὶ τὸ ἐμπόριον αὐτῆς ἔχουσα περὶ τὰς 500 χιλ. κατοίκ. Καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἤμικαν ἡ ἀγγοπλοικὴ ἐν Αἰγίνῃ, ἐξ ἧς μεγάλῃ ἐξαγωγῇ διακόμενον ἀγγογίων ἐγένετο. Ἐν Αἰγίνῃ ὑπῆρχεν ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ ὁποίου εἰρεῖα καὶ νῦν σφάζονται. Τῷ 1826 μετατέθη εἰς Αἶγιναν ἡ ἔδρα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Καποδιστρίου, ὅστις ἐδρυσεν ἐν αὐτῇ ἱδρύματα κοινῆς ὠφελείας.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὅροι. — Πάρῳς, Πεντελικόν, Ὑμητός, Λαύριον, Αἰγάλεος, **Πεδιάδες.** — Λακρία, Μεσόγεια, Θριάσιον πεδίων, Πεδιάς Ἀθηρῶν. **Ποταμοί.** — Κηφισός, Ἰλισός.

Ἐπαρχία. — Ἀτικῆς, Μεγαρίδος, Αἰγίνης.

Πόλεις καὶ Κῶμαι. — Ἀθῆναι, Πειραιῆς, Φάληρον, Μενίδιον, Χασιά, Καλέβρια Χασιάς, Μαρκιπούνιον, Κορωπί, Κερατιά, Θορικόον, Ἐγγραστία, Καμάριζα Μαραθῶν, Μέγαρο, Σαλαμίς, Ἐλευσίς, Μάνδρα, Κρεκοκούσιον, Βύλλια, Αἰγίνα, Ἀγκίστιον.

Ἱστορικαὶ πόλεις καὶ τοποθεσίαι. — Ἀθῆναι, Μαραθῶν, Ἐλευσίς, Σαλαμίς, Αἰγίνα, Σκερωνίδες Πέτρας.

Ἑρωτήσεις. — 1. Εἰπὲ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ χέρτου ποία εἶνε τὰ ὅρια τοῦ νομοῦ τῆς Ἀττικῆς. — 2. Ποία εἶνε τὰ ὅρια τῆς Ἀττικῆς; — 3. Ποία εἶνε οἱ ὀνομαστικότεροι ποταμοί; — 4. Εἰπὲ τίς πεδιάς τῆς Ἀττικῆς. — 5. Ὑπο ποίῳ βουνῷ διατέμεται τὸ Ἀθηναϊκὸν πεδῖον. — 6. Εἰς ποῖον ὄρος ὑπάρχουσι μεταλλεῖα μολύβδου. — 7. Εἰς πόσας ἐπαρχίας διαίρεται ἡ Ἀττικὴ. — 8. Ποία εἶνε τὰ ὁρατότερα τῶν ὄρων ποῖον οικοδομημάτων τῶν Περσέων; — 9. Ποία τὰ σπουδαιότερα ἀρχαῖα μνημεῖα. — 10. Ποιοὶ ἀρχαιετέκοντες φιλοδόμησαν τὸν Περσέοντα; — 11. Πότε κατεστράφη τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτοῦ; — 12. Ποῦ ἔκειντο αἱ Σκερωνίδες πέτρας καὶ πῶς αὐταὶ σχηματίζονται. — 13. Εἰπὲ τίς πόλις ἐν τῇ νήσῳ Ἀττικῇ συνορεύει μετὰ τῶν Ἀθηνῶν διὰ σινοροδίου. — 14. Τί ποῖος ἐκτίθη ἡ Ἐλευσίς καὶ διατὶ ἦτο ἐπίσημος. — 15. Τί γνώσεις περὶ τῆς Σαλαμῖνος. — 16. Ἐκ ποίων νήσων ἀποτελεῖται ἡ ἐπαρχία τῆς Αἰγίνης;

ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Πληθυσμός 57,091 ατόμ.

158. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Τὸ κλίμα τῆς Βοιωτίας εἶνε ὑγρὸν καὶ νοσηρὸν κατὰ τὸ θέρος ἔνεκα τῶν πολλῶν λιμναζόντων ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ὑδάτων.

Ἑδαφός. Λίαν εὐφρὸν καὶ εὐκαρπύον.

Προϊόντα. Ἐλκίον, οἶνος, κarpός, βαμβάκι ὄσπρια καὶ προϊόντα κτηνοτροφίας.

Ὅροι. Ὁ Ἐλικὸν ἡ κατοικία τῶν Μουσῶν καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ Παρνασσός, ἡ Κισθαίων καὶ τὸ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καθιερωμένον Πήγον. Τὰ ὅρα ταῦτα εἶνε ὑψηλὰ κατάρυτα καὶ ὁσώδη καὶ παρέχουσιν ἀφθονὰς βοσκὰς εἰς τοὺς κατοικοῦς τῶν ὀρεινῶν ὄρων.

Πεδιάδες. Ἡ Βοιωτικὴ οὖσα χώρα πεδινή ἀποτελεῖται ἐκ δύο λεκανο-

πέδων καταρρῦτων, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἐν περιλαμβάνει τὴν ἐπαρχίαν Λεβαδείας, τὸ δὲ ἕτερον τὸ μεγαλειότερον, τὴν ἐπαρχίαν Θηβῶν.

Ποταμοί. Ὁ Ἀσωπὸς ἀρδεύων τὸ Θηβαϊκὸν πεδῖον καὶ ὁ Κηρισσοὺς τὸ τῆς Λεβαδείας.

Κόλλοι, ὄροι καὶ λιμένες. Τὰ παρακλὰ τῆς Βοιωτίας σχηματίζονται πολυαριθμῶς ὄρους καὶ κολλί-ζους, ἐξ ὧν σημαντικότεροι εἶνε ὁ κολλίπικος Λεβαδοστόρας, ὁ μέγας λιμὴν τῆς Δομβραίνης, τὸ ἐπίνειον τῆς Λεβαδείας, ὁ τοῦ Σαράντης καὶ ὁ μέγας τῶν Ἀσπρῶν Σπιτιῶν ἡ τῆς Ἀντικίρας. Καθ' ὅλην δὲ τὴν δυτικὴν παρακλὰν τῆς Λεβαδείας παρακλινεῖται νησιὸς ἔρημος. Πρὸς τὴν Εὐβοικὴν θάλασσαν κείναι ὁ ὅρος τοῦ Σκροπονερίου καὶ ὁ τῆς Αἰλίδος ὄνομαστός τὸ πάλαι, ὅστις ἐν αὐτῷ συναβροσιθέντες οἱ Ἕλληνες ἐξεστράτευσαν ὑπὸ τῶν Ἀρχαμένων εἰς Τροίαν.

Λίμναι. Ἡ Κοπαῖς, ἀποξηρυνθεῖσα νῦν, ἡ Ὑλικὴ καὶ ἡ Παραλίμνη συνεχόμεναι ὑπογεῖαι μετὰ τῆς Κοπαΐδος.

Τὰ ὕδατα τῆς Κοπαΐδος διαχεύονται εἰς τὸν περὶ τοὺς καταβόρας εἰς τὸν Εὐβοϊκὸν κόλπον. Ἐπ' ἐκείνῳ αἱ καταβόραι αὐταὶ καταλήγουσι χρησιμονεῖσθαι ὑπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς ἀποθήρας τῆς λίμνης Ἀγγλικῆς ἐταιρείας, ἐπὶ νεύον τὴν ἐντελὴ ἐκκένωσιν τῶν ὑδάτων. Ἐκ τῆς ἀποτρίανσεως τῆς Κοπαΐδος τὸ μὲν κλίμα τῆς Βοιωτίας σημαντικῶς ἐβελτίωθη, οἱ δὲ γεωργικοὶ πληθυσμοὶ ἀπέκτησαν ἑταῖρος παχύτατον 240,000 περίπου σερρεμάτων πρὸς καλλιέργειαν.

159. Διοικητικὴ Διαίρεσις.

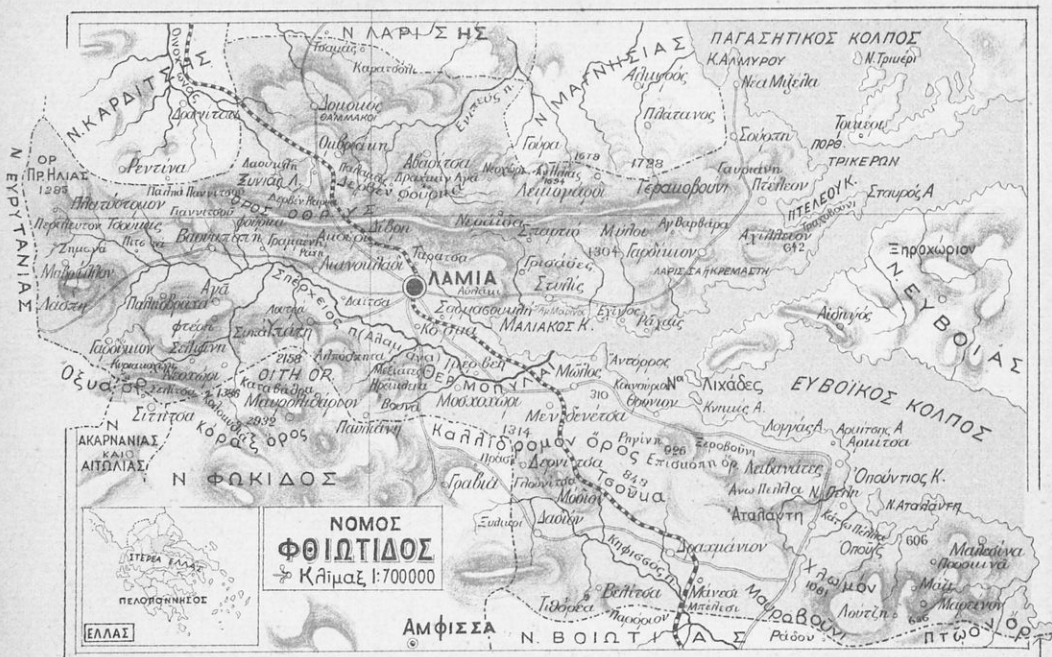
Ὁ νομὸς οὗτος ἠνωμένος ὡν προέειν μετὰ τοῦ νομοῦ τῆς Ἀττικῆς, διαιρεῖται εἰς δύο ἐπαρχίας, καὶ τὴν τῆς Λεβαδείας καὶ τὴν τῶν Θηβῶν.

1) **Ἐπαρχία Λεβαδείας.** Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιλαμβάνει τὸ ΒΔ. μέρος τῆς Βοιωτίας. Πρωτεύουσά τῆς ἐπαρχίας καὶ τοῦ νομοῦ Βοιωτίας εἶνε ἡ ΛΕΒΑΔΕΙΑ (6,271 κ.), πόλις κειμένη πρὸς Β. τοῦ Ἐλικῶνος εἰς μαγευτικὸτάτην τοποθεσίαν. Οἱ κατοικοὶ αὐτῆς ἀσχολοῦνται εἰς τὴν βχυβακρυσιάν, τὴν γεωργίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν νηματουργίαν. Παρὰ τὴν Λεβαδεῖαν ὑπῆρχε τὸ πάλαι ὁ ἐπίσημος νῆος καὶ τὸ μαντεῖον τοῦ Τρωφονίου Διός, ΝΑ. τῆς Λεβαδείας κείναι τὰ εἰσέπειτα τῆς Κορωνείας,

παρὰ τὴν ὑποῖαν τῷ μὲν 447 π. Χ. οἱ Θηβαῖοι ἐνίκησαν τοὺς Ἀθηναίους, τῷ δὲ 394 π. Χ. οἱ Σπαρτιάται ὑπὸ τῶν Ἀγησίλων ἐνίκησαν τοὺς Ἀργεῖους, Θηβαίους καὶ Ἀθηναίους. **Αράχθα** (3,325 κ.) πόλις κειμένη ἐπὶ τῶν νοτίων ὑπαρειῶν τοῦ Περνασσοῦ καὶ παράγουσα οἶνον ἐξαίρετον. **Κάρανα**, κώμη μικρὰ κειμένη ἐπὶ τῶν εἰρειῶν τῆς ἀρχαίας πόλεως Χαιρώνειας, ἥτις ὑπῆρξε πατρίς τοῦ Πλουτάρχου. Ἡ Χαιρώνεια ἐγένετο ὀνομαστὴ διὰ τὴν νίκην τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου (τῷ 338 π. Χ.) ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων, ὅτε ὁλόκληρος ὁ ἱερός λόφος τῶν Θηβῶν ἔπεσαν ἡρωϊκῶς μαχόμενος. Πρὸς ἀνάμνησιν τῶν ποσόντων ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτῶν παρμεινιστὸς μαρμάρειος λίθων, τοῦ ὑποῖον λείψανον ἀνεγέρθησαν. **Δαΐλεια** (1,700 κ.). **Ἄγιος Βλάσιος** παρὰ τὰ εἰσέπειτα τῆς Χαιρώνειας. **Ἄγιος Γεώργιος** (1,150 κ.). **Διστομον** (1,180 κ.), πρὸς Δ. τῆς Λεβαδείας πρωτεύουσα χειμερινῇ τοῦ Δήμου Διστομίου. **Σκριατό**, χωρίον παρὰ τὰ εἰσέπειτα τοῦ ἀρχαίου Ὀρχομενοῦ. **Σιάχον**, χωρίον παρὰ τὴν λίμνην Κοπαΐδας, πλησίον τοῦ ὁποῖου εὐχρητικὰ τὰ εἰσέπειτα τῆς Ἀλιάρτης, ἐξ ἧς καὶ Ἀλιάρτης ἐκαλεῖτο πρὸς τὸ μέρος τοῦτο ἡ Κοπαῖς.

2) **Ἐπαρχία Θηβῶν.** Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιλαμβάνει τὸ ΝΑ. μέρος τῆς Βοιωτίας; καὶ ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ μέχρι τοῦ Εὐβοϊκοῦ κόλπου. Πρωτεύουσά αὐτῆς; εἶνε αἱ **Θῆβαι** (3,469 κ.), πόλις ἀρχαία κειμένη ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου λόφου τῆς ἐπισήμου τὸ πάλαι ἀκροπόλεως Καρμείας, πατρίς τοῦ ποιητοῦ Πινδαροῦ καὶ τῶν στρατηγῶν Ἑπαμεινώνων καὶ Πελοπίδου, εἶνε ὄρα τῆς ἐπισκοπῆς Θηβῶν καὶ Λεβαδείας.

Αἱ Θῆβαι, μία τῶν μεγίστων πόλεων κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἐβασαν εἰς μεγίστην ἀκμὴν καὶ δόξαν ἐπὶ Ἑπαμεινώνου καὶ Πελοπίδου, οἵτινες εἰς διαφόρους μάχας ἐνίκησαν τοὺς Σπαρτιάτας. ΝΑ. τῶν Θηβῶν κείναι αἱ **Θεοπαῖ** (κον. Ἐρημοκαστρὸν) κώμη μικρὰ (1,050 κ.) ἐπίσημος τὸ πάλαι πόλις, τῆς ὅπως 700 τέκνα γεν-

ναίως συνηγωνίσθησαν ἐν Θερμοπύλαις μετὰ τοῦ Λεωνίου.

Πρὸς νότον καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν Θεσπιῶν ἔκειντο τὰ Λεύκαρα, παρὰ τὰ ὅποια οἱ Σπαρτιάται ἐνίκηθησαν ὑπὸ τῶν Θηβαίων τῷ 371 π. Χ. Ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ ἐπέσεν ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Κλεόμβροτος. Κόκλια (620 κ.) χωρίον μικρὸν κείμενον ἐπὶ τῶν βορείων προπόρων τοῦ Κιθαίρωνος, πλησίον τοῦ ὁποῦοι κεινται τὰ εἰρεπία τῶν Πλαταιῶν, ὀνομαστὴς τὸ πάλαι πύλεως διὰ τὴν ἐν αὐτῇ λατράν νίκην τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν ὑπὸ τὸν βασιλεῖα τῆς Σπάρτης Πανυσσάειαν τῷ 479 π. Χ. Δομβράνα (1,400 κ.) παρὰ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Δῆλιον (κ. Δῆλεσι) τὸ ἐπίνειον τῆς ἀρχαίας πύλεως Τανάρρας, τῆς ὁποίας καὶ νῦν σφίζονται εἰρεπία. Ἡ πόλις αὕτη εἶνε ὀνομαστὴ διὰ τὴν παρ' αὐτὴν νίκην τῶν Σπαρτιατῶν κατὰ τῶν Ἀθηναίων τῷ 458 π. Χ. καὶ τὰς εὐρεθείσας σπουδαίας ἐπιγραφὰς καὶ τοὺς τάφους, ἐν οἷς εὐρέθησαν πῆλινα ἀγ-

γεῖα καὶ ἀγαλμάτια λαμπρὰ; τέγης ἐξ ὅπτης γῆς, πολὺτιμα διὰ τὴν ζωγραφικὴν καὶ ἐπιγύρουν αὐτῶν. Βαθύ, χωρίον μικρὸν κείμενον εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ λιμένος Αἰλίδας. Πλησίον τοῦ χωρίου τούτου εὐ-

ρέθησαν τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἐν τῷ ὅποιῳ ὁ Ἀγαμέμνων ἐπεχείρησε νὰ θυσιάσῃ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἰφιγένειαν. **Βάρια** (1600 κ.). **Μαυρομάτι** (1300 κ.). **Νεοχώριον** (πάλαι Ἀσκηρ) πατρὶς τοῦ Παισίου.

ΠΕΡΙΑΨΙΣ

Ἵθρη. — Ἐλικόν, Κιθαῶν, Παρνασσός, Πήθον.

Ποταμοί. — Ἀσωπός, Κηφισός, Λίμναι. — Κωπάς, Ὑλκί.

Ἐπαρχίαι. — Λεβαδεία, Θηβών.

Πόλεις καὶ Κῶμαι. — Αἰβάδεια, Ἀράχωβα, Κάπραινα, Ἅγιος Βλάσιος, Ἅγιος Γεώργιος, Δίστομον, Σκριπτό, Σάχον, Θήβαι, Ἐρημόκαστρον, Κόκλα, Δομβραΐνα, Αἰλκεί, Βαθύ, Βάρια, Μαυρομάτι, Νεοχώριον.

Ἱστορικά πόλεις καὶ τοποθεσίαι. — Κορώνεια, Χαλρόνεια, Ὀρχομενός, Ἀλάρτος, Δελφικρά, Πλαταιά, Δήλιον, Τανάγρα, Ἀδελί, Ἀσκηρ.

Ἑρωτήσεις. — 1. Ποῦ ὅρη διατείνονται τὴν Βοιωτίαν; — 2. Ἐκ πόσων λικανοπέδων ἀποτελεῖται ἡ Βοιωτία καὶ ποιοὶ οἱ ἀρμένιοι αὐτῆς ποταμοί; — 3. Ποῖον εἶναι τὸ ἐπίνειον τῆς Λεβαδείας; — 4. Ὑπο τίνο; νομοῦ ὁρίζεται πρὸς Β. ἡ Βοιωτία, ὑπὸ τίνος πρὸς Ν. καὶ ὑπὸ τίνος πρὸς Δ.; — 5. Ποῦ ὠφέλεια προέβλεψεν ἐκ τῆς ἀποφύσεως τῆς Κωπαΐδος; — 6. Μετὰ τίος νομοῦ ἦτο ἄλλοτε ἡνωμένος ὁ νομὸς Βοιωτίας; — 7. Ποῖος ναὸς ὑπῆρχε τὸ πάλαι παρὰ τὴν Δελφίδα καὶ ποῖα ἐρείπια κείνται σήμερον παρ' αὐτὴν; — 8. Εἰπέ μίαν πόλιν κειμένην ἐπὶ τῶν νοτίων ὑπορείων τοῦ Παρνασσού. — 9. Ποῖαι κῶμαι κείνται ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς πατρίδος τοῦ Πλουτάρχου καὶ ποῖον χωρίον ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ Ὀρχομενοῦ; — 10. Διατί τὸ ΝΔ. τῆς Κωπαΐδος ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι Ἀλιάρτις; — 11. Εἰπέ δὲ ἱστορικὸν γινώσκεις περὶ τῶν Θηβῶν. — 12. Ποῦ κείνται αἱ Θεσπιάς, ποῦ τὰ Δελφικρά καὶ ποῦ αἱ Πλαταιά; — 13. Ποῦ κείνται τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Τανάγρας καὶ τί σπουδαῖον ἀνευρέθη εἰς αὐτά;

ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

Πληθυσμός 100,000 κάτ.

160. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Τὸ κλίμα τῆς Φθιώτιδος παρὰ τοὺς πρόποδες τῶν ὄρεων εἶναι ψυχρὸν καὶ ὑγμεῖνόν, ἀλλ' εἰς τὸ μέρος εἰναι πολὺ θερμὸν κατὰ τὸ θέρος καὶ εἰς τινὰ μέρη τοῦ ὁσώδους.

Ἑδαφός. Εὐφορώτατος.

Προϊόντα. Δημητριακὰ καρποί,

δῆσπρα, καπνός, βάμβαι, οἶνος καὶ ἔλαιον.

Ὅρη. Ἡ Ὄθρυς καλυπτομένη ἰδίως πρὸς τὰς κλιτύας ὑπὸ πυκνοτάτων δασῶν καὶ ἐγγλεῖνται ὀρυκτὰ γαλκοῦ τὸ ὅρος τοῦτο χωρίζει τὴν Θεσσαλίαν ἀπὸ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ ἀπέτελει πρὸ τοῦ 1881 τὰ ὅρια τοῦ βασιλείου μας. **Ἡ Οἶτη** ὑψηλὴ καὶ δασώδης ἔχουσα ὑψίστην κορυφὴν τὰ Πυρὰ ἢ Καταβόθραν ἔνθα ἔκαστ' ἡ Ὁρακλῆς. Ὁ Τυμφορστὸς ὄρος ὁμοκῶδες καὶ κατάρτυον ἐκ κατάρτυων καὶ ὄρων τὸ Καλλιδρόμον καὶ ὁ Παρνασσός.

Ποταμοί. Ὁ Σπερχεὺς (Ἰλκαμῆνα) καὶ ὁ Κηφισός.

Λίμναι. Ἡ Ἑνιάς παρὰ τὰς Β. ὑπολείπει τῆς Ὄθρυς.

Πεδιάδες. Ἡ τῆς Λαμίας μετὰ τοῦ Οἴτης καὶ Ὄθρυς μεγάλη καὶ εὐφορὸς ἐκτετατομένη μέχρι τοῦ Μελισσοῦ καὶ τῆς Λοκρίδος ἐκτετατομένη μετὰ τοῦ Καλλιδρόμου καὶ Παρνασσού.

Κόλλοι. Ὁ Παγασηϊκός, ὁ Μαλιακός καὶ ὁ Ὀρεινός.

161. Διοικητικὴ Διαιρέσις. Ὁ νομὸς Φθιώτιδος ἀποτελεῖται ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν Φθιώτιδος, Λοκρίδος καὶ Δομοκοῦ.

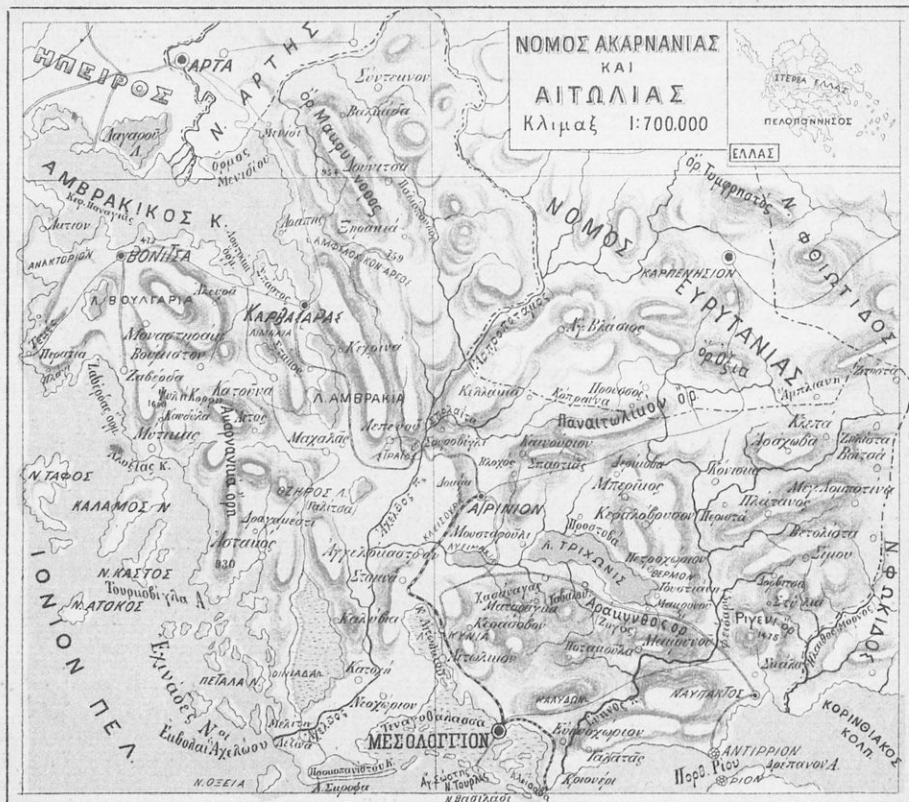
1). **Ἐπαρχία Φθιώτιδος.** Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς Οἴτης μέχρι τῆς Ὄθρυς πρὸς Β. καὶ ἀπὸ τοῦ Τυμφορστου καὶ Ὄζιαις μέχρι τοῦ Μελισσοῦ κόλπου. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας καὶ τοῦ θμωόντου νομοῦ εἶναι ἡ **Λαμία** (7,400 κ.), πόλις κειμένη μετὰ δύο λόφων, τῶν ὁποίων ὁ εἰς πρὸς Α. καλεῖται Ἀκρολαμικὴ καὶ ὑπάρχει ἐπ' αὐτοῦ ὄρουρον. Ἡ Λαμία παράγει ἐξαίρετον καπνόν, πλησίον δὲ αὐτῆς παρὰ τὸν Μελισσοῦν κόλπον ὑπάρχουσιν ἀλατοπηγεῖα παράγοντα ἄβυσσον ἄλλας. Ἡ **Λαμία** ὑπῆρξεν ὀνομαστὴ διὰ τὸν μετὰ τὴν Ἀθηναίων καὶ Ἀντιπάτρων κατὰ τὸ 322 π. Χ. Λαμικὸν πόλεμον. Ἐπίκεινται τῆς Λαμίας εἰς ἡ Στίλις (2000 κ.) ἐπὶ τοῦ Μελισσοῦ κόλπου. Ὑπάτι (1,650 κ.), ἔχουσα ἀμακτικὰ ὕδατα. **Γαρδικί** (1,450 κ.). **Σοφίτη** (1,460 κ.) κώμη παλαιοῦ λαμπρὸν καπνόν. **Νέα Μιζέλα** ἢ Ἀμαλιάπολις (800 κ.) μικρὰ κώμη συνοικισθεῖσα ὑπὸ Μακεδόνων παρὰ

τὸν Παγασηϊκὸν κόλπον. **Γαρδικίον** (1250 κ.) πρὸς Α. τῆς Στυλίδος ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας Κρεμαστῆς Λαρίσης.

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Φθιώτιδος κείνται διόδος σχηματιζομένη μετὰ τοῦ ἀνατολικῶν κρημνῶν τοῦ ὄρους Καλλιδρόμου καὶ τοῦ Μελισσοῦ κόλπου **Θερμοπύλαι** καλουμένης. Ἡ διόδος αὕτη ἔχουσα τὸ πάλαι 20 μέτρ. πλάτος κατέστη σήμερον διὰ τῶν προσχώσεων τοῦ ποταμοῦ Σπερχεῖος εὐρυτάτη ἔχουσα 3,500 μέτρ. πλάτος. Αἱ **Θερμοπύλαι** ὑπῆρξαν ἐνδοξοὶ διὰ τὸν ἐν αὐταῖς ἡρωϊκὸν θάνατον τοῦ Αἰωνίδου καὶ τῶν 300 Σπαρτιατῶν καὶ 700 Θεσπίων τῷ 480 π.Χ. Οὐ μακρὰν τὴν **Θερμοπύλιν** ἔκειτο ἡ ἐπὶ τὸν Σπερχεῖον γέφυρα Ἀλαμάνα, ἔνθα συνελέβηθη ἡ οἰκὸς μαχόμενος ὁ ἥρως Ἀθαιστιάς.

2). **Ἐπαρχία Λοκρίδος.** Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιλαμβάνει τὸ ΝΑ. μέρος τοῦ νομοῦ Φθιώτιδος καὶ ἐκτείνονται ἀπὸ τῆς Βοιωτίας μέχρι τῆς Οἴτης πρὸς Β. καὶ ἀπὸ τοῦ Παρνασσού μέχρι τοῦ Εὐβοϊκοῦ κόλπου πρὸς Α. ἔνθα σχηματίζεται ὁ Ὀρεινὸς κόλπος. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι ἡ **Ἀταλάντη** (1,800 κ.) κομποπολις δίωρον ἀπέχουσα ἀπὸ τοῦ ἐπίνειου Σαλαῖας καὶ παράγουσα ἀξιόλογον οἶνον, ἔλαιον καὶ ἄλλα τινὰ προϊόντα. Μετὰ τῆς Ἀταλάντης συνέχεται ἡ **Νέα ἢ Ἄνω Πέλλα** (850 κ.) κώμη μικρὰ συνοικισθεῖσα ὑπὸ Μακεδόνων πρὸ 80 ετίας κατελθόντων εἰς Ἑλλάδα. **Λειβαδίτις** (1,200 κ.) πατρὶς τοῦ Ὀνούσιου Ἀνδρόντου καταστρεφθεῖσα τῷ 1894 ὑπὸ τοῦ συμβάντος μεγίστου καὶ καταστρεπτικοῦ σεισμοῦ. Μόλος, κώμη εὐφορὸς ἡμισοῦ ὄρων κειμένη μακρὰν τοῦ Μελισσοῦ **Λαρχαμῖν** (1,200 κ.) κώμη οὐ μακρὰν τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας πόλεως Ἐλαιτίας, ἥτις ἐθεωρεῖτο τὸ πάλαι ὡς κλεις τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος. **Αἰδοῖνη** (3,500 κ.) ἀσχολοῦμενος περὶ τὴν γεωργίαν καὶ ὑφαντουργίαν. **Βελίτσα** (1,600 κ.).

3). **Ἐπαρχία Δομοκοῦ.** Αὕτη κείνται πρὸς Β. τῆς ἐπαρχίας Φθιώτιδος. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶναι ὁ **Δομοκός** (τὸ πάλαι Θουμακοῦ), πόλις κειμένη ἐπὶ μαγευτικωτάτης

και λίαν όγρυζ· θέσεως έχουσα φρούριον και 1630 κ. *Ορβιακή (1,000 κατ.). *Αβαρία (600 κατ.).

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

***Ορη.** *Οθρυς, Οίτη, Τυμφρηστός, Παρνασσός, Καλλίδρομον.

Πεδιάδες. *Η τής Λαμίας και η τής Λοκίδος.

Ποταμοί. *Ο Σπερχείος, ο Κηφισός.

Λίμνη. *Η Σενιάς.

***Επαρχίαι.** Φθιώτιδος, Λοκρίδος, Δομοκού.

Πόλεις και κώμαι. Λαμία, Στόλις, Σούρπη, Ύψατη, Γαρδία, Νέα Μιζέλα η *Αγαλιόπολις, *Αταλάντη, Νέα Πέλλη, Λειβανάντες, Μώλος, Αρχαμάν, Ιαδίων, Βελίσα, Δομοκός, Ομβριακή, *Αβαρία.

***Ιστορικά πόλεις και τοποθεσίαι.** Θερμοπύλαι, Λειβανάντες, *Αλαμάν, Αρχαμάν.

***Ερωτήσεις.** —1. Έκ πείων επαρχιών αποτελείται ο νομός; Φθιώτις; 2. Ποιαι επαρχικη πρωτεύουσαι είνε η *Αταλάντη και ποιαι η Λαμία, 3. Είπέ μία πόλιν τής Φθιώτιδος έχουσαν ιαμακική λουρά; 4. Ποίον είνε τώ επίσημον τής Λαμίας; 5. Που κείνται αι Θερμοπύλαι; 6. Ποια αρχαία πόλις θεωρείτο τώ παλαι ως κλεις τής Στερας *Ελλάδος; 7. Ποια είνε τὰ όρη τού νομού. 8. Ποιοι οι ποταμοι αύτού;

ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ

Πληθυσμός 60,471 κατ.

162. Φυσική *Αποψις

Κλίμα. Ψυχρόν.

***Εδάφος.** Όρεινόν.

Προϊόντα. Έλαια εξαίρετοι, τυ-

ρός περίφημος, δημητριακοί καρποί και προϊόντα κτηνοτροφίας.

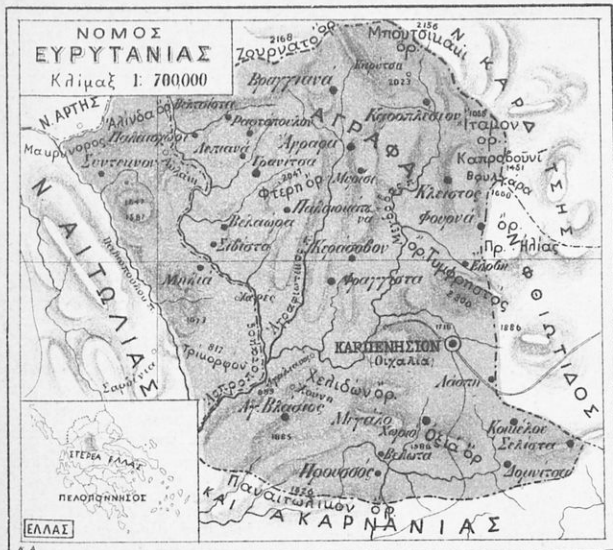
***Ορη.** *Η Γκιώνα, ο Κόραξ, η Κίφνης, η Στρογγύλος και η Παρνασσός.

Ποταμοί. *Ο Λάφρος (κ. Μέρως) πηγάζων εκ τής Οίτης και εκβάλλων εις τόν Κορινθιακόν κόλπον η *Υλθος πηγάζων εκ τής Γκιώνης και εκβάλλων εις τόν Κρισαιόν κόλπον και ο Βοιωτικός Κηφισός.

Κόλποι. *Ο Κορινθιακός, ο *Αντικερραιός και ο Κρισαιός.

Κοιλάδες. Μεταξύ των όρειν Γκιώνης και Παρνασσού εκτείνεται η κοιλάς τής *Αμφίσσης κατάφυτος ούσα εξ έλαιων.

163. Διοικητική Διαίρεσις. *Ο νομός Φωκίος διαιρείται εις 2

ἐπαρχίας, εἰς τὴν τῆς Παρνασσίδος καὶ τὴν τῆς Δωρίδος.

1) Ἐπαρχία Παρνασσίδος.
 Ἀὕτη ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Παρνασσὸς πρὸς Ν. μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε ἡ ἈΜΦΙΣΣΑ (Σάλωνα, 5,400 κ.) πόλις κειμένη ἐπὶ λαμπροτάτης θέσεως ἐν μέσῳ εὐθαλοῦς ἐλαϊώδους εἴρεος τοῦ Ἐπισκόπου Φωκίδος (Παρνασσίδος καὶ Δωρίδος). Εἰς αὐτὴν σφύζονται ἐρείπια ἀκροπόλεως. Ἐπίνειον τῆς Ἀμφίσσης εἶνε ἡ Ἰτέα, κειμένη εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Κρασιῶνς κόλπου καὶ συνδεομένη μετ' αὐτῆς δι' ἄμαξιτον ὁδόν. Χρισὸν (παλαι Κρίσα 1,380 κ.) κώμη ἐπὶ τῶν ὑπορείων τοῦ Παρνασσοῦ. Γραβιά χωρίον μικρὸν κείμενον παρὰ τὴν ἀρχαίαν πόλιν Κιτινίον. Δελφοὶ (νῦν Καστρί) περιώνυμον ἐν τῇ ἀρχαιότητι διὰ τὸ διάστημα μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐνθα κατὰ τριετίαν ἐτελοῦντο οἱ Πυθικοὶ ἀγῶνες ἢ τὰ Πύθια καὶ οἱ τοῦ ἔτους συνήρχετο τὸ Ἀμφικτυονικὸν συνέδριον. Πληθὺν αὐτῶν ὑπῆρχεν ἡ περιώνυμος πηγὴ Κασταλία, ἱερὰ τῶν Μουσῶν καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐν τοῖς Δελφοῖς γενομένων ἀνασκαφῶν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυ-

βερνήσεως ἀνεκαλύφθη ἅπας ὁ ἀρχαῖος χώρος καὶ εὐρέθησαν ἐν αὐτῷ ἀρχαῖοι-στοις μεγάλῃς ἀξίαις, ἐν αἷς καὶ γὰρ ἄλλα, παριστῶν τὸν Πόλυζλον ἀδελφὸν τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Ἰέρωνος. Οἱ Δελφοί, ὅστινες ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἡμίκαν, ὑπέστησαν τελείαν καταστροφὴν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου, ὅστις ἀπήγαγε τοὺς ἐναπομεινάντας θησαυροὺς εἰς Κωνσταντινούπολιν. Πρὸς Ν. τῶν Δελφῶν εἶνε τῆς παραλίας ἐκεῖνο ἡ πόλις Κίρρα χρησιμεύουσα ὡς ἐπίνειον τῶν Δελφῶν. Ἀσπρα Σπίτια (παλαι Ἀντικίρρα) ἐντὸς τοῦ ἡμιώνυμον κόλπου. Γαλαξείδιον (παλαι Οὐλάνθεια) (4,100 κ.) πόλις ἐγρυστα καλὸν λιμένα καὶ ἀξιόλογον ναυτικόν. Οἱ πλείστοι τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ναυτιλίαν.

2) Ἐπαρχία Δωρίδος. — Ἀὕτη κειμένη πρὸς Δ. τῆς Παρνασσίδος ἐκτείνεται πρὸς Δ. μέχρι τῆς Αἰτωλίας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τῶν Βαρδουσιῶν ὀρέων καὶ τοῦ ποταμοῦ

Μόρρου καὶ κατέρχεται μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε τὸ Λιδωρικὸν (1,100 κ.) κώμη, ἣς οἱ κάτοικοι ἀσχοιοῦνται εἰς τὴν κτηνοτροφίαν. Ἀρσιόνα (1600 κ.) κώμη κειμένη εἰς τὰς ὑπορείας τοῦ ὄρους Κόρακος. Βαρινίτσα κώμη μικρὰ καὶ παραλίως κειμένη πρὸς Δ. τοῦ Γαλαξειδίου καὶ παρὰ τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως Τολοφῶνος. Πρὸ τῆς παραλίας κείνται αἱ μικραὶ νῆσοι Τριζῶνα καλούμεναι, αἵτινες πολλάκις χρησιμεύουσιν ὡς λιμοκαθατήριον ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὅροι. Ἡ Γκιῶνα, ὁ Κόραξ, ἡ Κίρρα, ὁ Σιτρογγύλος, καὶ ὁ Παρνασσός.

Ποταμοί. Ὁ Ἀδρῶν, ὁ Ὑλαθός, ὁ Βοιωτικὸς Κηφισός.

Πόλεις καὶ κῶμαι. Ἀμφισσα, Χρισόν, Γραβιά, Καστρί, Ἀσπρα σπία, Γαλαξείδιον, Ἀταλάντη, Τοπλία, Μανρολιδάρι, Ἀγ. Εὐθέρμια, Δεσφίνα, Λιδωρικίον, Ἀρσιόνα, Βαρινίτσα.

Ἱστορικαὶ πόλεις καὶ τοποθεσίαι. Γραβιά, Δελφοί, Κίρρα, Τολοφῶν.

Ἑρωτήσεις. — 1. Ποῖα εἶνε τὰ ὄρη τοῦ νομοῦ Φωκίδος; — 2. Ποῖα ποταμὸν διαρρέει; — 3. Μετὰ τίον ὄριον ἐκτείνεται ἡ κοιλία τῆς Ἀμφίσσης; — 4. Ποῖα εἶνε ἡ πρωτεύουσα τῆς Δωρίδος καὶ ποῖα ἡ τῆς Παρνασσίδος; — 5. Ποῖα πόλις ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι Οὐλάνθεια; — 6. Πού ἐκείνο οἱ Δελφοί; — 7. Ποῖον ἦτο τὸ ἐπίνειον τῶν Δελφῶν; — 8. Εἰπὲ μίαν κώμην κειμένην εἰς τὰς ὑπορείας τοῦ Κόρακος καὶ μίαν ἑτέραν κειμένην πρὸς Δ. τοῦ Γαλαξειδίου. Ποῦ κείνται αἱ νησίαι Τριζῶναι;

ΝΟΜΟΣ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Πληθυσμὸς 128,898 κατ.

164. Φυσικὴ Ἀποφίς

Κλίμα. Εἰς τὰ ΒΑ. ψυχρὸν καὶ ὕμεινον εἰς δὲ τὰ ΒΔ. νοσώδες ἐνεκα τῶν ἐλῶν.

Ἐδαφός. Εὐφρότατον.

Προϊόντα. Δημητριακὰ καπρὰ, πολὺς καὶ ἐλλεικτός καπνός, σταφίς, εἰνός, ἐλαιόν καὶ προϊόντα ἀλείας καὶ ὑλοτομία.

Ὅροι. Τὸ Πανατολικόν (1,927 μ.), ὁ Ἀράκηνθος (755 μ.), τὰ ὄρη τῆς Ἀκαρνανίας (1,570 μ.) κατὰ τὸ πλείστον ἀνδρὰ καὶ ξηρὰ ἔχοντα

δόση ξυλοκαρατεών και δρυών μόνον κατά τὰς ὑπορείας ἡ Χαλκίς (Βαράσσεβα) καὶ ἡ Ταρμασός.

Πεδιάδες. Ἡ Παραχελωίτις, ἡ τῆς Λεπνεύσης, ἡ τοῦ Ἀγρινίου καὶ ἡ τῆς Ναυπάκτου.

Ποταμοί. Ὁ Ἀγέλιος ὁ καὶ Ἀσπροπόταμος καλούμενος ἔνεκα τῆς ἀργιολώσης ἰλῦος του. Οὗτος διαίρει τὴν χώραν εἰς δύο μέρη, τὴν Αἰτωλίαν πρὸς Δ. καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν πρὸς Δ. καὶ ἐξακολουθεῖ προσγώνων τὴν θάλασσαν διὰ τῆς ἰλῦος, ἣν κατακυμίζει εἰς τὰς ἐκβολὰς του, καὶ ὁ Ἐθνος ἢ Φειδάρσι.

Λίμναι. Ἡ Τριχωνίς, ἡ Ανομαχία, ἡ Ἀμβρακία, ἡ Ὀζηρος καὶ αἱ ἱχθυοτρφεὶς λιμνοθάλασσαι τοῦ Μεσολογγίου.

Κόλποι. Ὁ τοῦ Μεσολογγίου, ὁ Κορινθιακὸς καὶ ὁ Ἀμβρακικὸς.

Πορθοί. Ὁ τοῦ Ῥίου καὶ Ἀντιρείου.

Ἀκρωτήρια. Τὸ Ἀκτιον.

Νῆσοι. Τὸ Αἰτωλικόν, ἡ Κλεισόβα, τὸ Βασιλάδι καὶ αἱ Ἐχινάδες.

Λιμένες καὶ ὄρμοι. Ὁ τοῦ Μεσολογγίου, ὁ τῆς Ναυπάκτου, ὁ τοῦ Καρθασαῶ, ὁ τῆς Βονίτης καὶ ὁ τοῦ Ἀστακοῦ.

163. Διοικητικὴ Διαιρέσις. Ὁ νομὸς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας διαιρεῖται εἰς 5 ἐπαρχίας, εἰς τὴν τοῦ Μεσολογγίου, τῆς Ναυπάκτου, τῆς Τριχωνίας, τοῦ Βάλτου καὶ Βονίτης καὶ Ἐπιορέου.

1) **Ἐπαρχία Μεσολογγίου.** Αὕτη ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Εὐήνου μέχρι τοῦ Ἀγελίου πρὸς Δ. καὶ ἀπὸ τῆς λίμνης Τριχωνίδος μέχρι τοῦ κόλπου Μεσολογγίου πρὸς Ν. διαιρεῖται εἰς 5 ὄμους. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶνε ὁ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ (8,400 κ.) πόλις κτισθεῖσα κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους καὶ συγκοινωνοῦσα διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τοῦ Κρουναρίου, τοῦ Ἀγρινίου καὶ τοῦ Αἰτωλικοῦ. Τὸ Μεσολόγγιον κεῖμενον ἐν τῇ ἀνατολικῇ παραλίᾳ τοῦ ὁμιώνου κόλπου, πρὸς ὅποιον τὰ ὕδατα εἰνε λίαν ἀβαθῆ, συγκοινωνεῖ διὰ θαλάσσης μετὰ τοῦ ἀπέναντι τῶν Πατρῶν κεκλιμένου Κρουναρίου, ὅπερ χρησιμεύει ὡς ἐπίνειον τῆς πρωτεύουσας. Τὸ Μεσολόγγιον ἔχει γυμνάσιον, πρω-

τοδικεῖον, νοσοκομεῖον, γεωργικὸν σταθμὸν καὶ εἰνε ἔδρα τοῦ ἀρχιμεισιόπου Ἀκαρνανίας. Ἡ λιμνοθάλασσα τοῦ Μεσολογγίου διατείνεται ὑπὸ θαλασσίας τεχνιτῆς ὁδοῦ (4,500 μ. μήκους μετὰ βυθῶν ξυλίνων γεφυρῶν) περικυμμένη μετὰ τῶν νησιῶν Κλεισθῆς καὶ Βασιλαδίου καὶ διαυλοκοῦται ὑπὸ πολυαριθμῶν ἀλιευτικῶν ἐρολίων. Τὰ ἐν τῇ λιμνοθάλασσῃ ταύτῃ ἱχθυοτροφεῖα ἀνήκουσιν εἰς τὸ Δημόσιον, τὸ ὁποῖον εισπράττει ἐτήσιος τῆς ἐκμισθώσεως αὐτῶν περὶ τὰς 250,000 ὀρ. Τὸ Μεσολόγγιον ὑπῆρξεν ἐνδοξὸν ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἱστορίᾳ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐν αὐτῷ εὐρίσκονται αἱ τοφαὶ τοῦ Μάρκου Βότσαρη καὶ τοῦ φιλέλληρος Λόρδου Βύρωνος οὐτινος πρὶ τινὸν ἔτῳ ἀνηγέρθη ὡσαύτως ὁ ἀνδρᾶς.

Τὸ Αἰτωλικόν (3,500 κ.) πόλις κεῖμενη ἐν τῷ μυθῷ τῆς λιμνοθάλασσης καὶ ἐκτισμένη ἐπὶ νησιούρι, ὅπερ συνδέεται μετὰ τῆς ξηρᾶς διὰ δύο γεφυρῶν.

Τὸ Αἰτωλικόν (3,500 κ.) πόλις κεῖ-

μένη ἐν τῷ μυθῷ τῆς λιμνοθάλασσης καὶ ἐκτισμένη ἐπὶ νησιούρι, ὅπερ συνδέεται μετὰ τῆς ξηρᾶς διὰ δύο γεφυρῶν.

Τὸ Αἰτωλικόν ὑπῆρξεν ἐπίσης ἐνδοξὸς καὶ τὰ νησιῖτα Κλεισθῆς καὶ Βασιλάδι. **Νεοχώριον** (1,760 κ.). **Σταμὰ** (1,050 κ.). Ἄλλαι κῶμαι εἰνε αἱ Παπαδάται καὶ ἡ Ματαράχη.

2) **Ἐπαρχία Ναυπακτίας.** Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιλαμβάνει τὸ ΝΑ. μέρος τοῦ νομοῦ. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ **Ναῦπακτος** (2,570 κ.) πόλις κεκλιμένη ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ ἔδρα οὐσα τῆς ἐπισκοπῆς Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας. Ἡ Ναύπακτος ἦτο ἐπίσημος τὸ πάλαι διὰ τὴν μεγαλήν αὐτῆς ναυτιλίαν καὶ διὰ τὴν καθύδον τῶν Ἑρακλειδῶν, ὅστινες ἐπὶ αὐτῆς διεσπαραίσθησαν εἰς τὴν Πελοπόννησον. **Πλάτανος** (1,225 κ.). Ἄλλαι κῶμαι τῆς ἐπαρχίας εἰνε τὰ Λαμπούται ἡ Ἀράχωβα καὶ ἄλλαι.

Ἡ ἀπὸ τῆς λίμνης Τριχωνίδος μέχρι τοῦ ποταμοῦ Μόρνου καὶ ἀπὸ τοῦ βουνοῦ Ῥετίνι μέχρι τῶν Ἀραποκεφάλων ἐκτείνεται χερὰ καλεῖται Κράβαρα. Τὰ Κράβαρα εἰνε χώρα ὀρεινὴ, ἀνόμελος, χαρδρῶτης, ἐχούσα στενὰς καὶ ἀποκρίτους ἀτραπούς, διὰ τῶν ὁποίων μόνον ἥμιον δύναται νὰ διέλθῃ, καὶ τραχεῖα καὶ ἀποτόμος κλιτύς, διὰ τῶν ὁποίων κατέρχονται βαρυθῶς ὁ Εὐφρος καὶ ὁ Μόρνος.

Οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς τῶν Κραβάρων ἔνεκα τοῦ ἀγίνου τῆς χώρας τῶν μαστίζονται ὑπὸ πένιας καὶ ἐνκόλου ἐκπατρίστου.

3) **Ἐπαρχία Τριχωνίας.** Αὕτη κεκλιμένη ἐν τῷ μέσῳ σχεδὸν τοῦ νομοῦ

ἐκτείνεται πρὸς Β. τῆς ἐπαρχίας Μεσολογγίου μετὰ τῷ Εὐήνου καὶ Ἀγελίου ποταμοῦ. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε τὸ Ἀγρίνιον (Βραχῶρι 6,600 κ.) πόλις κεκλιμένη ἐν μέσῳ εὐφρονατῆς πεδιάδος καὶ παράγουσα ἐξαίρετον καὶ ἄθρονον καπνόν. Τὸ Ἀγρίνιον συνδέεται μετὰ μὲν τὸ Μεσολόγγιον διὰ σιδηροδρόμου καὶ διὰ ἀμαξίτου ὁδοῦ μετὰ τούτου καὶ τῆς Ἀρτῆς. Παρὰ τὴν Τριγωνίδα λίμνην ἔκαιοτο ἡ πόλις Θέρμος, ἐνθα συνήγοντο τὸ πάλαι τὸ Αἰτωλικόν συνέδριον. Παρὰ τὸν χώρον τούτον γενομένη ἀνασκαφὴν ἀνεκαλύφθησαν σπουδαίοντα ἀρχαιότητες ὡς εἰρήτια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, δύο στοαὶ καὶ ἄλλα.

4) **Ἐπαρχία Βάλτου.** Αὕτη ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Ἀγελίου μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε ὁ **Καρθασαῶς** (πάλαι Λιμναία, 2,300 κ.) πόλις μικρὰ ἐξάγουσα βαλάνους, Λεπνεύς (1,130 κ.) κώμη μικρὰ κεκλιμένη ΒΔ. τῶν ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας πρωτεύουσας τῆς Ἀκαρνανίας πόλεως Στράτου. **Σύντεκτον** (1,400 κ.).

5) **Ἐπαρχία Βονίτης καὶ Ἐπιορέου.** Αὕτη ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Βάλτου καὶ τῆς Τριχωνίας μέχρι τοῦ Ἰονίου πελάγους. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε ἡ **Βόνιτα** (1800 κ.) κώμη κεκλιμένη ἐπὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου πλησίον τῶν ἐρειπίων τοῦ Ἀνακτορίου. **Κατοῦνα** (1,620 κ.) παρὰ τὴν δεξιάν ὄρην τοῦ Ἀγελίου. **Κατοχή** (1,380 κ.). Ἀστακὸς (1,540 κ.) κεκλιμένος ἐντὸς κόλπου τοῦ Ἰονίου πελάγους.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὅροι. Πανατωλικόν, Ἀράχωβα, Ακαρνανικὰ, Βαρδασοβα.

Ποταμοί. Ἀγέλιος, Εὐφρος ἢ Φειδάρσι.

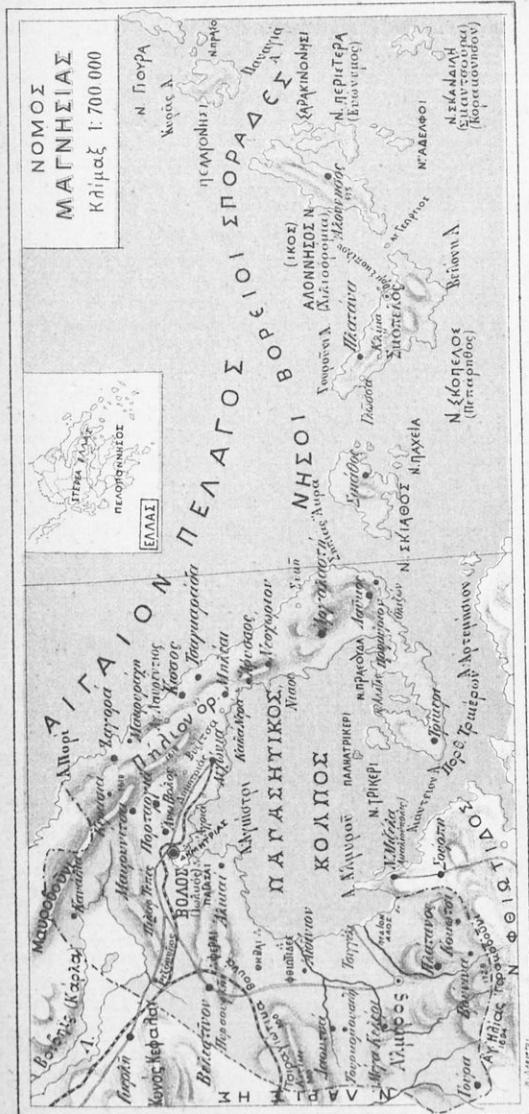
Πεδιάδες. Ἡ Παραχελωίτις, Λεπνεύς, Ἀγρίνιον, Ναυπάκτος.

Λίμναι. Τριχωνίς, Ανομαχία, Ἀμβρακία Ὀζηρος.

Κόλποι. Μεσολογγίου, Κορινθιακός, Ἀμβρακικός.

Ἀκρωτήρια. Ἀκτιον.

Ἐπαρχίαι. Μεσολογγίου, Ναυπακτίας, Τριχωνίας, Βάλτου, Βονίτης καὶ Ἐπιορέου.

Πόλεις και κώμαι. Μεσολόγιον, Αιτωλικόν, Νεοχώριον, Σιαμιά, Παπαδάται, Ματαρίγια, Ναυπακτος, Κρονέριον, Λαμπρινά, Αράχθωβα, Αγρίνιον, Καρβασαράς, Λεπενού, Σύντεκον, Βόντσα, Κατούνα, Κατοχή, Αστακός.
Ίστορικά πόλεις και τοποθεσίαι. Μεσολόγιον, Αιτωλικόν, Κλείσοβα, Βασιλάδι, Ναυπακτος, Θέρμον.

Ίστορικά πόλεις και τοποθεσίαι. Μεσολόγιον, Αιτωλικόν, Κλείσοβα, Βασιλάδι, Ναυπακτος, Θέρμον.

Ίστορικά πόλεις και τοποθεσίαι. Μεσολόγιον, Αιτωλικόν, Κλείσοβα, Βασιλάδι, Ναυπακτος, Θέρμον.

ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Πληθυσμός 43,667 κατ.

166. Φυσική Ἀποψις

Κλίμα. Πολύ ψυχρὸν καὶ ὑγρινόν.

Ἔδαφος. Ἡ Εὐρυτανία εἶναι γῶμα ὀρεινὴ καὶ τραχεὴ καὶ καλύπτεται ὑπὸ πυκνῶν δασῶν.

Προϊόντα. Προϊόντα κτηνοτροφίας καὶ ὑλοτομίας.

Ὅρη. Ὁ Τυμφρηστὸς καὶ ἡ Ὄξιά πρὸς Α., τὸ Πανατωλικόν πρὸς Ν. καὶ τὰ ὄρη τῶν Ἀγράφων, ἅτινα εἶναι διακλαδῶσες τῆς Πίνδου. Πρὸ Β. τὰ ὄρη ταῦτα εἶναι ὑψηλὰ καὶ καλύπτονται ὑπὸ πυκνῶν δασῶν.

Ποταμοί. Ὁ Ἀσπρος, ὁ Ἀγραφιῶτικος, ὁ Μέγδοβας, ὁ Κρικελιώτικος.

167. Διοικητικὴ Διαίρεσις. Ὁ νομὸς εὖτος περιλαμβάνων μίαν μόνον ἐπαρχίαν κείται μεταξὺ Φθιώτιδος, Θεσσαλίας, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶναι τὸ ΚΑΡΠΗΝΗΣΙΟΝ (πάλαι Οἰχαλία, 2,020 κ.) καίμενον εἰς δύο δυτικὰς ὑπαίρειας τοῦ Τυμφρηστοῦ. Οἱ κάτοικοι τοῦ νομοῦ τοῦτου δισκορπισμέναι κατὰ μικρὰς κώμας ἀσχολοῦνται κυρίως εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, ὑλοτομίαν καὶ γεωργίαν, διακρίνονται δὲ διὰ τὴν εὐρωστίαν αὐτῶν, ἣτις ὀφείλεται εἰς τὸ θαυμάσιον κλίμα τοῦ τόπου. Ἄλλαι κώμας τῆς ἐπαρχίας εἶναι ἡ Γρανίτσα, τὸ Κεράσσοβον, τὰ Ἀγραφα, τὸ Καρολίσιον, τὸ Κρικέλλον (1,230 κ.), τὰ Φονερά (1,500 κ.).

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὅρη. Τυμφρηστὸς, Ὄξιά, Πανατωλικόν, Ἀγράφων.

Ποταμοί. Ὁ Ἀσπρος, ὁ Ἀγραφιῶτικος, ὁ Μέγδοβας, ὁ Κρικελιώτικος.

Ἐπαρχία. Εὐρυτανίας.

Πόλεις καὶ κώμαι. Καρπηνήσιον, Κεράσσοβον, Ἀγραφα, Κρικέλλον, Φονερά.

Ἐρωτήσεις. — 1. Ποία εἶναι τὰ ὄρια τοῦ νομοῦ Εὐρυτανίας; — 2. Πῶς ὠνομάζεται τὸ πάλαι τὸ Καρπηνήσιον; — 3. Ποία εἶναι τὰ προϊόντα τοῦ νομοῦ; — 4. Ποία ὄρη κείται πρὸς Δ. τῆς Εὐρυτανίας; — 5. Ποῖον πρὸς Α.; — 6. Ποῖοι ποταμοὶ διαρρέουσι τὴν Εὐρυτανίαν; — 7. Εἰπὲ διαφέρουσας κώμας ἐν τῷ νομῷ Εὐρυτανίας.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Ἡ πρὸς Β. τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος ἐκτεταμένη χώρα μέχρι τῆς Μακεδονίας καὶ ἀπὸ τῆς Ἠπείρου μέχρι τοῦ Αἰγαίου πελάγους καλεῖται Θεσσαλία. Καὶ τὸ μὲν πλείστον αὐτῆς μέρος παρεωρήθη εἰς ἡμᾶς τῷ 1881, ἐλάχιστον δὲ μέρος ἡ Ἑλλάς, διατελεῖ εἰσέτι ὑπὸ τὴν Τουρκίαν. Ἡ Θεσσαλία εἶναι χώρα πεδινή καὶ περιβαλλέται πανταχόθεν ὑπὸ ὁρεινῶν ὄρεων. Τὰ ὄρη ταῦτα συνεχόμενα ἀποτελοῦσι τείχος φυσικόν, τὸ ὑποὶν διανοίγεται πρὸς Α. μεταξύ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης καὶ σχηματίζει τὴν τερπνοτάτην κοιλάδα τῶν τεμνῶν.

Ἡ Θεσσαλία πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς 4 νομοὺς: 1) *Μαγνησίας*, 2) *Λαρίσης*, 3) *Καρδίτσας*, 4) *Τρικυκλῶν*.

ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Πληθυσμὸς 92,000 κατ.

168. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Εὐκραές.

Ἐδαφός. Εὐφορτώ-
τον.

Προϊόντα. Δημητριακοὶ καρποί, βῆμαξ, καπνὸς ἐκλεκτός, ἔλαιον, ὀπώρα καὶ προϊόντα κτηνοτροφίας.

Ὅρη. Τὸ Πήμιον, τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται πρὸς Δ.

τοῦ νομοῦ· τὸ ὄρος τοῦτο εἶναι γραφικώτατον καλυπτόμενον ὑπὸ ὄρων, πλατάνων, καστανέων, ἀμπελώνων καὶ ἀγρῶν ἀπείρυντον, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁπίων εἰσὶ διασπαρμένα μαγευτικώτατα χορὰ.

Πεδιάδες. Ἡ τῶν Φερῶν καὶ ἡ τοῦ Ἀλμυροῦ ἐκτεταμένη μέχρι τῶν Β. ὑπορείων τῆς ἀνατολικῆς Ὀθρύας.

Λίμναι. Ἡ Βοιθῆς, τῆς ὁποίας αἱ ἀνατολικαὶ καὶ νότιοι πλευραὶ εἶναι βραχώδεις, αἱ δὲ πρὸς Β. χαμηλαὶ καὶ ἐλώδεις καλυπτόμεναι ὑπὸ χόρτων καὶ ἐλθερίων φυτῶν.

Κόλλοι. Ὁ Παγασητικός.

Λιμένες καὶ ὁρμοί. Ὁ τοῦ Βόλου, τῆς Ζαγοράς, τῆς Κισσοῦ, τῆς Τσαγκαράδος, τῆς Σκιαθῶν καὶ ἄλλοι.

Πορθμοί. Ὁ τῶν Τρικερῶν.

Ἀκρωτήρια. Ἡ Σηπέας.

Νῆσοι. Σκιάθος, Σκόπελος, Ἀλόννησος καὶ ἄλλαι μικραὶ.

169. Διοικητικὴ Διάρθρωσις.

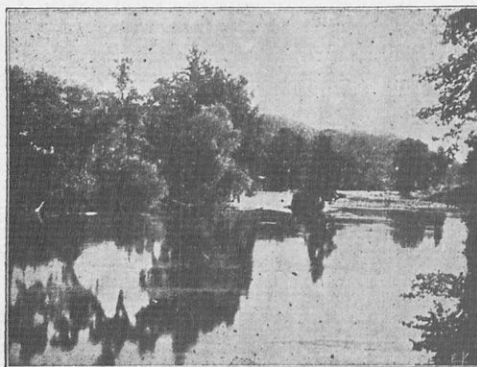
Ὁ νομὸς Μαγνησίας διαιρεῖται εἰς τρεῖς ἐπαρχίας, εἰς τὴν τοῦ Βόλου, τοῦ Ἀλμυροῦ καὶ τῆς Σκοπέλου.

1) **Ἐπαρχία Βόλου.** Αὕτη καίμενη πρὸς Ν. τῆς λίμνης Βοιθῆδος περιλαμβάνει τὸ Πήμιον καὶ τὴν χερσόνησον τῆς Μαγνησίας. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶναι ὁ ΒΟΛΟΣ (16,800 κ.), πόλις εὐλίμενος, νέα καὶ ἐμπορικὴ, ἔχουσα ἀμυζιαν βιομηχανίαν καὶ συγκοινωνούσα διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς Λαρίσης, Καλαμπάκας καὶ Λαγυνίων καὶ οὕσα

κρητῖσα (5,200 κ.), Κισσὸς (1,500 κ.), Λαῖκος (2,000 κ.), Τσαγκαράδα (1,700 κ.), Ἀργαλαστή (2,280 κ.), Ἀγίος Λαυρέντιος (2,200 κ.), Δράκα (2,770 κ.) καὶ ἄλλαι πολλάι κομμοίαι καὶ κῶμαι. Ἀνασσαὶ (ἔνω Βόλος 3,750 κ.). Φεραί ἡ Βελεστίον (3,000 κ.) πατρίς τοῦ Ῥήγα τοῦ Φερραίου καίμενη ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Πελαγονίδος καὶ παρὰ τὴν πηγὴν Ὑπέριον ἐπὶ γηλόφῳ τινὶ ὑπὸ τὸ Χαλκιδόνιον ὄρος. Πλησίον τῶν Φερῶν πρὸς Δ. κείνται οἱ δύο λόφοι οἱ καλούμενοι *Κυνὸς Κεφαλαί*, ἐνθα ὁ Ῥωμαῖος στρατηγὸς Φλαμίνιος ἐνίκησε τὸν βασιλεῖα τῆς Μακεδονίας Φίλιππον τὸν Γ' τῷ 148 π.Χ.

2) **Ἐπαρχία Ἀλμυροῦ.** Αὕτη καίται πρὸς Δ. τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου καὶ ἐκτείνεται πρὸς Ν. μέχρι τῆς Ὀθρύας. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶναι ὁ Ἀλμυρὸς (4,880 κ.) πόλις καίμενη οὐ μακρὰν τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου καὶ παράγουσα ἐξαιρετον καπνόν, βῆμαξ καὶ ὀμητριακὰς καρπούς. Πλησίον τοῦ Ἀλμυροῦ κείνται τὰ *Αἰδύιον*, ἐνθα ὑπάρχει ἡ Κασσαβέτειος γεωργικὴ σχολή.

3) **Ἐπαρχία Σκοπέλου.** Αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τῶν νήσων Σκο-

ΤΕΜΠΗ

ἑδρα τῆς Μητροπόλεως Δημητριάδος. Παρὰ τὸν Βόλον ἐκείνται αἱ ἀρχαὶ *Παγασαί*, ἐξ ὧν ὁ κόλπος ὠνομασθῆν, ἡ Δημητριάς κτισθεῖσα ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ ἐγγὺς τοῦ κόλπου ἐπὶ θέσεσι ὀχυρᾶς ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς ναυσταθμοῦ, καὶ ἡ *Τολκός*, ἐξ ἧς ἐξέπλευσεν ὁ Ἰάσων μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν εἰς τὴν Κορλίττα πρὸς ἀρκτὴν τοῦ χρυσοῦ δέρας. Διὰ τοῦ λιμένος Βόλου γίνεται κυρίως ἡ ἐξαγωγὴ τῶν προϊόντων τῆς Θεσσαλίας. Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Βόλου κείνται τὰ 24 χωρία τοῦ Πηλίου, ἐξ ὧν τὰ 14 πρὸς τὸν Παγασητικὸν κόλπον, τὰ δὲ λοιπὰ 10 ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος τοῦ Πηλίου. Ἐπιστημότερα τούτων εἶναι ἡ Ζαγορά (3,150 κ.), Πορταρά (2,450 κ.), Μήλαι (2,000 κ.), Μα-

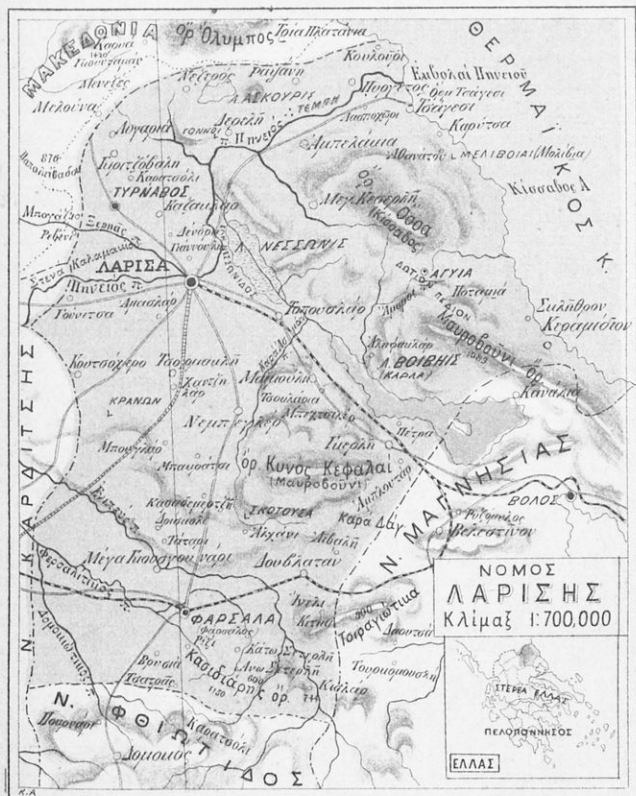
πέλου, Σκιάθου, Ἀλόννησον καὶ ἄλλων μικροτέρων πρὸς Β. τῆς Εὐβοίας καίμενων. Αἱ νῆσοι αὗται μικραὶ καὶ πετρώδεις οὕτως θεωροῦνται γεωλογικῶς ὡς ἀποσπασθεῖσαι ἀπὸ τῆς Μαγνησίας. Προϊόντα τῶν νήσων τούτων εἶναι ἔλαιον, οἶνος καὶ ὀπώρα, οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῶν ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ναυτιλίαν. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶναι ἡ Σκόπελος (3,800 κ.) ὠνομασθῆ διὰ τὰ εὐχρημα ἄπια. Σκιάθος (2,800 κ.) νῆσος εὐλίμενος. Ἀλόννησος (500 κ.).

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὅρη. Πήμιον.

Πεδιάδες. Ἡ τῶν Φερῶν, ἡ τοῦ Ἀλμυροῦ.

Λίμναι. Ἡ Βοιθῆς.

Νήσοι. Σκιάθος, Σκόπελος, Άλόν νησος.

Έπαρχιαί. Βόλον, Άλμυρού, Σκούπελον.

Πόλεις και κώμαι. Βόλος, Ζαγορά, Πορταριά, Μηλιά, Μακρινίτσα, Κισσός, Λαϊκος, Τσαγαράδα, Άργαλαστή, Άγ. Λαυρέντιος, Δράκια, Ανακαθή, Βελκίνος, Άλμυρος.

Ίστορικά πόλεις και τοποθεσίαι. Παράσαι, Δημηγιάς, Ίωλκός, Φεραί, Κυνός Κεφαλαί, Άλμυρος.

Έρωτήσεις. — 1. Ποία είνε τὰ ὅρια τοῦ νομοῦ; — 2. Μετὰ τίνων πόλεων συγκοινωνεῖ σιδηροδρομικῶς ὁ Βόλος; — 3. Ποιαι ἀρχαίαι πόλεις ἔκιντο παρὰ τὸν Βόλον; — 4. Εἰπέ τὰς κυριώτερας κώμας τοῦ Πηλίου; — 5. Εἰπέ τοὺς διαφόρους λιμένας καὶ ὁρμῶν; — 6. Ἐκ τίνων νήσων ἀποτελεῖται ἡ ἐπαρχία Σκοπίδων.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΣΗΣ

Πληθυσμὸς 86,500 κατ.

170. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Πρὸς μὲν τὰ Δ. μέρη εἶναι ὑγρὸν τὸν χειμῶνα καὶ θερμὸν τὸ θέρος, πρὸς δὲ τὰ Α. εἶναι ὁρσοερὸν καὶ ὑγρὸν.

Έδαφος. Πρὸς μὲν τὰ Β. καὶ Α. εἶναι ὁρεινὸν πρὸς δὲ τὰ Δ. πεδινὸν καὶ εὐφροτώτατον.

Προϊόντα. Δημητριακοὶ καρποὶ, βότρυς, σήσαμον, γεωμήλη, ὅσπρια, μέταλλα, ἔλαιον, ὀπώρα καὶ προϊόντα κτηνοτροφίας.

Ὅρη. Ὁ Ὀλύμπος ἡ κατοικία τῶν 12 μεγάλων θεῶν καὶ τὸ ὑψηλότερον τῆς Ἑλλάδος, τοῦ ὑποῦν μόνον καὶ πρὸς Ν. διακλαδῶσαι ἀνή-

κουσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τοῦ δόρυς τοῦτου αἰ μὲν κλιτύες εἶνε κακαλυμμένοι ὑπὸ δασύων, αἱ δὲ ὑψηλότεραι κορυφαὶ εἶνε πάντοτε χιονοσκεπεῖς. Ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου ζῶσιν ὄρεαδαι, ἀγρόχοροι, λύκοι καὶ ἄλλα ἄγρια ζῷα. ΝΑ. τοῦ Ὀλύμπου ἀπλοῦται ἡ Ὅσσα τῆς ὁποίας συνέχεια εἶνε τὸ Μαυροβούνι.

Μεταὶ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης δια-
νεύεται ἡ θερπνότης καὶ τῶν Τεμπῶν
σημαίνεται εἰς προϊστορικοὺς χρόνους ἐκ τῆς
πλημύρας τῶν Θεσσαλικῶν ὑδάτων μὴ εὐρισκν-
τῶν διέδοον. Περὶ τὴν ἔξοδον τῆς θαυμασίας
ταύτης κοιλάδος εὐρίσκεται ἡ περίφημος πηγή
τῆς Ἀρροδίτης ἀναβλύουσα ἐκ τινος βράχου
ἐκταμένου ὑπὸ θαυμασίων πλατύνων.

Ποταμοί. Ὁ Πηνειὸς πηγάζων
ἐκ τῆς Πίνδου, δεχόμενος πολλοὺς
παράποτους καὶ διὰ τῆς κοιλάδος
τῶν Τεμπῶν ἐκβάλων εἰς τὸ Αἰγαίον
πέλαγος.

Λίμναι. Ἡ Βοιθῆς (Καζία), ἡ
Ἀσκονίς (Νεζερὸς) καὶ ἡ Νεσσωνίς.

Πεδιᾶδες. Ἡ μεγάλη Θεσσαλική
πεδιάς ἦτις κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν
ἀρχαίων ἀπετελεῖ εἰς ἀρχαιστατοὺς
χρόνους ἀπείρατον λίμνην, τῆς ὁποίας
τὰ ὕδατα μετὰ μέγαν σεισμὸν διήνει-
ξαν φθὺν διὰ τῆς κοιλάδος τῶν Τεμπῶν.

171. Διοικητικὴ Διαιρέσις.
Ὁ νομὸς Λαρίσης περιλαμβάνει μέρη
μὲρος τῆς ΒΔ. Θεσσαλίας διακρίνεται
εἰς 4 ἐπαρχίας, εἰς τὴν τῆς Λαρίσης,
τῆς Ἀγυᾶς, τοῦ Τυρνάβου καὶ τῶν
Φαρσάλων.

1) **Έπαρχία Λαρίσης.** Ἀυτὴ
κειμένη μετὰ τῶν ἐπαρχιῶν Τυρ-
νάβου καὶ Φαρσάλων ἐκτείνεται πρὸς
Α. μέχρι τῶν Τεμπῶν. Πρωτεύουσα
τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ
ΛΑΡΙΣΣΑ (15,000 κ.) κειμένη ἐπὶ
τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Πηνειοῦ καὶ ἐν
τῇ ἀρχαίᾳ Πελασγιστιῷ, πόλιν λίαν
ἐμπορικὴν ὡς οὕσα τὸ κέντρον μεταξὺ
τῆς Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας. Εἶνε
ἐδρα τῆς Ἐπισκοπῆς Λαρίσης καὶ συν-
δέεται μετὰ τοῦ Βόλου διὰ σιδηροδρό-
μου. Ἡ Λαρίσα εἶνε παναρχία Πε-
λασγικὴ πόλις καὶ ἐν αὐτῇ ἔζησε καὶ
ἀπέθανεν ὁ διάσημος ἱατρός Ἱππο-
κράτης. Κώμαι τῆς ἐπαρχίας εἶνε τὰ
Ἀμυλανάνα (1500 κ.), θερπνότητι
κώμη κειμένη ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς κοι-
λάδος τῶν Τεμπῶν. Μαίμουλη (1,200
κατ.) τὸ Τοποστάρι, Μεγά Κεραλή

(1,520 κστ.) Νεμπελέρ (1200 κ.) και άλλα.

2). **Έπαρχία Άγνιδας.** Αυτή εκτεινόμενη προς Β. τής Χερσονήσου Μαγνησίας φθάνει μέχρι τής Θηλάσσης. Πρωτεύουσα αυτής είναι η Άγνιά (2,400 κ.) κόμη κεμένη ΝΔ. τής Όσσας και ούσα άλλοτε επίσημος διά τὰ ύψοματά τη. Τσάγεζι κόμη μικρά παρὰ τὰ ἐκβολὰς τοῦ Πηνειοῦ, ἐπίνειον τῆς ἐπαρχίας. Κεραμίδι (1350) κστ.).

3). **Έπαρχία Τυρνάβου.** Αυτή εκτεινόμενη μέχρι τῶν συνόρων περιλαμβάνει τὸ πρὸς Β. μέρος τοῦ Πηνειοῦ. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι ὁ Τυρνάβος (5,500 κ.) πόλις κεμένη παρὰ τὰ μεθόρια καὶ ὀνομαστὴ γενομένη κατὰ τὸν παλαιόντα αἰῶνα διὰ τὰ ὑψοματά τη. Ραράνη (2,130 κ.) κόμη κεμένη εἰς τὰς ὑπορείκας τοῦ Οὐδύμου ἐπὶ σὴ ὀνομαστὴ ἄλλοτε διὰ τὰ ὑψοματουργεῖα τη. ἔχουσα ἀπεράντου ἀμπελώνας καὶ παρχυσία ἑσση πλατάνων μὲ κροσταλλίνους βρύκας. Δερελῆ (1,600κ.) καὶ Νεζερός (1000 κ.).

4). **Έπαρχία Φαρσάλων.** Αυτή περιλαμβάνει τὸ νότιον μέρος τοῦ νομοῦ. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι ἡ Φάρσαλος ἢ Φάρσαλα (2.000 κ.). Ἐντεῦθεν πρὸς Β. διέρχεται ὁ σιδηρόδρομος Βόλου-Τρικκάλων.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Όρη. Όλυμπος, Όσσα, Μανροβούνι.

Ποταμοί. Πηνειός.

Λιμένας. Η Θεσσαλική.

Λίμναι. Βοβίτης.

Έπαρχίαι. Λαρίσης, Άγνιδας, Τυρνάβου, Φαρσάλων.

Πόλεις καὶ κῶμαι. Λάρισα, Ἀμπελώνα, Τυρνάβος, Καζακλή, Ραράνη, Νεζερός.

Ίστορικὴ πόλις. Λάρισα.

Έρωτήσεις. — 1. Ποῖα εἶναι τὰ ὄρη τοῦ νομοῦ; — 2. Μετὰ τίῳν πόλεων συγκοινωνεῖ σιδηροδρομικῶς ἡ Λάρισα; — 3. Ποῖα σιδηροδρομικὴ γραμμὴ διέρχεται πρὸς Β. τῶν Φαρσάλων; — 4. Ποῦ κεῖται ἡ κόμη Τσάγεζι καὶ

ποῖας ἐπαρχίας εἶναι τὰ ἐπίνειον; — 5. Τί ἦτο κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἡ Θεσσαλικὴ Πεδιάς;

ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ

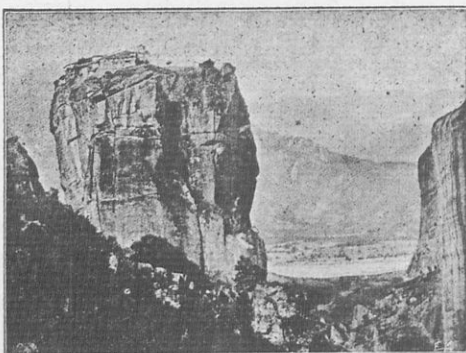
Πληθυσμός 96,000 κ.

172. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Ψυχρόν μὲν εἰς τὰ ὄρη, ὑγρὸν οὖς ἐν τῇ πεδιάδι κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ θερμώτατον κατὰ τὸ θέρος.

Έδαφος. Εὐφρώτατον.

Προϊόντα. Δημητριακοὶ καρποί, ὄρυζα, σῆσμος, καπνός, μέταξα καὶ τὰ ἀπὸ τῶν αὐτῶν καλλιεργούμενα τεύχλα (κοκκινογούλια), ἐξ ὧν κατασκευάζεται ἡ ζαχαρὶς.

ΜΕΤΕΩΡΑ

Όρη. Τὰ Καμβούνα, ἡ Πίνδος ἔχουσα πολλὰς χιονοσειστικὰς κορυφὰς καὶ ἐμπέμπουσιν κλάδους καθ' ὅλην τὴν Ἥπειρον καὶ Στερεὴν Ἑλλάδα, τὰ Χάσια καὶ ὁ Ζυγός. Ἀπαντα τὰ ὄρη ταῦτα εἶναι καταφυτὰ ὑπὸ ἑσπών.

Ποταμοί. Ὁ Πηνειὸς καὶ οἱ παρὰ τὰς αὐτοῦ Ἀθηαῖος (Τρικκαλιανός) καὶ Ἀπιδανός (Φαρσαλίτικος).

Πεδιάδες. Ἡ πεδιάς τῶν Τρικκάλων καὶ ἡ τῆς Καλαμπάκας αἱ ὅποιαι ἀποτελοῦσι μέρος τῆς μεγάλης Θεσσαλικῆς πεδιάδος.

173. Διοικητικὴ Διαιρέσις.

— Ὁ νομὸς Τρικκάλων εἶναι μεσούχης καὶ περιλαμβάνει μέγα μέρος τῆς Δ. Θεσσαλίας καὶ συνίσταται ἐκ δύο ἐπαρχιῶν, τῆς τῶν Τρικκάλων καὶ τῆς Καλαμπάκας.

1) Έπαρχία Τρικκάλων.

Αὕτη καίται μετὰ τοῦ νομοῦ Καρδίτσης καὶ τῆς ἐπαρχίας Καλαμπάκας. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι τὰ Τρίκαλα (πάλαι Τρίκκη, 21,000 κ.), πόλις κεμένη ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Ληθαίου, ὅρα τῆς ἐπισκοπῆς Τρίκκης καὶ ἡ ἐμπορικώτερα πόλις τῆς βορείου Θεσσαλίας συνδρομένη μετὰ τοῦ Βόλου διὰ σιδηροδρόμου. Μεταξὺ τῶν κατοίκων αὐτῆς ἐπαρχοῦσι καὶ πολλοὶ Ὀθωμανοὶ καὶ Ἰσραηλῖται. Κῶμαι τῆς ἐπαρχίας εἶναι ὁ Ζάγκος (1,200 κ.) οὗ μακρόν τοῦ Πηνειοῦ, τὸ Γαρόδια (2,400 κ.), τὸ Τσιόδι (1,120 κ.) τὸ Βαρυπόσι καὶ ἄλλαι.

2) Έπαρχία Καλαμπάκας.

Αὕτη κεμένη πρὸς Β. τῆς ἐπαρχίας Τρικκάλων περιλαμβάνεται ὑπὸ τῶν Χασίων καὶ τῆς Πίνδος. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι ἡ Καλαμπάκα (ἡ ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν Βυζαντινῶν Σταροί, 2,500 κ.) κεμένη παρὰ τοὺς πρόποδας τῶν ἀπερήμεων, ὑψηλῶν καὶ μεμινωμένων βράχων, εἰσινες καλούνται Μετέωρα. Ἐπ' αὐτῶν ἦσαν ἐκτισμένα ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν πολλὰ μοναστήρια, ἐξ ὧν σφίζονται ἐτι ἐπτά, κατοικοῦμενα ὑπὸ 60 περίπου μοναχῶν. Εἰς τινα τούτων ἡ ἀνάβασις γίνεται διὰ κρεμαστῶν κλιμάκων ἢ διὰ

κανναβίνου δικτύου συρμένον ἀνωθεν διὰ τρεχάλης. Κῶμαι τῆς ἐπαρχίας εἶναι Μαλακάσιον (1,300 κ.) Καστανιά (1,180 κ.). Κλεινοβός (1000 κ.). Κρανιά (12,000 κ.) καὶ ἄλλαι.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Όρη. Πίνδος, Χασία, Ζυγός.

Ποταμοί. Πηνειός.

Πεδιάδες. Τρικκάλων, Καλαμπάκας.

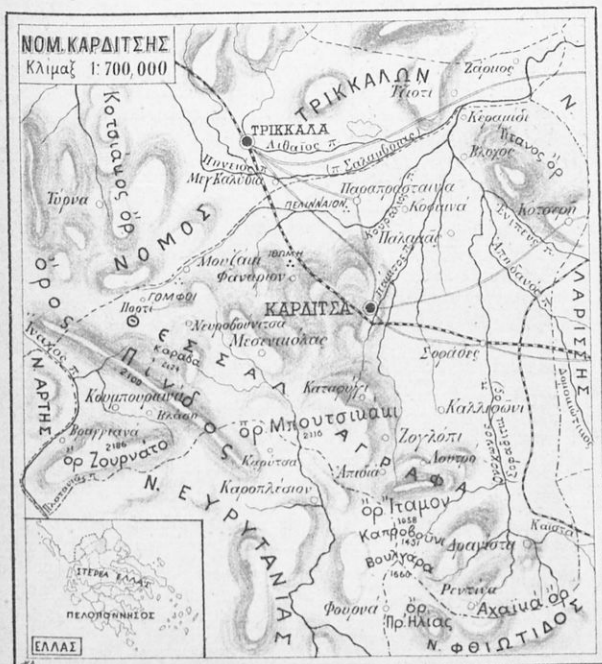
Έπαρχίαι. Τρικκάλων, Καλαμπάκας.

Πόλεις καὶ κῶμαι. Τρίκαλα, Καλαμπάκα, Ζάγκος, Γαρόδια, Τσιόδι, Βαρυπόσι, Μαλακάσιον, Καστανιά, Κλεινοβός, Κρανιά.

Έρωτήσεις. — 1. Ποῖον μέρος τῆς Θεσσαλίας περιλαμβάνει ὁ νομὸς Τρικκάλων καὶ ἐκ

ποιών Ἐπαρχιῶν ἀποτελεῖται;—2. Εἰς ποίαν πόλιν τοῦ νομοῦ ὑπάρχουσι πολλοὶ Ἰσραηλῖται;—3. Τί εἶνε τὰ Μυστήρια;—4. Ποία πόλις ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων ἐκαλεῖτο Σταγοί;

τανίας και Φθιώτιδος και αποτελείται ἐκ μιᾶς μόνης ἐπαρχίας. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ ΚΑΡΔΙΤΣΑ (9,400 κ. μεταξύ τῶν ὁρίων καὶ τινες Ἰσραηλίται) κειμένη ἐπὶ τῷ παραποτάμῳ τοῦ Πηνειοῦ Καλὲντζη καὶ εὐα εἶδος τῆς ἐπισκοπῆς Καρδίτσης. Φανάριον (1,840 κ.) κώμη γεωργικῇ κειμένη ἐπὶ ἀποκρήμων κλιτύων λόφου. Ἀλλαι κώμη τῆς ἐπαρχίας εἶνε ὁ Παλαμᾶς (3,560 κ.), οἱ Σοφάδες (1,880 κ.), τὸ Μουζάκιον (1,320 κ.) ἡ Παραπράσινα (1,330 κατ.), ὁ Μεσσηνικός (1,200 κ.), Ρετινά (1,420 κατ.).

ΠΕΡΙΑΨΙΣ

Ὅρν. Τσουνγάτα, Βουλγάρα, Καράβι.

Ποταμοί. Πηνειός.

Ἐπαρχία. Καρδίτσης.

Πόλεις καὶ κῶμαι. Καρδίτσα, Φανάριον, Σοφάδες, Μουζάκιον, Παραπράσινα, Μεσσηνικός Ρετινά.

Ἔθνη. — 1. Ποία εἶνε τὰ ὅρια τοῦ νομοῦ Καρδίτσης; — 5. Τίνος ὅρου διακλαθεῖς εἶνε τὰ ὅρη τῆς Καρδίτσης; — 3. Ὑπό τίνος ποταμοῦ διαρρέεται; — 4. Εἰπὲ διαφόρους κώμας ἐν τῷ νομῷ Καρδίτσης.

ΗΠΕΙΡΟΣ

Ἡ χώρα, ἡ ὁποία ἐκτείνεται πρὸς ΒΔ. τοῦ τοῦ νομοῦ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, καλεῖται Ἡπειρος· ἄλλ' ἐξ αὐτῆς μόνον μικρὸν μέρος μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ἀράχθου ἀνήκει εἰς ἡμᾶς. Ἡ Ἡπειρος περιλαμβανέει ἓνα μόνον νομόν, τὸν τῆς Ἀρτης.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ

Πληθυσμός 39,200 κ.

176. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν εἰς τὰ βόρεια, εἰς δὲ τὰ νότια ὑγρὸν καὶ νοτιάδες.

Ἐδαφός. Εὐφορώτατον.

Προϊόντα. Δημητριακὰ καρποί, πορτοκάλια, λεμόνια, μέταξα καὶ προϊόντα κτηνοτροφίας.

Ὅρν. Τσουνμέρκα, Περιστέρη καὶ Τσουνκουρέλα ἅπαντα κλάδοι τῆς Πίνδου.

Ποταμοί. Ὁ Ἀραχθός ὅστις πηγάζων ἐκ τῆς Πίνδου, ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον, καὶ χωρίζει τὴν Ἑλληνικὴν Ἡπειρον ἀπὸ τῆς Τουρκικῆς.

177. Διοικητικὴ Διαιρέσις.

Ὁ νομός εὐτερος ἀποτελούμενος ἐκ μικροῦ μέρους τῆς Ἡπεύρου ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ μέχρι τοῦ ὅρου Περιστέρη καὶ μεταξὺ τοῦ Ἀσπροποτάμου, τὸν ὁποῖον οἱ Ἀρχαῖοι ἐκάλεον ἐνταῦθα Ἰναχον καὶ τοῦ Ἀράχθου, συνίσταται δὲ ἐκ μιᾶς μόνης ἐπαρχίας, τῆς Ἀρτης. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ ΑΡΤΑ (τὸ πάλαι Ἀμβρακία), πόλις κειμένη ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Ἀράχθου ποταμοῦ καὶ ἔχουσα 7,500 κ. ἐν εἰς καὶ τινες Ἰουδαῖοι. Ἡ Ἀρτα εὐστα νῦν ἔδρα ἀρχιεπισκόπου σερβικοῦν ἐπὶ ἀμειψιῶν ὁδῶν μετὰ τοῦ Ἀγρινίου καὶ Μεσολογγίου καὶ μετὰ τοῦ ἐπινεῖου αὐτῆς Μενιδίου. Κῶμαι τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ Πέτα (1,400 κ.) ΒΔ. τῆς Ἀρτης κειμένη. Αἱ Καλαυρήται (1,230 κ.), κωμόπολις πλησίον τῆς ὁποίας ὑπάρχει ἡ παλαιὰ μονὴ Βίλτζα διατηροῦσα βιβλιοθήκην παλαιῶν συγγραμμάτων καὶ χειρογράφων. Παρὰ τὰς Καλαυρήτας ἐπὶ σῆς ὑπάρχει ἡ θέσις Ἀθάτα μὲ Πελασγικὰ τεῖχη ἐνθα εὐρέθησαν ἀρχαῖοτάτοι τάφοι καὶ νομισματα θαυμαστῆς τέχνης, τὰ Ἀγναντα, κωμόπολις ἔχουσα 1200 κατ. ἀποζώντας ἐξ ὁλίων αἰγοπροβάτων καὶ ἐκ μικρῶν ὀρέων Σχωρόστανα (1,200 κ.), πλησίον τῆς ὁποίας σχηματίζεται ἡ καταρράκτης Σιωποῖς (80 μέτρ. ὑψ.), τὰ Πράμματα (2,830 κ.), τὸ Κομπόδι, ἡ Σκουνλικριά, καὶ ἄλλαι.

ΠΕΡΙΑΨΙΣ

Ὅρν. Τσουνμέρκα.

Ποταμοί. Ἀραχθός.

Πεδιάδες. Ἡ τῆς Ἀρτης.

Πόλεις καὶ κῶμαι. Ἀρτα, Πέτα, Καλαυρήται, Ἀγναντα, Σχωρόστανα.

Ἔθνη. — 1. Ποία εἶνε τὰ ὅρια τοῦ νομοῦ; — 2. Πῶς ἐκαλεῖτο τὸ πάλαι ἡ Ἀρτα; — 3. Εἰπὲ διαφόρους κώμας ἐν τῷ νομῷ Ἀρτης; — 4. Ποία τεῖχη σωζοῦνται πλησίον τῶν Καλαυρήτων;

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Ἡ Πελοπόννησος κατὰ τὸν νέον διοικητικὸν νόμον διαιρεῖται εἰς 9 νομούς, ἧτοι 1) τῆς Ἀργολίδος, 2) τῆς Κορινθίας, 3) τῆς Ἀχαΐας 4) τῆς Ἠλείας, 5) τῆς Ἀρκαδίας, 6) τῆς Λακεδαιμόνιος, 7) τῆς Λακωνικῆς, 8) τῆς Μεσσηνίας καὶ 9) τῆς Τριφυλίας.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

Πληθυσμὸς 80,700 κατ.

178. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Εὐκαεῖς.

Ἐδαφός. Εὐφορώτατον.

Προϊόντα. Δημητριακὰ καρποί, σίτος, ἔλαιον, βρώμχα, καπνός, γλυκάνισον καὶ σταφίς.

Ὅρν. Τὸ Ἀραχαῖον, τὸ Ἀριεμίσιον, τὸ Παρθένιον καὶ τὸ Λέρκειον.

Ποταμοί. Ὁ Ἰναχὸς καὶ ὁ Ἐρασίσιος, χειμάρροι μάλλον ὄντες.

Νῆσοι. Ὁ Πόρος, ἡ Ὑδρα καὶ κί Σέπεια.

Κόδοποι. Ὁ Ἀργολικός καὶ ὁ Σαρωνικός.

Ἀκρωτήρια. Τὸ Σκύναιον.

179. Διοικητικὴ Διαιρέσις.

— Ὁ νομός Ἀργολίδος διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς 5 ἐπαρχίας, ἧτοι τὴν τῆς Ναυπλίας, τὴν Σπεισῶν καὶ Ἐρμιονίδος, τῆς Ὑδρας, τῆς Τροιζηνίας καὶ τοῦ Ἀργεῶν.

1). **Ἐπαρχία Ναυπλίας.** Αὕτη περιλαμβάνει τὸ ΒΔ. μέρος τοῦ νομοῦ. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶνε τὸ ΝΑΥΠΛΙΟΝ (5,800 κ.), πόλις κειμένη ἐπὶ μικρᾷ βραχέδους χερσονήσου τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ Ἀργεῶν διὰ σιδηροδρόμου καὶ ἀμαξίτου καὶ εἶνε ἔδρα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ἀργολίδος. Τὸ Ναύπλιον ὑπῆρξεν ἡ πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου ἀπὸ τοῦ 1829 μέχρι τοῦ 1834. Ὑπεράνω τοῦ Ναυπλίου ἐπὶ ὑψηλῷ βράχῳ (216 μέτρ. ὑψ.) κεῖται τὸ ἱσχυρὸν φρούριον Παλαιμῆδιον, τὸ ὁποῖον ὠχυρώθη ὑπὸ τῶν Βενετῶν κατὰ τὸ ἔτος 1687 καταλλήλως καὶ ἡ Ἀκροναυπλία (Ἰς Καλεῖ), ἐν ἡ ὑπάρχουσι κυρκαὶ κατακόκκων καὶ σφατάνων, Ἀπέναντι τοῦ Ναυπλίου ἐπὶ νησίδος

κεῖται τὸ μικρὸν προὔριον Μπούρτζι. Πρὸς Β. καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας ἀπὸ τοῦ Ναυπλίου ἔκειτο ἡ προϊστορικὴ πόλις Τίρως, τῆς ὁποίας σώζονται ἀκόρη τὰ περίφημα Κυκλώπεια ἢ Πελασγικὰ τεῖχη ἐξ οὐγκωδισταίων τετραγωνικῶν λίθων. Πρόδροια (1,500 π.χ.) ὥρουν καὶ ἐπὶ τερπνοτάτης θέσας κείμενον προάστειον τοῦ Ναυπλίου. Ἐπίδαυρος (νῦν Πίδαιρα 2,000 π.χ.) οὐ μακρὰν τοῦ Ἑρμιονικοῦ κόλπου. Μίαν ὥραν μακρὰν αὐτῆς κεῖται ἡ ἀρχαία Ἐπίδαυρος, ἐνθα γενόμενον ἀνακαλῶν ἀνεκαλύθη τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Τὸ ἱερὸν τοῦτο ἦτο περιώνυμον, οὗτοι εἰς αὐτὸ συνέρρεον πανταχόθεν ἀσθενεῖς, ὅπως κοιμηθῶσι καὶ ἰῶσι κατ' ὄναρ τὸν Ἀσκληπιὸν τὸν θεο-πεύοντα αὐτοῖς.

2). Ἐπαρχία Σπετσῶν καὶ Ἑρμιονίδος. Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ ΝΔ. μέρους τῆς Ἀργολικῆς χερσονήσου καὶ τῆς νήσου

Σπετσῶν. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε ἡ νῆσος Σπέτσαι (4,450 π.χ.), κειμένη εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου πρὸς Ν. τῆς Ἑρμιονίδος ἐνδοῦς διὰ τὰ ἡρωϊκὰ κατεβάρωματα τοῦ ναυτικοῦ αὐ-

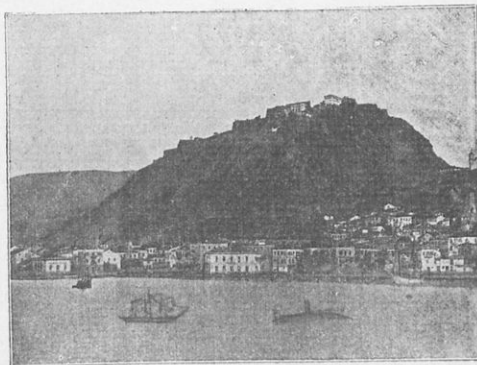
Κρανίδιον καὶ εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτοῦ ἀπόστασιν κείμενον. Ἑρμιόνη (Κα-στρί 2,500 π.χ.) κόμη κειμένη ἀπέναντι τῆς Ὑδρας καὶ ἔχουσα ἱερατικὰς πηγὰς. Δίδυμοι (1,620 π.χ.) κείμενοι ΒΔ. τῆς Ἑρμιονίδος.

3). Ἐπαρχία Ὑδρας. Αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ὁμωνύμου νήσου. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε ἡ Ὑδρα (7,000 π.χ.) νῆσος βραχέως, μικρὰ καὶ ἐπιμήκης κειμένη πρὸς Ν. τοῦ ἀκρωτηρίου Σκυλλαιῶν. Εἶνε ἔδρα τῆς ἐπισκοπῆς Ὑδρας καὶ Σπετσῶν, πατρὶς τοῦ ναυάρχου Μικαῦλη καὶ ἐνδοῦς, ὡς καὶ αἱ Σπέτσαι, διὰ τὸ ἡρωϊκὸν αὐτῆς ναυτικόν.

4). Ἐπαρχία Τροιζηνίας. Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τῆς νήσου Πύλου καὶ τῆς ἀπέναντι

τῆς Κρανίδιον (6900 π.χ.) ἡ ἐπισκοπὴ καὶ μεγαλειτέρα πόλις τῆς ἐπαρχίας, κειμένη ΝΔ. τῆς Ἀργολικῆς χερσονήσου. Πορτοχέλιον, τὸ ἐπίνειον τοῦ

αὐτοῦ κειμένης Τροιζηνίας. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε ἡ Πόρος (παλαιὰ Κάλανδια 4,100 π.χ.) νῆσος μικρὰ καὶ ὁσώδης χωρίζομένη ἀπὸ τῆς ἀπέναντι αὐτῆς

ΝΑΥΠΛΙΟΝ
Ἀπόψε τοῦ Παλαμηδίου.

Τροισήρις διὰ στενωτάτου πορθμοῦ. Ἐν τῷ Πόρῳ ἔκειτο ἡ νῆς τοῦ Ποσειδῶνος, εἰς ἣν καταργῶν ὁ Δημοσθένης, ὅτε ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου κατεστρώκετο, ἀπέβη πῶν τὸ κώμειον, ὅπως μὴ ἔκλυτο ἔθρε. Τροισήρ (Δαχλῆα) κώμη μικρά καμένη ἐν μέσῳ εὐφρόνως πεδίου. Βρωμολήμνη, κώμη μικρά, παρὰ τὴν ὅποιον ὑπαρχοῦσι τὰ ἀξιώλογα θεοῦχα λουτρὰ τῶν Μεθυσάνων.

5. **Ἐπαρχία Ἀργους.** Αὕτη ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Κορινθίας πρὸς Ν. μέχρι τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου καὶ ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Ναυπλίας πρὸς Δ. μέχρι τοῦ νομοῦ Ἀρκαδίας. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε τὸ Ἀργος (10,000 κ.) πόλις μικρὴν ἀπέχουσα ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ συγκοινωνοῦσα μετὰ τῶν Ἀθηνῶν διὰ σιδηροδρόμου. Τὸ Ἀργος εἶνε ἀρχαῖον Πηλοποννησιακὴ πόλις ἔχουσα Ἀκρόπολιν καλουμένην Λάριαν καὶ θέατρον, οὗτινα; σῶζονται τὰ εἰρηπία. Κῶμα τῆς ἐπαρχίας εἶνε τὸ Κοντοσπῶδι (1,360 κ.), ἡ Κερνὰ (1,060 κ.) ἡ Ἀχλαδοκαμπος καὶ τὸ Χαρβάτι, παρὰ τὸ ὅποιον ἔκλειντο αἱ ἀρχαὶ Μυκήναι, αἵτινες ὑπῆρξαν πρωτεύουσα τοῦ κράτους τῶν Ἀτρεϊδῶν. Ἐν Μυκῆναι; σῶζεται ἡ ἀκρόπολις μετὰ τῆς πόλεως τῶν λεόντων, ἐντὶ δὲ ταύρῳ εὐρέθησαν διάφορα ἀντικείμενα χρυσᾷ, ἀργυρᾷ καὶ χάλκι τῆς Μυκηναϊκῆς ἐποχῆς.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὄρη. Τὸ Ἀραχναῖον, τὸ Ἀρτεμίσιον, τὸ Παρθένιον καὶ τὸ Λύκειον. **Ποταμοί.** Ὁ Ἰναχος καὶ ὁ Ἐρασίως.

Ἐπαρχία. Ναυπλίας, Σπείσιον καὶ Ἐρμιονίδος, Ὑδρας, Τροισήρις, Ἀργους.

Πόλεις καὶ Κῶμαι. Ναυπλίον, Προβιά, Ἐπίδαυρος, Σπείσιον, Κρανίδιον, Πορτοχελίον, Ἐρμιόνη, Ὑδρα, Πόρος, Δαμιάς, Βρωμολήμνη, Ἀρ-

γος, Κοντοσπῶδι, Κερνὰ, Ἀχλαδοκαμπος, Χαρβάτι.

Ἱστορικαὶ πόλεις καὶ τοποθεσίαι. Ναυπλίον, Μπουρτζι, Τροισήρ, Ἐπίδαυρος, Σπείσιον, Κερνὰ, Τροισήρ, Ἀργος, Μυκήναι.

Ἑρωτήσεις. — 1. Εἰς πόσους νομοὺς διαιρεῖται ἡ Πελοπόννησος. 2. Ποία εἶνε τὰ ὅρια τοῦ νομοῦ Ἀργολίδος; 3. Ποία πόλις καίται ἐπὶ τῆς βραχέως χερσονήσου τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου; 4. Ποῦ ὑπάρχουσι φυλακαὶ καταδίκων καὶ στρατιωτῶν. 5. Ποῦ καίται τὸ εὐφρόνιον Μπουρτζι. 6. Ποία πρωταρχικὴ πόλις ἔκειτο πρὸς Β. τοῦ Ναυπλίου. 7. Ποῦ καίται ἡ Ἐπίδαυρος καὶ διατί εἶνε ἐπίσημος; 8. Ποία νῆρος καίται εἰς τὴν εὐφρόνιν τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου. 9. Πῶς εἶνε τὸ εἶναιον τοῦ Κρανιδίου. 10. Ποία κώμη ἔχει ἱαματικὰς πηγὰς. 11. Πῶς ὀνομάζεται τὸ πᾶσι δὲ Πόρος καὶ τὴν ἱστορικὴν γινώσκουσι περὶ αὐτοῦ; 12. Εἰπὲ τρεῖς κώμας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ

μέτρ.) τὸ ὑψηλότερον μετὰ τὸν Ταύρετον ὄρος τῆς Πελοποννήσου, τὰ Ἀρσινόα, ἅτινα εἶνε συνέχεις τῆς Κυλλήνης χαμηλότερα καὶ ἀσπίδι.

Ποταμοί. Ὁ Ἀσπός, ὅστις εἶνε χαμηλότερος.

Δίοναι. Ἡ Φενεός, τῆς ὅποιος τὰ ὕδατα διὰ καταβροχθῶν γίνονται εἰς τὸν παραπόταμον τοῦ Ἀλφειοῦ Ἀχλῶνα, καὶ ἡ Στυμφαλὶς, ἐν τῇ ὅποιος κατὰ τὴν μυθολογίαν ὁ Ἡρακλῆς ἐξέτιθεε τὰς Στυμφαλίδας ὄρνιθας.

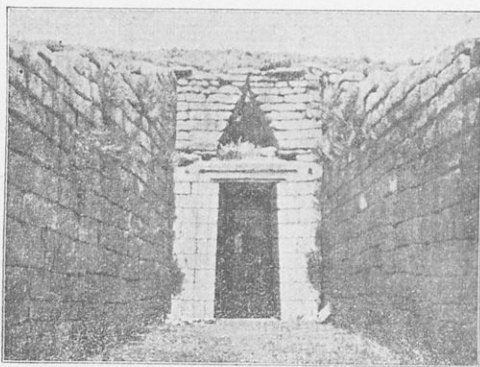
Κόλποι. Ὁ Κορινθιακὸς καὶ ὁ Σαρωνικός.

Λιμένες. Ὁ Σχοινός (γὺν Καραμαυρίαν) καὶ ἡ Κερχραὶ εἰς τὸν Ἀργολικόν κόλπον.

Ἱσθμοί. Ὁ τῆς Κορινθίου.

181. Διοικητικὴ Διάρθρωσις. Ὁ νομὸς οὗτος ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου μέχρι τῶν ἐπαρχιῶν Ναυπλίας καὶ Ἀργους πρὸς Β. ἀποτελεῖται ἐκ μόνης τῆς ἐπαρχίας Κορινθίας, τῆς ὅποιος πρωτεύουσα ὡς καὶ τοῦ νομοῦ εἶνε ἡ ΝΕΑ ΚΟΡΙΝΘΟΣ (4,200 κ.) πόλις νέα κτισθεῖσα ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ πρὸς 1858 μετὰ τὴν ὑπὸ σεισμοῦ καταστραφείσαν παλαιὰν Κόρινθον, ἥτις καὶ τῷ 146 π. Χ. καταστραφείσα ὑπὸ τῶν

Ρωμαίων εἶχε ἀνεγερθῆ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ Τουλίου Καίσαρος καὶ τοῦ Αὐγούστου. Περὶ αὐτὴν ἔκειτο τὸ γυνάσιον Κράνιον, ἐν ᾧ διέτριβεν ὁ κυνικός φιλόσοφος Διογένης, καὶ τὸ σταθίον, ἐν ᾧ ἐτελούντο τὰ Ἴσθμια. Ἡ νέα Κόρινθος οὕσα ἔδρα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κορινθίας ἔχει ὁδοὺς ευθείας καὶ συγκοινωνεῖ διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῶν Ἀθηνῶν. Περαιτέρω (1,400 κ.) κώμη καμένη ἐπὶ ἀποκρήνου ὄρους. Δουρῆσιον κώμη μικρὰ καμένη παρὰ τοὺς Ν. πρόποδας τῆς Γερρανεῖς καὶ ὀνομαστὴ οὕσα διὰ τὰ ἱαματικὰ αὐτῆς ὕδατα. Ἅγιος Γεώργιος (2,200 κ.) κώμη καμένη παρὰ τὸν ἀρχαῖον Φλεισιόντα καὶ παράγουσα ἐκλεκτὸν μέλινα οἶνον. Με-

ΜΥΚΗΝΑΙ
Ὁ τάφος τοῦ Ἀγαμέμνονος.

ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Πληθυσμὸς 64,000 κατ.

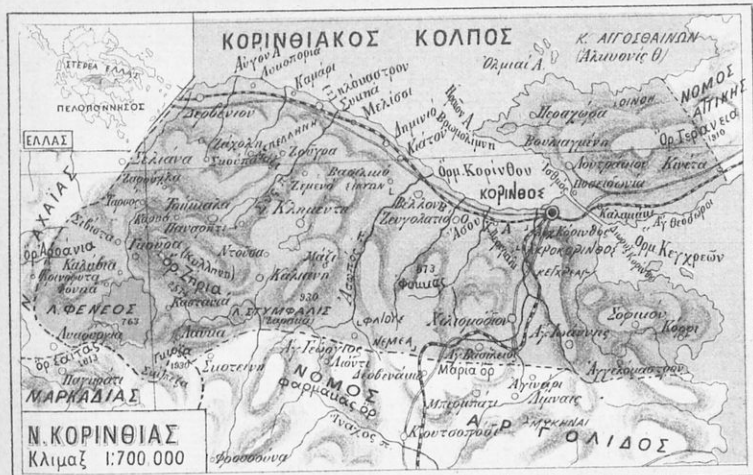
180. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Εὐκρατές καὶ γλυκὺ εἰς τὰ παρᾶντα, ψυχρὸν δὲ εἰς τὰ μεσόγεια.

Ἐδαφός. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὄρεον.

Προϊόντα. Δημητριακοὶ καρποί, οἶνος ἐξαιρέτος, σταφύλις Κορινθιακῆ, ἔλαιον καὶ ἄλλα.

Ὄρη. Ἡ Κυλλήνη (Ζίρις 2,874

Πόλεις και κώμαι. Νέα Κόρινθος, Περαχώρα, Λουτράκιον, Αγ. Γεώργιος, Σοφικόν, Τρίκαλα, Βασιλικόν, Κιάτον, Σηλοκάστρον, Γκωδρα.

Ίστροι και ποταμοί. Κόρινθος, Φλειώσις, Νεμία, Αερεβανάσι, Σικανόν.

Ερωτήσεις.—1 Ποία είναι τὰ όρια του νομού;—2 Υπό τίνος ποταμού διαρρέεται ο νομός;—3 Τι έκαστο παρά την Κόρινθον;—4 Δείξτε επί του χάρτου πέντε διαφόρους κομμάτια του ν. Κορινθίας;—5 Μετά τίνος πόλεως ή Κόρινθος συγκοινωνεί διά σιδηροδρόμου;—6 Είπτε ένα λιμένα εν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ καί δύο εὐλάους εν τῷ Σαρωνικῷ.

ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ

Πληθυσμός 144,800 κατ.

182. Φυσική Ἀποψή. Εὐχραές. Ἐδαφός. Εὐφορώτατον.

Προϊόντα. Δημητριακοί καρποί, σταφίδες Κορινθιακή, ἔλαιον, ὀπώραι ἐκχυροί, πορτοκαλίαι καὶ ἄλλα.

Ὄρη. Τὰ Ἀρσινόα (Χελμός) ἢ Εὐριμάνθος (Ὠλιβός), ἡ Κεφύρεια

ταῦν τοῦ Φλειούντος καὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Κλεωνῶν ἔκαστο ἡ Νεμία καὶ τὸ ἔλαιον, ἔβλα ἐτελοῦντο οἱ ἀχαιοὶ τὰ Νέμακα καὶ ἐβλζ ὁ Ἑρρακλῆς ἐφύενους τὸν Νεμακῶν λέοντα. Οὐ μακρὰν τὸν Κλεωνῶν κέντρι τὰ στεῖα τῶν Δερβενακίων. Ἀλλὰ κομὰ τῆς ἐπαρχίας εἶνε τὸ Σοφικόν (1,700 κ.), τὰ Τρίκαλα (1,700 κ.), τὰ Βασιλικόν (ἡ ἀρχαία Σικανόν, πατρίς τοῦ

Ἀράτου καὶ τοῦ Πολυκλείτου), τὸ Κιάτον (2,600 κ.), τὸ Σηλοκάστρον (1,100 κ.), ἡ Γκωδρα (1,100 κ.) καὶ ἄλλα.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὄρη. Κυλλῆνη, Ἀρσινόα.
Ποταμοί. Ἀσωπός.
Λίμναι. Φενεός.
Ἐπαρχίαι. Κορινθία.

(Φτέρη) καὶ τὸ Πατραγακόν, ὅπερ εἶνε μεμονωμένον, γεμνὴν, κατὰ φύσιν καὶ ἐκτείνεται μέχρι τῆς θαλάσσης ἔβλα συγκαταίξει τὸ Ρίον ἀκρωτήριον.

Ποταμοί. Ὁ Πηρεϊός, ὁ Κεφός, ὁ Σελανός, ὁ Βουραϊός, ὁ Κράθης (κ. Ἀχρεῖα) καὶ ὁ Πηϊός.

Κόλποι. Ὁ Κορινθιακός καὶ ὁ τῶν Πατρῶν.

Ἀκρωτήρια. Ὁ Ἀράξος, παρὰ

τόν ὅποιον κείται ἡ ἑχθροφύλος λιμνοθάλασσα τῆς Καλογριᾶς, τὸ *Ριον* καὶ τὸ ἀπέναντι τοῦτου ἐπὶ τῆς στερεᾶς *Ἀντίρριον*.

Πεδιάδες. Ἡ τῆς Ἀχαΐας.

183 Διοικητικὴ Διαιρέσις.

Ὁ νομὸς οὗτος περιλαμβάνει τὸ ΒΔ. μέρος τῆς Πελοποννήσου διακρίνεται διοικητικῶς εἰς τρεῖς ἐπαρχίας, εἰς τὴν τῶν Πατρῶν, τῆς Αἰγιαλείας, καὶ τῶν Καλαβρυτίων.

1). **Ἐπαρχία Πατρῶν.** Αὕτη περιλαμβάνει τὸ ΒΔ. μέρος τοῦ νομοῦ. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶναι αἱ ΠΑΤΡΑΙ (38 000 κ.) ἡ δευτέρα ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἑλλάδος κειμένη ἐν τῷ μυγῷ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου, καὶ ἔδρα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Πατρῶν. Αἱ Πάτραι εἰς μίαν ἐκ τῶν ὁρασιωτέρων πόλεων τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα λαμπρὰν φυσιογνωμίαν. κομψοτάταις οἰκίαις, πλείστα φιλικήρωσι κατὰστήματα καὶ ὑπορικὴν βιβλιοθήκην. Ἡ πόλις ἔχει μερίστην διὰ θαλάσσης συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Εὐρώπης καὶ μετὰ τῶν παρὰ τὴν πόλιν τῆς Ἑλλάδος καὶ συγκοινωνεῖ μετὰ τῶν Ἀθηνῶν διὰ σιδηροδρόμου. Ἐκ τοῦ λιμένος αὐτῆς γίνεσθαι ἡ ἐξαγωγή τοῦ πλείστου μέρους τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος. Ἐν Πάτραις ἤρξαντο ἀπὸ τινος χρόνου νὰ ἀναρῇ καὶ ἡ βιομηχανία διαφόρων κλάδων καὶ ἥδη ἡ πόλις ἔχει πλείστα βιομηχανικὰ ἐργαστήσια. Ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ἐσταυρώθη ὁ Ἀποστόλος Ἀνδρέας, ὁ πόλις τῆς πόλεως, τοῦ ὁποίου ὁ τάφος σφίγγεται ἐν τῷ ὁμωνύμῳ ναῷ. Κώμαι τῆς ἐπαρχίας ἔχουσι λόγον εἰς τὴν Κάτω Ἀχαΐα, ὁ Ἅγιος Βασίλειος, αἱ Καμάραι, ἡ Χαλανδρίτσα, τὸ Καστρίτσι, ἡ Γουρζοῦσσα καὶ ἄλλαι.

2). **Ἐπαρχία Αἰγιαλείας.** Αὕτη περιλαμβάνει τὴν κατὰ μῆκος ἐκτετατομένην ἀπὸ τοῦ ὅρους Παναχαιοῦ μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου χώραν. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶναι τὸ Αἶγιον (Βοστίτσα) (7,800 κ.), ἡ ἀρχαία

πρωτεύουσα τῆς Ἀχαΐας συμπολιτικαίς κειμένη ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. ΝΔ. τοῦ Αἰγίου κείται ἡ ἱερὰ μὲν τῶν Ταξισχῶν, ἥτις εἶναι ἡ δευτέρα κατὰ τὴν ἐπιστημὴν μὲν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ εὐρίσκειται εἰς τὸν Αἶγιον Παθὼν τοῦ Χριστοῦ. Ἀκρότα κώμη μικρὰ καὶ εὐπορος καὶ Διακοφτόν, ὅπου ἐν ἄρχαίᾳ ἡ εἰς Μίγα Σπήλαιον καὶ Καλαβρυτὰ ὄντων τῶν σιδηροδρόμων.

3). **Ἐπαρχία Καλαβρυτίων.** Αὕτη μετῴκει οὐσα καὶ ὁρεὶν περιλαμβάνει τὴν πρὸς ἀνατολὰς ἐκτετατομένην χώραν μέχρι τοῦ νομοῦ Κορινθίας. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶναι τὰ Καλαβρυτὰ (1,400 κ.), κώμη καὶ

ἐν τῇ ἀρχαιότητι εὐρίσκειτο ἡ περιώνυμος ὡς θεραπεύουσα τὴν λύσσαν πηγή Ἄλυσος, ἡ ὁποία σήμερον δὲν ὑπάρχει. Ἄλλαι κώμαι τῆς ἐπαρχίας εἶναι τὸ Λαυράγιον, τὸ Σοσιπτόν, τὸ Κέρτελι, ὁ Πλάτανος, ἡ Στρέβοζα καὶ τὰ Μαζέικα.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὄρη. Ἀρόα, Ἐρμάνθος, Κερίνεια, Παναχαῖον.

Ποταμοί. Πηρεῖος, Κριός, Σελινοῦς, Βουραϊκός, Κράθις, Πείρος.

Ἀκροπόρις. Ἀραξός, Ριον, Ἀντίρριον.

Ἐπαρχίαι. Πατρῶν, Αἰγιαλείας, Καλαβρυτίων.

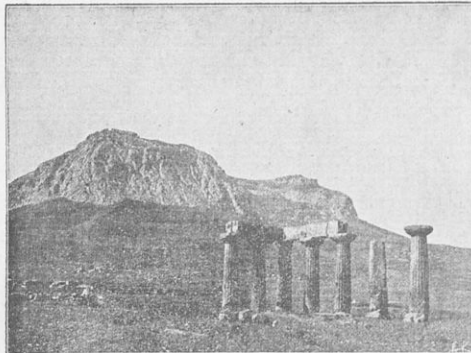
Πόλεις καὶ κώμαι.

Πάτρα, Κάτω Ἀχαΐα, Ἅγιος Βασίλειος, Καμάραι, Χαλανδρίτσα, Καστρίτσι, Γουρζοῦσσα, Αἶγιον, Ἀρόα, Διακοφτόν, Καλαβρυτὰ, Λαυράγιον, Σοσιπτόν, Κέρτελι, Πλάτανος, Στρέβοζα, Μαζέικα.

Ἱστορικαὶ πόλεις καὶ τοποθεσίαι. Πάτραι, Μονὴ Ταξισχῶν, Μίγα Σπήλαιον, Ἀγία Λαύρα, Κύναιθα.

Ἱστορήσεις. — 1. Ποῖα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Ἀχαΐας; — 2. Ποῖα μὲν κείται παρὰ τὸ Αἶγιον; — 3. Εἰπέ 5 κώμας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Πατρῶν καὶ Αἰγιαλείας; — 4. Ποῖα εὐρίσκειτο σιδηροδρόμος; — 5. Ποῖα κείναι τὰ Καλαβρυτὰ; — 6. Ποῖα διάσημα μνημεῖα εὐρίσκονται εἰς τὸν νομὸν Ἀχαΐας;

ΑΚΡΟΚΟΡΙΝΘΟΣ ΚΑΙ ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

μὲν ἐν τῷ μέσῳ κοιλίᾳ τῶν Ἀρκάδιων ὄρεων, εἶναι ἔδρα τῆς ἐπισκοπῆς Καλαβρυτίων καὶ Αἰγιαλείας. Πάντες οἱ κατοικοὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἀσπρύνονται κυρίως εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς σταφίδος. Πρὸς Β. τῶν Καλαβρυτίων κείται τὸ Μίγα Σπήλαιον, ἡ διασημωτέρα μὲν τῆς Ἑλλάδος, ἐν ἣ ὑπάρχει μίαν ἐκ τῶν τριῶν εἰκόνων τῆς Θεοτόκου, αἷτις ἱστορήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ κατὰ τὴν ἱερὰν παράδοσιν. Πλησίον αὐτῆς καὶ μίαν ὄραν μακρὰν τῶν Καλαβρυτίων εἶναι καὶ ἡ ἱερὰ μὲν τῆς Ἀγίας Λαύρας, ἐν ἣ φυλάσσεται εὐλεβὴς ἡ ἱερὰ σημαία. Πλησίον τῶν Καλαβρυτίων ἔκειτο ἡ ἀρχαία Ἀρκαδικὴ πόλις Κύναιθα, ἔνθα

ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

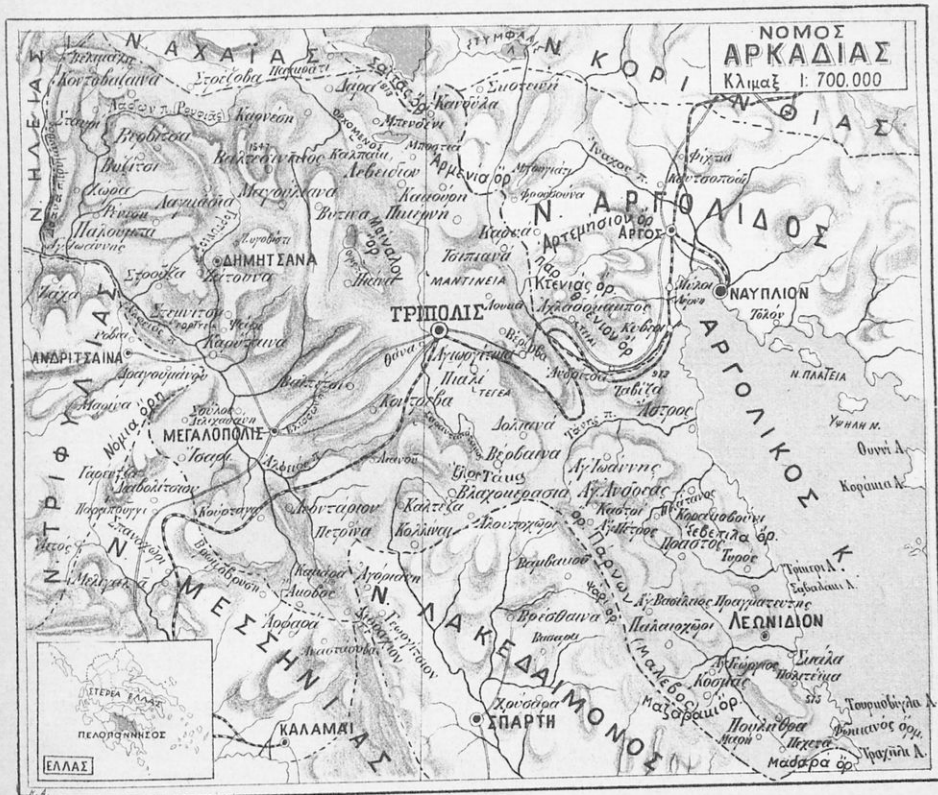
Πληθυσμὸς 168,000 κ.

184. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλῆμα. Ψυχρὸν εἰς τὰ ὄρεα καὶ εὐκαίς εἰς τὰ πεδινὰ μέρη.

Ἐδαφός. Κατὰ τὸ πλείστον ὁρεῖν ἄλλ. εὐφορώτατον.

Ὄρη. Ὁ Πάγον ἐξ ὧν καταρρέουσι κλιτύες καὶ ἐμπεριέχον ὠρεῖα μακρὰ μακρὰ. Τὸ Λύκαιον ἐφ' οὗ ὑπάρχει ὁ ναὸς τοῦ Πανός τὸ προστάτου τῶν ποιμένων τὸ Μαυραῖον, ἐφ' οὗ βόσκουσι πολλὰ ποιμνία αἰγῶν καὶ προβάτων, ἐκ τοῦ

γάλακτος τῶν ὑποίων κατασκευάζεται ἄριστος τυρὸς· τὸ Ἀρτεμίσιον καὶ τὸ Παρθένιον χωρίζονται τὴν Ἀρκάδιαν ἀπὸ τῆς Ἀργολίδος.

Ποταμοί. Ὁ Ἀλφειὸς, ὁ Ἐφραίμης, ὁ Λάδων, ὁ Ἐλισσιών, καὶ ὁ Γορτίσιος.

183. Διοικητικὴ Διαίρεσις.

Ὁ νομὸς Ἀρκადίας διοικητικῶς διαίρεται εἰς 4 ἐπαρχίας, εἰς τὴν τῆς Μαντινείας, τῆς Γορτυνίας, τῆς Μεγαλοπόλεως καὶ τῆς Κορυναίας.

1). Ἐπαρχία Μαντινείας.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιλαμβάνει ὅλον τὸ ὄρος πεδίον τοῦ νομοῦ, τὸ ὅποιον κεῖται μεταξύ τῶν ὄρων Ἀρτεμίσίου, Μαιναλίου καὶ Πάρνωνος. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ ΤΡΙΠΟΛΙΣ (10,500 κ.). πόλις κειμένη παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Μαι-

ναλίου καὶ ἔχουσα βιομηχανίαν χηλουργίας, σιδηρουργίας καὶ ὑφαντικῆς ταπητῶν καὶ φανελλῶν. Ἡ πόλις ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκ τῶν τριῶν κειμένων περὶ αὐτὴν πόλεων, ἧτοι τῆς Μαντινείας, τῆς Τεγείας καὶ τοῦ Παλλαντίου, κειμένη ἐπὶ τοῦ σημερινοῦ μαγευτικωτάτου χωρίου Θάνα. Ἡ Τρίπολις εἶνε ἔδρα τῆς ἀρχαιοπολιτικῆς Μαντινείας καὶ Κυνορίας καὶ συγκροτεῖται διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς Μεγαλοπόλεως, τοῦ Ἄργου, τῆς Κορίνθου καὶ τῶν Ἀθηνῶν, δι' ἀμαξίτου δὲ ὁδοῦ μετ' ἄλλων πόλεων τῆς Πελοποννήσου. Τσιταναὶ κειμένη ὑπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀρτεμίσίου. Πρὸς Δ. τὸ Ἀρτεμίσιον ὑπάρχεισι τὰ ἔρειπια τῆς Μαντινείας, παρὰ τὴν ὑποίαν εἰς θῆβαι ἐνίκησαν τοὺς Σπαρτιάτας καὶ ἐφρονέθη ὁ Ἐπαμεινώνδας. ΝΔ.

τῆς Τρίπολεως κεῖται τὸ Βαλιέσιον. Λεβίδιον μετὰ τῆς Δάρας καὶ Τρίπολεως, ἀκμάλια κομποπλῆς. Καλπάνι, παρὰ τὸ ὅποιον ἔκειτο τὸ πάλαι ὁ Ἀρκάδικος Ὀρχομενός. Κυνθόλια κτλ. Ἄλλαι κώμαι τῆς ἐπαρχίας εἶνε τὸ Βεργιόβρι, ἡ Θεία (νῦν παλαιὰ Ἐπιεσπὴ) ἐθα ὑπῆρχεν ἡ ναὺς τῆς Ἀλίας Ἀθήνας· ὁ διασημότερος πάντων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ.

2). Ἐπαρχία Γορτυνίας. Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιλαμβάνει τὸ ΒΔ. μέρος τοῦ νομοῦ καὶ κεῖται μετὰ τῶν ὄρων Μαιναλίου καὶ τῶν νομῶν Ἀχίας καὶ Ήλειας. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ Δημητσάνα (2.400 κ.). πόλις κειμένη ἐπὶ θαυμασίας θέσεως οὐ μακρὰν τοῦ Γορτυνίου (ποταμοῦ τῆς Δημητσάνης) ἐκβάλλοντος δεξιόθεν εἰς τὸν Ἀλφειόν, ἔδρα ἐπισκοπῆς.

Ἡ Δημητριάδα εἶνε πατρίς τοῦ πατριάρχου ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Ε' καὶ τοῦ Μητροπολίτου Πηλαιοῦ Πατρῶν Γερμανοῦ. **Λαγκαδία** (6,820 κ.) ἐπὶ τῆς κλιτύος μικροῦδρος. **Καρύταινα** (1,200 κ.) ἐπὶ ὑψηλῆς θέσεως ἔχουσα φρούριον. **Κοντοβάσινα** (1,230 κ.) τὰ **Βαλεονίκιον** (1,800 κ.) τὰ **Μαυροῦσινα** (920 κ.) ἡ **Βυτίνα** (1830 κατ.) ἔχουσα θαλασσομικρὸν καὶ γεωργικὸν σταθμὸν ἡ **Στερνίτσα** (2,460 κατ.) καὶ ἡ **Βερβίτσα** (1,820 κ.).

3). **Ἐπαρχία Μεγαλοπόλεως.** Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιλαμβάνουσα τὸ ΝΑ. μέρος τοῦ νομοῦ ἐκτείνεται μέχρι τῶν νομῶν Τριφυλίας καὶ Μεσσηνίας, ἀφ' ὧν χωρίζεται δι' ὁρίων ὑψηλῶν. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ **Μεγαλόπολις** (κοινῶς Σινάνον, 1,400 κ.) πατρίς τοῦ Φιλοποίμενος καὶ τοῦ ἱστορικοῦ Πολυδίου συνοικισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἐπαμεινώνου μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην τῷ 371 π.Χ. ἐν αὐτῇ τὸ πάλαι ὑπῆρχε μέχρι θανάτου, τοῦ ὁποῦν σφάζονται εἰσὶν τὰ εἰρεπία. Ἄλλα καὶ κῶμαι τῆς ἐπαρχίας εἶνε τὰ **Ἰσάρι** καὶ **Λεοντάρειον**, παρὰ τὸν οἶνον ἐξάειραν, ἔλιον καὶ σίτον καὶ τὸ **Δυρράχιον**.

Ἐπαρχία Κυνουρίας. Ἡ ἐπαρχία αὕτη ὀνομαζομένη καὶ **Νοτιά** περιλαμβάνει τὸ ΝΑ. μέρος τοῦ νομοῦ πρὸς τὸν Ἀργολικὸν κόλπον. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε τὸ **Λεοντίνιον** (3,680 κ.) κώμη κειμένη οὐ μακρὰν τῆς θαλάσσης, οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν ὑφαντικὴν τέχνην. **Ἄγιος Πέτρος** (3,820 κ.) **Δολία** ἡ **Βέρβαντα**, **Παλαχοχώριον**, **Ἄγιος Κοσμάς**, **Ἄστρος** (Ἀγνανίτσα Καλύβια), ἐν τῷ ὁποίῳ συνήλθε τῷ 1823 ἡ δευτέρα ἐθνικὴ συνέλευσις. Οἱ Τάσκιαι ἡμιούσι ἰδιαιτέρην διαίτησιν, τὴν Τροικανίαν.

ΠΕΡΙΑΠΥΣΙΣ

Ὄρη. Τὸ **Λύκαιον**, τὸ **Ἀρτεμίσιον**, τὸ **Παρθένιον** καὶ τὸ **Μαίναλον**. **Ποταμοί.** Ὁ **Ἀλφειὸς**, ὁ **Εὐρώμανθος**, ὁ **Λάδων**, ὁ **Γορτίνιος**.

Ἐπαρχίαι. **Μαντινείας**, **Γορτύνιας**, **Μεγαλοπόλεως**, **Κυνουρίας**. **Πόλεις καὶ κῶμαι.** **Τρίπολις**, **Βαλτέτιον**, **Λεβίδιον**, **Καλπάκι**, **Καν-**

δύλα, **Βερτζοβὰ**, **Παλαιὰ Ἐπισκοπή**, **Δημητριάδα**, **Λαγκαδία**, **Καρύταινα**, **Κοντοβάσινα**, **Βαλεονίκιον**, **Μαυροῦσινα**, **Βυτίνα**, **Στερνίτσα**, **Βερβίτσα**, **Μεγαλόπολις**. **Ἰσάρι**, **Λεοντάρειον**, **Δυρράχιον**, **Λεοντίνιον**, **Ἄγ. Πέτρος**, **Δολιανὰ**, **Βέρβαντα**, **Παλαχοχώριον**, **Ἄγ. Κοσμάς**, **Ἄστρος**.

Ἱστορικὰ πόλεις καὶ τοποθεσίαι. **Τρίπολις**, **Μαντινεία**, **Βαλεονίκιον**, **Ἀρκαδικὸς Ὀρχομενός**, **Τεγέα**, **Δημητριάδα**, **Μεγαλόπολις**, **Δολιανὰ**, **Βέρβαντα**, **Ἄστρος**.

ΟΔΥΜΠΙΑ

Ὁ Ἐρμῆς τοῦ Πραξιτέλους.

Ἑρωτήσεις. — 1. Ποία εἶνε τὰ ὅρια τοῦ νομοῦ; 2. Μετὰ τίνων πόλεων συνδέεται σιδηροδρομικῶς ἡ Τρίπολις; 3. Ποία ὄρη ἐκτείνονται ἐν τῷ νομῷ; 4. Τίνων ἀνδρῶν πατρίς εἶνε ἡ Δημητριάς; 5. Ποία πόλις συνεισέθηκε ὑπὸ τοῦ Ἐπαμεινώνου; 6. Εἰς ποίαν κώμην ὑπάρχουσι εἰρεπία παλαιοῦ θεάτρου; 7. Εἰπὲ δύο κῶμαι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μαντινείας; 8. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Γορτύνιας; 9. 2 ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μεγαλοπόλεως καὶ δύο ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυνουρίας.

ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

Πληθυσμὸς 91,500 κατ.

186. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Ὠκετικὸ καὶ θερμὸν κατὰ τὸ θέρος.

Ἐδαφος. Εὐφορώτατον.

Προϊόντα. Δημητριακὰ καρποί, οἶνος, ἔλιον, σταφίς καὶ βαλκανίαι.

Ὄρη. Ἡ Φολὴ ὄρος χαμηλὸν κατάρχοντο ὑπὸ πενκῶν, ὄρων καὶ ἑλατῶν καὶ ὁ **Εὐρώμανθος**.

Ποταμοί. Ὁ Ἀλφειὸς, ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου, καὶ ὁ Πηνειὸς.

Πεδιάδες. Ἡ εὐχέλως καὶ λαμπρὰ πεδιάς τῆς Ἡλείας διαρρομένη ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Πηνειοῦ καὶ ἡ τῆς Μανωλίδος, ἥτις εἶνε κατάρχοντο ὑπὸ δένδρων παρεχόντων ξυλείαν οἰκοδομήσαν, βαλκανίαι καὶ ρητίνην.

187. Διοικητικὴ Διαιρέσις.

Ὁ νομὸς οὗτος ἀποτελούμενος ἐκ μόνῃς τῆς ἐπαρχίας Ἡλείας καὶ περιλαμβάνοντο τὸ ΒΔ. μέρος τῆς Πελοποννήσου ἐκτείνεται μέχρι τοῦ Ἰονίου πελάγους. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ εἶνε ὁ **ΗΓΥΡΟΣ** (12,700 κ.), πόλις κειμένη ἐν μέσῳ εὐφύρου πεδιάδος, ἀπέχουσα 8 στάδια ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ ἔχουσα μέχρι εὐφύρου, ἰδίως κορινθιακῆς σταφίδος. Ὁ Ἡγυρὸς συγκοινωνεῖ διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῶν Πατρῶν καὶ τοῦ Κατακόλου, ὅπου εἶνε ἐπίκειον αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦ τεχνικοῦ λιμένος τοῦ ὁποῦν γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή κορινθιακῆς σταφίδος. **Γαστοῦνη** (2,330 κ.) κώμη εὐφορὸς. **Ἀμαλίδας** (6,200 κ.) πόλις συσταθεῖσα ἐκ τῶν ἐνωθεσίων κωμῶν **Καλίσσης** καὶ **Λεβιτοσέλεπης**. Ἄλλα κῶμαι τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ **Δίβρη** (1,770 κ.), τὰ **Λεχαιὰ** (2,870 κ.) ἔχοντα ἐπίκειον τὴν Κυλλήνην παρὰ τὴν ὁποῖαν κείνται τὰ ἱερῶν καὶ ἱαματικὰ λουτρά. **Μαυροῦσινα**, ἔλιν ὑπάρχοντι τὰ κτήματα τοῦ **Δαυδοῦ** Κωνσταντίνου ἐν εὐρυστάτῃ πεδιάδι. **Ἀνδραβίς** (2080 κ.) ἡ κατὰ τὸν Μεσσηνιακὸν καθέδρα τοῦ περιγεγράφτου τῆς Ἀρχαίας. Τὸ **Κρεκοῦσιον** (1,320 κ.).

ΝΑ. τοῦ Ἡγυροῦ κείται ἡ περίοικος κοιλὴς τῆς Ὀλυμπίας ἥτις ἀρδεύεται ὑπὸ τῶν ποταμῶν Ἀλφειοῦ καὶ Κλαδίου καὶ περιβάλλεται πανταχόθεν ὑπὸ ὑψηλῶν καταρπτῶν ὄρων. Ἐν τῇ κοιλᾷ αὕτη ἐτελοῦντο κατὰ τετραετησίαν οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες μέχρι τοῦ 394 μ.Χ., ὅτε ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Α' καταργήθησαν καὶ καταστράφησαν τὰ ἱεῖρα ἐν αὐτῇ καλλιτεχνήματα, ὅποια ἴσαν τὸ Γυμνάσιον, χρηματικὸν πρὸς ἀσκήσιν τῶν ἀγωνισμένων, τὸ Ἡρόον, ὁ μεγαλοπρεπὲς ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, ἐντὸς τοῦ ὁποῦν εὐρίσκειτο τὸ ἱερῶν ἀνάγλυμα τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἔργον τοῦ Φειδίου, τὸ Ἱπποδρόμιον, τὸ Μητρόειον, ναὸς τῆς μητρὸς τῶν θεῶν **Ρίας**, τὸ Ἡρατεῖον, ὁ ἀρχαιότατος πάντων τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ναῶν, ἐντὸς τοῦ ὁ-

αὐτῆς. **Φιλιατρά** (9,700 κ.) ἡ μεγαλύτερα πόλις τῆς ἐπαρχίας. **Γαργαλῖνοι** (5,700 κ.) πόλις κειμένη ἐπὶ ὠκείας τοποθεσίας καὶ ὀλίγων ἀπέχονσα ἀπὸ τοῦ ἐπίνειου Μεγαλοπόλεως, πρὸ τῆς ὑποίας κεῖται ἡ μικρὰ νῆσος. **Πρώτη, Αἰγυθία** (2,600 κ.) κώμη πλουσία. Πᾶσαι αἱ πόλεις αὗται συνδέονται μετὰ τῆς Πύλου δι' ἀμφοτέρω ὁδῶν.

2). **Ἐπαρχία Ὀλυμπίας.** Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιλαμβάνει τὸ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Νέδας μέχρι τοῦ Ἀλφειοῦ ἐκτετατόμενον μέρος. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ Ἀνδρίτσαινα (2,100 κ.) κώμη κειμένη ὑπὸ τὰς ὑπορείας τοῦ Λυκαίου ὄρους. **Ἀγρονλίτσα** (2,570 κ.) κώμη κειμένη μετὰ τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ τῆς ἑμμενίου λίμνης. Ἄλλαι κῶμαι εἶνε τὰ **Κρέστανα** καὶ ἡ **Ζούρτσα**. Ν.Α. τῆς Ζούρτσας ἐκεῖτο τὸ πάλαι ἡ πόλις **Φιγάληα**, παρὰ τὴν ὑποίαν εὐρίσκονται τὰ εἰσπίτια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος· ὁ ναὸς οὗτος οἰκοδομηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰκτίνου ἦτο ὁ λαμπρότατος ναὸς τῆς Πελοποννήσου μετὰ τὸν τῆς Ἀλέας.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὄρη. Μύθη, Νόμα, Λύκαιον, Αἰγαλέον.

Ποταμοί. Ὁ Ἀλφειὸς.

Ἐπαρχίαι. Τριφυλία, Ὀλυμπία.

Πόλεις καὶ Κῶμαι. Κυπαρισσία, Γαργαλῖνοι, Αἰγυθία, Ἀνδρίτσαινα, Ἀγρονλίτσα, Κρέστανα, Ζούρτσα.

Ἑρωτήσεις. — 1. Ποῖα εἶνε τὰ ὄρη τοῦ νομοῦ; — 2. Μετὰ τίνων πόλεων συνδέεται διὰ σιδηροδρόμου ἡ Κυπαρισσία; — 3. Ποῖα ἀνηφορικὴ γραμμὴ ἐκτείνεται πρὸς Α. τῆς Τριφυλίας; — 4. Ποῖα εἶνε ἡ μεγαλύτερα πόλις τοῦ νομοῦ; — 5. Ποῖον εἶνε τὸ ἐπίνειον τῶν Γαργαλῖνων; — 6. Ποῖα εἶνε ἡ πρωτεύουσα τῆς Ὀλυμπίας; — 7. Ποῖα ὄρη ἐκτείνονται ἐν τῷ νομῷ Τριφυλίας.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ

Πληθυσμὸς 85,000 κατ.

190. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Εὐκρατές.

Ἑδαφος. Κατὰ τὸ πλεῖστον ὁρεινὸν καὶ μόνον ἐν τῷ μέσῳ πεδινόν.

Προϊόντα. Δημητριακὰ καρυί,

αἶνος, ἔλαιον, βαλκανίδια, ὄσπρια καὶ προϊόντα κτηνοτροφίας.

Ὄρη. Ὁ Πάρονος, ὅστις χωρεῖ πρὸς Ν. διακλαυόμενος καὶ χαμηλοῦνται καὶ σχηματίζει τὸ ἀκρωτήριο τῆς Μαλίδας ὀνομαστὸν διὰ τὰς παρ' αὐτὸ ἐπικρατούσας συχνὰς τρικυμίας. Ὁ Ταΰγετος τὸ ὕψιστον καὶ ὠκειωτάτω μέρος τῆς Πελοποννήσου ἔχον χιονοσκαπεῖς κορυφάς καὶ κλιτύς καταρπτώους ἐξ ἐλατῶν, ὄρυον καὶ ἄλλων ἄγριον δένδρων παρεόντων ἀφθονον ζυλεῖον. Τὸ ὄρος τοῦτο χαμηλοῦμενον πρὸς Ν. ἐν τῷ νομῷ τῆς Λακωνικῆς σχηματίζει τὸ ἀκρωτήριο Ταΰγαρον.

Ποταμοί. Ὁ Εὐρώτας, ὅστις περὶ γὰρ ἐκ τῆς πεδιάδος τῆς Μεγαλόπολεως διαρρέει τὴν πεδιάδα τῆς Λακεδαίμονος καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Λακωνικὸν κόλπον.

Νῆσοι. Ἡ Ἐλαφόνησος.

Κόλποι. Ὁ Λακωνικὸς.

191. Διοικητικὴ Διαίρεσις.

Ὁ νομὸς Λακεδαίμονος διαιρεῖται εἰς δύο ἐπαρχίας, εἰς τὴν τῆς Λακεδαίμονος καὶ τῆς Ἐπιδάουρον Λιμερῶν.

1) **Ἐπαρχία Λακεδαίμονος.**

Αὕτη περιλαμβάνει πᾶσαν σχεδὸν τὴν μετὰ τὸ Ταΰγέτον καὶ τὸν Πάρονος χώραν, τὴν ὅποιαν διατρέχει ὁ Εὐρώτας ποταμὸς. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ ΣΠΑΡΤΗ (4,200 κατ.), πόλις κτισθεῖσα τῷ 1834 παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Εὐρώτα καὶ ἐν τῇ περιόχῃ τῆς ἀρχαίας Σπάρτης. Ἡ Σπάρτη συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς Τριπόλεως καὶ τοῦ Γυθείου δι' ἀμφοτέρω ὁδῶν καὶ εἶνε ἑδρα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης. Ἐν αὐτῇ σφύζονται καὶ εἰσπίτια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ τάφου τοῦ Λεωνίδου καὶ τοῦ θεάτρου. Κῶμαι τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ Ἀναβρηνή, ὁ Βονηλιάς, τὰ Βρέσθηνα, ἡ Βαρβακοῦ, ἡ Βαγβίτσα, τὸ Γεωργίσιον, ὁ Μιστράς, ὁ ὅποιος ἐκτίθη ὑπὸ τῶν Φράγκων καὶ ἦτο ἡ πρωτεύουσα τῆς Λακεδαίμονος ἐπὶ τῆς Φραγκοκρατίας καὶ Τουρκοκρατίας.

2) **Ἐπαρχία Ἐπιδάουρον Λιμερῶν.** Αὕτη περιλαμβάνει τὴν χερσόνησον τὴν σχηματιζομένην ὑπὸ τῶν νῶτον διακλαυόμενων τοῦ Πάρωνος καὶ καταλήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριο Μαλέαν. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε ἡ Μολαί.

αἶμα κώμη μεσόγειος ἔχουσα 1,500 κατ. **Ἐπιδάουρον Λιμερᾶ** (κοιν. Μονεμβασία) κώμη μικρὰ κειμένη ἐπὶ νησιῶν καὶ συγκοινωνοῦσα διὰ γεφυρᾶς μετὰ τῆς ξηρᾶς. **Νεάπολις**, πάλαι Βοίαι (κοιν. Βάτιας), κειμένη εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν καὶ κατοικοῦμένη ὑπὸ Ἀλίων, εἶνε δε ὀνομαστὴ διὰ τὴν μεγίστην ἐξαγωγήν τῶν κρημύων καὶ διὰ τὸ ἀξιόλογον ναυτικόν. Ἀπέναντι τῶν Βοιῶν ἐκτείνεται ἡ μικρὰ νῆσος **Ἐλαφόνησος**, πάλαι Ὄνον γνάθος, οὗτος ὀνομασθεῖσα ὡς ἐκ τοῦ σχήματος αὐτῆς, ἔχουσα 220 κατοίκους.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὄρη. Πάρων, Ταΰγετος.

Ποταμοί. Εὐρώτας.

Ἐπαρχίαι. Λακεδαίμονος, Ἐπιδάουρον Λιμερῶν.

Πόλεις καὶ κῶμαι. Σπάρτη, Ἀναβρηνή, Βονηλιάς, Βρέσθηνα, Βαρβακοῦ, Βαγβίτσα, Γεωργίσιον, Μιστράς, Μολαί, Μονεμβασία, Νεάπολις.

Ἱστορικαὶ πόλεις καὶ τοθεσίαι. Σπάρτη, Μιστράς.

Ἑρωτήσεις. — 1. Ποῖα εἶνε τὰ ὄρη τοῦ νομοῦ; — 2. Μετὰ τίνων πόλεων συγκοινωνεῖ ἡ Σπάρτη; — 3. Ποῖα πόλις ἐκτίθη ὑπὸ τῶν Φράγκων; — 4. Ποῖα ὄρη ἐκτείνονται ἐν τῷ νομῷ; — 5. Πόθεν πηγάζει καὶ ποῦ ἐκβάλλει ὁ Εὐρώτας; — 6. Εἰσὶ διαφόροι κῶμαι ἐν τῇ νομῷ Λακεδαίμονος.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΚΗΣ

Πληθυσμὸς 63,000 κατ.

192. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Εὐκρατές.

Ἑδαφος. Ὁρεινὸν ἀλλ' εὐφρον.

Προϊόντα. Δημητριακὰ καρυί, ἔλαιον ἐξάιρετον, αἶνος ἀφθονος, Κορινθιακὴ σταφίς, βαλκανίδια, καὶ προϊόντα κτηνοτροφίας.

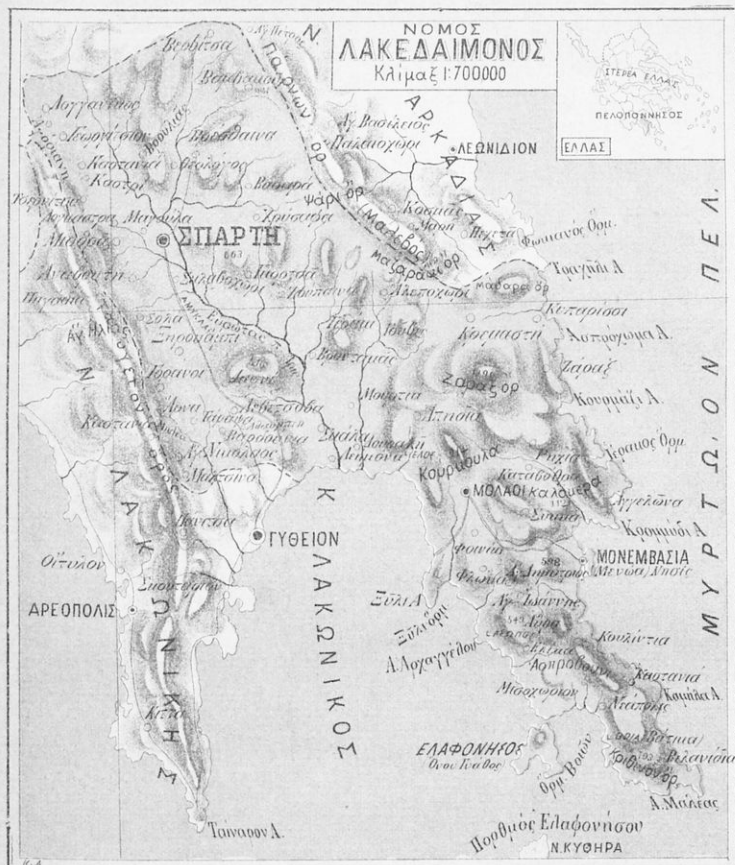
Ὄρη. Ὁ Ταΰγετος, ὁ Πάρον καὶ ὁ Ἀγ. Ἡλίας.

Πεδιάδες. Ἡ τῆς Λακωνικῆς.

Κόλποι. Ὁ Λακωνικὸς καὶ ὁ Μεσοσημακός.

Ἀκρωτήριον. Τὸ Ταΰγαρον.

Νῆσοι. Τὰ Κίθηρα καὶ τὰ Ἀντικίθηρα.

193. Διοικητική Διαίρεσις.
Ο νομός τῆς Λακωνικῆς ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν ἐπαρχιῶν, τῆς τοῦ Γυθείου, τῆς τοῦ Οἰτύλου, καὶ τῆς τῶν Κυθήρων.

1) **Ἐπαρχία Γυθείου ἢ Ἀνω Μάνης.** Αὕτη περιλαμβάνει τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς χερσονήσου Μάνης καὶ ὅλην τὴν παραλίαν τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶνε τὸ ΓΥΘΕΙΟΝ (κ. Μαρωνίδης 4,060 κ.) πόλις κειμένη ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου καὶ χρησιμεύουσα ὡς ἐπίκειον τῆς Σπάρτης μετ' ἧς συγκοινωνεῖ δι' ἀμυγδαλίτου ὁδοῦ. Χωρὶς τῆς ἐπαρχίας εἶνε ὁ

Κότρωνας, τὸ Σκοντάρι, ἡ Λαγεία, ἡ Πάντασα.

2) **Ἐπαρχία Οἰτύλου ἢ Δυτ. Μάνης.** Αὕτη περιλαμβάνει τὴν δυτικὴν κατωφέρειαν τοῦ ὄρους Ταγέτου μέχρι τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου καὶ ἐκτείνεται πρὸς Ν. ἀπὸ τῆς Μεσσηνίας μέχρι τοῦ Ταινάρου. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ **Ἀρεόπολις** (1,980 κ.) κώμη κειμένη ἐπὶ τῶν Δ. ὑπορείων τοῦ Ν. μέρους τοῦ Ταγέτου ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ κόλπῳ καὶ ἐδρα ἐπισκόπου. Οἰτύλον (1,200 κ.), ἐξ οὗ ἡ ἐπαρχία ἐλαβε τὸ ὄνομα. **Καρδαμύλη**, κώμη παράλιος, **Πύργος** (1,050 κ.).

3) **Ἐπαρχία Κυθήρων.** Αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τῶν Κυθήρων, μιᾶς τῶν Ἰονίων νήσων, καὶ τῆς νοτιωτάτης νήσου τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου, τῶν Ἀντικυθήρων.

Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε τὰ **Κύθηρα** κώμη μικρὰ εἰς τὸ Ν. μέρος τῆς παραλίας εἰς αἶθρα πεντακώπου καὶ ἔχουσα ὡς ἐπίκειον τὸ Καλύδιον. Πρὸς Β. κείνται οἱ **Ποταμοί**, συνδεόμενοι μετὰ τῶν Κυθήρων δι' ἀμυγδαλίτου ὁδοῦ. Οἱ κάτοικοι τῆς μικρᾶς νήσου Ἀντικυθήρων ἀσχολοῦνται περὶ τὴν ἄλιεian.

Παρὰ τὰ Κύθηρα ἀνευρέθησαν ἐσχατῶς ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης ὑπὸ Συρκίων σπεγγαλιέων καὶ ἀνελεγκόθησαν ἀνὰ σφρακκίμῃ ἀρχαίαις τεχνίσι, μεταξύ τῶν ὁποίων σπουδαία ἀρχαιολογικὴ ἀξία ἀποδίδεται εἰς χαλκίαν καλλιτεχνικώτατον ὀγκάλμα νεανίου περιστάντος, κατ' ἄλλους μὲν τὸν Πάριν, κατ' ἄλλους δὲ τὸν Ἑρμῆν.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὅροι. Ὁ Ταγέτος, ὁ Πάργος.

Ἐπαρχίαι. Γυθείον, Οἰτύλον, Κύθηρα.

Πόλεις καὶ κῶμαι. Γυθειον, Κότρωνα, Σκοντάρι, Λαγεία, Πάντασα, Ἀρεόπολις, Οἰτύλον, Καρδαμύλη, Πύργος, Κύθηρα, Ποταμοί.

Ἑρωτήσεις. — 1. Ποῖα εἶνε τὰ ὅρια τοῦ νομοῦ; — 2. Ποῖα εἶνε ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ; — 3. Ποῖα κώμη κεῖται ἐπὶ τῶν δυτικῶν ὑπορείων τοῦ Ταγέτου; — 4. Εἰπέ μίαν κώμην παράλιον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Οἰτύλου; — 5. Ποῖον εἶνε τὸ ἐπίκειον τῆς Σπάρτης; — 6. Ποῖαι νῆσοι ὑπάγονται εἰς τὸν νομόν Λακωνικῆς;

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Πληθυσμός 119,000 κατ.

194. Φυσική Ἀποψηφ

Κλίμα. Εὐδαίει.

Ἑδαφος. Παθὲν πρὸς τὸν κόλπον καὶ λίαν εὐφρόν.

Προϊόντα. Δημητριακοὶ καρποί, σταφύ, σίκα, μέταξα, ὑπόρκα καὶ προϊόντα κτηνοτροφίας.

Ὅρη. Ὁ Ἀνκόδημος, ὅρος μεμονωμένον, γρηλὸν καὶ κατάρυτον εἰς τὰς ὑπορεῖς ὑπὸ ἀμπέλων καὶ ἐλαιῶν. Ἰθώμη, ἥτις εἶνε ἡρασιστειογενής καὶ μεμονωμένη, ἐπ' αὐτῆς κατέρχοντο οἱ Μεσσηνιοὶ κατὰ τὸν α'. Μεσσηνιακὸν πάλισμον.

Ποταμοί. Ὁ Πάμισος καὶ ὁ Νέδων.

Πεδιᾶδες. Ἡ τῶν Καλαμῶν, τῆς Μεσσήνης καὶ τῆς Πηλίας, εὐφρόνεται καὶ κατέρχεται ὑπὸ σταφιδωμῶν, ἐλαιῶν, συκεῶν καὶ συκοφράων.

Κόλλοι. Ὁ Μεσσηνιακός.

Νῆσοι. Ἡ Σφακτηρία, ὀνομαστὴ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, οὗτοι οἱ Ἑλληνας (τῷ 1825) ἡρώδως ἀνέστησαν κατὰ τῆς στρατίας καὶ τοῦ στόλου τοῦ Ἰωβραήμ Πασά, ὅτε μετὰ ἡρωϊκῶν ἀγώνων ἐβόθη ὡς ἐκ θαύματος τὸ πλοῖον τοῦ Α. Τσαμαζοῦ, ὁ Ἄρης, διασχίσας τὸν ἐγθρικὸν στόλον. Τὸ διάστημα τοῦτο πλοῖον σώζεται ἐν τῷ Νυστεθρῷ. Αἱ Οἰνοῦσαι καὶ ἡ Θηναῖος.

195. Διοικητικὴ Διαιρέσις.

Ὁ νομός Μεσσηνίας διαιρεῖται πολιτικῶς εἰς πρὶν ἐπαρχίας, εἰς τὴν τῶν Καλαμῶν, τῆς Μεσσήνης καὶ τῆς Πηλίας.

1). **Επαρχία Καλαμῶν.** Αὐτὴ περιλαμβάνει τὸ ΒΑ. μέρος τοῦ νομοῦ, ἥτοι τὴν μετὰ τὸν Παμῖνον καὶ τῶν ὑπορειῶν τοῦ Ταυγέτου κειμένην χώραν. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶνε αἱ ΚΑΛΑΜΑΙ (14,300 κατ.) πόλις κειμένη ἐν τῷ

μυχῷ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Αἱ Καλάμαι εἶνε ἔδρα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Μεσσήνης καὶ ἔχουσιν ἀξιόλογον βιομηχανικὴν μεταξίνων ὑφανμάτων καὶ οὐνοποιῶν. Αἱ Καλάμαι ὑπῆρξαν ὀνομαστὰ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, οὗτοι εἶνε ἡ πρώτη πόλις, τὴν ὑποῖον οἱ Ἕλληνας ἐκρίνεσαν τῇ 22 Μαρτίου 1822. Ἄλλαι κῶμαι τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ Θουρία (κινῶς Καμάριον), Ἀσλάναρα (2,040 κατ.),

μοῦ, ἐθελὶ σχηματίζεται μικρὸς κόλπος. Ἐν τῷ κόλπῳ τούτῳ κατεστράφη ὁλοσχερῶς ὁ Τουρκικὸς καὶ ὁ Αἰγυπτιακὸς στόλος τῷ 1827 ὑπὸ τῶν ἡνωμένων στόλων Ἀγγλικῆς, Γαλλικῆς καὶ Ρωσσικῆς. Κορώνη (2,970 κατ.), Μεθώνη (1,700 κατ.). Λογγὰ (1120 κατ.). Πεταλίδι (1050 κατ.).

ΠΕΡΙΑΨΙΣ

Ὅρη. Ἀνκόδημος, Ἰθώμη. **Ποταμοί.** Πάμισος, Νέδων.

Νῆσοι. Σφακτηρία, Οἰνοῦσαι, Θηναῖος.

Ἑπαρχία. Καλαμῶν, Μεσσήνης, Πηλίας.

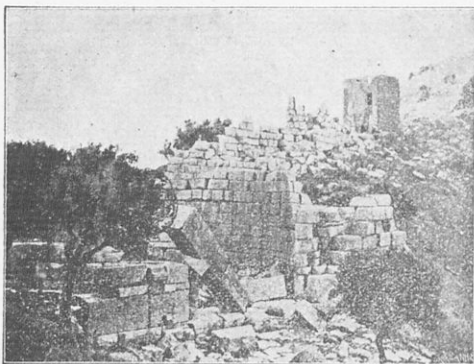
Πόλεις καὶ κῶμαι. Καλάμαι, Θουρία, Ἀσλάναρα, Σίτσοβα, Μεσσήνη, Μεγαλὰς, Διαβολίσιον, Πέλος, Κορώνη, Μεθώνη, Λογγὰ, Πεταλίδι.

Ἱστορικαὶ πόλεις καὶ τοποθεσίαι. Σφακτηρία, Καλάμαι, Πέλος.

Ἑρωτήσεις. 1. Ποία εἶνε τὰ δια τοῦ νομοῦ; 2. Τὴν ὀνομασίαν περὶ τῶν πεδίων τῆς Μεσσηνίας; 3. Τὴν ἱστορικὴν γινώσκαι περὶ τῆς νήσου Σφακτηρίας; 4. Ποία πόλις κατεῖται ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου; 5. Δείξον ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰς κῶμας τῆς Μεσσηνίας; 6. Ὅν διερχεται ὁ σιδηρόδρομος ὁ συνδέων τὰς Καλάμας μετὰ τῆς Τριπόλεως; 7. Εἰπὶ τὰς κυριότατας πόλεις καὶ κῶμας τοῦ νομοῦ Μεσσηνίας.

ΜΕΣΣΗΝΗ

Ἀρχαῖα Πύλη καὶ τείχος

Ἀσφαρὰ (1,600 κατ.), Σίτσοβα καὶ ἄλλαι.

2). **Ἑπαρχία Μεσσήνης.** Αὐτὴ κατεῖται ΒΔ. τῆς ἐπαρχίας Καλαμῶν καὶ περιλαμβάνει τὸ μέγιστον καὶ εὐφρόντατος μέρος τῆς Μεσσηνιακῆς πεδινῆς. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ Μεσσήνη ἡ Νησίον (6,200 κατ.), πόλις κειμένη ἐπὶ τῇ δεξιᾷ ἐγθρῆν τοῦ Παμῖνου εἰς ἀπόστασιν μικρῶν ὁρίων ἀπὸ τῆς παραλίας. Ἐπὶ τὴν τῆς Μεσσηνίας εἶνε ἡ Μοῦσα. Ἄλλαι κῶμαι τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ Μεγαλὰς (1400 κατ.), τὰ Διαβολίσιον καὶ ἡ Γορύντζα.

3). **Ἑπαρχία Πηλίας.** Αὐτὴ κατεῖται τὸ Ν. μέρος τοῦ νομοῦ καὶ περιλαμβάνουσα ὅλην τὴν χερσόνησον, τὴν μετὰ τὸν Ταυγέτον πελάγους καὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, ἐκτείνεται μέχρι τοῦ Ἀκρίτα. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ Πέλος ἡ Ναυαρίνον (2,100 κατ.) κῶμη κειμένη ἐπὶ τῆς ΝΔ. παραλίας τοῦ νο-

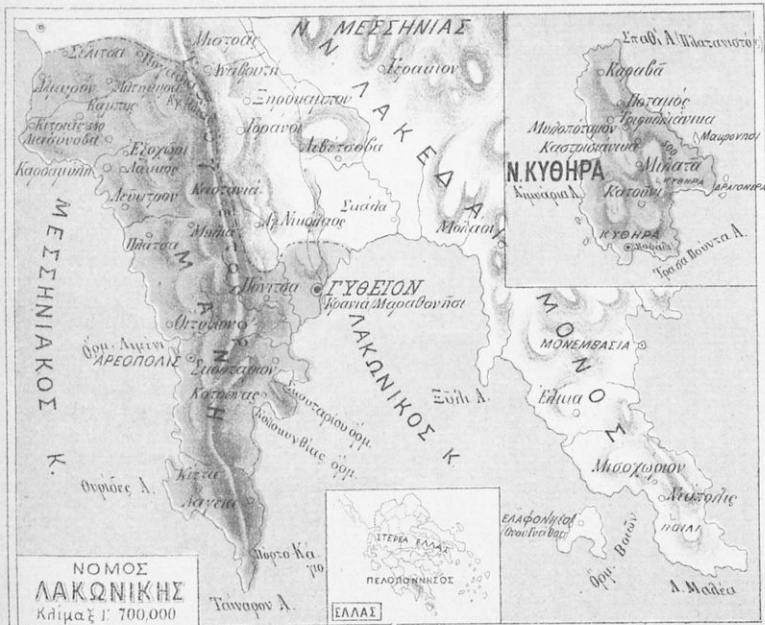
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΕΛΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

1. Τίνος νομοῦ πρωτεύουσα εἶνε τὸ Ναύπλιον; 2. Ποία πόλις κατεῖται ἐπὶ τῇ εὐστροφῇ τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου; 3. Ποία εἶνε ἡ μεγαλύτερη πόλις τῆς ἐπαρχίας Σπυριῶν; 4. Ποῖον εἶνε τὸ ἐπίκειν τοῦ Κορινθίου; 5. Ποία νῆσος κατεῖται πρὸς Ν. τοῦ Ἀκρωτηρίου Σκυλλίου; 6. Ποία νῆσος ἐκτείνεται τὸ πᾶν τὴν Καλαυρίαν; 7. Μετὰ τίνων πλοίων συνδέεται σιδηροδρομικῶς τὸ Ἄργος; 8. Ποία ὄρεα μνημεῖα σκάνονται ἐν Μυκῆναις;

1. Ποῦ διερχομένη ἡ κύριος φιλόσοφος Διογένης; 2. Ποία ἱατρικὰ κέντρα εὐρίσκονται ἐν τῷ ὄρει Κορινθίας; 3. Ποία στήναι κατεῖται πλησίον τῶν Κλεονῶν καὶ ἐστὶ εἰς ἐνδοία ἐν τῇ νεοτέρᾳ ἱστορίᾳ; 4. Τίνος νομοῦ πρωτεύουσα εἶνε αἱ Πάροι; 5. Ἐκ τίνος ληφένον γίγεται ἡ μεγίστη ἐξαγωγή Κορινθιακῆς σταφίδος; 6. Ἐπὶ τίνος κόλπου κατεῖται τὸ Αἶγιον; 7. Ποῦ ὑπάρχει ὁδὸς τοῦ σιδηροδρόμου; 8. Εἰς ποῖαν πόλιν τῆς Πελοποννήσου ὑπάρχουσιν πολλὰ χαλουργεῖα καὶ σιδηρουργεῖα;

1. Διὰ τὴν πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Ἀρχαδίας

δονόμζεται Τριπόλις; 2 Μετά τίνων πόλεων συγκοινωνοῦν σιδηροδρομικῶς ἡ Τριπόλις; 3 Τίνων ἀνδρῶν πατρίς εἶνε ἡ Δημητσάνα; 4 Ποία εἶνε ἡ μεγαλύτερα πόλις τῆς Ὀρεντίας; 5 Εἰς ποίαν Ἐπαρχίαν ὀμιλεῖται ἡ Τσακωνικὴ διάλεκτος; 6 Μετά τίνων πόλεων συγκοινωνοῦν σιδηροδρομικῶς ὁ Πύργος; 7 Ποία πεδιάς καίται ΝΑ. τοῦ Πύργου καὶ ποιοί ἀγῶνες ἐτελούντο ἐν αὐτῇ; 8 Ποία ἀρχαία μνημεῖα σοῦνται ἐν Ὀλυμπίᾳ;

1 Ποία εἶνε ἡ πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Τριφυλίας; 2 Ποία εἶνε ἡ μέγιστη πόλις τῆς Τριφυλίας; 3 Ποία εἶνε ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἐπαρχίας Ὀλυμπίας; 4 Εἰς ποίαν ἐπαρχίαν καὶ πλῆθυσιν τίνος κώμης εὐρίσκονται τὰ ἱερεῖα τοῦ Διοσκορίου Ἀπολλωνίου; 5 Ποῖον εἶνε τὸ ὄψιστον καὶ ἀραιότατον ὄρος τῆς Πελοποννήσου; 6 Ποία εἶνε ἡ πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Λακεδαιμόνιος; 7 Ποῖς ἄλλος δονόμζεται ἡ Μονεμβασία; 8 Ποία ὄρος καίται ἀπέναντι τῶν Βοιών;

1 Τίνος νομοῦ πρωτεύουσα εἶνε τὸ Γόδιον; 2 Ποία Ἐπαρχία πρωτεύουσα εἶνε ἡ Ἀρεόπολις; 3 Ποῦ καίται τὸ Κύθηρα; 4 Ποία εἶνε τὰ νεώτερα ἀρχαία μνημεῖα τῶν Ἀθηναίων; 5 Ποία εἶνε αἱ κυριώτεραι ἐσχολαὶ τῶν Ἀθηναίων; 6 Εἰπέ τιςσάρας πόλεις ἐν τῇ νομῷ Ἀττικῇ; 7 Ποῦ καίται αἱ Σκευρινίδες πέτρας;

1 Ποία εἶνε ἡ πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Βοιωτίας; 2 Ποία μεγάλη λίμνη ἀπετερεῖται ἐν Βοιωτίᾳ καὶ ποία ἡ ἐκ τούτου προκύψασα ὠφέλεια; 3 Ποίων ἀρχαίων πόλιν σοῦνται τὰ ἱερεῖα ἐν Βοιωτίᾳ; 4 Ποία εἶνε ἡ πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Φθιώτιδος; 5 Ποῦ καίται αἱ Θερμοπύλαι; 6 Ποῖον ἦτο τὸ πλάτος τῶν Θερμοπυλῶν κατὰ τὴν παλαιὰν ἐποχὴν; 7 Διατί ἡ διόδος τῶν Θερμοπυλῶν κατέστη σήμερον εὐρυτέρα; 8 Ποία κώμη τῆς Φθιώτιδος καίται ἐν μαγετικῇ θέσσει;

1 Ποῖον εἶνε τὸ ἐπίσημον τῆς Ἀρεόπολις; 2 Εἰς ποῖον νομὸν καίται ὁ Δελφὶ καὶ ποία ἀρχαία μνημεῖα σοῦνται ἐν αὐτοῖς; 3 Ποῖος ὁ Δελφὶ ὑπέστησαν ἐλεῖαν καὶ καταστροφὴν; 4 Ποία πόλις ἐκάλειτο τὸ παλαιὸν Οἰθύναια; 5 Ποία εἶνε ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἀρεόπολις; 6 Ποία μικραὶ νῆσοι ἐν τῇ Κορινθίᾳ κόλπῳ χρησιμεύουσιν ὡς λιμενοκαθεστῆραι;

1 Ποῖον νομὸν πρωτεύουσα εἶνε τὸ Μεσολόγιον; 2 Ποῖον ἐξόχον ἀνδρῶν οἱ τάφοι εὐρίσκονται ἐν Μεσολογίῳ; 3 Μετά τίνων πόλεων συγκοινωνοῦν σιδηροδρομικῶς τὸ Μεσολόγιον; 4 Διατί ἦτο ἐπίσημος τὸ παλαιὸν Νούτακος; 5 Ποίων ἐπαρχίαν πρωτεύουσα εἶνε τὸ Ἀργεῖον καὶ ὁ Καρβασαρὶς; 6 Ποία κώμη τοῦ νομοῦ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου; 7 Ποία πόλις ἐκάλειτο τὸ παλαιὸν Οἰχάλια; 8 Εἰς τί ἀσχολοῦνται οἱ κάτοικοι τοῦ νομοῦ Εὐρυτανίας;

1 Ἐκ ποίων νομῶν ἀποτελεῖται ἡ Ἠπειροῦς; 2 Ποία εἶνε ἡ πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Μαγνη-

σας; 3 Ποιὶ ὄρχαισι πόλεις ἔκριντο παρὰ τὸν Βόλο; 4 Μετὰ τίῳσι πόλεσιν συγκοινωνεῖσι σιδηροδρομικῶς ὁ Βόλος; 5 Ποῖα εἰσάγειται ἡ Καρδίττις γεωργικῇ σελή; 6 Ποῖα ἔχουσιν ὑπάρχοντα εἰς τὸν νομὸν Μαγνησίας;

1 Πῶς ἐλαττώθησαν τὰ θισσαλικά τέμπε; 5 Ποῖος ποταμὸς διέρχεται διὰ τῆς κοιλάδος τῶν Τεμπεῶν; 3 Εἰπὲ τίς ὁ Ἐπαρχίας τῶν νομῶν Ἀργείων μετὰ τῶν προκρινουσῶν αὐτῶν; 4 Μετὰ τίῳσι πόλεσιν συγκοινωνεῖ σιδηροδρομικῶς ἡ Ἀλφειὸς; 5 Πῶς ἀνοικιστὸν τὸ πλῆθος τῆς Τρίκαλας; 6 Ποῖα πόλεις ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν Βυζαντινῶν ἀνοικιστὸν τὸ πλῆθος Σαφῆς; 7 Τι εἶπε τὸ Μεγιστὸν καὶ ποῦ ταῦτα κείνται; 8 Πῶς γίνεται ἡ εἰς τὰς Ματωρὰς ἀνάβασις; 9 Ποῖα εἶνε ἡ πρῶτος οὐρα τοῦ νομοῦ Καρδίττης; 10 Ποῦν εἶνε τὸ ἐκτείνον τῆς Ἀρτης;

1 Ποῦ κείνται τὰ Σούνιον ἄκρον ἥρως; 2 Ποῖος ποταμὸς ὀρέσσεται τὴν Ἀττικὴν; 3 Ποῖος τὴν Βιωτίαν; 4 Ποῖος τὴν Φθιώτιδα; 5 Ποῖος τὴν Φωκίαν; 6 Ποῖον νομὸν διαίρει ὁ Ἀχελώϊος εἰς δύο μέρη; 7 Εἰπὲ τοὺς διακρίτους ποταμούς τῆς Εὐβοίας; 8 Ποῦν περρεῖ ὁ Πηνειὸς καὶ ποῖαν χώραν ὀρέσκει; 9 Ἰπὸ τίῳσι στρατοῦν ὀρέσσεται ὁ νομὸς Τροικίῳ; 10 Ἰπὸ τίῳσι ὁ νομὸς Καλιθέας; 11 Ποῖος ποταμὸς ὀρέσσεται τὸν νομὸν Ἀργιολίδος; 12 Ποῖαν χώραν διαίρει ὁ Κιρράσις ποταμὸς; 13 Ποῖος εἰς ὃ μέγιστος τῶν ποταμῶν εἰς Πελοπόννησον;

1 Ἰπὸ τίῳσι ποταμῶν διαίρεται ὁ νομὸς Ἠλείας; 2 Ἰπὸ τίῳσι ὁ νομὸς Ἀκαρτίας; 3 Ἰπὸ τίῳσι ὁ νομὸς Ἀργείας; 4 Ποῖον νομὸν ἀρρεῖ ὁ ποταμὸς Ἀσωπὸς; 5 Ποῖα ὄρη ἐκτείνονται ἐν τῇ νομῷ Ἀττικῇ; 6 Ποῖα ἐν τῇ νομῷ Βιωτίαν; 7 Πῶς ἐκτείνονται ὁ Ὄρεος; 8 Ποῖα ἔλλα ὄρη ἐκτείνονται ἐν τῇ νομῷ Φθιώτιδος; 9 Εἰπὲ τὰ ὄρη τῆς Φωκίας; 10 Εἰπὲ τῶν νομῶν ἐκτείνονται τὰ Πανακτολικά; 11 Ποῖα ἐκτείνονται τὰ ὄρη τῶν Ἀργείων; 12 Ποῖα εἰς τὰ ὄρη τῆς Θεσσαλίας; 13 Με αὐτὸν ὅσον ὀρέων διακρίνεται ἡ κοιλὸς τῶν Τεμπεῶν; 14 Ποῖα ὄρη ἐκτείνονται ἐπὶ τοῦ νομοῦ Ἀργιολίδος; 15 Ποῖα ἐπὶ τοῦ νομοῦ Κορινθίας; 16 Ποῖα ἐπὶ τοῦ νομοῦ Ἀργείας; 17 Ποῖα ὄρη ἐκτείνονται πρὸς Ν. τῆς Πελοποννήσου; 18 Ποῖα πρὸς Δ.;

1 Εἰπὲ μὲν μεγάλην λιμέναν ἐν Θεσσαλίᾳ; 2 Εἰπὲ δὲ ἄλλαν ἐν Αἰτωλίᾳ καὶ Ἀκαρνανίᾳ; 2 Μὲν ἐν Βιωτίᾳ; 4 Εἰπὲ τίνος νομοῦ εὐρίσκονται αἱ λίμναι Φινεὺς καὶ Συμφυλίδας; 5 Εἰπὲ τοὺς πρὸς Δ. κόλπους τῆς Στερεῆς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου; 6 Εἰπὲ τοὺς πρὸς Ν. τῆς Πελοποννήσου; 7 Εἰπὲ τοὺς πρὸς Δ. τῆς Στερεῆς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου; 8 Ποῖα εἶνε τὰ κυριώτερα ἀκρωτήρια τῆς Πελοποννήσου; 9 Ποῖα τὰ κυριώτερα τῆς Στερεῆς Ἑλλάδος; 10 Ποῖος πορθμῖος σχηματίζεται μεταξὺ τῆς Στερεῆς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννήσου

ΝΗΣΟΙ

Αἱ νῆσοι τῆς Ἑλλάδος διυλινται καὶ διαμερθεῖν εἰς δύο τάξεις, ἥτοι εἰς νήσους τοῦ Αἰγαίου Πελάγους καὶ εἰς νήσους τοῦ Ἰονίου Πελάγους.

Νῆσοι τοῦ Αἰγαίου Πελάγους.

Αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους περιλαμβάνονται: 1) τὰ Σποράδες, ὧς

αἱ μὲν βόρειοι πλὴν τῆς Σκύρου ὑπάρχοντα εἰς τὸν νομὸν Μαγνησίας, αἱ δὲ νότιοι Σαλαμίς, Αἴγινα, Πόρος, Ἰόρα, Σπῆτται εἰς τοὺς νομούς Ἀττικῆς καὶ Ἀργιολίδος 2) τὴν Εὐβοίαν τὴν μεγίστην τῶν νήσων τῆς Ἑλλάδος ἥτις μετὰ τῆς Σκύρου ἀποτελεῖ τὸν νομὸν Εὐβοίας καὶ 3) τὰς Κυκλάδας, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν νομὸν Κυκλάδων.

ΣΗΜ. Αἱ Σποράδες ἐκλήθησαν οὕτω διότι κείνται σποράδην ἐν τῇ πελάγει, αἱ δὲ Κυκλάδες διότι σχηματίζονται κύκλον περὶ τὴν ἱερὰν νήσον Ἀθήων.

ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Πληθυσμὸς 134,750 κ.

196. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Γλυκύτατον.

Ἐδαφος. Τὸ ἔδαφος τῶν μὲν πλείστων νήσων εἶνε ὑψοροφωτόν, τῶν δὲ ἄλλων ἠμικριστιῶδες καὶ ἄγονον.

Προϊόντα. Δημοτικὰ καὶ καρποὶ, οἷνοι ἐξαίρετοι, μέταξ, ἐλαιον, βαμβάκι, τυρὸς, ἀμύγδαλα, πορτοκάλια, λεμόνια καὶ τὰ ὀρεκτά, σμέουρες (ἐν τῇ Νάξῳ), στουπήρια, θείον (βύσσος, μυλόμετρα, ἀργυροῦχος λίθος (βαρυτίτης), ὀρεκτὸν ἄλας (ἐν τῇ Μήλῳ), κυνολίτζ (ἐν τῇ Κυμῳῳ) καὶ θηρακίτζη (πορσελάνη) ἐν τῇ Θήρῃ.

Ὄρη. Ἡ Κουβέρα (ἐπὶ τῆς Ἀνδρου), τὸ Δόμαστον (Ἄγρος Ἠλίας) ἐπὶ τῆς Μυκόνου, τὸ Γύρας (Τσιαννὴ) ἐπὶ τῆς Τήνου, ὁ Λοῖος (ἐπὶ τῆς Νάξου), ἡ Μάρτησσα (ἐπὶ τῆς Πάρου) καὶ ὁ Ἄγιος Ἠλίας (ἐπὶ τῆς Θήρας).

197. Διοικητικὴ Διαίρεσις.

Ὁ νομὸς Κυκλάδων διοικητικῶς διαιρεῖται εἰς ἑπτὰ ἐπαρχίας ἥτοι 1) εἰς τὴν τῆς Σκύρου, 2) τῆς Τήνου, 3) τῆς Ἀνδρου, 4) τῆς Κέας, 5) τῆς Νάξου, 6) τῆς Μήλου, καὶ 7) εἰς τὴν τῆς Θήρας.

1). Ἐπαρχία Σκύρου. Τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀποτελοῦσιν αἱ νῆσοι Σκύρος καὶ Μύκονος καὶ αἱ ἀκατοίκητοι νῆσοι Ἀῖλος, Πήρεια καὶ Γύραρος, Προτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ ΕΡΜΟΠΟΛΙΣ (18,700 κ.) πόλις νέα καίμην ἐπὶ τῆς νήσου Σκύρου καὶ κτισθεῖσα κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ὑπὸ Νεῶν καὶ ἑλλων Ἑλλήνων, οἵτινες μετὰ τὴν κα-

ταστροφὴν τῶν πόλεων τῶν κατέφυγον εἰς τὴν Σκύρον. Ἡ Ερμούπολις ἦτο μίξις τῶν ἐμπορικῶν νομῶν καὶ πλουσιωτέρων πόλεων τῆς Ἑλλάδος πρὸ τῆς ἐμπορικῆς ἀναπτύξεως τοῦ Πειραιῶς, ἔχουσα πολλὰ καὶ διάφορα ἐργαστήρια βιομηχανικὰ καὶ ναπηγεῖα ἱστιοφόρων πλοίων. Ἡ Σκύρος ἔχει μέγιστον καὶ ἀσφαλὴ λιμένα. Μετὰ τῆς Ερμούπολεως ἐνοῦται ἡ Ἄνω Σύρος ἐκτισμένη ἐπὶ λόφῳ βραχέως καὶ κωνοειδούς καὶ ἔχουσα 3,300 κ., ἐξ ὧν οἱ πλείστοι εἶνε Καθολικοί. Καὶ ἡ μὲν Σύρος εἶνε ἔδρα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Σύρου, Τήνου καὶ Μήλου, ἡ δὲ Ἄνω Σύρος εἶνε ἔδρα ἐπισκόπου Λατίνου.

Ἡ Μύκονος (4,000 κ.) νῆσος ἔχει ῥά, ὡρενὴν, βραχέως καὶ ὀλίγον εὐφορος, ἔχουσα πόλιν ὀνόματι Μύκονον (3,300 κ.) καίμην πρὸς Δ. τῆς Σύρου. Παρὶ τὴν Σύρον κείνται αἱ μικραὶ, βραχέως καὶ ἀκατοίκητοι νῆσοι Ἀῖλος, Πήρεια καὶ Γύραρος. Ἡ μὲν Ἀῖλος ὑπῆρξε ὀνομαστὴ εἰς τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἐνοικίετο ὡς ἱερὰ πόλις, διότι ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐγεννήθη ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀρτεμις καὶ ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε πολυτελέστατος ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτῆς. Ἡ νῆσος αὕτη ἦτο κατὰ τὴν ἀρχαιότητα σπουδαῖον ἐμπορικὸν κέντρον, ὁ δὲ λιμὴν αὐτῆς ἦτο αἰσιπτος πλήρης πλοίων καταπλεόντων ἀπανταχόθεν τῆς γῆς. Ἡ Πήρεια ἡ Μεγάλη Ἀῖλος χρησιμεύει νῦν ὡς λιμνοκαθαρτήριον.

2). Ἐπαρχία Τήνου. Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιλαμβάνει μόνον τὴν νήσον Τήνον (12,300 κ.) ἥτις εἶνε ὡρενὴ καὶ τραχεῖα παράγουσα ὀλίγους δημοτικῶς καρποὺς, ὀσπρία καὶ αἶνον. Προτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ κόμη Τήνος (2400 κ.) ἔχουσα καλὸν λιμένα καὶ ὀνομαστὴ διὰ τὸν ἐν αὐτῇ ὑπάρχοντα περικαλλὲς ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ τὴν ἐν αὐτῇ ἐκκλησίαν τῆς Θεομήτορος. Ἄλλαι κόμαι τῆς ἐπαρχίας εἶνε ὁ Πύργος (1,460 κ.) ΒΔ τῆς νήσου ὀνομαστὴ διὰ τὰ παρ' αὐτὴν καίμην λαομετὰ λευκοὶ καὶ πράσινοι μαρμαροὶ, καὶ Ἐνδράρα χωρίον, ἐν τῷ ὅπῳ εὐδρεῖται Λατίτιος ἐπίσκοπος, διότι τινεὶ τὴν κατωκίον τῆς νήσου εἶνε καθολικοί. Ἐν τῇ Τήνῳ

υπάρχουν και δύο μοναί καθολικών κληρικών.

3). **Έπαρχία Άνδρου.** Αυτή συνιστάται εκ μόνης τῆς νήσου "Ανδρου (18,800 κ.) καίται εἰς τὸ θεωρησιατικὸν μέρος τὴν Κυκλάδων νήσων. Τὸ κλίμα τῆς νήσου πάντως εἶνε ὑγιεινὸν τὰ ἐξ ἰαματικῶν αὐτῆς ὕδατων περιχέται. Εἰς τὰς κοιλιάδας αὐτῆς καλλιεργούνται πολλὰ ἐσπεριτοειδῆ καὶ ἄλλα ὑποτροφὰ δένδρα ὧν οἱ καρποὶ ἐξάγονται εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε ἡ πόλις "Ανδρὸς κατεμένη εἰς τὸ Α. μέρος τῆς νήσου καὶ ἔχουσα 1,880 κατ. ἀσχολούμενους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ναυτιλίαν. Ἡ "Ανδρὸς εἶνε ἔδρα τοῦ ἐπισκόπου "Ανδρῶν καὶ Κέας. Ἄλλαι κῶμαι τῆς νήσου εἶνε τὸ Γαῖθιον, ὁ ὁμοῦ Κορθῖον καὶ ἄλλαι.

3). **Έπαρχία Κέας.** Αυτὴ ἀποτελεῖται εκ τῶν νήσων Κέα (κοινῶς Τζήας 13,300 κ.) Κύθιον καὶ Σερφῖον. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ πόλις Κέα (4,700 κ.) κατεμένη ἐν τῷ μέσῳ τῆς νήσου ἐπὶ κοινωσιῶς λόφου καὶ ὀχυρωμένης ὡς πατρὶς τῶν διασώμων ποιητῶν Σημονίδου καὶ Βακχυλίδου. Ἡ νῆσος Κέα εἶνε κατάρυτος ὑπὸ δρυὸν, ἔχει ὄρεθον ὕψους καὶ παράγει οἶνον ἐξαιρετον, βαλάνια καὶ ὀλίγους δημητριακοὺς καρπούς.

Κύθιος (Θερμὰ) νῆσος μικρὰ καὶ ὀρεινὴ ἔχουσα 4,300 κατ. γεωργούς καὶ κύντας καὶ δύο ἀξίας λόγου κώμας τὴν ὁμώνυμον Κύθιον (2000 κ.) καὶ τὴν Δρυσιτιά (2400 κατ.). Ἐν τῇ Κύθῳ ὑπάρχουν καὶ θερμὰ ἰαματικὰ λουτρά.

Σερφῖος (3,800 κ.), μικρὰ καὶ πετρώδης νῆσος ἔχουσα καὶ ὁμώνυμον κώμην Σερφῖον ἐκτεταμένην ἐπὶ ἀπτόμου βράχου, ὅλην ἀπέχουσαν ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ ἔχουσαν 2,450 κ. ἀσχολούμενους εἰς τὴν γεωργίαν. Ἐν τῇ Σερφῷ ὑπάρχουν ὀρυκτὰ σιδήρου.

3). **Έπαρχία Νάξου.** Ἡ ἐπαρχία αὕτη συνιστάται εκ τῶν νήσων Νάξου, Πάρου, Ἀντιπαρίου καὶ τινῶν νησιδίων. Ἡ νῆσος Νάξος εἶνε ἡ μεγίστη, ὠρειωτάτη καὶ εὐφορώτατη τῶν Κυκλάδων ἔχουσα 15,600 κατ., ἐν εἰς καὶ πολλοὶ καθολικοί. Πρωτεύουσα αὐτῆς καὶ ὅλης τῆς ἐπαρχίας

εἶνε ἡ Νάξος (1,750 κ.) κώμη κατεμένη ἐν τῇ Δ. παραλίᾳ καὶ παράγουσα οἶνον καὶ τυρὸν ἐξαιρετον. Ἡ Νάξος παράγει ἐξαιρετον οἶνον, ἐλλειπτὰ κίτρα καὶ ἐν αὐτῇ ἐξορύσσεται ὁρυεὶς ἀρίστης ποιότητος, ἥτις χρησιμεύει πρὸς λειανὸν λίθων, μετάλλων καὶ ὀστέων. Ἄλλαι κῶμαι τῆς Νάξου εἶνε ἡ Ἀπείρανθος (2,000 κ.) τὸ Φιλότιον (1,800 κ.) καὶ ἡ Κομμαχὴ (1,400 κ.).

Ἡ νῆσος Πάρος (8,350 κ.) κατεμένη πρὸς ὁρμάς τῆς Νάξου εἶνε εὐφορὸς καὶ καλῶς καλλιεργημένη ὑπὲρ ἄν ὀνομαστὴ εἰς τὸν ὠρεῖον ἐν αὐτῇ ἐκκατεργάζονται ναὺν τῆς περιέου καὶ διὰ τὰ λαμπρά λευκά αὐτῆς μαρμαρα. Πρωτεύουσα τῆς νήσου εἶνε ἡ κώμη Παροικία (2,600 κατ.) Νάουσα (1,300 κατ.) ὀνομαστὴ τὸ πάλαι διὰ τὰ χιονόλευκα αὐτῆς μαρμαρα. Ἄλλα κώμη τῆς νήσου εἶνε αἱ Λεῦκαι. Ἡ μικρὰ νῆσος Ἀντιπαρὸς (ὠκεῖα) 600 κατ. κατεμένη ΝΔ. τῆς Πάρου εἶνε ἡρατιστευμένη καὶ ὀχυρωμένη διὰ τὸ μέγα σπήλαιον, ὅπερ ἔχει βάθος 100 πόδων ὑπὸ τὴν ἐπιφανείαν τῆς θαλάσσης καὶ εἶνε πλήρης ποικιλοσχημῶν σταλακτικῶν.

4). **Έπαρχία Μήλου.** Αυτὴ συνιστάται εκ τῶν νήσων Μήλου, Κιμωλίου, Σίφου, Φολεγάνδρου, Σιάκου καὶ τινῶν ἄλλων νησιδίων. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ κώμη Μήλου (κοιν. Πάκα) ἔχουσα ἀσφαλιστατον λιμένα καὶ 1,100 κ. ἀσχολούμενους εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ναυτιλίαν καὶ τὴν ἐξόρυξιν τῶν ὀρυκτῶν. Ἐν τῇ Μήλῳ εὐρέθῃ τῷ 1820 τὸ περιφρηστικὸν ἔργαλον τῆς Ἀπορίτης τῆς Μήλου, τὸ ὅποιον σήμερον εὐρίσκεται ἐν τῷ Λούβρῳ τῶν Παρισίων. Ἡ Μῆλος παράγει εἰνον,θεῖον, ἀργυρομυρτὴ βαρυτίτην, γύψον καὶ μολύβδην. Ἄλλαι κῶμαι εἶνε ὁ Τριωβασιλός, ἡ Τριφυλὴ καὶ ὁ Ἀδάμας, ἐκαστος τὸ πάλαι διὰ τὰ ἐν αὐτῷ χρυσορυχεῖα καὶ τὴν κεραμευτικὴν.

Κιμῶλιος (1,655 κ.) νῆσος μικρὰ ἔχουσα ἑδαφὸς ἀγρον, θερμὰς πηγὰς καὶ κινωλίδην γῆν καὶ ὁμώνυμον κώμην Κινωλίων. ΝΑ. τῆς Κιμῶλου καίται ἡ νῆσος Πόλιος ἔχουσα ὀλιγίστους κατοικοὺς ἀγροκότους.

Σίφος, νῆσος ὀρεινὴ καὶ ὀνομαστὴ

εἰς τὴν ἀρχαιότητα διὰ τὰ ἐν αὐτῇ μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ μολύβδου ἔχουσα 4,060 κ. ἀσχολούμενους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν ἀγροεμπορευτικὴν.

Φολεγάνδρος ΝΑ. τῆς Μήλου νῆσος μικρὰ, ἀλίμενος καὶ τραχεῖα ἔχουσα 1,000 κ. καὶ ὁμώνυμον κώμην.

Σιάκος, (700 κ.) νῆσος μικρὰ καὶ ἀλίμενος ἔχουσα ἀπὸ τοῦ μύθου αὐταὶ αἱ νῆσοι παράγουσιν οἶνον, αἱ δὲ ἐπιλοιποι νῆσοι εἶνε ἀκατοίκητοι καὶ τρέφουσιν αἰγας.

7). **Έπαρχία Θήρας.** Αυτὴ ἀποτελεῖται εκ τῶν νήσων Θήρας (Σαντορίνης), Θηρασίας, Ἴου, Ἀμοργῶν καὶ Ἀνάφης. Ἡ Θῆρα εἶνε νῆσος ἡρατιστευμένη, ξηρὰ καὶ ἀνωδρος ἔχει (13,800 κ.) ἐν εἰς καὶ πολλοὺς Ἕλληνας ὁμοτικὸν ὄργανον καὶ εἶνε ἔδρα ἐπισκόπου ὁρθοδόξου καὶ Λατίνου. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ κώμη Θῆρα (κοιν. Φηρα. 1,200 κ.). Ἄλλαι κῶμαι τῆς νήσου εἶνε ἡ Οἶα, ὁ Πόργος καὶ τὸ Ἐμπορεῖον.

Θηρασία (900 κ.), νῆσος μικρὰ ἔχουσα τέσσαρα χωρία, ὧν οἱ κατῴικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ἀμπελοργίαν.

Ἴος (Νιός), νῆσος μικρὰ κατεμένη ΒΔ τῆς Θήρας ἔχουσα κώμην ὁμώνυμον καὶ 2,100 κ. ἀσχολούμενους εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

Ἀμοργὸς (4,200 κ.), ἡ ἀνατολικωτέρα νῆσος τῆς Ἑλλάδος κατεμένη ΒΑ. τῆς Ἴου καὶ ἔχουσα ὁμώνυμον πρωτεύουσαν, καλούμενην κοινῶς Χώραν ἢ Κάστρον καὶ 1,000 κ.

Ἀνάφη (650 κ.) μικρὰ νῆσος ἡρατιστευμένη καὶ τραχεῖα πρὸς Α. τῆς Θήρας.

ΣΗΜ. Θῆρα ἢ Σαντορίνη ὀνομάζεται μικρὸν σύμπλεγμα νήσων ἡρατιστευμένων, αἵτινες σχηματίζουν κύκλον πέριξ μεγάλου κρατήρος ἔχοντος βάθος 390 περίπου μέτρων. Κατὰ τοὺς γεωλόγους, τὸ σύμπλεγμα τοῦτο ἀπτελεῖ εἰς προϊστορικοὺς χρόνους ἐν ὅλῳ, μερίστη δὲ ἐκρηξῆς ἐξοφεσφενδύθησιν εἰς κόνην τὴν ἐν τῷ κέντρῳ περιοχρῇ, σχηματίσασα οὕτω τὴν ἀβυσσον, ἣν παρατηροῦμεν σήμερον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σιμ-

πλέγματος. Καί πρὸς Α. μὲν ὄρουται ἐν σχήματι ἡμισελήρον ἡ Θήρα, παρυναίξουσα πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀδύσσου ἀποκρήμνου ἀκτῆς, πρὸς δὲ τὸ μέρος τῆς ἀνοικτῆς θαλάσσης μακρὰς ἐπικλινεῖς ἐκτάσεις κεκαλυμμένας ὑπὸ ξηαίρων ἀμπελων. Πρὸς Δ. τοῦ κρατῆρος κείνται, ὡς ἡρεισιζόμενα τεῖχη τοῦ ἡγαστείου, ἡ μικροτέρα νῆσος

Θηρασία και ὁ βράχος τοῦ Ἀσπρονη-
σίον, πλησίον τῶν ποσίων ζεῖει εἰσὶν ἡ
θάλασσα. Πρὸς Α. τῆς Θηρασίας ἀνέ-
δινσε περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος
ὡς κώνος λήδας ἡ Νέα Καϊμένη, ἤτις
πολλὴ βραδύτερον ἐπηξήθη διὰ νέων
προβολῶν, τῆς Ἀφροσύνης καὶ τοῦ
Γεωργίου. Κατὰ τὴν ἐτὶ 1866—1870
συνέβησαν χιλιᾶδες μερικὴν ἐκρήξησιν,
αἱ τινες ἐξορροῦντων εἰς θυρὸς 1,200
μέτρων περίπου τὰς τέρας, ἃς διέ-
κρυνον ἐξ αὐτῆς τῆς νήσου Κρήτης.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ἄρκον. Κουβάρα, Αἰμαστον, Γύ-
ρας, Ἀδῶς, Μάρπησσος, Ἀγ. Πίλας.
Ἐπαρχία. Σύρον, Τήνον, Ἀν-
δρον, Κέας, Νάξου, Μήλου, Θήρας.

Νῆσοι καὶ κώμαι.

Ἐπαρχία Σύρον. Σύρος, Ἐρ-
μούπολις, Ἀνω Σέρος, Μύκονος, Δι-
λος, Ρήνια, Γέρος.
Ἐπαρχία Τήνον. Τήνος, Πύρ-
ρος, Σύνδρα.

Ἐπαρχία Ἀνδρον. Ἀνδρος,
Γάθρον, Ὀμιος Κορθίου.

Ἐπαρχία Κέας. Κέα, Κίθνος,
Σέριφος.

Ἐπαρχία Νάξου. Νάξος, Ἀ-
πειρανθος, Φιλόποιν, Κομμακή, Πά-
ρος Παροαία, Ἀντίπαρος.

Ἐπαρχία Μήλου. Μήλος, Τρι-
οβασιός, Τριπυτή, Ἀδάμας, Κίμο-
λος, Σίγρος, Σίκατος.

Ἐπαρχία Θήρας. Θήρα, Φη-
ρά, Οἶα, Πύργος, Ἐμπορίον, Θη-
ρασία, Ἴος, Ἀμοργός, Χώρα, Ἀ-
νάφη.

Ἐρωτήσεις.—1. Εἰς τίνων νήσων ἀποτε-
λεῖται ὁ νοτὸς Κυκλάδων; —2. Εἰς πόσας ἐπαρ-
χίας διαιρεῖται; —3. Ποῖον ὄρος ὑπάρχει ἐπὶ τῇ
Ἀνδρῷ; —4. Ποῖον ἐπὶ τῇ Μυκόνῳ; —5.
Ποῖαι νῆσοις καίται περὶ τὴν Σύρον; —6. Τί
ἱστορικὸν γινώσκεις περὶ τῆς Δίλου; —7. Ποῖα
ἐκ τῶν Κυκλάδων νήσων ἔχει τὸν μεγαλύτερον
μήκον καὶ ποῖα τὸ πλάτος; —8. Εἰς πόσας νήσους
ἐκτείνεται ἡ Σύρος; —9. Ποῖα εἰναι τὰ ὄρη τῆς Μή-
λου καὶ ποῖα τὰ τῆς Θήρας; —10. Πῶς κατὰ
ταῦς γεωλόγους ἐκταταῖ ἡ ἀδυσος τῆς νή-
σου Θήρας; —11. Ποῖα νήσος καίται πρὸς Δ. τοῦ
κατὰ τῆς; —12. Εἰπὲ μίαν ἑλλην νήσον ἔχει
στρωθὴν πρὸς Δ. τῆς Θήρας.

1. Ποῖα εἰναι ἡ ἀνατολικότερα νήσος τῆς Ἑλ-
λάδος; —2. Εἰς πόσας νήσους ἐκτείνεται τὸ περιή-
ρον ἀγῶμα τῆς Ἀφροσύνης καὶ ποῖο τοῦτο ἐκο-
μισθῆναι; —3. Ποῖα κώμη τῆς Μήλου ἔχει τὸ πλά-
τος ἐκτείνεται διὰ τὴν αὐτὴν γεωγραφίαν; —4.
Ποῖα εἰναι ἡ μεγαλύτερη νήσος τῶν Κυκλάδων;
—5. Κρίνοντες τὸ ἀκρωτήριον Σούλων πρὸς

Α. ποῖαν νήσον συναντῶμεν; —6. Ποῖαι νήσοι
καίται πρὸς Α. τῆς Κέας; —7. Ποῖα νήσος
καίται πρὸς Α. τῆς Πάρου; —8. Εἰπὲ τίς σαρκαρ
νῆσος; καίται μετὰ Νέξου, Ἴου καὶ Ἀμορ-
γῶν; —9. Ποῖα νήσος καίται πρὸς Δ. τῆς Θήρας;

ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΝΟΜΟΙ	Πρωτεύου- σαι	Συνοί- κοι	Κάτοι- κοι
Ἐπαρχία Σύρον			
Ἐρμούπολις	Ἐρμούπολις	2	18,760
Μυκόνος	Μυκόνος	8	4,403
Σύρος	Ἀνω-Σύρος	66	9,014
Ἐπαρχία Κέας			
Κέα	Κέα	7	5,019
Δρυοπίδος	Δρυοπίς	1	2,386
Κίθνος	Κίθνος	1	1,967
Σέριφος	Σέριφος	13	3,851
Ἐπαρχία Τήνον			
Ἀνδρον	Ἀνδρος	24	8,603
Ἄρκον	Μπατοῖ	6	2,257
Γαθῶν	Κορμολοφίς	15	3,184
Κορθίου	Κορθιον	16	4,765
Ἐπαρχία Τήνον			
Τήνον	Τήνος	12	4,747
Παλάρου	Πύργος	5	2,888
Περαίας	Κώμη	16	2,769
Σωστήντου	Στενή	10	1,896
Ἐπαρχία Νάξου			
Νάξος	Νάξος	3	1,944
Ἀπειρανθίας	Ἀπείρανθος	2	2,145
Βίβλου	Τριπόδες	9	4,194
Κορμολοφίς	Κορμακή	4	2,894
Μαρπύσσης	Τσιπιδί	4	1,363
Νάουσας	Νάουσα	3	1,827
Πάρος	Παροαία	3	3,314
Τραγίας	Χαλκή	15	4,431
Ἰρίας	Λεῦκα	1	1,832
Ἐπαρχία Θήρας			
Θήρας	Φηρά	7	4,454
Αἰγίλη	Λαγιάδα	7	1,480
Ἀμοργός	Ἀμοργός (Χώρα)	8	2,826
Ἀνάφη	Ἀνάφη	1	643
Ἐμπορίον	Ἐμπορίον	8	2,789
Θηρασίας	Μαυλάς	4	855
Ἴου	Νέος	2	2,171
Καλλίστης	Πύργος	5	3,874
Οἶα	Ἀνω Με- ρά	4	2,500
Ἐπαρχία Μήλου			
Μήλος	Μήλος (Πλάκα)	7	4,637
Ἀδάμας	Ἀδάμας	2	673
Κιμωλός	Κιμωλός	1	1,655
Σίκινος	Σίκινος	2	697
Σίγρος	Ἀπολλωνία	7	4,060
Φολεγάδρου	Χώρα	6	1,000
Σύνολον		305	134,747

ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

Πληθυσμὸς 108,150 κ.

198. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Εὐκαρπία.

Ἐδαφός. Εὐφορώτατον.

Προϊόντα. Δημητριακὰ καρύοι,
εἶνος, ἐλιον, σίκα, μέλι ἐξάγεται,
ὄπωρον, καπνὸς καὶ λιγνίται (Κόρη).

Ὄρη. Τὸ Τελέθριον, τὸ Κανδήμι,
ἡ Ὀχη, ἡ Λίγρος, ἡ Πενταρία καὶ ἡ
Ὀλυμπος.

Ἀκρωτήρια. Τὸ Ἀρτεμίσιον
καὶ Κηροῖον, διάστημα ἐν τῇ ἱστορίᾳ
διὰ τὰ ἐν αὐταῖς γενομένα, πρῶτος
νεκροκρίσι, μετὰ τὸν τῶν Ἑλλήνων καὶ
τῶν Περσῶν. Ὁ Γερασιός (κ. Κεζὸ
Μαυτῆλι), Καρηεὺς καὶ ἄλλαι.

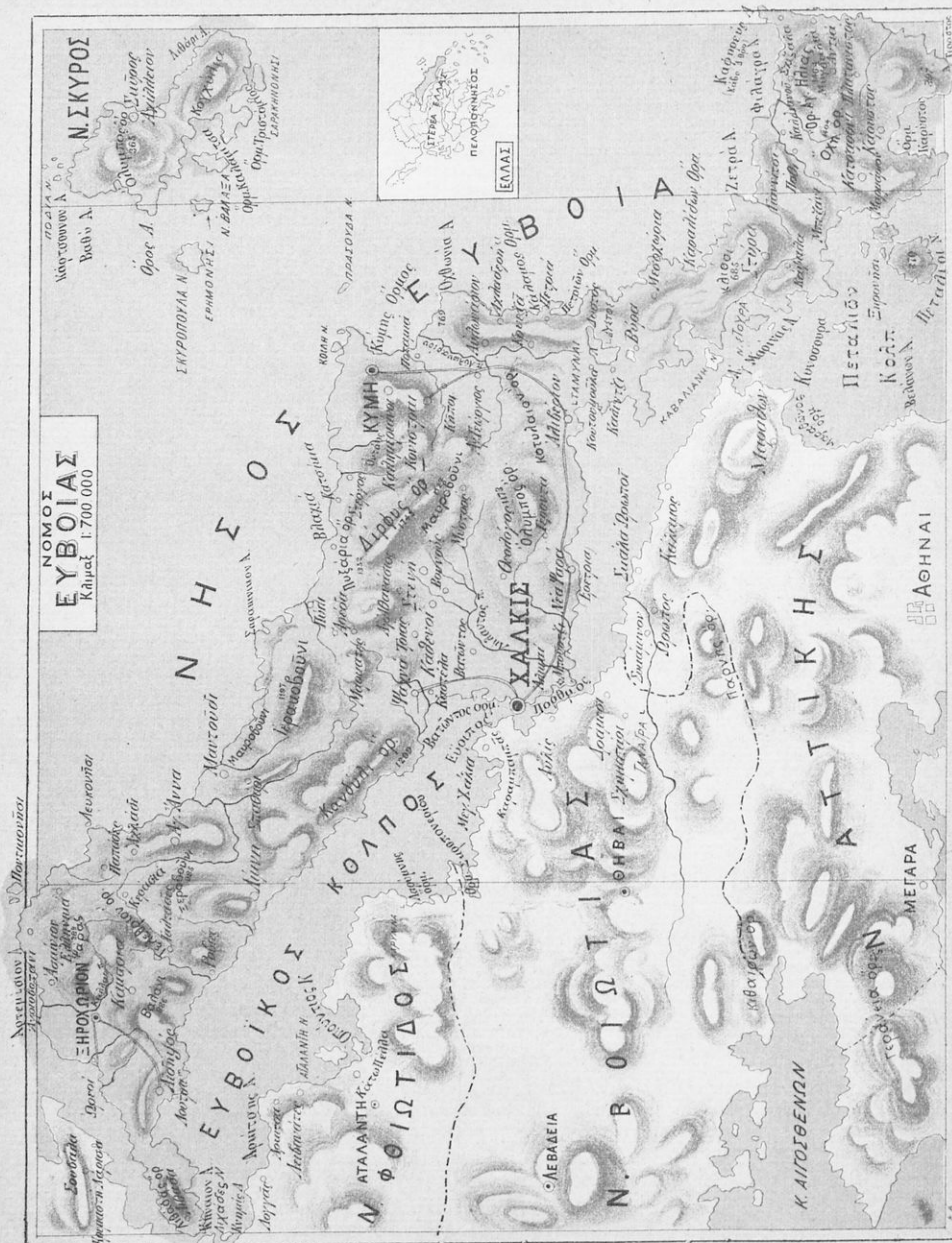
Ποταμοί. Οἱ χειμαρρῶδες Κάλ-
λας, Ἀλιαντος καὶ Νηλεὺς.

Ἐκδιόδοι. Ἡ τῆς Χαλκίδος, τοῦ
Σηροχωρίου, καὶ τοῦ Ἀλβερίου.

Πορθμός.—Ὁ τοῦ Εὐρίπου.

ΣΗΜ. Ἡ Εὐβοία εἶναι ἡ μεγίστη τῶν Ἑλ-
ληνικῶν νήσων ἐκτεταμένη ἀπὸ τῆς εἰσόδου
τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου μέχρι τῆς ΝΑ. παρα-
λίας τῆς Ἀττικῆς καὶ ἔχειται μέγιστον μήκος
160 χιλιορ. πλάτος δὲ περικύλιν μετὰ 22
καὶ 52 χιλιορ. καὶ ἔκταται 3,665 τετρ. γλ. Ἡ
νῆσος αὐτὴ καλυπτεται ὑπὸ ἑσπερίων ὄρεων,
μετὰ τῶν ὅποιων διανέμονται μικραὶ πεδῆ-
δες ἀρρέμναι ὑπὸ ἀσημέντιον χειμαρύν. Ἡ
δυτικὴ παραλία τῆς Εὐβοίας παρουσιάζει λιμέ-
νας πολλὰς, τὸ ἐξ πρὸς τὸ Αἰγαῖον μέρος αὐ-
τῆς εἶναι κατὰ τὸ πλείστον ἀπὸ τῆς ἀφ' ὧς
ἀνέμονται. Τὸ πλάτος τῆς νήσου ἀνοίχεται Διόλῃ
καὶ Μάρκας ὡς ἐκ τοῦ ἐπιμήκους αὐτῆς σχήμα-
τος. Εὐβοία δὲ ἐκτείνεται ὡς ἐκ τῶν πολλῶν καὶ
ὁρίων βουνῶν, οὓς διέτρεφον ἐπὶ τῶν παλαιότων
αὐτῆς γεωγράφων.

Ὁ Εὐβοισμὸς εἶναι στενὸν σχηματίζονον ἐκ
τῆς προέλευσιν τῆς ἀκτιστροειδοῦς μικρῆς χερ-
σονήσου τῆς Χαλκίδος ἀφ' ὧς καὶ τῆς στερο-
γῆλης Δωκετικῆς χερσονήσου τῶν Κιερεινοβουνίων
ἀφ' ἑτέρου. Τὸ στενὸν τοῦτο ἔχει πλάτος πο-
λλὸν μετὰ 40 καὶ 60 μέτρων καὶ εἶναι ὀνομα-
στέον διὰ τὴν ἐν αὐτῇ συμβαινόντα παλαι-
ροῖας. Ἀπὸ τῆς 20ης στήν ἑκατὴν ἡμέρας μέγα-
ρος τῆς νῆς τῆς ἐπομένης εὐνήνης καὶ ἀπὸ τῆς 1ης
μέχρι τῆς 22ας συμβαίνειν τακτικαὶ παλινδρο-
μαὶ ἀριθμοῦσαι 2 πλεμυρίδας καὶ δύο ἡμισυεκά-

καθ' ἡμέραν· ἐκαστὴ πλημμυρὴς ἢ ἔμπροσθεν διαρκεῖ ἔξ ὥρας, ἢ δὲ ἀνέμῳσι τοῦ ὕδατος ποικίλλει ἀπὸ 1—2 πόδ., ὑπὲρ τὴν συνήθη ἐπιφανείαν. Κατὰ τὰς λοιπὰς σελήνιακὰς ἡμέρας συμβαίνειν οὐ βέλτερον παλινροίαι.

199. Διοικητικὴ Διαίρεσις.

Ὁ νομὸς Εὐβοίας περιλαμβάνει τὰ νήσους Εὐβοίαν, Σάβρον καὶ Πεταλίου καὶ διακρίνεται εἰς τρεῖς ἐπαρχίας, 1) Χαλκίδος, 2) Ξηροχωρίον καὶ 3) Καρυστίας.

1) **Ἐπαρχία Χαλκίδος.** Αὕτη περιλαμβάνει τὴν χώραν, ἥτις ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ ὅρους Τελεθρίου μέχρι τοῦ Κανδήριου καὶ τῆς Δίρφυος. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ ΧΑΛΚΙΣ (8,600 κ.), πόλις καίμην ἐπὶ τοῦ στενοῦ τοῦ περὶ τοῦ Εὐρίπου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει σιδηρὰ γέφυρα, δι' ἣς Χαλκίς συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς Βιωτίας. Ἡ Χαλκίς εἶνε ἔδρα τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Χαλκίδος καὶ Ξηροχωρίου καὶ ἔχει πολλὰ ἐργαστήρια οὐνοπνευματοποιίας καὶ διαφόρων ἄλλων βιομηχανικῶν προϊόντων. Ἐν τῇ Χαλκίδι κατοικοῦσιν εἰσὶν καὶ τινες Ὀθωμανοὶ καὶ Ἑβραῖοι. Τὰ Νέα Ψαρά (623 κ.), κόμη συνοικισθεῖσα ἐπὶ τῶν ἐρείπιων τῆς ἀρχαίας Ἑρετρίας ὑπὸ Ψαριανῶν μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς νήσου Ψαρῶν. Ἡ δὲ Ἑβρετρία καταστράφη τῷ 490 π.Χ. ὑπὸ τῶν σαρατηκῶν Δατίδος καὶ Ἀρταφέρνης τῶν ὑπὸ τοῦ Δαρείου περσθέντων ἵνα καθυποταξῶσι τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Ἑβρετρία εἶχε τὸ πάλαι θέατρον, γυμνάσιον καὶ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὃν σώζονται πλεῖστα ἐρείπια. Αἶμω (Αἰγαί, 2,070 κ.) κόμη παράλιος, ἥ οἱ κάτοικοι ἀσχυλοῦνται περὶ τὴν ναυτιλίαν καὶ γεωργίαν. Ἀγία Ἄννα (1,460 κ.), Στενή (1,350 κ.), Μεντούδι (1020 κ.), Ψαχνὰ (1530 κ.).

2) Ἐπαρχία Ξηροχωρίου.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιλαμβάνει τὴν πρὸς Β. τοῦ Τελεθρίου ὄρους χώραν

τῆς Εὐβοίας. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε τὸ Ξηροχώριον (3,500 κ.) κόμη κατάρτος ἐξ ἐλαίων καὶ ἄλλων ὁπωροφόρων δένδρων καὶ ἀπέχουσα μίαν περίπου ὥραν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Αἰδηφός (1,200 κ.) κόμη ὥρεα καίμην εἰς τὰς ὑπορείας τοῦ Τελεθρίου. Ἡλίστειον ὥραν μακρὰν τῆς Αἰδηφού κείνται παρὰ τὴν θάλασσαν τὰ ἐκαστὰ ἱερὰ καὶ θεοῦχα λουτρά κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ εἰς τοῦ, καθ' ἡμᾶς χρόνους. Ὁρεοὶ (700 κ.) κόμη μικρὰ καίμην παρὰ τὸν ὑπόνομον περὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Ἰστυαίας καὶ οὕτω τὸ ἐπίνειον τοῦ Ξηροχωρίου.

3) Ἐπαρχία Καρυστίας.

Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιλαμβάνει τὸ ΝΔ. μέρος τοῦ νομοῦ Εὐβοίας τὸ ἐκτείνονμενον μέχρι τῆς Δίρφυος καὶ τῶς νήσους Σάβρον καὶ Πεταλίου. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ Κόμη (4,800 κ.) πόλις ἀρχαία μικρὰν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀπέχουσα καὶ ἐπίσημος διὰ τὸν λαμπρὸν αὐτῆς μέλαν οἶνον καὶ τοὺς λιγνίτας. Ἀλβερῖον (1,400 κ.) ὀλίγον τῇ θαλάσσει ἀπέχον, εἶθα καίτοι τὸ ἐπίνειον αὐτοῦ, ἡ Σκάλα. Κάρυστος (1,400 κ.) κόμη καίμην εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ὀχη; 1/2 ὥραν μακρὰν τῶν ἐρείπιων τῆς ἀρχαίας Καρύστου. Τὸ Ἀδωνάριον (1,470 κ.) κόμη μεσόγειος, αἱ Κορινθιοὶ καὶ οἱ Καλαμεριῖνοι. Ἡ νῆσος Σάβρος, καίμην ἀπέχοντι τῇ Κόμῃ, ἔχουσα πόλιν ὑπόνομον καὶ 3,500 κ. ἀσχυλοῦμενος εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ναυτιλίαν. Πεταλοὶ τέσσαρες μικρὰ νῆσοι καίμην ΝΔ. τῇ Καρύστου ἀνήκουσαι εἰς τὸν βρασιλέα καὶ παράχουσαι ἐλεγκτὸν οἶνον.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Ὁρη. Τὸ Τελεθριον, τὸ Κανδήλι, ἡ Ὀχη, ἡ Δίρφυς, ἡ Πενταριά, ὁ Ὀλυμπος.

Ἀκρωτήρια. Ἀρεμίσσιον, Κηραῖον, Γερασίδος, Καρηγεῖς.

Ποταμοί. Κάλλας, Αἰλάντος, Νηλεῖς.

Ἐπαρχία. Χαλκίδος, Ξηροχωρίον, Καρυστίας.

Πόλεις καὶ κῶμαι. Χαλκίς. Νέα Ψαρά, Αἶμω, Ἀγία Ἄννα, Στενή Μαντούδι, Ψαχνὰ, Ξηροχώριον, Αἰδηφός, Ὁρεοί, Κόμη, Ἀλβερῖον, Κάρυστος, Ἀδωνάριον, Κορινθιοὶ, Καλαμεριῖνοι.

Νῆσοι. Σάβρος, Πεταλοί.

Ἱστορικὰ πόλεις καὶ τοποθεσίαι. Ἀρεμίσσιον, Κηραῖον, Ἑβρετρία, Κάρυστος.

Ἐρωτήσεις.—1. Ποία εἶνε ἡ μέγιστος τῶν Ἑλληνικῶν νήσων; —2. Ποῖον ὄρος καίεται εἰς τὸ κέντρον τῆς Εὐβοίας; —3. Μετὰ τίμων ὀρίων συνδέεται ἡ Δίρφυς πρὸς Β. καὶ μετὰ τίμων πρὸς Ν.; —4. Ποῖον μέρος τῆς νήσου παροιστᾷται ἀπὸ τῆς ἀποκρίνουσας; —5. Πῶς ὀνομάζεται τὸ στεῖνον τοῦ Εὐρίπου, καὶ τί συμβαίνει ἐν αὐτῷ; —7. Ἐκ ποίων νήσων ἀποτελεῖται ὁ νοτὸς τῆς Εὐβοίας; —8. Ποῦ καίται ἡ Αἰδηφός καὶ διατεῖ εἰς ὀνομαστὴν; —9. Ποίας κόμης ἐπίνειον εἶνε οἱ Ὁρεοί; —10. Εἰπέτε διαφόρους κόμης ἐν τῇ νομῷ ἐχούσας πληθυσμὸν ἔτη τῶν 1500 κατ.

ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύουσαι	Νῆσοι	Κάτοικοι
Ἐπαρχία Χαλκίδος			
Χαλκιδεῖον	Χαλκίς	12	15,989
Αἰγαῖον	Αἶμω	18	3,956
Δίρφυον	Στενή	9	4,354
Κηρεῖον	Μαντούδι	15	3,359
Αἰλιαντεῖον	Καθεῖον	16	4,303
Μεσσαπίον	Ψαχνὰ	18	4,355
Νηλεῖον	Ἀγία Ἄννα	14	4,753
Νέον-Ψαρῶν	Ἑβρετρία	2	652
Ἐπαρχία Ξηροχωρίου			
Ἰστυαῖον	Ξηροχώριον	19	7,791
Αἰδηφῖον	Αἰδηφός	7	3,961
Τελεθρίον	Καράρις	16	4,076
Ἐπαρχία Καρυστίας			
Κυραῖον	Κόμη	8	7,615
Αἰλιαντόν	Ἀδωνάριον	20	6,216
Ταμνέον	Ἀλβερῖον	23	7,112
Καρυστίον	Κάρυστος	27	8,053
Κονιστήριον	Κονιστήρις	13	3,876
Κοτυλαῖον	Καλημεριῖνοι	20	5,739
Μαρμαρίον	Κασταρίνι	24	3,179
Σάβρον	Σάβρος	1	3,512
Στέρων	Στέρων	14	3,926
Σύνολον		296	106,777

ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ

Αὗται καίνται πρὸς Δ. τῆς Ἑλλάδος ὀνομασθεῖσαι Ἰόνιοι ἐκ τοῦ Ἰονίου πελάγους καὶ Ἐπτανήσος ἐκ τῶν ἐπτὰ τῶν μεγαλειτέρων ἐξ αὐτῶν. Αἱ Ἰόνιοι νῆσοι ὑποταχθεῖσαι τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν καὶ μετὰ ταῦτα ὑπ' ἄλλων, περιήλθον ἐπὶ τέλους ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας, ἥτις τῷ 1864 παρεχώρησεν αὐτάς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ Ἐπτανήσος πλὴν τῶν Κυθέρων διαίρεται πολιτικῶς εἰς τέσσαρας νομούς, εἰς τὸν τῆς Κερκύρας, τῆς Κεφαλληνίας, τῆς Λευκάδος καὶ τῆς Ζακύνθου.

ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

Πληθυσμός 70,100 κ.τ.

200. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Γλυκὸν.

Ἑδαφος. Ὁρεισταίως καὶ λίαν εὐφορον.

Ὅρη. Ὁ Αἶνος (Μεγάλου Βουνό) ὅστις εἶναι ὑψηλὸς καὶ κατὰ φύσιν ὑπὸ ἐλατῶν.

Προϊόντα. Ἐλαιον, εἶνος, σταφίς, βρώσας, πορτοκάλια καὶ ὄπωραι.

Χερσόνησος. Ἡ τῆς Πάλης, τῆς Ἐρίσσου καὶ ἡ τοῦ Ἀργοστολίου.

ΣΗΜ. Κατὰ τὴν Δ. ἄκρην τῆς Παλικῆς Χερσονήσου παρατηρεῖται παράδοτον φαιόμενον Στρογγύλιος μίγας βράχου, 35 ποδῶν κυκλικῆς περιφέρειας, ἐντὸς τῆς θαλάσσης εὐρισκόμενος, ἀεὶ νύκτωρ, ῥέμα κιεῖται, ὅτε μὲν ἐνούμενος μετὰ τῆς στερεᾶς οὐδὲ δι χωρίζεται. Τὸν βράχον τοῦτον ἐπὶ Ἀγγλικῇ κατοχῇ, εἶσε καὶ ἐξήγησε νὰ οὐρῇ δι' ὅλης τῆς ἐνότητός του μίγα ἀγγλικὸν ἀμόβαλον ἀλλ' ὑπέρβην λόγυατον νὰ κινήσῃ τῆς θέσεώς του.

Ἀκρωτήρια. Τὸ Πάνορμον, ὁ Ἀθῆρας καὶ ἄλλα.

201. Διοικητικὴ Διαίρεσις. Ὁ

νομὸς Κεφαλληνίας ἀποτελεῖται ἐκ μόνῃς τῆς νήσου Κεφαλληνίας διαίρεται πολιτικῶς εἰς τρεῖς ἐπαρχίας, εἰς τὴν τῆς Κρανιάς, τὴν τῆς Πάλης καὶ τὴν τῆς Σάμης.

1). **Ἐπαρχία Κρανιάς.** Αὐτὴ περιλαμβάνει τὸ ΝΑ. μέρος τῆς νήσου. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶναι τὸ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ (9,250 κ.), πόλις κειμένη ἐν τῇ δεξιᾷ παραλίᾳ τοῦ ἡμῶν ὅπου κόλπου ἔχρου-

σα λεγόμενα ἀσφαλῆ. Ἄλλαι κῶμαι τῆς ἐπαρχίας εἶναι τὰ Μεταξάτα, Δειλῶντα, Φαρακιάτα, Ἀσπρογέλακα καὶ Βαλοαμάτα. Πλησίον τῆς κώμης ταύτης κεῖται ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Γερασίμου, τοῦ προστάτου τῆς νήσου, ἐν τῇ ἵπῳ εὐρίσκειται τὸ σεπτὸν λειψάνον τοῦ ἁγίου. Πᾶσαι αἱ κῶμαι αὗται συνδέονται μετὰ τῆς πρωτεύουσας δι' ἀγκυρίων ὁδῶν.

2). **Ἐπαρχία Πάλης.** Αὕτη

περιλαμβάνει τὴν ὑμῶν ὅπου χερσόνησον, πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι τὸ Ληξοῦρον (5500 κ.), ἡ δευτέρα πόλις τῆς νήσου κειμένη ἐν τῇ ΝΑ. παραλίᾳ τῆς χερσονήσου Πάλης. Ἄλλαι κῶμαι εἶναι Μονοπολάτα, Χανδάτα, Καμναράτα καὶ ἄλλα.

ΣΗΜ. Πρὸ τοῦ στομίου τοῦ ἡμῶν τοῦ Ἀργοστολίου καὶ ἀντικρὺ τοῦ Ληξοῦρου εὐρίσκονται δύο ὑδρόμυλοι κινούμενοι διὰ θαλασσίου βέματος, καταπίπτοντες μετὰ ταῦτα, παρὰ τοὺς περίσσορρας νόμους ἐντὸς βαρᾶθρου, τοῦ ὅπου αἱ ἐκβολαὶ μένουσι ἀγνωστοί.

3). **Έπαρχία Σάμης.** Αυτή περιλαμβάνει το ΒΑ. μέρος της νήσου και την χερσόνησον Ξηροσόν. Πρωτεύουσα αυτής είναι η Αιγιαλός Σάμης, κώμη μικρά (400 κ.). "Άλλαι κώμαι είναι Άσosos, Φισκάριον, Αγία Εθνημία, Μακρονήσια και Άλλιαι.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Όρη. Δίως.

Έπαρχίαι. Κρανιάς, Πήλης, Σάμης.

Πόλεις και κώμαι. Άρσινόωλον, Μταζάιτα, Δελινάια, Φοραζιλία, Άσπορογέρακα, Βαλαμύτα, Αη ξοίριον, Μονοπολίτα Χανδύτα, Καμναράτα, Αιγιαλός Σάμης, Άσosos, Φισκάριον, Άγ. Εθνημία Μακρονήσια.

Έρωτήσεις. — 1. Ποία είναι η πρωτεύουσα του νομού; — 1. Τι περιέργον φαινόμενον παρατηρείται παρά την Παλικήν Χερσόνησον; — 3. Πλυσίον τίνας κώμης κείται η μόνη του Άγ. Γερασίμου; — 4. Ποία είναι η δεύτερη πόλις της Κερκυράς; — 5. Είπτε τας κυριώτερας κώμας του νομού.

ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Πληθυσμὸς 45,150 κ.

202. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Εὐχάρης καὶ ὑμνίου.

Ἔδαφος. Εὐφορώτατον.

Προϊόντα. Οἶνος, ἔλαιον, σταφίς, ἐσπεριωτὴ καὶ διάφοροι ὄπωροι.

Ἀκρωτήρια. Σχοδρά, Μαράθιας, Ἰέραξ καὶ Κερί.

Ἡ Ζάκυνθος εἶνε νήσος πεδινή διακοπτερμένη μόνον ἀπὸ Β. πρὸς Μ. ὑπὸ τοῦ ὄρους Σκοποῦ. Τὸ σχῆμα καὶ τὸ ἔδαφος αὐτῆς, αἱ ἐν αὐτῇ ἀπαντοῖσαι θειοὺργιαι πηγαί, αἱ ἀφθονοὶ ρυφῆς καὶ αἱ συγκαλῆς ἐπισυμβαινόντες σεισμοὶ ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ Ζάκυνθος ὑπέστη πολλὰς ἐξ ἡφαιστείου ἐνεργείας μεταβολάς. Αἱ τερπνὰ κώμαι καὶ αἱ εὐα.θεῖς ἐπαύλειες προσδίδουσιν εἰς τὴν νήσον ὅψιν ἐκτεταμένον παρθεῖσιον διὰ τοῦτο καὶ εἰ Εὐρωπαῖοι ἐκκλίσαν αὐτὴν "Αἴθος τῆς Ἀνατολῆς.

203. Διοικητικὴ Διαιρέσις. Ὁ νομὸς Ζακύνθου συνιστάμενος ἐκ μόνῃς τῆς νήσου Ζακύνθου καὶ τῶν πρὸς Ν. αὐτῆς μικρῶν νήσων Στρογγύων ἀποτελεῖ μίαν ἐπαρχίαν. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας

εἶνε ἡ ΖΑΚΥΝΘΟΣ (14,600 κ.) πόλις καυμένη εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς νήσου, καὶ εἰς τὰς ὑπορείκει ὕψους βουνού, ὅσα ἐδρὰ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ζακύνθου καὶ ἔχουσα λαμπρὰν προκομὴν, πολλὰ ἐκπαιδευτικὰ καὶ φιλοanthρωπικὰ κατastήματα καὶ μεγαλοπρεπεστάτων κτὶν τοῦ ἁγίου Διονυσίου, ἐν τῷ ὑποφ. ρηθίσσεται τὸ σεπτὸν αὐτοῦ λείψανον. "Άλλαι κώμαι τῆς νήσου εἶνε Ἄνω, Μίσση καὶ Κάτω Γερασίριον (2,120 κ.), Ἄνω Μίσση καὶ Κάτω Βολίμια (1600 κ.) Μονάκι (1,200 κ.), Σκονιάκισον, Πανώντια, Μαχαιράδον καὶ ἄλλαι. Παρὰ τὸ ἀκρωτήριον τῆς νήσου Κερί ὑπάρχουσι πρὸς τὰς νήσους.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Έπαρχίαι. Ζακύνθος.

Πόλεις καὶ κώμαι. Ζάκυνθος, Γερασίριον, Βολίμια, Μονάκι Σκονιάκισον.

Έρωτήσεις. — 1. Ἐκ τίλων νήσων ἀποτελεῖται ὁ νομὸς Ζακύνθου; 2. Τι γινώσκεις περὶ τοῦ ἔδαφους τῆς Ζακύνθου; 3. Εἰς ποῖον μέρος τῆς νήσου ὑπάρχοντι ὄρη; 4. Ποῖος ἀκρωστής τοῦ νομοῦ ὑπάρχει εἰς Ζάκυνθον.

ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Πληθυσμὸς 94,680 κτ.

204 Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Ἠπιον καὶ γλυκὺ.

Ἔδαφος. Εὐφορώτατον.

Προϊόντα. Ἐλαιον ἐξαιρετικὸν καὶ οἶνος.

Όρη. Τὸ μᾶλλον ἕξιν λόγου ὄρος τοῦ νομοῦ εἶνε ὁ Παντοκράτωρ ἐν τῇ νήσῳ Κερκύρα. Τὰ δὲ τῶν ἄλλων νήσων ὅση εἶνε χαμηλὰ καὶ ἀκατάστα ὑπὸ ἑλκῶν καὶ ἀμυχθάλων.

Ἀκρωτήρια. Δασκίμμη, Ἀμφίπαρος καὶ ἄλλαι.

205. Διοικητικὴ διαιρέσις. Ὁ νομὸς Κερκύρας ἀποτελεῖται ἐκ τῶν νήσων Κερκύρας καὶ Παζῶν καὶ ἐκ 4 ἄλλων μικρῶν καὶ διαμερίζεται πολιτικῶς εἰς δύο ἐπαρχίας, εἰς τὴν τῇ Κερκύρας καὶ εἰς τὴν τῶν Παζῶν.

1). **Έπαρχία Κερκύρας.** Αὐτὴ συνίσταται ἐκ τῆς νήσου Κερκύρας καὶ τῶν ΒΑ. αὐτῆς καυμένων μικρῶν νήσων. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε ἡ Κε-

ρκυρα (Κερκοί) πόλις ἀρχαία καυμένη ἀντικρὺ τῆς Ἑπείρου καὶ ἔχουσα 18,000 κ., ἐξ ὧν πολλοὶ εἶνε Εὐρωπαῖοι καὶ Ἰουδαῖοι. Ἡ Κερκυρα εἶνε λίαν ἑμπορικὴ πόλις ἔχουσα λιμένα εὐρύτατον, διάφορα ἐργαστήρια βιομηχανίας, εὐρυτάτας καὶ ἀνερόφυτους πλατείας, ἀνὰ κτορα τῷ βασιλεῖος μαξ, βιβλιοθήκην, ἀδασκαλεῖον ἀγγέλιον, ἀδασκαλεῖον θηλέων, θέατρον, φρενοκομείον, σχολὴν τῶν ἐπιδόρων ἀξιωματικῶν κλπ. Εἶνε δὲ ἔδρα Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ἀρχιεπισκόπου. Ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ὑπάρχει ὁ περιχαλῆς ναὸς τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, ἐν τῷ ὑποφ. εὐρίσκειται καὶ τὸ σεπτὸν λείψανον αὐτοῦ.

Πρωστάται τῆς Κερκύρας εἶνε τὸ Μανδουά (3,850 κτ.) ἡ Γαρίθα (2,400 κ.), ὁ Ἄγιος Ρόκος (2,600 κτ.). Ἐπαρὶ κώμαι τῆς νήσου εἶνε ὁ Ποταμὸς (1,760 κτ.), ὁ Ἄγιος Μανθασ (1,410 κτ.), τὸ Γαστοῖρι (1,100 κτ.) παρὰ τὸ ὑπεῖον κείται ἡ μεγαλοπρεπεστάτη ἐπαύλις τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Αὐστρίας Ἑλισαβετ καλοῦμένη Ἀγίλλειν, εἰς Κασοσάδες καὶ ἄλλαι. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῇ Κερκύρας ὑπάρχοντι καὶ αἱ μικραὶ νῆσοι Ὀθωνοί, Ἐρίκονα καὶ Μαθεράκιον.

2) **Έπαρχία Παζῶν.** Τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀποτελοῦσι δύο μικραὶ νῆσοι, Παζὸς καὶ Ἀντίπαζος.

Ἡ νήσος Παζὸς εἶνε πετρώδης καὶ ἄνθος παράχουσα ἔλαιον περὶεργμον καὶ ἔχουσα 4,850 κτ. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ κώμη Γάιος ἔχουσα ἀσφαλίστατον λιμένα. Ἡ μικρὰ νήσος Ἀντίπαζος ἔχει πηγὰς πετρελαίου.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Όρη. Ὁ Παντοκράτωρ.

Έπαρχίαι. Κερκύρας, Παζῶν.

Πόλεις καὶ κώμαι. Κέρκυρα, Μανδουά, Γαρίθα, Ἄγιος Ρόκος, Ποταμὸς, Ἄγ. Μανθασ, Γαστοῖρι, Κασοσάδες.

Νῆσοι. Ὀθωνοί, Ἐρίκονα, Μαθεράκιον, Παζός, Ἀντίπαζος.

Έρωτήσεις. — 1. Διατὶ αἱ πρὸς Δ. τῆς Ἑλλάδος κείμεναι νῆσοι καλεῖνται Ἰονοὶ καὶ Ἑπείρους; — 2. Ἐκ ποῖων ἀποτελεῖται ὁ νομὸς Κερκύρας; — 3. Ποῖος ναὸς ὑπάρχει ἐν αὐτῇ; — 4. Ποία εἶνε τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς Κερκύρας;

ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ

Πληθυσμός 43,200 κατ.

206. Φυσική 'Αποψις

Κλίμα. Γλυκί.

'Εδαφος. Τό εδαφος τῆς μὲν νήσου Λευκάδος εἶνε ὁρεινὸν πλὴν τῆς παραλίας ἐνθα ὑπάρχουσιν κατωρεῖται πεδιάδες, τῆς δὲ νήσου 'Ιθάκης ὁρεινόν.

Προϊόντα. 'Ελαιοὺν, εἶνος, σταφίς.

'Ακρωτήρια. Λευκάδας ὀνομαστέον ἐν τῇ ἀρχαιότητι, διότι ἐξ αὐτοῦ ἐλέγετο ὅτι ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν ἡ ποιήτρια Σαπφώ.

207. Διοικητικὴ Διάρθρωσις. Ὁ νομὸς Λευκάδος περιλαμβάνει τὰς νήσους Λευκάδα, 'Ιθάκην καὶ τὰς νησιδάς Τάφρον, Κάλαμον καὶ Καστὸν διακρίνεται διοικητικῶς εἰς δύο ἐπαρχίας εἰς τὴν τῆς Λευκάδος καὶ εἰς τὴν τῆς 'Ιθάκης.

1) **'Επαρχία Λευκάδος.** Αὕτη συνίσταται ἐκ τῆς Λευκάδος (29,900 κ.) καὶ τῆς Τάφρου. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ ΛΕΥΚΑΣ, πόλις κειμένη παρὰ τὸν πορθμὸν ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς τῆς νήσου ἔχουσα (5,800 κ.) ἀσχολομένους εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ οὐσὰς ἐδρα ἐπισκόπου. Ἡ νήσος Λευκάς κειμένη πρὸς Δ. τῆς 'Ακαρνανίας ἡνοῦτο τὸ πάλαι μετ' αὐτῆς καὶ ἀπέτελε γερσάνηρον· ἐπειτα δὲ διωρύχθη ὁ ἰσμός αὐτῆς ὑπὸ τῶν κατακτητῶν Κορινθίων καὶ οὕτω μετεβλήθη εἰς νήσον.

Ἄλλα κώμαι τῆς νήσου ἀξιόλογοι εἶνε ἡ Καρυνά (1,870 κ.), ὁ Ἅγιος Πέτρος (1,270 κατ. ἡ Βασιλικὴ καὶ ἄλλαι.

2) **'Επαρχία 'Ιθάκης.** Αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τῆς νήσου 'Ιθάκης (13,300 κ.) καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ δυτικῇ παραλίᾳ κειμένων μικρῶν νήσων Καλάμων, Ἄποικον, Ἀρκονδίου καὶ Ἐχινάδων.

Ἡ 'Ιθάκη εἶνε διάσημος νήσος, διότι ὑπῆρξε πατρίς τοῦ πολυμήχανου Ὀδυσσεῶς. Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας εἶνε ἡ 'Ιθάκη ἡ Βαθύ (1,700 κατ.) πόλις κειμένη ἐν τῷ μεγάλῳ ἀσφαλυστάτῳ λιμένι. Ἡ 'Ιθάκη εἶνε ἐδρα τῆς ἐπισκοπικῆς 'Ιθάκης. Κώμαι ἄξια λόγου εἶνε τὸ Περαιχώριον (1040 κ.) τὸ Κίονιον (1400 κ.) καὶ ὁ Σιανρὸς (540 κ.).

Κάλαμος, νήσος μικρὰ κειμένη ΒΑ. τῆς 'Ιθάκης παρὰ τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ ἔχουσα κώμην ὀνόματι. Ἡ Καστὸς καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ νῆσοι εἶνε μικραὶ, ὧν οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ναυτιλίαν.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

'Επαρχίαι. Λευκάδος, 'Ιθάκης.

Πόλεις καὶ κώμαι. Λευκάς, Καρυνά, Ἅγ. Πέτρος, Βασιλική.

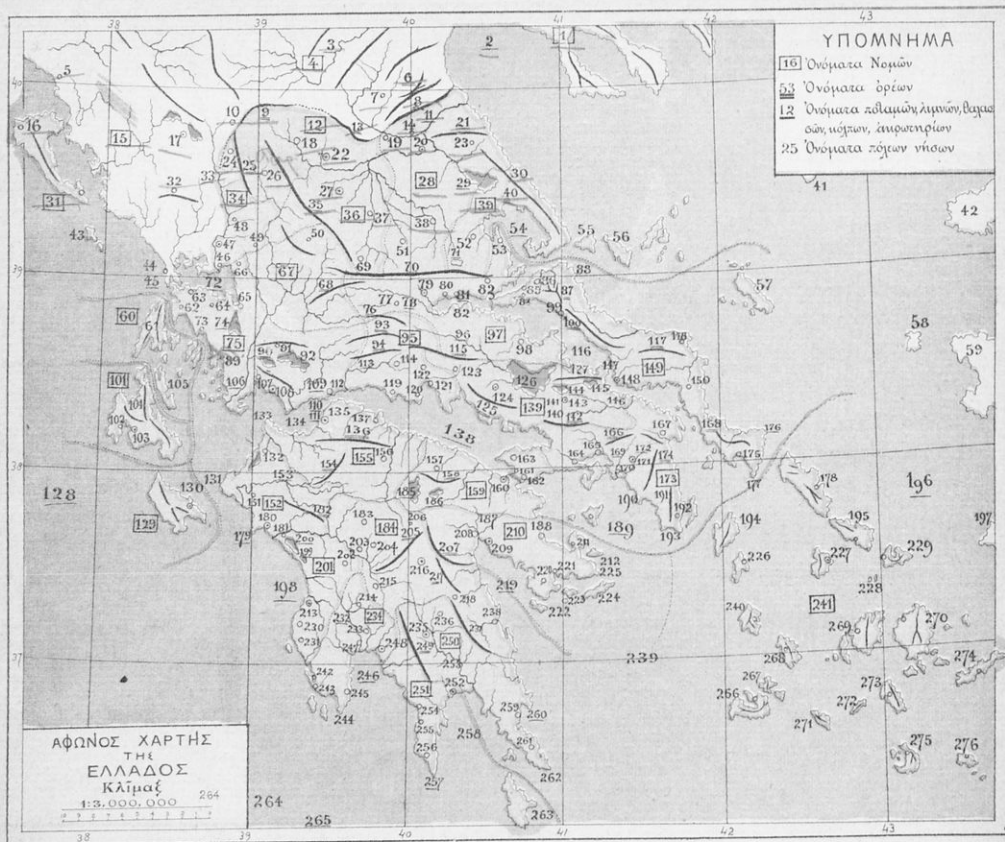
Νῆσοι. Τάφρος, Κάλαμος, Καστὸς, Ἄποικος, Ἀρκονδίου, Ἐχινάδες.

'Ερωτήσεις. 1. Ἐκ πότων νήσων ἀπο-ελεῖται ὁ νομὸς Λευκάδος; 2. Τίνος πατρίς εἶνε ἡ 'Ιθάκη;—3. Μετὰ τίνας ἔθρας ἡνοῦτο ἡ Λευκάς;

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

- 1 Χαλκιδική χερσόνησος
- 2 Θερμαϊκός κόλπος
- 3 Π. Αζιάκιον
- 4 Μακεδονία
- 5 Δελβινόν
- 6 "Ορ. "Ολυνπος
- 7 "Ελασσόν
- 8 Τέμνη
- 9 "Ορος Ζυγός
- 10 Μενίδιον
- 11 Πινειός
- 12 Νομός Τρικκάλων
- 13 Προφήτ. "Ηλίας
- 14 Τύρναβος
- 15 "Ηπειρος
- 16 Κέρκυρα
- 17 "Ιωάννινα
- 18 Καλαμπάκα
- 19 Ζάκρος
- 20 Λάρισα
- 21 "Ορος "Οσσα
- 22 Τρίκαλα
- 23 "Αγιά
- 24 Καλαρύται
- 25 "Ορη Τζομέρκα
- 26 Γαρόκι
- 27 Καρδίτσα
- 28 Νομός Λαρίδας
- 29 Λίμνη Βοιωτίας
- 30 "Ορος Πάλιος
- 31 Νομός Κερκύρας
- 32 Σούλι
- 33 Ποταμός Αραχθός
- 34 Νομός Αρτας
- 35 "Ορος Πίνδος
- 36 Νομός Καρδίτσας
- 37 Σοφάδες
- 38 Φάρσαλα
- 39 Νομός Μαγνησίας
- 40 Βόλος
- 41 Ν. "Άγιος Ευστράτιος ("Αλόννσος)
- 42 Ν. Δεσφός
- 43 Ν. Παξοί
- 44 Πρέβεζα
- 45 "Άκτιον "Ακρωτήριον
- 46 Μενίδιον
- 47 "Αρτα
- 48 "Αγνανια
- 49 Σχωρτέσσινα
- 50 "Αγραφα
- 51 Δομοκος
- 52 "Αλμυρός
- 53 Μυζέλα
- 54 Κόλπ. Παγασητικός
- 55 Ν. Εκιάθος
- 56 Ν. Εκόπελος
- 57 Ν. Εκύρος
- 58 Ν. Παρά
- 59 Ν. Χίος
- 60 Νομός Λευκάδος
- 61 Ν. Λευκάς
- 62 Μοναστηράκι
- 63 Βόνιτσα
- 64 Δουτράκι
- 65 Κραδάδαρος
- 66 Δοϊνίστα
- 67 Νομός Εύρυτανίας
- 68 "Ορος Τυμφηστός
- 69 Ρεντίνα
- 70 "Ορ. "Οθρυς
- 71 Πλάτανος
- 72 "Αμβρακικός Κόλπος
- 73 Ζαθέρδα
- 74 Α. "Αμβρακία
- 75 Ν. Αιτωλίας και "Ακαρνανίας
- 76 "Ορος Οίτη
- 77 "Υπάτη
- 78 Π. Σπερχειός
- 79 Λαμία
- 80 Στιλίοις
- 81 Μαλιακός κόλπ.
- 82 Θερμοπύλαι
- 83 Γαρδικιον
- 84 Αιδηψός
- 85 "Ωρεοί
- 86 Ξηροχώριον
- 87 "Ορος Τελεθριον
- 88 "Ακρ. "Αρτεμίσιον
- 89 "Αστακός
- 90 Αυσμαχία
- 91 "Αγρίνιον
- 92 Α. Τριχωνίς
- 93 "Ορος Γκιόνα
- 94 "Ορος Κόραξ
- 95 Ν. Φωκίδος
- 96 "Ορ. Καλλιδόμον
- 97 Ν. Φιδιώτιδος
- 98 "Αταλάντη
- 99 Αίγινη
- 100 "Ορος Κονδύλα
- 101 Ν. Κεφαλληνίας
- 102 Αιχούριον
- 103 "Αργυρόλιον
- 104 "Ορος Αίγιος
- 105 "Ιθάκη
- 106 Π. "Αχελώος
- 107 Αιτωλικόν
- 108 Μεσολόγγιον
- 109 Π. Εύηνος
- 110 "Αντίρριον
- 111 Ρίον
- 112 Ναυπακτος
- 113 Π. Μόρνος
- 114 Λοιδωρίκιον
- 115 "Ορος Παρνασσός
- 116 Ευβοϊκός κόλπος
- 117 "Ορος Δίρφυς
- 118 Κύμη
- 119 Βιτρονίστα
- 120 Γαλαξειδιον
- 121 "Ιτέα
- 122 "Αμφισσα
- 123 "Αράχωβα
- 124 Λεβιάδα
- 125 "Ορος "Ελικών
- 126 Α. Κωπαίς
- 127 "Ορος Πτόν
- 128 "Ιόνιον πέλαγος
- 129 Ν. Ζακύνθου
- 130 Ν. Ζάκυνθος
- 131 "Ακρ. Γλαρύντζα
- 132 Μανωλάς
- 133 "Ακρ. "Αραξός
- 134 Νομ. Πατρών
- 135 Πάτρα
- 136 "Ορος Παναχαϊκόν
- 137 Αίγινη
- 138 Κορινθιακός κόλπος
- 139 Ν. Βοιωτίας
- 140 Κρικετούκιον
- 141 Θεσπία
- 142 "Ορος Κιθαίρων
- 143 Θήβαι
- 144 Α. "Υλική
- 145 Παραλίμνη
- 146 Π. "Αδωπός
- 147 Πορθμός Εύριπου
- 148 Χαλκίς
- 149 Ν. Εύβοίας
- 150 "Αλιθέριον
- 151 Γαστούνη
- 152 Ν. "Ηλείας
- 153 Π. Πινειός
- 154 "Ορος "Ερύμανθος
- 155 Ν. "Αχαΐας
- 156 Καλάβριτα
- 157 Τρίκαλα
- 158 "Ορος Κυλλήνης
- 159 Ν. Κορινθίας
- 160 Κόρινθος
- 161 Δουτράκι
- 162 Καλαμάκι
- 163 Περαχώρα
- 164 Μέγαρο
- 165 "Ελευσίς
- 166 "Ορος Πάρνης
- 167 Μαραθών
- 168 "Ορ. "Ορη
- 169 Κηφισός
- 170 Πειραιεύς
- 171 "Αθήναι
- 172 "Ιλισός
- 173 Ν. "Αττικής
- 174 "Ορος Πεντελικόν
- 175 Κάρυστος
- 176 "Ακρ. Καφηρείος
- 177 "Ακρ. Γεραστός
- 178 Ν. "Ανδρός
- 179 "Ακρ. "Ιχθύς ή Κατάκολον
- 180 Πύργος
- 181 Κρέστενα
- 182 "Ορος Φολόη
- 183 Λαγκάδια
- 184 Ν. "Αρκαδίας
- 185 Α. Φενεός
- 186 Α. Στυμφαλία
- 187 Μυκίναι
- 188 "Επίδαυρος
- 189 Σαρωνικός κόλπος
- 190 Βάρη
- 191 "Ακρ. Ζωστήρ
- 192 Κερατιά
- 193 Λαύρειον
- 194 "Ακρ. Σούνιον
- 195 Ν. Κέα
- 196 Ν. Τήνος
- 197 Αίγαίον Πέλαγος
- 198 Ν. "Ικαρία
- 199 Κυπαρισσιτικός κόλπ.
- 200 Ρίδοιον
- 201 "Αγουλινίτσα
- 202 Ν. Τριφυλίας
- 203 "Ανδρίτσαινα
- 204 Καρύταινα
- 205 Δημ. Τάκα
- 206 "Ορος Μαίναλον
- 207 "Ορχομενός
- 208 "Ορος "Αρτεμίσιον
- 209 "Αργος
- 210 Ναυπλιον
- 211 Ν. "Αργολίδος
- 212 Μέθανα
- 213 Πόρος
- 214 Κυπαρισσία
- 215 Μεληγάδα
- 216 Μεγαλόπολις
- 217 Τρίπολις
- 218 "Ορος Παρθένιον
- 219 "Άγιος Πέτρος
- 220 "Αργολικός Κόλπος
- 221 Κρανίδιον

222 Έρμιονη.—223 Σπέρτσια.—224 Ν. Δοκός.—225 Ύδρας.—226 Άκρο Σκύραρον.—227 Ν. Κύθνος.—228 Σύρος.
229 Δήλος.—230 Ν. Μύκονος.—231 Φιλιππιάδα.—232 Γαργαλιάνοι.—233 Π. Μεθώνιας.—234 Αδελφάνη.—235 Ν. Μεδονίας.—236 Σπάρτη.—237 Βρέσταινα.—238 Όρος Πάρνων.—239 Λαωνίδιοι.—240 Μυρτών Πελάγος.—241 Σέριφος.—242 Ν. Κυκλάδων.—243 Πέλος.—244 Μεθώνη.—245 Άκρ. Άκρίτας.—246 Κορώνη.—247 Μεσσηνιακός κόλπος.—248 Μεσσηνή.—249 Καζάμαι.—250 Όρ. Ταΰγετος.—251 Ν. Λακεδαιμόνος.—252 Ν. Λακωνική.—253 Γύθειον.—254 Εύρωτας Π.—255 Οίτυλον.—256 Αρεόπολις.—257 Λαγεία.—258 Άκρ. Ταΐναρον.—259 Λακωνικός κόλπος.—260 Μονεμβάσια.—261 Επίδαυρος Λιμνιά.—262 Φαρακλόν.—263 Άκρ. Μαλέας.—264 Κύθηρα.—265 Μεσόγειος θάλασσα.—266 Κοντινόν πέλαγος.—267 Μήλος.—268 Κίωλος.—269 Σίφνος.—269 Πάρος.—271 Πα-

ξός.—272 Φολέγανδρος.—273 Σίκινος.—274 Ίος.—275 Άμοργός.—276 Θήρα.—277 Άνάφη.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΦΩΝΟΥ ΧΑΡΤΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ποιους νομούς περιστώνει ο αριθμός 173, 139, 149, 97 και 95. Διά τίς ος αριθμούς περιστώνται οι Άθήναι; Ποιον όρος της Άττικής περιστώνται διά του αριθμ. 166; Διά τίνος αριθμού περιστώνται ο Όλυμπος; Διά τίνος ή Όσσα; Διά τίνος τή Πήληιον; Ποιός ποταμός περιστώνται διά των αριθμών 33, 11, 78 και 106; Ποιόν πρωτεύοντα νομόν περιστώνει ο αριθμός 235, 227, 209, 135, 130 και 124; Ποιόν άκρωτήρη περιστώνται διά του αριθμ. 190 και ποιόν διά του 133. Ποιία κύματα εν Εύβοία περιστώνται διά των αριθμών 84, 85 και 86; Ποιία χώρα

πρός Β. της Ελλάδος περιστώνται διά του αριθμ. 4 και ποιία διά του αριθμ. 7.

Διά τίνος αριθμού περιστώνται τή Τέμνη; Τί περιστώνει ο αριθμός 16, 15 και 14; Ποιία πόλεις περιστώνει ο αριθμός 17, 18, 20, και 22; Ποία όρη περιστώνται διά του αριθμού 25; Ποιον νομόν περιστώνει ο αριθμός 28 και ποιόν ο 31; Ποία όρη περιστώνται διά των αριθμών 30 και 35; Ποιους νομούς περιστώνει ο αριθμός 36, 39 και 67; Ποιία πόλεις περιστώνται διά των αριθμών 38, 40, 47, 51 και 52; Ποιους κόλπους περιστώνει ο αριθμός 54, 72, 81, 116 και 189.

Ποία άκρωτήρια περιστώνται διά των αριθμών 45, 88, 176, 177 και 190. Ποιός ποταμός περιστώνται διά των αριθμών 109, 113 146, 153, 169, 172; Ποιία νήσοι περιστώνται ο αριθμός 226, 227, 228, 229, 240, 266, 267, 268, 269 και 270; Τί περιστώνει ο αριθμός 50, 55, 68 και 70 κ.λ.

Σ η μ. Ό δίστακαλος κατά των αὐτῶν πρό- πον ὕψεται ἐν ἑξακισχί τῶν μνηστῶν ἐπὶ τῶν διαφόρων ἀριθμῶν τοῦ ὑπομνήματος τοῦ ἀνωτέρου χάρτου τῆς Ἑλλάδος.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΦΥΣΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

208. Έδαφος. Τό έδαφος τής Ελλάδος συγκείμενον κατά τό πλείον ἐκ σχιστollίου καί άσβεστοollίου σπείρεται λιθάνθρακωδών στρωμάτων, έντός των οποίων κείνται οί λιθάνθρακες, οί τοσούτον χρήσιμοι εἰς τήν μεταλλουργίαν καί βιομηχανίαν. Ἐν Κύμῃ, Ἀλιβερίῳ καί Ὠρωπῷ εὐρίσκονται παρτίαι καίται λεγνιτών. Τά πετρώματα τής Ἀττικῆς καί ἰδίως τής Πεντέλης, τοῦ Ὑμηττοῦ καί τοῦ Ἀλφειοῦ εἰνε λίαν μεταλλωφόρα περιέχοντα μολύβδιον, σίδηρον καί σμύρνα, καί παρίχουσι μάγμαζα καί εἰκοδομησίμους λίθους. Ἐν Ραφίνῃ καί Πικερμῷ εὐρίσκονται στρώματα ἐρυθρῶν ἀργίλλων, ἐν οἷς ἐγκλείονται καί ἀπολιθώματα μεγαλοπρεπεστάτων θηλαστικῶν ζῶων (μαστόδοντος, δεινοθηρίου).

209. Θεομή καί ἱαματικά ὕδατα. Ἀλλοιωσίς τής ἐπιφανείας τοῦ εἰδαφους.

Αἱ πολλαί καί θαυμασταί ἱαματικά πηγαί τής Ελλάδος οὐρίσκονται εἰς ὕδατογενεῖς καί ἡραίστειους ἐνεργείας αἵτινες καί νῦν ἐξακολουθοῦσιν ἀλλοιοῦσαι τό έδαφος τής Ελλάδος. Οὕτω λ. χ. ὁ Ἀλφείος ἐκαλύψε τό ἐρείπιον τής Ὀλυμπίας, ὁ Ἀχελώος αὐξάνει ἀδικλείπτως τό έδαφος ἀποθῶν τήν θάλασσαν, ὁ Μελιτικός κόλπες ἡλάττωθη ὑπό τοῦ Σπερχεῖου, οὕτως τό ζεῖλα βαθμηδόν προεκβάλλεται. Αἱ ὑπόγειοι σήραγγες τής Κοπάδος, τής Φανεοῦ κτλ. παρασύρουν ὑπό τό ὄρη τάς προσχώσεις (λίαν, ἀπείρματα ρυτῶν) καί καταθέτουν αὐτάς μακράν ἐπίτων πεδιάδων καί καθίστῶσι τοιούτοτρόπως τάς πεδιάδας γονιμοτάτας.

Τά ἡραίστεια καί ἰδίως τά ἐν Θήρᾳ παράγουσι ἐκ διαλεκτώτων νέας ὀρυκτάς ὕλας, αἵτινες συντελοῦσιν εἰς τήν προσκύθησιν τοῦ εἰδαφους. Οὕτω κατά τήν τελευταίαν ἐν έτει 1866 ἐκρήνι παρήγαγον τὰ νησίδια Ῥέαν καί Ἀρρόεσσαν, ἄτινα ἐνω-

θίντα μετά τοῦ Γεωργίου ἀπετέλεσαν τό νῦντιν ἄκρον τής Νέας Κωσμήνης.

Ῥωτήσεις.—1. Ποῶν στρωμάτων σπείρεται τό έδαφος τής Ελλάδος;—2. Ποῦ εὐρίσκονται λεγνίται;—3. Τί περιέχουσι τά πετρώματα τής Ἀττικῆς;—4. Εἰς ποῖον μέρος τής Ελλάδος ἐγκλείονται ἀπολιθώματα ζῶων;—5. Ποῦ οὐρίσκονται αἱ ἱαματικά πηγαί τής Ελλάδος;—6. Εἰπὶ μέρη τινά τής Ελλάδος ἄτινα ὑπείστησαν ἀλλοίωσιν ἐκ τῶν ὕδατογενῶν ἡ ἡραίστειων ἐνεργειῶν;

210. Κλίμα. Ὡς μία μακρά καί προμήκης χερσονήσος προβάλλουσα ἡ Ελλάς διά μέσον τριῶν θαλάσσων, τοῦ Ἰονίου, τής Μεσογείου καί τοῦ Αἰγαίου πελάγους καί εἰς εὐκαρτον γῶγαν κειμένη ἀποτελεῖ χώραν ἰδικιπέρας εὐνοήσασαν τοὺς κατοίκους αὐτῆς. Οὐδεμία ἐξ ἄλλῃ χώρα τής γῆς παρουσιάζεται ὡς ἄγλαον ἐνδικίτημα θεῶν, ὡς τόπος, ἐν ᾧ ἐγεννήθησαν αἱ Μούσαι, ἐν ᾧ ἀνεπτύχθησαν αἱ ἐπιστήμαι καί αἱ τέχναι καί εἰς ἃν ὅλα τὰ νεώτερα τής Εὐρώπης ἔβην, οὐρίσκουσι τό ἥθικον καί κοινωνικόν αὐτῶν μεγαλείον. Ὁ περιώνυμος γίγαντος οὐρανός τής Ἀττικῆς εἰνε ὁ αὐτός σχεδόν ἐφ' ἅπαν τό ἑλληνικόν έδαφος. Ἐάν δέ οὐρίστανται κατά τόπους κλιματτολογικά ποικιλία, αὐταί εἰνε πρεῖν τῆς εἰδικῆς θέσεως πρὸς τὰ νοτιώτερα ἡ βορειώτερα, πρὸς τὰ παρὰ τῇ μεσογείᾳ, πρὸς τὰ πεδινά ἢ πρὸς τὰ ὕψηλά καί ὄρεινότερα. Πλὴν δέ τούτων οὐτε τό φύσος εἰνε ἐν Ελλάδι ὀρεμύ, παγερὸν καί διαρκές, οὐτε ὁ καύσων λίαν ὑπερβολικός. Μίστος θερμοκρασίας ὅρος τοῦ μέν χειμῶνος εἰνε μεταξύ 90 καί 150 ἑκτατοναβάθμων, τοῦ δέ θέρος μεταξύ 250 καί 270. Τό ἔαρ καί τό φθινόπωρον μικράς σχετικῶς διαρκείας διαδίδονται ἀποτόμως ὁ χειμὼν καί τό θέρος. Αἱ βρογαί ὄρων ὡς ἐπὶ τό πλείστον τοῦ χειμῶνος, σπανίως πίπτουν τήν θερινήν ὥραν. Καί ἡ χιών ἐπ' οὐδενός σχεδόν τῶν ὄρων τής Ελλάδος διαρκεῖ καλ' ὅλον τὸν ἐνιαυτόν.

211. Φυτά. Τά φυτά τής Ελλάδος ἐπισύρουσι τήν προσοχὴν καί τό ἐπιστημονικὸν ἐνδιαφέρον τῶν βοτα-

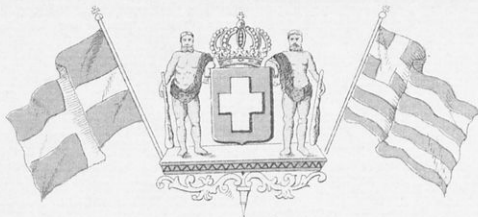
νικῶν διά τήν ἀπειρον πληθύν καί τήν ποικιλίαν τῶν εἰδῶν, ἐξ ὧν πλείστα ἐλλείπουσιν ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ. Τό ἐμβαδόν τῶν ἐν Ελλάδι ὀσπῶν ἀποτελεῖ ὡς ἐγγιστα 8,000,000 στρέμματα ὧν 550,000 μόνον ἐν τῇ Σπέρῃ Ελλάδι. Κατὰ τὰ εἶδη τῶν δένδρων ἡ ἑλὰτη ἀποτελεῖ τὰ 35 0/0, ἡ πεύκη τὰ 200/0 καί τὰ φυλλοβόλα δένδρα (ὄρος, καστανεία, ὕψα) τὰ 45 0/0. Τὰ ὄρη καί αἱ ἐπαρχίαι ἐνθα ὑπάρχουσιν ἐκτεταμένα δασα εἰσιν ἡ Πίνδος, ἡ Ὄσσα, τὸ Πήλιον, αἱ ἐπαρχίαι Φθιώτιδος, Εὐρυτανίας, Βαλίου, Βονιτσης, Ἀρτης, Ἀκαρτίας, Κορινθίας, Κυνουρίας, Ἠλείας καί ἄλλαι.

212. Ζῷα. Μεγάλα ἄγρια θηλαστικά ἐν ὑπάρχειν πλείον ἐν Ελλάδι, τὸ δέ σύνολον τῶν ἐν αὐτῇ θηλαστικῶν ἀνέρχεται εἰς 61 εἶδη οἷον ὁ λύκος (Σπέρῃ Ελλάς), ὁ θῶς, ἡ ἀλώπηξ, ὁ ἀρουράκις (ὁ μαστίζων τοὺς ἄγρους τής Θεσσαλίας), ὁ κάπρος, ἡ ἑλαρος (Ἀκαρνανίᾳ), ἡ ὄρκα (Παρνασσός), ἡ ὄρεινή τίς (Οἷτη), Τυμπερηστῆς, Πίνδος), ἡ κόκκη συγχὴ εἰς παρχίας, ἡ κάμηλος (μόνον εἰς τὰς πεδιάδας τής Λαμίας καί Ἀμφίσης), ὁ βοῦβαλος κτλ.

213. Πτηνά. Πτηνῶν ὑπάρχουσι 358 εἶδη, ὧν τό ἐν τρίτον ἐπιδημητικὰ διακείμενα καί νεοσσοποιούντα ἐν τῇ χώρᾳ, εἰα ὁ γυψ, ὁ γμιαστῆς, ἡ ἑρῆα, ἡ γλαυξ κτλ.

214. Ῥεπτερά. Ῥεπτεῶν ὑπάρχουσι πολυπληθῆ εἶδη, ὧν ἰσθύνον εἰνε ἡ ἑχιδνα.

215. Ὑχθόες. Ἐκ τῶν ἱχθύων γνωστά εἶδη ὑπάρχουσι 240 περίπου, ἐκ τῆς αἰτίας τῶν ὕστων τὸ ἡμέλειπράττει ἀρετὸν χρῆμα. Ἡ παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀλφειοῦ λίμνη τής Ἀγουλινίτης καί τό Μεσολόγγιον εἰσιν οἱ σπουδαιότεροι ἀλιευτικαί σταθμοὶ τοῦ κράτους, ἐνθα ὑπάρχουσιν μεγάλα ἱχθυοπρῆεῖα, τὰ γνωστά ὑπὸ τήν προσωπομυίαν βιβέρια. Ἐκτός τῶν εἰς τὰς ἀγοράς φερεμένων προσάτων ἱχθύων ταριχεύονται ἐν τῷ Κορινθια-

κῶ κύλῳ καὶ παρὰ τὴν Εὐβοίαν μεγάλην ποσὴν χρυσῶν, ἀργυρίων, χαλκῶν, σιδηρῶν καὶ ἐγγέλων· τὸ δὲ αὐτοπάραχον, ὅπερ εἶναι ἰδίως τεταρτηγευμένα ὠρία κεφάλαιον, εἶναι κυρίως προῖον τοῦ Μεσολογγίου.

Ἑρωτήσεις. — 1. Τί γενόμενα ἐν γένει περὶ τοῦ κλίματος τῆς Ἑλλάδος; — 2. Ποῖος εἶναι ὁ μέσος ὅρος θερμότητος τοῦ χειμῶνος καὶ ποῖος ὁ τοῦ θύρου; — 3. Ἐκ πόσων στρεμμάτων ἀποτελεῖται ὡς ἐγγιστα τὸ ἐμβαδὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι ὁσίων; — 4. Ποῦ εὐρίσκονται τὰ περισσότερα ὁσά; — 5. Ἐκ ποῶν κυριώτερον δένδρων ἀποτελούνται τὰ ἐν Ἑλλάδι ὁσά; — 6. Ποῖον εἶδος δένδρου καταλαμβάνει τὸν μεγαλύτερον χώρον; — 7. Εἰπέ τὰ ὄρη καὶ τὰς ἐπαρχίας ἐν αἷς ὑπάρχοντες ἐκτεταμένα ὁσά; — 8. Ὑπάρχουσι ἄγρια θηρία ἐν Ἑλλάδι; — 9. Ποῦ ἀπαντᾷται ὁ λύκος; — 10. Ποῦ ὁ ἀρούρατος; — 11. Ποῦ ὁ κάπρος; — 12. Ποῦ ἡ ὀρενὴ ἀεὶ; — 13. Ποῦ ὁ ζῶν ἀπαντᾷται εἰς τὸν Παρνασσόν; — 14. Ποῖον εἶδος πεδίων τῆς Ἀσπιδος καὶ τῆς Ἀμφισσης; — 15. Ποῦ ἀπαντᾷται ἡ φύκη; — 16. Ποῦ εἶναι πετὰν ὑπάρχοντες ἐν Ἑλλάδι; — 17. Ποῖος εἶναι ὁ σπουδαιότερος ἀλμυρὸς τοῦ αἰθίου καὶ ποῦ; — 18. Ποῦ ταριχεύονται μεγάλα ποσὰ ἰχθύων;

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

216. Πληθυσμὸς. Πάντες οἱ κάτοικοι τῆς νῦν Ἑλλάδος εἶναι Ἕλληνας τὴν καταγωγὴν, ἐκτὸς μόνως τινὸς Ἀλβανῶν, ὧν ἡ ἀνάμειξις χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς 15ης ἀκροντακτηρίου, μικροῦ τινος ἀριθμοῦ Τούρκων κατοικοῦντων ἐν Κερκύρῃ, Χαλκίδι καὶ Λαρίῳ, καὶ μικροῦ τινος πληθυσμοῦ Μωαμεθανῶν, οἵτινες ἔμειναν εἰς τὴν χώραν μετὰ τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα προσάρτησιν τῆς Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας. Ἕλληνας δὲ καὶ Ἀλβανοὶ ἀνήκοντες πάντες εἰς τὴν ὁρθόδοξον ἐκκλησίαν, πλὴν 15 περίπου χιλιάδων, οἵτινες Ἕλληνας ὄντες, ἀνήκουντες εἰς τὴν Καθολικὴν ἐκκλησίαν ἔχοντες ἰδίως ἐπισκόπους καὶ ἱερεῖς καὶ κατοικοῦντες ἰδίως εἰς τὰς Κυκλάδας νήσους. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος ἀναλογεῖ κατὰ τμήματα ὡς ἑξῆς.

Σπερχει	Ἑλλάδος	631,000
Θεσσαλίας		358,500
Ἡπείρου		39,000
Πελοποννήσου		902,000
Νήσων		503,000

Ἦτοι τὸ σύνολον τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ εἶναι 2,433,500 κ. Κατὰ ρυθὸν θεωρουμένου τοῦ πληθυσμοῦ ἐξάγεται ὅτι οἱ ἄρρενες ὑπερτεροῦσι τοὺς θήλειας κατὰ 82 χιλ. περίπου.

Ἐν Ἑλλάδι ἀναλογοῦσι 40 κάτοικοι κατὰ χιλιόμετρον τετραγωνικόν.

ΣΗΜ. Ὑπὸ ἐπομὴν αὐθιγίας τοῦ πληθυσμοῦ ἡ Ἑλλάς καταλέγεται μεταξὺ τῶν ἔθνων ὡς ἡ πληθεινὴ αὐτῆς ταχίως· ἡ αὐθιγία αὕτη διὸν ἔσθλη εἰς τὸν μικρὸν ἀριθμὸν τῶν θανάτων, ἀναλογουμένων πρὸς 13. 9 εἰς τοὺς 1000 καὶ εἰς τὸ ὅτι ὁ λαὸς εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀγροτικὸς ἡ δὲ χώρα ἀραιῶς κατοικημένη.

217. Πολίτευμα. Ἡ Ἑλλάς ἀπέτελες κράτος αὐτόνομον τῷ 1830 ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν τότε Μεγάλων Δυνάμεων Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ρωσσίας ὡς Ἡγεμονία ὑπὸ κυβερνήτην τὸν Ἑλληνα Καποδίστριαν· μετ' ὀλίγον δὲ ἐκυβερνήθη ὡς βασιλεῖον μοναρχικόν καὶ ἔπειτα ὡς συνταγματικόν ὑπὸ τὸν δευτερόστονον πρίγκηπα τῆς Βυζαντίας Ὁθωνα μέχρι τοῦ 1862, ὅτε ἐκπεσόντος τοῦ Ὁθωνος, ἀνέβη ἐκτὸς τὸν Ἑλληνα ἰσχυρὸν θρόνον ὁ ἐπὶ καὶ νῦν ἐπ' αἰσίῃς συνταγματικῶς βασιλεῖον Δανὸς πρίγκηψ Γεώργιος ὁ Α'. εἰς οὗ τὰς γειῖρας καίτεται τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, υἱὸς τοῦ νῦν βασιλεῖος τῆς Δανίας Χριστιανοῦ, ἐγεννήθη τῇ 12 Δεκεμβρίου 1845, ἀνηγορευθὲν βασιλεῦς τὸν Ἑλληνα τῇ 18 Μαρτίου 1863 καὶ ἐαναορύθη τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1867 τὴν Ὀλγαν θυγατέρα τοῦ Μεγάλου Δυνατοῦ τῆς Ρωσσίας Κωνσταντίνου, γεννηθεῖσαν

τῇ 22 Αὐγούστου 1851. Διὰ τοῦ θρόνου εἶναι ὁ πρωτότοκος αὐτῶν υἱὸς Κωνσταντίνος λαβὼν σύζυγον τὴν Σοφίαν, ἀδελφὴν τοῦ τῆς Γερμανίας αὐτοκράτορος.

218. Κυβερνήσις. Ἀπασα ἡ διοίκησις τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου ἐνεργεῖται διὰ τριῶν ἀνωτάτων ἀρχῶν καὶ ἐξουσιῶν, τῆς Νομοθετικῆς, τῆς Ἐκτελεστικῆς καὶ τῆς Διοικητικῆς.

Καὶ τὴν μὲν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἔχει ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους· τὴν δὲ ἐκτελεστικὴν οἱ ὑπεύθυνοι ὑπουργοὶ τῶν ἐπὶ τὰς ὑπουργείων τῶν Κράτους, ἴτοι τῶν Ἑσωτερικῶν, τῶν Οἰκονομικῶν, τῶν Ἐξωτερικῶν, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσίσεως, τῆς Δικαιοσύνης, τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῶν Ναυτικῶν. Σκέψις δὲ γίνεται νὰ προστεθῇ καὶ ἔτε οὐ ὑπουργὸς τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς γεωργίας· τὴν δὲ δικαστικὴν ἐξουσίαν ἔσονται δικαστὰ ἰσόβιοι πλὴν τῶν ἐπαγγελίων, ἀντεισαγγελίων καὶ ἐφετμικῶν.

ΣΗΜ. Ἡ Ἑλλάς ὑπάρχει 232 Εἰρηνοεταῖς, 18 εἰδικὰ Παιδαγωγικοῖς, 26 Πρωτοδικαῖς, 5 Ἐφετμαῖς καὶ τὸ αὐτάριον δικαστήριον ὁ Ἄρειος Πάγος ἐν Ἀθήναις.

Ὡς ἀνεγκλίον τῆς δικαιοσύνης ἔργον θεωρήθη καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῶν ἐργαζομένων ἐπ' ἀγαθῇ τῆς χώρας καὶ ὠφελείᾳ τοῦ ἔθνους. Πρὸς τοῦτο δὲ ὠρίσθη τῷ 1843 τάγμα ἀριστείας κληθὲν (τάγμα τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Σωτήρος) καὶ διακρινόμενον εἰς κλάσας 5 μετὰ τὸν οἰκίον παραστήμι καὶ τοῦ συνημμένου διπλώματος ὡς ἑξῆς.

- 1). Κλάσις τοῦ τάγματος τῶν Ἱπποτῶν τοῦ ἀργυροῦ Σταυροῦ.
- 2). Κλάσις τοῦ τάγματος τῶν Ἱπποτῶν τοῦ χρυσοῦ Σταυροῦ.

3). Κλάσις τοῦ τάγματος τῶν ταξισχῶν.

4). Κλάσις τοῦ τάγματος τῶν ἀνωτέρων ταξισχῶν.

5). Κλάσις τοῦ τάγματος τῶν Μεγалоστράτων.

Ἑρωτήσεις.—1. Ποῖον εἶνε τὸ ἐπικρατοῦν θρησκείαν ἐν Ἑλλάδι; — 2. Ποῦ κατοικοῦντο ἰδίως οἱ τοῦ δυτικοῦ ὀνόματος Ἕλληνες; — 3. Ποῦ ὑπάρχουσιν Ἰουδαῖοι; — 4. Ποῦ τὸ σύνολον τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ; — 5. Ποῖος εἶνε ὁ πληθυσμὸς τῆς Σπέρδας; — 6. Ποῖος ὁ τῆς Θισσαλίας; — 7. Ποῖος ὁ τῆς Ἠπείρου; — 8. Ποῖος ὁ τῆς Πελοποννήσου; — 9. Ποῖος ὁ τῶν νήσων; — 10. Κατὰ πόσας χιλιάδας οἱ ἄρρενες ὑπερτεροῦσι τοὺς θήλειους; — 11. Πόσοι κάτοικοι ἀναλοιοῦσιν ἐν Ἑλλάδι κατὰ τετραχ. χιλόμετρον; — 12. Ὑπὸ τίνας ἐκυθρόνησιν τὸ πρῶτον ἡ Ἑλὰς; — 13. Τίνες υἱοὶ εἶνε οἱ βασιλεῖς Γεωργίους; — 14. Πότε ἐγενήθη; — 15. Τίνος βασιλεὺς εἶνε ἡ Ὀψία καὶ πότε αὐτὴ ἐγενήθη; — 16. Ποῖος εἶνε ὁ ἐπὶ δόξου τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου; — 17. Διὰ ποῖον ἀνὴρα τὸν ἀρχὸν ἐνεργεῖται ἡ διοίκησις τῆς Ἑλλάδος; — 18. Ποῖος ἀσπὶς τὴν νομοθεσίαν ἐξουσίαν; — 19. Ποῖος τὴν ἐκτελεστικήν;

219. Δημόσιον χορῆμα. Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ κράτους ἀνέρχεται εἰς 100 περίπου ἑκατομμύρια δραχμ. τὸ δὲ δημόσιον χρέος ὑπερβαίνει τὰ 900 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

220. Δυνάμεις τοῦ κράτους. Ἡ στρατιωτικὴ δύναμις τοῦ κράτους διαιρεῖται εἰς δύο, εἰς τὴν κατὰ ξηρὰν καὶ εἰς τὴν κατὰ θάλασσαν, καὶ συγκεροῦσιν αὐτὴν οἱ Ἕλληνες πολῖται θεωροῦμενοι κατὰ νόμον στρατεύονται ἀπὸ τοῦ 21 ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν καὶ ἐκλεγόμενοι κατὰ νόμον διὰ κλήρου. Διαικόμενοι δὲ 2 μόνον ἔτη ἐν τῇ ἐνέργειᾳ ὑπηρεσίας, 8 δὲ ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ, 8 ἐν τῇ ἐπὶ ἀποφυγῇ καὶ 10 ἐν τῇ ἐφεδρείᾳ τῆς ἐπὶ ἀποφυγῇ. Στρατεύονται ὅλον ὅτι θεωροῦνται κατὰ νόμον οἱ Ἕλληνες πολῖται ἀπὸ τοῦ 21 μέχρι τοῦ 50 ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

Καὶ ἐν καιρῷ μὲν εἰρήνης ὁ στρατός ἀνέρχεται εἰς 26,244, ἐν καιρῷ δὲ πολέμου ὁ κατὰ ξηρὰν στρατός δύναται νὰ ἀναβῇ εἰς 100—120 χιλ. ἀνδρῶν.

Ὁ δὲ κατὰ θάλασσαν στρατός ἀποτελεῖται ἐκ 3,500 περίπου ἀνδρῶν καὶ ἐκ πλοίων ἐν ὧν 45, πλὴν ἄλλων πλοίων δευτερευούσης ἀξίας, κατὰ τὸν ἐξῆς πίνακα.

Θωρηκὰ (Ἵδρα, Σπέτται, Ψαρά) 3

Θωρηκοβάρις (Γεωργίους Δ') 1
Κατοδρυμικὸν (Ν. Μιαούλης) 1
Θωρηκοδρόμων (Βασιλίσσα «Ὀλγα») 4
Τετραπύλεβλα 8
Ἀτμοδρόμωνες 4
Ἀτμομηχαναί 12
Τορπιλλοβόλοι 13
Κανονοφόροι, ὀπλιταγωγὰ 12

221. Σημαία. Ἡ σημαία, ἣν φέρουσιν αἱ κατὰ ξηρὰν ἑθνικαὶ δυνάμεις, εἶνε κυανόχρους διασχισμένη ὑπὸ σταυροῦ λευκοῦ, φέροντες ἐν τῷ μέσῳ τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

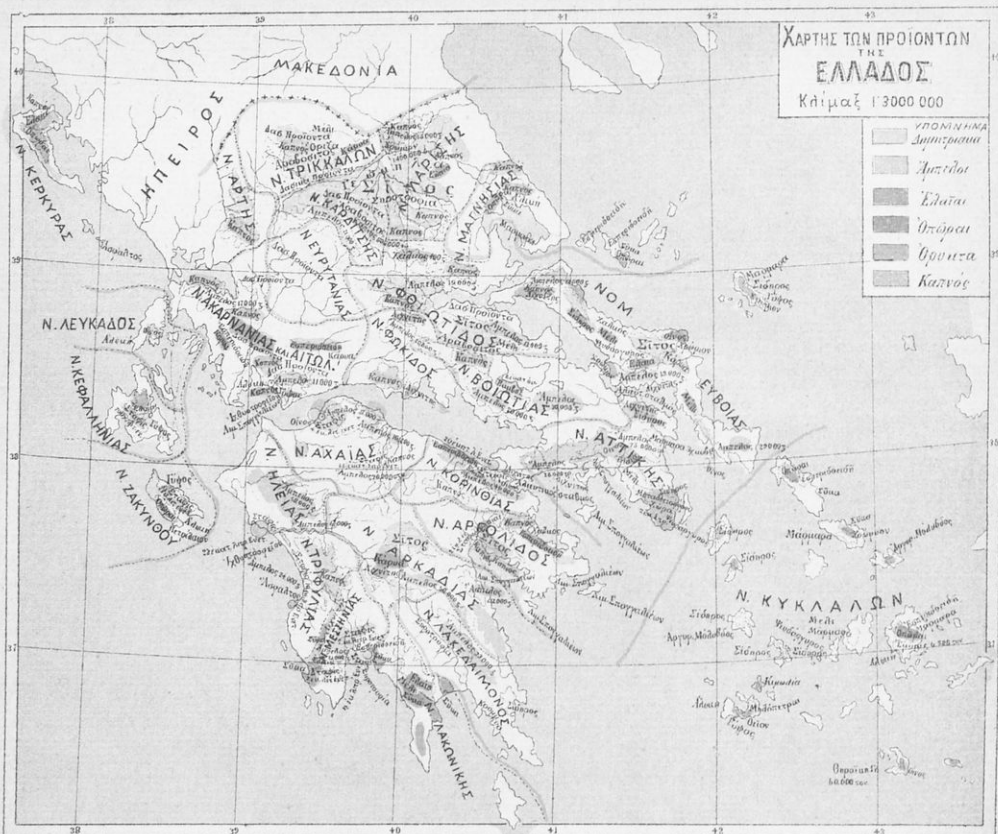
Τὴν δὲ σημαίαν τοῦ στόλου συνιστοῦσι διάφοροι ὀρίζοντες βαθύχρους ἢ ταυρίαι, ἐξ ὧν 5 μὲν εἶνε κυανόχρους, ἐκ τεσσάρων δὲ καὶ τὰ δύο ἄρα ἀποτελοῦνται, 4 δὲ λευκαὶ ἐν μέσῳ τῶν 5 ἀναλλὰξ διακασσόμεναι. Τετραγωνον δὲ ἄνω καὶ πλησίον τοῦ ἱστοῦ καὶ ἐκ ταυινῶν συγχεόμενον περριουαῖται τὴν ὅλην κυανόχρυν ἐξάρου διασχισμένη ὑπὸ λευκοῦ σταυροῦ μετὰ βασιλικῆς στέμματος ἐν τῷ μέσῳ.

222. Ἐκκλησία. Ἡ ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶνε αὐτοκέφαλος, ἀσκήσου ἀνεξαρτήτως πάσης ἄλλης ὀρθόδοξου ἐκκλησίας τὰ ἴδια κυρία νομικά καὶ δικαίωματα, καὶ διοικεῖται ὑπὸ τοῦ συνόλου ἀποτελούμενης ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν ὡς ἐκκοῦντος προέδρου καὶ ὑπὸ τεσσάρων ἐπισκόπων, καθ' ἕκαστον ἔτος διὰ Βασιλικῆς Διατάξεως συγκαλουμένην. Διαιρεῖται δὲ ἡ Ἑλὰς ἐκκλησιαστικῶς εἰς 39 ἔθνη, ἥτοι εἰς 16 ἀρχιεπισκοπὰς καὶ 23 ἐπισκοπὰς. Τῶν δὲ καθολικῶν Ἑλλήνων πολιτῶν ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι ἀρχιεπισκοπαὶ μὲν τρεῖς, ἐπισκοπαὶ δὲ τέσσαρες ὑπάρχουσι προσεῖται ἐν Ἑλλάδι τῶν Μωραβικῶν ἱερατικῶν ἐν Ἀρμῆν, Φαραβῶν, Τρικαλιῶν, Βόλῳ μετ' ἐνὸς εἰς ἑκάστην Μορσιῇ, καὶ συναγωγὰ τῶν Τουρκοῦν ἐν Κερκύρᾳ, Ἀργῇ, Λαρίῃ καὶ Βόλῳ.

223. Ἱερεῖς Μοναί. Ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχουσιν ἱερεῖς μοναί 202, ἐν αἷς ἀσκήσου τὸν μοναχικὸν βίον 2,260 μοναχοὶ ὀρθόδοξοι ἀφωτέρων τῶν φύλων, καὶ τινα καθολικὰ μοναστήρια, ἅπαντα χρησιμοῦνται μάλλον ὥς κέντρα ἐπιστηρῆσεως τῆς εἰς τὸ ἴδιον

δόγμα θρησκευτικῆς καὶ οἰκογενειακῆς ἀγωγῆς τῶν ἐν τῷ Κράτει καθολικῶν.
224. Ἐκπαίδευσις. Εἰς τὴν μόρφωσιν ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων ἀποβλέπουσα ἡ ἐν Ἑλλάδι ἐκπαίδευσις παρέχεται δωρεάν εἰς πάντας ἐν γένει εἰς τὰ ἡμετέρας εἰς ἀλλοδαπούς, καὶ δύναται νὰ φοιτῶσιν εἰς τὰ ἑμμελῆ σχολεῖα πάντων τῶν ἐν Ἑλλάδι κατοικοῦντων τὰ τέκνα ἀνεξαρτήτως θρησκείας καὶ φύλου ἀφωτέρων τῶν φύλων. Διαιρεῖται δὲ αὕτη εἰς κατωτάτην, μέσιν καὶ ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν. Καίτοι καὶ αἱ πολιτεῖα καὶ ἡ ἀτομικὴ κατ' ἐπαρχίας καὶ ἡ ἐθνικὴ πνευματικὴ ἐκπαίδευσις ἐν τούτοις ἡ παιδεία ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας χώρας ἐν εἰς ἐκπαιδευμένην.

Καὶ τῆς ἐν κατωτάτης ἐκπαίδευσεως λειτουργοῦσι 1520 δημοτικὰ σχολεῖα ἄρρενων, 526 θηλέων καὶ 1108 γρηματοσχηλὰ εἰς τὰ ὑποκατοῦν 127 χιλ. μαθητῶν καὶ 37 χιλ. μαθητῶν ἐξ οὗ κατὰ τὴν ἡλικίαν εἰς τὸν μόνον τὰ 2/3 τοῦ ἡαυ φοιτῶν εἰς τὰ σχολεῖα. Τῆς δὲ μέσης ἐκπαίδευσεως λειτουργοῦσι 268 ἑλλην. σχολεῖα εἰς τὰ ὑποκατοῦν 18 χιλ. μαθητῶν καὶ 38 γρηματοσχηλὰ εἰς τὰ ὑποκατοῦν 4,500 μαθητῶν διὰ δὲ τὴν ἀνωτάτην λειτουργοῦν ἐκπαίδευσιν ὑπάρχει τὸ Ἑθνικὸν πανεπιστήμιον, ὅπου ἰδρύθη τῷ 1837 διαιρεῖται εἰς 4 ἀνωτάτας σχολὰς, ἥτοι τὴν φιλοσοφίαν, τὴν νομικὴν, τὴν θεολογικὴν καὶ τὴν ἱατρικὴν. Πλὴν δὲ τούτων ὑπάρχουσιν 4 διδασκαλεῖα ἐν Ἀθῆναις, Τριπόλει, Λαρίᾳ καὶ Κερκύρᾳ πρὸς μόρφωσιν ἐκπαιδευτικῶν, 4 διδασκαλεῖα θηλέων ἥτοι ἐν Ἀθῆναις, Πάτραις, Κερκύρᾳ καὶ Σύρῳ, 6 ὑποδιδασκαλεῖα, μία γεωργικὴ σχολή, ἡ Κασσαβέτις, ἐν Ἀττικῇ Ἀλμυροῦ, 7 γεωργικαὶ σιαθμοὶ ἥτοι Ἀθῆναις, Τυρῆντος, Βυτινῆς, Πατρῶν, Μεσολογγίου, Κερκύρας καὶ Καλαμών 4 ἀγρονομία, ἥτοι ἐν Νεμέῳ, Ἀστροῖς, Πόρῳ καὶ Ἀργεῖνῳ, μία δασονομικὴ σχολή ἐν Βυτινῇ, ἐν Λέκκειον πρακτικῶν σποιδῶν, ἡ Ριζαρίου ἐκπαιδευτικὴ σχολή ἐν Ἀθῆναις, δύο ἑσπερία ἑσπερικά σχολαὶ ἐν Χαλκιδί καὶ ἐν Σύρῳ, μία σχολὴ τῶν βιομηχανικῶν τεχνῶν, μία τηλεγρα-

*Εκτασίς Ἑλλ.ν. ἐδάφους 65,119,000 στέρμ.
 *Εκτασίς καλλιεργ. ἐδάφους 14,300,600 στέρμ.
 *Εκτασίς δασών 8,000,000 στέρμ.
 Βοσκαὶ καὶ λειμῶνες 20,000,000 στέρμ.

Δασικά προϊόντα

Ξύλινα ἔτησις παραγωγὴ 75,000 κυβικὰ μέτρα
 Ραλινιδία 250,000 στατ.τρ.
 Ξυλινθρακὲς 20,000,000 ὀκάδες
 *Ισθμετός 800,000 στατ.τρ.
 *Ἐτήσιον ἐνδύσιον εἰσδήμημα ἐκ τῶν δασῶν 1 1/2 ἑκατομ. δρχμ.

Δημητριακοὶ καρποί.

Σίτος ἔτησις παραγωγὴ 12 ἑκατομ. κοιλὰ.
 Κριθὴ 3 ἑκατομ. κοιλὰ.
 *Αραβιδέντος 4 ἑκατομ. κοιλὰ.

*Οσπρινοειδή.

Γεώμηλη 7 ἑκατομ. ὀκ.

Θαμνώδεις καλλιέργειαι.

Σταφίς 100 ἑκατομ. λίτρ. ἐν.ετ.

Καλλιέργεια ἀμπ.λων 1,350,000 στέρμ.
 Οἶνοπαραγωγὴ 230,000,000 ἑκατομ. ὀκάδ.
 Βάμβαξ 3 ἑκατομ. ὀκάδ.
 Καπνός. *Εκτασίς καπνοφυτειῶν 700,000 στέρμ. παραγωγὴ 3,500,000 ὀκάδ.
 *Ἑλαια. Ἐτήσις παραγωγὴ 110,000,000 ὀκ.
 *Ἑλαιόλαδον 20,000,000 ὀκάδ.
 Σίκα 250,000 στατ.τρ.

*Θρυατά.

*Αργυροῦχος μύλεθος. Ἐτήσις παραγωγὴ 20,000 τόν.
 Μεταλλεῖασι σιδήρου. 350,000 τόν.
 Σιμέντις 6,328 τόν.
 Χαλκός 400 τόν.
 Λιγνίτις 10,000 τόν.
 Ἡσίον 1,000 τόν.
 *Ἴλας 28,000 τόν. (καθαρώτερον ὅλας Μίχου).
 Θηροκίχ γῆ 60,000 τόν.
 Μελίσσεταιρι 12,000 τεμάχ. (ἐτήσις παραγ.).

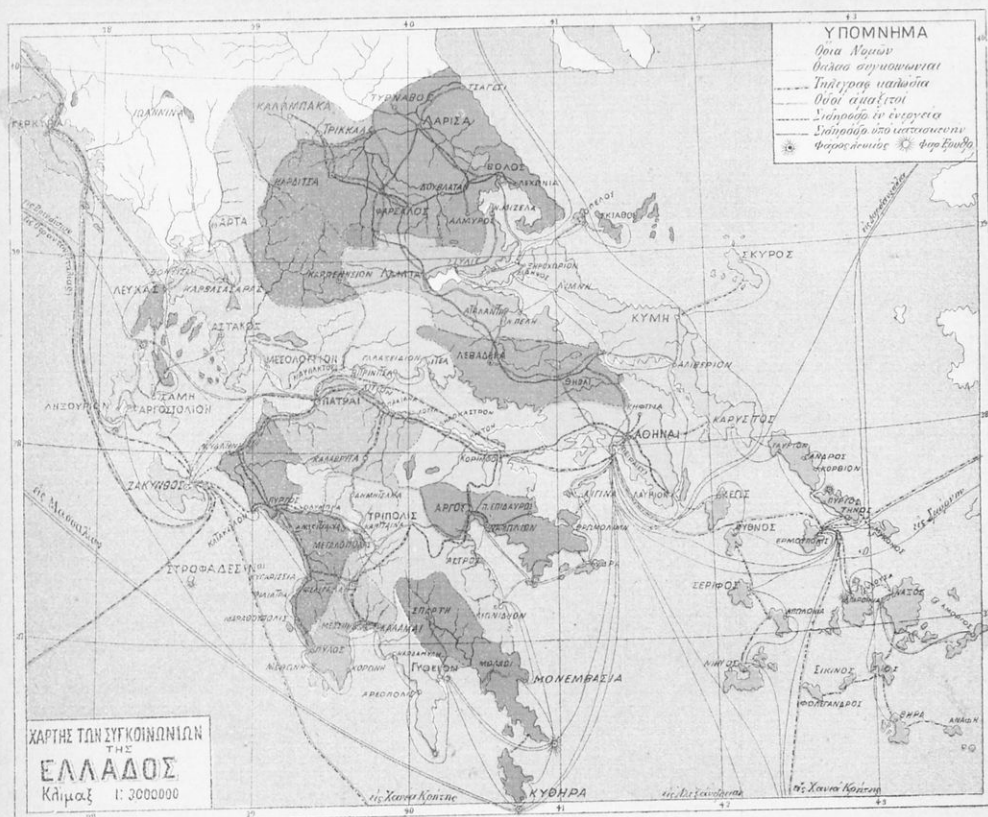
Ζῶα.

Βόες 300,000.
 *Γαίσι 150,000.

*Ήμιονοι 60,000.
 *Όνοι 100,000.
 Πρόβατα 3,000,000.
 Αἰγες 2,300,000.
 Κοκοῦλια. Ἐτήσις παραγ. ἡτ. 110,000 ὀκάδ.
 Σπογγαὶ ἐξαγόμενοι ὑπὸ Ἑλλήνων σπογγα-
 λίων 150,000 ὀκάδ. ἀτ.α. 3,000,000 δρχμ.

*Ἐμπορίον εἰς ἑκατομύρια δρχμ.

Εἰσαγωγή	Ἐξαγωγή
Το.ρχία	14 1/2 ἑκ. 8 ἑκ.
Ρουμανία	4,6 ἑκ. 820 χλ.
Ρωσία	24 2 " 7,7 ἑκατ.
Αὐστρία	12 " 7 "
Ἰταλία	3 " 4 "
Γερμανία	10,3 " 3,4 "
Γαλλία	8,5 " 6,5 "
Βέλγιον	2,7 " 8,3 "
Κάτω χῶραι	1 " 3,3 "
*Ἀγγλία	30 " 18 2 "
Ἀγυπτὸς	570 χιλ. 3 "
*Πανα. Πολιτ.	4 1/2 ἑκ. 2,7 "
*Ἄλλαι χῶραι	4,5 ἑκατ. 320 χιλ.

φική σχολή, μία ναυτική, δύο στρατιωτικές ή των Ευελπίδων και ή των υπαξιωματικών, μία των ἐφ' ἑδρων ἀξιωματικών και πολλά ἱστορηγία ρητά λυκεία.

Μακρύτερα και μέσα τῆς Ἑθνικῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως θεωροῦνται προσέτι τὸ ἀστεροσκοπεῖον, ὁ βοτανικὸς κήπος, ἐξ δημοσίου βιβλιοθήκη και τὸ ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον ἐν Ἀθῆναις μετὰ πολλῶν παρερτημάτων αὐτοῦ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἐξ ὧν τὸ σπουδαιότερον εἶναι τὸ τῆς Ὀλυμπίας και πολλά ἄλλα μουσεῖα, ἥτοι τὸ ζωολογικόν, τὸ ἀνθρωπολογικόν και τὸ τῆς ἱστορικῆς και ἐθνολογικῆς ἐταιρίας. Μετὰ δὲ τούτων δεῖν νὰ συγκαταλέγονται και διάφοροι ἐπιστημονικοὶ σύλλογοι και ἐταιρίαι, ὧν

ἐπιστημότεραι εἶναι ἡ ἀρχαιολογική, ἡ ἱστορική και ἐθνολογική και ὁ Σύλλογος Παρνασσός, ὅστις διακρίσκει και σχολάζει τῶν ἀνθρώπων παιδών.

Ἑρωτήσεις—1. Εἰς πόσα φρ. ἀνέρεται ὁ προπολιτισμὸς τῆς Ἑλλάδος;—2. Ἀπὸ ποίου ἔτους τῆς ἡλικίας των θεωροῦνται στρατευόμενοι Ἕλληνες πόλινται;—3. Πόσος εἶναι ὁ στρατὸς τῆς Ἑλλάδος ἐν καιρῷ εἰρήνης και πόσος ἐν καιρῷ πολέμου;—4. Ἐκ πόσων ἀνδρῶν ἀποτελεῖται ὁ κατὰ θάλασσαν στρατός;—5. Ἐκ πόσων πλοίων ἀποτελεῖται ὁ στόλος μας;—6. Τι γινώσκεις περὶ τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος;—7. Εἰς πόσαι ἑθνοὶ διακρίνεται ἡ ἐκκλησιαστικὴ Ἑλλὰς;—8. Εἰς ποίας πόλεις ὑπάρχουσι τεμενὴ μωαμεθανῶν;—9. Εἰς ποίας πόλεις συναγωγὰς Ἰουδαίων;—10. Πόσαι μοναὶ ὑπάρχουσι ἐν Ἑλλάδι και πόσοι μοναχοὶ βίβουσιν ἐν αὐταῖς;—11. Εἰς τί διακρίνεται ἡ ἐκπαίδευσις ἐν Ἑλλάδι;—12. Ἡ παιδεία εἶναι ἀρκετῶς διατεταμένη ἐν Ἑλλάδι;—13. Πόσον μέρος τοῦ λαοῦ φοιτᾷ εἰς τὰ σχολεῖα;—14. Πόσα δημοτικὰ σχολεῖα και παρθεναγωγεῖα λειτουργοῦσιν ἐν Ἑλλάδι;—15. Πόσοι μαθηταὶ φοιτῶσιν ἐν

αὐτοῖς;—16. Πόσα ἑλληνικὰ σχολεῖα, πόσα γυμνάσια και πόσα διδασκαλεῖα ὑπάρχουσιν;—17. Εἰς πόσα σχολὰ διακρίνεται τὸ Πανεπιστήμιον;—18. Ποῖα ἄλλα σχολὰ ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι;—19. Ποῖα ἄλλα ἱδρύματα θεωροῦνται ὡς κέντρα τῆς ἐθνικῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως;

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

223. Καίτοι τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος ἐνεκα τοῦ κλίματος και τῆς γεωγραφικῆς θέσεως αὐτῆς εἶναι λίαν κατὰλληλον εἰς καλλιέργειαν πάντων τῶν δένδρων, τῶν φυτῶν και ζώων τῶν εὐκρατῶν ζωνῶν, ἐν τούτοις ἡ γεωργία και ἡ κτηνοτροφία ἀπὸ πολλῶν ἑτῶν ἐν Ἑλλάδι εἶναι λίαν παρεληγμένη, ὅτι οἱ γεωργικοὶ πληθυσμοὶ ἀπορροφώμενοι κατ' ὀλίγον ὑπὸ τῶν πόλεων παρεμελοῦσι τοῦ φυ-

σικου πλούτου και της ευημερίας, εις ην θά ζώον, εάν επεμελούνη της γεωργίας και του πλουτοπαράγωγου εδάφους της χώρας. Τούτων ένικα οι μόν δημητριακοί καρποί, άλλινες παράγονται πανταχού της Ελλάδος και ιδίως επί των πεδινών μερών, δέν επαρκούσιν εις την τοπικην κατανάλωσιν, ή δέ χώρα άναγκάζεται να εισάγη έξωθεν τόν έλλειπον της απαιτουμένης παραγωγής.

Ο συνοπτικός πίναξ των φυσικών και φυσικοτεχνητών προϊόντων είναι: δημητριακοί καρποί, σταφίς, μέταλλα, καπνός, όνικς, σύκα, σπόγγος, βάλανα, μέταξα, έλαια, έλαιον, οίνον, πεννεματώδη ποτά, θαρικά προϊόντα, έσπερειοειδή, φυτικά βαφεί, καννάβη, βάμβαξ, βυβακκόσπορος, γεωμυλα, ζάχα, μαλλιά, δέρματα, τυρός, βούτυρον, όστρα, μέλι, κηρός, και άλλα.

Καλλιεργούμενον εδαφος.

Η Ελλάδα έχει έκτασιν 65,119 τετραγων. χιλιομ. ήτοι 65,119,000 στρέμ. έξών 14,300,000 στρέμ. κατέχονται υπό καλλιεργειών παντός είδους και 8,000,000 στρέμ. υπό άσπευ.

Εκ τών άνωτέρω δήλον γίνεται ότι μόνον τό έν τρίτον της όλης επιφανείας της Ελλάδος είναι καλλιεργημένον ή δεδασωμένον· έν δέ ύπολειπθί ότι τό έτερον τρίτον άποτελούσι τά έντελώς βραχυόδη όρη τά ανεπίδεκτα βλαστήσεως, αί πόλεις, αί ύδοί, οι ποταμοί, αί λίμναι και τά έλη, ύπολείπεται έκτασις 22 ως έγρηστα έκατομ. στρεμμάτων δυναμένη να καλλιεργηθί ή να άναεασθθί.

226. Βιομηχανία. Η βιομηχανία της χώρας μικρά ύσα μελις από τινος ετών ήρχισε να λαμβάνη σχετικην τινα άνάπτυξιν.

Τά κυριότερα βιομηχανικά προϊόντα είναι: νήματα, υφάσματα, τάπητες, ένδύματα, φάρια, άγγεϊα (πήλινα, ύέλαινα), σάπων, χαρροποδικά, ζυμυρικά, μεταλλουργικά (μυχαναί, έργαλεία), σχινία, άμυζαί, άλεξήλια και άλεξίβροχα, χειρόκτις, λαμυρόδετα, πύλοι, κύφονα, σάρωρα και τινα χημικά προϊόντα.

227. Έμπορίον. Η Ελλάδα έξάγει εις τό έξωτερικόν:

σταφίδα, έλαιον, μέταλλα, καπνόν, οίνον, πεννεματώδη ποτά, έινον, μέταξαν, έσπερειοειδή, βλακινidia κτλ.

Εισάγει δέ δημητριακούς καρπούς, ζυλείαν, δέρματα κατεργασμένα, έξώδημα, βιομηχανικά προϊόντα, γαιάνθρακας και άλλα είδη.

Τό σύνολον της μόν εισαγωγής άνέρχεται εις 120 περίπου έκατομ. δραχμ. της δέ έξαγωγής εις 80 περίπου εκ.

228. Ναυτιλία έμπορική.

Ναυτική χώρα ύσα ως εκ της φύσεως αυτής η Ελλάδα κατέχει την δεκάτην περίπου θέσιν μεταξύ των άλλων ναυτικών έθνών αριθμούσα 1, 200 περίπου ίστιοφόρα άνω των 30 τόνων, πλείστα άλλα μικροτέρας των προηγουμένων χωρητικότητας και άτμόπλοια 160.

229. Συγκοινωνία. Η διά θαλάσσης συγκοινωνία έκτελείται δι' άτμόπλοίων ελληνικών και ξένων εταιριών. Εκ των Έλληνικών εταιριών αί μεγαλύτεραι είναι αί εξής:

1) Η Πανελλήνιος άτμοπλοία ήτις έχουσα 10 άτμόπλοια έκτελεί πλοΐς εις τούς κυριότερους Έλλ. λιμένες και εις τό έξωτερικόν άφ' ένός μέχρι Τεργεστής και άφ' έτέρου μέχρι Βατούμ προσεγγίζουσα συγχρόνως και εις τούς κυριότερους τουρκικούς λιμένες και 2) Η Έλληνική άτμοπλοία, ήτις έχουσα 9 άτμόπλοια έκτελεί πλοΐς εις όλους τούς Έλληνικούς λιμένες. Διά πολλών δέ ξένων άτμοπλοίων συγκοινωνεί ή Ελλάδα με όλας τάς λοιπάς χώρας του κόσμου.

Έξαιρετικώς ιδίως πλεονέκτημα διά την έν Ελλάδα συγκοινωνίαν άποτελεί ή Κορινθιακή διώρυξ, δι' ής αί μεταξή των λιμένων της δυτικής Ευρώπης και των της Ελλάδος, Τουρκίας και Μαρς θαλάσσης άποστάσεις συντομεύονται κατά 184 μίλλια ναυτικά.

ΣΗΜ. Η Διώρυξ της Κορίνθου τέμνουσα κατ' ύψους γραμμήν τόν Ισθμόν της Κορίνθου ένώνει τόν Κορινθιακόν κόλπον μετά του Σαρωνικού. Η Διώρυξ άποτελούσα ύψειαν γραμμήν έχει μήκος έν διω 6,300 μέτρων, βάθος 8 μέτρων και πλάτος εις τόν πυθμήν 21 μέτρ. καί εις την επιφανείαν της θαλάσσης 24,60 μέτρ. Έκ τήν δέ διώρυγας καθ' όπαι τό μήκος αυτής ύπάρχουσιν κρηπίδωματα εις ύψος 2 μέτρων

άνω της επιφανείας του ύδατος. Η Διώρυξ φωτίζεται την νύκτα δι' ηλεκτρικού φωτός, ή δέ διάπλους επιτρέπεται και την ημέραν από την νύκτα εις πάν πλοίοις, ούτως τό πλάτος δέν ύπερβαίνει τά 20 μέτρα και ή βύθισις τά 7,20 μέτ.

Πρός ασφάλειαν των ναυτιλιόμενων ύπάρχουσι ήδη επί των έλληνικών παραλίων διάδρομοι φάρσι και τρανοί 49 κατά τό Ιόνιον πέλαγος και 48 κατά τό Αιγίον.

230. Άμαξιτοί όδοι και διδρομοί.

Τό σύνολον των άμαξιτών ύδων άνέρχεται εις 7 χιλ. περίπου χιλιομέτρα και έκάστοτε κατασκευάζονται νέαι, των δέ σιδηροδρομικών γραμμών εις 1000 χιλιομ. αΐντες συνδέουσι τόν Πειραιά μετά των Αθηνών και ταύτας μετά της Κορίνθου, Πατρών, Πύργου, Ολυμπίας, Κατακόλου, Άργους, Ναυπλίου, Τριπόλεως, και Λαυρίου. Τό Μεσολόγγιον μετά του Άργιού και Κρουσπερίου, τόν Βόλον μετά της Ακρίσης, Φερών, Φαρσάλων, Καρδίτσης, Τρικάλων και Καλαμάκας και τας Καλάμας μετά του Δαδβολιστίου. Μετά δέ τό πέρας του σιδηροδρόμου Πειραιώς Ακρίσης; ή χώρα τεθίσταται εις όριστικήν συγκοινωνίαν μετά της Ευρώπης και των γειτόνων Βαλκανικών κρατών. Άπασαν δέ ταύτην την συγκοινωνίαν ύπεργετικώς έπίσης ύπηρετεί και σύμπληγμα τηλεγράφων, τηλεφώνων ως και πλείστα γραφεία ταχυδρομικά.

Έρωτήσεις.—1. Διατί ή γεωγραφία έν Ελλάδα είναι παραμελημένη;—2. Ποία είναι τά φυσικά και φυσικοτεχνητά προϊόντα της Ελλάδος;—3. Είς πόσα στρέμματα άνιέρχεται ή έκτασις της Ελλάδος;—4. Είς αΐτιον πόσα στρέμματα καλλιεργούνται ή είναι κεκαλυμμένα υπό άσπευ;—5. Πόσα στρέμματα κατέχουσιν αί διάφοραι καλλιεργείαι;—6. Ποία έκτασις έν Ελλάδα ύπολείπεται δυναμένη να καλλιεργηθί ή να άναεασθθί;—7. Ποία είναι τά κυριότερα βιομηχανικά προϊόντα;—8. Ποία προϊόντα έξάγει ή Ελλάδα;—9. Ποία είδη εισάγει ή Ελλάδα;—10. Είς πόσα έκατομ. πρ. άνέρχεται τό σύνολον της εισαγωγής και εις πόσα τό της εξαγωγής;—11. Ποιαν ναυτικήν τό ναυτικόν της Ελλάδος μεταξύ των άλλων ναυτικών έθνών;—12. Πόσα ίστιοφόρα και πόσα άτμόπλοια άρμυεί τό ναυτικόν μας;—13. Ποιά άποστάσεις συντομεύει ή διώρυξ της Κορίνθου;—14. Ποιον είναι τό μήκος της διώρυγας και ποιος κόλπος αΐτη ένώνει;—15. Είς πόσα χιλιομέτρα άνιέρχεται τό μήκος των άμαξιτών όδων και εις πόσα τό των σιδηροδρομικών γραμμών;

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ

Ἀκτογραφικὴ ἀποψις

231. Ἡ χερσονήσος ἡ κατέχουσα τὸ ΝΑ. μέρος τῆς Εὐρώπης καλεῖται καὶ χερσονήσος τοῦ Αἰῶνος ἡ Βαλκανική θαλάσσης τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ καίμενης ὁρεοειδοῦς τοῦ Αἰῶνος ἢ Βαλκανίων. Αὕτη περιβρίχεται πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Ἰονίου Πελάγους, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, τῆς Προποντιδῆς καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ πρὸς Β. χωρίζεται ἀπὸ τοῦ κατωῦ Δουνάβιου καὶ τοῦ παραποτάμου αὐτοῦ Σαῦου.

ΣΗΜ. Τὸ Ἰόνιον πέραλος συγκαταλέγει μετὰ τοῦ Ἀδριατικοῦ πέραλους εἰς τὸ πορθμῖον τοῦ Ὀρβάντου (Γόρδοντος) καὶ καταλήγει μέχρι τοῦ Ἄκρωτος. τῆς Μαλίας. Τὸ Αἰγαῖον πέραλος πρὸς Β. μὲν σχηματίζεται τὸ Θρακικὸν πέραλος, πρὸς Α. συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς πρὸ τοῦ Πόντου θάλασσης ἥτοι τῆς Προποντιδῆς. ἥτις κοινὴς εἶναι γινώσθι διὰ τὸ ὄνομα θάλασσα τοῦ Μαρμαρῶ, ἐκ τῆς καλλιμαρῶντος ἐν αὐτῷ ὀνομαζομένη νήσου, πρὸς Ν. ἀποτελεῖ τὸ Μαρμαρῶν καὶ τὸ Κρητικὸν πέραλος πρὸς ΝΑ. τὸ Ἰ. κεραιὸν πέραλος. Ὁ Εὐξείνιος πόντος ἐκτείνεται παρὰ τοῦ ἁρχαίου Ἀζένου, διὸς οἱ πλείονες εἰς αὐτὸν ὀνομάζονται μεγάλας θυνόλας (κυρμαῖες αἰφύλας, κύματα ὑψηλά, ὀρίζοντα πυκνὰ κτλ.) διὰ τὸ Μελήσιος ἰδιος κατέστησαν αὐτὸν Εὐξείνιον. Τὰ ὄρημα τοῦ Ρώδιου εἶναι βαθυκαύκων καὶ ἐν ὧρα καταγίγνεται μέλας, διὰ τοῦτο καὶ Μαύρη θάλασσα καλεῖται. Τὰ ὄρημα τῆς θαλάσσης ταυτοῦ, ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου τῶν ποταμῶν ὀδόντος εἴδους, εἶναι ἥσαν ἀμφοῖ καὶ πῆγνυνται κατὰ τὸς παράλλας.

232. Ἐκτασίς. — Σχήμα. Ἡ ἔκτασις τῆς Χερσονήσου εἶναι 578.658 τετρ. χιλιόμετρα. Τὸ σχῆμα αὐτῆς εἶναι πολυμορφον καὶ ἀκανόνιστον καὶ τὸ ἔδαφος ὁρεινὸν καὶ ἀνομοειδὲς σχηματικὸν ἐκτεταμένον ὁρεινὸν καὶ μεταξὺ τῶν ὁρίων εὐθείας πεδιάδας.

233. Κόλποι. Ὁ τῆς Ἀδριανῶν, ὁ Ἀμβρακικῶν καὶ ἄλλοι σχηματίζονται ὑπὸ τοῦ Ἀδριατικοῦ πέραλος καὶ Ἰονίου Πελάγους, ὁ Θερμαϊκός, ὁ τῆς Κασσάνδρας, ὁ Σιγριμονικός καὶ ὁ Μέλας σχηματίζονται ὑπὸ τοῦ Θρακικοῦ πέραλος, ὁ τῆς Ραιδεστοῦ καὶ τῆς Σηλυμβρίας σχηματίζονται ὑπὸ τῆς Προποντιδῆς, ὁ τοῦ Πύργου ὑπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ ἄλλοι.

234. Χερσόβιοι. Ἡ Γήσσα εἶναι τῶν Ἀδριατικῶν πέραλος παρὰ τὴν

Αἰώναν, ἡ Χαλκιδική ἐν τῷ Θ. κινεῖται πέραλος διαμελίζομένη εἰς τρεῖς μικροτέρας χερσονήσους τὴν τοῦ Ἀγ. Ὁρους (Ἀθῶν), τὴν τοῦ Λόγγου (Σιθωνίαν) καὶ τὴν τῆς Κασσάνδρας (Παλλήνην), ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως μεταξὺ Εὐξείνου Πόντου καὶ Προποντιδῆς καὶ ἡ Θερμαϊκὴ μεταξὺ Ἐλλησποντοῦ καὶ Μελάνης κόλπου.

235. Ἀκρωτήρια. Τὰ Ἀκρωτηριασμοὶ (Γλώσσα) ἐν Ἠπειρῷ, τὸ Νηρωκαῖον, τὸ Κανιστραῖον, τὸ Ποσειδώνιον καὶ ἄλλα ἐν τῇ Χαλκιδικῇ χερσονήσῳ, ἡ Μαστινοῖα ἐν Θράκῃ καὶ τὸ Αἰμόριον ἐν Βουλγαρίᾳ.

236. Πορθμῖοι. Ὁ Ἐλλῆσποντος ἐνώνων τὴν Προποντιδὰ μετὰ τοῦ Θρακικοῦ πέραλος καὶ ὁ Βόσπορος ἐνώνων τὴν Προποντιδὰ μετὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου.

Ἑρωτήσεις. — 1. Ποῖον μέρος τῆς Εὐρώπης κατέχει ἡ Ἑλληνικὴ Χερσονήσος; — 2. Πῶς ὀνομάζεται αὕτη καλεῖται; — 3. Διὰ τίνος ποταμοῦ χωρίζεται ἀπὸ τοῦ κατωῦ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου; — 4. Τὸ ποῖον θαλάσσιον περιέχει πρὸς Α.; — 5. Ποῖον μέρος τῆς χερσονήσου περιεστέγει ἡ Μισθῆος θύλα καὶ ποῖον τὸ Ἀδριατικὸν πέραλος; — 6. Ποῖα εἶναι ἡ ἔκτασις τῆς Χερσ.; — 7. Τί γνωρίζετε περὶ τοῦ σχήματος καὶ τῆς περὶ τοῦ εἴδους αὐτῆς;

Φυσικὴ διάπλασις τοῦ ἐδάφους τῆς Ἑλλ. Χερσονήσου.

237. Ὅρη. Τὰ ὄρη τῆς Ἑλλ. Χερσονήσου συνέχονται ὅλη τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἄλπεων σχηματίζονται διὰ ὁμογενὲς ὁρεινὰ συστήματα καὶ διακρίνονται αὐτὰ ἐν Δ. καὶ Α. τμήμα. Καὶ ἐν μὲν τῷ Δ. τμήματι κινεῖται καὶ Δυναρική ἄλπει, αὐτὴς ἐκπέμπουσι κατὰ μήκος κλάδους εἰς πάσας τὰς ἐν τῷ τμήματι τούτῳ καίμενας χώρας τῆς Ἑλλ. Χερσονήσου μέχρι τῶν ἁκρωτηρίων Ταυράου καὶ Μακεδῶν.

Κλάδοι τῶν Δυναρικῶν ἄλπεων εἶναι τὰ ὄρη τῆς Δαλματίας, Βοσνίας, Ἑξτεριονική καὶ Μακεδονίας. Μεταξὺ τῶν ὁρίων τούτων εἶναι ὁ Σακάρδος, τὸ ὑψηλότερον ὄρος τῆς χερσονήσου (3050 μ.) ἔχον ὡς κλάδους τὰ ὄρη τῆς Ἀλβανίας, Μακεδονίας, Ἠπειροῦ καὶ Ἑλλάδος (Σκόμιον, Ὀρβήσιος, Πίνδος, Καμβούνια, Ὀλυμποὶ κλπ.

Ἐν τῷ Α. τμήματι τῆς χερσονήσου ὁφθύνονται τὰ ὄρη τοῦ Αἰῶνος ἢ Βαλκανία, ἄντικα χωρίζουσι τὴν Βουλγαρίαν ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς. Ρομυλικῆς καὶ ἐκτείνονται ἐκ Δ. πρὸς Α. μέχρι τοῦ Εὐξείνου Πόντου τελευτώντα ἐκ τοῦ Αἰμόριον ἁκρωτηρίου ἢ ἄκρον τοῦ Αἰῶνος.

Μεταξὺ τῶν ὁρεινῶν τούτων συστημάτων παρεντίθεται καὶ ἕτερον, τὸ ὅποιον ἐκπλοῦνται ἐν τῇ Θράκῃ καὶ Α. Μακεδονίᾳ καὶ ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ὁρεινῆς τῆς Ροδόπης καὶ τοῦ Ρώλου.

ΣΗΜ. Τὸν Αἰῶνα διακρίνουν εἰς τρία τμήματα: α'. τὸν Δυτικὸν Αἰῶνα, τοῦ ὁποῦ αἱ μὲν κορυφαὶ εἰναι γινώσκονται καὶ γινώσκαι, αἱ δὲ κλίσεις ἀκαταμάχηται ὑπὸ ὀνῶν καὶ ὀνῶν: β'. τὸν Μέσον Αἰῶνα, τὸν καὶ ὑψηλότερον (2.330 μ. ὑψ.) ἐκπληκτικῶς ἐκ κρυσταλλωδῶν βράχων καὶ ἐκτείνεται πρὸς Ν. καὶ Β. πολλὰς διεσπλάς γ. τὸν Μικρὸν Αἰῶνα, (Ἀνατολικὸν) 700 μ. ὑψ.) καταλήγοντα ἐκ τοῦ Αἰμόριον ἁκρωτηρίου. Αἱ κυριώτεραι ὁδοὶ τοῦ Αἰῶνος εἶναι ἡ Σιδηρὰ Πύλη (Σιανὰ τῆς Σηλυμβρίας) ἡ Πύλη τοῦ Τραπεζοῦ καὶ τὰ στενά τῆς Σπινκας.

238. Ποταμοί. Οἱ κυριώτεροι ποταμοὶ τῆς χερσονήσου εἶναι ὁ Δούναβις, ὁ ὀγκοειδέστερος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης καὶ ὁ μεγαλύτερον ἔχον μήκος μετὰ τὸν Βόλγα. Ὁ ποταμὸς αὗτος, τὸν ὅποιον διαπλέουσι μεγάλα ἀντάρκεια, παρέρχεται ἐκ τῶν Α. κλιτύων τοῦ Μελάνου Δρυοῦ (Γερμανίας), δέχεται κατὰ τὴν πορείαν αὐτοῦ πολλοὺς παραποτάμους, διερχεται τὴν Ἀυστρο-Ὀνγγαρίαν, τὴν Σερβίαν, τὴν Ρωμανίαν, τὴν Βουλγαρίαν καὶ ἐκβάλλει εἰς τριῶν σημείων ἐκ τῶν Εὐξείνου Πόντου. Τὸ μήκος τοῦ Δουνάβιου ἀπὸ τῶν πηγῶν αὐτοῦ μέχρι τῶν ἐκβολῶν εἶναι 2860 χιλίω. τὸ δὲ βάθος ἐλάχιστον ποταμοῦ αὐτοῦ εἶναι 3 μ. Οἱ ἀρχαῖοι ἐγίνωσκον μόνον τὸν κατὰ ῥοὴν τοῦ Δουνάβιου ὀνομαζόμενος αὐτὸν Ἰστρον. Ἐκ τῶν Δυνάβων ἐκβάλλουσιν ἐπίσης ὁ Σαῦος, ὅστις εἶναι πλωτός, ὁ Μορβάς, ὁ Ἰσπερς καὶ ἄλλοι.

Ὁ Ἐβρος (Μακρίτσα), παρέρχεται ἐκ τοῦ Σκεριου καὶ τῶν ΒΑ. ὑπορεινῶν τῆς Ρωδοῦς, ὁ Σιγριμῶν ἐκ τοῦ Σκομιῶν, ὁ Ἀξῖος (Βαρζάρ) προερχόμενος ἐκ τῆς κοιλάδος τοῦ Κωνσταντινουπόλεως ἢ Ἀδριακῶν ἐκ τοῦ Βοῦου

καὶ ἄλλοι γυνόμενοι ἅπαντες εἰς τὸ Θρησκικὸν πέλγος. Ἐκ τῶν ποταμῶν τούτων μόνον ὁ Ἐβρος εἶνε ἐν μέρει πλωτός. Ὁ Ἀχέρον (Μυροπόταμος) ὁ Θάνατος (Καλχάρις) ὁ Ἀῶος, ὁ Ἄφρος καὶ ἄλλοι γυνόμενοι εἰς τὸ Ἀδριατικόν.

χόν και 'Ιόνιον πύλας και ὁ Ἀραβὸς χωρίζον τὴν Ἑλληνικὴν Ἡπει-
ρον ἀπὸ τῆς Τουρκικῆς καὶ γινόμενος
εἰς τὸν Ἀφρικανικὸν κόλπον.

Ῥωστίσεις — 1 Τίνας ὄριον συνέχεται
εἰς τὰ ὄρη τῆς Χερσ. — 2. Ποῖα εἰνε τὰ
ὄρη τοῦ Ἀ. Μωβίου; — 3. Ποῖον εἰνε τὸ ὄ-
φελιστον ὅρος τῆς Χερσονήσου; — 4. Βίσι θε-
τιὰ κλέβ. τὸν Σαβάνου. — 5. Ποῖα ὄρη ὑφύ-
σσιν ἐν τῷ Α. τμήματι τῆς Χερσονήσου; —
6. Ποῖα ἄρσενια ἐκπίπτουσιν ἐν τῇ Θερσίᾳ
καὶ Α. Μανδρινῶν; — 7. Ποῖος εἰνε ὁ μέγ-
ιστος ποταμὸς τῆς Χερσονήσου; — 8. Πόθεν ἡ
Δουδαιὸς ἀγιάζει, ποῖας χώρας διέρχεται καὶ
ποῦ ἐκβάλλει; — 9. Ποῖον εἰνε τὸ μέγισ-
τον Δουδαιὸν καὶ ποῦ τὸ βάθος αὐτοῦ; — 10. Γὰρ
ποῦν ὄνομα ἔχουσιν οἱ ἀρχαῖοι Ἑλλῆνες τῶν
Δουδαιῶν; — 11. Ποῖα ποταμὸν ἐκβάλλουσιν εἰς
τὸν Δουδαιὸν; — 12. Βίσι διαφόροις ποταμοῖς
χρησιμοποιεῖται τὸ Ἀλβανικὸν καὶ Ἰόνιον πύ-
λας; — 13. Ποῦ χνεῖται ὁ Ἀραβὸς; —
14. Ποῖα εἰ τῶν εἰς τὸ Θερσίον πύλας χυ-
ομένων ποταμῶν εἰνε ὁ μέγιστος; — 15. Ποῖοι
κόπιοι σχηματίζονται ἀπὸ τοῦ Θερσί-
ου πύλας; — 16. Ποῖοι ὑπὸ τῆς Προπον-
τίδος; — 17. Ποῖος κόπιοι σχηματίζεται εἰς
τὸ Α. τῆς Χερσονήσου; — 18. Εἰσι μίαν χερ-
σονήσον ἐν τῇ Ἀδριατικῇ πελάγει. — 19. Ποῖα
χερσονήσος διαμερίζεται εἰς ἄλλας μικροτέρας;
— 20. Ποῖα χερσονήσος σχηματίζεται μεταξύ
Εὐδελίου Πόλεως καὶ Προποντίδος;

239. Πολιτικὴ Διαίρεσις.

Ἡ Ἑλληνικὴ χερσονήσος περιλαμβάνει τὰ ἑξῆς κράτη: 1) τὸ Βασι-
λεῖον τῆς Ἑλλάδος 2) τὴν Ἑυρω-
παϊκὴν Τουρκίαν (Θερσίαν, Μανδρινῶν,
Ἀλβανίαν, Ἡπειρον, Β. Θεσσαλίαν ἢ
Ἑλασσόν) 3) τὴν αὐτόνομον Κρητι-
κὴν Πολιτείαν ὅρου ὑποτελῇ εἰς τὸν
Σουλτάνον 4) τὴν Βουλγαρίαν, ἡγε-
μονικὴν ὅρου ὑποτελῇ εἰς τὸν Σουλ-
τάνον 5) τὴν Ἀνατολικὴν Ρουμ-
λίαν, ἐπαρχίαν αὐτόνομον 6) τὸ Βα-
σίλειον τῆς Σερβίας 7) τὴν ἀνεξάρ-
τητον ἡγεμονικὴν τὸν Μαυροβούνιον 8) τὴν
Βοσνίαν καὶ Ἑρζεγοβίνην, ἀποτελούμενην
ὑπὸ τὴν προσωπικὴν διαί-
κυσιν τῆς Αὐστρουγγρικής 9) τὸ
Νόβ-Παζάρ, κατεχόμενον ὑπὸ τοῦ
Αὐστρουγγρικοῦ στρατεύματος.

240. Ἱστορικὴ Ἀποψις. Οἱ
Ἕλληνες εἰντες ἐστειλαν ἀποικίας εἰς
τὰς παραλίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ
τοῦ Ἀργιναλάγου, παρέμειναν ἐν τῇ
Ἑλληνικῇ χερσονήσῳ, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι
οἱ ἐγκαθιδρύοντες ὑπὸ τὸν Ῥαζινόν
ἐν τῇ Μοισίᾳ καὶ ἐν τῇ Δακίᾳ ὑπῆρ-
ξαν ἐν τῇ κατὰ κοινὰς τοῦ Δουνα-
βίου τῶ στέλεχος λατινικῇ γούλῃ
μεγάλῃ ἀναπτύξει εἰς ἐπίστατικὴς, ἥτις

ἀπέτελεσαν τοὺς νῦν Ῥουμάνους ἢ Βλα-
χους καλούμενους.

Οἱ Ἀλβανοὶ ἐκκοῦσι τὴν καταγω-
γὴν αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων Πε-
λασγῶν.

Οἱ ἀρχαῖοι Θράκες ἐξηρακίσθησαν
καὶ τότεως διεσπάρησαν οἱ Σλαβὶ
Σέρβοι, Ἀλβανοὶ καὶ Βούλγαροι.

Ἡ τουρκικὴ γούλᾳ ἀπὸ καθυπέ-
ρχει πᾶσαν τὴν χερσονήσον κατὰ τὸν
ἐκτετατον πλάτυον κλίμα, ἐξηρακίσθη
βλακίον, οἱ δὲ ὑποταχθέντες λαοὶ
ἀνέστησαν κατ' ὅλην τὴν ἐλευθε-
ρικὴν αὐτὴν (Ἑλλάς, Ῥουμλίαν, Σερ-
βίαν, Μαυροβούνιον). Οἱ Βούλγαροι
ἐξαγερθέντες κατὰ τὸ 1876 ἀνεγερ-
ρίστησαν ἐπὶ τέλους ὡς ἡγεμονικὴ γού-
ρα ὑποτελῇ τῇ Τουρκίᾳ. Ἡ Ἀνα-
τολικὴ Ῥουμλίαν, θεωρητικᾶς κατὰ
τὴν Βερολίνοιον συνθήκην (1) ἐπαρ-
χίαν αὐτόνομης ἄλλ' ὑπὸ τὴν ἡμετέραν
πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν ἐπικου-
ρήσειν τῆς Τουρκίας, ἡρώθη τῷ 1885
μετὰ τῆς Βουλγαρίας εἰς μίαν ἡγε-
μονικὴν τὴν ἐνωσιν ὅμως ταύτην δὲν
ἀναγνώρισαν ἐπίσημως ἡ Τουρκία καὶ
ἡ Δουδαιὸν. Οἱ Σλαβὶ τῆς Βοσνίας
καὶ Ἑρζεγοβίνης προσερτάθησαν ἐν-
τάξει τῇ Βερολίνοιου συνθήκῃ εἰς
τοῦ Σλαβίου τῆς Αὐστρίας.

Ῥωστίσεις. Εἰπὲ τὸ διάφορον κράτη ἐξ ὧν
ἀποτελεῖται ἡ Ἑλληνικὴ Χερσ. — 2. Ποῖον μέρος
τῆς Χερσος. περιλαμβάνει ἡ Ρουμνία; —
3. Ποῖον ἡ Βοσνία καὶ Ἑρζεγοβίνη; — 4. Ἐκ
ποίων χωρῶν ἀποτελεῖται ἡ Ἑυρωπαϊκὴ Τουρ-
κία; — 5. Μεταξὺ τίνων χωρῶν κεῖται ἡ Σερ-
βία; — 6. Ποῖα χώρα κεῖται πρὸς Ν. τῆς Ρου-
μνίας; — 7. Ποῦ κεῖται τὸ Μαυροβούνιον; —
8. Ποῖον εἰνε τὸ νοτιότερον κρῖον; τῆς Ἑλ-
λησος; — 9. Πόθεν οἱ Ἀλβανοὶ ἐκκοῦσι τὴν
καταγωγὴν αὐτῶν; — 10. Τίνας ἀποκόμους εἰνε
οἱ νῦν Ρουμάνοι ἢ Βλάχοι; — 11. Ποῖοι λαοὶ
διεδιέβησαν σήμερα τοὺς ὀρεινοὺς ὄρους; —
12. Τί καλεῖται Βερολίνοι; συνθήκη;

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

*Εἰσπαι. 3.500.500 πετρ. γιλ.

Πληθυσμὸς 32.595.000.

Ἡ τουρκικὴ αὐτοκρατορία ἐκτε-
νεται ἐπὶ τῇ Εὐρώπῃ, τῇ Ἀσίᾳ.

(1) Οὕτω καλεῖται ἡ ἐν Βερολίῳ τῷ 1878
συνεστῆσαν σύνοδος ἐν πληροφύτοιον τῶν Με-
γάλων ἐυρωπαϊκῶν δυνάμεων καὶ τῆς Τουρκίας,
καθ' ἣν ἀνεγνωρίσθη ἡ ἐντελὴ ἀνεξαρτησία τῆς
Ρουμνίας, τῆς Σερβίας καὶ τοῦ Μαυροβούνου
καὶ ἐκχωρίσθησαν διάφορα ἄλλα ἐδάφη.

καὶ τῆς Ἀρμενίας καὶ ἀποτελεῖται ἐκ
αἰτήσεων, αἵτινες ὑπὸ διακυβερνη-
τικῶν διακρίνονται εἰς αὐτοκρατορίας 1) εἰ
καθὼς ἀμείνους 2) εἰ καθὼς
οἱ ἐμμένους.

241. Ἀρεδοὶ κτήσεις εἰνε
ἐκείναι, αἵτινες διακρίνονται ἀπ' αἰ-
θείας ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως.
ταυτῶν εἰνε ἡ Ἑυρωπαϊκὴ Τουρκία,
ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία ἢ Ἀφρικανικὴ
Τουρκία.

242. Ἐμμεδοὶ κτήσεις εἰνε αἱ
χώραι ἐκείναι αἵτινες ἔχουσι μὲν αὐτο-
κρατικὴν αὐτονομίαν, ὑπάρχοντες ὅμως
ὑπὸ τὴν ἐπικουρήσειν τοῦ Σουλτάνου.
Ταυτῶν εἰνε ἡ Ἑρζεγοβίνη καὶ Βοσ-
νία κατεχόμεναι ὑπὸ τῆς Αὐστρίας.
Ἡ Κόπος κατεχόμενη ὑπὸ τῶν Ἀγ-
γλων. Ἡ Ἀνατολικὴ Ρουμνία ἀπο-
τελούσα εἰς τὴν ἡγεμονικὴν ὑποτελῇ εἰς
τὸν Σουλτάνον. Ἡ Σίμος αὐτόνομος
διαίκτης ὑπὸ τίτλον ἡγεμονίας. Ἡ
Κρήτη πολιτικᾶ αὐτόνομος καὶ ἡ ἀν-
αβασιλεία τῆς Αἰθιοπίας κατεχόμενη
ὑπὸ τῶν Ἀγγλων.

ΑΜΕΣΟΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ

*Εἰσπαι. 2940878 πετρ. γιλ.

Πληθυσμὸς 23.500.000 κατ. (ἔξ
ὧν 4.600.000 Εὐρώπη) — Ἑλλᾶς
2.434.000.

Προϊπολογισμὸς 425 ἐκπ. φρ. —
Ἑλλᾶς 100 ἐκπ. φρ.

Δημόσιον χροῖς 3 διατεκταμῶρ.
100 ἐκ. φρ. — Ἑλλᾶς 830 ἐκ. φρ.

Στρατὸς ἐν κειρῷ εἰρήνης 250 γιλ.
ἀνδρῶν. — Ἑλλᾶς 26 γιλ. ἀνδρῶν.

Στρατὸς ἐν κειρῷ πολέμου 900 γιλ.
ἀνδρῶν. — Ἑλλᾶς 120 γιλ. ἀνδρῶν.

Σιλός 66 διάφορα πλοία. — Ἑλλᾶς
45 πλοία.

*Εμπόριον 820 ἐκ. φρ. — Ἑλλᾶς
100 ἐκπ. φρ.

*Εμπόριον μετὰ τῆς Ἑλλᾶδος 22 ἐκ.
*Εμπορικὸν ναυτικὸν 299 γιλ. τόν.
— Ἑλλᾶς 360 γιλ. τόν.

Σιδηρόδρομοι 4520 χιλίωμ. ἔξ
ὧν 2,011 ἐν Εὐρώπῃ. — Ἑλλᾶς 1000
γιλ.

Συγκοινωνία. Τὰ μέσα τῆς συγ-

κοινωνία; δὲν εἶνε πολὺ ἀνεπτυγμένη ἐν Τουρκίᾳ. Ὅσοι ἀναγκαῖοι εὐλισσάσθαι ὑπάρχουσι, τὸ δ' ἐσωτερικὸν ἐμπορίον ἐνεργεῖται κυρίως ἐν ὁδῶν βατῶν εἰς ἕωχ σχεδόν καθ' ἅλην τὴν ἐπικρατεῖαν.

Πολίτευμα. Ἀπόλυτος μοναρχία. Ὁ ἀνώτατος πολιτικὸς καὶ πνευμα-

τικὸς ἄρχων εἶνε ὁ Σουλτάνος, ὅστις εἰς μὲν τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τοῦ Βεζίρου εἰς δὲ τὰς θρησκευτικὰς ὑπὸ τοῦ Σειχουλ-Ισλάμ. Οἱ δύο οὗτοι ἀνώτατοι λειτουργοὶ μετὰ τῶν ὑπογενην καὶ ἄλλων ἐπιστημῶν ἀνδρῶν συγκροτοῦσι τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους.

Θρησκείμα ἐπικρατοῦν ὁ Ἰσλαμισμός.

Σημ. Τοῦνομα Σουλτάνος ἦτο ἀλλοτε κίριον ὄνομα. Οἱ δὲ τίτλοι τοῖς ἡσίοις εἶρει ὁ ἀνωτάτος οὗτος ἄρχων εἶνε· Αὐτοκράτωρ τοῦ Ἰσλάμ, βασιλεὺς τῶν βασιλείων, σκιά τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ὑπερτάτος κυριάρχης τῆς Μαύρης καὶ τῆς Λευκῆς θαλάσσης καὶ Παδισάα, (λίχι περσικὴ σημαίνουσα μέγας βασιλεὺς). Τὸ πρόσωπον τοῦ Σουλτάνου εἶνε

Ιερών, ως εκ του ύψους διὰ δεξιότητος του καὶ τῆς ἀπόλυτου κυριαρχίας του θεωρεῖται ἀντικειμένου τοῦ νόμου.

Ὁ Βεζίρης εἶνε ὁ πρωθυπουργός, διὰ τοῦ ὁποῦ τοῦ Σουλτάνου ἀσπεί τὰ κυριαρχικά του δικαιώματα· αὐτὸς υπογράφει ἅπαντα τὰ διατάγματα, ὅτινα ὀνομάζονται Χάττι-Σερφ (ὑψίστη γραφή) καὶ οὐδὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ ἄνευ τῆς κυριότητος αὐτοῦ. Ἡ διοίκησις τοῦ Βεζίρου ἐν τῇ διοικητικῇ γλώσσῃ συμβολίζεται διὰ τοῦ ὀνόματος: Ὑψιλή Πύλη.

243. Διοικητικὴ Διαίρεσις.

Αἱ ἄμεσοι κτήσεις διακρίνονται εἰς βιλαιὰ ἢ νομοὺς, τῶν ὁποίων ὁ διοικητὴς καλεῖται βαιή. Τὰ βιλαιὰ ὑποδιαιρούνται εἰς σαντζάκια ἢτοι ἐπαρχίας, τῶν ὁποίων ὁ διοικητὴς καλεῖται μοντασαφίης. Τὰ σαντζάκια εἰς καϊμακαμὰ, τῶν ὁποίων ὁ διοικητὴς καλεῖται καϊμακάμης καὶ ταῦτα εἰς μονδίας, τῶν ὁποίων ὁ διοικητὴς καλεῖται μονδίας (τελευταία διοικητικὴ διαίρεσις).

Ἀσκήσις. — 1. Ποία εἶνε ἡ ἔκτασις τῶν ἀμεσῶν κτίσεων τῆς Τουρκίας καὶ τίς ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν; — 2. Τί καλοῦνται ἄμεσοι κτήσεις καὶ ποῖαι εἰναι αὐταί; — 3. Ποῖαι εἰναι αἱ ἐρμαιοὶ κτήσεις; — 4. Πόσες εἰνε ὁ στρατός τῆς Τουρκίας ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ πόσος ἐν καιρῷ πολέμου; — 5. Ἐκ πόσων πλοίων ἀποτελεῖται ὁ στόλος τῆς Τουρκίας; — 6. Ποῖον εἶνε τὸ μετὰ τῇ Ἑλλάδι ἱμῆρον τῆς Τουρκίας; — 7. Ποῖος εἶνε ὁ ἀνώτατος πολιτικός καὶ πνευματικός ὄργανος ἐν Τουρκίᾳ; — 8. Τί καλεῖται Ὑψιλή Πύλη; — 9. Ποία εἶνε ἡ διοικητικὴ διαίρεσις τῆς Τουρκίας;

ΑΜΕΣΟΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΤΟΥΡΚ. ΔΥΤΟΚΡ. ΕΝ ΕΥΡΩΠῃ

I. ΘΡΑΚΗ

Ἱστορικὴ ἀποψις.

Ἡ Θράκη ἐναλλάξ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Μακεδόνων, τῶν Ρωμαίων καὶ τῶν Βυζαντινῶν διατελέσασα ὑπέκειντο κατὰ τὸν 15 αἰῶνα ὑπὸ τὴν Τουρκίαν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν καὶ νῦν ἐστὶ διατελοῦσα οἱ διαφοροὶ ἐν αὐτῇ κατοικοῦντες λαοὶ Ἕλληνας, Τούρκους, Βούλγαρους, Ἀρμένους, Ἑβραίους, Ἀβιγγάνους, Κιρκάσιους καὶ ἄλλους. — Διακρίνεται δὲ ἡ γῶρα αὕτη εἰς δύο μέρη: εἰς Βόρειον καὶ εἰς Μεσημβρινὴν Θράκην. Ἡ βόρειος Θράκη εἶνε ἡ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀνατολικῇ Ρωμυλίκῃ καλεσθεῖσα αἰθιρέως ὑπὸ τῶν Βουλγάρων γῶρα.

Πληθυσμός. 2,210,000 κατ.

ὦν 14,000 χιλ. Χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι, οἱ δὲ λοιποὶ Τούρκοι, Βούλγαροι, Ἀρμένιοι, Ἑβραῖοι καὶ πολλοὶ Εὐρωπαῖοι.

Κλίμα. Εὐχάριστον καὶ ὑγιεινὸν πλὴν τῶν ὁρειῶν μερῶν ὧν τὸν ψυχρὸν.

Προϊόντα. Τὸ ἔδαφος τῆς Θράκης καίτοι εἶνε εὐερόν, καλλιεργεῖται ὅμως κακῶς· ἡ κτηνοτροφία καίτοι εὐδοκίμη εἶνε ὀλίγον ἀνεπτυγμένη. Τὰ δὲ κυριώτερα τῶν προϊόντων εἶνε δημητριακὰ καρποί, βῆμαξ, σίνοι, μέταλλα, ὄρυζα, ἄριστος καπνὸς καὶ μέταλλα διάφορα.

Βιομηχανία. Ἀσήμαντος, συνιστάμενη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν κατασκευὴν μαλλίνων ὑφασμάτων.

Ἐμπορίον. Μικρὸν.

244. Φυσικὴ Ἀποψις.

Κόλποι. Ὁ τῆς Αἰνῶ, ὁ Μέλαις καὶ ὁ Κεράτιος, ὅστις εἶνε ἀσφαλίστατος καὶ βελύς· καὶ δύναται νὰ περιλάβῃ πολλὰ πλοῖα καὶ θεωρητὰ πρὸς ἀγκυροβολίαν.

Πορθοί. Ὁ Ἑλλησπόντος ἔχων μήκος 30 χιλιομ. πλάτος 1,8 χιλ. καὶ βάθος 50—60 μ. Εἰς τὴν ἐσοδὸν τοῦ πορθμοῦ τοῦτον ὑπάρχουσιν ἱσχυρὰ φερύρια, κατὰ δὲ τὰς συνθήκας οὐδὲν ξένον πολέμικον πλοῖον δύναται νὰ διαπλεύσῃ τὰ στενὰ θύου ἀνακρατορικῆς ἀδείας. Ὁ Βόσπορος ἔχων μήκος 27 χιλιομ. πλάτος μέγιστον μὲν 3,200 μ. ἐλάχιστον δὲ 550 μ. καὶ βάθος 30—50 μ.

Ἀκρωτήρια. Ἡ Μαστεουσία ἐν τῇ ἐσοδῷ τοῦ Ἑλλησποντοῦ καὶ ἡ Θυακίς ἐν τῇ Εὐξείνῳ Πόντῳ.

Ὄρη. Ἡ Ροδόπη, χωρίζουσα τὴν Θράκην ἀπὸ τῆς Μακεδονίας, τὸ Ἰερόν ὄρος παρακλήτως πρὸς τὴν Προποντίδα.

Πεδιάδες. Ἡ τῆς Ἀδριανουπόλεως.

Ποταμοί. Ὁ Νίστος πηγαῶν ἐν τῷ Σκῳρίῳ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Θρακικὸν πῆλαγος καὶ ὁ Ἑβρος (Μαρίτσα) ὅστις πηγαῶν ἐν τῷ Σκῳρίῳ καὶ διερχόμενος διὰ τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ Ἀδριανουπόλεως ἐκβάλλει εἰς τὸν κόλπον τῆς Αἰνῶ. Ὁ Ἑβρος εἶνε πλωτὸς μέχρι Φιλιππουπόλεως· ἔξωτα δὲ κατὰ τὸν ὁδὸν αὐτοῦ

(495 χιλ.) πολλοὺς παραποτάμους ὡς τὸν Ἀγριάνην (Ἐγγίνην) τὸν Τόνζαν κλπ. ἐστὶ ἔχει τὸν Μέλαινα ἐκβάλλοντα εἰς τὸν ὁριζώνιον κόλπον.

Χερσόνησοι. Ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ τῆς Καλλιπόλεως.

Νῆσοι. Σαμοθράκη (10 χιλ. κ.) Ἰμβρος (13 χ. κ.) Ἀἴμνος (18 χιλ. κ.) εὐθρόος ὑπερχομένη εἰς τὸν νορὸν τοῦ Αἰγαίου Πελάγους.

245. Διοικητικὴ Διαίρεσις. Ἡ Μεσημβρινὴ Θράκη διακρίνεται διοικητικῶς εἰς δύο νομοὺς (βιλαιὰ), α') εἰς τὸν νορὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τῶν ἀπέναντι ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ διοικήσεων Χρυσουπόλεως καὶ Νικομηδείας καὶ β') εἰς τὸν νορὸν Ἀδριανουπόλεως.

ΝΟΜΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

246. Ὁ νομὸς οὗτος ἔχει περὶ τὸ 1,140,000 κατοίκων. Πόλις αὐτοῦ εἶνε:

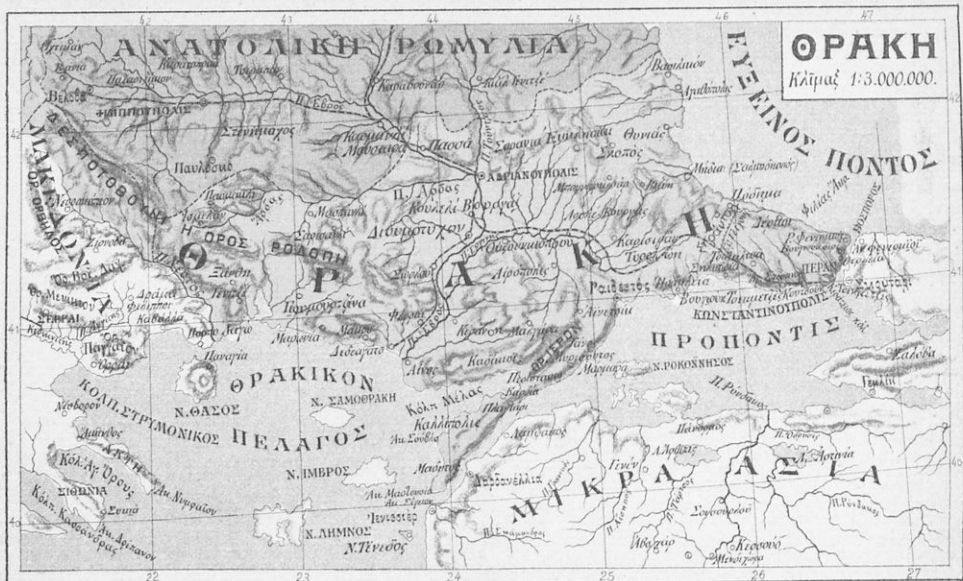
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ πρωτεύουσα τῆς Τουρκικῆς αὐτοκρατορίας ἔχουσα περίπου 900,000 κατοίκων. Ἡ περιώνυμος αὕτη βουλκίς τῶν πόλεων ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου (330 μ. Χ.) ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου Βυζαντίου (ἀποκαίει τῶν Μεγαρέων) καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὀνομασθῆ Νέα Ρώμη κατ' ἀντικειμενολογίαν πρὸς τὴν παλαιὰν Ρώμην, καὶ ἐπτάτορος ὡς ἐκτισμένη ἐπὶ ἐπτά λόφων· ἔπειτα δὲ ὀνομασθῆ Κωνσταντινούπολις πρὸς τιμὴν τοῦ Μ. Κωνσταντίνου.

Ἡ Κωνσταντινούπολις θαυμάζεται διὰ τὰς φυσικὰς καλλονὰς τῆς ἀπὸ

ΑΠΟΨΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

θαλάσσης· ὁριζομένη παρέχει θίαν μαγευτικωτάτην, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπο-

τελουςι σκληράν αντίθεσιν κί στενάκι κί άνοιχλάκι ύπό κί τό άχρηι των οικουμένων. Πάλιν όμως, οιάνει προς άπόζημιώσιν του άσυναχχετούτσου ορθολύμν, ιδιαιτέρως κινούσι τόν θαυμασμόν κί εμβάλλουσι τόν επισκέπτην εις ποικίλνν βένδνν ή μεγάλω-πρεπήσ θία του Βούσπορου όστις είνε κατεσπαρμένος ύπό δένδρων κί με-γάρων τερπνοτάτων.

Η Κωνσταντινούπολις σύγκαται κυρίως εκ 4 μερών. α') Έκ του Βυ-ζαντίου (Σκαμπούλ) τό ύπό τον καίται επί τριγωνικήσ χερσονήσου βραχονή-γης ύπό τής Προποντιδός κί του βυ-θιώς εισχωρούντος εις τήν ζήραν Κε-ρατιόν Κόλπον β') εκ τής Περαίας, ήτις περιλαμβάνει τόν Γαλάτνν κί

γιάσ (Βουγινιά-Δαρέε), εκ Θεσσαλνί κί τό Νεοχώριον δ') εκ των Πρι-γκηποιήσων, των ύπο τον επιστημότερων είνε ή Πριγκηπος, ή Αντιγόη, ή Πρώη κί ή Χάλη, έν ή ύπάρχουσι περισφημι σφολιά.

Έν Βυζαντίω παρά τόν Κεραιόν όπου καίται ή συνοικήσ Φανάριον, όπου είνε τά Πατριαρχεία κί ή Με-γάλη του Γένους Σχολή, τό επιστημώ-τατον των έν Τουρκίη έλλην. εκπαι-δευτηρίων. Έν Φαναρίω κατέχουσι τό πάλιν οι πλούσιοι κί ευγενείς εκ των Έλλήνων, οι καλούμενοι Φαναριώ-ται. Ο Γαλατάς κί ύπερπαν αυτόν τό Πέραν ή Σιαυροδόριον είνε κί κατ' έξοχην χριστιανική συνοικήσι, έν κί κατοικούσι Ευρωπαίοι πολλοί.

Τό Πέραν ή Σταυρο-δόριον, χωρίζεται δι άπό του Βυζαντίου δι ά του Κεραιίου κόλπου. γ') εκ των προαστείων του Βούσπορου, των ύ-πο τον επιστημότερα είνε έν μέν τή άσιατική πε-ράλιζ ή Χρυσόπολις (Σκούταρι), έν δε τή ευρωπαϊκή ή Βαθυ-τό Πέραν ή Σταυρο-δόριον του Κεραιίου παρά τόν Βούσπορον καίται ή Τία Χανίς (πυροβολικόν) κί τά μαχευτικώτατα άνακτορα του Δολμα-Μαζέ (χωστό περιβόλι) εκ λευκατάτου μαρμάρου θεωρούμενα ως τά μεγαλειότερα κί πλουσιώτερα άνακτορα τής Κωνσταν-τινούπολεως κί τό Γαλδί Κιόσκ, άληθής παράδεισος, ένθα ύπάρχουσι κί τά άνακτορα του άνακτος Ά-βδούλ Χαμίτ καίμενα επί λόφου.

Η Κωνσταντινούπολις συνδέεται δι ά σιδηροδρόμων μετά τής Άδρια-νουπόλεως, Φιλίππουπόλεως, Σόφιας, Σερβίας, Οδηγούκας κί τής λοιπής Ευρώπης: έτι δε μετά του Διδυμοστει-χου, Διδεκαγάτης, Γιουμουρτζίνης, Σαν-θης, Δραχας, Σερρών κί Θεσσαλονί-κης. Έν τούς προαστείαις τής Κων-σταντινούπολεως κατέχεται κί ή Άγ. Στέφανος επίσημος δι ά τήν φε-ρό υμν συνθήκην.

Έν Κωνσταντινούπολι ύπάρχει ή διάσημος ναός τής του Θεού Σοφίας μεταβεβλημένος σή-μερον εις τέμαρον. Τον ναόν τούτον άνήγειρεν ή αυτοκράτειρα Ιουστινιανή τή 537 μ. Χ. Δι ά τήν άνίγειραν αύτή ήδανήθησαν ύπότοχα ποσά κί 10,000 άνθρωπον ειργάζοντο όπω: περαιούσιν αύτον έντός 12 έτών.

Έρωτήσεις. — 1. Πώς ονομάζεται ή Βό-

ρειος Θράκη: — 2. Ποῖος εἶνε ὁ πληθυσμὸς τῆς Μεσημβρινῆς Θράκης: — 3. Εἰς πόσους νομούς διαιρίζεται: — 4. Ὀνόμαζον τὸν ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ Ἑλλησπόντου εὐρυστάμενον ἀκρωτήριον. — 5. Ποῖα εἶνε τὰ ὄρη τῆς Θράκης: — 6. Πόθεν παλῶσι δὲ Ἑβρώς καὶ ποτὶ ἐκβάλλει: — 7. Ποῖος ποταμὸς ἐκβάλλει εἰς τὸ Θρακικὸν πλάγιον: — 8. Ποῖα εἶνε τὰ πρόσαια τῆς Κων. Πόλεως.

ΝΟΜΟΣ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

247. Ὁ νομὸς οὗτος, ὅστις περιλαμβάνει πάντα τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Νοτίου Θράκης, ἔχει περὶ τὸ 1,070,000 κατοίκους. Πρωτεύουσά τοῦ νομοῦ εἶνε ἡ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ (100 χιλ. κατ.) ἔχουσα μεγαλοπρεπὴ ἀνάκτορα τῶν σουλτάνων, ὧς καὶ πάλαι πρῶτ. τῶν Τούρκων, βιομηχανικὰ ἐργαστήσια, πολλὰ ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ ἑλληνικὸν γυμνάσιον. Ἡ πόλις αὕτη ἀναβασθεῖσά ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ τῶν Ρωμίων Ἀδριανού ἐπὶ τῶν ἐρείπειων τῆς ἀρχ. Ὀρυσιαδῶς καίτοι ἐπὶ τοῦ Ἑβρου καὶ συνδέεται μετὰ τῆς πρωτεύουσας καὶ τῆς Εὐρώπης σιδηροδρομικῶς.

Ἄλλαι πόλεις καὶ κοινὰ τοῦ νομοῦ εἶνε:

Παρὰ τὴν Προποντιδα. Μίτρα (Τσακάλτζα) ἔδρα δικτατοῦ καὶ ἐπισκοπῆς. Κιοινοῦλα Τσεκμετῆς (Ρήγιον) καὶ δυτικώτερον Μουνογιῶν Τσεκμετῆς, Σηλίμβεία ἔδρα μητροπολίτου, Ἡράκλεια (ἀρχ. Πέρινθος), Ραδεσιὸς (ἀρχ. Βισαλίη) ἐμπορικώταται καὶ ἐκκείμεναι (25 χιλ. κατ.).

Παρὰ τὸν Ἑλλησπόντον. Γάνος καὶ Χάρα ἔδρα μητροπολίτου, Περιόσιαι, Καλιόπολις (30 χ. κ.), πόλις ὀχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ, Μάδουτος κομφοπλίς γεωργικῇ.

Παρὰ τὸ Θρακικὸν πλάγιον. Αἶνος ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἑβρου πόλις παρχιασάσα, ἀρ' ἡ ἐπαρχ. ἐγένετο ὁ σιδηρόδρομος Αδελαιγας—Αδριανουπόλεως. Δεσζαγάς (9 χ. κ.) ἱππικὸν τῆς Ἀδριανουπόλεως, μετ' ἧς συνδέεται σιδηροδρομικῶς ἡ πόλις αὕτη ἔχει μέγιστον ἐμπορικὴν κίνησιν, ἐκ δὲ τοῦ λιμένος αὐτῆς γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή τῶν προϊόντων τοῦ νομοῦ.

Ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου ἐπίσκειται κομποπλίς εἶνε τὸ Βασιλικόν, ἡ Ἀγαθό-

πολις, ἡ Μήδεια (πάλαι Σαλμυδιστός) καὶ Δέρκος.

Μεσούγειαι πόλεις τοῦ νομοῦ εἶνε: πρὸς Α. Σοφάντα Ἑκκλήσια 20 χιλ. κατ. ὧν οἱ ἡμίσεις ἰσθόδοξοι, δικτατοῦντες λαμπρὰ ἐκπαιδευτήρια. Σκοπὸς κομφοπλίς γεωργικῇ. Βιζύη ἔδρα μητροπολίτου, Αὐλὴ Βουργάζ (Ἀρκαδιούπολις) Τηρολόω, Μάλγαρχα, Κεσάνη. Ἀπασκί αἱ κομφοπλίς αὗται δικτατοῦσι σχολαῖα ἄρρέων καὶ πνευματικῶν. Πρὸς Δ. Κουλεὶ Βουργάζ κομφοπλίς, ἐξ ἧς ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ Κ) πόλεως λαμβάνει τὴν πρὸς Β. διεύθυνσιν. Δεζμὸς τεγοῖς πόλις ἐμπορικὴ καὶ ἔδρα μητροπολίτου (13 χ. κ.). Σοφολύ (14 χ. κ.) ἐπίσκειται διὰ τὴν ασφαροσίαν τῆς. Φέρρι κομφοπλίς, οὗσα ὁ πρὸ τοῦ Δεσζαγάς σιδηροδρομικὸς σταθμός. Γκουμουλτζίνα ἐπὶ θέσεως ὀφλητῆς (12 χ. κ.) καὶ Μαρώνεια ἔδρα μητροπολίτου ἔχουσα ἀρχότερα λαμπρῶς κατηρτισμένα σχολεῖα. Σαῦθη (Ἑσκιζέ) ἔδρα μητροπολίτου (9 χ. κ.) καὶ Γενιζέ (4 χ. κ.) ἀρχότερα ἐπίσκειται διὰ τὴν κλιματικὴν τοῦ καπνοῦ. Ἐπίνειον τῶν τεσσάρων τούτων πόλεων εἶνε τὸ Πόρτο-Λαγῶ. Β. Δ. τῆς Ἀδριανουπόλεως καίτοι ἡ κομφοπλίς Μουσταφά, ἐνθα ἡ μεγάλη καὶ ὁμώνυμος γέφυρα, ἀρ' ἡ διερχεται ὁ σιδηρόδρομος.

ΣΗΜ. Πρὸς Ν. τῆς Γενιζές ἔκειτο τὸ πάλαι ἡ πόλις Ἀβδηρα γνωστὴ διὰ τὴν ἐπισκοπικὴν, μωρικοσίαν καὶ ἀπειροκλήαν τὴν κατοικοῦσαν. Πρὸς Ν. τῆς Καλιόπολεως ἔκει. το αἱ Αἰγίδες ποταμὸι γνωστοὶ ἐν τῇ Ἱστορίᾳ διὰ τὴν ἐν αὐταῖς καταστρεφὴν τὸν Ἀθηναϊκὸν στόλου ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν τῷ 405 π. Χ. Πρὸς Α. τῶν Αἰγίδων ποταμῶν ἔκειτο ἡ ἀρχαία Σησιὸς ἐπίσκειται διὰ τὴν παρ' αὐτῇ γεγνησιν τοῦ Ἑλλησπόντου ὑπὸ τοῦ Σέρου τῷ 480 π. Χ.

Ἑρωστήσεις. 1. Ποῖα ἦτο ἑλλοτε ἡ πρωτ. τῆς Τουρκικῆς Αὐτοκρατορίας; 2. Πόθεν εἶνε τὸ ἔπαιον τῆς Ἀδριανουπόλεως; 3. Πρὸς Ν. τῆς Γενιζές ποῖα πόλις ἔκειτο ἑλλοτε καὶ διατ' ἐρημίζετο αὕτη; 4. Μετὰ τίους πόλεις συνδέεται σιδηροδρομικῶς ἡ Ἀδριανούπολις; 5. Ποῖαι πόλεις τοῦ νομοῦ καίτοι παρὰ τὴν Προποντιδα; 6. Ποῖα παρὰ τὸν Ἑλλησπόντον; 7. Ποῖα ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου; 8. Ποῖα εἶνε αἱ μέγισται πόλεις τοῦ νομοῦ;

2. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ἱστορικὴ Ἀποψις

Ἡ Μακεδονία, ἥτις ἦτο τὸ πάλαι μικρὰ καὶ ἄσχημος, ἐπεξετάθη ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Β', ἐβόλας δὲ εἰς τὸν κομποπλίς τῆς ὀδῆς ἐπὶ Μ. Ἀλεξάνδρου, υἱοῦ τοῦ Φιλίππου. Μετὰ τὸν θάνατον τούτου ἀπώλεσε τὴν δύναμιν τῆς, τῷ 148 π. Χ. περιέλιπε ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ρωμαίων, μετὰ περὶ αἰς τὴν τῶν Βυζαντινῶν καὶ κατὰ τὸν 15 αἰῶνα ὑπέπεσε καὶ αὕτη ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν κυριαρχίαν, ὑπὸ τὴν ἵσκειν καὶ διατελεῖ εἰσέτι.

Πληθυσμός. 2 ἐκατ. 500 χιλ. κατ. ἐξ ὧν 1,200,000 Ἕλληνας ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Μακεδόνων καὶ 600 χιλ. Βουλγαροὶ ἐγκατασταθίντες κατὰ τὸν 10 αἰῶνα, οἱ δὲ λοιποὶ Τούρκοι, Ἀλβανοὶ, Σέρβοι, Ἑβραῖοι, Ἀθίγγανοι καὶ πολλοὶ Εὐρωπαῖοι.

Κλίμα. Συγκεκριρασμένον καὶ ὑμεῖνον.

Ἑδάφος. Εὐφορώτατον.

Προϊόντα. Δημοτικὰ καὶ κερποῖ, ὅσπρια, βαμβάκι, ὄρυζα, σίτες, καπνὸς, μέταλλα, ζυλεῖα.

Ἑμπορίον. Ἀκμαῖότατον, διεξαγόμενον διὰ τῶν λιμένων Θεσσαλονίκης καὶ Καβάλλας.

Θρησκεία. Ἐπικρατοῦσαι ἡ Χριστιανικὴ Ὀρθόδοξος καὶ ἡ Μωμεθικὴ.

Ἑκπαίδευσις. Κατὰ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν οἱ Ἕλληνας ὑπερτεροῦσι τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν δικτατοῦντες ἐξ ἰσίου πλείστα ἐκπαιδευτήρια χυροτέρων τῶν σὺν τῶν ἐν Σέρβοις, Βιτωλίοις, Θεσσαλονικῇ καὶ Κορυθαῖ ὑπάρχοντι Ἑλληνικὰ γυμνάσια.

248. Φυσικὴ Ἀποψις.

Κόλποι. Ὁ Θερμαϊκὸς ὁ μέγιστος πάντων, ὁ τῆς Κοσσάδορος, ὁ Στρουμονικὸς καὶ ὁ τῆς Καβάλλας.

Ἀκρωτήρια. Τὸ Κεράμυονοροῦ, τὸ Καναστραῖον, τὸ Δρέπανον (Δέρρι).

Χερσόνησοι. Ἡ Χαλκιδικὴ ὑποδιαιρουμένη εἰς τρεῖς μικροτέρας, τὴν Παλλήνην, τὴν Σιθωνίαν καὶ τὴν Ἀκτῆν.

“Ορη. Ἡ Ροδόπη, ὁ Ὀρβηλος καὶ τὸ Παγγαῖον, τὸ ὑπότιν πάλαι περιεγε μετὰλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, πρὸς Α. ὁ ἐπιστημύατος κατὰ τὴν ἀρχαιότητα Ὀλύμπος, πρὸς Ν. ὁ Πίερος, ἐδρα τῶν Μουσῶν καὶ τὸ Ἀπόλλωνος καὶ τὰ Καμβούνια πρὸς ΒΔ. αὐτοῦ ἡ Τύμψη καὶ τὸ Βόϊον πρὸς Δ. αὐτὴν τῇ Χαλκιδικῇ χερσονήσῳ ὁ Ἀθῶς.

ΣΗΜ. Τὸν Ὀλύμπον θιέωρουν οἱ ἀρχαῖοι ὡς κατοικίαν τῶν Θεῶν. — Παρὰ τὸν Ἄθων καταστράφη ὁ ὑπὸ τὸν Μαρδόνιον Περσικὸς στόλος. Ἐν αὐτῷ ἐγένετο ἡ διαρροὴ τοῦ Σέρρου πρὸς ἀποφυγὴν νέας καταστρώσεως τοῦ στόλου. Ἐπὶ τὸν Ἄθω ἐβρύθησαν κατὰ τὸν 9ον αἰῶνα 21 μοναστήρια, ἐξ οὗ καὶ Ἄγιον Ὀρος ὀνομάζεται οὗτος. Τὰ Παγγαῖον ἦτο περίφημον διὰ τὰ πλούσια αὐτοῦ μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. — Ἐπὶ τῇ Χαλκιδικῇ Χερσονήσῳ ὑπάρχον τὸ πάλαι πλείστα ἑλληνικὰ ἀποικία, πρὸς ἵστας ὑπῆρξαν ἡ κατιστορφυὰ ὁ Φίλιππος ὁ πατὴρ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

Ποταμοί. Ὁ Ἀξιὸς ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τῆς Μακεδονίας πηγάζων ἐκ τοῦ Σακρίου καὶ ἐκβάλων πηλυσίον τῆς Θεσσαλονίκης εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον. Ὁ Ἀλιάκμων ἐκ τοῦ Βαῖου εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον. Ὁ Στρυμὼν ἐκ τοῦ Σακρίου εἰς τὸν Στρυμονικὸν κόλπον. Ὁ Νέστος πηγάζων ἐκ τοῦ Σακρίου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Θερμαϊκὸν πέλαγος. Ὁ Ἀρίδιον πηγ. παρὰ τὴν Λυγνιτῆα λίμνην καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος. Ὁ Ἐχιδώρος χειμαρρῶδες, ἐκβάλλων παρὰ τὴν Θεσσαλονίκην, εἰς δὲ ὀνομαστός διότι τῷ 480 π.Χ. κατεπύθη ὁλόκληρος ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ.

Λίμναι. Ἡ Ἀγκυρίς (νῦν Ἀχρί) ἡ μεγαλύτερα πᾶσιν, τρέφουσα λαχρῶς γάβροι, ἡ τῆς Πρέσπης ἔχονσα καὶ νησιῖα ἐν αὐτῇ, ἡ Ὀρεσιῶς (Κατορία) ἡ τοῦ Ὀσιόφρον, ἡ Βόλβη, ἡ Κερωνίτις.

Πεδιόδοες. Ἡ τῶν Βασιλίων, ἡ τοῦ Κοσσυφοπεδίου, ἡ τῶν Σκοπείων,

ἡ τῆς Θεσσαλονίκης, ἡ τῆς Λοδίμης καὶ ἡ τῶν Σερρῶν.

Νῆσοι. Θάσος (ἐκταστ. 393 τετρ. χιλ. πληθ. 15,000) κειμένη ἀπέναντι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νέστου καὶ διατεταμένη ὑπὸ ὀρέων χαμηλῶν, παράγει αἶτον, ἔλαιον καὶ αἶνον, δημητριακοὺς καρποὺς καὶ ζυλεῖαν. Ἡ νῆσος αὕτη ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ ἀπεσταλμένου τῆς Αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως, διότι ὁ ἄλλοτε ἀντιβασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Μεχμέτ Ἀλῆς εἶχε λάβει αὐτὴν ὡς ἔδωρον παρὰ τοῦ Σουλτάνου Μεχμέτ, ἐσχάτως ὅμως κατελήθη πάλιν ὑπὸ τῆς Τουρκίας.

249 Διοικητικὴ Διάρθρωσις.

Ἡ Μακεδονία διαίρεται διοικητικῶς εἰς τρεῖς νομοὺς, τὸν τῆς Θεσσαλονίκης, τὸν τοῦ Κοσσυφοπεδίου καὶ τὸν τῶν Σκοπείων.

Ἀσκήσεις.

1. Ποῖος εἶνε ὁ πληθυσμὸς τῆς Μακεδονίας ;
2. Κατὰ ποῖαν ἐποχὴν ἤρξατο ἵδρυσις ἡ Μακεδονίας ;
3. Εἰς ποῖαν πόλιν ἐγενήθη ὁ Μῆγας Ἀλέξανδρος ;
4. Κατὰ ποῖαν ἐποχὴν ἡ Μακεδονία περιήλθε εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων ;
5. Πόσοι Ἑλλῆνες κατοικοῦσιν ἐν Μακεδονίᾳ ;
6. Πόσοι Βούλγαροι ;
7. Διὰ τίνας λόγους διετράπητο ἴσως τὸ ἐμπόριον ;
8. Ποῖα εἰνε τὰ προϊόντα αὐτῆς ;
9. Ποῖα εἰνε ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἥρσκησις καὶ ποῖα εἰνε ἡ ἐκπαίδευσις ;
10. Ποῖους κόπους ἔχει ἡ Μακεδονία ;
11. Ὀνόμασον τὰ πρὸς Β. αὐτῆς κείμενα ὄρη.
12. Τὰ πρὸς Νότον.
13. Εἰς πόσους νομοὺς διαίρεται ἡ Μακεδονία ;

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

250. Ο νομός ούτος κατέχει άπασαν τήν Ἀνατολικήν Μακεδονίαν. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ εἶνε ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (150 χιλ. κατ. ὧν οἱ ἡμίσεις Ἑβραῖοι), πόλις ἐμπορικιστάτη ἐχούσα γυμνάσιον καί πολλά ἐλ. ἐκπαίδευτήρια καί συνδεδεμένην αἰθροδρομικῶς μετὰ τῆς Βιέννης, τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί τῶν Βιτωλίων. Ἐν τῇ πόλει τεύχεται σόζονται δύο βυζαντινοί ναοί, ὁ τοῦ ἁγίου Δημητρίου μεταβιβημένος εἰς τζαμίον καί ὁ τῆς Ἀγ. Σοφίας. Ἀλλαι πόλις τοῦ νομοῦ εἶνε ἡ Νιόσσουσα παράγουσα ἐξαιρετικόν οἶνον καί ἔχουσα βιομηχανίαν μαλλίνων ὑφασμάτων. Βέρροια (15 χιλ. κ.) ἀρχαιοτάτη πόλις. Βοδενά (Ἑδεσσα) 11 γ. κ. ἡ πρώτη πρωτεύουσα τοῦ Μακεδονικοῦ Κράτους. Γιαντισά (9 χιλ. κατ.). Σέρραι (45 χιλ. κ.) ἐμπορικὴ καί βιομηχανία ἔχουσα ἐλληνικὸν γυμνάσιον. Δράμα (10 χ. κ.). Καβάλλια (5 χιλ. κ.) παράγουσα ἐξαιρετικόν καπνόν. Σιρωμίσινα (12 χιλ. κ.). Βελεσσός (Κιουπρολίου) παρὰ τὸν Ἀξιόν (15 χιλ. κατ.). Νευρόκοπον ἑδρα μητροπόλεως (8 χιλ. κ.). Μελένικον ὑπὸ τοῦ πρόποδος τοῦ Ὀρβήλου (7 χιλ. κατ.).

Εἰς τὸν Νομόν Θεσσαλονίκης ἀνήκει καί ἡ Χαλκιδική, διατεταμένη εἰς τρεῖς μικράς χερσονήσους, τὴν Παλλήνην (Κασσάνδραν), τὴν Σιθωνίαν (Δόγγον) καί τὴν Ἀκτὴν.

Τούτων ἐπιστημονικῶς εἶνε ἡ Ἀκτὴ (Ἀγ. Ὀρος) σφαιρικώμενη διὰ τὰς ρυτίδας· τῆς καλλοῦσας καί τὰς ἐν αὐτῇ 20 μονάδας, ὧν αἱ 17 ἑλληνικαὶ καὶ κούμεναι ὑπὸ τῆς ἐν Κερκυρῇ ἐδρευούσης Ἱερᾷ Συνάξεως. Κώμαι τῆς Χαλκιδικῆς εἶνε ἡ Ἱερισσός (πάλαι Ἀκκισίον) κειμένη παρὰ τὸν ἰσθμόν, τὸν ὑπὸ τὸν Ξέρξην ἠθέλησε πᾶ τέρη. Πρὸς ΒΑ. ταύτης κείνται τὰ ἑρείπια τῶν Στγαίρων πατριδῶς τοῦ Ἀριστοτέλους. Κασσάνδρα παρὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τῆς Παλλήνης Βασιλικὰ ΝΑ. τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἑρωτήσεις. — 1. Μετὰ τίνας πόλεις συνδέεται σιδηροδρομικῶς ἡ Θεσσαλονίκη; — 2. Ποῦ ἐγενήθη ἡ αυτοκράτωρ Ἰουστινιανός; — 3. Εἰς τίς ἀρχαίας πόλεις τῆς Μακεδονίας ἔχουσιν Ἑλλ. Γυμνάσια; — 4. Ποία πόλις τῆς Μακεδονίας ὑπῆρξεν ἄλλοτε ἑδρα ὑφ'ὸ τοῦ Πατριάρχου; — 5. Ποία ἡ τοῦ ἁγίου πρωτεύουσα τοῦ Μακεδονικοῦ Κράτους;

ΝΟΜΟΣ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Οὗτος ἀποτελεῖται ὑπὸ τοῦ πρὸς Β. τοῦ νομοῦ Θεσσαλονίκης ὑπολειπομένου μέρους τῆς Μακεδονίας, ὅπου ἔρχεται μέχρι τῶν Σερβικῶν συνόρων καὶ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς Ἀθηνῶν.

Κυριώτεραι πόλεις. ΣΚΟΠΙΑ (Ὀστανίου) πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ (50 χιλ. κατ.) ἐκτεταμένη ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν ὁρίων τοῦ Ἀξίου, ὁχυρὰ καί ἐμπορικὴ πόλις. Προϊνία (14 χιλ. κατ.). Πρωσέρην (26 χιλ. κατ.). Ἰπείκιον (15 χιλ. κατ.), ἔργον ἄλλοτε ὁρόδοξον πατριαρχεῖον. Μητροπόλις (10 χιλ. κατ.).

ΝΟΜΟΣ ΒΙΤΩΛΙΩΝ ἢ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

Ο Νομός οὗτος καίται μεταξὺ τῶν νομῶν Θεσσαλονίκης καί Κωνσταντινουπόλεως τῆς Ἡπείρου καί τῆς Ἀθηνῶν.

251. Ἐπίσημοι πόλεις. ΒΙΤΩΛΙΑ (Μοναστήριον) 50 χιλ. κ. πρωτεύουσα τοῦ Νομοῦ πόλις ἐμπορικὴ, ἔχουσα Ἑλλήν. Γυμνάσιον καί ἄλλα ἐκπαιδευτήρια. Κασορία (10 χιλ. κ.) παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην. Κορυθα (18 χιλ. κ.) ἔχουσα Ἑλλ. Γυμνάσιον καί ἄλλα ἑλλην. σχολεῖα. Περλεπὶς ἔχουσα 13 χιλ. κ. καί ἐμπορίον δημητριακῶν. Κροδοσβορ μετὰ 10 χιλ. κατ. ἀπάντων ἑλληνικῶν. Ἀχρίς παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην. Λέβρια ἑδρα μητροπόλεως, Σέρβια ἑδρα μητροπόλεως, Κοζάνη, Σιάμιστα καί ἄλλα.

ΣΗΜ. Ὁ Θεσσαλονικὴ πάλαι καλούμενη Θέρρη, ἐκείσθη τῷ 315 π. χ. ὑπὸ τοῦ Κασσάνδρου, ὅστις εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα τῆς σφύρου τοῦ Θεσσαλονίκης. Πιστοῖς τῆς Γενεσῆς ἐκεῖτο ἡ ὄρη. Πάλιν ἐν ἡ ἐγενήθη ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἔν. Σπονδαίς ἐγενήθη ὁ αυτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Ἰουστινιανός. Ἐν τῇ Χαλκιδικῇ ἦμας ἐκείνην Ἑλληνικὴν ἀποκαλεῖται ὡς ἡ Ὀλύμπια, ἡ Βοιωτικὴ κλπ.

3. Β. ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Τὸ βόρειον τμήμα τῆς Θεσσαλίας τὸ ἐκτεταμένον ἀπὸ τῶν Καρθονίων ὁρίων μέχρι τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου καί διασχίζομενον ὑπὸ τοῦ ὄρους Ὀλύμπου, ἀποτελεῖ τὴν ἐπαρχίαν Ἑλλασιῶνος (πληρ. 30 γ.) ἔχουσα τὰς ἐξτ. σπουδασιώτερὰς κομμοπόλεις. Ἑλασσὸν (πάλαι Ὀλεσσών) ΝΑ. τῶν Σερβικῶν ἑδρα μητροπόλεως ἔχουσα (15 γ. κ.) Βλαχολεῖβαρον (4 γ. κ.) ἐν ταῖς ΝΑ.

ὑπορρεῖς τοῦ Ὀλύμπου. ΒΑ. αὐτοῦ καίται ἡ Μονὴ τῆς Πέτρας, καί κατὰ τὰς παραλίας τοῦ Θερμαϊκοῦ αἱ κώμαι Λιτώγορον, Πλατῶν, Κατερίνα καί Κίτρος.

Ἡ Ἑλασσὸν ἔχει ἑδαφὸς λίαν εὐφορὸν ὥς ἐκ τῆς στρατηγικωτάτης δὲ αὐτῆς θέσεως δὲν παρεχωρήθη μετὰ τῆς λοιπῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα.

4. ΗΠΕΙΡΟΣ

Ἡ Ἡπειρος ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ ποταμοῦ Γενούσου δι' οὗ χωρίζεται ἀπὸ τῆς Ἀθηνῶν.

Κλῆμα. Ἑβραϊκὸν καί ὕμεινον. Ἑδαφος. Εὐφορὸν εἰς τὰ πεδινὰ καί ἄκαρπον εἰς τὰ ὄρεα καί μέση. **Προϊόντα.** Δημητριακὰ κακροί, καπνός, ἑλαιον.

Ἐμπορίον. Μίτριον, διεσπασμένον διὰ τῶν λιμένων τῆς Περσέως, τῶν Ἀγ. Σαράντα, καί τῆς Σαλαχώρας.

Φρονέκεια. Ἐπικρατοῦσα ἡ ὁρθόδοξος.

252. Φυσικὴ Ἀποψις

Κόλποι. Ὁ Ἀμβρακικὸς. **Ἀκρωτήρια.** Τὸ Ἀκροκεραυνόν (Γλώσσα).

Ὄρη. Τὰ Κεραῖνα παρὰ τὴν παραλίαν, ὁ Λάκμων (Ζυγός) διαχωρίζων τὴν Ἡπειρον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας, ἡ Πίνδος, ἡ Τύμφη, ὁ Τόμαρος.

Ποταμοί. Ὁ Ἀφῶς, ὁ μέγιστος πάντων πηγάζων ἐκ τῆς Πίνδος καί ἐκβάλλων εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος. Ὁ Θάμας (Καλαμας) πηγάζων ἐκ τῆς Τύμφης καί ἐκβάλλων εἰς τὸ Ἴόνιον πέλαγος. Ὁ Ἀραχθὸς χρησιμεύων ὡς ὁρίον μεταξύ Ἑλληνικῆς καί Τουρκικῆς Ἡπείρου. Ὁ Ἰναχος, ὅστις πηγάζει ἐκ τοῦ Λάκμωνος καί ἐκβάλλει εἰς τὸ Ἴόνιον πέλαγος. Ὁ Κωκινὸς καί ὁ Ἀχέρων ὀνομαστοὶ ἐν τῇ Μ θολοί· καὶ ποταμοὶ τοῦ Ἀδου.

Λίμναι. Ἡ Παμβώτις (λίμνη τῶν Ἰωνεινῶν), ἐν τῇ μέσῃ τῆς β. πολεῖς ὑπάρχει νηὶς μὲ 500 κατ. Ἡ Ἀχεροναία μικρὰ καί ἐλδὼς, δι' ἧς κατὰ τὴν μυθολογίαν ὁ Χάρος ἐπὶ ὁρῶμενος τὰς ψυχὰς. Λιβαδί (Πηλώτης) ἀπέναντι τῆς Κερκυρας.

253. Διοικητική Διάρθρωσις.

Ἡ ἡπειρος περιλαμβάνει ἓνα μόνον νομόν τῶν Ἰωνανίων ἐρχοῦτα πληθυσμὸν (650 χιλ. κατ.), ὃν 268 χ. Ἕλληνες, 80 χιλ. Ἀλβανοὶ ὁμοδοξοὶ οἱ δὲ λοιποὶ Ὀθωμανοί.

Κυριώτεραι πόλεις. ΙΩΑΝΝΙΝΑ (28 χιλ. κ.) ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὁρίας τῆς ὁμωνύμου λίμνης, πρωτεύουσα τῆς ἡπείρου, ἐχρυσά διάσφαρα φιλικήρωτικὰ ἰδρυμένα καὶ ἐλληνοκίνητον γυμνάσιον. Ἀργυρόκαστρον (13 χιλ. κ.) πόλις ὄχυρα, ἐξαρουσα λαμπρὸν καπνόν. Μίτσωρον (10 χιλ. κ.) πόλις ὁρεινὴ. Πρέβεζα (6 χιλ. κ.) πόλις ὄχυρα, ἐμπορικὴ καὶ λιμὴν τῶν Ἰωνανίων εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ Ἀμβροσιακοῦ κόλπου. Αἰθῶρον (3 χ. κ.). Αἰθῶν (6 χιλ. κ.) παρὰ τὸν ὁμώνυμον κόλπον, Ζαγόριον ἀποτελούμενον ἐκ 46 κομῶν. Χιμάρα ἀποτελούμενη ὁσπυτίως ἐκ διαφόρων κομῶν.

Κομπούλις εἶνε τὸ Τεπελίη, ἡ Πόλινα (παλὴν Ἀπολλωνία), τὸ Λάμπορον, τὸ Γαρθία, ἡ Πάργα, ἡ Φιλιπιάς, ἡ Χιταχόβη, ἡ Παραμυθία. Πλησίον τῆς Πακρυφλίας κατοικεῖται τὰ ὄρη τοῦ ἡρώτου Σουλίου, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπάρχουσι 38 κομῆαι, ὧν οἱ κάτοικοι λαλοῦσι τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Ἀλβανικὴν.

Ἱστορ. σημ. Ἡ ἡπειρος ἤρκαθεν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πύρρου, κατόπιν ὅμοι: ὑπέκυψεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ὃ δὲ Ἰπάτος τῶν Ῥωμαίων Αἰμίλιος κατέσκαψεν 70 πόλεις· αὐτῆς καὶ 150 χιλ. κατ. ἐξηθράπιδε. Οἱ ἡπειρώται ἔχρουν γλώσσαν, θρησκείαν καὶ καταγογγὴν ἑλληνικὴν. Τὰ Ἰωννίνα εἶνε παρὶς τῶν Ζωσιμαδῶν, Καπλανῶν καὶ ἄλλων εὐεργετῶν τοῦ 19ου αἰ. Τὸ Τεπελίη εἶνε ἡ παρὶς τοῦ διαδοχικοῦ Ἀλῆ πασά. Τὸ Λάμπορον εἶνε παρὶς τῶν Ζαπτιῶν μεγάλων εὐεργετῶν τοῦ Ἑθνομ. Παρὰ τὸν Τόμαρον ἔκατο ἡ ὁρχία Διοδόνη, ἐν ᾗ ὑπῆρχε τὸ μαντεῖον τοῦ Διός. Ἡ Χιταχόβη εἶνε παρὶς τοῦ Ἀρσάν.

Ἀσκήσις. — 1. Πότε ἤρκαθεν ἡ ἡπειρος; — 2. Ὡς τίνας ὑπέστη μεγάλην καταστροφὴν ἡ ἡπειρος; — 3. Ποιοὶ εἶνε οἱ πληθυσμοὶ τοῦ νομοῦ τῶν Ἰωνανίων; — 4. Διὰ ποίων λιμένων γίνεται τὸ ἐμπόριον τῆς ἡπείρου; — 5. Ποιοὶ εἶνε οἱ μεγαλύτεροι ποταμοὶ τῆς Ἀλβανίας; — 6. Ποῖα εἶνε οἱ ποταμοὶ τῆς ἡπείρου; — 7. Που κεῖται ἡ Λαβιτία λίμνη; — 8. Τὸν πῶς ῥέει τὸς λίμνης αἰτία μία νησίς; — 9. Ποῖα εἶνε τὰ ὄρη τῆς ἡπείρου; — 10. Ὁ νόμος δὺο ποταμοὶ: τῆς ἡπείρου γνωστοὶ ἐν τῇ ὑπολίῳ; — 11. Εἰπὲ μίαν πόλιν τῆς ἡπείρου κειμένη παρὰ τὴν ἑλῶσαν; — 12. Ποῖα κεῖται τὸ Μίτσωρον; — 13. Εἰπὲ ἓκ κομῆας ἐν ἡπείρῳ.

5. ΑΛΒΑΝΙΑ

Ἡ Ἀλβανία, ἡ νότιος Ἰλλυρία τῶν ἀρχαίων, καίεται πρὸς Δ. τῆς Μακεδονίας, ἀπὸ τῆς ὁποίας χωρίζεται διὰ τοῦ Σακάρου.

Κλίμα. Εἰς μὲν τὰ ὁρεινά μερὰ εὐκαρὸν καὶ ὑγρινόν, εἰς δὲ τὰ παράλια καὶ περὶ τὰς νησίδας καὶ θερμόν.

Ἐδαφός. Εὐφρον ἐλλ' ἐλαχίστα καλλιεργημένον.

Προϊόντα. Ὀλίγοι ἀγρονομικαὶ καπνοί, βαμβάκι, ἑλαιον καὶ καπνός.

Ἐμπόριον. Μικρὸν, διενεργουμένον διὰ τῶν λιμένων Σακάρου καὶ Αἰθῶνας.

Κάτοικοι. Ἀλβανοὶ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων Ἰλλυριῶν, φυλὴς συγγενεὺς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν. Οὗτοι ἡμιλοιοὶ γλώσσαν μικτὴν ἐξ Ἀλβανικῆς, Ἀκτικῆς, Τουρκικῆς, Ἑλληνικῆς καὶ Σλαβικῆς λέξων. Εἶνε καὶ στραχὺς καὶ φιλοπόλεμος γνωστός ὑπὸ διαφόρ. ὀνόματι ἦτοι Γκέκιδες, κατοικοῦντες πρὸς βορρᾶν, Τσιχαῖδες πρὸς Ν. Αἰπυθῆδες πρὸς τὰ Κερκινά ὄρη καὶ Τσίρηδες ἐν τῇ ἡπείρῳ.

Θρησκεία. Χριστιανικὴ καὶ Μωα λιβανική, εἶνε δὲ καὶ τινες καθολικοί.

254. Φυσικὴ Ἀποψις

Κόλποι. Ὁ τῆς Αἰθῶνας.

Ἀκρωτήρια. Τὸ Νευραῖον (Ῥόνι).

Ὄρη. Τὰ Κανδαῖα, ἡ Τόμαρος, ἡ Σακάρος.

Ποταμοί. Ὁ Αἰλλῶν ἡ Ἀρῶς ἡ μέγιστος πρὸς τὸν ἐκβάλλον εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος. Ὁ Γεροῖδος παρὰ τὸν ἐκ τῶν Κανταίων καὶ χυνόμενος εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος. Ὁ Ἄλφος ὁσπυτίως εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος χυνόμενος.

Λίμναι. Ἡ Λαβιτία ἀνέκρουσα ἐν μέρει εἰς τὸ Μακροβοῖνιον.

255. Διοικητικὴ Διάρθρωσις.

Ἡ Ἀλβανία περιλαμβάνει ἓνα μόνον νομόν τῶν τῆς Σακάρου ἐρχοῦτα πληθυσμὸν 500 χ.

Κυριώτεραι πόλεις. Σκόδρα πρωτ. τοῦ νομοῦ (50 χιλ. κατ.) ἀρχαία πόλις. Ἀσράριον ἀρχαία Ἐπίσκοπος (7 χιλ. κατ.) λιμὴν ἐμπορικόν. Τύρανα (20 χιλ. κ.) ἡ ὁριζοτιέρη πόλις τῆς Ἀλβανίας. Τὸ Ἐλβασάνον (25 χιλ. κατ.) πόλις ὄχυρα, ἐμπορικὴ καὶ

βιομήχανος. Τὸ Βεράτιον (10 χ. κ.) πόλις ὄρειας καὶ λίαν ὀχυρὰ. Ἡ Κρήτα (7 χιλ. κ.) ἐπὶ βόρῳ ἐκτεταμένη καὶ ὀχυρωτάτη.

Ίστ. σημ. Ἡ Σιδερα ἐκρημάτισε τὸ πάλαι πρωτεύουσα τῆς βασιλείας Ἰλντρίας. Ἡ Κρήτα εἶναι πατρίς τοῦ ἡρώος τῆς Ἀλβανίας Γεωργίου Καστριώτου ἢ Σκεντέρμπεη.

Ἑρωτήσεις. 1 Ποῦ κεῖται ἡ Ἀλβανία; 2 Τί γνωσκεῖς περὶ τῶν Ἀλβανῶν καὶ τί περὶ τῆς γλώσσης αὐτῶν; 3 Ὑπὸ τίνων ποταμῶν ὁρίσεται ἡ Ἀλβανία; 4 Ποῖα ὄρη ἐκτείνονται ἐν αὐτῇ; 5 Ποῖα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἀλβανίας; 6 Ποῖα εἶναι ἡ ὁρασιώτερά πόλις αὐτῆς; 7 Ποῖα πόλις εἶναι ἐκτεταμένη ἐπὶ βόρῳ;

ΕΜΜΕΣΟΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ

(Ὡλέει χάρτην ἑλλην. χειρονήσου)

*Εκτασις 159,000 τετραγ. χιλ.
Πληθυσμὸς 5,760,000 κατ.

ΒΟΥΝΙΑ ΕΡΞΕΓΟΒΙΝΗ ΝΟΒΙ-ΗΑΖΑΡ

*Εκτασις 51,000 τετρ. χιλ.
Πληθυσμὸς 1,600,000 κατ.

Κλίμα συγκεκαρσμένον, εἰς δὲ τὰ ὄρεα ψυχρὸν.

*Ἐδαφος καρποφόρον ἀλλ' ὄχι καλὸς καλλιεργημένον.

Προϊόντα. Δημητριακὰ καρπῶν καὶ διαφορα μέταλλα.

*Ορη. Αἱ Ἀναρκαὶ Ἀλπεῖς.

Ποταμοί. Ὁ Δούναβις καὶ ὁ Σαῦος.

256. Διοικητικὴ Διαιρέσις.

Ἡ Βοσνία καὶ Ἑρζεγοβίνη, ἀνηκουσὰ ἄλλοτε εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ παραχωρηθεῖσα προσωρινῶς εἰς τὴν Αὐστρίαν διὰ τῆς Βερολινέου συνθήκης τῷ 1878, διαιροῦνται εἰς 6 περιφέρειας. Τὸ Νότι-Ηαζάρ παραμένει μὲν ὑπὸ τὴν διοίκην τῆς Τουρκίας, κατέχεται ὅμως ὑπὸ Αὐστριακοῦ στρατοῦ.

Κυριότεραι πόλεις. Ἐν Βοσνίᾳ. Σαράγεβο ἢ Βοσνασεράβο πρωτ. ἔχοντα (30 χιλ. κατ.). Σβόρνιακον (11 χ. κ.) ἔχον μετὰλλεα ἀργύρου. Τραβνίκον ὄχιον πόλις καὶ Βανιάλουκα περὶ τὰς 20 χιλ. κατ. Ἐν Ἑρζεγοβίνῃ ἡ Μοστάρ (16 χ. κ.) πόλις βιομήχανος ἐν ἣ κατασκευάζονται ὅπλα καὶ ξίφη. Τρεβίγνι ἐδρα καθολικοῦ ἐπισκόπου μετὰ 20 χιλ. κατ.

Ἐν Νότι-Ηαζάρ πρωτ. Νοβπαζάρ (12 χ. κ.).

Οἱ κάτοικοι τῶν χωρῶν τούτων εἶναι Βόσνιοι, Σέρβοι, Μαυροβούνιοι, Τούρκοι, Ἀρμένιοι, Ἑλληνας, Ἑβραῖοι κτλ.

ΚΡΗΤΗ

Ἱστορικὴ Ἀποψις

Ἡ βραχὺς αὕτη τῶν ἐν Μεσογείῳ Ἑλληνικῶν νήσων ἐκτεταμένην ὁρίζοντος ἀπὸ Μαλέας εἰς Ρόδον ἔχει ἐπιφάνειαν 8,618 τετρ. χιλ. καὶ 301 χιλ. κ. Ἀπαρτῶν οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι Ἑλληνας κατὰ φύσιν ἀπὸ τῶν ἀρχαιστάτων χρόνων διὰ μέσου τῶν κλιῶν διετήρησαν ἀκαίρως τὸ Ἑλληνικὸν αὐτὸν φρόνημα, αἰετοῦ δὲ παρακολουθεῖσαν ἐκ τοῦ πλησίον τὰς τύχας τῆς μητρὸς Ἑλλάδος καὶ οἱ γνήσια τέκνα συμμετέσχον τῶν διαφόρων αὐτῆς περιπετειῶν. Ἡ Κρήτη ὑποταχθεῖσα, ὡς πᾶσι καὶ ἄλλαι Ἑλλην. νῆσοι, εἰς τοὺς Ἑνετοῦς καὶ ἀπὸ τούτων μεταπεσοῦσα εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Τούρκων (1669) οὐδέποτε ὑπέκυψεν εἰς τοὺς κατακτητὰς ὡς οὐλοῦ, ἀλλὰ πάντοτε διετίλετο ἐν ὅλῃς διακυρτωμένῃ κατὰ τῆς ξενικῆς τυραννίδας. Ἐκδεδεν ἐνεργῶς μέρους εἰς τὴν μεγάλην τῶν πατέρων ἡμῶν ἐπανάστασιν, ὑπέστη καὶ αὐτὴ τὰς ἀγρίας ἐκδικήσεις τῶν τυραννικῶν καὶ πολλοῦ τῆς Ἑλλήν. γῆς τὰ τέκνα αὐτῆς ἔγρυσαν τὸ κλῆμα τῶν. Ἐν τούτοις ὅτε καὶ τρεῖς προστατῆδες Δυνάμεις ἵδρυσαν τὸ μικρὸν Ἑλλήν. βασιλεῖον, ἀπέκλεισαν τὴν Κρήτην. Οἱ Κρήτες ὅμως κατὰ τοῦ ἀδικήματος τούτου διεμαρτυρήσαν ἐν ὁπλοῖς καὶ δι' ἐπαναστάσεων ἄλλεπαλλήλων, τῶν ὁσίων ἡ τελευταία, ἡ τοῦ 1897 ἔκρινεν ὀριστικῶς περὶ τῆς τύχης τοῦ Κρητικῦ λαοῦ. — Ἡ Εὐρώπη ἐκήρυξε τὴν πολυπαθὴ νῆσον ἡγεμονικὴν αὐτονομὸν καὶ διόρισεν ὑπακὸν Ἀρμαστὴν αὐτῆς τὸν πρίγκιπα τῆς Ἑλλάδος Γεωργίου, ὅστις ἤδη διοικεῖ αὐτὴν μετὰ συμβουλίων καὶ Συντάγματος ἐκπονηθέντος ὑπὸ τῆς Κρητικῆς Συνελεύσεως.

Κλίμα. Οὐδεμίαν ἄλλης χώρας

τὸ κλίμα εἶναι ὑπερινότερον καὶ θερμότερον τοῦ κλίματος τῆς Κρήτης. Καὶ κατὰ τὰς θερμοστάτας ἡμέρας τοῦ θέρους ἡ ἀτμόσφαιρα ὁρσιάζεται ὑπὸ τῶν θλιλασιῶν ἀνέμων, ὃ δὲ χειμῶν ἀρχόμενος τὸν Δεκέμβριον λήγει τὸν Ἰανουάριον.

***Ἐδαφος.** Γουμώτατον καὶ κατάρυτον.

Προϊόντα. Ἐλαιον, σάπων, βαλάντιον, ξυλοκέρατα, τυρὸς ἄριστος, μέλι, κηρός, καπταν, σταφίς, μέταλλα, ἄχθονα λεμόνια καὶ πορτοκάλια καὶ διαφορα ἄλλα ὑπόρεια.

Ἐμπορίον. Ἀναλόνος; τῆς θέσεως τῆς Ἡ Κρήτη δὲν ἀσπεί μέγα ἐμπορίον.

Ναυτιλία. Λίαν περιορισμένη.

Γλώσσα. Ἡ Ἑλληνική, ἥτις εἶναι γλώσσα καὶ αὐτῶν τῶν Ὀθωμανῶν ἀντιπύοντων τὴν Τουρκικὴν.

Θρησκεία. Ἐπικρατοῦσα εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος Χριστιανική. Ἡ ἐκκλησία διοικεῖται ὑπὸ Μητροπολίτου ἐδρεύοντος ἐν Ἡρακλείῳ καὶ ἔχοντος ὑπ' αὐτοῦ τὸν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις 7 ἐπισκόπους.

Ἐκπαίδευσις. Ἡ ἐκπαίδευσις ἐν Κρήτῃ ἐνεργεῖται διὰ δημοτικῶν σχολείων ἀφαιρῶν τῶν φύλων, εἰς τὰ ὅποια ἡ φοίτησις εἶναι ὑποχρεωτική καὶ δι' ἐπισταζίων γυμνασίων, εἰς τὰ ὅποια εἶναι προσετηρημένα παιδαγωγικά τμήματα.

257. Φυσικὴ ἀποψις

Κόλποι. Ὁ τῆς Σούδας, ὁ τῶν Χανίων, ὁ τοῦ Κισάμου καὶ ὁ τῆς Σιταίας κτλ.

Ἀμύνει. Ὁ τοῦ Καστελλίου, ὁ τῆς Σούδας, ὁ ἀσφαλέστατος πάντων, χωρὶν στόλου ὑλοκλήρου, ὁ τῆς Σπιναλόγγας, ὁ τοῦ Ἀγ. Νικολάου, ἀπαντες ἐν τῇ βορ. πλευρᾷ. Ἐν δὲ τῇ νοτίᾳ παραλίᾳ ὑπάρχει εἰς καὶ μόνη, δὲ Λαυτὸν ἐν Σφακίῳ.

***Ἀκρωτήρια.** Ἡ Γραμβούσα ΒΔ. καὶ τὸ Ψάκον. Τὰ δύο ταῦτα περιστοιχίζουσι τὸν κόλπον τοῦ Κισάμου, ἐντός τοῦ ὁποῖου ὑπάρχει ὁ λιμὴν τοῦ Καστελλίου. — Τὸ Κύμαον, τὸ Δρέπανον, τὸ Δίον, τὸ Σφαγιάνειον καὶ πολλὰ ἄλλα.

Ποταμοί. Οἱ ποταμοὶ τῆς Κρή-

ὁρη αὐτῆς ὅταν ἀποτελούσιν ὁροστοιχίαν συνεχῆ, ἀλλ' εἶνε διαπαρμένα καλ' ὄλην τὴν νῆσον. Τούτων γνωστότερα εἶνε τὰ Λευκά ὄρη (2,400 μ.) πρὸς Δ. ἐπὶ τῶν ὑπῳίων κατοικοῦσιν οἱ ἀνδρείοι Σρακιανοί—ἡ Ἰδῆ (Ψηλορίτης) ἐν τῷ μέσῳ, τὸ ὕψιστον τῶν ὀρέων τῆς νήσου (2,500 μ.) καὶ ἡ Δίκτη, ἐφ' ἧς ἐγεννήθη ὁ Ζεὺς.

Τὰ ὄρη τῆς Κρήτης σχηματίζουσιν εἰς τὰς ὑπὸ ὀρεῖς τῶν βαθυτάτης ὄρεων καὶ ἐπ' αὐτὸν κινεῖται πολλὰ καὶ παρμεινίστα σπῆλαια, τινὰ τῶν ὑπῳίων χωρῶν 1000-2000 ἀνθρώπων. Ἐν ἐκ τῶν σπηλαίων τούτων εἶνε καὶ ὁ παρὰ τοὺς Ἀγ. Δέκα Λαβύρινθος, μυθολογούμενος ὡς κατοικία τοῦ Μινωταύρου, ὅστις ὅμως ἦτο λατομεῖον τῆς πλεσίον κειμένης Γόρτυνος.

Πολιτικὴ Κατάστασις

Ἀνώτατος ἄρχων τῆς Κρητικῆς Πολιτείας εἶνε ὁ Πρίγκιψ Γεώργιος διορισθεὶς ὑπὸ τῶν Δυνάμεων ἐπὶ πνευματικῶν ὡς ὑπατος Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Νήσου. Οὗτος μετὰ βουλῆς συγκριμένης ἐκ μελῶν διοριζομένων ὑπ' αὐτοῦ καὶ

τῆς εἰνε μελῶν χειμαρροὶ σχηματίζομεν ἐκ τῶν βροχῶν καὶ τῶν γιγνόν.

Ὅρη. Ἡ Κρήνη εἶνε ὁρεινὴ, τὰ δὲ

ἄλλων ἐκλεγόμενων κατὰ διατίκιν ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἀσκαί τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν διὰ πέντε ὑπευθύνων συμβούλων· οὗτοι διορίζονται καὶ παύονται δι' ἡγεμονικοῦ διατάγματος.

238 Διοικητικὴ Διαίρεσις.

Ἡ Κρητικὴ Πολιτεία διαίρεται εἰς τοὺς ἐξῆς 5 νομούς.

1) Χανίων 2) Ρεθύμνης 3) Ἡρακλείου 4) Λασιθίου 5) Σφακίων. Οἱ νομοὶ οὗτοι διαίρονται εἰς 23 ἐπαρχίας καὶ 86 ἑθνοῦς.

1) **Νομὸς Χανίων.** (74,000 κατ. ὦν 11,600 Ὀθωμανοί. Ὁ νομὸς οὗτος κατέχει τὰς βορείας καὶ δυτικὰς ὑπὸ ὀρεῖς τῶν Λευκῶν ὀρέων, ΧΑΝΙΑ (Κυδωνία 21 χιλ. κ.) πρωτ. τοῦ νομοῦ καὶ τῆς Κρητικῆς Πολιτείας καὶ ἑδρα τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῶν ἀνωτάτων ἀρχῶν· εἶνε πόλις ὄρη, ἔχει γυνάστιον, ἀρχιεπισκοπικὸν Μουσικὸν καὶ σπουδαῖστα ἐμπόριον ἐξαγωγῆς, μέγιστα μεταξῆς. Χαλέπα πρὸς τὴν Χανίων μετὰ κλίμα ὀρεινὸν καὶ λαμπρὰς οἰκοδομὰς. Ἐν αὐτῇ εὐρίσκεται τὸ Ἀνακτορον τοῦ Πρίγκιπος καὶ διαμένουσιν οἱ Ἡρᾶς. Τοῖς καὶ κώμη μίαν ὄραν ἀπέχουσα τῶν Χανίων παρὰ τὸν λιμένα τῆς Σούδας. Καστέλλι μικρὰ κώμη πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Κισαμου.

2) **Νομὸς Ρεθύμνου** (59300 κατ. ἐξ ὧν 6,800 Ὀθωμανοί. Οὗτος καίτται πρὸς Δ. τῆς Ἰδῆς. Ρεθύμνον (9,300 κατ.) πρωτ. τοῦ νομοῦ καὶ

μὲν εἰς τὸν εὐρὺν κόλπον τοῦ Ἀλμυροῦ ἔχουσα λιθοστρώτους καὶ κανονικὰς ὁδοὺς καὶ παράγουσα ἐξαιρετον σάπωνα. Ἀισιόπολιν, κώμη πρὸς Δ. τοῦ Ρεθύμνου. Περιβόλις πρᾶς τῆς τοῦ Ρεθύμνου.

3) **Νομὸς Ἡρακλείου** (92,000 κατ. ὦν 13400 Ὀθωμανοί. Ὁ νομὸς οὗτος περιλαμβάνει τὴν ὁμώνυμον πόλιν καὶ ὅλας τὰς μεταξὺ Ἰδῆς καὶ Δίκτης ἐπαρχίας. Ἡράκλειον πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ καὶ ἑδρα τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπικῆς Συνόδου· εἶνε ἡ μεγίστη πόλις τῆς νήσου κατὰ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν πληθυσμὸν (22,330 κατ.), περιλείεται δι' ὄργων τεχνῶν καὶ ἔχει γυνάστιον. Τὸ Ἡράκλειον καίτται εἰς παλαιὰν ἀλμυρὸν φυσικῶς καὶ ἐχερσίμους τὸ πάλαι ὡς ἐπινεῖον τῆς πόλεως Κνωσοῦ, τῆς καθέρας τοῦ Μινωαῖ, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐπὶ Νέριωνος διὰ σεισμῶν ἠνοίχθησαν οἱ τάφοι καὶ εὐρεθῆναι τὸ περὶ Τρωικῶν πολέμου ἔργον τοῦ Κρητῶς Δίκτυος. Ἀγ. Δέκα ἐπὶ τῶν ἐρείπιων τῆς ἀρχαίας Γόρτυνος, ἔθνα ὁ μυθολογούμενος Λαβύρινθος. Ἀγ. Μέρων μικρὰ κώμη.

4) **Νομὸς Λασιθίου** ὁ ἀνατολικότερος ὧν (53,000 κατ. ὦν 1450 Ὀθωμανοί).

Νεάπολις. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ ἔχουσα μαγευτικὰς ἐξοχὰς καὶ 2,300 κατ. Κρητὰ τὸ μέγιστον χωρίον τῆς Κρήτης. Συναλόγια νῆσος

στενή βραχέως και ἄγονος μὲ ἐνεπικαύρως και φυλακὰς, ἔχονσα 300 κατ. Ἰερὰ πέτραι μικρὰ πόλεις ἔχονσα ὡς πύργον. Λιμὴν εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου πρωτ. τῆς ἐπαρχίας Σητείας, ἣτις εἶνε ἡ μεγίστη κατὰ τὴν ἔκτασιν ἐπαρχία τῆς Κρήτης διασημὴ ὑπὸ πολλῶν ὀνόματι, ὁραιοπέδιον, κοιλιάδων και λόφων καταρῦτων και καταρῦτων.

5) **Νομός Σάκων** κατέρχον τὰς ἀνατολικὰς και μεσημβρινὰς κλίμας τῶν Λευκῶν ὁρέων (25,000 κατ. ὡν 45 Ὀδοιμαί). Προτεύουσα αὐτοῦ εἶνε ἡ Γεωργιούπολις (πρώην Ἀρμυρία) κληθεῖσα οὕτω πρὸς τιμὴν τοῦ πρίγκιπος Γεωργίου. Βάμος, Κεφαλάδες, Μελίμας κτλ. κωμὴ ἐν τῷ νομῷ.

Οἱ Σρκιῶται, οἵτινες οὐδέποτε ὑπέκυψαν εἰς τοὺς διαφόρους κατακτητὰς· τῆς νήσου, φημίζονται ἐπὶ ἡρωϊκῶς.

Ἑρωτήσεις. 1 Τί γνωρίζεις περὶ τῶν κατοίκων τῆς Κρήτης;— 2 Εἰπὲ πᾶν ἡμεῖς ἱστοροῦμεν τὴν γένεσιν καὶ περὶ τῆς νήσου— 3 Ποῖα εἶνε τὰ προϊόντα τῆς νήσου;— 4 Ποῖα εἶνε οἱ πόλεις τῆς νήσου ἡ μείζων και κλιμαί;— 5 Ποῖα ἀρχαῖα περὶ τοῦ νομοῦ τὸν νῦν πρὸς τὴν Κισαμίου περὶ τοῦ νομοῦ τὸν νῦν πρὸς τὴν Κισαμίου;— 6 Τί γνωρίζεις περὶ τῶν ποταμῶν τῆς νήσου;— 7 Ποῖον εἶνε τὸ ὕψος τῶν ὀρέων τῆς νήσου;— 8 Ποῖα ἔλα ὄρη ἐκτείνονται ἐν τῇ νήσῳ;— 9 Τί παρακινεῖται εἰς ἡ μολοτοῦ ἐν τῇ νήσῳ;— 10 Ποῖα εἶνε τὰ ποῦ οὐκ εἶνε;— 11 Ποῖα εἶνε τὰ ποῦ οὐκ εἶνε;— 12 Ποῖα εἶνε τὰ ποῦ οὐκ εἶνε;— 13 Ποῖα εἶνε τὰ ποῦ οὐκ εἶνε;— 14 Ποῖα εἶνε τὰ ποῦ οὐκ εἶνε;— 15 Ποῖα εἶνε τὰ ποῦ οὐκ εἶνε;— 16 Ποῖα εἶνε τὰ ποῦ οὐκ εἶνε;— 17 Ποῖα εἶνε τὰ ποῦ οὐκ εἶνε;— 18 Ποῖα εἶνε τὰ ποῦ οὐκ εἶνε;— 19 Ποῖα εἶνε τὰ ποῦ οὐκ εἶνε;— 20 Ποῖα εἶνε τὰ ποῦ οὐκ εἶνε;

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΗΛΙΑ

*Ἐκτασις ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν 99,872 τετρ. χιλ. Ἑλλάς 65,119.

Πληθύνει ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν 3,380,000 κατ. Ἑλλάς 2,434,000.

Προϋπολογισμός 90 ἑκατ. Ἑλλάς 100,000,000.

Στρατός 200 χιλ. ἀνδρῶν, Ἑλλάς 120 χιλ.

*Ἐμπορὸν 150 ἑκατομ. Ἑλλάς 100 ἑκατ.

Σιδηρόδρομοι 993 χιλόμε. Ἑλλάς 1000 χιλόμε.

Συμβόριον ἀρχόμενος ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως και διερχόμενος διὰ Ἀδριανουπόλεως,

Φιλιππουπόλεως, Σόφας και Βελιγραδίου ἐνδοῦται μετὰ τῆς Βιέννης και τῆς ἐπιλοῦ Εὐρώπης.

Ἱστορικὴ Ἀποψις

Μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν, οἵτινες ἐκινήθησαν ἐξ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμὰς κατὰ τὴν μεγάλην τῶν Ἑθνῶν μετακίνησιν, τάσσονται και ἡ Βουλγαρία. Οἱ Βούλγαροι κατακτηνόντες παρὰ τὸν Βουλγαρ ποταμὸν, ἐξ οὗ ἔλαβον και τὸ ὄνομα, κατέκτησαν περὶ τὸν Τον αἰῶνα μ. Χ. τὴν ἐν τῇ Ἑλλ. Χερσονήσῳ Κάτω Μοισίαν, ἣτις ἔκτοτε ὠνομάσθη Βουλγαρία. Ἀναμνησθέντες δὲ μετὰ ταῦτα μετὰ Σλαβικῶν φυλῶν ἠπάσθησαν τὸν χριστιανισμόν διὰ τῶν Ἑλλήνων μοναχῶν Κυρίλλου και Μεθοδίου.

Οἱ Βούλγαροι πολλὰ ἐκάστασε παρῆγον πράγματα εἰς τὸ Βουλγαρικὸν κράτος· ὅθεν και οἱ Βουλγατικοὶ αὐτοκράτορες μετὰ πολλοὺς και μακροχρόνιους ἀγῶνας κατέλυσαν τὸ βασίλειον αὐτῶν. Βραδύτερον περιήλθον ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Τούρκων ἀπὸ τοῦ 1341, τῷ δὲ 1878 διὰ τῆς Βερολινεῦς συνθήκης ἐκπλήρῃ τῇ γῶγ᾽ αὐτῶν αὐτόνομος ἡγεμονία ὑποτέλῃ εἰς τὸν Σουλτάνον. Διὰ τῆς Βερολινεῦς δόξης συνθήκης ἡ Βόρειος Θράκη, ἡ κατεκλυμένη ὑπὸ πολλῶν Βουλγάρων, ἐκπλήρῃ αὐτόνομος ἐπαρχία ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀνατολικὴ Ρωμυλία. Ἀλλὰ τῷ 1885 ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμυλία ἐκλήρῃ ἐν ὅσῳ τῆς μετὰ τῆς Βουλγαρίας, καίτοι αἱ Δυνάμεις και ἡ Τούρκια δὲν ἀνεγνώρισαν εἰσέτι ἐπὶ σῆμας τὸ πολιτικὸν τοῦτο πραγματικόν. Οἱ Βούλγαροι ζητοῦσι νὰ κυριαρχήσιν ἀπ᾽ αὐτῆς τῆς Μακεδονίας και Θράκης και νὰ ἀντικαταστήσωσι διὰ τῆς γλώσσης αὐτῶν τὴν ὡραίαν ἑλληνικὴν.

Κλίμα. Τραχὺ και ψυχρὸν, εἰς δὲ τὰ πενὴν τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας συγκεκριμένον.

Ἑδαφος. Εὐφορον.

Προϊόντα. Ἀεθλον δημητριακῶν καὶ καρπῶν, βόμβας, οἶνος, καννὸς, μέταλλα και διάφορα μέταλλα.

Ἐκπαίδευσις. Λίαν προωδὴ μὲν (8 χιλ. δημ. σχολεῖα και περὶ τὴν 70 μέρη και ἀντικαταστήσωσι δεύσεως).

259. Φυσικὴ Ἀποψις

Κόλποι. Ὁ τοῦ Πύργου.

Ὄρη. Ὁ Αἰμος (Βαλκάνια) χωρίζων τὴν Βουλγαρίαν ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας. Τὸ Σμόλον.

Ποταμοί. Ὁ Ἑβρος, ὁ Δούναβις (Ἰστρος), ὁ Μορτς, ὁ Δάμα, ὁ Πάντρικ, κτλ.

Διοικητικὴ Διάρθρωσις.

Ἡ ἑλῶς Βουλγαρία διαιρεῖται εἰς 17 νομούς, ὑποδιαιρούμενος εἰς 28 ἐπαρχίας.

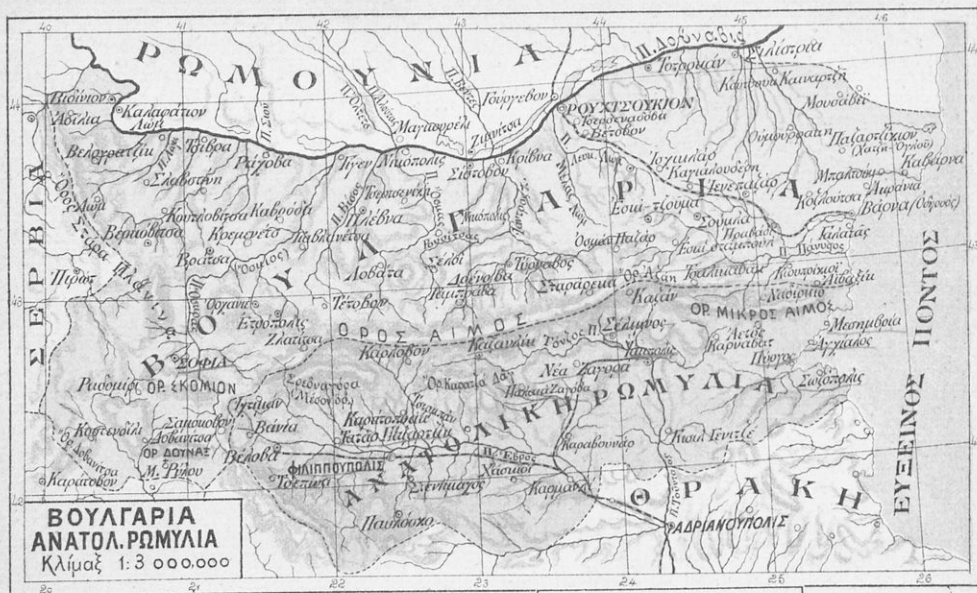
Κυριώτεραι πόλεις.

Ἡ ἑλῶς Βουλγαρία εἶνε ἡ ΣΟΦΙΑ (50 χ. κ.) πρωτ. τῆς ἡγεμονίας. Ἐν τῇ ἐμπορικῇ. Τύρνοβο (15 χ. κ.) πρῶτον πρωτ. τῆς Βουλγαρίας. Ροζιτοβόισον (27 χ. κ.) ὄργα και ἐμπορικῇ. Σοφίμα (26 χ. κ.) ὄργα τῆς πόλεως. Βάρνα (30 χ. κ.) ἡ ἀρχαία Ὀδρεῖς ἀποικία τῶν Μιλησίων ἐν τῷ Εὐζείνῳ πόντῳ καμμένη, ὄργα και ἐμπορικῇ, συνθεσμένη μετὰ τὸν Ροζιτοβόισον εἰς αὐτοδρόμῳ (28 χ. κ.). Σιλιβρία και Βιδίνον ἐπὶ τῇ δεξιᾷ ὄρῃ τοῦ Δούναβιως, ἀμφοτέρω ὄργα. Σιτοβορ, Πλεβνα, Νικόπολις και ἄλλαι.

Πόλεις ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ. ΦΙΑΝΗΠΟΛΙΣ (36 χ. κ.) συνθεσμένη σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Αὕτη ἐκτείνῃ ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Β' τῆς Μακεδονίας και οἰκεῖται ὑπὸ πολλῶν Ἑλλήνων διανοητῶν πολλὰ ἐκπαιδευτήρια. Σιγνήμαχος (12 χ. κ.) πόλις Ἑλληνική. Κεζανλίκ, ὀνομαστὸν διὰ τοῦ ἐρῶντος του. Σήλνμος παρὰ τὸν Αἰμον. Γάμπολις. Εὐκὶ Ζαορά και Γενή Ζαορά πόλεις ἐμπορικαί. Τατάρ Παζαρίκ και Βέλοβα ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς. Πύργος (7 χ. κ.) Σοφίπολις (4 χ. κ.). Ἀρχαῖος (5 χ. κ.) και Μεσοπολὶς καίμενοι ἀπ᾽ αὐτῶν τοῦ Εὐζείνου πόντου και κατοικοῦμενοι ὑπὸ Ἑλλήνων.

Οἰκονομικὴ Ἀποψις

Τὸ ἐμπόριον τῆς Βουλγαρίας ἔρχεται νὰ λαμβάνῃ ἐπίσταν οὐκ μικρὸν. Τὰ κυριώτερα εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς εἶνε αἰτηρὰ, κτήνη, ἀρωματικὰ ὕδατα και δερμάτα. Οἱ κυριώτεροι κλάδοι τῆς βιομηχανίας εἶνε ἡ βυρσοδεψία, ἡ μηχανοποιία, ἡ ζυλοποιία,

ή τσιγγανική και τὰ μέλλινα ὄψα-
σματα. Οἱ ὀνομαστοὶ βοδῶνες τῆς
Βουλγαρίας, εἰς ὧν παράγεται μεγάλη
πρόσθη βοδελαιοῦ, ἡ κτηνοτροφία καὶ
ἡ μεταξοσκωληκτοτροφία ἀποτελοῦσι
τοῦ κυριωτέρου πόρου τῆς χώρας.

Ἀσκήσις 1. Εἰς πόσους νομούς διακεῖται
ἡ Βουλγαρία. — 2. Ποῖαι εἰναι αἱ κυριώτεραι πό-
λεις τῆς Βουλγαρίας; καὶ ποῖαι αἱ τῆς Ἀνατολ.
Ρωμανίας; — 3. Ποῖος εἶναι ὁ πληθυσμὸς ὅλης
τῆς χώρας; — 4. Εἰπέ πᾶν ὅ, τι ἱστορικὸν γινώ-
σκεις περὶ Βουλγάρων. — 5. Ποῖα προϊόντα ἀπο-
τελοῦσι τοὺς κυριωτέρους πόρους τῆς χώρας; —
6. Ποῖαι πόλεις κατοικοῦνται ὑπὸ Ἑλλήνων; —
7. Ποῖα εἰναι τὰ ὄρη καὶ οἱ ποταμοὶ τῆς Βουλ-
γαρίας; — 8. Πόσος εἶναι ὁ στρατὸς αὐτῆς;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ

*Εκτασίς 48,555 τετρ. χιλ. Ἑλλάς
65,119.

Πληθυσμὸς. 2,314, 000, Ἑλλάς
2,434,000.

Προϋπολογισμὸς 69 ἐκ. γρ. Ἑλ-
λάς; 100 ἐκ. γρ.

Δημόσιον χρέος 420 ἐκ. γρ. Ἑλ-
λάς 830 ἐκ. γρ.

Στρατὸς 350 χιλ.
ἄνδρ. ἐν πολέμῳ. Ἑλ-
λάς; 120 χιλ. ἄνδρ.
Ἐμπόριον 75 ἐκστ.
γρ. Ἑλλάς; 100 ἐκστ.
Σιδηροδρόμοι 570
χιλόμερ. Ἑλλάς; 1000 χιλόμ.

Κλίμα. Εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν.

Ἔδωδος. Καρποφόρον ἄλλ' οὐχί
κλιῶς καλλιεργημένον.

Προϊόντα. Ὅρυκτα διάφορα καὶ
πρόϊοντα κτηνοτροφίας.

Θρησκεία. Χριστιανικὴ ὀρθόδο-
ξος.

Πολίτευμα Συνταγματικόν.

260 Φυσικὴ ἀποψις

*Ὅρη τὸ Καπτανίκον καὶ τὸ Ρού-
νικο ἄπτα εἰναι κλάδοι τοῦ Αἰμοῦ.

Ποταμοὶ ὁ Δούναβις, ὁ Σαῖος,
ὁ Μοραῖος, ὁ Δρίνος, καὶ ὁ Τιμαχος.

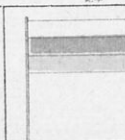
Πολιτικὴ κατάσταση

Ἡ Σερβία μέχρι τοῦ 1878 ἀπι-
τελεῖ ἡγεμονίαν ὑποτελή τῳ Σουλ-
τάνῳ, ἀπὸ τῆς ἐσχάτης δὲ ταύτης ἐγέ-
-

νετο ἐντελὸς ἀ-
νεξάρτητος καὶ
τῷ 1882 προή-
χθη εἰς βασιλείαν.

261 Διοικητικὴ Διαίρεσις.

Πολιτικῶς διαίρεται εἰς 17 διαμε-
ρισματα. Πρωτεύουσα τοῦ κράτους
εἶναι τὸ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙΟΝ, συνδεδεμέ-
νον μετὰ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ Κων-
σταντινουπόλεως διὰ σιδηροδρόμου,
ἔχον πανεπιστήμιον, μουσεῖον, βιβλιο-
θήκην καὶ 60 χιλ. κατ. Σεμένδρια,
ἐπὶ τῆς Δ. ὄχθης τοῦ Δουναβίου,
ὄχυρά πόλις πρῶτον πρωτ. τοῦ κρα-
τους (8 χιλ. κ.) Κραγιούβεβας (14
χιλ. κ.) ἔχουσα χυτήριον πυροβόλων
καὶ ὀπλοστασίον. Πασάρεβας ἐμπο-
ρικὴ πόλις. Ὁσάτσα, Νεγοσίτη καὶ
Ἀλεξιάτς μικραὶ ἐμπορικαὶ πόλεις.
Νίσσα (22 χιλ. κ.) λίαν ὀχυρά. Πι-
ρῶν πρὸς τὰ ὄρια τῆς Βουλγαρίας

ἡ τοῦτο ὑποταγῇ εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ ἀνακτῆσθαι πάλιν τὴν ἐλευθερίαν του, δι' ἀδιαιτέστου πολέμου ἀνέβησε τὰς μεγάλας δυνάμεις ὡς ἀνακτῆσαι καὶ τὴν Ἡμερομηνίαν ἀνεξάρτητον τῷ 1878.

Ἑρωτήσεις. 1. Ποία εἶνε τὰ προϊόντα τῆς Σερβίας;—2 Ποία τὰ τοῦ Μαυροβούνου;—3 Τι πλῆκτεμα ἔχει ἡ Σερβία;—4 Ποία εἶνε ἡ πρωτεύουσα τῆς Σερβίας;—Ποία ἡ τοῦ Μαυροβούνου;—6 Τι γινώσκεις περὶ τοῦ ἐμπορίου τῆς Σερβίας;—7 Ποίος ἐγεννήθη ἐν Νίσσῃ;—8 Ποίος ἐκ τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν ἐροντύθη ἐν Βελιγραδίῳ;—9 Ποία εἶνε ἡ πρόωγ πρωτεύουσα τῆς Σερβίας;—10 Ποιοὶ ποταμοὶ διαρροῦσι τὴν Σερβίαν καὶ ποῖοι τὸ Μαυροβούνιον;—11 Πόσον στρατὸν ἔχει τὸ Μαυροβούνιον καὶ πόσον ἡ Σερβία;—12 Εἰπέ τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Σερβίας;—13 Μετὰ ποίας πόλεις συνδέεται διὰ σιδηροδρόμου τὸ Βελιγραδίον;—14 Ποῖς ὀνομάζετο τὸ πᾶσι ἡ Σερβία;—15 Κατὰ ποίαν ἐποχὴν προήχθη ἡ Σερβία εἰς βασιλείον;—16 Τίος βασιλεὺς ἀπέτελε ἄλλοτε μέρος τοῦ Μαυροβούνου καὶ πότε ἐκπρόχρη ἀνεξάρτητον;

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

*Ἐκτασίς. 131,020 τετ. χιλ. *Ἑλλάς 65,119.

Πληθυσμός. 5,418,000 κ. *Ἑλλάς 2,434,000.

Προϊπολογισμός. 222 ἐκ. φρ. *Ἑλλάς 100 ἐκ.

Δημόσιον χρέος. 1 δισεκ. 480 ἐκ.τ. *Ἑλλάς 8:0 ἐκ.

Στρατός. 240 χιλ. *Ἑλλάς 120 χιλ.

*Ἐμπορίον. 575 ἐκ. *Ἑλλάς 100 ἐκ.

*Ἐμπορικὸν ναυτικόν. 73 χιλ. τον. *Ἑλλάς 360 χιλ. τον.

Σιδηροδρόμοι. 2894 χιλ.μ. *Ἑλλάς 1000 χιλ. μιλ.

Βιομηχανία. Μικρὰ περιορισμένη.

Γλώσσα. Ῥουμανική (μῆγμα Λατινική καὶ Σλαβική).

Θρησκεία. Χριστιανική ὀρθόδοξος.

*Ἐκπαίδευσις. Ἰκανὸς προηγμένη, ἡ δὲ κκτωτάτη ὑποχρεωτική.

Κλίμα. Ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν.

*Ἐδαφος. Κατὰ τὸ πλεῖστον πεδινὸν καὶ λίαν καρποφόρον.

264. Φυσικὴ ἀποψις.

*Θρη. Αὐτοκρατορικὴ καὶ Ἀλπειν καὶ τὰ Κορπάθια.

Ποταμοί. Ὁ Δούναβις, ὅστις χωρίζει αὐτὴν ἀπὸ τῆς Βουλγαρίας καὶ οἱ παραπόταμοι αὐτοῦ Προθύος Σερέτης, Ἀλούας καὶ ἄλλοι. Ὁ Δούναβις ὡς ἐκ τοῦ ψυχροῦ τῆς χώρας κλίματος πηγνύται κατὰ τὸν χειμῶνα.

Λίμναι. Ραζέλημ, ἄλμυρά καὶ μετὰ τῆς θιζάσσης συγκοινοῦσάς Καζούλη καὶ ἄλλαι.

Πολιτικὴ κατὰστασις.

Ἡ Ρουμανία σύγκειται ἐκ τῆς Βλαχίας, Μολδαβίας καὶ τῆς Δόβρουσσας, διαιρεῖται εἰς 33 νομοὺς, τὸ δὲ πολιτικὸν αὐτῆς εἶνε συνταγματικόν.

265. Κυριώτεροι αὐτῆς πόλεις. ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ (236 χιλ. κ.τ.).

πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου ἔχουσα ἀνάκτορον, πανεπιστήμιον, πλῆθος μέγαρχα κλπ. Ἐν Βουκουρεστίῳ ὑπάρχουσι πλείστοι Ἑλληνας. Γαλόμεβον (14 χιλ. κ.) ὡς ἐπίνειον τοῦ Βουκουρεστίου χρησιμεῖον. Κραϊόβα (30 χιλ. κ.τ.) ἔχουσα ἀλατωρυχείαν. Βραϊλα (51 χιλ. κ.) ἐπὶ τοῦ Δουνάβους πόλις ἐμπορικὴ κατοικουμένη ὑπὸ πολλῶν Ἑλλήνων διατηροῦντων ἀξιόλογα ἐλληνικὰ σπολεῖα. Γαλάζιον (57 χιλ. κ.) ἐπὶ τοῦ Δουνάβους κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῆς Ρουμανίας κατοικουμένη καὶ ὑπὸ πολλῶν Ἑλλήνων. Φωδεάν εἰς τὴν σύνορον τῆς Βλαχίας. Ἰάσιον (70 χιλ. κ.) πρωτεύουσα τῆς Μολδαβίας, ὅπου ἔχουσα πηγὰς πετρελίου καὶ ἀλατωρυχείαν, Κοιστάσσα λιμὴν συνδεόμενος μετὰ τῆς παρὰ τὸν Δούναβιν Τερνὰβόδα. Ἰομαήλον, Τυλίσαν, Πιέτσι, Καλαφάτι, Σουλιάς, καὶ ἄλλαι.

Ἡ Δόβρουσσα εἶνε χώρα ἐλδότη, ἣν ἡ Ρωσσία ἐξεχώρησε τῇ Ρουμανίᾳ τῷ 1878 λαβοῦσα ὡς ἀντάλλαγμα τὴν Βεσσαρβίαν.

Ἱστορ. Σημ. Οἱ Ρουμῶνες κατάγονται ἐκ τῶν Ρωμαϊκῶν ἀποικίων, αἵτινες ἰδρύθησαν ἐν Δακίᾳ (Μολδαβία) ἐπὶ Τραπεζοῦ, αὐτοκράτορος Ρωμαίων, τῷ 98 μ. Χ. Ποιοὶ ἐξ αὐτῶν εἶνε Ἑλληνικῆς καταγωγῆς. Ἄλλοτε διώρην ἡ Πύλη ἐκ τῶν εὐγενῶν Ἑλλήνων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν Φαναριωτῶν, τοὺς ἡγεμένους τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαβίας. Ἄλλ' αἱ δύο ἡμερομηνίαι ἠνωθήσαν καὶ ἐτίθειαν τῷ 1866 ἡγεμόνα τῶν Γερμανῶν πρίγκηπα Κάρολον τῷ δὲ 1881 προήχθησαν εἰς βασιλεῖον ὑπὸ τὸν Κέρλοιν. Ἐν Ρουμανίᾳ ἀπέκτεσαν διὰ τῆς εἰσπορίας αὐτῶν

τὴν περιουσίαν των οἱ μεγάλοι τοῦ Ἑθνους ἐργεταὶ Εὐάγγελος καὶ Κωνστ. Ζάππας.

Ἑρωτήσεις. 1 Ποία εἶνε τὰ θρία τῆς Ρουμανίας;—2 Ποιοὶ ποταμοὶ διαρροῦσι αὐτήν. —3 Εἰπέ τὰς ἐπὶ τοῦ Δουνάβους κυριώτερας πόλεις;—4 Ποία πόλις εἶνε τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου;—5 Εἰπέ διαφόρους πόλεις εἰς ἀπὸ τοκοῦσιν Ἑλλήνας;—6 Τι γινώσκεις περὶ τῆς Δόβρουσσας;—7 Ποῦ κεῖται ἡ Κωνσταντία;—8 Ἐκ ποίων χωρῶν ἀποτελεῖται ἡ Ρουμανία;—9 Πόθεν κατὰγονται οἱ Ρουμῶνες;—10 Τι συνέβη ἐν Φωδεάν;—11 Ποίος εἶνε ὁ πληθυσμὸς τοῦ βασιλείου;—12 Ὁ στρατός;—13 Τὸ ἐμπορικὸν ναυτικόν;—14 Ποία εἶνε αἱ λίμναι τῆς Ρουμανίας;—15 Τὰ ἔρη;

Οἰκονομικὴ Ἀποψις

Ἡ Ρουμανία διεξάγει μέγα ἐμπόριον ὀμητρικῶν ἡ κτηνοτροφία ἐν αὐτῇ εἶνε λίαν ἀνεπτυγμένη καὶ ἡ μελισσοτροφία διαδεδομένη ἀρκούντως. Τὰ ὅσα ἐκ τῆς παρέχουσι ἰκανὴν ποσότητα ζυδαίς, τὰ δὲ ἀλατωρυχεῖα αὐτῆς παρέχουσι μερίστην ποσότητα ἄλατος.

ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΑ ΚΡΑΤΗ

Ταῦτα εἶνε, πλὴν τῶν κρατῶν τῆς Ἑλλάς, Χερσονήσου, ἡ Ἰταλίας, (Ἰταλικὴ Χερσόνησος), ἡ Ἰσπανία καὶ Πορτογαλία (Ἰβηρικὴ Χερσόνησος).

ΙΤΑΛΙΑ

Ἀπὸ τῆς ἀρχεται ἀπὸ τῶν Κεντρικῶν Ἀλπεων καὶ καταλήγει εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος.

*Ἐκτασίς, 286,600 τετ. χιλ. *Ἑλλάς 65,119.

Πληθυσμός. 32,300,000 κ.τ. *Ἑλλάς 2,434,000.

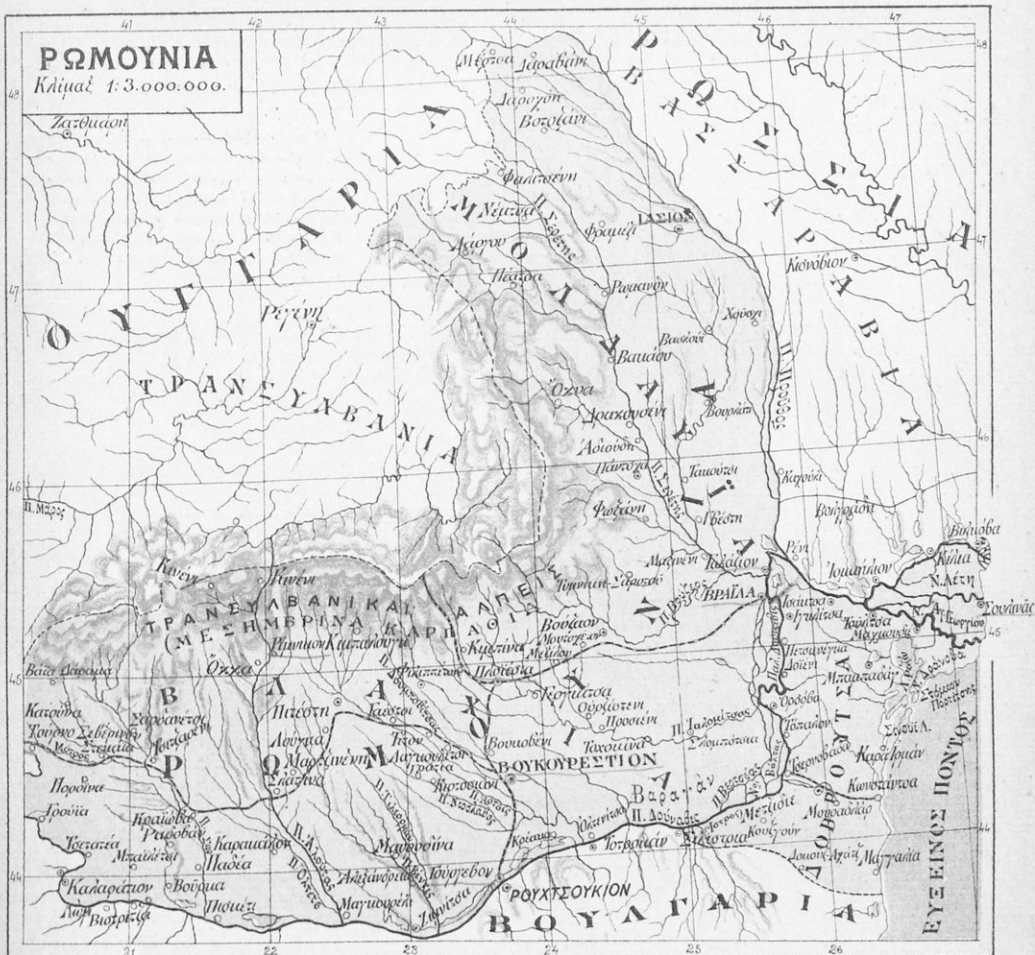
*Ἐμπορίον 2 δισεκ. 250 ἐκ. *Ἑλλάς 100 ἐκ.τ.

Προϊπολογισμός. 1 δισεκ. 650 ἐκ. *Ἑλλάς 100 ἐκ.

Δημόσιον χρέος. 13 δισεκ. *Ἑλλάς 830 ἐκ.

Στρατός. 1 ἐκ. 400 χιλ. ἐν κειρὸ πλῆκτεμα, *Ἑλλάς 120 χιλ.

Στόλος. 53 θωρηκτὰ καὶ καταδρομικά, *Ἑλλάς 5 θωρηκτὰ καὶ καταδρ.

Κλίμα. Θερμάσιον.
Έδαφος. Γόνιμον.
Θρησκεία. Καθολικόν.
Πολίτευμα. Συνταγματικόν.
Γλώσσα. Τυλική.

266. Φυσική 'Αποψις

Κόδοι. Ό τής Γενούσης, ό τής Βενετίας, ό τού Τάραντος, ό τής Νεαπόλεως.

Άκρωτήρια. Σπαρταβέτον έν Κελκί-
 βριζ, ή Λεύκα έν Άπουλιζ, τό Πάσσαρον έν
 Σικελίζ.

Σιδηρόδρο-
 μοι. 15,643 χιλόμε. *Έλλάς 1000
 χιλόμε.

*Εμπορικόν ναυτικόν. 820
 χιλ. τόν. *Έλλάς 360 χιλ.
 τόν.

(ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ—ΑΤΛΑΣ) Γ. Σ. ΜΕΤΑΞΑ

Πορτοβοί. Ὁ Σικελικός, ὁ τοῦ ἁγ. Βονιφάτιου, ὁ τοῦ Ὁριάντου (Ἰδρουίντος).

Ορν. Αἱ Ἀλπεὶ πρὸς Β. καὶ τὰ Ἀπέννινα, ἀπὸ διασχίζουσι κατὰ μῆκος τὴν Ἰταλίαν.

Ἰθαίσις. Ὁ Βεζούβιος παρὰ τὸν κόλπον τῆς Νεαπόλεως καὶ ἐν τῇ Σικελίᾳ ἢ Ἀθῆναι.

Ποταμοί. Ὁ Ἀδρίης, ὁ Πάδος, καὶ ὁ Ῥοιδανὸς ἐκβάλλοντες εἰς τὸ Ἀδριατικόν, ὁ Τίβερης, ὅστις διέρχεται διὰ τῆς Ῥώμης, ὁ Ἀρνος, ὁ Ρουβίκων καὶ τινες ἄλλοι.

Πεδιάδες. Εὐφροὶ καὶ ὠρεῖαι εἰσὶν ἡ τῆς Λομβαρδίας, ἡ τῆς Τοσκάνης, ἡ τῆς Ῥώμης, ἡ τῆς Ἀπουλίας καὶ ἡ Κερμανικὴ θεωρουμένη ὡς ὁ παράδεισος τῆς Ἰταλίας.

Δίοναι. Ἡ Οὐδρανὸς (Μαργιγέ), ἡ Βήρακος (Γάρδα) καὶ ἄλλαι.

Νῆσοι. Ἡ Σικελία (25,740 τετρ. χιλ.). Αἱ Λιπάροι ἢ Αἰολικαὶ (291 τετρ. χιλ.), ἡ Εὐβία (Αἰθολία) (222 τετρ. χιλ.). Πρὸς Ν. τῆς Σικελίας κείνται ἡ Μεσίτη (Μάλτα 223 τετρ. χιλ.) ἀνήκουσα εἰς τοῦ Ἀγγλικῆ καὶ πρὸς Δ. τῆς Ἰταλίας ἡ Κορσικὰ (Κύριος) (8,748 τετρ. χιλ.) ἀνήκουσα εἰς τοῦ Γαλλοῦς.

Χερσόνησοι. Ἡ τῆς Ἀπουλίας καὶ ἡ τῆς Καλαβρίας πρὸς Ν.

267 Διοικητικὴ Διαίρεσις.

Τὸ Βασιλεῖον τῆς Ἰταλίας εἰς θανατικούς τόπους ὑπὸ ἑπομέν κλίματος, φυσικῶς καλλὸν καὶ ἀριστοτεχνικῶν τέχνης, ἐκινῶντων τὸν θαυμασμὸν πολυπληθῶν περιηγητῶν. Διοικητικῶς διαιρεῖται εἰς 69 ἐπαρχίας, χωρηζομένης δὲ εἰς τὴν Ἄνω, Μέσην, Κάτω Ἰταλίαν καὶ εἰς τὰς Νήσους.

Κυριώτεραι πόλεις

Ἐν τῇ Ἄνω Ἰταλίᾳ. Τουρίνο (360 χ. κ.) ἐπὶ τοῦ Πάδου ἔχουσα πανεπιστήμιον. Γένουα, μέγα λιμὴν ἐπὶ τοῦ ὁμιώνυμου κόλπου καὶ πατρίς τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου τοῦ ἀνακαλύψαντος τὴν Ἀμερικήν. Ἡ Γένουα ἔχει πανεπιστήμιον, καὶ δὲ τὸν Μεσσιώνα ἀπέτειλε ἰσχυρὰν δημοκρατίαν ἔχουσαν ἀπόσπασιν ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Μεδιόλαν (Μιλάνον) 400 χ.

κ. ἔχουσα βιομηχανίαν μετὰ ξηρῶν, μεγαλοπρεπέστατα δημόσια μέγαρα, δημόσιον θέατρον καὶ μεγαλοπρεπέστατον ναὸν ἐν μέσῳ τῆς πόλεως, ὅστις εἶνε μετὰ τὸν ἁγ. Πέτρον τῆς Ῥώμης ἡ μεγίστη τῆς Ἰταλίας Ἐκκλησία. Ἀρόν, παρὰ τὴν λιμνὴν ἔχουσα κολλοσιαίαν ἀνδράντα τοῦ ἁγ. Κερρόλου ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ ὁπίου δύνανται πὰρ παρακλίσεις εἰς τράπεζαν τέσσαρες ἄ.θ. ὡποι. Ἀλεξάνδρεια (68 χ. κ.) ἔχουσα ἐμπορίον μετὰ ξηρῶν. Μακρέχον πλησίον τῆς Ἀλεξάνδρειας ὀνομαστόν διὰ τὴν νίκην ἣν ἤρατο ὁ Ναπολιὼν κατὰ τὸν Αὐστριακόν. Βρεσκία βιομηχανικὴ πόλις (70 χ. κ.)

Πάντα παρὰ τὸν Τίβεριν ποταμὸν 35 χ. κ. ἔχουσα πανεπιστήμιον. Πάρμα (40 χ. κ.) ὀνομαστὴ διὰ τὸν τυρὸν τῆς. Μοδέν (50 χ. κ.) Βεργάνα (70 χ. κ.) ἔχουσα βωμικαῖον ἀμυρῶν θέατρον ὀνομαζόμενον πὰρ περιλάβῃ 75 χιλ. θεάτρον. Βερετία (155 χ. κ.) λιμὴν ἐπὶ τοῦ ὁμιώνυμου κόλπου, ἐκτισμένη ἐπὶ 117 νησιούων, ἔχει ἔξοχα μέγαρα, ἀνάκτορον, θιάσους, γεφυροὺς καὶ διαφόρους συλλογὰς ἐπιστημονικὰς καὶ καλλιτεχνικὰς καὶ τὴν μεγίστην πλατεῖαν τοῦ ἁγ. Μάρκου περικυκλωμένην ὑπὸ σταθῶν καὶ ἐστρωμένην διὰ μεγάλων τετραγώνων λίθων. Ἐν τῇ πλατεῖᾳ ταύτῃ ὑπάρχει ὁ θαυμαστός ἀρχιτεκτονικῆς ἀρχαῖος ναὸς τοῦ ἁγίου Μάρκου. Ἐν Βεργάτῃ ὑπάρχει ἑλληνικὴ κοινότης, ἑλληνικός ναὸς καὶ ἑλληνικὸν ἀρχιεπισκοπικὸν τυπογραφεῖον. Πάδοβα (Πατάνον) 50 χιλ. κατ. ἔχουσα ἀρχαῖον πανεπιστήμιον. Βορρονία 156 χ. κ. ἔχουσα πανεπιστήμιον. Σολερόν, Κερμόνα, Πανετία, Φερράρα, Ραβέννα, καὶ ἄλλαι.

Ἡ μικρὰ Δημοκρατία τοῦ ἁγ. Μαρίνου 86 τετρ. χιλ. καὶ 10,000 κατ. κειμένη εἰς τὰ ΝΑ. τῆς Βονονίας διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰταλίας.

Ἐν τῇ Μέσῃ Ἰταλίᾳ ΡΩΜΗ (500 χ. κ.) πρωτ. τοῦ κράτους καὶ καθέρις τοῦ Πάπα κειμένη ἐπὶ τοῦ Τίβερους καὶ ἐκτισμένη ἐπὶ εὐδακα λίθων. Ἡ Ρώμη εἶνε περίεργη διὰ τὰ ἀρχαῖα αὐτῆς μνημεῖα, τοὺς διακόσιον ναοὺς, ὡς τοῦ ἁγ. Πέτρον,

τὸ βασιλικὸν ἀνάκτορον Κυρράλιον, τὸ Βατικανὸν ἀνάκτορον τοῦ Πάπα, τὴν Ἀκαδημίαν, τὸ κολλοσιαῖον Πάνθεον κτλ.

Ὁ ναὸς τοῦ ἁγ. Πέτρον, εἰς τὴν οἰκοδομήν τοῦ ὁποίου διάφοροι πάπαι ἐδαπάνησαν κολλοσιὰ ποσὴ εἶνε ὁ μέγιστος ναὸς τοῦ κόσμου ἔχων μῆκος 187 μ. καὶ ὕψος 150 καὶ ὅλον περίημον κατασκευασθέντα ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου. Ὑπὸ τὸ βασιστήριον τοῦ ναοῦ εὐρίσκονται οἱ τάφοι τῶν ἀποστόλων Πέτρον καὶ Παύλου.

Τοιβαβένια πολεμικὸς λιμὴν καὶ ἐπίνειον τῆς πρωτεύουσος Φλωρεντίας (213 χιλ. κ.) ἡ πρῶτη πρωτ. τῆς Ἰταλίας, πόλις πλουσιωτάτη ἔχουσα βιβλιοθήκας, μουσεῖα καὶ βιομηχανίαν μαρμάρων. Λοῦκα (70 χιλ. κατ.) παράγουσα ἐξαιρετικὸν ἔλαιον. Πίσσα (40 χ. κ.) ἡ πόλις αὐτῇ ὑπῆρξε κατὰ τὸν Μεσσιώνα ἰσχυρὰ δημοκρατία ὡς ἡ Γένουα καὶ ἡ Βενετία ἔχει δὲ πανεπιστήμιον, κωδωνοστάσιον ὀνομαστόν διὰ τὴν κλίση αὐτοῦ καὶ νεκροταφεῖον τὸ ὠριότατον τοῦ κόσμου, οὗτινος τὸ χῶμα μετηνήχθη ἐκ τῆς Ἱερουσαλὴμ. Λιβόρνον (103 χ. κατ.) ἐμπορικωτάτη πόλις. Ἀγκὼν (50 χιλ. κ.) λιμὴν εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

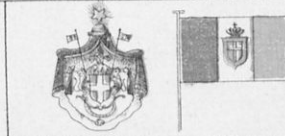
Ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ. Νεάπολις (540 χ. κ.) κειμένη ἐν θαυμασίᾳ θέσει παρὰ τὸν ὁμιώνυμον κόλπον ἔχουσα ἀνάκτορον, περιχαλεῖς ναοὺς, πανεπιστήμιον, ἀστεροσκοπεῖον κτλ. Καπρὲα καὶ Ἰσθία νῆσοι παρὰ τὴν εἰσόδον τοῦ κόλπου τῆς Νεαπόλεως, ἐν αἷς ὑπάρχει ἐξοσιμὸν ἡράσιον καὶ θερμὰ λουτρά. Κασὴ (15 χ. κ.) Γάστον παρὰ τὸν ὁμιώνυμον κόλπον (10 χ. κ.). Βενετίσιον λιμὴν ἐπὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πέλαγος, δι' οὗ μεταβαίνουσιν ἐκ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Κέρκυραν. Ὁτράντον (Υδρούς) ἐνθα καταλήγουσι τὰ ἐξ Ἑλλάδος καὶ Αἰγύπτου τηλεγραφικὰ καλωδία. Ρίγιον ἀρχαῖα ἑλληνικὴ πόλις.

Ἐν ταῖς νήσοις πόλεις τῆς Ἰταλίας εἶνε: **Παλέριον** (Πάνορμον) 275 χ. κ. ἔχον πανεπιστήμιον καὶ συνδεδεμένον διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τοῦ Ἀκράγαντος καὶ τῆς Κατάνης (100 χιλ. κ.) ἥτις ἔχει πανεπιστήμιον. Μεσσήνη 150 χιλ. κ. ἔχουσα μεταλλουργεῖα καὶ πανεπιστήμιον

Συναρκοῦσαι 25 χιλ. κ. Μαροῦλα ἐξ-
αίονσα οἶνους περιψήφους καὶ Τρι-
πύην πλησίον τῆς ὑπὸς ἀλλεονταὶ
καρβύλια. Καυλίδιον ἐν Σαρδηνίᾳ
ἔχον πανεπιστήμιον καὶ συνδεδεμένον
διὰ τηλεγράφου μετὰ τῆς Ἑγγε-
σίης, Σαρδάρης καὶ Τερρανόνης.

Ίστορ. σημ. Ἡ Ἰταλία ἦτο ἐννεμήνη
μέχρι τοῦ 1861 εἰς μικρὰ κράτη ἅντα συνιέν-
σαν ὁ Βίκτωρ Ἑμμανουὴλ εἰς ἐν ἰσχυρὸν κρά-

τος. Ἡ Βενετία κατὰ τὸν μεσολάβον ὕππε-
ρίσθη καὶ ἰσχυροτάτη κατακτίσασα πολλὰς
γῆρας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς μικρᾶς Ἀσίας.
Αὕτη ἐννεμήνη ὑπ' ἀνθρώπων, ὅτινες πρὸς
γόντες τοὺς εἰς Ἰταλίαν εἰσβαλόντες Λομβαρ-

δούς, ἐν τῇ 6ῃ κ. ἑκατονταετηρίδι ἐκρύπτου-
το εἰς τὰ τεναγὰ. Ἡ Φλωρεντία εἶνε παρὶς
τοῦ διακόνου ἱερωτέρου Μιχαὴλ Ἀγγέλου. Παρὰ
τὴν Νεάπολιν κένεται αἱ ὀρχαὶ πόλεις Ἡρό-
κλειον, Πομπηία καὶ Σταβία, ἃς κατέχου-

σεν ή λάβα του Βεστούβου τῷ 79 π. Χ. Αἱ πόλεις αὐταί ἀνακαταστάται ἐσχάτως ἔφερον εἰς τῆς ὁμάδου τὸν βίον τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων. Ἡ καὶ Ἰταλία ἀναρρέει τὸ πάλαι Μεγάλη Ἑλλάς ἐντα ὑπάρχον πλείους ἑλληνικαὶ πόλεις ὡς τὸ Ῥώμιον, ὁ Τάρας καὶ ἄλλα, ἐκαστὴ δὲ αὐτῆς καὶ σήμερον ἐστὶ μιμητικὴ ἡ ἑλληνική. Ἡ Σικελία ἐκκαλεῖτο τὸ πάλαι Πανναξία, ἀρχαίαι δὲ ἐν αὐτῇ πόλεις ἑλληνικαὶ εἰναι ὁ Ἀκράγας, ἡ Κατάνη καὶ αἱ Συρακούσαι, αἵτινες ἴσαν ὅπου καὶ τῶν Κορινθίων καὶ πατρὶς τοῦ μαθηματικοῦ Ἀρχιμήδους καὶ ἄλλα.

Οἰκονομικὴ ἀποψις

Ἡ Ἰταλία ἔχει μέγαν εἰς μέταλλων πλοῦτον ἀλλ' ἀτελὸς ἐκμεταλλεύμενον. Εἶνε κατ' ἐξοχὴν γεωργικὸς τόπος. Ἡ πεδιάς τοῦ Πάδου (Λομβαρδία καὶ Μιλάνου) εἶνε ἡ εὐφορώτατη τῆς Εὐρώπης. Ἡ ἀμπελοφυρτία αὐτῆς εὐρίσκειται ἐν μεγάλῃ ἀκμῇ· ἡ καλλιέργεια τοῦ μεταξοσκώληκος ἐπασχρεῖ μέγαν ἀπώλιν μεταξοσκωληκτοσυρφεῖος, ἡ δὲ ἐξαγωγή τῆς ἀκατεργάστου μεταξῆς ὑπερτερεῖ τὴν τῆς Σινικῆς καὶ εἶνε τὸ κυριώτερον προϊόν τοῦ βασιλείου. Ἡ βιομηχανία βρύνει βραδείως πρὸς τὴν πρόοδον αὐτῆς ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ὀρυκτῆς καυσίμου ὕλης ἐπιτεπνιού. Τὸ ἐμπόριον τῆς Ἰταλίας κατέχει δευτερεύουσαν θέσιν καὶ τοῖς ἐμπορικῶν αὐτῆς ναυτικῶν καταστάσεσιν ἐν πέμπτῃ μοίρᾳ ὡς πρὸ τὴν χρηματικότητά.

Ἀποικίαι τῆς Ἰταλίας

Ἡ Ἰταλία μετ' ἀνυχὴ πόλεμον ἐναντίον τῆς Ἀθουσιανῆς, ἡναγκάσθη καὶ περιορισθῇ καὶ πάλιν εἰς τὸν λιμένα τῆς Μασσάρας καὶ τῆς Ἀσάνης ἐπὶ τῆς Ἀφρικανικῆς παραλίας.

ΙΒΗΡΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ

Αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Πορτογαλίας.

268 Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Ὤκεανέιον ἐν τοῖς παραλλήλοις καὶ ἡπειρωτικῶν ἐν τοῖς μεσογείοις.

Ἑδαφος. κρησφόρον.

Κόλλοι. Ὁ τῆς Βαλεντίας, ὁ τῆς Μαλάγας, ὁ τῶν Γαδεΐρων καὶ ὁ τῆς Σεπούδαλης.

Λιμένες. Οἱ τῆς Βαρκελώνης, τῆς Βαλεντίας, τῶν Γαδεΐρων, τῆς Λισσαβώνας, τοῦ Ὀσπόρου κτλ.

Ἀκρωτήρια. Τὸ Φινίστερον, τὸ τοῦ Ἀγίου Βικεντίου, τὸ Τυραράλγα, τὸ Γιβραλτάρ κτλ.

Νῆσοι. Βαlearides, Μανόρκα, Μαγιόρκα καὶ Μينوῦσαι ἐν τῇ Μεσογείῳ.

Πορθομοί. Ὁ τοῦ Γιβραλτάρ.

Ὅρη. Τὰ Καταβρυκὰ ἐν εἰς καὶ τὸ Κασιτλιανὸν ὄρειον, τὰ Πυρηναῖα, τὰ Κασιτλιανὰ, τὰ Ἀνδοκουανὰ (Σιέρρα Μορένα) τὰ Μεσιμβορὰ ὄρη (Σιέρρα Νεβάντα κτλ.).

Πεδιάδες. Ἡ Τριγκιή, ἡ τῆς Μορένης, ἡ τῆς Μαλάγας.

Ποταμοί. Ὁ Ἐβρος πηγάζων ἐκ τῶν Καντραβικῶν ὄρειων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. ὁ Γουαδαλκιβερὸς πηγάζων ἐκ τῆς Σιέρρας Μορένης καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν, ὁ Γουαδιάνας, ὁ Τάγος καὶ ὁ Δούρος πηγάζοντες ἐκ τῶν Καστιλιανῶν ὄρειων καὶ ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

*Εἰσας 95,000 τετρ. χιλ. *Εὐλάς 65,119.

Πληθυσμὸς 5,700,000 *Εὐλάς 2,434,000.

Προϊπολογισμὸς 280 ἐκ. *Εὐλάς 109 ἐκ.

Δημόσιον χρέος 4 δις. 300 ἐκ. φρ. *Εὐλάς 830 ἐκ.

Στρατὸς 154,000 ἀνδ. ἐν καιρῷ πολέμου, — *Εὐλάς 120 χιλ.

Πολεμικὸν ναυικὸν 26 διάφορα πλοῖα. *Εὐλάς 45.

*Εμπόριον 300 ἐκ. φρ. *Εὐλάς 100 ἐκ.

*Εμπορικὸν ναυικὸν 91 χιλ. τόν. *Εὐλάς 360 χιλ. τόν.

Σιδηροδρομοὶ 2358 χιλόμερ. *Εὐλάς 1000 χιλ.

Κλίμα. Εἰς τὰ παράλια θερμὸν καὶ νοσώδες, εἰς τὰ μεσόγεια γλυκὺ καὶ ὑγιεινόν.

*Ἑδαφος εὐφορὸν ἀλλ' οὐχὶ καλῶς καὶ λίαν ἡμενόν.

Πολίτευμα. Συνταγματικόν. Θεοκρατικόν. Κεθολικόν.

*Εκπαίδευσις οὐχὶ ἐκπεδῶς προηγμένη.

ΣΠΜ. Οἱ Πορτογάλοι εἶνε συγγενεῖς πρὸς τοὺς Ἰσπανούς.

269. Διοικητικὴ Διαίρεσις. Τὸ Βασιλεῖον τῆς Πορτογαλίας δια-

ρεῖται εἰς 21 ἐπαρχίας, ἐξ ὧν δύο ὠκεανέιοι, αἱ Ἀζόραι νῆσοι καὶ ἡ Μαδέρα.

Αἱ Ἀζόραι κείμεναι ἀπέναντι τῆς Πορτογαλίας εἰς ἀπόστασιν 800 χιλόμερ. Ἡ δὲ Μαδέρα κείμεναι ἀπέναντι τοῦ Μαρόκου καὶ παράγει οἶνον περιχέτηον.

Κυριώτεραι πόλεις. Λισσαβὼν 358 χιλ. κ. μετὰ τὸν πρωκαστείων, θυμαρῆκος ὄρεος καὶ ὠρεῖος λιμὴν ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τάγου, πρωτ. τοῦ κράτους. Ὀσπόριον (140 χιλ. κ.) ἐπὶ τοῦ Δουρίου ἐμπορικὸς λιμὴν, ἡ βιομηχανικώτερά πόλις τοῦ βασιλείου καὶ κέντρον οἰκονομικῆς. Κοῖμβρα (18 χιλ. κ.) ἐπίσημος διὰ τὸ πανεπιστήμιον τῆς. Ρεάγα (23 χιλ. κ.). Φουνχάλη (19 χιλ. κ.).

Ἱστορ. σημ. Ἡ Πορτογαλία κατὰ τὸ 15ον καὶ 16ον αἰῶνα ἴστο ἐν εἰς τὸν ισχυροτάτην καὶ ἐμπορικώτατον κρατίῳ τοῦ κόσμου· ὁ Π. πορτογάλος Βίσκος δὲ Γάμας ἀνεκάλυψε τῷ 1498 τὴν εἰς τὰς Ἀνατολίας ὁδὸς θαλασσίαν ὁδόν, αἵτινες μετὰ τὸν πλοῦτον αὐτῶν νήσων ἐπὶ τὴν γῆν εἰς μὲν τὴν Πορτογαλίαν ἔσαν ἀνοικταί· ἀλλὰ περὶ τὸ τέλος τῆς 16ης ἐκατοντη. περὶ ἔθεν τὴν κυριαρχίαν τῆς Ἰσπανίας, ἥτις οἱ ἔθνη Ἀγρίοι καὶ Οὐλανδοὶ κατέστρεψαν καὶ τῆς Πορτογαλίας τὸ ἐμπόριον καὶ κατέκτησαν μέγα μέρος τῶν ἀποικίων αὐτῆς.

Οἰκονομικὴ Ἀποψις.

Ἡ Γεωργία, ἡ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς Πορτογαλίας εἶνε σχετικῶς ὀλίγου λόγου ἄξια.

Πορτογαλικαὶ ἀποικίαι.

*Εἰσας 2150,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 4,270,000 κατ.

Αἱ κυριώτεραι πορτογαλικαὶ ἀποικίαι εἶνε. Ἐν Ἀφρικῇ αἱ νῆσοι τοῦ Πρακίνου ἀκρωτηρίου, ἡ Μεζαμβίκη ἀπέναντι τῆς Μεξαγκαράνης. Ἐν Ἀσίᾳ ἔχει ἐπίσης κτήσεις τινάς, ἐν Ἰνδικῇ καὶ Ὀκεανίᾳ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Τιμόρης, μίση τῶν νήσων τῆς Σουδάνης.

ΙΣΠΑΝΙΑ

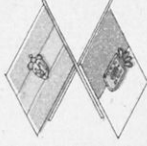
*Εἰσας 507,045 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 18,090,000 *Εὐλάς 2,434,000.

Προϊπολογισμὸς 868 ἐκ. φρ. *Εὐλάς 100 ἐκ.

Δημόσιον χρέος 7 δις. 200 ἐκ. *Εὐλάς 830 ἐκ.

Στρατὸς 100 χιλ., ἐν καιρῷ πολέμου 300 χιλ. *Εὐλάς 120 χιλ.

270. Διοικητική Διάρθρωση.

Τὸ Βασίλειον τῆς Ἰσπανίας διαιρεῖται εἰς 49 ἐπαρχίας. Αἱ Βαλεαρίδες νῆσοι (Μαγιόρκα, Μινόρκα, Ίβιζα) καὶ αἱ Ἀφρικανικαὶ νῆσοι τῶν Κανáriων ἀποτελοῦσι δύο ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τούτων. Κυριώτεραι πόλεις, ΜΑΔΡΙΤΗ (500 χ. κ.) πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου πόλις ὥρα κατὰ μυσταίον, πανεπιστημίου καὶ ἀστεροσκοπείου.

Ἡ Μαδρίτη κεῖται ἐπὶ ὁρίων ἔχοντος ὅλ. 600 μέτρ. ὑπὲρ τὴν

Πολυμερὴν ναυτικόν. Τὸ πλεῖστον τοῦ μεγάλου αὐτοῦ στόλου κατεστράφη κατὰ τὸν Ἰσπανοαμερικανικὸν πόλεμον καὶ σήμερον ἀριθμεῖ 48 πλοία, ἐξ ὧν 7 ὡφρηκτά. Ἑλλὰς 15 πλοία.

Ἐμπορίων 1 ὅλ. 500 ἑκτ. Ἑλλὰς 100 ἑκ.

Ἐμπορικὸν ναυτικὸν 506455 τόν. Ἑλλὰς 360,000 τόν.

Σιδηροδρομοὶ 12916 χιλίω. Ἑλλὰς 1000.

Ἐπιτραπὴν θρησκείας Καθολικόν.

Ἐκπαίδευσις. Παιδηγημένη μόλις τὸ ἕμισυ τοῦ λαοῦ γινώσκει ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν.

Πολίτευμα. Συνταγματικόν.

Κλίμα ποικίλον.

επιφάνειαν τῆς θαλάσσης. **Βαρκελώνη** (272 χιλ. κ.) ὁ πρῶτος λιμὴν τῆς Ἰσπανίας καὶ εἰς τὴν κυριώτερον τῆς Μισσογίης. Εἶνε δὲ ἡ βιομηχανικωτάτη καὶ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς Ἰσπανίας. **Βαλεντία** (171 χιλ. κατ.) ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ βιομηχανίαν μετ' αὐτῆς. **Σεβίλλη**, (144 χιλ. κ.) μετὰ πανεπιστήμιον, ἡ πρωτεύουσα τῆς ὠρείας Ἀδελουσίας. **Γρενάδα** (78 χιλ. κ.) ἡ ἄλλοτε κηδεύουσα τῶν Μουριτανῶν βασιλείων. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπὶ ὑψώματος ὀρθάκει ἡ συνοικία Ἀλάμπαρ, ἐνθα καὶ καταρρέον ἐκδύμενον ἀνάκτορον τῶν μαύρων βασιλείων, οὗτινες ἐρηκνόντο αἰ λαμπρότατοι αἰθούσαι καὶ οἱ μαγευτικοὶ ἀνέροντες αἰθουαὶ διὰ πλάκων κεκοσμημένοι. **Μαδρίδα** (135 χιλ. κ.) ἐπὶ τῇ Μισσογίᾳ δεύτερος λιμὴν τῆς Ἰσπανίας. Γάδουρα λιμὴν ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ, παράγοντα οἶνον καὶ σταφύλια. Ἄλλαι πόλεις. **Νία Καρχηδὼν** (Καρθαγένη) πόλις ὀχυρὰ μετὰ πειρικοῦ ναυστάθμου. **Σαρογόσσα** (95 χ. κ.) μετ' ἀκροπόλεως καὶ πανεπιστημίου. **Κόρδοβα** (56 χ. κ.) ἔχουσα περίφημα βυρσοδεψεῖα. **Τολέδο** ἀρχαία πρωτεύουσα τῆς Ἰσπανίας. **Βαλλαδολίδων** (68 χιλ. κ.) ἔχον πανεπιστήμιον. **Μουρκία** (100 χιλ. κ.) ἔχουσα μεγίστην βιομηχανίαν μετ' αὐτῆς. **Βίβαρον**, Ὀβιέδον, Σανταδέρη, Ἀλικάντη καὶ ἄλλαι.

Τὸ ἀκρωτήριον Γιβραλτάρ μετ' ἐκδύμενον πλῆν καὶ φρούριον τοχυρότατον ἀνήκει εἰς τοῦ Ἀγγλοῦ.

Οἰκονομικὴ ἀποφύξις.

Ἡ Ἰσπανία ἔχει πλουσιωτάτα μεταλλεῖα, ἀλλ' ἡ ἐκμετάλλευσίς αὐτὸν γίνεται ἀτελὴς. Ἡ γεωργία ἐν αὐτῇ εἶνε παρημελημένη, ὁ οἶνος ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον προϊόν αὐτῆς, κατὰ δεύτερον λόγον τὰ μέταλλα καὶ οἱ καρποί. Ἡ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπόριον ὀλίγον ἀκμαΐουσιν.

Ἰσπανικαὶ ἀποικίαι.

Οἱ Ἰσπανοὶ διασπαρέντες ἄλλοτε ὡς κατακτηταὶ εἰς τὸ πλείστον μέρος τῆς Ἀφρικῆς καὶ τὰ μεγάλα τοῦ Εἰρηνικοῦ ἀρχιπελάγους ἀπεσπασθῆσαν κατ' ὀλίγον τῆς Ἰσπανίας ἀποτελέσσαιτες ἴδια κράτη, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τοῦ μεγάλου αὐτῆς ἀποικιακοῦ κρά-

τους ἀπώλεσαν ἐπίσης ἡ Ἰσπανία κατὰ τὸν πρὸς τὴν Ἀμερικὴν πρὸ ἐξέστιας πόλεμον καταστραφέντος ἐν Κούβαν καὶ Μανίλλαν ἅπαντος τοῦ ἰσπανικοῦ στόλου ὑπὸ τῆς ἀνωτέρας ναυτικῆς ἐνδυνάμει τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, εἰς δὲ καὶ περιήλθεν ἅπαν σχεδὸν τὸ τῶς Ἰσπανικῶν ἀποικιακῶν κράτος. Ἐλκνῆσται δὲ τινες κτήσεις ἐν Ἀφρικῇ τῶσον ὀλίγον συμπίπτουσι πλέον εἰς τὴν Ἰσπανικὴν Κυβέρνησιν, ὥστε ἀπεφάσισε καὶ τὴν κατάργησιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἀποικιῶν Ἰσπανικοῦ Ἰπουργείου.

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΚΡΑΤΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Ταῦτα εἶνε 1) ἡ Γαλλία μετὰ τοῦ Μονακοῦ καὶ τῆς Ἀνδόρρας. 2) Ἡ Ἑλβετία, 3) τὸ Βέλγιον, 4) ἡ Ὁλλανδία, καὶ τὸ Λουξεμβούργον, 5) ἡ Γερμανία, 6) ἡ Αὐστρουγγαρία.

ΓΑΛΛΙΑ

*Εἰσας 529000 τετρ. χιλ. *Ελλὰς 65119.

Πληθυσμὸς 38 1/2 ἐκατ. κατ. *Ελλὰς 2434000.

Προϊόντοις 3 δις. (Παρίσιον 30 ἐκατ.). *Ελλὰς 100 ἐκατ.

*Εμπορίον 7 δις. 700 ἐκατ. *Ελλὰς 100 ἐκατ.

Δημόσιον χρέος 30 δις. κατ. *Ελλὰς 830 ἐκατ.

Στρατός 3 ἐκατ. *Ελλὰς 120 χιλ. Στόλος 110 θωρηκτὰ καὶ καταδρομικά, *Ελλὰς 45 διάφορα, ἐξ ὧν 5 θωρηκτὰ καὶ καταδρομικά.

*Εμπορικὸν ναυτικὸν 980 χιλ. τόν. (1212 ἀντρίπλ.). *Ελλὰς 360 χιλ. τόν. (160 ἀντρίπλ.).

Σιδηροδρομοὶ 41 000 χιλόμε. *Ελλὰς 1000 χιλόμε.

Πόλιναι δημοκρατικῶν, ὁ πρῶτος ἐκλέγεται κατὰ ἐπαστείαν καὶ διοικεῖ τὸ κράτος μετὰ βουλῆς καὶ γεροντίας.

Θρησκεία. Καθολικὴ.

*Εκπαίδευσις τελεία διενεργουμένη διὰ πλείστον σχολείων, λυκείων, πολυτεχνικῶν, πανεπιστημιακῶν καὶ ἀκαδημαϊκῶν σχολῶν.

Κλίμα. Θερμὸν καὶ γλυκὺ πρὸς Ν. συγκρατημένον πρὸς Β.

*Εδαφὸς εὐφορὸν καὶ καλὸς καλλιεργημένον.

271. Φυσικὴ ἀποφύξις.

Κόλλοι. Ὁ Καλβαδὸς, ὁ Σαιν-Μαλό, ὁ Γασκωνικός, ὁ Αὐωνικός.

Ἀκρωτήρια. Τὸ Καλαίσιον, τὸ τῆς Χάγης, τὸ τοῦ ἁγ. Μαθαίου. **Βεσδόννδοι.** Ἡ Κεντινὴ καὶ ἡ Βρετάνη.

Ὄρη. Τὸ ἥμισυ περίπου τῆς Γαλλίας εἶνε πεδινὸν ἢ λοφώδες, τὸ δ' ἐπίλοιπον ὄρειον, ἐν ᾧ διακρίνονται αἱ ἐξῆς ὄρεσιναι. Τὰ **Πυρηναία** χωρίζοντα τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τῆς Ἰσπανίας. Αἱ **Ἀλπεις**, ἐν αἷς τὸ Λευκὸν ὄρος καὶ ἡ Σενή, δι' ἧς διέρχεται αἰσθητορρομ. σήραγγ (12 χιλόμε.) ὅτεσσα εἰς συγκοινωνίαν τὴν Ἰταλίαν μετὰ τῆς Γαλλίας, ὁ **Ἰόρας**, αἱ **Κηβίνας**, τὰ **Βόδια**, τὰ **Αρδενα**, τὸ **Χρυσὸν ὄρος**.

Ποταμοί. Ὁ **Ρῶδαν** (1760 χιλόμε.) πηγάζων ἐκ τοῦ ἁγ. Γεοργίου ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μεσόγειον, ὁ **Γαρόννας** (560 χιλ.) πηγ. ἐκ τῶν Πυρηναίων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀτλαντικόν, ὁ **Ἀβήρη**, (875 χ. ἐκ τῶν Κηθενῶν εἰς τὸν Ἀτλαντικόν, ὁ **Σηκωνάνας**, (770 χιλόμε.) ὅστις διερχόμενος διὰ τῶν Παρισίων ἐκβάλλει εἰς τὴν Μάγχην.

272. Διοικητικὴ Διαιρέσις.

Ἡ Γαλλία διαίρεται εἰς 86 νομοῦ. Κυριώτεραι πόλεις: **ΠΑΡΙΣΙΟΙ** (2, 540,000 κατ.) πρωτεύουσα τῆς Γαλλίας κεμένη ἐπὶ τῶν ὄρθων τοῦ Σηκουάνης εἶνε μετὰ τὸ Λονδίον ἡ πολυπληθεστάτη πόλις τοῦ κόσμου. Οἱ Παρίσιον εἶνε πόλις βιομηχανικωτάτη, πλουσιωτάτη καὶ λίαν ὀχυρὰ ἐκδύουσα τὴν προσοχὴν ὅλου τοῦ κόσμου, ἔχει λαμπρὰ πρᾶσταια, δάση καὶ καταφύτους παιδικῶν, ἀνάκτορα πολυτελέστατα, μέγα πανεπιστήμιον, ἀκαδημία, μουσεῖα καὶ θεωρεῖται ὡς κέντρον τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. Πλησίον τῶν Παρισίων κείνται αἱ **Βερσαλλίαι** (55 χιλ. κατ.) ἡ πόλις κηδεύουσα τῶν βασιλείων τῆς Γαλλίας, ὁ **Ἀριος Διονύσιος** (54 χιλ. κατ.) εἶθε οἱ τάξει τῶν βασιλείων, ὁ **Ἀγ. Γερμανὸς**, αἱ **Σέβρα** καὶ **Φορτανεβλό**. Ἀλλῃ πρὸς τὸ Βέλγιον (216 χιλ. κατ.) ὀχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ. **Δουνέρκη** πολεμικός λιμὴν παρὰ τὸν πορθμὸν τοῦ Καλαί. **Καλαί** (57 χιλ. κατ.) ὁπθὲν ἐκ Γαλλίας μεταβαίνουσιν εἰς Ἀγγλίαν.

ση (75 χ. κ.) πολεμικός λιμὴν συνδεόμενος τηλεγραφικῶς μετὰ τῆς Ἀμερικής. Βουλὼν (50 χ. κ.) Διέπαη (25 χιλ. κατ.) κείμενοι ἀμφότεροι παρὰ τὸν περὶ τῆς Μάγχης. Ἀρῶς (26 χιλ. κατ.) Ν.Δ. τῆς Αἰλλῆς πόλις βιομηχανικωτάτη. Σεδὸν παρὰ τὸν Μόσαν ποταμὸν (30 χιλ. κατ.) ὀνομαστή διὰ τὴν ἐν ἔτει 1870 αἰχμαλωσίαν τῶν Νεπολέοντος Γ'. Ρήμου (108 χιλ. κατ.) πόλις λίαν βιομήχανος· ἐν αὐτῇ σώζεται ὁ θανατικός γοτθικός ναός, ἐν ᾧ ἐστέφοντο οἱ βασιλεῖς τῶν Γαλλῶν. Χερδοθρον (41 χιλ. κ.) λιμὴν πολεμικός. Καὶν Ν.Δ. τῆς Ἀβρῆς ἔχουσα πανεπιστήμιον. Ρένια κέντρον γεωργικῶν προϊόντων (70 χιλ. κ.). Ἐπερέη ὀνομαστή διὰ τοῦ καπνίσματος τῆς Βεζαρσόνι καὶ ρομβολοποσίνας. Νόνη (124 χιλ. κ.) ἐπὶ τοῦ Δεϊνῆρος διανερούσα μέγα ἐμπόριον μετὰ τῶν Ἰνδιῶν καὶ Ἀφρικῇ. Αὐρηλία (Ὀρλεάν) (67 χιλ. κ.) ἔχουσα ἐργαστασία υφανσμάτων. Ναυὸς (96 χ. κ.) παρὰ τὰ γεωργικὰ σύνορα. Διζὼν (65 χ. κ.) κέντρον τοῦ οἴνου τῆς Βουργουνδίας.

Ἐν τῇ Νοτίῳ Γαλλίᾳ πόλις ὀνομαστικῇ εἶναι: Ἀνδὸν (466 χιλ. κ.) δευτέρα πόλις τῆς Γαλλίας ὄχυρά καὶ βιομηχανικωτάτη. Κλεμόνιον (51 χ. κ.) κέντρον γεωργικῶν προϊόντων καὶ πατρὶς τοῦ σοφοῦ Πασκάλ. Ροσφόρη καὶ Λαροσέλλη ἀμφότεραι πολεμικῶς λιμένες ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Ἀγ. Στέφανος (136 χ. κ.) πολλὰ ἔχουσα μηχανουργίαν καὶ ἔξαγουσα καπνοβλάκας. Βορδὸς (257 χιλ. κ.) περιώνυμος διὰ τοῦ οἴνου τῆς. Τολῶσα παρὰ τὰ σύνορα τῆς Ἰσπανίας ἔχουσα πανεπιστήμιον· ἐν αὐτῇ λέγεται ὅτι κατέβησαν οἱ Βρῆνοι τῶν Γαλατῶν μέρος τῶν θησαυρῶν τοῦ μνηστείου τῶν Διελῶν ὅπου ἐσύλησεν. Μοντιπελιέ ἐπίσημον διὰ τὴν ἱατρικὴν σχολὴν του. Σέτιη (33,000 κ.) πρὸς Δ. τῆς Μασσαλίας. Λιμὸζη (78,000 κατ.) Γρενὸβλ (64 χιλ. κ.) ἔχουσα πανεπιστήμιον. Ἀβριῶν (10 χιλ. κ.) καθ' ἑξῆς τῶν παπῶν ἀπὸ 1305-1377. Αἰξ ἔχουσα ἀξιόλογα βιομηχανικὰ ντυρὰ Μασσαλία (145 χιλ. κ.), εἰς ἐκ τῶν πρώτων λιμένων τοῦ κόσμου καὶ ἡ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς ἡμέρας καὶ

σθῆσαι ὑπὸ Φωκίων περὶ τὸ 600 π.Χ. Τουλὸν πολεμικός λιμὴν. Νίκαια ὀνομαστὴ διὰ τὸ γλυκὺ αὐτῆς κλίμα. Ἀγάτιος (Διάκειον) (17 χ. κ.) πρωτ. τῆς νήσου Κύρου. Βασιλία (25 χιλ. κ.) πόλις τῆς ἰσίας νήσου.

Οἰκονομικὴ ἀποψις.

Ἡ Γαλλία εὖσα χώρα πλουσιωτάτη ἔχει ἕκαστος γονιμώτατον διαίρουμένον εἰς πρὸς τὴν παραγωγὴν εἰς ζώνας· τρεῖς ἦτοι τὴν ζώνην τοῦ οἴνου εἰς τὰ βόρεια, τὴν ζώνην τῆς ἀμπέλου καὶ ἀραβοσίτου εἰς τὴν μέσην Γαλλίαν καὶ τὴν ζώνην τῆς ἐλαίας, καστανας καὶ σιτικῆς εἰς τὰ νότια. Καθ' ὅλας ταύτας τρέφονται ἄριστα εἶδη κατωικτινῶν ζώων, ἀλλὰ τὰ μεταλλικὰ προϊόντα πλὴν τοῦ σιδήρου καὶ λιθόθρακκος δὲν ἀφθνύουσιν ἐν αὐτῇ. Ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν ἡ Γαλλία εἶναι δευτερεύουσα χώρα τῆς Εὐρώπης, καίτοι εἶναι περιώνυμα τὰ προϊόντα αὐτῆς ὥς πρὸς τὴν μεταξουργίαν, ἐκτεργασίαν, ὀνοποσίαν, βυρσοεργίαν καὶ χαρτοποιίαν. Ἐχουσα εἰς ἡ Γαλλίαν μεγάλην καὶ ταχέϊαν συγκοινωνίαν πρὸς τὰς πόλεις· κτήσεις αὐτῆς καὶ πρὸς ἅπαντα τὸν κόσμον γενικῶς ἀσκέι μέγα καθ' ὅλα τὰ εἶδη ἐμπόρων καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐν τῶν ἐμπορικωτάτων Κρατῶν.

Ἀποικία τῆς Γαλλίας.

Ἐκασίς 3 ἐκατ. 800 χιλ. τετρ. Χιλ.

Πληθυσμὸς 43 ἐκατ.

Ἐν Ἀφρικῇ ἡ Ἀλγερία (3 ἐκ.) ἡ Σενεγάλη (1 ἐκ.) καὶ μέρος τοῦ Σουδάν, τὸ Γαλλικὸν Κόγκον, ἡ μεγάλη νῆος Μαδαγασκάρη (3 1/2 ἐκ.) καὶ ἄλλαι.

Ἐν Ἀσίᾳ πέντε πόλεις εἰς τὰ Ἰνδία, ἡ Γαλλικὴ Κοχινχίνα καὶ τὸ Τογκινόν.

Ἐν Ὀκεανίᾳ ἡ Νέα Καληδονία μετὰ τῶν νήσων Ταχίου καὶ Μαρκισίας.

Ἐν Ἀμερικῇ ἡ νῆος Ἀγ. Πέτρος καὶ Μικελόνη εἰς τὰς Μικρὰς Ἀντίλλας ἡ Μαρινίκια, Γουαδελοῦζη καὶ ἄλλαι μικρότεροι.

Ἀπὸ τῆς Γαλλίας προστατευόμεναι χώραι εἶναι:

Ἐν Εὐρώπῃ. Ἡ ἀπόλυτος ἡγεμονία τοῦ Μοναχὸ (22 τετρ. χιλιομ.

καὶ 15 χιλ. κ.) ἔχουσα ὡς πρωτεύουσιν τὸ Μόντε Κάρλο φημιζόμενον διὰ τὰ τυχερὰ παίγνια. Ἡ δημοκρατία τῆς Ἀνδόρρας (385 τετρ. χιλ. καὶ 12 χιλ. κ.) ἥτις κεῖται ἐπὶ τῶν Πυρηναίων καὶ ἀποτελεῖται ἐκ χωρίων.

Ἐν Ἀφρικῇ. Ἡ Ἀντιβασιλεία τῆς Τυνιδος καὶ Αἰθιοπίας τινὰ κρατοῦσα κείμενα παρὰ τὴν Σενεγάλην.

Ἐν Ἀσίᾳ. Ἡ Ἀυτοκρατορία τοῦ Ἀνὰμ (6 ἐκ.) τὸ βασιλεῖον τῆς Καμβόδης κτλ.

ΕΛΒΕΤΙΑ

Ἐκασίς 41,346 τετρ. χιλ. Ἐλλὰς 65,119.

Πληθυσμὸς 3,200,000. Ἐλλὰς 2,434,000.

Προϋπολογισμὸς 166 ἐκ. Ἐλλὰς 100 ἐκ.

Ἐμπορίον 1 δισεκ. 700 ἐκ. Ἐλλὰς 100 ἐκ.

Σιταὶς 480 χιλ. ἀνδρῶν. Ἐλλὰς 120 χιλ.

Σιδηρόδρομοι 3,766 χιλιομ. Ἐλλὰς 1000.

Ἐπικρατοῦν θρησκείμα τὰ 6/10 διακρινόμενοι καὶ τὰ 4/10 καθολικοί.

Ἐπικρατοῦσα γλῶσσα τὰ 2/3 γερμανοὶ καὶ γερμανικὴ καὶ τὸ 1/3 τὴν γαλλικὴν.

Ἐκπαιδευσά ἄριστα διανεργουμένη διὰ πλείστον σχολείων, 4 πανεπιστημίων, 2 ἀκαδημιῶν καὶ 1 πολυτεχνεῖον.

Κλίμα εὐκρατον καὶ ὑμενόν.

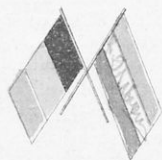
Γδαρος καρποφόρον καὶ κελὼ καλλιεργημένον.

273. Φυσικὴ Ἀποψις

Ὄρη. Ὁ Ὄρας καὶ αἱ Ἀλπεις, τῶν ὁποίων ἡ ὑψηλότερα κορυφὴ εἶναι τὸ Λευκὸν ὄρος, τὸ ὕψιστον τῶν ἐν Εὐρώπῃ ὀρέων.

Ποταμοί. Ὁ Ῥήνος, ὅστις πηγάζων ἐκ τῶν Ἀλπεων καὶ δεχόμενος ἀπείρους παραποτάμους ἐκβάλλει εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν. Ὁ Ῥοδανός, πηγάζων ἐκ τῶν Ἀλπεων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μισσηγίον θάλασσαν. ὁ Ἰνος καὶ ὁ Ἀαρος.

Λίμναι. Ἡ Γενεύη (578 τετρ. χιλ.) σχηματιζομένη ὑπὸ τοῦ Ροδανὸς καὶ οὕσα ἡ μεγίστη πασσών ἡ Κωνσταντία (516 τετρ. χιλ.) σχη-

ματιζομένη υπό του Ρήνου, η Ζυρίχη (88 πετρ. χιλ.) ή Νευατέλη καὶ ἄλλα.

Πολιτική Κατάσταση

Ἡ Ἑλβετία εἶνε δημοκρατία συγκεντρωμένη ἐξ 25 ἐπαρχιών, αὐτὲς σχηματίζουν δημοκρατίας μικρὰς καὶ ἀνεξαρτήτους, ἀλλ' ὑποκειμέναις εἰς μίαν κεντρικὴν κυβερνήτην ἐδρεύουσαν ἐν Βέρνη.

**274. Κυριώτεροι πό-
λεις.** Γενεύη ἐπὶ τῆς ὁμο-
νυμ. λίμνης (83 χ.κ.) ἔχου-
σα βιομηχανίαν σημαντικὴν
ὥρολογιοποιίας, μεταξουργίας
καὶ πανεπιστήμιον. ΒΕΡΝΗ
(55 χ.κ.) πρωτ. τῆς δημο-
σπορίας, πόλις βιομήχανος
ἔχουσα πανεπιστήμιον. Βα-
σιλεῖα (99 χιλ. κατ.) μεγά-
λη ἐμπορικὴ ἀποθήκη τοῦ ἐλ-
βετικοῦ ἐμπορίου μετὰ τῆς
Γερμανίας ἔχουσα πανεπι-
στήμιον. Λωζάνη (43 χ.κ.)
πλησίον τῆς λίμνης Γενεύης
ἔχουσα πανεπιστήμιον, ἀστε-

ροσκαπεῖον καὶ προκαλοῦσα πληθύν περηγητῶν. **Νεωατέλη** (20 χ.κ.) ἐπὶ τῆς ὁμοπόλεως λίμνης ἔχουσα ἐργοστάσιον ὀρυζοργοποιίας. **Λυκέρην** (28 χ.κ.) τὸ κέντρον τῶν περηγητῶν τῇ Ἑλβετίας. **Ζυρίχη** (148 χ.κ.) ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ ἀρχαίαν βιομηχανίαν. **Άγ. Γάλλος** παρὰ τὴν λίμνην Κωνσταντίναν (15 χ.κ.). **Βελαντζόνα** πρωτεύουσα τοῦ μαγευτικωτάτου καντονίου Τεσσίνου.

Οικονομικὴ ἀποψις

Τὰ ὄρη τῆς Ἑλβετίας εἶνε πτωχὰ εἰς μεταλλεῖα. Τὸ λίαν ὄρειόν αὐτῆς ἔδαφος δὲν λυσιτελεῖ ἐπαρκῶς, εἰς τὴν γεωργίαν, ἀλλ' αἱ νομαὶ εἶνε ἐξίκεστοι καὶ ἐν αὐταῖς πολυάρθρα αὐτὴν διατρέφονται. Ἐπὶ τοῦ Ἑλβετικοῦ ἴσχα κατασκευάζεται ἐξαίρετος τυρὸς γνωστός ὑπὸ τὸ ὄνομα γραβιέρα.

Ἡ Ἑλβετία εἶνε χώρα βιομηχανικωτάτη, ἥ δὲ ὀρυζοργοποιία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν. Πλὴν τῶν ἐκ τοῦ ἐμπορίου προσόδων προστίθενται καὶ αἱ προερχόμεναι ἐκ τῶν πολυαρθρῶν περηγητῶν, οἷτινες, ὥπως θαυμάσῃσι τὰς φυσικὰς τῆς χώρας καλλοιδίαι, ἐπισκεπτόμενοι τὴν Ἑλβετίαν.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Ἑλβετίας εἶνε συμαντικωτάτον καὶ κηζήθη τὰ μέγιστα ἀπὸ τῆς διατρήσεως τοῦ ἀγ. Γ. ο. ἁφέρου, ἥτις θέτει τὴν Ἑλβετίαν ἐν συγκοινωνίᾳ μετὰ τῆς Ἰταλίας.

Ἀποικίαι. Ἡ Ἑλβετία δὲν ἔχει ἀποικίας.

ΒΕΛΓΙΟΝ

*Εἰσας 29,457 τετρ. χιλ. *Ελλάς 65,119.

Πληθυσμός 6,600,000. κατ. *Ελλάς 2,443,000

Προϋπολογισμός 430 ἐκ. φρ. *Ελλάς 100 ἐκ. φρ.

Δημόσιον χρέος 2 δισεκ. 300 ἐκ. *Ελλάς 830 ἐκ. φρ.

Στρατός 300 χιλ. ἀνδρῶν. *Ελλάς 120 χιλ..

*Εμπορίων 3 δισεκ. 300 ἐκ. *Ελλάς 100 ἐκ.

Στόλος δὲν ὑπάρχει.

*Εμπορικῶν ναυικῶν 93 χιλ. τόν.

*Ελλάς 360 χιλ. τόν.

Σιδηρόδρομοι 4600 χιλόμε. *Ελλάς 1000 χιλ.

Πολίτευμα συνταγματικὸν μετὰ δύο βουλῶν.

Θρόνον ἐπ' αὐτῶν τὸ τῶν διακαρτυρομένων.

Γλῶσσα λαομένη ἡ γερμανικὴ καὶ ἡ γαλλικὴ.

Ἐκπαίδευσις λίαν προηγμένη.

Κλίμα. ὕψρον καὶ ὁμιχλῶδες ἐν τοῖς περὶ τοὺς ὄρειον καὶ εὐδαρτον ἐν τοῖς μεσογείοις.

Ἑδαφος οὐχὶ πολὺ καρποφόρον.

Προϊόντα ἡμητριακοὶ καρποί, λίαν, καπνός, μέταλλα καὶ γαλιάνθρακες.

275. Φυσικὴ ἀποψις

Ὁρ. Τὰ Ἀρδεννα ἄτινα κείνται πρὸς ΝΑ. τοῦ Βελγίου καὶ χωρίζουσιν αὐτὸ ἀπὸ τῆς Γαλλίας.

Ποταμοί. Ὁ Μόσας παραπόταμος τοῦ Ρήνου καὶ ὁ Σκάλδης ὅστις, πηγάζων ἐκ τῶν Ἀρδένων καὶ διαρρεῖν τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ὀλλανδίαν ἐκβάλλει εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν.

276. Διοικητικὴ διαίρεσις.

Τὸ Βέλγιον διαίρεται εἰς 9 ἐπαρχίας. Πρωτεύουσα αὐτοῦ εἶνε αἱ ΒΡΥΞΕΛΛΑΙ (207 χιλ. κ.) ὡριστάτη πόλις ἔχουσα μεγάλην βιομηχανίαν καὶ διεξάγουσα μέγα ἐμπόριον. Πλησίον αὐτοῦ κείται τὸ Βατερλώον, ἐνθα ἡττήθη τῷ 1815 ὁ Μίγας. Ναπολεῶν. Ἀμβέρση ἢ Ἀνιβέρση (263 χ. κατ.) ἐπὶ τοῦ Σκάλδης εἰς ἐκ τῶν πρώτων ἐμπορικῶν λιμένων μετὰ τοῦς τῆς Ἀγγλίας, τῆς Νέας Ὑόρκης, τοῦ Ἀμβούργου καὶ τῆς Μασσαλίας. Γάνδη (162 χ. κ.) ἐπὶ τοῦ Σκάλδης, Βελγικὸν κέντρον τῆς κατασκευῆς βαμβακερῶν καὶ λιπῶν ὑφασμάτων, ἔχουσα κα πανεπιστήμιον καὶ πολυτεχνεῖον.

Ἡ Γάνδη εἶνε ἡ μέγιστη κατ' ἐκτασιν πόλις τοῦ Βελγίου, κατὰ δὲ τὸν Μεσσιόνα ἦτο ὥσων ἰσχυρά, ὥστε ἐτόλμα μόνη νὰ πολέμῃ πρὸς τὴν Γαλλίαν καὶ τῷ 1840 ἐξέπεμψεν εἰς τὸν πόλεμον 80,000 ἰσὺλων ἀνδρῶν.

Λιγὴ (Αὐτίχη) (170 χ. κ.) ἐπὶ τοῦ Μόσας, ἔχουσα ἐργοστάσιον ὀπλων καὶ πανεπιστήμιον. **Μαλὴν** (55 χ. κ.) ἔχουσα βιομηχανίαν τριχάπτων. **Ναμίρ.** Μόνη καὶ Κορλεροῦ ἐν τῷ πλαιοῦ γαλιθρακίου λεκανοπεδίου. **Ἐνδὴν** δευτέρα παρὰ τοὺς πόλεις ἔχου-

σα ἱκαντικὰ λουτρά. **Λουβαῖν** (42 χ. κ.) ἔχουσα πανεπιστήμιον. **Βρούγη** (51 χ. κ.) **Βερβίσις** (60 χ. κ.)

Οικονομικὴ ἀποψις

Ποταία μεταλλεῖα γαλιάνθρακος, αἰθέρον, ψευδαργύρου καὶ χαλκοῦ, πυλινὴ καὶ κλωστήρια βάμβακος, ἔριου καὶ λίου. Ἡ γεωργία εἶνε λίαν ἀνεπτυγμένη. Τὸ Βέλγιον δὲν ἔχει ἀποικίας, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τῶν Βέλγων εἶνε κυρίαρχος τοῦ ἀνεξαρτήτου Κράτους τοῦ Κόγκου ἐν Ἀφρική.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

*Εἰσας 33,000 τετρ. χιλ. *Ελλάς 65,119.

Πληθυσμός 5,075,000 κατ. *Ελλάς 100 ἐκ. φρ.

Προϋπολογισμός 280 ἐκ. *Ελλάς 100 ἐκ. φρ.

Δημόσιον χρέος 2,300,000 000 φρ. *Ελλάς 830 ἐκ. φρ.

Στρατός 190 χιλ. *Ελλάς 120 χιλ. Στόλος 100 πλοία διάφορα. *Ελλάς 45.

*Εμπορικῶν ναυικῶν 830 χιλ. τόν. *Ελλάς 360 χιλ. τόν.

*Εμπορίων 5 1/2 δισεκ. *Ελλάς 100 ἐκ. φρ.

Σιδηρόδρομοι 2,700 χιλόμε. *Ελλάς 1000 χιλ.

277. Φυσικὴ ἀποψις

Κλίμα. Ὑγρὸν καὶ ὁμιχλῶδες.

Ἑδαφος. Λίαν καρποφόρον.

Ἐκπαίδευσις. Λίαν προηγμένη.

Πολίτευμα. Συνταγματικὸν μετὰ βουλῇ καὶ γερουσίας.

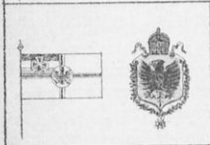
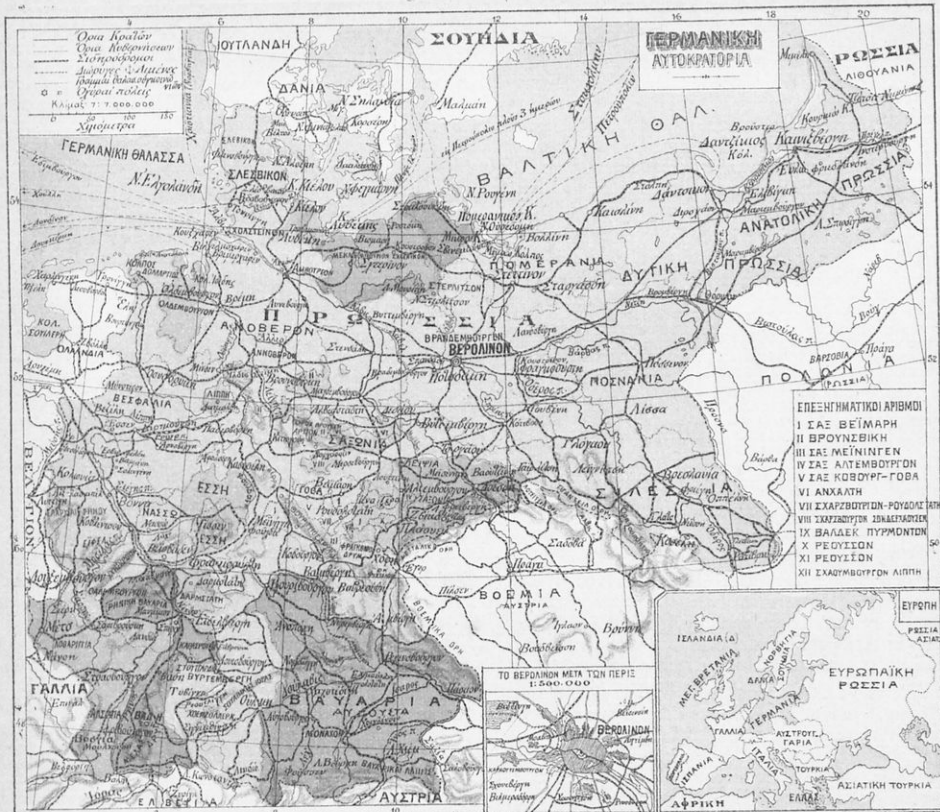
Ἐκπαίδευσις. Ἀρίστη διανεργουμένη διὰ πολλῶν σχολείων καὶ τεσσάρων πανεπιστημίων.

Ὁρ. Ἡ Ὀλλανδία πεδινὴ οὕτως στερεοτατὴ ὄρεον.

Ποταμοί. Ὁ Ρήνος ὁ Μόσας καὶ ὁ Σκάλδης.

Νῆσοι. Ἡ Βαλχέρη, ἡ Σχούβη, ἡ Ὁβερ-Φλάν καὶ ἄλλαι κείμεναι ἐν τῷ Δέλτα τοῦ Σκάλδης.

Τὸ ἔδαφος τῆς Ὀλλανδίας εἶνε κατὰ μέγα μέρος χαμηλότερον ἢ ὅσον χρειάζεται κατὰ τὰς μεγάλας παλιρροίας, ἀπὸ τῶν ὑποίων προφυλάσσεται διὰ

278. Διοικητική Διαίρεσις

Ἡ Ὀλλανδία διαιρεῖται εἰς 11 ἐπαρχίας. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε ἡ Χάγη (200 χιλ. κατ.) μετὰ λαμπρῶν ἀνακτόρων καὶ τεμπωτάτων κήπων καὶ δειρδοστηριῶν. Ἀμστελλόδαμον (513 χιλ. κατ.) σημαντικώτατος, λιμὴν ἐπὶ αἰώρων συνδεύουσι τὸν κόλπον τῆς Ζυϊδεξέης· μετὰ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης· ἡ πόλις αὕτη εἶνε ἐκτισμένη ἐπὶ πασσάλων καὶ

διαιρεῖται εἰς 90 νησίδρια διὰ γεφυρῶν συγκοινωνούντα πρὸς ἀλλήλα. ἀποτελεῖ τὴν βιομηχανικωτάτην πόλιν τοῦ βασιλείου καὶ ἐν αὐτῇ γίνεται σπουδαία κατεργασία καὶ ἐμπόριον ὀχημάτων. Ρότερντάμ (309 χ. κ.) ἐπὶ τοῦ Μώσα πρώτος λιμὴν τοῦ κράτους. Λούγγδονον (Λέιδη) πόλις βιομήχανος ἔχουσα πανπιστήμιον. Οὐτρέχτη καὶ Γρόνγκεν ἔχουσι ἀγρότεραι Πανεπιστήμιον. Ζανδάμ ΒΔ. τοῦ Ἀμστελλοδάμου, εἰς τὰ ναυπηγεῖα τῆς ὑποίας ἐργάζθη ὡς ἀπλοῦς ἐργάτης ὁ Μέγας Πέτρος τῆς Ρωσσίας. Χαρλέμ, Λεονβάρδη καὶ ἄλλα.

Οἰκονομικὴ ἄποψις

Ἡ βιομηχανία τῆς Ὀλλανδίας εἶνε ὀλίγου λόγου ἄξια· ἄλλα τὸ ἐμπο-

ριον εἶνε λίαν ἀρχαῖον καὶ συνίσταται ἰδίως εἰς εἰσὴν προερχόμενα ἐκ τῶν λαμπρῶν αὐτῆς ἀποικίων (πέπερι, καφέ, κιννάμωμον, κασιότερος, ζυλεῖα) καὶ εἰς ἐκτοπίους τυρούς. Ἡ Ὀλλανδικὴ ναυτιλία ἐνῶ κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα κατεῖχε τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, σήμερον ἀπέναντι τῶν ἄλλων κατέχει δευτερεύουσαν.

Ὀλλανδικαὶ ἀποικίαι.

* Ἐκασίς, 2 ἑκατ. τετρ. χιλ.
Πληθυσμός, 35 1/2 ἑκατομ.

Αἱ Ὀλλανδικαὶ ἀποικίαι εἶνε πλουσιώταται ὑπὸ ἐποῦν πληθυσμοῦ καὶ πλούτου. Αἱ κυριώτεραι κείμεναι ἐν Ὀκεανῷ εἶνε ἡ μεγάλη καὶ ὠρεία νῆσος τῆς Τάβας (24 ἐκ. κατ.), ὁ θησαυρὸς τῆς Ὀλλανδίας, ἡ Σουμά-

τρα, καὶ ἔλλατι. Ἡ Ὀλλανδία κατέγει ἐπίσης καὶ νήσους τινὰς εἰς τὰς Ἀντίλλας ὡς καὶ τὴν Ὀλλανδικὴν Γουάιναν ἐν τῷ Β. μέρει τῆς Νοτ. Ἀμερικῆς.

ΜΕΤΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ ΤΟΥ ΔΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ

Ἔκτασις, 2,587 τετρ. χιλ.
Πληθυσμός, 217 χιλ. κατ.
Τὸ Μίγκ Δουκάτον τοῦ Δουξεμβούργου κείται πρὸς Α. τῆς Νοτίου γωνίας τοῦ Βελγίου καὶ ἔχει ὡς πρωτεύουσαν τὸ ΔΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ. Ἦνεν κράτος οὐδέτερον διουκούμενον συνταγματικῶς καὶ ἀνεξαρτήτως. Οἱ κάτοικοι τοῦ Δουκάτου εἶνε Γερμανοὶ καθολικοί.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

Ἔκτασις, 540,521 τετρ. χιλόμερ.
Ἑλλάς, 65,119 κατ.
Πληθυσμός, 52,280,000 κατοίκ.
Ἑλλάς, 2,434,000 κατ.
Ἐμπορίον, 9 δισεκ. φράγ. Ἑλλάς 100 ἑκατ.
Γαῖανθρακες, 100 ἑκατ. τόν.
Χυτὸς αἰθήρας, 4 1/2 ἑκατ. τόν.
Προϋπολογισμός, 4 δισεκ. 100 ἑκ.
Ἑλλάς 100 ἑκατ.
Λημιδὸν χρῆος, 15 δισεκ. 100 ἑκ. φράγκ. Ἑλλάς, 830 ἑκατ.
Σιγατὸς. Ἐν καιρῷ εἰρήνης 590 χιλ. ἐν καιρῷ πολέμου 2 ἑκ. 250 χιλ. ἀνδρῶν. Ἑλλάς 120 χιλ.
Πολεμικὸν ναυτικόν, 42 θωρηκτά.
Ἑλλάς 5.

Ἐμπορικὸν ναυτικόν, 1 1/2 ἑκατ. τόν. (1223 ἀτμόπλοια). Ἑλλάς 360 χιλ. τόν. 160 ἀτμόπλοια.
Σιδηρόδρομοι, 50,265 χιλόμερ. Ἑλλάς 1,000 χιλόμερ.
Θρησκεία. Τὰ 2/3 διαμαρτ. καὶ τὸ 1/3 καθολικοί.

Πολίτευμα. Αὐτοκρατορικὴ ὁμοσπονδία συνταγματικῇ.

Ἐκπαίδευσις. Ἀρίστη διενεργουμένη διὰ πολυχρήμων ἐκπαιδευτηρίων, ἀκαδημιῶν καὶ πολυτεχνείων καὶ 20 πανεπιστημίων.

Κλίμα. Εὐχάριστον καὶ πρὸς Α. μὲν εἶνε ὑπεριωτικόν, πρὸς Δ. δὲ ὠκεανικόν.

279. Φυσικὴ Ἀποψις.

Κόλλοι. Ἐν τῇ Βαλτικῇ, δὲ τῆς

Δανιάρχης, τῆς Αυστρίας, τοῦ Κιέλου, τῆς Πομερανίας. Ἐν τῇ Γερμανικῇ δὲ τῆς Ἑλβόλανδης, δὲ Ἰάδου, δὲ τῆς Βερίης.

Λιμένες. Ὁ τῆς Αυστρίας, ὁ τοῦ Ἀμβούργου, ὁ τοῦ Κιέλου καὶ ὁ τῆς Βερίης.

Ὄρη. Τὰ Βόσχη, ὁ Γερμανικός Ἰόας, ὁ Μέλας Ἀργμός, ὁ Βομηικός Ἀργμός, ὁ Θωβίγγιος Ἀργμός, τὰ Σουηδία καὶ τὰ Γαίτα.

Πεδιάδες. Ἡ Μαγδεμβουργικῇ, ἡ Βανωρικῇ, ἡ μεγάλη κοιλὰς τοῦ Κάτω Ἀλβίου καὶ ἔλλατι.

Ποταμοί. Ὁ Λοῦνις, ὁ μεγαλύτερος πάντων, πηγάζων ἐκ τοῦ Μέλανος Ἀρμού καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Βέξιναν Πόντον. Ὁ Ρήνος ἐκ τὸν Γουθάρδον (Ἀλπεῖς) καὶ ὁ Ἀλβις ἐκ τῶν Σουηητικῶν ἐκβάλλοντας εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν. Ὁ Οὐσίονης πηγάζων ἐκ τοῦ Θωμργίου Ἀρμού καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Βερίης. Ὁ Οὐιστοίας πηγάζων ἐκ τῶν Καρπθίων ὄρεων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Δαντσίης. Ὁ Ὁδερος πηγάζων ἐκ τῶν Σουηητικῶν καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν.

Λίμναι. Ὑπάρχουσι πάμπολλαι λίμναι, ἐξ ὧν ἡ μεγίστη εἶνε ἡ Σωδιγκη πρὸς Α.

Νῆσοι. Ἡ Ρουγένη, ἡ Φεχμάργη, ἡ Ἀλσένη καὶ ἡ Οὐδεόβρη.

Πολιτικὴ κατάστασις

Ἡ Γερμανικὴ Αὐτοκρατορία συνεκροτήθη μετὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον τῷ 1871. Ἡ αὐτοκρατορικὴ ἔξουσία ἀνήκει τῷ βασιλεῖ τῆς Πρωσίας, ὅστις κανονίζει τὰ ζητήματα τῆς εἰρήνης, τοῦ πολέμου, τῶν οικονομικῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου υποδιάζομένων οὕτω εἰς τὰς ὑποτελόντων ὧν τὸν βασιλεῖον καὶ ἡγεμόνων τῆς παλαιᾶς Γερμανικῆς Ὁμοσπονδίας. Ἡ Γερμανικὴ αὐτοκρατορία περιέχει 26 μικρὰ καὶ μεγάλα κράτη, ἥτοι 4 βασιλεία (τὸ τῆς Πρωσίας, τῆς Βαυαρίας, τῆς Σαξωνίας καὶ τῆς Βυρτεμβέργης), 18 Δουκάτα καὶ ἡγεμονίας, 3 ἐλευθέρας πόλεις καὶ ἐν αὐτοκρατορικῶν ἐξάρτητα, ἥτοι τὴν Ἀλσατίαν καὶ Λωρραίνην. Πλὴν τῶν ἐλευθέρων πόλεων, ἕκαστον κράτος

ἔχει ἴδιον ἡγεμόνα, κυβερνήτην, καὶ προϋπολογισμὸν.

1) ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΣΙΑΣ

Ἐκτασις 348,607 τετρ. χιλ.

Πληθυσμός, 32 ἑκατ. κατ.

Πόλεις. ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ (1,680,000 κατ.) πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας, βιομηχανικὴ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα πανεπιστήμιον, μουσεῖα, πινακοθήκην, ἀνάκτορον κατ. Καρλοτεμβούργον προέστιον τοῦ Βερολίνου μετ' ἀμφοτέρων ἀνάκτορον. Ποτσδάμ πόλις στρατιωτικῇ δευτέρᾳ κλιθεῖρα τοῦ αὐτοκράτορος, Μαγδεμβούργον παρὰ τὸν Ἀλβιν (215 χιλ. κατ.) παρῶν ἡ φωνὴν ζακχριν. Φραγκφούργον παρὰ τὸν Ὁδερον (59 χιλ. κ.) λίαν βιομηχανικόν. Στετίνον (140 χιλ. κατ.) ὁ ἐμπορικώτατος λιμὴν τῆς Πρωσίας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ὁδέρου. Δανζίγη (125 χιλ. κ.) ἔχουσα ὀχυρὸν λιμὴνα. Κωνίεβέργον ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 175 χ. κ. Βερολίαν (380 χ. κ.) βιομηχανικωτάτη καὶ ἐμπορικωτάτη ἔχουσα πανεπιστήμιον. Πόζεν (73 χ. κ.) πρωτ. τῆς Πρωσιακῆς Πολωνίας. Γούτγη (25 χιλ. κ.) ἔχουσα πανεπιστήμιον. Χάλη (116 χ. κ.) ἔχουσα γυμνασιαρχικὴν. Μαγδεμβούργον μετὰ πανεπιστημίου. Φραγκφούργη (230 χιλ. κ.) ἐπὶ τοῦ Μίνου ποταμοῦ (τῆς ἐτέρας ὁμωνύμου εὐρισκομένης ἐπὶ τοῦ Ὁδέρου) καθέδρα τῆς πρώτης Γερμανικῆς ὁμοσπονδίας καὶ πατρίς πολλῶν ἐξέχων ἀνδρῶν. Κολωνία (329 χιλ. κ.) ἔχουσα μέγιστον Γουτθικὸν ναὸν καὶ σμικρὴν ἐκκλησίαν διὰ τὸ ἀρωματώδες ὕδωρ, εἰς κατασκευὴν τοῦ οὐρίου ἀσφολύου τὰ πύμπλοια ἐργασίας. Βόνα (60 χιλ. κ.) σμικρὴν ἐκκλησίαν διὰ τὸ πανεπιστημιόν της. Δυσελδέργη (180 χιλ. κατ.) ἔχουσα ὁμοσπονδία ἀκαδημιῶν. Ἀννόβερν (209 χ. κ.) ὑπῆρξεν πρωτεύουσα τοῦ ὁμωνύμου βασιλείου ὅπου κατεκτήθη ὑπὸ τῆς Πρωσίας τῷ 1866 καὶ εἶνε ὡριστάτη, βιομηχανικὴ καὶ ἐμπορικὴ. Κιέλον (85 χ. κ.) ἔχουσα πανεπιστήμιον, γυμνάσια, ναυτικὴν σχολὴν ναυπηγικὰ καὶ μηχανουργικὰ ἐργαστήρια καὶ λιμένα πολέμου, καίται ἐπὶ κολπίσκῳ τῆς Βαλτικῆς. Πρὸς ἐνθα στέφονται οἱ βασιλεῖς τῆς Πρωσίας.

2) ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ

"Εκτασις 75,865 τετρ. χιλ.

Πληθυσμός 5,820,000 κατ.

Ἡ Βαυαρία συνίσταται ἐκ δύο τμημάτων, ἐκ τῆς κυρίας Βαυαρίας διακρομένης ὑπὸ τοῦ Δουαβίου· καὶ ἐκ τῆς περὶ τὸν Ρήνον Βαυαρίας (Παλατινάτον) πρὸς Δ. τῆς Βόρνης.

Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς εἶνε ἀγροτικὸς κατὰ τὸ πλεῖστον. Πρωτ. αὐτῆς εἶνε τὸ MONAXON (411 χιλ. κ.) κέντρον τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν.

Ἔχει ἀκαμίον πανεπιστήμιον, μουσεῖα, πινακοθήκας κτλ. Αἰδοῦσα ἀρχ. Ρωμαϊκὴ πόλις ἔγρουσα 82 χιλ. κατ. Νυρεμβέργη (196 χ. κ.) ἔγρουσα πολὺ ἀρχαῖα ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ κατεστήματα. Ἐρλάνγη (20 χ. κ.) ἔγρουσα πανεπιστήμιον.

Βεντσπούργη (68 χιλ. κ.) ἔγρουσα πανεπιστήμιον. Βαυβέργη (39 χιλ. κ.) ἔγρουσα πολλὰ ἐκπαιδευτικὰ κατεστήματα καὶ πανεπιστήμιον. Ρεγκενσπούργον (40 χ. κ.) ἀρχιτοκιάτῃ πόλιν τῆς Γερμανίας.

Ἡ Βαυαρία εἶνε πατρὶς τοῦ πρώτου βασιλείου τῆς Ἑλλάδος Ὁθωνος.

3) ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΣΑΞΟΝΙΑΣ

"Εκτασις 14,993.

Πληθυσμὸς 3,788,000 κατ.

Πόλεις. ΔΡΕΣΔΗ (336 χ. κ.)

Πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου κεκοσμημένη ὑπὸ μεγαλοπρεπεστάτων οἰκοδομῶν καὶ ἡμεροσίων καθιδρυμάτων.

Λειψία (400 χ. κ.) ἔγρουσα πανεπιστήμιον ἀρχιτοκιάτῃ, ἀκαδημίας καὶ σχολεῖα ζωγραφικῶν καὶ τυφλῶν, μεγάλῃ τυπογραφείᾳ καὶ βιβλιοπωλείᾳ.

Σβίτσον (50 χ. κ.) ἔγρουσα πλούσια ἀφρακωρύχισι. Φρεϊμβέργη (30 χ. κ.) ἔγρουσα σπουδασιώτατην μεταλλευτικὴν ἀκαδημίαν καὶ ἐπίσημος διὰ τὰ μεταλλεῖα μολύβδου, ἀργύρου καὶ χρυσοῦ.

Χεμνίτζη (161 χ. κ.) ἡ πρώτη βιομηχανικὴ πόλις τῆς Σαξονίας. Πλάουεν (55 χιλ. κατ.).

4) ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ

ΤΗΣ ΒΥΡΤΕΜΒΕΡΓΗΣ

"Εκτασις 19,517 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 2,082,000 κατ.

Πόλεις. ΣΤΟΥΤΓΑΡΔΗ (160 χιλ. κατ.) πρωτ. τοῦ βασιλείου ἔγρουσα πολλὰ ἀνάκτορα, βιβλιοθήκας, πολυτεχνεῖον καὶ ἀκαμίαν βιο-

μηχανίαν κλειδοκυμβάλων, φυσικομαθηματικῶν καὶ χειρουργικῶν ἐργαλείων κλπ. Εἶνε πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Ἑγελ, ἐν ταύτῃ εὐρίσκειται καὶ ἀνδρεία τοῦ δικαστικοῦ ποιητοῦ Σχίλλερ. Τυβίγγη (15 χ. κ.) ἔγρουσα πανεπιστήμιον. Οὐλμ περὶ τὸν Δουναβίον, ἐμπορικὴ πόλις, ἔγρουσα πολλὰ ἐκπαιδευτήρια. Παρὰ τὴν πόλιν ταύτην ὁ Δουναβίος ἀρχίζει νὰ καθίσταται πλωτός.

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΔΟΥΚΑΤΑ

Ταῦτα εἶνε ἐξ καὶ διοικούνται ὑπὸ συνταγματικῶν ἡγεμόνων, οἵτινες καλοῦνται μεγάλαι δούκαι.

1) ΤΟ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ ΤΗΣ ΒΑΔΗΣ

"Εκτασις 15,081 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 1,726,000 κατ.

Πρωτεύουσα αὐτοῦ εἶνε ἡ ΚΑΡΛΣΡΟΥΗ (84 χ. κ.) μία τῶν ὡριότερων πόλεων τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας ἔγρουσα πολυτεχνεῖον. Φρεϊβούργον (53 χιλ. κ.) ἔγρουσα πανεπιστήμιον. Βάδεν Βάδεν ὀνομαστὶ διὰ τὰ ἱακτικὰ αὐτῆς λουτρά.

Ἐλδελβέργη ἔγρουσα ἀκαμίον πανεπιστήμιον. Μαργάμ (105 χ. κ.) πόλις ἐμπορικῇ.

2) ΤΟ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ

ΤΗΣ ΕΣΣΗΣ

"Εκτασις 7,682 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 1,050,000 κατ.

Πρωτεύουσα ΔΑΡΜΣΤΑΤΗ (66 χ. κ.) ἔγρουσα πολλὰ ἐκπαιδευτικὰ κατεστήματα. Μάντζ (77 χιλ. κ.) εἶχε τὸ μνημεῖον τοῦ ἐκτελούσαντος τῷ 1440 τὴν τυπογραφίαν Ἰωάννου Γουττενβέργιου. Γέισεν (2 χιλ. κ.) ἔγρουσα πανεπιστήμιον. Ὁφφενμάρχη Βόμς.

3) ΤΟ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ ΤΟΥ ΜΕΚΛΕΜΒΟΥΡΓΟΥ ΣΒΕΡΙΝΟΥ

"Εκτασις 13,127 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 598 χιλ.

Πρωτεύουσα αὐτοῦ εἶνε ΣΒΕΡΙΝΟΝ (36 χιλ. κατ.) Ρωσικὴ πόλις 50 χ. κατ.) ἔγρουσα πανεπιστήμιον.

4) ΤΟ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ ΜΕΚΛΕΜΒΟΥΡΓΟΥ ΣΤΕΡΑΙΤΣΗΣ

"Εκτασις 2,920 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 102 χιλ. κατ.

Πρωτεύουσα ΝΕΑ ΣΤΕΡΑΙΤΣΗΣ (13 χιλ. κατ.)

5) ΤΟ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ ΤΗΣ ΣΑΞΟΝΙΚΗΣ ΒΕ-Υ-ΜΑΡΗΣ

"Εκτασις 3,615 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 340 χιλ.

Πρωτεύουσα ΒΕ-Υ-ΜΑΡΗ (28 χ. κ.) Ἰνα 15 χιλ. κατ. ἔγρουσα πανεπιστήμιον.

6) ΤΟ ΜΕΓΑ ΔΟΥΚΑΤΟΝ

ΟΛΔΕΜΒΟΥΡΓΟΥ

"Εκτασις 6,427 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 374 χιλ. κατ.

Πρωτεύουσα ΟΛΔΕΜΒΟΥΡΓΟΝ πατρὶς τῆς πρώτης βασιλίσσης τῆς Ἑλλάδος Ἀμαλίας, ἔχει 24 χιλ. κατ. πλείστα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρυμὰτα, διατηρεῖ δὲ ἀκαμίαν ναυτιλίαν, ναυπηγίαν καὶ ἐμπόριον ἵππων.

Τὸ δουκάτον τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν τμημάτων κεκρίμεν ἐπὶ διαφόρων σημείων τοῦ Πρωσικοῦ κράτους. α) τοῦ δουκάτου Ὀλτεμβούργου κεκρίμενον παρὰ τὸν κόλπον τῆς Βεῖμης. β) τῆς ἡγεμονίας Λυβίκεης πρὸς Β. τῆς ἐλευθέρας πόλεως Λυβίκεης. γ) τῆς ἡγεμονίας Βυρκμπίλδης ἐπὶ τῆς Ν. πλευρᾷ τοῦ Χουενσπικού.

ΤΑ ΔΟΥΚΑΤΑ

Ταῦτα εἶνε 5 τὸν ἀριθμὸν καὶ διοικούνται συνταγματικῶς ὑπὸ δούκων.

1) Τὸ δουκάτον Βρονσβίτς (434 χ. κ.) με πρωτεύουσιν ΒΡΟΥΝΣΒΙΚΗΝ (120 χιλ. κατ.).

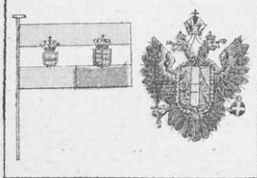
Τὸ δουκάτον τοῦτο ἀποτελεῖται ὅσῳτοις ἐκ τριῶν τμημάτων ἔσται ἐκ τῆς κυρίας Βρονσβίκεης. ἐκ τοῦ Γάνδερσχαμ με ὁμώνυμον πρωτεύουσιν καὶ ἐκ τῆς Βλακμούνδερτς με ὁμώνυμον ἐπίσης πρωτεύουσιν.

2) Τὸ δουκάτον τῆς Σαξονικῆς Μείνηγης (235 χιλ. κ.) με πρωτ. ΜΕΙ-ΝΗΓΕΝ (12 χιλ. κ.) πόλιν βιομηχανίαν.

3) Τὸ δουκάτον τῆς Σαξονικῆς Ἀλτεμβούργης (281 χ. κ.) με πρωτ. τὴν βιομηχανίαν ΑΛΤΕΜΒΟΥΡΓΗΝ (35 χιλ. κ.).

4) Τὸ δουκάτον τῆς Σαξονικῆς Κοβοούργης καὶ Γόδας (217 χ. κ.) συνιστάμενον ἐκ τῆς Κοβοούργης μετὰ ἡμεροσίου πόλεως καὶ Γόδας μετὰ ἡμεροσίου πόλεως.

5) Τὸ δουκάτον Ἀρχάτης (294 χ. κ.) με πρωτ. ΔΕΣΣΑΟΝ (35 χ. κ.) πρὸς Β. τῆς Χάλλης.

χουσα πανεπιστήμιον, ἀκαδημίαν, περι-
καλλεῖς νηούς, ἀστεροσκοπεῖον, πλεί-
στα τεχνικά πρᾶγματα καὶ μηχανε-
υικᾶτους περιπάτους, μεταξύ τῶν
ἵστων διακρίνονται ἡ Ἀυστρια καὶ ἡ
περιφρῶτατος καὶ ἡ μέλλον συ-
χναζόμενος Πράγος. Ἡ Βιέννη θεω-
ρεῖται ὡς κέντρον τῶν ἀντιρροῶν
τῆς Εὐρώπης καὶ ἐν αὐτῇ κατοικοῦσι
πολλοὶ Ἕλληνες διατηροῦντες Ἑλ-

ληνικὴν σχολὴν καὶ δύο ἐκκλησίαις.
Βάδεν ἐπίσης διὰ τὰ λουτρά του.
Πρὸς Ν. τοῦ Βάδεν κεῖται ἡ Νέα
Βιεννὰ πόλις (25 χ. κ.) καὶ ταύ-
της νοτιότερον ἡ Λίντς (48 χ. κ.)
ἔχουσα βιομηχανίαν καλλίνων ὑφά-
σματων. Σαλτσμπουργκ πρωτ. ὁρι-
σμοὶν δοκατόν ἔχον ἀκτωρὸς ἕξ.
Ἰαλ ἐν τῇ κνω Αὐστρία ἔχον ὀνο-
μαστά ἱερματικά λουτρά. Γράτς (125
χ. κ.) πρωτ. τῆς Στερίας πόλις βιο-
μηχανίας, μετὰ Πανεπιστημίον. Ἐρ-
σβεργ ἔχουσα μεταλλεῖα σιδήρου.
Βλαϊβέργ ἔχουσα μεταλλεῖα μόλυ-
δου. Λαϊπάχ (30 χιλ. κατόιν.)
πρωτ. τῆς Καρνίας: ἐν αὐτῇ συνε-
κροτήθη τὸ συνέδριον τὸ ἀποκηρύξεν
τὰ γεγονότα τοῦ 1821. Ἰδρια ἐνθα

ἐξάγεται ὑδράργυρος. Τεργέστη (163
χ. κατ.) ἐν τῷ ἀδριατικῷ κόλῳ, ὁ
πρώτος ὁχυρὸς λιμὴν τοῦ κράτους ἔχει
περιφανὴ κτίρια καὶ νηούς, ἐν ἀκρῇ-
πει ἡ νῆος τοῦ ἁγ. Νικολάου τῆς Ἑλλ.
κοινότητος, ἑλλ. σχολεῖα καὶ ἄλλα,
βιομηχανίαν παιχνισμάτων, μουσικῶν
ὀργάνων, μεταξωτῶν ὑφασμάτων. Πόλις
(39 χ. κατ.) ὁχυρὸς λιμὴν. Ἰνσβρὺ-
κη ἡ σπουδαιότερα πόλις τοῦ Τυρόλου
ἔχουσα Πανεπιστήμιον. Ζίρα (15 χ.
κ.) Σπάιταρ (20 χ. κ.) Ραρόδοα
καὶ Κάταρο ἴσταισι κειμένοι ἐν Δελ-
ματικῇ. Πράγα (185 χ. κ.) πρω-
τεύουσα τῆς Βοημίας: ἔχουσα ἑξαχ-
ρον Πανεπιστήμιον. Ἐν Βοημία ὑπάρ-
χουσι τὰ διάσημα λουτρά Καρλοβάδη
καὶ ἄλλα ἅτινα ἐπισκέπτονται κατ

έτος πλῆθος ἀσθενῶν. **Πόλεον** (53 χ. κ.) ἐν Βορρῖκ ὀνομαστὴ διὰ τὸν ζυθὸν τῆς. **Βρόννη** (96 χ. κ.) ἐν Μορβνίχ, ὀνομαστὴ διὰ τὰ μάλλια αὐτῆς ὑφάρματα. **Αὐστέρλιν ΝΔ.** τῆς Βρόννης, ὀνομαστὴ διὰ τὴν νίκην τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, κατὰ τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Αὐστρίας καὶ Ρωσίας. **Κρακοβία** (76 χ. κ.) ἔχουσα Πανεπιστήμιον. **Λεμβέργη** (130 χ. κ.) πλησίον τῶν Ρωσιανῶν συνόρων ἐμπορικὴ πόλις. Ἀμρότερσι αἱ πόλεις αὐτὰ ἀνήκουσιν εἰς τὴν Γαλικίαν. **Τόρνοβις** (55 χ. κ.) πρωτεύουσα τῆς Βουκοβίνης μετὰ γερμανικοῦ Πανεπιστημίου.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Ἔκτασις. 325,324 τετρ. χιλ.
Πληθυσμός. 17,500,000 κατ.

Τὸ βασίλειον τῆς Οὐγγαρίας ἀποτελεῖται ἐκ τῆς κυρίως Οὐγγαρίας, τῆς Τρανσυλβανίας, τῆς Σλαβονίας καὶ τῆς Κροατίας.

Πόλεις. Βουδαπέστη (618 χ. κ.) ἑνωσὶς δύο πόλεων ἐπὶ τοῦ Δουνάβιος συνδεομένη διὰ γεφυράς 600 μέτρων μήκους, εἰς πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς ἔχουσα Πανεπιστήμιον καὶ Πολυτεχνεῖον. **Πρεσβούργον** (54 χ. κ.) ἄλλοτε πρωτ. τῆς Οὐγγαρίας. **Οὐδεμבוργον** δεξιόθεν τοῦ Δουνάβιος μὲ ἀγκυρίαν ἀμπελοφυγίαν. **Κεσμετέη** (50 χ. κ.) κέντρον ἐμπορίου κτηνῶν. **Θερεσπόλις** (75 χ. κ.) κεκμημένη ἐν μέσῳ εὐρωπῶνταις πεδιάδους. **Κρεμνίτση** ἔχουσα μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. **Σχεμνίτση** πρὸς Β. τῆς Βουδαπέστης ἔχουσα μεταλλεῖα σιδήρου καὶ δασοποικικὴν ἀκαδημίαν. **Σιεγεδινον** (88 χ. κ.) ἐμπορικὴ καὶ ἡ δευτέρα κατὰ τὸ μέγεθος πόλις τῆς Οὐγγαρίας. **Κροναύτση** (30 χ. κατ.) πλησίον τῶν συνόρων τῆς Ρωμανίας. **Κλαουσεμβούργον** ἔχον Πανεπιστήμιον. **Ερμανσιάντη** (25 χ. κ.) πρὸς τὰς Τρανσυλβανικὰς Ἀλπεις. Αἱ πρεῖς ἀνωτέρω πόλεις ἀνήκουσιν εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν καὶ ἐν αὐταῖς ὑπάρχουσι παλαιὰ Ἑλληνικὰ κοινοῦτες. **Αγρῶμη** (40 χ. κ.) πρωτ. τῆς Κροατίας ἔχουσα Πανεπιστήμιον. **Εσέκη** (25 χ. κατ.) ἐν Σλαβονίᾳ

λίαν ὀχυρά. **Φιούμη** (39 χ. κ.) λιμὴν ἐλευθερός ἐπὶ τοῦ Φλαντικικοῦ κόλπου. **Πετερβαρόδιον** φρούριον ἰσχυρόν πρὸς τὰ ΒΔ. τοῦ Βελιγραδίου. **Σερμίνον** ἐπὶ τοῦ Δουνάβιος καὶ ἀπέναντι τοῦ Βελιγραδίου.

Οικονομικὴ ἀποψή

Ἡ Αὐστρουγγρικὴ Αὐτοκρατορία ὀφελείται σπουδαίως ἐκ τῶν μεταλλείων τῆς, ἅτινα παρέχουσι σίδηρον, γαϊάνθρακας κλπ. Ἡ γεωργία εἰς λίαν ἀνεπτυγμένη ἴδιος ἐν Αὐστρία. Ἡ ἀμπέλος καλλιεργείται κυρίως ἐν Οὐγγαρίᾳ τὰ ὅσα τῆς χώρας κατέχουσι μεγίστην ἑκτασιν, ἡ δὲ παραγωγή ἵππων εἰς ἐντάχῃ σημαντικὴ καὶ εὐδοκίμος.

Τὸ κράτος τῆς Αὐστρουγγαρίας στερεῖται ἀποικίων. Διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου ἡ Αὐστρία κατέλαβεν τὰς χώρας Βοσνίαν, Ἑρζεγοβίνην καὶ Νόβο Ζάγκαρ, αἵτινες ἐπὶ φιλῶν ὀνόματι ἀνήκουσιν εἰς τὴν Τουρκίαν. Περὶ τῶν χωρῶν τούτων ἐγένετο ἥδη λόγος ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ.

Ἑρωτήσεις.—1 Ποία εἶνε ἡ ἑκτασις τῆς Αὐστρουγγαρίας;—2 Ποῖος ὁ πληθυσμὸς τῆς καὶ ποία ἡ ἐκπαιδευτικὴ γλώσσα;—3 Πόσον χιλιόμετρον σιδηροδρόμους ἔχει;—4 Ποία εἶνε τὰ ὄρη αὐτῆς;—5 Ποιοὶ οἱ ποταμοὶ;—6 Ποία εἰσι κυριώτερον αὐτῆς λιμένες;—7 Ποία εἰσι αἱ κυριώτεροι πόλεις τῆς Αὐστρίας καὶ ποία αἱ τῆς Οὐγγαρίας;—8 Εἰπὶ δύο ἐχυρὰς πόλεις τῆς Αὐστρίας;—9 Τί παρέχουσι τὰ μεταλλεῖα τῆς Αὐστρουγγαρίας;—10 Εἰπὶ τὰς πόλεις αἵτινες ἔχουσι πανεπιστήμιον. —11 Εἰπὶ δύο πόλεις κειμένας ἐπὶ τοῦ Δουνάβιος. —12 Πόσον στρατὸν ἔχει ἡ Αὐστρία καὶ πόσον στόλον;

ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΟΥ ΑΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ

Ἔκτασις 159 τετρ. χιλ.
Πληθυσμός 10 χ. κ.

Μεταξὺ τοῦ Τυρόλου καὶ τῆς Ἑλβετίας ἐκτείνεται ἡ συνταγματικὴ ἡγεμονία τοῦ Αἰχτενστάιν εἰκομένη ὑπὸ Γερμανῶν καθολικῶν. Ἡ ἡγεμονία αὐτὴ διατελοῦσα ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Αὐστρίας δὲν ἔχει ἴδιον στρατὸν οὐδὲ τελωνεῖον. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε τὸ Αἰχτενστάιν πρότερον Βαυδούζη καλούμενον.

ΒΟΡΕΙΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Ταῦτα εἰνε πέντε 1) τὸ Ἑνωμένον Βασίλειον τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας, 2) Ἡ Δανία, 3) Ἡ Σουηδία, 4) Ἡ Νορβηγία καὶ 5) Ἡ Ρωσία μετὰ τῆς Φινλανδίας.

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ ΚΑΙ ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Ἔκτασις 314628 τετρ. χιλ. Ἑλλάς 65,119.

Πληθυσμός 40½ ἐκ. κατ. Ἑλλάς 2,434.000.

Προϋπολογισμός 2¼ δισεκ. Ἑλλάς 100 ἐκπ.

Δημόσιον χρέος. 17 δισεκ. Ἑλλάς 830 ἐκπ.

Στρατὸς 253 χιλ. ἄνδρες ἐν κινήσει 900 χιλ. ἐν κινήσει 120 χιλ.

Στόλος 350 πλοία ἐξ ὧν 92 θεωρητικά, Ἑλλάς 45 πλοία, ἐξ ὧν 5 θεωρητικά καὶ καταδρομικά.

Ἐμπορίον. 191½ δισεκατομμύρια. Ἑλλάς 100 ἐκατομμύρια.

Ἐμπορικὸν ναυτιλ. 10 ἐκατομ. τόν. (12,090 ἀμφοδίοι). Ἑλλάς 360,000 τόν. 160 ἀμφοδίοι.

Γαϊάνθρακες. 190 ἐκατ. τόν. Χυτὸς σίδηρος. 8 ἐκατ. τόν.

Σιδηροδρόμοι. 38,000 χιλ. Ἑλλάς 1000 χιλιόμε.

Κλίμα. Νησιωτικόν, λίαν ὑγρὸν ἴδιος κατὰ τὴν ἀναξίν καὶ τὸ εθινοπῶρον, γλυκύτατον δὲ κατὰ τὸν χειμῶνα.

Ἐκπαιδευτὸν θρησκείμα. Τὸ τῶν διαχωρτικῶν.

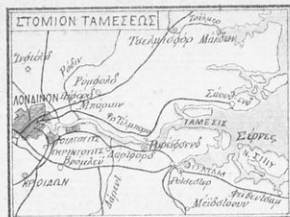
Γλῶσσα. Ἡ Ἀγγλική.

Πολίτευμα. Συνταγματικὸν μετὰ δύο Βουλῶν τῆς τῶν Λόρδων καὶ τῆς τῶν Κοινοτήτων.

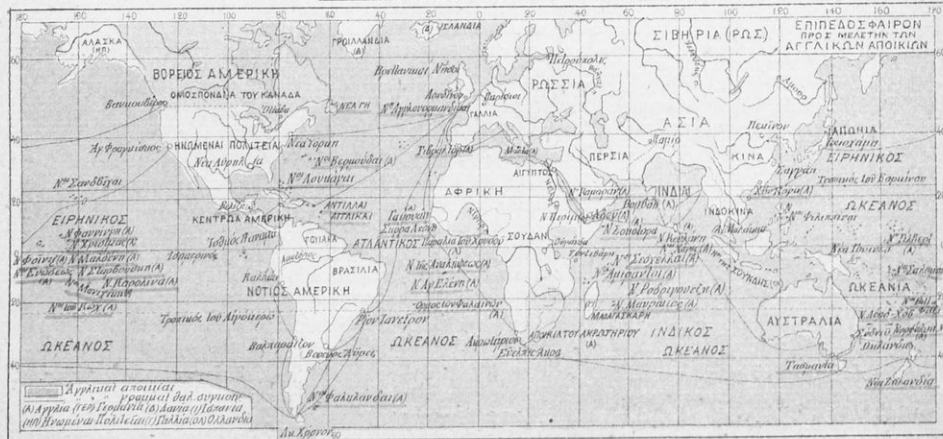
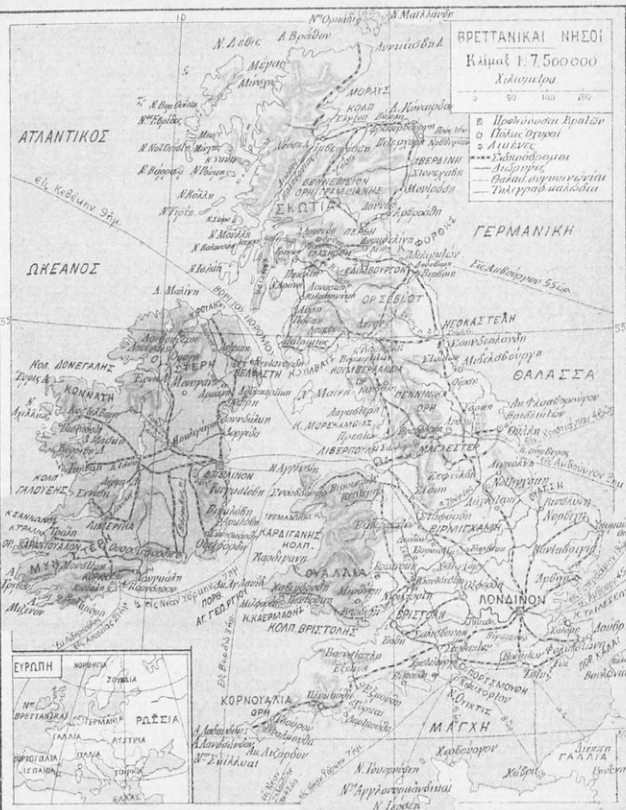
Ἐκπαίδευσις. Λίαν διαδεδομένη καθ' ἅπαν τὸ Κράτος ἡ δημοτικὴ εἶνε ὑποχρεωτικὴ καὶ παρέχεται δωρεάν μόνον τοῖς ἀπόροις ἡ δ' ἀνωτάτη διενεργεῖται διὰ τῶν πλουσιωτάτων πεποιτισμένων πανεπιστημίων ἔχοντων δικαίωμα ν' ἀποστέλλουσιν καὶ βουλευτὰς εἰς τὸ Κοινοβούλιον.

281. Φυσικὴ Ἀποψή.

Τὰ Ἑνωμένα Κράτη τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ Ἰρλανδίας ἀπο-

τελούνται ἐκ δύο μεγάλων νήσων ἢ τοῖς τῆς Ἀγγλίας μετὰ τῆς Σκωτίας καὶ ἐκ τῆς Ἰρλανδίας· 2) Ἐκ νήσων ἢ συμπλεγμάτων νήσων μικροτέρων. Αἱ

νήσους ή τὰ συμπλεγμένα τὰυτά των νήσων εἶνε αἱ *Σκετλανδικαὶ νήσοι*. αἱ *Ὁρκαδὲς* καὶ αἱ *Έβριδὲς* πρὸς Β. τρικασίαι τὸν ἀρκτὸν ἀνέκουσαι ἄσπεσι μετὰ τὸν Ὁρκαδὸν καὶ Σκετλανδικὸν εἰς τὴν Σκωτίαν, αἱ νήσοι τῆς *Μάγχης* καὶ τῆς *Άγγλεσίας* μετὰ τὴν Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Ἰρλανδίας, ἡ *Ὁδὰν* πρὸς Ν. τῆς Μεγάλης Βρετανίας, αἱ *Νορμανδὶ αἱ νήσοι* Ἰερσὴ καὶ Γουερσὴ καὶ ἡ *Ὁρὴν* μετὰ τῆς *Άγγλίας* καὶ *Γαλλίας*.

Ἡ Ἀγγλεσία χωρίζεται ἀπὸ τῆς Ὁυαλλίας διὰ στενοῦ πορθμοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει γέφυρα σωληνωδὴ διὰ τῆς γεφυρᾶς ταύτης διέρχεται αἰθέρδωρος, ὅστις θεωρεῖται ὡς ἐν ἐκ τῶν θαυμάτων τῆς μηχανικῆς.

Ἀκρωτήρια. Τὸ *Αἰνθονδον*, τὸ *Διάρδον*, τὸ *Κλέαρν* καὶ ἄλλα.
Κόλλοι. Ὁ *Μοντῶς* ὁ *Φόρθς* καὶ ὁ τοῦ *Ταμέσως* ἐν τῇ ἀνατολ. πλευρᾷ, ὁ τῆς *Βριστόλης*, ὁ *Καρδιγάνης*, ὁ τῆς *Λιβερπούλης* καὶ ὁ *Κλάϊδ* ἐν τῇ Δ. πλευρᾷ, ὁ *Σκάνων*, ὁ *Γαλάς* καὶ ὁ *Λονγῶλν* ἐν Ἰρλανδίᾳ.

Πορθμοί. Ὁ τοῦ *Καλαί*, ὁ τοῦ *Άγ. Γεωργίου* καὶ ὁ *Βόρσεως*.

Ὅρη. Τὰ ὄρη τῆς Μεγάλης Βρετανίας, δὲν εἶνε πολὺ ὕψηλά, τὸ ὕψιστον αὐτῶν *Βέν-Νεβλς* ἔχει ὕψος 1330 μ. (ἐν Σκωτίᾳ). Τὰ κυριώτερα εἶνε τὸ *Σνόβδον* ἐν Ὁυαλλίᾳ καὶ τὸ *Καρπινάλν* ἐν Ἰρλανδίᾳ.

Ποταμοί. Ὁ *Ὀϊμβρος* ἐκβάλλων εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, ὁ *Τάμεσ*, ὑπὸ τὴν κοίτην τοῦ ὁποίου διέρχονται αἰθέρδωροι, ὁ *Σέβρος* ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς *Βριστόλης* καὶ ὁ *Μέρσος* ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς *Λιβερπούλης*, ἄπαντες ἐν Ἀγγλίᾳ· ὁ *Κλόδης* ἐν τῇ Σκωτίᾳ ἐκβάλλων εἰς τὸν ὁμώνυμον κόλπον καὶ ὁ *Σάνων* ἐν τῇ Ἰρλανδίᾳ ἐκβάλλων εἰς τὸν ὁμώνυμον κόλπον.

Πεδιάδες. Ἡ *Σκωτικὴ πεδιάς* εἰς *Γλασκώης*, ἡ πεδιάς τῆς *Υόρκης*, ἡ πεδιάς τοῦ *Χάστερ* πλησίον τῆς *Λιβερπούλης*. Ἐν δὲ τῇ Ἰρλανδίᾳ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς νήσου εὐρισκόμενην.

Λίμναι. Ἡ *Τά*, ἡ *Νέων*, ἡ *Λομβὸν* κλπ.

Πολιτικὴ Διαίρεσις

Αἱ Βρετανικαὶ νήσοι πολιτικῶς διαίρονται εἰς 4 μεγάλα μέρη ἧτοι: εἰς τὴν Σκωτίαν πρὸς Β., εἰς τὴν κυρίαν Ἀγγλίαν, εἰς τὴν Ὁυαλλίαν πρὸς Ν. καὶ εἰς τὴν Ἰρλανδίαν πρὸς Δ. Ἐκτὸς τούτου αἱ Βρετανικαὶ νήσοι ὑποδιαιρῶνται εἰς 17 κομητείας.

Πόλεις τῆς Ἀγγλίας καὶ Ὁυαλλίας. **ΛΟΝΔΙΝΟΝ** (4 500, 000 κ.) ἐπὶ τοῦ *Ταμέσως* 18 λεύγας μακρὴν τῆς θαλάσσης, πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου, ἡ πολυπληθέστερα πόλις καὶ ὁ ἐμπορικώτερος λιμὴν τοῦ κόσμου. Ἔχει πανεπιστήμιον, τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον, βιβλιοθήκας, παναθλητικὰς, περικαλλεῖς ναυτοῦ, θέατρα κτλ. Γοήτῳις προσείναι τοῦ Λονδίνου ἔχον πανεπιστήμιον, ἀστεροσκοπεῖον καὶ βιβλιοθήκας. *Καντερβούρη* ἔδρα τοῦ πρώτου ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἀγγλίας. Ὁ *Σφόρδθ* ἐπὶ μηχανοκωστήτης θέσεως κειμένη ἔχουσα ἀρχαῖον πανεπιστήμιον, βιβλιοθήκην καὶ δύο ἀστεροσκοπεῖα.

Βιμνγάμψ (510 χ. κ.) κέντρον βιομηχανίας σιδήρου. *Λέϊκστερ* (208 χ. κ.) ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα πανεπιστήμιον. *Βριστόλη* (228 χ. κ.) πόλις ἐμπορικὴ. *Νουγκάμψ* (236 χ. κ.) ἔχουσα ἐργαστασία περιανθρίων. *Βερόν* κειμένη ἐπὶ τῆς *Μάγχης* καὶ ἔχουσα θαλάσσια λουτρα. *Πορτιούθη* (186 χ. κ.) καὶ *Πιρμούνθ* (100 χ. κ.) ἀμφοτέραι ὄχρροι λιμένες ἐπὶ τῆς *Μάγχης*. *Δίβρποσι* ἔχουσα λιμένα τεχνικὸν (55 χ. κ.) *Λιβερπούλη* (634 χ. κ.) παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ *Μέρσος*, ὁ δεύτερος ἐμπορικὸς λιμὴν καὶ ἡ μεγαλύτερα ἀγορὰ βαμβακίς, ἔριων καὶ δερμάτων. *Μάγχεστερ* (539 χ. κ.) τὸ μεγαλύτερον κέντρον τοῦ κόσμου διὰ τὰ κλωστήρια βαμβακίς. *Σερβίδη* (370 χ. κ.) κέντρον μαλίνων ὑφανμάτων. *Λήδση* (350 χ. κ.) ὀνομαστὴ διὰ τὰ ἱερουργεῖα τῆς *Νεοκαστέλων* (207 χ. κ.) ἱενομαζομένη πόλις τοῦ ἄνθρακος, ὁ σημαντικώτερος λιμὴν τοῦ κόσμου διὰ τὴν φρόσινον τοῦ ἄνθρακος. *Κανταβούργια* ὁ δεύτερος πανεπιστημικὴ πόλις τῆς Ἀγγλίας (40 χ. κ.) ἔχουσα μεγαλοπρεπὴ κτίριον ἐν εἰς πανεπιστήμιον ὀρθρὸν τὸ 1229 μετὰ φρενῶν 6 χιλ. περίπου,

βιβλιοθήκην μετὰ 170 χιλ. τόμων καὶ 4 χιλ. χειρογράφων, μουσεῖον, βοτανικὸν κήπον κλπ. καὶ διεσάουσα ἐμπορίων ἵππων, ἔριων, σιδήρου, ἀνθρακίον κλπ. Ὁ *Γόρην* ἔδρα τοῦ δευτέρου ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἀγγλίας. *Καρδιγὴ* ἐπὶ σιμῶν λιμὴν διὰ τὴν ἐξαγωγὴν σιδήρου καὶ γαιάνθρακος. *Δούβλη* λιμὴν ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ *Καλαί*.

Πόλεις τῆς Σκωτίας. Ἐδιμβούργον (263 χ. κ.) πρωτ. τῆς Σκωτίας πόλις ἱενομαζομένη *Νέαι Ἀθήναι* διὰ τὴν πληθὺν τῶν ἐπιστημονικῶν ἐταιριῶν· ἐπίνειον αὐτοῦ εἶνε ἡ *Λέιθ*. *Γλασκώη* (665 χ. κ.) μέγας ἐμπορικὸς λιμὴν, κέντρον βιομηχανίας καὶ ναυπηγείων. *Δούβλη* κέντρον λιμενίου. Ἀφροδίην (125 χ. κ.) ἔχουσα πανεπιστήμιον. *Πάρθη* κειμένη ἐπὶ τῆς ὀρεινῆς Σκωτίας, ἡ ἄλλοτε κατέδρα τῶν βασιλείων τῆς Σκωτίας.

Πόλεις τῆς Ἰρλανδίας. *Δουβλίν* (363 χ. κ.) πρωτεύουσα τῆς Ἰρλανδίας ἔχουσα πανεπιστήμια, Ἀκαδημία καὶ ἄλλα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρυματά. *Βέλφαστ* (286 χ. κ.) ὁ πρῶτος τῆς νήσου λιμὴν καὶ κέντρον τῆς βιομηχανίας τῶν ἐν λίαν ὑφασμάτων. *Κόρκη* ἐξείρετος λιμὴν. *Λιμερίκη* (50 χιλ. κ.) πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανία.

Ὀικονομικὴ ἀποψις

Ἡ Ἀγγλία κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῷ κόσμῳ κατὰ τὴν βιομηχανίαν, τὸ ἐμπόριον, τὸ πολεμικὸν ναυτικόν, τὴν ἐξαγωγὴν γαιανθράκων (τὸ ἥμισυ τῆς παραγωγῆς ἐλοκλήρου τοῦ κόσμου), τὴν παραγωγὴν τοῦ χρυτοῦ σιδήρου καὶ τὴν ἀποικιακὴν ὀνημίαν.

Ἡ ὕφαντουργία (βαμβακερά, λινά, ἐριούχα), ἡ μεταλλουργία (μηχαναὶ, ἐργαλεῖα), ἡ ναυπηγικὴ, εἶνε αἱ τρεῖς μεγάλαι ἀγγλικαὶ βιομηχανίαι, αἵτινες ἀπεργαζοῦσι 130 χιλ. ἐργαστασία.

Ἡ Ἀγγλία εἰσάγει πρὸς κατανάλωσιν ἀνημπρικὰς, ἀποικιακὰς, ζῶα, ὕλας ἀκατεργαστοῦς (βαμβακὰ, ἔριων, δερματά καὶ ζυλιάν). Ἐξάγει δὲ βιομηχανικὰ προϊόντα ἧτοι ὑφάσματα, μηχανάς, σιδήρον, μολύβδον, γαιάνθρακα, κασσίτερον.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀγγλίας διεσά-

γεται ιδίως πρὸς τὰς Ἀγγλικὰς ἀποικίας (5 δισεκ. φρ.) πρὸς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας (3 δισεκ. φρ.) πρὸς τὴν Γαλλίαν (1½ δισεκ.) καὶ πρὸς τὴν Γερμανίαν πλέον τοῦ 1 δισεκ. φρ.

Τὸ ἀγγλικὸν ἔδαφος παρέχει μεγάλας ἐκτάσεις πρὸς καλλιέργειαν. Οἱ φυσικοὶ καὶ τεχνητοὶ λιμένας, ἐν οἷς ἀνατρέφονται ἡ ἀξίαι βόες, πρόβατα καὶ περιώνυμοι ἵπποι, κατέχουσι τὸ μείζον μέρος τοῦ καλλιεργήσιμου ἔδαφους.

Ἡ Ἀγγλία ὀφείλει τὴν βιομηχανικὴν καὶ ἐμπορικὴν αὐτῆς ὑπεροχὴν εἰς τὸ ἔδαφός αὐτῆς, ὅπερ εἶνε πλουσιώτατον εἰς γαιάνθηρα καὶ εἰς σίδηρον, εἰς τὰ νησιωτικὰ πλουεκτήματα αὐτῆς, εἰς τὰ ἔξοχα ἰδρύματα, ἅτινα ἐνισχύουσι τὴν πνευματικὴν ὁρᾶσιν, εἰς τὸ σωτήριο πνεῦμα τοῦ συνεταιρισμοῦ καὶ τέλος εἰς τὰς ἀπαράντους αὐτῆς ἀποικίας, αἵτινες παρέχουσι ἀσφιλὲς τὰς ἀκατεργάστους ὕλας καὶ καταναλισκούντι ἐξ ἅλλου τὰ βιομηχανικά αὐτῆς προϊόντα.

Ἀγγλικάι ἀποικίαι

*Ἐκτασίς. 28 ἑκατομ. τετρ. χιλ.

Πληθυσμός. 315 ἑκατομ. κατ.

Ἐν Ἑυρώπῃ. Δύο στρατιωτικοὶ σταθμοί, ἡ σημαντικὴ θέσις τοῦ Γιβλατῆρος πρὸς Ν. τῆς Ἰσπανίας καὶ ἡ νῆσος Μελίτη ἐν τῇ Μεσογείῳ.

Ἐν Ἀσίᾳ. Ἡ νῆσος Κόπος ἐν τῇ Μεσογείῳ, τὸ ἀποικικὸν κράτος τῶν Ἀγγλικῶν Ἰνδίων, ἡ νῆσος Κεϋ-λάνη, μέρος τῆς Ἰνδοκίνας, ἡ νῆσος Χονγκόγκ ἐν τῇ Σινικῇ θαλάσσῃ.

Ἐν Ἀφρικῇ. Αἱ νῆσοι τῆς Ἀναλόμης καὶ τῆς Ἀγ. Ἐλένης ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ. Οἱ ἑμπορικὸι σταθμοὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Ἀφρικῆς. Τὰ ἔδαφά τῆς Ἀνατ. Ἀφρικῆς. Τὰ τῆς Νοτίου Ἀγγλικῆς Ἀφρικῆς ἀπὸ τῆς λίμνης Ταγκανί-κας μέχρι τῆς ἀποικίας τοῦ Ἀκρωτηρίου. Ἡ νῆσος Μαυρίκιος ἐν τῷ Ἰνδικῷ Ὠκεανῷ.

Ἐν Ὠκεανῷ. Ἡ Ἀδριατική, ἡ Νέα Ζηλανδία, ἡ Τασμανία καὶ ἄλλαι μικραὶ νῆσοι.

Ἐν Ἀμερικῇ. Ὁ Καναδάς, ἡ νῆσος Νέα Γῆ, αἱ Ἀγγλικάι Ἀντίλλαι, ἡ Ἀγγλικὴ Γουιάνα, αἱ νῆσοι Φαλάνδα.

*Ἐρωτήσεις. — 1 Ποίαν ἑκτασίαν κατέχουσιν αἱ Βρετανικαὶ νῆσοι; — 2 Ποίος εἶνε ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν; — 3 Ποίον τὸ ἐμπόριον; — 4 Ποίον τὸ ἐμπορικὸν ναυτικόν; — 5 Ποία ἡ βιομηχανία αὐτῶν; — 6 Ποία εἶνε ἡ σπουδαιότης τῶν ἀποικίων τῆς Ἀγγλίας; — 7 Ἐκ ποίων μεγάλων καὶ μικρῶν νήσων ἀποτελεῖται τὸ βασίλειον τῆς Ἀγγλίας; — 8 Εἰς πόσα μέρη διαιροῦνται; — 9 Εἰπέ τὰς κυριωτέρας πόλεις καὶ τὴν βιομηχανίαν αὐτῶν. — 10 Ποία ὅρη ἔχει καὶ ποίους ποταμούς; — 11 Εἰπέ τὰς ἐν Ἑυρώπῃ κτήσεις αὐτῆς. — 12 Τὰς ἐν Ἀφρικῇ. — 13 Τὰς ἐν Ἀσίᾳ. — 14 Τὰς ἐν Ὠκεανῷ. — 17 Τὰς ἐν Ἀμερικῇ.

ΔΑΝΙΑ

(Βλέπε χάρτην Σκανδιναυικῆς χερσονήσου).

*Ἐκτασίς 38,340 τετρ. χιλ. Ἑλ-
λὰς 65,419.

Πληθυσμός. 2,310,000. Ἑλλὰς
2,434,000.

Προῦπολογισμός. 95 ἑκατ. φρ. Ἑλ-
λὰς 100 ἑκ.

Δημόσιον χρέος. 230 ἑκατ. φρ.
Ἑλλὰς 830 ἑκατ.

Στρατός. 66 χιλ. ἀνδρῶν. Ἑλλὰς
120 χιλ.

Στάλοι. 13 θωρηκτὰ καὶ κατα-
δρομικά. Ἑλλὰς 5 θωρηκτὰ καὶ κατα-
δρομικά.

*Ἐμπορίον. 890 ἑκατομ. Ἑλλὰς
100 ἑκατ.

*Ἐμπορικὸν Ναυτικόν. 346 χιλ.
τόν. (469 ἀτμόπλοια). Ἑλλὰς 360
χιλ. τόν. 160 ἀτμόπλοια.

Σιδηρόδρομοι. 2,510 χιλόμε. Ἑλ-
λὰς 1000 χιλόμε.

Θρησκεία. Τὸ πῶν διακρυπτο-
μένον.

Πολίτεμα. Συνταγματικόν.

*Ἐκπαίδευσις. Ἀρίστη σχεδὸν οὐ-
δεὶς ἀγραμμάτος ἐν Δανίᾳ ὑπαρχει.

Κλίμα. Ὁμοιον πρὸς τὸ τῆς Ἀγ-
γλίας.

*Ἐδαφος. Εὐφορον καὶ καλῶς καλ-
λιεργημένον.

282. Φυσικὴ Ἀποψις.

Τὸ Βασίλειον τῆς Δανίας συνίστα-
ται ἐκ τῆς μικρᾶς χερσονήσου Ἰου-
τλάνδης, ἐκ τῶν νήσων τοῦ Δανικοῦ
Ἀρχιπελάγους, ὧν ἐπισχυρότερα εἶνε
ἡ Σηλανδία, ἡ Φυνία, ἡ Σαλανδία καὶ
ἡ Βορρόλμυ.

*Ὅρη. Ἡ Δανία καθὼς χώρα πε-
δινὴ καὶ λοφώδης ἐν ἔχει ὄρη, τὸ δὲ
ἡφαίστειον αὐτῆς Ἑκλα ἀνέκει εἰς
τὴν κτῆσιν αὐτῆς Ἰσλανδίας.

Ποταμοί. Ποταμοὶ ἐν Δανίᾳ βέ-
νους πολλοὶ μὲν ἀλλὰ μικροὶ καὶ ἀση-
μαντοί.

Λίμναι. Ὡραῖαι καὶ μεγάλαι
ὑπάρχουσιν ιδίως ἐν Ἰουτλάνδῃ ὡς ἡ
Λιμνοδόη, ἥτις μετὰ διαφόρων ἄλ-
λων λίμνῶν σχηματίζει ἀβαθὴ διαυ-
λον, δι' οὗ συγκοινωνεῖ ὁ Καττεγάτης
μετὰ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης.

Πορθμοί. Ὁ τοῦ Σούνδου πρὸς Α.
τῆς Ἰουτλάνδης, ὁ Μικρὸς Βέλτος
χωρίζων τὴν Φυνίαν ἀπὸ τῆς Ἰου-
τλάνδης καὶ ὁ Μέγας Βέλτος χωρίζων
τὴν Φυνίαν ἀπὸ τῆς Σηλανδίας.

Πόλεις. ΚΟΠΕΓΧΑΓΗ (318

χ. κ.) ἐπὶ τῆς νήσου Σηλανδίας καὶ
τῆς παρακαμένης νησίδος Ἀμαγέρης
πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου, πολεμικὸς
καὶ ἐμπορικὸς λιμὴν. ἔχει πανεπι-
στήμιον, ἀκαδημίαν, μουσεῖα, πολυ-
τεχνεῖον καὶ ἀστεροσκοπεῖον. Ἑλαι-
γύρη κατὰ τὴν Β. εἰσοδὸν τοῦ Σούν-
δου μετὰ ἰσχυροῦ φρουρίου καὶ πρὸς

Δ. Ροσχίλην ἔχουσα μέγιστον καὶ
λαμπρότατον μητροπολιτικὸν ναὸν ἐν-
θα κεῖνται οἱ τάφοι τῶν βασιλέων.

Ἐπὶ τῆς Φυνίας κεῖται ἡ Ὀδεσὴν
(30 χ. κ.) Ἐπὶ τῆς Ἰουτλάνδης
κεῖται ἡ Ρονδέρση (17 χ. κ.) ἔχουσα

ἐργαστασία χειρουργικῶν, ἡ Ἀσχερόση
(33 χ. κ.) ἡ δευτέρη πόλις τοῦ κρά-
τους καὶ Δαιλβόργη λιμένας.

Ἐν Δανίᾳ βασιλεύει νῦν ὁ Χριστιαν-
νὸς ὁ Θ' ὅστις εἶνε πατὴρ τοῦ ἡμε-
τέρου βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'.

Ὀικονομικὴ Ἀποψις

Ἡ Δανία εἶνε γεωργικὴ χώρα
παράγουσα δημητριακά, γαῖωφληα,
καὶ κηπὸν. Ἡ κτηνοτροφία, ἡ ἀλ-
λαίσις καὶ ἡ ναυτιλία ἐν αὐτῇ εἶνε
λίαν προσηγμένα. Τὰ κυριώτερα βιο-
μηχανικά προϊόντα εἶνε τὰ Δανικά
δέρματα καὶ τὰ περμητισμένα Δανικά
χειρόκτινα.

**Χῶραι ἐξ αὐτῆς ἐξαγόμε-
ναι καὶ ἀποικία.** Ἡ Δανία ἔχει

ὡς ἐξαγόμεναις χώραις, ἐν Ἑυρώπῃ
τὴν Ἰσλανδίαν (104,785 τετρ. χιλ.
καὶ 69 χιλ. κατ.) τῆς ὁποίας πρω-
τεύουσα εἶνε ἡ Ρεϊκιάβικ πόλις κα-
τάψυχρος μὲ 3,300 κατ. καὶ τὰς

Φαρόκας νήσους (1333 τετρ. χιλ. καὶ
(13 χιλ. κ.) κειμέναις ἐν τῷ Ἀτλαν-
τικῷ Ὠκεανῷ πρὸς Β. τῆς Σκωτίας.

Ἡ ἀποικία δὲ ἐν Ἀμερικῇ τὴν μεγαλύτερη νήσον τῆς Γροιλανδίας καὶ μικρὰς τινος νήσους εἰς τὰς Ἀντίλλας.

Στὴ μ. Ἡ Ἰσλανδία (νήσος τῶν πάγων) κτείνει εἰς τὴν ἐξέσπον τοῦ βορείου παγωμένου ὁκεανοῦ καὶ εἰς νήσους ὁδεύουσας, ὁριεῖται καὶ ἱερὰς ἐνοχίους ἐν ταύτῃ εὐρὴ καὶ πάγου εὐρητὰ ἐν δὲ αὐτῇ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ ἀντιθέσει. Ἐκ τῶν 29 ἐνέγγον ἡρασιέων ἡμισυόκτα εἰς ἡ. Ἑκτα (1600 μ.) καὶ ἡ Κράφα, ἐξ δὲ τῶν καὶ ἑπτάσαν τῶν νήσων θερμὸν πηγὴν δὲ μακρὴν εἰς τὴν Γροιλανδία. Ἡ νήσος κατοικεῖται μὲν κατὰ τὰ παράλια ὑπὸ ἀπογόνων τῶν Νορμανδῶν ἀσχυρομένων περὶ τὴν Ἀλβανία, κ. προσέτι καὶ τὴν θέραν τῶν πτηνῶν. Τὸ κλίμα αὐτῆς εἰς μὲν τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν εἰς φεγγατοῦ, εἰς δὲ τὴν δυτικὴν θερμὸν.

ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝ. ΟΣ

*Ἐκταίς 772 874 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7,000,000 κατ.

Δάση 240,000 τετρ. χιλ.

Ἡ μεγάλη αὕτη χερσονήσος τῆς Εὐρώπης, ἀποτελεῖται ἐκ δύο βασιλείων, τοῦ τῆς Σουηδίας καὶ τοῦ τῆς Νορβηγίας, κυβερνομένων ἀμφοτέρων ὑπὸ ἐνὸς βασιλέως.

283. Φυσικὴ Ἀποψις

Κλίμα. Τὸ κλίμα τῆς χερσονήσου εἰς γλυκύτατον ἐν σχέσει πρὸς τὴν γεωγραφικὴν αὐτῆς θέσιν, καθόσον αὐτὴ ἀπὸ αὐτῆς θερμαίνεται ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ρεύματος (ὅρα σελ. 19 § 81). Ἐν τῇ χερσονήσῳ ταύτῃ κατὰ μὲν τὸ θέραι καὶ ἡμέραι εἰνε μακρὰ καὶ αὐτὴ νύκτες βραχεῖαι, κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα τὸ ἀντίθετον, ὡς τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἄλλας ὑπερβορείους χώρας. Ἐπὶ τῆς νήσου Μαγχρέτης, ἐνθα τὸ Βόρειον Ἀκρωτήριον, ἡ μακροτάτη ἡμέρα διαρκεῖ 72 ἡμέρας καὶ 10 ὥρας, τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ διὰ τὴν μακροτάτην νύκτα.

Ὅροι. Τὰ ὄρη τῆς Σκανδιναβικῆς Χερσονήσου ὀνομάζονται γενικῶς ὀνόματι Σκανδιναβικὰ ἄλπεις καὶ διακρίνονται εἰς τὰ ἐξῆς 4 τμήματα πλήρη παγετώνων.

1) Τὰ Λαπωνικά πρὸς Β. ἐν Νορβηγίᾳ.

2) Τὰ Κοιλένια μετὰ τὴν Σουηδία καὶ Νορβηγία.

3) Τὰ Νορβηγικὰ διακρίνονται τὴν Νορβηγίαν.

4) Τὰ Μεσοβιορινὰ ἐκτείνονται ἐν τῇ Νοτίῳ πλευρᾷ.

Ἀκρωτήρια. Τοιούτα ὑπάρ-

χουσι πολλά. Ἐπισημότερα δὲ αὐτῶν εἰνε τὸ Βόρειον, ἐν τῇ Β. ἄκρᾳ, τὸ τῆς Σταδλάνδης τῆς Νορβηγίας τὸ Φάλστερβον ἐν τῇ ἄκρᾳ τῆς Σουηδίας.

Ποταμοί. Οἱ ποταμοὶ τῆς χερσονήσου εἰνε μικροὶ καὶ καταρρακτώδεις, οἱ δὲ ἐπισημότεροι εἰνε ὁ Γλόμμενος ἐν Νορβηγίᾳ, ἐκβάλλων ἐν τὸν Σκαγερέττην. ὁ Κλάρας ἐν Σουηδίᾳ ἐκβάλλων εἰς τὴν λίμνην Βενέρην ἐν Ἀλίας (ἀνατολικῶς καὶ δυτικῶς) ἐν Σουηδίᾳ ἐκβάλλων εἰς τὸν Βοθνικὸν κόλπον καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Κόλποι. Ὁ Βοθνικός, ὁ μέγιστος, καὶ ὁ τῆς Στοιχόλμης πρὸς Ν. τῆς Νορβηγίας.

Πορθοί. Ὁ Σκαγερέττης, ὁ Κατερίνης καὶ ὁ Σούνδος.

Λίμνη. Ἡ Βένερ (6238 τετρ. χιλ.) πλήρως κατεκλύτων νηίδων καὶ ἡ Βένερ, (1938 τετρ. χιλ.), τῆς ὅποιαι τὰ ὕδατα εἰνε ἀναγέστα καὶ πλεῖστοι ἄλλαι.

Διώρυγες. Ἡ Σκανδιναβικὴ Χερσονήσος ἔχει πολλά διώρυγα, μετὰ τὴν ὅποιον ἐπισημότερα εἰνε ἡ τῆς Γάτας, ἥτις ἀφγεται ἀπὸ τοῦ Κατερίνης πρὸς τὴν Γατεβόρρη, διέρχεται διὰ τῶν λιμνῶν Βαττέρης καὶ Βενέρης καὶ καταλήγει εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν.

Νῆσοι. Ἡ Σκανδιναβικὴ Χερσονήσος ἔχει νήσους πολλάς· τούτων αὐτῶν κυριώτεραι εἰνε : ἡ Τρομόση, ἡ Ασφιδέν, ἡ Βεργέν πρὸς ΒΔ. τῆς Νορβηγίας ἡ Γουλάνδη καὶ ἡ Ὀελάνδη ἐν τῇ Βαλτικῇ θάλασσῃ.

ΣΟΥΗΔΙΑ

*Ἐκταίς 450,574 τετρ. χιλ. Ἑλλάς 65 419 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 5 ἐκ. Ἑλλάς 2,434,000.

Προϋπολογισμὸς 150 ἐκτ. Ἑλλάς 100 ἐκτ.

Λημιστὸν χρόνος 400 ἐκ. Ἑλλάς 830. Σιγατὸς 450 χ. ἀνδρ. Ἑλλάς 120.

Πολεμικὸν ναυτικὸν 69 πλοῖα, ἐξ ὧν 16 θωρηκτὰ. Ἑλλάς 45 ἐξ ὧν 5 θωρηκτὰ καὶ καταδρομικά.

Ἐμπορικὸν ναυτικὸν 550 χιλ. τόν.

(786 ἀτμ.). Ἑλλάς 360 χιλ. τόν. (160 ἀτμ.).

Ἐμπορίον 920 ἐκτ. φρ. Ἑλλάς 100 ἐκτ.

Σιδηρόδρομοι 9,750 χιλ. Ἑλλάς 1,000 χιλ.

284. Διοικητικὴ διαίρεσις.

Ἐπαρχοῦσι τρεῖς μεγάλαι διαίρεσεις. Ἡ Νορβανδία, ἡ κυρία Σουηδία καὶ ἡ Γουθία. Αἱ μεγάλαι αὗται διαίρεσεις ὑποδιαιροῦνται εἰς 25 νομαρχίας.

Κυριώτεροι πόλεις ΣΤΟΚΧΟΛΜΗ (295 χ. κ.) στρατιωτικὴ, καὶ ἐμπορικὴ· λιμὴν, πρωτεύουσα τοῦ κράτους ἔχουσα βιομηχανίαν, ἐμπόριον, πανεπιστήμιον, ἀκαδημίαν, ἀνάτορα κλπ.

Ἡ Στοιχόλμη ὀνομάζεται Βόρειος Βενετία, ὅστις εἰνε ἐν μέρει ἐκτισμένη ἐπὶ πολλῶν νηυσέων ἐν τῇ Βαλτικῇ.

Ὀδινάη (25 χ. κ.) ἔχουσα πανεπιστήμιον, ἔσθλην τῷ 1477 μ. Χ. καὶ βιβλιοθήκην μετὰ (250 χιλ. βιβλίων καὶ 11 χιλ. χειρογράφων, ἀστεροσκοπεῖον, βοτανικὸν κήπον καὶ ἄλλας.

Δανιμαρῖα ἔχουσα μεταλλεῖα αἰνίου. Φαλόνη ἔχουσα μεταλλεῖα χαλκοῦ. Λούνδη (16 χ. κ.) ἔχουσα πανεπιστήμιον. Μαλμόη (58 χ. κ.) ἐμπορικὴ λιμὴν ἐπὶ τοῦ Σούνδος. Καλσρόδη καὶ Κάλμάρη πολυμικροὶ λιμένες. Γουτεμβόργη πρὸς τὸν Κατερίνην (115 χιλ. κατ.) ὁ δεύτερος ἐμπορικὸς λιμὴν τοῦ κράτους συνδεόμενος διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς Στοιχόλμης. Νορκιπύγη πρὸς Ν. τῆς Στοιχόλμης ἔχουσα ἀμυαῖαν βιομηχανίαν.

ΝΟΡΒΗΓΙΑ

*Ἐκταίς 322,304 τετρ. χιλ. Ἑλλάς 65,119 .

Πληθυσμὸς 2 ἐκτ. κατ. Ἑλλάς 2,434,000.

Προϋπολογισμὸς 90 ἐκτ. Ἑλλάς 100 ἐκτ.

Λημιστὸν χρόνος 200 ἐκ. Ἑλλάς 830 ἐκτατομ.

Σιγατὸς 38 χιλ. ἀνδρ. Ἑλλάς 120. Στόλος 55 πλοῖα διάφορα. Ἑλλάς 45 ἀνδρ.

Ἐμπορίον 500 ἐκτ. φρ. Ἑλλάς 100 ἐκτ.

Εμπορικὸν ναυτικὸν 1,600,000
τόν. (1200 ἀντ.) Ἑλλάς: 360 χ.
τόν. 160 ἀντ.

Σιδηροδρόμοι 1800 χιλόμε. Ἑλ-
λάς: 1000 χιλόμε.

285. Διοικητικὴ διαίρεσις.

Ἡ Νορβηγία διαίρεται εἰς 20 νομαρχίας. Τὸ πολίτευμα αὐτῆς εἶναι ὡς τὸ τῆς Σουηδίας: συνταγματικὸν μοναρχικὸν ὑπὸ τὸν βασιλεῖα τῆς Σουηδίας, μετὰ ἰδίαις βουλῆς καὶ κυβέρνη-
σεως.

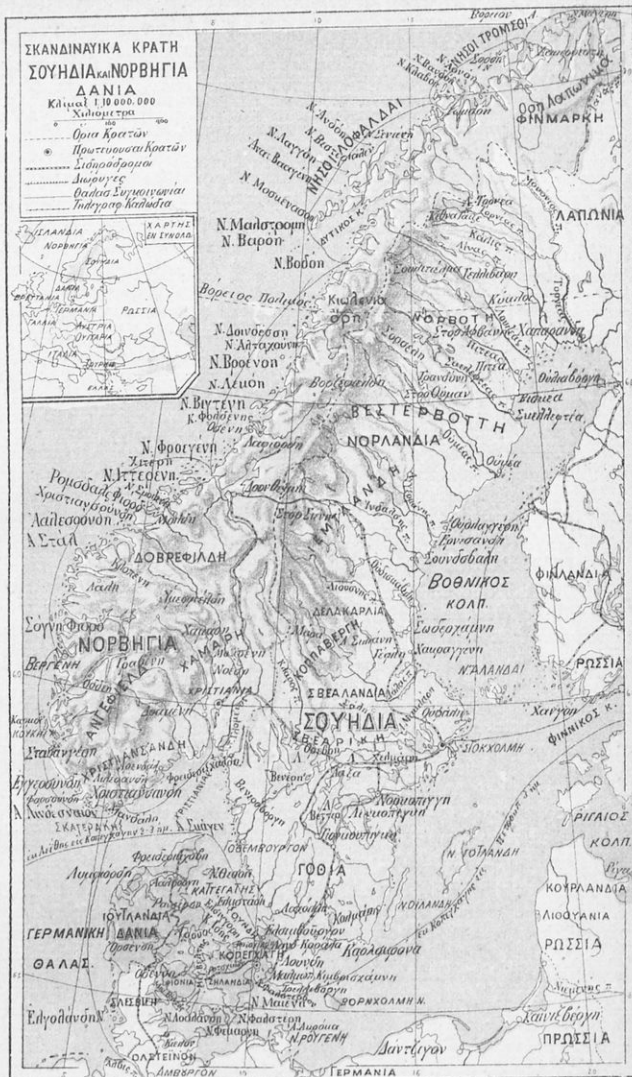
Πόλεις. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΑ ἐμπορι-
κὸς λιμὴν πρωτεύουσα τοῦ κράτους
ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ 203 χιλ.
κ. Χριστιανσάδη παρὰ τὴν εἰσοδον
τοῦ Σακκερκεκου, λιμὴν πολεμικὸς.
Βεργένη (54 χιλ. κ.) ἔχουσα πλε-
μικὸν λιμὴν ἐμπόριον ἰχθύων καὶ
ζυλῆς καὶ βιομηχανίαν. Δρονθείμ
καὶ Τρονχέιμ ἐμπορικὸι λιμένες.
Χαμπερσέστη ἡ βορειοτάτη τοῦ κρα-
τους, ἐπὶ νήσου.

Οἰκονομικὴ ἀποψις
τῆς Σκανδιναυκῆς ἡερσονήσου.

Ἐν τῇ Σκανδιναυκῇ γῇ ὑπάρχει
ἐξαιρετικὸς πλούτος, ἀπέραντος δὲ ὥσιν
πυθῶν καὶ ἐλατῶν καλυπτουσὶ τὸ
πρῶτον σχεδὸν τῆς Σκανδιναυκῆς ἡερ-
σονήσου. Τὸ ἐμπόριον τῆς ἡλίας
καυχᾶται ἐν αὐτῇ. Ἡ ἐκμεταλλεὺς
τῶν δασῶν καὶ ἡ ἡλίας εἶναι αἱ με-
γάλαι προεσσοὶ τῆς Νορβηγίας· καὶ
ἀντιπροσωπεύουσιν τὰ 4/5 τῆς ὥλης
ἐξγωγῆς· τὸ δὲ ἐμπορικὸν ναυτικὸν
αὐτῆς κατέχει τὴν τρίτην θέσιν ἐν
τῇ κόσμῳ μετὰ τὸ τῇ Ἀγγλίᾳ καὶ
Πρωσίων Πολιτείῳ.

Ἡ Σουηδικὴ καὶ Νορβηγικὴ δὲν ἔ-
χουσιν ἀπείλικται.

Ἑρωτήσεις.—1 Ἐπὶ ποίᾳ νήσῳ καίται
ἡ Κοπεγχάγη;—2 Ἐπὶ ποίῳ νήσῳ καὶ ἡερ-
σονήσῳ ἀποτελείται ἡ Δανία;—3 Εἰς ποίῳ
κράτῳ ἀνήκει ἡ Πολιανδία;—4 Πῶς εἶναι τὸ
ἔδαρος τῆς Δανίας;—5 Ποίᾳ εἶναι ὁ ποταμὸς
τῆς Σκανδιναυκῆς ἡερσονήσου;—6 Ποῦ καίν-

ται ἡ Σουαβία, ἡ Χριστιανία, ἡ Μαλμόν καὶ ἡ Βεργίνης—7 Βίπ. τὰς πόλεις, αἵτινες ἔχουσιν πανεπιστήμιον ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Δανίᾳ, ἐν Σουηδίᾳ καὶ ἐν Νορβηγίᾳ.—8 Πόλις εἶναι τὰ κυριώτερα ἀκρωτήρια τῆς Σκ. θιναντικῆς ἡμερονομίας.—9 Πόλις εἶναι οἱ κυριώτεροι λιμένες τῆς Ἀγγλίας, τῆς Σουηδίας, τῆς Νορβηγίας καὶ τῆς Δαλίας.

ΡΩΣΣΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

*Εκτασίς 22,616,000 τετρ. χιλ.
*Ελλάς 65,614 χ.

Πληθυσμὸς 129 ἑκατ. κατ. *Ελλάς 2,434,000 χιλ. κ.

Ἡ Ρωσικὴ Αὐτοκρατορία περιλαμβάνει 1) τὴν κεντρικὴν Ρωσσίαν ἢ Εὐρωπαϊκὴν 2) τὸ μέγα δουκάτον τῆς Φινλανδίας, 3) τὴν Κανσκίαν Ρωσσίαν, 4) τὴν Σιβηρίαν, 5) τὰς Ρωσικὰς καὶ τῆς Κεντρ. Ἀσίας.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΡΩΣΙΑ ΚΑΙ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

*Εκτασίς 5,390,000 τετρ. χιλ.
*Ελλάς 65,119.

Πληθυσμὸς 116 ἑκατ. *Ελλάς 2,434,000.

Προπολογισμὸς 3 δισεκ. 800 ἐκ.
*Ελλάς 100 ἐκ.

Δημιουργὸν χρέος 16 $\frac{1}{2}$ δισεκ. *Ελλάς 8.0 ἑκατ.

Στρατὸς 870 χιλ. ἄνδρ. ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ 2 $\frac{1}{2}$ ἑκατ. ἐν καιρῷ πολέμου. *Ελλάς 120 χιλ.

Στόλος 385 πλοία, ὠν τὰ 65 θωρηκτὰ καὶ καταδρομικά. *Ελλάς 45 ὠν τὰ 5 θωρηκτὰ καὶ καταδρομικά.

*Εμπόριον 3 δισεκ. 400 ἑκατ.
*Ελλάς 100 ἑκατ.

Δημητριακοὶ καρποὶ 675 ἐκ. ἑκατοντάλ.

Δύο 2 ἑκατ. τετρ. χιλόμε.
*Γῆραι 16 ἑκατ.

*Εμπορικὸν ναυτικὸν 600,000 τόν.
(390 ἄτρ.) *Ελλάς 360,000 τόν.
160 ἄτρ.

Σιδηρόδρομοι 43,700 χιλ. *Ελλάς 1000.

Πολίτευμα. Ἀπόλυτος μοναρχία.
Θερίσκημα. Ὁρθόδοξον.

Κάτοικοι. Ἐν τῇ Ἀπεραντῷ αὐτοκρατορίᾳ πλὴν τῶν Ρώσων ζῶσιν ἐτι Γερμανοὶ (ΒΔ.) Πολωνοί,

*Ελλήνες, Ρουμάνοι, Ἰουδαῖοι, Ἀρμένιοι, Τούρκοι, Τάταροι κλπ.

*Εκπαιδεύσις. Μολοντοὶ ἰδρύθησαν πλεῖστα σχολεῖα καὶ ὑπάρχουσιν 10 πανεπιστήμια καὶ ἄλλα ἀνώτερα σχολεῖα ἡ ἐκπαιδεύσις εἶναι ἐλλιπεστάτη.

286. Φυσικὴ ἀποψις.

Κλίμα. Ἡπειρωτικὸν ξηρόν, θερμώτατον τὸ θέρος καὶ θερμώτατον τὸν χειμῶνα· εἰς τὰ βόρεια μέρη παγετόν. Εἰς τὰς πρὸς τὸν πύλον χώρας τὸ ἔτος συνίσταται ἐκ μιᾶς ἐξαμήνου ἡμέρας καὶ μιᾶς ἐξαμήνου νυκτός.

*Ὅροι. Τὰ κυριώτερα ὄρη τῆς Ρωσσίας εἶναι τὰ Οὐράλια χωρίζοντα τὴν Ρωσσίαν ἀπὸ τῆς Ἀσίας, τὰ Κανσκία, τὰ Ταυρικά.

Ποταμοί. Ὁ Δούνας, ὁ Πετοχόρας, ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Πάγκ. Ὡκεανόν. Ὁ Βόλγας ὁ μέγιστος τῆς Εὐρώπης καὶ ὁ Οὐράλιος ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν. Ὁ Δόν (Τάναϊς), ἐκβάλλων εἰς τὴν Ἀζορικὴν θάλασσαν, ὁ Δονέτς, ὁ Δνείπερος (Βορστίνης) καὶ ὁ Δνείστερος ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Εὐξείνου Πόντον, ὁ Οὐσσούλας καὶ ὁ Νιμενής εἰς τὴν Βαλτικὴν, ὁ Νεῦας εἰς τὸν Φινλανδικόν κόλπον.

Λίμναι. Ὑπάρχουσιν πολλαί, αἱ κυριώτεραι εἶναι ἡ Ὀνέγα, ἐκ τῆς ἱπποῖας πηγάζει ὁ Νεῦας ποταμός, καὶ ἡ Λαδὸν ἡ μεγίστη πασῶν (18,130 τετρ. χιλ.).

*Ἐδαφός. Ἀλλοχού μὲν εἶναι ὑψορον καὶ ἀκατοῦς, ἀλλοχού δὲ ἀδενδρον καὶ στεπεώδες.

Κόλλοι. Ὁ Βοθνικός, ὁ Φινλανδικὸς καὶ ὁ Λιθωνικός ἢ τῆς Ρίγης καὶ θλίσι.

*Ἀκρωτήρια. Τὸ Κάννον πρὸς Β. καὶ ἄλλα πρὸς Ν.

Νῆσοι. Ἡ Νοβάρια ἡ Νέα Ζέμβλα καὶ ἡ Σαϊσβέργη κείμεναι ἐν τῷ Β. Ὡκεανῷ κεκαλυμμέναι ὑπὸ παγετώνων καὶ χρησιμεύουσιν ὡς σταθμοὶ εἰς τοὺς ἱερευνητάς τοῦ Β. Πόλου. Αἱ νῆσοι τῆς Ἀλάνδος ἡ Οισέη καὶ ἡ Λαργὴ κείμεναι ἐν τῇ Βαλτικῇ.

Πολιτικὴ Διαίρεσις

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ρωσσία διαιρεῖται

εἰς τρεῖς τμήματα· τὴν κυρίως Ρωσσίαν καὶ τὴν Πολωνίαν διαιρουμένης εἰς 60 κυβερνεῖα, καὶ τὸ μέγα δουκάτον τῆς Φινλανδίας, ὅπερ ἀποτελεῖ ἰδιώτερον κράτος συνταγματικὸν ὑπὸ τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ρωσσίας.

Πόλεις κυριώτεραι εἶναι. Ἡ ΠΕΤΡΟΠΟΛΙΣ (1,270,000 κατ.)

Ἐπὶ τοῦ Νεῦας, ὁ πρῶτος ἐμπορικὸς λιμὴν τῆς Ρωσσίας, προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ λιμένος τῆς Κροστάνδης ἐν τῷ Φινλανδικῷ κόλπῳ, πρωτεύουσα τοῦ κράτους. Ἐχρὶ ἀνάκτορα, πανεπιστήμιον, ἀκαδημίαν, ἀστεροσκοπεῖον, μουσεῖον κλπ. Ρίγα (283 χ. κ.) παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δούνα ὁ δεύτερος ἐμπορικὸς λιμὴν τῆς Ρωσσίας μετὰ τὴν Πετρούπολιν. Βίλνα ΝΑ. τῆς Ρίγης (160 χ. κ.). Ρεβέλη (55 χ. κ.) πόλις εὐλιμένος ὁρμῆς καὶ ἐμπορικῆς. Χελσινγκφόρσκη, ἔδρα τῆς βουλῆς τοῦ Δουκάτου τῆς Φινλανδίας ἔχουσα πανεπιστήμ. Δορπάνη (Γουρεβ 42 χ. κ.) καὶ Λίβαον (64 χ. κ.) πόλεις εὐκόμεναι ὑπὸ πολλῶν Γερμαν.

Βαρσοβία (635 χ. κ.) πρωτεύουσα τῆς Πολωνίας σημερινὸς ἐμπορικὸς λιμὴν ἐπὶ τῶν ὀρίων τοῦ Οὐστούλα διαεργούσα μεγίστην ἐξαγωγὴν ἐμπορευμάτων, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ κατοικουμένη ὑπὸ πολλῶν Ἰουδαίων. Μόσχα (1,036,000 κατ.) ἐν τῷ κεντρῷ, ἐθνικῇ καὶ θρησκευτικῇ πρωτεύουσα τῆς Αὐτοκρατορίας, μέγα βιομηχανικὴν καὶ ἐμπορικὴν κέντρον. Ἐν Μόσχῃ ὑπάρχει ἡ ἐκκλησιαστικὴ τοῦ Κρεμλίνου, ἔθρα τὰ ἀρχαῖα ἀνάκτορα τῶν Αὐτοκρατόρων καὶ ἡ μητροπόλις, ἐν ᾗ στέφοντα οἱ αὐτοκράτορες. Νόσσι-Νοβγορόδ ἐπὶ τῷ Βόλγῃ (95 χ. κατ.) πόλις ἐμπορικῇ ἔθρα τελεῖται κατ' ἔτος ἐμπορικὴ πανήγυρις, προσελκύουσα πλέον τῶν 150 χιλ. ξένων.

Αἱ ἐν αὐτῇ ἐμπορικῇ ἐργασίαι φθάνουσιν εἰς 600 ἑκατομ. φρ. διεξάγονται ἐπὶ εἰδῶν Ἀσιατικῆς προελεύσεως (μέταλλα, σιδήροι, τίτιν) καὶ εἰδῶν ρωσικῆς βιομηχανίας (βαμβακερῆς, ἐρίσινχα). Ἀρχαγγελοῦ πρὸς Β. παρὰ τὸν ὁμιονυμὸν κόλπον πόλις ἐμπορικῇ. Καζάν (130 χ. κ.) ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ ἀρχαῖον ἐμπόριον. Πέτρη (40 χ. κ.) κέντρον τῶν σιδηροδρόμων τῆς Σιβηρίας. Σαμάρα (92 χ. κατ.)

των ἰχθύων, ἐξ ὧν ἐξάγεται τὸ χαλκίον. Κίεβον (547 χ. κ.) ἡ ἐκείνη τῶν Ρώσων πόλις ἔχουσα πανεπιστήμ. καὶ πλουσίαις μοναίς. Πουλιάβα (53 χ. κ.) ὀνομασθὶ διὰ τὴν νίκην τοῦ μεγάλου Πέτρου κατὰ Καρούλου τοῦ Β'. Χάρκοβον (200 χ. κ.) ἔχον πανεπιστήμιον, βιβλιοθήκην, μουσεῖα καὶ πολλοὺς ναοὺς. Ὀδησσός (410 χ. κ.) σημαντικὸς ἐμπορικὸς λιμὴν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἔχουσα μεγίστην ἐξαγωγὴν δημητριακῶν· ἰδρύθη ἐπὶ Αἰκατερίνης τῆς Β' τοῦ 1794· ἔχει πολλὰ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα ἐν αἷς πανεπιστήμιον, ἑλλ. σχολήν, φάεινον κλπ. Ἐν αὐτῇ κατοικοῦσι καὶ πολλοὶ Ἑλλήνες. Ταϊάνον (52 χ. κ.) ἐν τῷ μυχῷ τῆς Ἀζοφικῆς ἔχουσα πολὺν σίτον καὶ κατοικοῦμενον ἐπίσης ἐν πολλῶν Ἑλλήνων. Κιονόβον, ἡ σημερινικωτέρα πόλις τῆς μεσημβρινῆς Ρωσσίας μετὰ τὴν Ὀδησσόν. Νικολάεβον, πολεμικὸς λιμὴν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου. Σεβαστούπολις ὀχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ πόλις καὶ Συμφεροπόλις (45 χ. κ.) ἀμφότεραι ἐν τῇ Κριμαϊκῇ χερσονήσῳ.

Οἱ Ρωστικοὶ λιμένες Πετρούπολις, Ρίγα, Ὀδησσός ἐν συγχρίσει πρὸς τοὺς μεγάλους λιμένας τῆς Ἀγγλικῆς Ἡνωμένης Πολιτείας, Γερμανίας καὶ Γαλλίας ἔχουσι δευτερεύουσαν ἀξίαν ὡς πρὸς τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν.

Οἰκονομικὴ ἀποψις

Τὸ εὐρύτατον ἔδαφος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσσίας ἔνταται νὰ διαιρηθῇ εἰς 4 κυριωτέραις ζώναις. 1) Εἰς τὴν ζώνην τῶν Τουνδράσιων παγωμένων ἐλάν παρὰ τὸν Παγ. Ὠκεανόν. 2) Εἰς μίαν εὐρείαν ἐκασθὴ ζώνην πρὸς Ν. τῆς Τουνδράσιον ἐκτεταμένην ἀπὸ τοῦ Βορηνικοῦ κύλου μέχρι τῶν Οὐραλίων ὄρεων. 3) Εἰς τὴν ζώνην τῶν δημητριακῶν, τοῦ λίου καὶ τῆς καννάβω, ἀποτελουμένων τὸν σπουδαιότερον πλοῦτον τῆς χώρας. Ἡ ζώνη αὕτη ἐκτείνεται ἀπὸ τῶν Γερμανικῶν καὶ Αὐστριακῶν συνόρων μέχρι τοῦ Δόν. 4) Εἰς τὴν ζώνην τῶν στεππῶν, ἐν αἷς βόσκουσιν ἀπειράριθμοι ἀγέλαι·

κατέχει δὲ αὕτη ἐκτεταμένην ἐξάφην θήζοντα μέχρι τῆς Κασπίας θαλάσσης.

Τὴ Οὐράλια ὄρη ἐγκαίνοισι μεταλλεῖα χρυσοῦ, σιδήρου, χαλκοῦ καὶ ἄλματος ὕδατος.

Ἡ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς Ρωσσίας σήμερον σχετικῶς· περιωρισμένα χωροῦσι ταχέως πρὸς τὰ ἐμπρός.

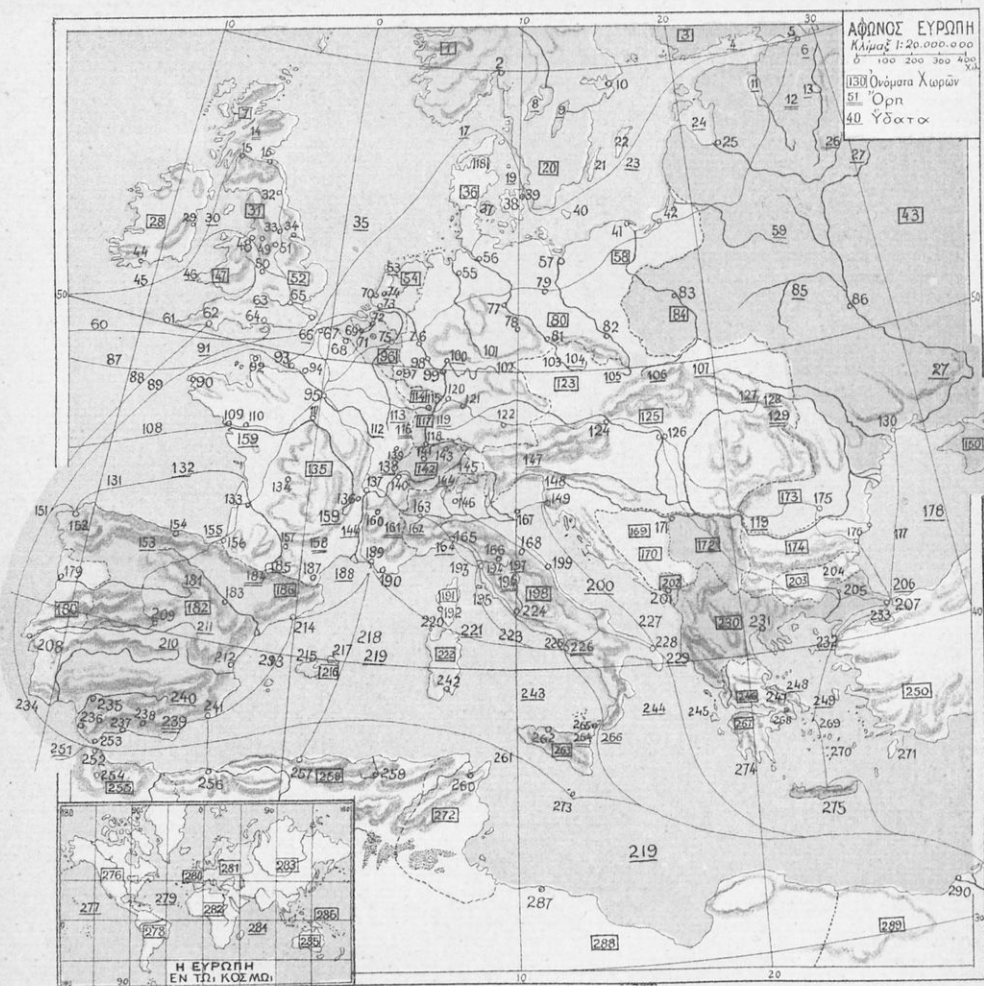
Σημ. Τὰ περὶ Σιбири; κλπ. ὅρα ἐν 'Ασίᾳ

Ἑρωτήσεις.—1 Ποῖος εἶνε ὁ πληθυσμὸς τῆς Ρωσσίας;—2 Εἰς πόσα κυβερνεῖα διαιρεῖται αὕτη;—3 Ποῖοι εἶνε οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ λίμναι αὐτῆς;—4 Ποῖα εἶνε ἡ πρωτ. τῆς Φινλανδίας;—5 Εἰσι μίαν μεγάλην πόλιν ἐπὶ τοῦ Βι. σούλα;—6 Εἰσι 4 πόλεις ἐπὶ τοῦ Βόλγα;—7 Εἰσι μίαν πόλιν ἐν τῇ Ἀζοφικῇ θαλάσσῃ;—8 Εἰσι 2 πόλεις ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου;—9 Ἐπὶ τίος στρατιωτικῷ λιμένι προστατεύεται ἡ Πετρούπολις;—10 Εἰσι μίαν μεγάλην πόλιν ἐν τῇ κέντρῳ τῇ Ρωσσίᾳ;—11 Εἰσι πόλεις διαφόρους λιμένας;—12 Εἰσι διαφόρους πόλεις ἐχούσας πανεπιστήμιον;—13 Εἰσι ἓνα ποταμὸν ἐκδίδοντα εἰς τὴν Κασπία καὶ μίαν πόλιν ἐπὶ τοῦ, ἐν ᾧ τελεῖται ἐμπορικὴ πανήγυρις;—14 Ποῖος εἶνε ὁ δεύτερος λιμὴν;—15 Πόσον στρατὸν ἔχει καὶ πόσον στέλνει;—16 Ποῖα εἶνε τὰ κυριώτερα αὐτῆς προϊόντα;

ΥΜΝΟΝΗΜΑ ΤΗΣ ΑΦΟΝΟΥ ΕΥΡΩΠΗΣ

1 Νορβηγία. 2 Χριστιανία. 3 Φινλανδία. 4 Φιννικός κόλπος. 5 Πετρούπολις. 6 Νέβα. 7 Σκωτία. 8 λίμνη Βένερ. 9 Δ. Βέττερ. 10 Στοκχόλμη. 11 Δ. Πέιπος. 12 Βαλτάια ὄρη. 13 Δ. Λιμνὴν. 14 Σκωτικὰ ὄρη. 15 Γλασκόβη. 16 Ἑδιμβέρην. 17 Σκαγεράκις. 18 Ἰουτλανδία. 19 Σούνδ. 20 Σουηδία. 21 Ἀλανδικαὶ νῆσοι. 22 Γουλιανδικαὶ νῆσοι. 23 Βαλτικὴ θάλασσα. 24 Ριγατικός κόλπος. 25 Ρίγα. 26 Δύναν Π. 27 Δανεία. 28 Ἰρλανδία. 29 Δουβλίον. 30 Ἰρλανδικὴ θάλασσα. 31 Βρεταννικαὶ νῆσοι. 32 Νεοσκωτικὸν. 33 Ἀπὸν. 34 Χούλντ. 35 Γερμανικὴ θάλασσα. 36 Δανία. 37 Ν. Φινλάν. 38 Ν. Σουηδία. 39 Κοπεγχάγη. 40 Ν. Βορηνόλμη. 41 Δαντικὴν θάλασσαν. 42 Κωνσταντινὴν. 43 Ρωσσία. 44 Κόκκ. 45 Γραμικὴ θάλασσα. 46 Ὄρκ. 47 Ὄυαλλια. 48 Αἰθιοπία. 49 Μαγχεστέρ. 50 Βιρμινγχαμ. 51 Σέβερ. 52 Ἀγγλία. 53 Λονδόν. 54 Ὀλλανδία. 55 Βρεμ. 56 Ἀμβούργο. 57 Στεττιν. 58 Πρωσσία. 59 Νιέμεν. 60 Γραμικὴ θάλασσα. 61 Ἀρ. 62 Λονδόν. 63 Πανμυθ. 64 Τάμει. 65 Σουθάμπτ. 66 Λονδόν. 67 Καλαί. 68 Ἀλάν.

69 Γάνδη. 70 Χάγη. 71 Βουξέλλαι. 72 Ἀμβέρ. 73 Ρότερδάμη. 74 Ἀμστελ. 75 Λυτχ. 76 Κολωνία. 77 Μαγδεβούργ. 78 Λειψ. 79 Βερολίν. 80 Γερμανία. 81 Δρέδν. 82 Βρεσλαβία. 83 Βαρσοβία. 84 Πολωνία. 85 Πόνικα. 86 Κίεβον. 87 Γραμικὴ θάλασσα. 88 Ὄρκ. 89 Νέαν Ὀρσκ. 90 Γραμικὴ θάλασσα. 91 Πανμυθ. 92 Χερβόνο. 93 Ἀδερ. 94 Ρουέν. 95 Παρίσιον. 96 Βέλγιον. 97 Λουξεμβούργον. 98 Κολωνία. 99 Μαγντία. 100 Φραγκφούρτη. 101 Βίττ. 102 Μάιντ. 103 Πράγα. 104 Ἀλβ. 105 Ὀδερ. 106 Βιστούλα. 107 Δανεία. 108 Γραμικὴ θάλασσα. 109 Σαίν-Ναζαίρ. 110 Νάντη. 111 Ἀγγλία. 112 Σκωτικὴ θάλασσα. 113 Μόσχ. 114 Ὀρσκ. 115 Στραβόδο. 116 Βόρ. 117 Ἀλδία. 118 Βόλ. 119 Δουναβ. 120 Καραδού. 121 Στουτγάρδη. 122 Μόναχ. 123 Βον. 124 Βιέννη. 125 Αὐστρουγγαρία. 126 Βοσθία-Πέστη. 127 Βιέννη. 128 Πρωσσία. 129 Κασπία θάλασσα. 130 Ὄνδου. 131 Γραμικὴ θάλασσα. 132 Βαρδ. 133 Βενετία. 134 Ἀπὸν. 135 Ταλ. 136 Ἀγ. Στέφανος. 137 Αὐστ. 138 Ὄρ. 139 Βετ. 140 Γενεύη. 141 Βέρν. 142 Ἑλβετία. 143 Ζυρίχη. 144 Ρωσσία. 145 Ρίγ. 146 Μίλαν. 147 Ὀδερ. 148 Σαῦος Ποταμ. 149 Τεργέστη. 150 Κορσ. 151 Φινλάν. 152 Κορσ. 153 Ἑρσ. 154 Σαυ. 155 Γλασκόβη. 156 Κόλπος. 157 Κωνσταντινὴν. 158 Κεβ. 159 Λειψ. 160 Γρενοβ. 161 Ὄρ. 162 Πάριον. 163 Τούριν. 164 Κόλπος. 165 Γενεύη. 166 Φλωρεντία. 167 Βενετία. 168 Ἀμ. 169 Μαρίν. 170 Βοσθία. 171 Ἑρ. 172 Βελγία. 173 Ρωμανία. 174 Βουλγαρία. 175 Βουκουρεστίν. 176 Βάρνα. 177 Γραμικὴ θάλασσα. 178 Ὄνδου. 179 Πορτ-Σάι. 180 Εὐξείνου Πόντος. 181 Ὀρσκ. 182 Ἰσταν. 183 Σαγαράδα. 184 Περναλία. 185 Γαρούνας. 186 Ἀμ. 187 Περσ. 188 Αἰωνικός Κόλπος. 189 Μασσαλία. 190 Τουλόν. 191 Κορσ. 192 Αἰάκ. 193 Ἀλβ. 194 Ἀρ. 195 Ν. Ἑλ. 196 Ἀπένινη. 197 Τίβερ. 198 Ἰταλία. 199 Ἀγ. 200 Ἀδριατικὸν π. 201 Κερ. 202 Μαυροβ. 203 Θράκη. 204 Βαλκάνια. 205 Ἀδριανούπολις. 206 Βόσδο. 207 Κωνσταντινούπολις. 208 Ἀλδία. 209 Μαδρίτη. 210 Γουαδαν. 211 Τάγος. 212 Βαλεντία. 213 Γραμικὴ θάλασσα. 214 Βαρ. 215 Ν. Μαγ. 216 Βαλκ. 217 Μ. 218 Γραμ.

θαλάσ. συγκοιν. εκ Μασσαλίας εις
'Αλγέριον. 219 Μεσόγειος θάλασσα
Γραμμ. θαλάσ. συγκοιν. εκ Μασσα-
λίας εις Νουρμάν (Νέα Καληδονία).
221 Πορθ. Βονιφάτιος. 222 Σαρδώ, 223
Γραμμ. θαλάσ. συγκοιν. εκ Γενούης
εις Πόρτ Σάιτ. 224 Ρώμη. 225 Νεάπο-
λις. 226 Βελουδιός. 227 Γραμμ. θαλ.
συγκοιν. εκ Τεργέστης εις Πόρτ-Σάιτ
228 Βρεντζίον. 229 Πορθ. 'Οτράντις
230 Ευρωπαϊκή Τουρκία. 231 Θεσσα-
λονίκη. 232 Πορθ. 'Ελλησπόντου. 233
Προποντις. 234 'Ακρ. 'Αγ. Βικεντίου.

235 Σεβίλλη. 236 Γάδερ. 237 Μαλάγα.
238 Γρενάδα. 239 Σιέρρα, Νεβάδα. 240
Γουαδαλκουίβερ. 241 Καρθαγένι. 242
Καλιζάριον. 243 Τυρρηνικόν πέλ. 244
'Ιόνιον πέλαγος. 245 Τόνιοι νῆσοι
'Ελλάς. 247 'Αθήναι. 248 Νῆσος Εύ-
βοια. 249 Αιγαῖον πέλαγος. 250 'Ασια-
τική Τουρκία. 251 Πορθ. Γιβραλτάρ.
252 Κεῦτα (Μαρόκκο). 253 Γιβραλτάρ.
254 Φέζ. 255 Μαρόκον. 256 Οράν ('Αλ-
γερία. 257 'Αλγέριον. 258 'Αλγερία
259 Κωνσταντινή. 260 Τύνις. 261 'Ακρ.
Καλόν. 262 Παλέρμον. 263 Σικελία.

264 Αίτνα-ήφ. 265 Μεσσήνη. 266 πορ-
θός Μεσσηνίας. 267 Πελοπόννησος.
268 'Ισθμ. Κορίνθου. 269 νῆσος Σύρος.
270 Νῆσ. Κυκλάδες. 271 νῆσ. Ρόδος. 272
Τένις. 273 Μελίτι. 274 Ταίναρον. 275
νῆσ. Κρήτη. 276 Βόρειος 'Αμερική.
277 Ειρηνικός Ὑκεανός. 278 Νότιος
'Αμερική. 279 'Ατλαντικός Ὑκεανός.
280 Γαλλία. 281 Εὐρώπη. 282 'Αφρική.
283 'Ασία. 284 'Ινδικός Ὑκεανός. 285
Αυστραλία. 286 Ὑκεανία. 287 Τρίπο-
λις. 288 Τριπολιτις. 289 Αἴγυπτος.
290 'Αλεξάνδρεια.

Ἐκ Πειραιῶς εἰς Κωνσταντινούπολιν
(δι' ἀεροπλοίου)

Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Παρισίους
διὰ Σιέας (Πουλιγάρια), Νικαίας Βιλιγρὰδιον
(Σερβία) Βούδα Πέστη, Πόλιν, (Αὐστρουγγαρία)
Μονάχον, Στουτγάρδον, Σεραμβούργον,
(Γερμανία) Νάντην (Γαλλία)

Ἐκ Πειραιῶς εἰς Μασσαλίαν (δι' ἀερο-
πλοίου) διὰ Μισσηνίας, Νεαπόλεως (Ἰταλία)

Ἐκ Μασσαλίας εἰς Παρισίους

Ἐκ Παρισίων εἰς Καλαί

Ἐκ Καλαί εἰς Δουβρόν

Ἐκ Παρισίων εἰς Λονδίον

Ἐκ Παρισίων εἰς Χάρδιν

Ἐκ Χάρδιν εἰς Νέαν Ὑόρκην

Ἐκ Πειραιῶς εἰς Κέρκυραν καὶ ἐντεῖθεν

εἰς Βρεντάνιον δι' ἀεροπλοίου

Ἐκ Βρεντάνιον εἰς Παρισίους δι' Ἀλ-
κάνος, Βολωνίας, Τουρίνου, σιχαγὸς Σεντί

Ἐκ Πειρ. εἰς Θεσσαλονίκην δι' ἀεροπλοίου

Ἐκ Θεσσαλονίκης ἐνδύμεθα διὰ μεταβίην διὰ
σιδηροδ. εἰς Κων. πόλιν ἢ εἰς Βιλιγρὰδιον ἐκτεῖθεν
εἰς Βουδαπέστην, Βιέννην, Βερολίον Ἀμβούργον.

166 λ. 26 ὥρ. 10

750 λ. 70 ὥρ. 250 φ.

518 λ. 94 ὥρ. 70

245 λ. 19 ὥρ. 42 φ.

75 λ. 9 ὥρ. 15 φ.

8 λ. 112 ὥρ.

150 λ. 9 ὥρ. 23 φ.

55 λ. 6 ὥρ. 11 φ.

1430 λ. 8 ὥρ. 300 φ.

168 λ. 32 ὥρ. 25 φ.

585 λ. 60 ὥρ.

136 λ. ὥρ. 26

Ἐκ Παρισίων εἰς Βρυξέλλας

Ἐκ Παρισίων εἰς Ἀμστελλόδαμον

Ἐκ Βερολίνου εἰς Παρισίους

Ἐκ Παρισίων εἰς Κοπεγχάγην διὰ Αὐ-
τρίχης (Βέλγων) Κολωνίας, Ἀνσέρων, Ἀμβούρ-
γου, Κιέλου (Γερμανία). — Ἐκ Κιέλου εἰς Κέρ-
σορ (νῆος Σηλανδία) δι' ἀεροπλοίου — Ἐκ
Κέρσορ εἰς Κοπεγχάγην (νῆος Σηλανδία) διὰ
σιδηροδρόμου

380 λ. 42 ὥρ.

543 λ. 67 ὥρ.

Ἐκ Κοπεγχάγην διὰ Κοπεγχάγης (Δανία)

Ἐκ Στοκχόλμην διὰ Κοπεγχάγης (Δανία)

Ἐκ Βερολίνου εἰς Βαρσοβίαν

Ἐκ Βερολίνου εἰς Πετρούπολιν

Ἐκ Βερολίνου εἰς Μόσχαν διὰ Βίλνας

Μέσσην Σμολένσκη (Ρωσία)

737 λ. 85 ὥρ.

Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Βάρναν

δι' ἀεροπλοίου καὶ ἐντεῖθεν διὰ σιδηροδρόμου εἰς

Ρουσσόβον, Βουκουρεστίον, Γαλζόβον Ὀδσσον

Ἐκ Μασσαλίας εἰς Παρισιάνην διὰ σι-
δηροδρόμου

280 λ. 21 ὥρ.

Ἐκ Μαδρίτης εἰς Λισσαβώνα

470 λ. 58 ὥρ.

Σημ. τὸ σύνολον τῶν ἐν Εὐρώπῃ σιδηροδ. γραμ-
μῶν ἀνέρχεται εἰς 283,325 χιλιόμετρα.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ Εὐρώπη κεί-
ται ἐν τῇ εὐκρατῇ ζώνῃ, πλὴν μι-
κροῦ τινος μέρους, ὅπερ προχωρεῖ
μέχρι 500 χιλιομέτρων εἰς τὴν βορείον
κατεφυγμένην ζώνην. Ἡ Εὐρώπη εἶνε
ἡ μόνη Ἠπειρος, ἥτις οὐδαμῶς ἐγ-
γίσει τὴν διακεκρυμμένην ζώνην.

Τὰ αἷτια τὰ καθορίζοντα τὰς ἰσο-
θερμύς γραμμάς τῆς Εὐρώπης, (ὅρα
σελ. 15 § 6) εἶνε τὸ γεωγραφικὸν
αὐτῆς πλάτος, τὸ μὴ πολλὴν θύρος τῶν
δροσπεδίων, ἡ θέρμανσις τῶν δυτικῶν
ἀκτῶν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ ἐγκολπίου
δευμάτος καὶ ἡ τῶν μωσημβριῶν
ἀκτῶν ὑπὸ τῶν καυστικῶν ἀνέμων
τῆς Ἀφρικῆς. Ἀλλὰ δὲν ἔχουσιν ἐν
τούτοις τὸ αὐτὸ κλίμα πᾶσαι αἱ γῆ-
ραι τῆς Εὐρώπης. Ἐπάρχουσι δὲ
τρεῖς διάφοροι κλιματικαὶ διατάξεις.

α') Τὸ Ἠπειρωτικὸν κλίμα περι-
λαμβάνον τὴν Ρωσίαν καὶ τὴν κεν-
τρικὴν Εὐρώπην, ἥτοι Γερμανίαν,
Αἰστρονγγαρίαν καὶ Ἑλβετίαν. Εἰς
τὰς χώρας ταύτας τὸ μὲν θέρος εἶνε
καυστικόν, ὃ δὲ χειμὼν ψυχράτατος.

β') Τὸ θαλάσσιον κλίμα, περιλαμ-
βάνον τὴν Νορβηγίαν, τὴν Δανίαν,
τὸ Βέλγιον, τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν
Μεγ. Βρετανίαν καὶ τὴν Δυτικὴν
Γαλλίαν. Εἰς τὰς χώρας ταύτας
τὸ θέρος εἶνε μετρίως θερμὸν καὶ ὁ
χειμὼν μετρίως ψυχρὸς.

Πληθυσμὸς. Ὁ πληθυσμὸς τῆς
Εὐρώπης ὑπολογίζεται εἰς 360 ἐκατ.
κατοίκους, ἥτοι τὸ τέταρτον τοῦ ὅλου
πληθυσμοῦ τῆς Οἰκουμένης.

Οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης ἀνή-
κουσιν ἅπαντες εἰς τὴν Λευκὴν ἢ
Καυκασίαν φυλὴν καὶ διακρίνονται
ἰδιαιτέρως εἰς τρεῖς διακεκριμένους
ὁμοεθνίας: τὴν Γερμανικὴν, τὴν Ἑλ-
ληνολατινικὴν καὶ τὴν Σλαβικὴν καὶ
εἰς δύο δευτερευούσας: τὴν Μογγο-
λικὴν καὶ τὴν Κελτικὴν.

Ἡ Γερμανικὴ ὁμοεθνία
(100 ἐκ.) περιλαμβάνει τοὺς Γερμα-
νοὺς, τοὺς Αὐστριακοὺς, τοὺς Σκαν-
διναβικοὺς λαοὺς (Σουηδοὺς, Νορβη-
γοὺς, Δανοὺς) τοὺς Ὀλλανδοὺς, μέρος
τῶν Βέλγων (Φλαμανδοὺς) καὶ τῶν
Ἑλβετῶν, τοὺς Ἀγγλοὺς. Πρεσβεύει
δὲ ἡ γερμανικὴ ὁμοεθνία κατὰ τὸ πλεῖ-
στον τὸ δόγμα τῶν διακαρτερομένων.

**Ἡ Ἑλληνολατινικὴ ὁμοε-
θνία** περιλαμβάνει τοὺς Ἑλλήνας,
τοὺς Ἰταλοὺς, τοὺς Ἀλβανοὺς, τοὺς
Γάλλους, τοὺς Ρουμάνους καὶ μέρος
τῶν Βέλγων καὶ τῶν Ἑλβετῶν. Ἀ-
παντες οἱ λαοὶ τῆς ὁμοεθνίας ταύτης
ἀνέρχονται εἰς 110 ἐκ. Πλὴν δὲ τῶν
Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἀλβανῶν καὶ
τῶν Ρουμάνων, οἵτινες εἶνε ὀρθό-
δοξοι, οἱ λοιποὶ ἀνήκουσιν εἰς τὴν
καθολικὴν Ἐκκλησίαν.

γ') Εἰς τὸ θερμὸν καὶ μεσόγειον θαλάσσιον κλίμα, ὅπερ περιλαμβάνει
τὰς χώρας τὰς καίμεναις εἰς τὰ παράλια τῆς Μεσογείου ἥτοι τὴν Ἰ-
σπανίαν, τὴν Μεσημβρινὴν Γαλλίαν, τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ Σλαβικὴ ὁμοεθνία περι-
λαμβάνει τοὺς Ρώσους, τοὺς Πολω-
νοὺς, τοὺς Βουλγάρους, τοὺς Σέρ-

κεντρών της 'Ασίας υπάρχει σειρά συνεχούς μέσων οροπέδιων άνωθεν κατὰ τὸ ὕψος· τὸ σύνολον τούτων σχηματίζει τὸ Μέγα κεντρικὸν οροπέδιον, ὅπερ εἶνε τὸ μεγαλύτερον τῆς Γῆς.

Τὸ σπουδαιότερον ὄλον εἶνε τὸ Θιβέτ ἢ ἡ Θιβητία, οὗτινος τὸ ὕψος ἰσοῦται σχεδὸν πρὸς τὸ τοῦ Λευκοῦ ὄρους (4,810 μ.)· τὸ οροπέδιον τοῦ Θιβέτ προσκείται πρὸς Δ. εἰς ὁροπέδιον μικρότερον μὲν ἀλλὰ μέλλον ὑψηλόν, ὅπερ εἶνε τὸ ὕψιπδον τοῦ

Παμῖρ ὃ ἐστὶ ἡ στήνῃ τοῦ κόσμου κατὰ τὴν ἐκκλίνασιν τῶν ἴνδων. Τὸ ὕψιπδον τοῦτο ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ λίαν ἐκτεταμένου ἀλλὰ χαμηλοτέρου οροπέδιου τῆς Μονγολίας, ἐν τῷ ὅπῳ καίτις ἡ ὁροβὰ ἐρημος Κόβι ἢ Χάμος σχηματίζουσα ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὑψηλῶν αὐτῆς γεωρῶν ἀμφοτέρωθεν οροπέδιον οὗτινος τὸ ὕψος εἴναι κατὰ μέσον ὅρος εἰς 800 μέτρας ὡς ἐγγύστα.

Τὰ λοιπὰ οροπέδια τῆς 'Ασίας χαμηλότερα

καὶ ἴσταν ἐκτεταμένῳ τοῦ τῆς Θιβητίας εἶνε πρὸς Δ. τὸ οροπέδιον τοῦ Ἰνδὸν ἢ τῆς Περσίας, καὶ τὸ τῆς 'Αραβίας, πρὸς Ν. τὸ οροπέδιον τοῦ Δεσλὸν ἐν ταῖς Ἰνδίας.

Τὸ οροπέδιον τοῦ Θιβέτ ὑπέρκειται πρὸς Ν. τῶν Ἰμαλαίων ὄρων, τῆς ὑψηλοτέρης ὁροσειρᾶς τοῦ κόσμου καὶ ἧς τὸ μήκος εἶνε ὅσον τὸ μήκος εὐθείας ἐκ Λισαβώνας εἰς Κωνσταντινούπολιν. Πρὸς Β. τοῦ Θιβέτ ἐκτείνονται τὰ Κοινελώνια ὄρη ἐπίσης ὑψηλὰ καὶ ἐκτεταμένα.

Τὸ οροπέδιον τοῦ Θιβέτ διακτείνε-

ται πλὴν τούτων ὑπὸ ἀναριθμήτων ὁροσειρῶν, γνωστότερα τῶν ὁποίων εἶνε ἡ τοῦ Καρακουρούμ.

Αἱ τρεῖς αὗται ὁροσειραὶ (Ἰμαλάι, Κουελόνια καὶ Καρκακονοῦμ) ἀποτελοῦσι τὸν σκελετὸν τῆς Ἀσίας προεκβαλλόμεναι πρὸς Α. καὶ ΝΑ. ἐν εἰδεί μεγάλου διπλιδίου ἀπειραριθμοῦ. διακλαδίσκει εἰς τὴν Σινικήν καὶ τὴν Ἰνδοκιναν. Αἱ διακλαδίσκει αὗται φέρονται πρὸς Δ. τὴν πολλοῦ λόγου ἄξιαν ὁροσειρὰν τοῦ Ἰνδοκοῦχου προσεζευνομένη μέχρι τῆς μεσογείου ὑπὸ διαφόρων προσωνομίας (Ἀραράτ, Τάυρος) καὶ συνεχίζονται ΒΑ. μετὰ τῶν Οὐράνιων ὄρεων καὶ ἄλλων τιῶν ὁροσειρῶν ποικιλοτρόφον σχηματῶν μέχρι τῆς Βεργίγειο θαλάσσης.

Τὸ Ἐβερόστον ἢ Γουαριζανκά ἀνὰ τὰ Ἰμαλάια ὄρη εἶνε τὸ ψηλότερον σημείον τῆς γῆνης ἐπιφανείας· ἔχοντος εἰς ὕψος 8840 μ. ἥτοι εἰς ἐπιπλάσιον ὕψος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ τοῦ Δευκὸ ὄρος.

Ἐν Ἀσίᾳ ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι τιναὶ ὁροσειραὶ αἵτινες εἶνε 1) ἡ Καυκάσος, ὅρος ὑψηλὸν, μεταξὺ τῆς Μζύρης καὶ τῆς Καππίας θαλάσσης· τοῦτου μίξ κορυφῇ, Ἐλβουζὸν ὄρος καλουμένη, ἔχοντες εἰς ὕψος 5,644 μ. 2) τὰ Οὐράλια ὄρη κατὰ πλεῖστον τῶν ἀνωτέρω χωρίζοντα τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. 3) τὰ ἀνὰ τὴν παραλίαν τῶν Ἰνδιῶν Ἀνατολικά Γαταῖα κλπ. καὶ 4) τὰ Ἰαπωνικά.

Ἠθάδαια. Ἐπισημότερα ἡγεσιάντα τῆς Ἀσίας ἀποτελοῦντα μέρος τοῦ ἀπυρὶνον κώλου τοῦ Εἰρηνικοῦ εἶναι ἐν Καπιτωσίᾳ τὸ Κλουτίονον τῶν Κουράϊων νήσων, ἡγεσιάντων τοῦ Φούσι· ὧσα ἐν τῇ νήσῳ Νιδῶνι. Ἐν τῇ νήσῳ Βάρερ πρὸς Α. τοῦ συμπλέγματος τῶν Ἀδριατικῶν νήσων (ἐν τῷ Ἰνδικῷ ὠκεανῷ) ὑπάρχει εἰς τὴν εὐρύτεσαν κρατῆρα τοῦ κόσμου. Εἶς δὲ τὴν Ἀσίαν ὑπάρχουσι ἐπίσης ἡγεσιάντα τινα ἰσθασιμαὶ ἢ τοῖ τὸ ὄρος Ἀραράτ (ἐν Ἀρμενίᾳ) καὶ τὸ Δεμαβένδον πρὸς Ν. τῆς Καππίας θαλάσσης.

Πεδιάδες. Ἡ Ἀσία ἔχει πλείστα· ἐκτακτὰ μεγάλων πεδιάδων, ὧν κυριότατος εἶνε ἡ πεδιάς τῆς Σιβηρίας, ἡ εὐρύτερα καὶ ψυχροτέρα τοῦ κό-

σμου, συνεχίζουμένη πέραν τῶν Οὐράνιων ὄρεων διὰ τῆς μεγάλης ΒΑ. πεδιάδος τῆς Εὐρώπης. Ἡ πρὸς τὸν Β. παχυνόμενη ὠκεανὸν ἐκτεινόμενη ζώνη τῆς Σιβηρικῆς πεδιάδος εἶνε ἡ χώρα τῶν παχυνόμενων ἐλῶν ἢ Τουνδράς.

Αἱ λοιπαὶ πεδιάδες τῆς Ἀσίας ὀλιγώτερον σηματικαὶ τῆς Σιβηρικῆς, καίτοι ἡ ἐπιφανεία αὐτῶν εἶνε ὀκτάκι μνηστικότερα τῆς Ἑλλάδος, εἶνε αἱ ἐξῆς: ἡ γόνιμος πεδιάς τῆς Μεσοποταμίας, ἡ κατὰ μέρος μέρος ἄγονος πεδιάς τοῦ Τουρκιστάν καὶ αἱ ἀξιοθαύμαστοι πεδιάδες τοῦ Ἰνδοστάν καὶ τῆς Κίνας, καὶ κοίτιδες τῶν δύο μεγάλων λαῶν (Ἰνδῶν καὶ Σινῶν) καὶ δύο πολιτισμῶν τῆς ἀρχαίας εποχῆς.

Γενικὴ ἀποψὶς τῆς φυσικῆς διαπλαστικῆς τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους τῆς Ἀσίας. Ὁ γόνιμος φλοιὸς φαίνεται ὅτι ὑπέστη ἐν Ἀσίᾳ ὑποστολὰς ἢ συνιζήσεις, τῶν ὁποίων ἡ γενικὴ διεύθυνσις κλίνει ἐκ Δ. πρὸς Α., ἐν ᾧ ἐν Ἀμερικῇ ἐξ ἀνακτικῆς ἐκτείνονται αἱ τοιαῦται συνιζήσεις ἀπὸ Β. πρὸς Ν.

Τὸ Μέγα κεντρικὸν ὕψιπδον διὰ τοῦ ἀπεράντου ὕψους καὶ τῆς πυκνότητος αὐτοῦ καθιστᾷ ἄγονον τὸ τέταρτον τοῦ ἐδάφους τῆς Ἀσίας, παρεντίθετα μεταξὺ τῶν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἀπομεμακρυσμένων ἀπ' ἀλλήλων λαῶν (ἰδίως οἱ Σινῶν) καὶ καθιστᾷ ἐπὶ καὶ σήμερον δυσκολετάτην τὴν διὰ ξηρᾶς συγκοινωνίαν.

Ποταμοὶ καὶ Λίμναι.

Ποταμοί. Οἱ πλείστοι τῶν ποταμῶν κατέρχονται ἐκ τῶν μεγάλων ὕψιπδων, τούτων δ' ἐπισημότεροι εἶνε οἱ ἐξῆς: ὁ Ὄβρις, ὁ Ἰενισίης, (5500 χιλίωμ.) ὁ Ἀνδρὸς ἐν τῇ Σιβηρίᾳ χυνόμενος ἀπαντες εἰς τὸν Παγωμένον ὠκεανόν. Ὁ Ἀμοῦρ (Σινική καὶ Σιβηρικὴ) καταλήγει ἐν τῇ Ὀχρωτικῇ θαλάσσῃ. Ὁ Χωανγκὸν ἢ Κίανγος ποταμὸς καὶ ὁ Ἰαντσενάγκης ἢ Κιανγὸς ποταμὸς φέροντες τὰ ὕδατά των εἰς τὴν Κιτιρίην καὶ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν θαλάσσαν. Ὁ Σογνὸν ἢ Ἐρυνθὸς ποταμὸς. Ὁ Μεκόνδης καὶ ὁ Μενάμης (Ἰνδοκινὰ) ἐκβαλλόμενοι εἰς τὴν Σινικήν θαλάσσαν. Ὁ Βραχμαπούρας καὶ ὁ Γάγ-

γης (Ἰνδοστάν) χυνόμενοι εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον. Ὁ Σόνης ἢ Ἰνδὸς (Ἰνδοστάν) ἐκβαλλόμενος εἰς τὸν Ὀχρωτικὸν κόλπον. Ὁ Τίγγης καὶ ὁ Εἰφράτης (Ἀσιατικὴ Τουρκία) ἐχρυστες τὴν κοινὴν αὐτῶν ἐκβολὴν τὸν Περσικὸν κόλπον. Ὁ Ἀμοι-Δάρα καὶ ὁ Σιρδάρια (Δ. Τουρκιστάν) χυνόμενοι εἰς τὴν Ἀράβιον θαλάσσαν.

Λίμναι. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀσιατικῆς Ῥωσσίας εὐρίσκονται: ἡ Ἀράλιος λίμνη ἢ θαλάσσα κειμένη 48 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ἡ Βαϊκαλὴ λίμνη καὶ ἡ Βαϊκάλη.

Δυναμικὰ ἐπίσης ν' ἀναφέρωμεν τὴν Ἀσφαλίτιδα λίμνην ἢ Νεκρὴν θαλάσσαν παρὰ τὴν Μεσόγειον· αὕτη εἶνε περιμεγίστη διὰ τὴν ἐπὶ βραχέας τινὸς σήραγγος τῆς γῆς θείαν τῆς ἔχουσας ἐπιφάνειαν 400 μ. κατὰ τῆς ὠκεανείου ἐπιφανείας, λέγεται καὶ Σοδομικὴ διότι ὑπ' αὐτὴν κείνται αἱ καταποντισθεῖσαι πόλεις Σόδομα καὶ Γόμορα.

Κλίμα. Ἡ Ἀσία ὥς ἐκ τῆς μεγάλης· αὕτη ἐκτάσεως ἔχει διάφορα κλίματα. Καὶ εἰς μὲν τὴν Τουνδράϊον ζώνην τὸ κλίμα εἶνε κατεψυγμένον· εἰς ἅπαντας δὲ τὴν Σιβηρίαν ψυχρότατον—ἐπὶ τοῦ Κεντρικοῦ ὕψιπδου ὁρμυ καὶ ξηρόν.—Ἐν τῇ Ἰνδοστάν, Ἰνδοκινᾷ καὶ Ἀραβίᾳ εἶνε τὸ κλίμα τὸν τροπικὸν χωρῶν—ἐν Σινικῇ καὶ Ἰαπωνίᾳ θερμὸν καὶ ψυχρὸν κατὰ τὰς διαφόρους εποχὰς—καὶ εὐκρατον ἐπὶ τῆς ἀνὰ τὴν Μεσόγειον ἀκτῆς.

Ἐρωτήσεις. 1. Ὀνίσμας τὰς κυριότατας νήσους ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς Μεσογείου εἰς τὴν Ὀχρωτικὴν θαλάσσαν.—2. Πῶς διωρίζεται ἡ διαδοχικὴ σειρά τῶν ὁροσειρῶν, ὅτινα κατέχουσι τὸ κέντρον τῆς Ἀσίας;—3. Ποῖον τὸ κυριώτερον τῶν ὁροσειρῶν τούτων;—4. Διὰ τίς ὁροσειρῶν συνέχεται ΒΑ καὶ διὰ τίς Δ;—5. Ἐπὶ τίνων ὄρεων ἀνάκειται τὸ ὁροπέδιον τοῦ Θιβετί;—6. Τιναὶ αἱ διακλαδίσκει τῶν Ἰμαλαίων πρὸς Α. καὶ ΝΑ;—7. Τιναὶ αἱ πρὸς Δ.—8. Εἰπὲ ἄλλας ὁροσειρὰς ἐν Ἀσίᾳ.—9. Ποῖα εἶνε αἱ κυριώτεραι λίμναι καὶ τὰ διάφορα κλίματά αὐτῶν;—10. Ποῖα εἶνε οἱ κυριώτεροι ποταμοὶ τῆς Ἀσίας;

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Ἡ Ἀσία τοπογραφικῶς διαιρεῖται ἐν 4 τμήματι.

1) Εἰς τὴν Ἀνακτὴν Ἀσίαν περιλαμβάνουσιν τὴν Ἀσιατικὴν Τουρ-

κίαν, τὴν Ἀραβίαν, τὴν Περσίαν, τὸ Ἀφγανιστάν, τὸ Βελουτχιστάν, τὸ Τουρκιστάν, τὴν Βουχάραν καὶ Χιβάν.

2) Εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἀσίαν, περιλαμβάνουσιν τὴν Ἰαπωνίαν, τὴν Σινικήν, καὶ τὴν Κορέαν.

8) Εἰς τὴν Μεσημβριανήν Ἀσίαν περιλαμβάνουσιν τὴν Ἰνδοκίην καὶ τὴν Ἰνδοκίην.

4) Εἰς τὴν Βόρειαν Ἀσίαν περιλαμβάνουσιν τὴν Ἀσιατικὴν Ρωσίαν.

I. ΔΥΤΙΚΗ ΑΣΙΑ

ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

*Εκπαισ. 1,882,278 τετ. χιλ.

Πληθυσμός. 17,500,000 κατ.

Διαίρεσις τῆς χώρας. Ἡ

Ἀσιατικὴ Τουρκία διαίρεται τοπογραφικῶς: 1) Εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, 2) Εἰς τὴν ὀρεινὴν χώραν τῆς Ἐρζερούμης. 3) Εἰς τὴν χώραν τῆς Διαρβείκης. 4) Εἰς τὴν Συρίαν μετὰ τῆς Παλαιστίνης, 5) Εἰς τὴν Μεσοποταμίαν. 6) Εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς Ἀραβίης τουρκικοὺς νομούς.

287. Φυσικὴ ἀποψις

Ἡ Μ. Ἀσία ἀποτελεῖ ὁροπέδιον 1300 μέτρ. ὕψους διασχίζμενον ἀπὸ κοιλάδων διευθυμένων πρὸς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἐνθα αἱ ἀκταὶ εἰνε ἀπόκρημνοι.

Κόλλιοι. Ὁ Ἀσιακὸς, ὁ Ἀδριατικὸς, ὁ Ἐρμαϊκὸς (κόλ. τῆς Σμύρνης), ὁ Καδρὸς, ὁ Ἰσκιός, ὁ Κεραμεϊκός, ὁ τῆς Ἀνταλείας, ὁ Ἰσκιός (Ἀλεξανδρῆταις) πλησίον τῶν ὁποίων ὁ Μείγας Ἀλέξανδρος ἐνίκησε τῷ 333 π.Χ. τὸν Δαρεῖον καὶ ἄλλοι.

Χερσόνηδοι. Αἱ κυριώτεραι εἰνε ἡ Κυκλαρὴ ἐν τῇ Προποντίδι, ἡ Ἐρυνθραία ἀπέναντι τῆς Χίου καὶ ἡ τῆς Ἀλικαρνασσὸς καὶ Κιτίου ἐκτείνωται ἐπὶ τῆς Κω.

Νῆσοι. Αἱ σημαντικώτεροι εἰνε ἡ Προκόννησος, ἡ Λήμνος, ἡ Λέσβος, ἡ Χίος, τὰ Ψαρά, ἡ Ἰκαρος, ἡ Λέρος, ἡ Κάλυμνος, ἡ Πάρος, ἡ Κως, ἡ Ρόδος, ἡ Κάρπαθος, ἡ Σάμος, ἡ Σάμη, ἡ Νίσυρος καὶ ἡ Κύπρος.

***Ακρωτήρια.** Ἡ Σμύρνη, καὶ ἄλλα ἐν τῇ Εὐξείνῳ Πόντῳ, τὸ Σι-

γιοιον παρὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ Ἑλληνισπύτου, ἡ Μυκάλη, ὁ Κρῶς ἐν τῷ Αἰγαίῳ πέλαγος, τὸ Ἀνεμόλιον, ἡ Ἰερά Ἀκρὰ, τὸ Ζεφύριον καὶ ἡ Σαρπηδὸν πρὸς Ν.

Πορθοῖ. Ὁ τοῦ Βοσπόρου, ὁ τοῦ Ἑλλήσποντου καὶ ἄλλοι.

***Ορη.** Τὸ Ἀραράτ (5,171 μ.) ἐν Ἀρμενίᾳ, τὸ ὁποῖον εἰνε ἡρῶνται ἐξοδόμενον, ὁ Ταῦρος (3,477 μ.) ὅστις κάμπτεται πρὸς τὰ ΒΑ. καὶ σχηματίζει τὴν ὁροστοιχίαν τοῦ Ἀνταίρου (3,570 μ.) κειμένην μετὰ τοῦ τὸν κοιλάδων τοῦ Σάου καὶ τοῦ Ἄλως ποτ. τὸ Ἀγαῖον (4000 μ.) χιονοσικιπές. Ὁ Ἀλβανός (3,060 μ.) καὶ ὁ Ἀντιλίβανος, δύο παρὰλλοι ὁροστοιχίαι διασχίζουσιν τὴν Συρίαν, Φοινικίαν καὶ Παλαιστίνην, τὸ Θαβὺρ ἐπιστῶνον διὰ τὴν μεταμορφώσιν τῶν Σωτήρων, ὁ Ὀλύμπος, ἡ Ἰδὴ, τὸ Σινλὸν, ὁ Τιμῶς ἐκτείνωμενα ἐν τῇ Δ. πλευρᾷ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἄλλα.

***Ερωτήσεις.** 1. Εἰς πόσας χώρας διαίρεται ἡ Δ. Ἀσία;—2. Ποιοὶ εἰνε οἱ κυριώτεροι κόλποι τῆς Δ. Ἀσίας;—3. Εἰπὲ μίαν χερσόνησον ἐν τῇ Προποντίδι, μίαν ἀπέναντι τῆς Χίου καὶ δύο ἐκτείνωται ἐπὶ τῆς Κω. —4. Ποία ἀποκρίματα ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Εὐξείνῳ πόντῳ, ποία ἐν τῷ Αἰγαίῳ πέλαγος;—5. Εἰπὲ δύο πορθμοὺς ἐν τῇ Δ. Ἀσίᾳ. —6. Ποιοὶ εἰνε οἱ ὑψηλότεροι τῶν ὄρων τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας;—7. Ποία ὁροστοιχία σχηματίζεται διὰ τοῦ Ταύρου καὶ μετὰ τίνων κοιλάδων εὐρίσκειται αὕτη;—8. Εἰπὲ δύο ὁροστοιχίας διασχίζουσιν τὴν Συρίαν, Φοινικίαν καὶ Παλαιστίνην. —9. Διατὶ τὸ ὄρος Ὁζμὺρ ἀναέρεται ἐν τῇ Ἀσίᾳ. —10. Εἰπὲ τίς ποταμὸς ἐκτείνωμενα ἐν τῇ Δ. πλευρᾷ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ποταμοί. Ὁ Εὐφράτης (2,775 χιλόμε.) καὶ ὁ Τίγρης (1,870 χιλόμε.) εἰνετες διαρρέουσιν τὴν Μεσοποταμίαν καὶ ἐνδύμενον παρὰ τὴν Κούρναν πλησίον τῆς Ἀρχαίας Κτησιφώντος καὶ Σιευκαίας ἀποτελοῦσι τὸν σύρρον Σάτ-ἐλ-Ἀράβ (Πασιφύτιον) ἐκβάλλοντα εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. Ὁ Ἰρῆς, ὁ Ἄλως καὶ ὁ Σαγγάριος ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Εὐξείνῳ Πόντῳ. Ὁ Μάκιστος καὶ ὁ Γράνκος ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Προποντίδα: ὁ Σάμανδρος εἰς τὴν Ἑλλήσποντον, ὁ Ἐρμος μετὰ τοῦ παραποτάμου αὐτοῦ Πακτωῖος εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης, ὁ Μαλανδρος εἰς τὸ Αἰγαῖον ΝΑ τῆς Σάμου, ὁ Εὐφράτης εἰς τὸ Παμφύλιον πέλαγος ὁ Κῶδρος καὶ ὁ Σάρος

εἰς τὸ Κιλικίον πέλ. ὁ Ἰορδάνης περὶ τὸν Ἀντιλίβανον καὶ χυρόμενος εἰς τὴν Νεκρὰν θάλασσαν.

Λίμναι. Ἡ Βάνη (λίμνη) ἐν Καρδουλίᾳ, ἡ Ἀσφαλίτις ἡ Νεκρὰ θάλασσα ἐν Συρίᾳ, ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς ὁποίας ἐκβάλλει θάλασσα. Ἡ Τιβερίας (Γεννησαρέτ) ἐν Παλαιστίνῃ. Ἡ Τάτα καὶ ἄλλαι.

***Ιστορ. σημ.** Ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀραράτ ἐστὶν ἡ κηδὼν τοῦ Νῶε. — Εἰς τὴν Φυρὰ ὕδατα τοῦ Κῶδρος λουθεῖς ᾤφθησαν ὁ Μείγας Ἀλέξανδρος — Παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐφράτου ὁ Κίμων τῷ 465 π. Χ. ἐνίκησε τοὺς Πέρσας κατὰ τὴν ἄνδρα — Πλησίον τοῦ Σαγγαρίου ποταμοῦ ἐκτείνετο ἡ πόλις Ἰόρδαν ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐπυλάσσετο ὁρμὰς ταύτης: τὸν Συρὸν συνέεισε μετὰ τοῦ ρομῶ ὁμοῦς αἱ ροιοὶ κρηναὶ οὗτοι περὶ πλεγμαῖν ὥστε οὗτε ἀρχὴ οὗτε τέλος αὐτοῦ ἐκτείνετο: ἀρχαῖος δὲ χρημῆς ἔδεικεν διὰ τὸ ὅπως τοῦτον τὸν Γερσίον δεσμεῖν ἔβλεπε ἀπὸ τῆς Ἀσίας: ὁ Μείγας Ἀλέξανδρος, ἀπὸ μάτην προσεπάθη νὰ τὸν λῶσθαι, ἐκέλευεν αὐτὸν διὰ τῆς σφύρας του. — Ἐν τῇ θίσει τῆς Ἀραλίτιδος λίμνης ἐκτείνετο κατὰ τὴν Ἰερὰν Γραφίαν τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορα. — Ἐν τῇ Ἰορδάνῃ ἐπαύθη ὁ Κύριος: ἡμῶν ὑπὸ τοῦ Προφῆτου. — Τὸ πάλαι ἡ Μικρὰ Ἀσία διαιρετο εἰς 14 χώρας τὰς ἑξῆς: Πόντος, Ἀσια, Λαυδιαν καὶ Βιθυνίαν πρὸς Β. Καρία, Λυκαονίαν καὶ Μυσίαν πρὸς Δ. Λυκίαν, Παμφυλίαν καὶ Κιλικίαν πρὸς Ν. Πισιδίαν, Λυκαονίαν, Φρυγίαν, Παλίστιαν καὶ Καππαδοκίαν νοτιοανατολικά. — Ἐν τῇ Δυτικῇ ἀκτὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πρὸς Β. ὑπάρχον αἱ Αἰολικαὶ ἀποικίαι, ἐν τῇ μέσῃ αἱ Ἰωνικαὶ καὶ πρὸς Ν. αἱ Δωρικαὶ ἀποικίαι.

***Ερωτήσεις.** 1. Ὑπὸ τίνων ποταμῶν διαίρεται ἡ Μεσοποταμία;—2. Ὑπὸ τίνων ποταμῶν ἀποτελεῖται ὁ Πασιφύτιος καὶ ποῦ οὗτος ἐκβάλλει;—Εἰπὲ τρεῖς ποταμοὺς ἐκβάλλονται εἰς τὸν Εὐξείνῳ πόντῳ, δύο εἰς τὴν Προποντίδα, ἓνα εἰς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ ἓνα εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης. —4. Ποῦ ἐκτείνετο ὁ Μαλανδρος ποταμὸς;—5. Εἰπὲ ἓνα ποταμὸν ἐκβάλλοντα εἰς τὸ Παμφύλιον πέλαγος καὶ ἑτέρον εἰς τὸ Κιλικίον πέλαγος. —6. Ποῦ ποταμὸς περλάει ἐκ τοῦ Ἀντιλίβανου. —7. Εἰπὲ μίαν λίμνην ἐν τῇ Καρδουλίᾳ. —8. Ἐκ τοῦ πυθμένος τίνος λίμνης ἐκβάλλει θάλασσα;—9. Ποῦ κατεῖχε τὴν Τιβερίαν λίμνη καὶ πῶς ἐλάττω αὕτη κατεῖχε;—10. Εἰπὲ τίνος ὄρους ἐστὶν ἡ κηδὼν τοῦ Νῶε. —11. Τί συνέβη παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ;—12. Ποῦ ἐκτείνετο τὸ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορα;

288. Διοικητικὴ Διαίρεσις.

Ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία διαίρεται εἰς 22 νομούς (βιλαέτια) καὶ εἰς 6 διοικητικὰς.

Νομοί. 1) Αἰγαίου πέλαγος, 2) Ἀϊνὸν, 3) Πρόσσης, 4) Κατταγώνος, 5) Τραπεζούντος, 6) Σεβασταίας, 7) Ἀγκυρᾶς, 8) Ἰκονίου, 9) Ἀδαῶν, 10) Μαχμουρέτ-Ουλ-αζίζ, 11) Ἐρζερούμης, 12) Βάν, 13) Βιτίκας, 14) Διαρβείκης, 15) Χαλεπίου, 16)

Μοσούλης, 17) Βαζδάτης, 18) Βασόρας, 19) Βορητού, 20) Συρίας 21) Χεζζάζ 22) Υεμένης.

Διοικήσεις. 1) Χρυσόπολεως, υπαγομένης εις τὸν νομόν Κωνσταντινουπόλεως. 2) Νικομηδείας, 3) Ελληνισπότου (Βίγας), 4) Ζάρας, 5) Ίερωσζαλήμ, 6) ἡ προνομιοῦχος τοῦ Λιβάνου.

1) Νομός τοῦ Ἀΐγαίου Πελάγους. Οὗτος ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἐν τῷ Ἀΐγαίῳ πελάγει νήσων καὶ διήρτηται εἰς τέσσαρας ἐνοικήσεις. (Λήνου, Μυτιλήνης, Χίου καὶ Ρόδου). Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ εἶνε ἡ Ρόδος (1,460 τετρ. χιλ., 35 χιλ. κ.) εὐφροδότες νήσος ἔχουσα ἐξαιρετον κλίμα καὶ δύο ἀσημέντους λιμένας. Ἡ Ρόδος εἶνε ἔδρα Μητροπολίτου.

Χίος (827 τετρ. χιλ. καὶ 68 χ.κ.) Νήσος εὐφροδότες παράγουσα ἐσπεριδοῖδ, μαστίχαν, ἀμύγδαλα καὶ ἑλαιον καὶ ἔχουσα λαμπρότατον καὶ εὐρύχωρον λιμένα. Ἡ Χίος ὑπάκειται εἰς σεισμούς ὑφ' ὧν πολλάκις κατεστράφη. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶνε φιλοπρόδοι, εὐφροεστατοὶ καὶ φιλόμουσοι διατηροῦντες λαμπρὰ ἐκπαιδευτήρια, ἐλλ. γυμνάσιον, νοσοκομεῖον καὶ βιβλιοθήκην.

Λέσβος (1750 τετρ. χιλ. καὶ 120 χ.κ.) εὐφορος καὶ πλουσία. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε ἡ Μυτιλήνη (ἔδρα Μητροπολίτου, 25 χ. κ.) ἔχουσα δύο λιμένας, ὥραϊν φυσικὴν ἀποψιν καὶ λαμπράς οἰκοδομὰς, ἐν αἷς διατρέπει τὸ Ἑλλήν. Γυμνάσιον.

Ἰμβρος (254 τετρ. χιλ. 10 χ.κ.) ἀνέκτονα τοπογραφικῶς εἰς τὴν Θρακικὴν χερσόνησον. **Λήμνος** (476 τετρ. χιλ. 23 χ.κ.) ἡ μεγαλύτερη τῶν Σποράδων νήσων διατηροῦσα λαμπρὰ Ἑλλήν. ἐκπαιδευτήρια. Ἡ νήσος αὐτὴ εἶχε τὸ πάλαι πολλὰ ἡφαίστεια ἐξεδόμενα σήμερον, δι' ὃ καὶ ἐμυθολογεῖτο ὅτι ἐν αὐτῇ εἶχεν Ὁμήριος τὰ ἐργαστήρια τοῦ Τένεδος (41 τετρ. χιλ. 6 χιλ. κ.) κειμένη ἀπέναντι τῆς ἀρχαίας Τροίας.

Ικαρία (267 τετρ. χιλ. καὶ 6 χ.κ.) νήσος ἀσπρώδης παράγουσα ξυλάνθηρα.

Πάμος (40 τετρ. χιλ. καὶ 5 χ.κ.) νήσος πετρώδης ἐν ἣ ὑπάρχει ἡ Μονὴ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ἐ-

χουσα περιώνυμον βιβλιοθήκην χειρογράφων.

Λέρος (49 τετρ. χιλ. καὶ 5 χ.κ.) ἔδρα Μητροπολίτου.

Κῶς (286 τετρ. χιλ. καὶ 10 χ.κ.) νήσος εὐφορος, κατάρτος ὑπὸ ἀμπελώνων καὶ ἐσπεριδοειδῶν, ἐν αὐτῇ ἔδρευε Μητροπολίτης.

Νίσσρος ἔχουσα ἱαματικὰ λουτρά καὶ μικρὸν ἡφαίστειον ἐν ἐνεργείᾳ.

Σάμος (69 τετρ. χιλ. καὶ 19 χιλ. κατ.) καὶ **Κάλυμνος** (109 τετρ. χιλ. καὶ 18 χιλ. κατ.) νήσοι βραχυδαεῖς ἔχουσαι καλὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ πλοῦσι ἐν ἐμπορίῳ σπύργων ἐνεργοῦμένων εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Εὐρώπης.

Ἀστυάλεια, Κάραθος, Κάσος, Καστελόρριζον κατοικοῦμεναι ἄπασαι ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ αἱ πλείους τούτων προνομιοῦχοι.

Πρὸς τὸ ΒΔ. τῆς Χίου κείνται τὰ **Παρά** νήσος ἐνδοξος ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

ΝΑ. τῆς Χίου κείται ἡ νήσος **Σάμος** ὑποτελής τῇ Τουρκίᾳ ἡγεμονία ἔχουσα ἔκτατον 468 τετρ. χιλ. καὶ πληθυσμὸν 53 χιλ. κ. Εἶνε αὐτοδιοικήτης διοικουμένη ὑπὸ Χριστιανοῦ ἡγεμόνος καὶ ὠρισμένου φόρον τελοῦσας τῷ Σουλτάνῳ. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε **Βαθὴ** ἔδρα τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῶν ἀρχῶν ἔχουσα ἐλλήν. γυμνάσιον. Ἡ Σάμος εἶνε νήσος εὐφροδότες παράγουσα σταφίδας, οἶνον, ἑλαιον κλπ. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶνε δραστήριοι, νοήμονες καὶ φιλόμουσοι διατηροῦντες πλείστα λαμπρὰ ἐκπαιδευτήρια.

Ἡ Σάμος ἔχει ἰδίαν σημαίν καὶ ἁμαξίαν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν.

Ἰστορ. **Σμρ** Ἐν Ρόδῳ ὑπῆρχεν ὅλως μέγιστος ἀνδρίας πενήντονα πύγων ὅφως κατακαυσθεῖς δι' οὐρεῖλόν του ὑπὸ τοῦ Χέρητος καὶ ἰσχυμένους ἐπὶ τῆς εἰσόδου τοῦ λιμένος (κολοσσὸς τῆς Ρόδου) ὁ ἀνδρίας οὗτος ἴσθ ἐν ἐκ τῶν 7 θαυμάτων τοῦ κόσμου καὶ κατεῖπεν ὅταν οὐρανοῦ τῶν 224 π. Χ.—Τὰ **Παρά** εἶνε ἡ πατὴρ τοῦ Κανάρη.—Ἡ **Λέσβος** εἶνε πατὴρ τοῦ Πητακού, τοῦ Θεοφράστου, τοῦ Ἀρίστων, τοῦ Ἀλκαίου καὶ τῆς ποιητρίας Σαπφούς.—Ἡ **Κῶς** εἶνε πατὴρ τοῦ ἱατροῦ τῆς ἀρχαίας τοῦ Ἰπποκράτους.—Ἡ **Σάμος** ἐκτελεῖται ἐκ πλείων ἐκ πατρὸς τοῦ Νηρίου τοῦ εὐεστειμένου μεταὶ τῶν εἰς Τροίαν ἐκστρατεύσαντων βασιλέων.

2) Νομός Ἀϊδινίου (54000 τετρ. χιλ. 1,396,500 κ.) Ὁ νομὸς οὗτος βρεγόμενος ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου διήρτηται εἰς 5 διοικήσεις (Σμύρνη, Μυνησία, Ἀϊδινίον, Μαντεῖα καὶ Δε-

νιζλί). Κυριώτεροι αὐτοῦ πόλεις εἶνε: **Σμύρνη** (230 χ. κατ.), ἡ μέγιστη πόλις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας ἔχουσα ἀκμαῖον ἐμπόριον καὶ ἀκμαῖαν βιομηχανίαν, κόλπον γραφικὸν, λιμένα ἀσφαλῆ, ἀποψιν φυσικὴν ἐξαιρετον, λαμπρὰ πρόσταξιν, περικαλλεῖς οἰκοδομὰς, τὴν περιώνυμον προνομίαν καὶ δύο σιδηροδρόμους, δι' ὧν συνδέεται πρὸς πολλὰ μέρη τοῦ ἐσωτερικοῦ. Παράγει ἐξαιρετὰ καὶ περιζήτητα σῦκα καὶ ἀγίγερτον ὠραῖον σταφυλήν. Οἱ πλείους τῶν κατοίκων αὐτῆς Ἑλληνικῆς καταγωγῆς φημύονται ἐπὶ τῇ φιλομουσίᾳ καὶ τῇ φιλοεὐνίᾳ αὐτῶν, διατηροῦνται ἀξιόλογα ἐκπαιδευτήρια, ἐλληνικὸν γυμνάσιον, τὸ περιώνυμον τῆς ἀνατολῆς Ἑλλήν. νοσοκομεῖον καὶ διάφορα φιλοanthρωπικὰ καταστήματα.

Παλαιὰ καὶ Νέα Φώκαια ἔχουσαι ἀλατοπηγὰ καὶ διατηροῦσαι καλὴς κατηρημένης σχολεῖα. **Κλαζομεναί** (Βουρλά) 24 χ. κ. **Κοῖρη** (Τοσμέες) (15 χιλ. κατ.) **Ἀγιά-Σουλταῖα** χωρίον ἐπὶ τῶν ἐρείπειν τῆς ἀρχαίας Ἐφέσου ἐν ἣ ἐκρήρυξεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος τὸ εὐαγγέλιον τῷ 55 μ. Χ. **Κοῦς-Ἀδασι** (Νέα Ἐφεσος) 8 χ. κ. εἰς ὧν 3 χιλ. Ἑλλήνων. **Θεῖρα** (21 χ.κ.) ἔχουσα μικρὰν βιομηχανίαν καὶ συγκοινωνοῦσα μετὰ τῆς Σμύρνης σιδηροδρόμους. **Βαϊνδῆριον**, ΒΔ. τῶν Θεσιῶν (12 χ. κ.) πόλις ἐμπορικῇ.

Ὁδεμίστιον (16 χ. κ.) ἐν ταῖς ὑπορείαις τοῦ Τριώλου πόλις ἐμπορικῇ. **Φιλαδέλφεια** (Ἀλάχ-Σεγίρ) 30 χ. κ. συνδεομένη διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς Σμύρνης. **Περγαμος** (23 χ. κ.) ὡς αἱ ἡμέτεροι ὁβηδοῖς διατηροῦντες λαμπρὰ σχολεῖα. **Ἀκ-Χισὰρ** (Θυάτειρα) κοινὸς Ἀζάρι (20 χ. κ.) συνδεόμενος σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς Σμύρνης.

Λενιζλί (15 χ. κ.) ἐπὶ τοῦ εἰς Διενὸν ἔχοντος σιδηροδρόμου. **Μαγνησία** (50 χ. κ.) πόλις ἐμπορικῇ συνδεομένη διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς Σμύρνης. **Ἀιδινίον** (Τράλλεις) εἰς ὧν κατήγετο ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἀγίας Σοφίας Ἀνθίμιος 32 χιλ. κ. **Ἀλικαρνασσός** (Βουδρούμι) 4 χ. κ. πατὴρ τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας Ἡρόδοτου. **Μάκρη** ἔχουσα φυσικὸν λιμένα καὶ **Λαβρίον** εἰς ἀπόστασιν ὠραίαν πρὸς Ν. τῆς Μάκρης.

3) **Νομός Προύσης.** (73,800 τετρ. χιλ. 1,627,000 κατ.) Ουτός έκτισται πρὸς Β. τοῦ νομοῦ Ἀφόνιου διήρξεται εἰς 5 διοικήσεις (Προύσης, Ἐργοπούλ, Κισουάχι, Καρ-χισάρ σαρλί, καὶ Κκ καὶ.) Κυριώτεροι αὐτοῦ πόλεις εἰνε *Προύσα* (75 χιλ. κ. ὦν 5 χιλ. χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι) πόλεις μεσόγειας, συνδυασμένη αἰ-δηροδρομικῇ· μετὰ τῶν Μουδανίων καὶ ἔχουσα βιομηχανίαν μετὰξὺ καὶ τα-πήτων. Ἡ Προύσα ἀπὸ τοῦ 1326 ἐξαρτάσκει πρωτεύουσα τῆς Ὀθωμ. αυτοκρατορίας. Ἐπίκεινται αὐτῇ· εἰνε ἡ *Κίος* (Γκεμλί) ἐν τῇ Προποντίδι, ἔδρα τοῦ Μητ. οὐλοῦτο Νικαίας καὶ Μου-δανία (10 χ. κ.) ἐπὶ ἡμωμένου ὄρε-μου. *Πάνορως* (16 χ. κ.) εὐλίμενος καὶ ἐμπορικῇ. *Ἀράκχ* (9 χ. κ.) ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Κυζίκου. *Κιουτάχεια* (30 χ. κ.) ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανία. *Νικαία* (Ἰσνίκ) 6 χ. κ. παρὰ τὴν Ἀσκανίαν λίμνην. *Ἐσά-σεχη* (Δορύλιαν) 6 χ. κ. κεντρικὴ ἀποσταθμὸς τοῦ ἀπὸ Ἀγυρας εἰς Κων-σταντινουπόλιν αἰσηροδρόμου. *Ανιέρ* (Κελανίκαι) ἔθνα καταλήγει· ἀπὸ Σμύρνης διὰ τοῦ Ἀϊδίνου αἰσηροδρό-μου. *Βαλουκεσέρ* (25 χ. κ.) βιομη-χανος καὶ ἐμπορικῇ. *Κυδωνία* (Ἀϊ-βαλί) 30 χ. κ. πόλις διενεργούσα ἀνι-μακιστῶν ἐμπόριον καὶ διατηροῦσα Ἑλλήν. Γυμνάσιον. *Ἀδραμύτιον* (18 χ. κ.) διενεργούσα ἐμπόριον ἐλαίου, σάπωνος καὶ βόμβικου. *Καραχισάρ* (45 χ. κ.) ἐμπορικὴ πόλις ἐξάγουσα ὄπιν. *Κόζικος* παρὰ τὴν Προποντίδα.

Ἰστ. σημ. Πρὸς Α. τῆς Σμύρνης ἔστι τοῦς πρὸς τοῦ Τμήνου καὶ ἐπὶ τοῦ Πακωλοῦ ποταμοῦ τοῦ ῥέοντος κατὰ τὴν μυθολογίαν χρυσόν, κείται τὰ ῥέματα τῶν ὀρεινῶν Σάρδαν τῆς πρωτεύου-σας τοῦ Κρόνου. Ἐν Ἐρίστῃ ὑπῆρχεν ὁ περ-καλλῆς· ναὸς τῆς Ἀρεμίδος, ἐν κατεκκισμένῳ ἡ Πρὸς-ἄνω τῆς 350' ἐν αὐτῇ συνεκροτήθη καὶ ἡ Ἰ' Οἰκουμένη Σύνοδος. Ἐν Περσῶν κατε-σκευασμένο ἐκ ὀρέματος ὁ περμαγνὸς χάρτης ἡ περμαγνὴ καὶ ὑπῆρχε λαμπρὰ βιβλιοθήκη. Πιστοῖν τῶν ἐκδοτῶν τοῦ Μαϊνάρου ἔκειτο ὅλως ἡ Μίλητος, μεγάλη ἑλληνικὴ ἀποικία καὶ πατρὶς τοῦ πρὸς τοῦ Ὀμήρου. Ἡ Νικαία ἐκτισμένη ἐδρα τῶν Βυζαντινῶν αυτοκρατό-ρων ἀπὸ τοῦ 1204—1261 μ.Χ. καὶ ἐν αὐτῇ ἐγένοντο ἡ Α' τῆς 325 καὶ ἡ Ζ' τῆς 787 οἰκου-μενικαὶ σύνοδοι.

4) **Νομός Καστανίων.** (49 700 τετρ. χιλμ. 1,019,000 κατ.) *Καστανίων* (27 χ. κ.) ἔχουσα ὡς ἐπί-κεινται τὴν Τριεμπλιν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου. *Σινώπη* παρὰ τοὺς (14 χ. κ.) λιμὴν

σπουδαϊστάτος. *Ποντοφάκεια* (Ἐ-ρέγγι) ἐπίσημος διὰ τὰ ἀνθρακωρυ-χεῖα τῆς. *Γάγγραι* (Κάνγαρι) 16 χ. κ. *Ζαφράμπουλις* (Θωδωροπούλις) 10 χ. κ. ἐμπορικὴ πόλις. *Μπόλον* (Κλυ-διανὸν) 20 χ. κ. ἐν εὐρωπαικῇ πενίδει. *Μουδουρλὸν* ἐπὶ ὁρεπεῖον ἔχουσα πολλὰς θέρας.

5) **Νομός Τραπεζοῦντος.** (30,700 τετρ. χιλμ. 1,048,000 κ.) Ὁ νομός οὗτος κείμενος παρὰ τὸν Ὑξείνον Πόντον διακρίεται εἰς τέσ-σας· διοικήσεις (Τζάνι, Τραπεζοῦν-τος, Λαζιάν, Γκιουμούς-χανέ). Κυ-ριώτεροι πόλεις. *Τραπεζοῦς* (50 χ. κ.) ἔλτος πρωτεύουσα τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας (1204—1461) νῦν ἡ σπουδαϊστάτος λιμὴν ἐν τῇ Εὐξείνῳ καὶ ἔδρα Μητροπολίτου. Οἱ ὀρθόδοξοι ἀποτελοῦντες τὸ 1/3 περίπου τοῦ πλη-θυσμοῦ διατηροῦσι ἀκριβοῦς σχολ-εῖα καὶ ἑλλ. γυμνάσιον. *Πάρρα* (18 χ. κ.) ἐξάγουσα καπνόν. *Ἀμωσός* (Σαρ-φούς) 20 χ. κ. παρὰ τοὺς καὶ ἐμπο-ρικὴ παράγουσα ἐξάγειται καπνόν καὶ χρυσιμένους ὡς ἐπίκεινται τῆς Ἀμα-σίας, Κασκαρείας, Σεβαστείας· καὶ ἔλτος· οἱ ὀρθόδοξοι (6 χιλ. περίπου) διατηροῦσι λαμπρὰ σχολεῖα. Ὁρθὸν (Κοῦσωρ) λιμὴν ἀρχικιστῶν, ἔδρα Μητροπολίτου καὶ κέντρον ἐμπορίου ὀρυζῆς. *Κερασσοῦς* (Φαρνάκι) 14 χ. κ. ὦν τὸ 1/3 ὀρθόδοξοι διατηροῦντες καλὰ σχολεῖα. *Ἀγυρόπολις* (Γκιου-μούς-Χανέ) ἔχουσα μεταλλεῖα ἀργύ-ρου.

6) **Νομός Σεβαστείας.** (62, 800 τετρ. χιλμ. 1,086,000 κατ.) Ὁ νομός οὗτος κείμενος πρὸς Ν. τοῦ νομοῦ Καπταγνίου διακρίεται εἰς 4 διοικήσεις. (Καχισάρ-Σαρλί, Τοκα-τίον, Ἀμωσείας, Σεβαστείας). Κυ-ριώτεροι πόλεις εἰνε· *Σεβαστεία* (50 χ. κ. ὦν 4 χιλ. ὀρθόδοξοι) ἐπὶ τοῦ Ἄλως. *Τοκάτι* (35 χ. κ.) ἐν μέσῳ βελτίας κοιλάδος ἔχουσα χαλκωρυχεῖα. *Ἀμωσεία* (40 χ. κ. ὦν 1200 μόνον ὀρθόδοξοι) πόλις ἀρχικιστῶν κειμένη ἐν μέσῳ ὀρυζῶν· ἡς ὑπέρκεινται καταπληκτικὸν βράχον. *Μεζεφοῖν* ἡ Μαρσολί (22 χ. κ.) πατρίς τῆς Ἀγ. Βαρβάρας.

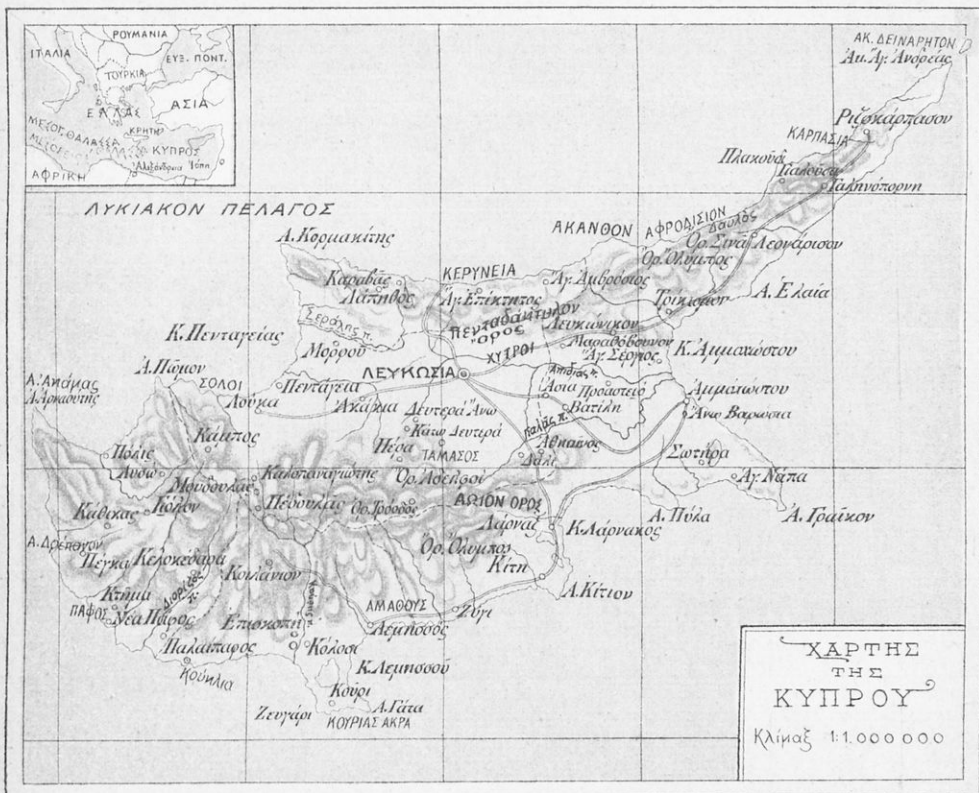
7) **Νομός Ἀγκύρας.** (67, 500 τετρ. χιλμ. 895 χιλ. κατ.) Ὁ νομός οὗτος κείμενος ἐν τῇ κέντρῳ τῆς

Μικρᾷ Ἀσίᾳ διακρίεται εἰς 4 διοι-κήσεις. (Ἀγκύρας, Κισεχέρ, Κασκα-ρείας, Ὑσγάτης). Κυριώτεροι πόλεις εἰνε ἡ Ἀγκυρα (47 χ. κ.) ὀνομαστὴ διὰ τὸ λεπτὸν ἔριον τῶν αἰγῶν τῆς· οἱ ἐν αὐτῇ ὀρθόδοξοι τετρακισχίλιον περίπου διατηροῦσι καλὰ σχολεῖα. *Κισεχέρ* (9 χ. κ.) ἔχουσα βιομη-χανίαν ταπήτων. *Ὑσγάτη* (16 χ. κ.). *Κασορεία* (72 χ. κ.) διατη-ροῦσα λαμπρὰ ἐκπαιδευτικὴν οὐσα ἔδρα Μητροπολίτου· ἐν αὐτῇ κατασκευάζονται ἀλίπαστα κρέατα (παστουμάκι). *Ἰνδὲ-σὺ* (12 χ. κ.) ΝΔ. τῆς Κασκαρείας ἔχουσα καλὰ σχολεῖα.

8) **Νομός Ἰκονίου.** (102,800 τετρ. χιλμ. 1,088,000 κατ.) Ὁ νο-μός οὗτος βρέχεται πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης· καὶ διακρίεται εἰς τρεῖς διοικήσεις (Ἰκόνιον, Νιγόν, Βουρδουρίον, Χαμίτ-Ἀδάτ καὶ Ἀτ-ταλεια). Κυριώτεροι πόλεις· Ἰκόν-ιον ἔδρα Μητροπολίτου παράγουσα ἄφθονον δημητριακούς· καρπούς καὶ ἔχουσα ἐρεῖται τῶν παλαιῶν ἀνα-κτορῶν τῶν Σελδουκιδῶν. *Σπάρτη* (25 χ. κ.) ὦν οἱ 7 χιλ. ὀρθόδοξοι. *Ἀτάλεια* πόλις παρὰ τοὺς, παράγου-σα ἔλτος καὶ δημητριακούς· καρπούς. Ἐκ τῶν 25 χιλ. αὐτῆς· κατ. αἱ 8 χιλ. εἰνε ὀρθόδοξοι. *Ἀκ-σεχέρ* (Τυ-ρίκιον) Ν. τοῦ Ἰκονίου (16 χ. κ.) πόλις διενεργούσα ἐμπόριον ὀπίου καὶ σιτηρῶν. *Νιγόν* Α. τοῦ Ἰκονίου (20 χ. κ. ὦν αἱ 5 χ. ὀρθόδοξοι). *Νεά-πολις* (Νέβ-σεχέρ) 20 χ. κ. ὦν οἱ ἡμίσεις σχεδὸν ὀρθόδοξοι.

9) **Νομός Ἀδανῶν.** (37,200 τετρ. χιλμ. 403,000 κατ.) Ὁ νομός οὗτος κείμενος ΝΑ τῆς Μικρᾷ Ἀσίᾳ διακρίεται εἰς 4 διοικήσεις. (Ἀδάνον, Δζερμπήλ-Βερεκέτ, Κοζάν, Ἰτα-ιτλί). Κυριώτεροι πόλεις. *Ἀδανα* (60 χ. κ.) πόλις ἀρχικὴ παράγουσα βάρβακα καὶ δημητριακούς· καρπούς. *Ταροῦς* (17 χ. κ.) παράγουσα βάρβακα. *Μεσοῖα* (20 χ. κ.) ἐπίκεινται τῶν Ἀδανῶν συνδε-μένη μὲν αὐτῶν διὰ αἰσηροδρόμου· εἰνε νῆα πόλις κατοικουμένη ὑπὸ πολ-λῶν Ἑλλήνων καὶ Εὐρωπαίων ἔχουσα μικρὸν λιμὴνα καὶ διενεργούσα μέγα ἐμπόριον δημητριακῶν, βάρβακος καὶ μετὰξ.

Ἰστορ. σημ. Ἡ Σινώπη ὑπῆρχε καθέδρα

τών βασιλείων του Πόντου και είχε πατρίδα του κυνικού Διγόντους ἀρχάσαντος τῷ 414 π. Χ. Ἡ Ἀρμόδια εἶναι πατρίς τοῦ γεωγράφου Στράβωνος τῷ 99 π. Χ. Ἡ Κασάρεια εἶναι πατρίς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου τῷ 329 μ. Χ. πλυσὶν αὐτῆς ἔκτιστο ἡ Ναυαλκίς, ἡ πατρίς τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἀρχάσαντος τῷ 430 μ. Χ. Ἡ Ταρσός εἶναι πατρίς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

10) **Νομός Ἐρζερούνης.** (51,000 τετρ. χιλ. 57 χιλ. κατ.) Ὁ νομός οὗτος εἶναι ὁ βορειοανατολικώτατος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ διαιρεῖται εἰς τρεῖς ἐπαρχίας (Ἐρζερούμ, Ἐρζεργιάν καὶ Βαγιαζίτ). Κορυφώταται πόλεις: Ἐρζερούμη (Θεοδοσιούπολις) 70,000 κ. Αὕτη εἶναι σταθμὸς ἐμπορικώτατος καὶ κέντρον ἐκμεταλλευτικῆς ἐμπορίας οὗτοι ἀπέχουσι τῶν βορειοκωνσταντινῶν περὶ τὰ 100 χιλ. Μεταξὺ τῶν οἰκισμῶν αὐτῆς διακρίνεται τὸ Ὀλλοῦ-δζαμαί, δυνά-

μενον νὰ περιλάβῃ δεκαχιλιεχίλιους ἀνθρώπους. Βαγιαζίτ πόλις ὀχυρὰ (5 χ. κ.) Ἐρζεργιάν (26 χ. κ.) Βαϊρόνι (10 χ. κ.).

11) **Νομός Βάν.** (40,200 τ. χιλ. 430,000 κατ.). Ὁ νομός οὗτος καίτεται πρὸς Δ. τῶν Περσικῶν συνόρων. Πρωτ. Βάν (37 χ. κ.) πλησίον τῆς ὁμωνύμου λίανης.

12) **Νομός Βίτλις.** (26,800 χ. 400,000 κ.) Πρωτ. Βίτλις 39 χ. κ.

13) **Νομός Μαχμουρέτ-Ὀνλ-Ἀζίζ.** (34,300 τετρ. χιλ. 575,000 κ.) Πρωτ. Χαροῦντ ἔχουσα βιομηχανίαν βυρσῶν καὶ 35 χιλ. κατ.

14) **Νομός Διαρβεκίης.** Πρωτ. Διαρβεκίη (Ἀμίσση) 50 χ. κ. ἐπὶ τοῦ Τιγρῆτος ποταμοῦ παράγουσα ἄφθονον μέταλλον.

15) **Νομός Μοσσοῦλης.** Πρωτ. Μοσσοῦλη (62 χ. κ.) ὀνομαστὴ διὰ τὰ λεπτὰ αὐτῆς ὑφάσματα τῆς μουσουλίνης· πλησίον αὐτῆς κινεῖται τὰ εἰρεπικὰ τῆς ἀρχαίας Νινευί τῆς πρωτευούσης τῶν Ἀσσυρίων, ἐνθα ἡ Ἰωνὰ ἐκπύρεται τοῖς Νινευίταις τὴν μετάνοιαν.

16) **Νομός Βαγδατίου.** Πρωτ. Βαγδατίον (145 χ. κ.) πόλις ἐμπορική. Πλησίον αὐτῆς κινεῖται τὰ εἰρεπικὰ τῆς Σελευκείας καὶ τῆς Κτησιφώντος. Χιλλέ (30 χ. κ.) ἐπὶ τῶν εἰρεπίων τῆς ἀρχαίας Βαβυλώνης. Κέρεβελλα (15 χ. κ.) ΒΔ. τῆς Βαβυλώνης. Ἀμάρα σταθμὸς τῶν ἀγροπλῶν τοῦ Τιγρῆτος καὶ μεγάλῃ ἀγορᾷ τῶν νομοικῶν φυλῶν.

17) **Νομός Βασσόδας.** Πρωτ.

Βάσσα (22 χ. κ.) ἐπὶ τοῦ Τιγγριτος. Ἐν αὐτῇ σταθμεύουσι τὰ διὰ τοῦ Τιγγριτος διερχόμενα ἀντιπλοῖα. Εἰς τὸν Νομόν τῆς Βασιφόρας ὑπάγεται καὶ τὸ Β. τμήμα τῆς Ἀραβικῆς παραλίης, τὸ ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, ὅπερ καλεῖται Ἐλ-Χαοὶ καὶ ἔχει πρωτεύουσάν τὸ Ἐλ-Καλίρ.

Οἱ νομοὶ Διαρβενκέρης, Μοσσούλης, Βαγδάτης καὶ Βασιφόρας ἔχουσιν ἐν ὅλῳ ἔκτασιν 344,700 πετρ. χιλ. καὶ 1,450,000 κατ. καὶ κεντὰν μεταξὺ τῶν ποταμῶν Τιγγριτος καὶ Εὐφράτου ἐπὶ τῆς χώρας, ἥτις ἐκκαλεῖται Μεσοποταμία. Καὶ τὸ μὲν βορρην τῆς χώρας ταύτης καλεῖται Ἐλ-Τεζέρα καὶ εἶνε ὄρεινόν, τὸ δὲ νότιον Ἰράκ Ἀραβί καὶ εἶνε πεδινόν. Ἐν ταῖς χώρας ταύταις ἔκειντο τὸ πάλαι ἡ Βαβυλωνία, ἡ Ἀσσυρία καὶ ἡ Χαλδαία.

Νομὸς Συρίας. (61,700 πετρ. χιλ. 950,000 κ.). Πρωτ. Αρμασῶς (154,000 κ.) ἐξ ὧν πολλοὶ χριστιανοί, πόλις ἐμπορικὴ, ἔδρα τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ἔχουσα βιομηχανίαν ξυφῶν καὶ μεταξέωτῶν χρυσοῦ-φάντων ὑφασμάτων.

19) Νομὸς Βυρσοῦ. (30,500 π. χιλ. 533,600 κατ.). Βυρσοῦς ἔδρα ὑπερπολίτου εὐλίμενος καὶ ἐμπορικὴ (140 χ. κ. ἐξ ὧν πολλοὶ Ἑλληνες). Τρίπολις, Λαοδικαία, ἀμφότεραι παραλίαι πόλεις.

20) Νομὸς Χαλεπίου (78600 π. χ. 996,000 κ.). Πρωτ. Χαλεπίον (Βέροια) ἔχουσα ἀμυκτὸν ἐμπορίον καὶ ἀξιόλογον βιομηχανίαν (127 χ. κ.). Ἀδίατὰ πρὸς Β. τοῦ Χαλεπίου (42 χ. κ.). Μαράς (53 χ. κ.) πόλις βιομηχανίας καὶ ἐμπορίας. Χάμα (πάλαι Ἐπιφανεία 40,000 κ.). Χόρς (πάλαι Ἐμσα 60,000 κ.). Βαλβέκ (Ἡλιούπολις) ἐνθα ὑπῆρχε τὸ πάλαι λαμπρὸν ναὸς τοῦ Ἡλίου. Ἀλεξανδρεττα (Ἀλεξανδρούσα) περὶ τὸν Ἰστικὸν κόλπον ἐξάρχουσα σιτηρᾶ, Σελένικα (Παρία) παραλίως ἐξάρχουσα σιτηρᾶ (25,000 κ.). Ἀντιόχεια (25,000 κ.). Ἀκρά (Πτολεμαΐς). Σάδα (Σιδῶν) καὶ Σοῦρ (Τύρος) ἀπασα παραλίαι καὶ ὑπομαρτὰ πόλεις τῆς Φοινίκης.

Ἱστορ. σημ. Παρὰ τὴν Νινεὺν ἔκειτο τὸ χωρίον Γαυγμήλα καὶ ἡ πόλις Ἀρβήλα, παρ' οὗ ἐνίκηθ' Ἀρταίος ὁ Κοδωμανὸς τῷ 381 π.Χ.

ὅπ' τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. — Ἡ Βαβυλωνία ἡ μαγιστὴ πόλις τοῦ κόσμου ἐν αὐτῇ ὑπῆρχον κρεμαστοὶ κήποι τῆς Σεмираδάδος καὶ ἀπέθανεν ὁ Μίγας Ἀλέξανδρος. Ἡ Ἀντιόχεια εἶνε πατρίς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ εἶχε τὸ πάλαι 700 χ. κ. Ἡ Τύρος κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐκπορθήσας· αὐτὴν μετὰ πεισματώδη ἀγῶνα.

Οἱ νομοὶ Συρίας, Βυρσοῦ, Χαλεπίου καὶ αἱ διοικήσεις Ἱερουσαλὴμ καὶ Λιβάνου κεντῶνται ἐπὶ τῶν χωρίων, αἵτινες καλοῦνται Συρία καὶ Ἐλ-Βέκα (Κοιλία Συρίας) καὶ Συρία μὲν καλεῖται ἡ μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Μεσογείου θαλάσσης ἐκτεινόμενη χώρα, ἐν τῇ ὑπῳία ἡ Φοινίκη καὶ Παλαιστίνη, Ἐλ-Βέκα δὲ ἡ μεταξὺ τῶν ὄρειν Λιβάνου καὶ Ἀντιλίβανου, πρὸς Α. τῆς ὑπῳίας διανοίγεται ἡ Συριακὴ ἑρμηος.

(Περὶ νομῶν Χεδζά καὶ Ἱεμένης ὅρα Τουρκίαν Ἀραβίαν).

ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ

**1) Διοίκησις Ἑλληνοπό-
του** (Βιγζις) 6,800 πετρ. χιλ. 130 χ. κ.) πρωτ. Δαρδανέλια (Τακ-νὰ Καλεσί) (10 χιλ. κατ.) ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου ἔχουσα ἰσχυρὰ φρούρα, σημειὸν στρατηγικῶτατον. Ἀδύμ-κος (10 χιλ. κ.). Βιγζ. Τὴν διοί-κην ταύτην διατρέφουσιν τρεῖς ποτα-μοὶ ὁ Σιμείης, ὁ Σάμακνός καὶ ὁ Σατινείας.

**2—3) Διοικήσεις Χρυσοπό-
λεως καὶ Νικομηδείας** (11,200 πετρ. χιλ. 223 χιλ. κατ.). Σαούταρι (Χρυσόπολις) ἀνήκει εἰς τὸν νομόν Κωνσταντινουπόλεως. Χαλ-κιδών 16 χ. κ.). Νικομήδεια (Ἰστί) 22 χ. κ. συνδεομένη διὰ σιδηροδρό-μου μετὰ τῆς Χρυσόπολεως. Ἀδά-Παζάρ (26 χ. κ.) πόλις ἐμπορίας. Ὀρτάκιον (7 χ. κ.) ὦν 4 χ. ὀρθόδο-ξοι εἰς τὴν κομύπολιν ταύτην ὑπάρ-χουσιν ἀπομυκνίητα μεταξολωστήρια.

4) Διοίκησις Ζάφ (100 χιλ. κ.) Νταϊλ-ιλ-Ζάφ (20 χ. κ.). Πλησίον αὐτῆς κεντῶνται καὶ τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Πηλυμύρας· Ταδιοὺν κόλπον ἐν τῇ ὑπῳίᾳ σφύζονται τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡλίου.

5) Διοίκησις τοῦ Λιβάνου (6,500 πετρ. χιλ. 400 χ. κατ.) Διερ-Ἐλ-Κάμ ἀπέχουσα 5 ὥρας τῆς Βυρσοῦ· αἱ κάτωτις τῆς διοί-κσεως ταύτης εἶνε Μαρωνίται ὀρθό-

δοξοὶ ἀλλ' ἀναγνωρίζοντες τὸν Πα-παν, καὶ Δροῦσαι αἵτινες εἶνε βίαιοι καὶ φιλοπόλεμοι. Ὁ Διοικητὴς αὐ-τῆς εἶνε χριστιανὸς καὶ ἐκλέγεται κατὰ τετραετίαν ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου καὶ τῶν Δυνάμεων.

6) Διοίκησις Ἱερουσαλὴμ. (21,300 πετρ. χιλ. κ.) Ἱερουσαλὴμ (43 χιλ. κ.) ἔδρα Ὀρθόδοξον Ἀρ-μενίων καὶ Καθολικῶν Πατριαρχῶν. Ἐν αὐτῇ ὑπάρχει ὁ τάφος τοῦ Σω-τῆρος ἡμῶν περιεκλεισμένος ἐν ἰδιαι-τέρῳ ναφ καὶ περιελαττούμενος ὑπὸ μαρμαρίνης πλάκας. Βυθλέμ ἐν ἡ ἐ-γεννήθη ὁ Σωτὴρ. Ναζαρεθ ἐνθα δεῖ-κνυται ἡ οἰκία τῶν γονέων τοῦ Χρι-στοῦ καὶ ὑπάρχει ναὸς τοῦ Εὐαγγε-λισμοῦ. Χεβρόν, Βηθαθαί, χωρία τῆς Γαλιλαίας. Καπερναούμ, παρὰ τὴν Τιβεριάδα λίμνην. Σαμάρεια, Σν-χέμ, Ἰόση (Ἰάφα) παραλίως καὶ ἐμ-πορικῇ συνδεομένη διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ. Γάζα ἀρχαία πόλις τῶν Φιλισταίων.

Ἡ διοίκησις τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐ-ξαρτᾶται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοῦ ὑπουρ-γείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Τουρκίας· καὶ ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς ἀρχαίας Πα-λαιστίνης (Χαναάν) καταλαμβάνου-σης στενὴν λωγίσαν τῆς Ν. Συρίας. Ἡ χώρα αὕτη ἀρδεύεται ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ καὶ διηρεῖται τὸ πάλαι εἰς τὴν Ἰουδαίαν, Σαμάρειαν, Γαλιλαίαν καὶ Περσίαν· ἐν αὐτῇ ἐ-κτείνοντο τὰ ὀνομαστά ἐν τῇ ἱστο-ρίᾳ ἔρη Κόρυμβλον καὶ Θιβώρ καὶ εὐ-ρεσκνυται αἱ λίμναι Γενταρετὶ καὶ Τι-βερίας καὶ Νεκρά θάλασσα.

Ἱστορ. σημ. Παρὰ τὴν Δαρδανίαν ἔκειτο ἡ Ἀδούα, ὅθεν ὁ Σέρβης Ἰβήτης ἀνὰ κατα-σκευὰς πέφικεν, ὅπως λέγουσιν τὰ κατὰ τῆς Ἑλλᾶδος στρατιωτικὰ ποτ. — Πλησίον τῶν πο-ταμῶν Σιμόντας καὶ Σαμαρῶντος ἔκειτο ἡ ἀρ-χαία Τροία. — Ἡ Παλμύρα ἐκτελοῦ ὑπὸ τοῦ Σολομῶντος καὶ ὑπῆρξε καθὼς τῆς βασιλείας· Ζηνοβία· τῷ 263 π. Χ.

ΚΥΠΡΟΣ

Ἐκτασις 9,600 πετρ. χιλ. Πληθυσμὸς 230 χιλ. κατ. ὦν οἱ 169 χιλ. εἶνε Ἕλληνες ὀρθόδοξοι.

Ἐκκλησία. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλη-σία τῆς Κύπρου εἶνε ἀνεξάρτητος, ὁ δὲ ἀρχιεπίσκοπος αὐτῆς ἀutoκράτορας,

προσπαγορευόμενοι; Μικχαριώτατος και ἐρχόμενος πέμπτος κατὰ τὴν τάξιν, ἦτοι μετὰ τοῦ Πατριάρχου Οἰκου-
μενικῶν, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας,
καὶ Ἱεροσολύμων. Πλὴν δὲ τοῦ Ἀρ-
χιεπισκόπου πάσης Κύπρου ὑπάρχουσι
καὶ τρεῖς Μητροπολῖται ἦτοι Πάφου,
Κίτιου καὶ Κερνήςας.

Ἐκπαίδευσις. Οἱ Κύπριοι, οὔτινες
διακρίνονται ἐπὶ φιλοπατρίᾳ καὶ μορ-
φῶναι, διατηροῦσι πλείστα ἑλληνικά
σχολεῖα καὶ παρθεναγωγεῖα καὶ ἄρι-
στον γυμνάσιον ἐν τῇ πρωτεύουσὶ ἢ τῇ
νύσῳ Λευκωσίᾳ.

Προϋπολογισμὸς 5 ἐκστ. φρ.

Ἐμπορίον 12 1/2 ἐκστ. φρ.

Προϊόντα. Δημητριακὰ καροπὶ, ζυ-
λοκέρατα, οἶος, μέτζαξ, ξέρκατα.

Κλίμα. Πανικτωτόν.

Ἐδαφος. Εὐφρωτάτων.

289. Φυσικὴ ἀποψις

Κόλποι. Ὁ τῆς Ἀμμοχώστου,
ὁ τῆς Λαρκάκος, ὁ τῆς Λεμησοῦ καὶ
ἄλλοι.

Ἀκρωτήρια. Τὸ Πηγάλιον, τὸ
Κίτιον, τὸ Δραπετσινόν καὶ ἄλλα.

Ὅρη. Τὸ Πεντακάκτυλον, ὁ Ὁ
λυμποῖ.

Ποταμοί. Ὁ Κλάριος, ὁ Βώ
κωρος καὶ ἄλλοι.

290. Διοικητικὴ Διάρθρωσις.

Ἡ Κύπρος παραχωρηθεῖσα τῷ
1878 εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἀγγλίας,
ἦτις πληρῶναι ὅρσον εἰς τὴν Τουρκίαν
ἐτήρησε; 92 χιλ. λίρας στεργλίνας,
ἀνατίθεται εἰς 6 διοικήσεις· τὴν τῇ
Λευκωσίᾳ, Λαρκάκος, Λεμησοῦ,
Πάφου, Κερνήςας καὶ Ἀμμοχώστου.

Ἀνώτατος ἄρχων τῆς Κύπρου εἶνε
ὁ Ἀγγλῶν Ἀρμυστὴς ἔχων νομοθε-
τικὸν καὶ ἐκτελεστικὸν συμβούλιον
ἐξ 20 μελῶν.

Κυριώτεραι πόλεις· Λευκωσία (πά-
λαι Λήδρος ἢ Λεντεών) πρωτ. τῇ
νύσῳ (16,000 κ.) ἔχουσα λαμπρὰ
ἐκπαιδευτήρια καὶ φιανθρωπιστικὰ κα-
ταστήματα. **Κυθαρία** πρωτ. ΒΑ τῆς
νύσου (1,700 κ.). **Λάρναξ** (8 χ. κ.)
ἐπίνειον τῆς Λευκωσίας πόλις ἐμπο-
ρικῇ. **Λεμησοῦς** (13,000 κ.) παρ-
άλιος ἐμπορικὴ κειμένη ἐν καταρτύῳ
καὶ μαχητικότητι θέσει. **Αἰάφου**
ἐν μέσῳ περικτατόν κήνον. (2,600
κ.) **Πάφος** κόλψι παρὰ τὴν. Ἀμμο-

χώστος ἢ **Φαμαγούστα** (11 χ. κατ.)
κώμη ἔχουσα τὸ παλαιὸν τὸν καλλι-
τερον καὶ μεγαλύτερον λιμένα τῆς
νύσου.

Ἱστορ. Σημ. Παρὰ τὴν Ἀμμοχώστον
πάρει ἡ μόνη τοῦ ἀποστόλου Βαρνάβα, εὐα-
γγελὴ τοῦ λαΐου αὐτοῦ καὶ τὸ ἱερόν του
αὐτοῦ. ἕνα τοῦ ὁποῦο ὁ
αὐτοῦ ἱστορὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔκαμε τῷ
487 τὴν ἑκκλησίαν τῆς Κύπρου ἀποκαταλάν.

— Παρὰ τὴν ἑκκλ. ἔκκετο ὁ ναὸς τῆς Ἀπο-
στόλου, ἕνα ἐκ διαφόρων μερῶν τοῦ κώμου
προσθήκων καὶ προσέτιρον μεγάλα καὶ πολυ-
τιμα ἀριστομάτα· ἐκ τοῦ ναοῦ τούτου ἔλαβε
καὶ τὸ ὄνομα Παρία. — Ἐν Κυθραῖᾳ ὑπάρχει
ἐπίσης ναὸς τῆς Ἀφροδίτης, ἥτις ἐκ τούτου
καὶ Κυθρία ὀνομάζεται. — Ἡ Λάρναξ εἶνε
ἐκτισμένη ἐπὶ τῶν εἰρηπίων τοῦ ἀρχαίου Κί-
τιου, ἐνταῖς ἐπιγραφῇ καὶ ἀπέθανεν ὁ Κίτιος
πολεμὸν αὐτὸ 449 π.χ.

Ἔθνη. 1 Πόλις πόλις ἔκετο πλησίον
τοῦ Σαγγαρίου ποταμοῦ καὶ εἰς ἱστορικὴν γινώ-
σκεις περὶ αὐτῆς; 2 Εἰς πόσους νομούς διαίρεται
ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία καὶ εἰς πόσας διοική-
σεις; 3 Ἐκ πόσων νήσων ἀποτελεῖται ὁ νομὸς
τοῦ Αἰγαίου; 4 Πόλις εἶνε τὰ προῖοντα τῆς Χίους;
5 Εἰς πόσας νήσους ὑπάρχει ἑλληνικὸν γυναι-
κίστιον; 6 Εἰς πόλιν νήσον κειμένην ἀπάναντι τῆς
ἀρχαίας Τροίας; 7 Πόλις νήσου οἱ κάτοικοι κα-
ταλόνται εἰς τὴν σπογγαλίαν; 8 Πόλις ἐν
πρωτεύουσῃ τῆς Σάμου; 9 Πόλις εἶνε τὰ προῖοντα
αὐτῆς; 10 Πόλις ἀνδρὶς εὐρίσκου τοῦ παλαιοῦ
ἐν Ρόδῳ;

1 Πόλις εἶνε αἱ κυριώτεραι πόλεις τοῦ νομοῦ
Ἀδελφῶν; 2 Πόλις κείται τὰ ἐρείπια τῶν ὀρει-
νων Σάρδεις; 3 Πόλις ναὸς ὑπάρχει ἐν Ἐ-
φίῳ; 4 Πόλις ἑλληνικὴ ἀποικία ἔκε το πλησίον
τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μακδονίου;

1. Τίνας πόλεις ἐπίνειον εἶνε ἡ Τυμολοκίς;
2 Εἰς πόλιν πόλιν τοῦ νομοῦ Κασταμόσις ὑπαρ-
χοῦσιν ἀνδραρχοῦν καὶ εἰς πόλιν ὑπάρχουσι
μεταλλεῖα ἀργύρου; 3 Πόλις κείται ἡ Κασοδρία;
4 Εἰς δύο πόλεις; ἐν τῇ νομῷ Ἰωνίου; 5 Δύο
ἀλλὰ ἐν τῇ νομῷ Ἀδελφῶν. 6 Εἰς πόλιν πόλιν
πόλιν ἐν τῇ νομῷ Προύσης; 7 Πόλις κείται ἡ
ἀρχαία Τροία; 8 Πόλις πόλις συνδέεται σιδηρο-
δρομικῶς μετὰ τῆς Χρυσόπολεως; 9 Πόλις κεί-
νεται τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Παλμύρας; 10 Πόλις
πόλις ἔκετο παρὰ τὰ Λαβανέλια; 11 Τί γινώ-
σκεις περὶ τῶν κατοίκων τῆς Διοικίσεως τοῦ
Αἰδίου;

1 Πόλις εἶνε ἡ ἑκτασίς καὶ πόσις ὁ πληθυσμὸς
τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας; 2 Εἰς πόσα μέρη το-
πογραφικῶς διαίρεται αὕτη; 3 Ὅντως ἂν δια-
φορῶν νομῶν μετὰ τῶν πρωτεύουσά αὐτῶν. 4
Ἐκ πόσων νήσων ἀποτελεῖται ὁ νομὸς Αἰγαίου;
5 Πόλις ἔκετο αἱ ἀρχαῖαι Σάρδεις; 6 Εἰς πόσας
χώρας διαιρεῖται τὸ παλαιὸν ἡ Μικρὰ Ἀσία καὶ
ποῖα εἶνε αὐταί; 7 Εἰς πόσας διαίρεται πόλεις
τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας αἰτίνας συνδέονται σι-
δηροδρομικῶς; 8 Εἰς 3 πόλεις τῆς Ἀσιατικῆς
Τουρκίας ἔχοντες ἑλλ. γυναικίστιον; 9 Ὁ ὄρεσις
τῆς διαφόρου ὀνόμας αἱ κόμης τῆς διοικήσεως
τῆς Ἱερουσαλὴμ; Ποῖοι νομοὶ κείται μεταῦ
Κυθραῖας καὶ Τυμολοκίς;

1 Τί γινώσκεις περὶ τῆς ἐκκλησίας τῆς Κύ-
πρου; 2 Πόλις εἶνε ὁ ἀνώτατος ἀρχὸν τῆς Κύ-
πρου; 3 Πόλις ἡ Κύπρος παρεχωρήγει εἰς τὴν
Ἀγγλίαν καὶ εἰς οὕτῃ πληρῶναι ἐτήρησι; εἰς τὴν
Τουρκίαν; 4 Πόλις εὐρίθη τοῦ λαΐου τῶν ἀπο-
στόλων Βαρνάβα; 5 Πόλις εἶνε ἡ πρωτεύουσα τῆς
Κύπρου; 6 Εἰς πόσας ἄλλας πόλεις εἶνε τῇ νύσῳ.

ΑΡΑΒΙΑ

Ἐκτασίς. 3,156,000 τετρ. χιλ.
Πληθυσμὸς. 5 1/2 ἐκστ. κατ.

Κλίμα. Ἡ Ἀραβία ἔχει κλίμα
θερμώτατον καὶ ξηρὸν, ὅστις ἐν αὐτῇ
πνέουσιν ἄνεμοι σφοδρώτατοι καὶ θερ-
μοί, ὧν σφοδρώτατος εἶνε ὁ Συμῶν
πνέων εἰς τὰ βόρεια καὶ ἐγείρων νέφ-
ρη θερμότητος ἔκκετο.

Κόλποι. Ὁ Περσικὸς πρὸς Δ.
Πορθομοί. Ὁ τοῦ Βαβ-ελ-Μαν-
δὲβ ΝΑ. εἰς τῶν ὁποῖον προσεγγίζει
αὕτη πρὸς τὴν Ἀραβίαν καὶ ὁ Ὅρ-
μούσιος, ὅστις χωρίζει αὐτὴν ἀπὸ
τῆς Ἀσίας πρὸς ΝΔ.

Ἰσθμοί. Ὁ τοῦ Σονδῆς (Ἀρα-
βία) διὰ τῶν ὁποῖον ἡνῶτο αὕτη μετὰ
τῆς Ἀφρικῆς.

Ὅρη. Τὰ ὄρη τῆς Χαδζάι (1,
800 μετ.) τὰ ὄρη τοῦ Ἀδεν (2,
400 μ.) τὰ ὄρη τοῦ Ὁμάν (3,000
μ.) τὰ Κεντρικὰ ὄρη (Χαῖλ 1000 μ.).

Ποταμοί. Μικροὶ καὶ ἀσημαν-
τοι χρησιμοποιεῖται πολλὰκις κατὰ τὰς
μεγάλας ἀνεμῆσεις.

Ἐδαφος. Αἱ ἀκταὶ τῆς Ἀρα-
βίας εἶνε στεππώδεις, τὰ δὲ μεσόγεια
ἐρημοὶ ψαμμώδεις, αἵτινες φέρουσιν
εὐφροτάτας ὄσσεις.

Προϊόντα. Φοίνικες, καπνός,
ἐλαιοὶ (κευλάκι), καφές, ἐξάκτερος,
ἐλματικὰ φυτὰ, σίδηρος, μολύβδος,
χαλκός, θεῖον, ἄλλας μαγερικόν, πο-
λύτιμα λίθοι καὶ μαργαρίται ἀλιεῖ-
μενοι πρὸς τὰ παράλια τοῦ Περσικοῦ
κόλπου.

Ζῷα. Ἱπποὶ περιώνυμοι, δρομά-
δες, κάμηλοι, λέοντες, πάνθηρες,
γαζέλλαι, πύθκοι, ὄρεσι ἐκβολῶν καὶ
ἀκρίδες.

Θρησκεία. Ἡ Μωαμεθανικὴ.
Γλῶσσα. Ἡ Ἀραβικὴ.

Οἱ Ἀραβες, οἵτινες ἀπὸ τῆς ἡμετέρας τοῦ
Μωαμὲθ 571 μ.Χ. μέχρι τοῦ α'. αἰῶνος ἡμε-
ρῶν εἰς τὰς ἐπιστάτας, σήμερον διατελοῦν
εἰς νηπιὸν διαίτησιν κατὰστατον καὶ διαι-
ροῦνται εἰς δύο τάξεις· α') εἰς Ἀραβας ὡς
νομαδικοὶ καὶ καλιμαμένους Βεδουίτους (τί-
να τῆς ἐρήμου β') εἰς Ἀραβας οἰκονομῶν
τῆς πόλεως καὶ ὁδοῦ. Οἱ νομάδες Ἀραβες οἰκοῦ-
σιν ἰδίως τὴν Καρόμανν χωρὴν ἐκτεταμένην
ἐπὶ τῇ θαλάσσει τοῦ Ὁμάν, τὴν Συριακὴν ἐρη-
μον καὶ τὴν Ἑλ Χαμῆδ.

Πολιτικὴ διάρθρωσις

Ἡ Ἀραβία διαίρεται εἰς Τουρ-

κικήν Ἀραβίαν, εἰς τὴν ἀναξάρτη-
τον Ἀραβίαν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν
Ἀραβίαν.

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ

(Δυτικὴ ἀκτὴ)

Ἔκτασις. 455,000. μ.

Πληθυσμός. 1,050,000 κατ.

291 Διοικητικὴ διαίρεσις.

Νομός Χεϊζάτ καὶ νομός Ὑεμένης.

1) **Νομός Χεϊζάτ.** (250,000
τετρ. χιλ. 300 χιλ. κατ.).

Ὁ νομός οὗτος περιλαμβάνει ἀ-
πασαν τὴν παλαιὰ Πετρίαν Ἀρα-
βίαν καὶ τὴν Ἀνατολικὴν παραλίαν
χώραν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης μέχρι
τοῦ νομοῦ Ὑεμένης. Πόλεις τοῦ νο-
μοῦ εἶνε ἡ Μέκκα (60 χ. κ.) ἐκτε-
ταμένη ἐντὸς κοιλάδος 47 χιλιομ. πρὸς
Α. τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης· πατρίς
τοῦ Μωάμεθ. Αἰζέδδα (12 χ. κατ.)
ἐμπορικὴ πόλις ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς
θαλάσσης, ἐπίνειον τῆς Μέκκας καὶ
σταθμός τῶν διαπλεόντων τὴν Ἐρυ-
θρὰν θαλάσσαν ἀτμπολίων. ἡ Με-
δινα (23 χ. κ.) περιβαλλομένη ὑπὸ
ὄχρου φρουρίου καὶ περιέχουσα τοὺς
τάφους τοῦ Μωάμεθ καὶ τῶν διαδό-
χων αὐτοῦ Ἀβού-Βεχρ καὶ Ὁμάρ.

Νομός Ὑεμένης. (200,000
τ. χιλ. 750 χιλ. κατ.).

Οὗτος περιλαμβάνει τὴν πρὸς Ν.
τοῦ Νετζίτ μέχρι τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠ-
κεανοῦ ἐκτεταμένην χώραν (πάλαι ἐθ-
δαίμονα Ἀραβίαν). Πόλεις τοῦ νομοῦ
εἶνε: Σανά πρωτ. (40 χ. κ.) ὄχρὰ
πόλις ἐκτεταμένη ἐπὶ εὐφορῶν πεδιάδος
καὶ ἐνεργούσα σπουδαῖον ἐμπόριον
μετὰ τῆς Ἰνδικῆς. Χοδεϊδά (20 χ. κ.)
ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ πόλις παρὰ
τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἐπίνειον τῆς
Σανά. Μόκκα εὐλίμενος καὶ ἐμπο-
ρικὴ πόλις ἐκτεταμένη ἐντὸς τῆς εἰσό-
δου τῆς θαλάσσης, ὀνομαστὴ διὰ τὸν
καπνὸν αὐτῆς.

Τὸ Β. μέρος τῆς Ἀραβίας τὸ ἐκ-
τεταμένον ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Περ-
σικοῦ κόλπου καλεῖται Ἐλ-Χασσά καὶ
ὑπάγεται εἰς τὸν νομὸν τῆς Ρασσού-
ρας. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε τὸ Ἐλ-
Καίφιρ ἔχον 20 χ. κ.

Ἡ ΒΔ. γωνία τῆς Ἀραβίας ἀπο-
τελεῖ τὴν εἰς τὴν Τουργίαν ὑποκειμέ-

νην Σιναικὴν χερσόνησον, ἔνθα τὸ
ὄνομαστόν ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ
ὄρος Σινά, εἰς τὰς ὑπορείκας τοῦ ὀ-
πίου ἐγείρεται ἡ περιώνυμος προυν-
μιούχος ὀρθόδοξος μονὴ τῆς ἁγίας
Λικατερίνης.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΑΡΑΒΙΑ

Ἔκτασις 2,500,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμός. 4 ἐκ. κατ. περίπου.

Πολιτικὴ Κατάστασις

Τὸ ἔσωτερικὸν τῆς Ἀραβίας κα-
τοικεῖται ὑπὸ Ἀράβων νομάδων ἀπο-
τελούντων τὰ κράτη τοῦ Σαμάν καὶ
τῶν Ουχαλιτῶν. Ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ
Περσικοῦ κόλπου εὐρίσκεται τὸ Σουλ-
τανικὸν τοῦ Ὁμὰν κείμενον εἰς τὸ
μαλλόν εὐφορὸν μέρος τῆς Ἀραβίας.

Κυριώτεροι πόλεις εἶνε ἡ
Μοσκάτη (50 χ. κ.) σημαντικὸς ἐμ-
πορικὸς λιμὴν δεσπόζων τοῦ Περσι-
κοῦ κόλπου. **Μεναμά** πρωτεύουσα
τῆς μαργαριτοφόρου νήσου Βορσίν ἐν
ὁμωνύμῳ κόλπῳ πρὸς Δ. τοῦ Σουλ-
τανάτου Ὁμὰν.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ

Ἔκτασις. 206,500 τετρ. χιλιομ.

Πληθυσμός. 340 χιλ. κ.

Κυριώτερα πόλεις. Ἄδεν (25
χ. κ.) λιμὴν ὀχυρὸς δεσπόζων τῆς
εἰσόδου τῆς θαλάσσης, σημαντικω-
τάτη ἐμπορικὴ θέσις ἐπὶ τῆς ὁδοῦ
τῶν Ἰνδιῶν ἐκ τοῦ λιμένος τούτου
γίνεται μεγίστη ἐξαγωγή καφὲ Μόκ-
κα.

Ἐξάρτημα τοῦ Ἄδεν εἶνε ἡ ὀχυ-
ρὰ νησίς Περὶμ διχαζοῦσα εἰς δύο
τὸν πορθμὸν Βαχ-ελ-Μαυδίλ.

μόνον ἐπὶ τῶν ὁρέων, τὸ δ' ὑπόλοι-
πον τοῦ ὁροπέδιου εἶνε στεππώδες.

Ὄρη. Πρὸς Β. ἡ ὁροσειρὰ τοῦ
Ἐλβούρζου, ἐρ' οὗ τὸ ἡγιάστειον
Λεμαβένδον (6,120 μ.). Τὰ ὄρη τοῦ
Κορασάνου (4 χ. μ.). Ἡ σειρὰ τοῦ
Χεράτ καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ Κανκάσου (4
χ. μ.) πρὸς Α. ἡ σειρὰ τῶν Σου-
λεϊμάν (3,900 μ.) πρὸς Ν. ἡ σειρὰ
τοῦ Μεκράν καὶ τοῦ Βελουχιστάν
πρὸς Δ. τὸ ὄρος Ἐλβένδον. Ἐν δὲ τῷ
κέντρῳ ἡ ὁροσειρὰ τοῦ Κανδαχάρ (4,
200 χ. μ.).

Λίμνη. Χαροῦν, ἐλώδης· δεχο-
μένη τὰ ὕδατα τοῦ Χίλμένδου πο-
ταμοῦ. Ὀδρμία κειμένη ἐν τῇ ΒΔ.
γωνίᾳ τοῦ ὁροπέδιου.

Ποταμοί. Οἱ ποταμοὶ τοῦ ὁρο-
πέδιου εἶνε ἀσημαντοὶ καταπνιγόμενοι
ὑπὸ ἐλωδῶν λιμνῶν. Ὁ σημαντι-
κότερος ὅλων τούτων εἶνε ὁ Χίλμέν-
δης.

Ἐδαφος. Τὸ ἔδαφος εἶνε εὐ-
φορὸν μόνον ἐντὸς κοιλάδων καὶ ἐπὶ
τῶν κλιμακωτῶν πεδίων τῶν ὑδρο-
φόρων ὁρέων. Ἐν τῷ ἔσωτερικῷ αἱ
ἐρημὶαι τῆς Περσίας ἀκατοίκητοι.

Προϊόντα. Δημητριακὰ καραπί,
βάμβας, ὀπωρικά πολλὰ, μάρμαρα
διαφόρων χρωμάτων, ἀρώματα, με-
ταλλεῖα χαλκοῦ, σιδήρου, μολύβδου,
ἀργύρου καὶ χρυσοῦ, πετρέλαιον, ἄλας
καὶ μαργαρίται ἀλιεῖσθαι ἐν τῷ
Περσικῷ κόλπῳ. Ἐκ τῶν ζώων τῆς
ερμίζονται οἱ ἵπποι καὶ οἱ κάμηλοι.

Διαίρεσις τῆς χώρας. Τὸ
Ἰράν περιλαμβάνει τὴν **Περσίαν** (Δ.
Ἰράν) τὸ **Αφγανιστάν** (ΒΑ. Ἰράν)
καὶ τὸ **Βελουχιστάν** (ΝΑ. Ἰράν).

ΠΕΡΣΙΑ

Ἔκτασις 1,645,000 τετετρ. χιλ.

Ἑλλάς. 65,119.

Πληθυσμός 9 ἑκατμ. κατ. ὦν
τὰ 2 1/2 ἐκατ. εἶνε νομάδες. Ἑλλάς
2,434,000.

292 Διοικητικὴ διαίρεσις.

Ἡ Περσία εἶνε κράτος δεσποτικόν
ὑπὸ μονάρχην καλούμενον Σάχη καὶ
δικαίρεται εἰς 20 κυβερνεῖαι.

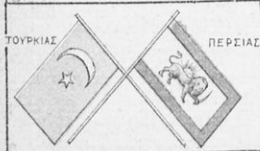
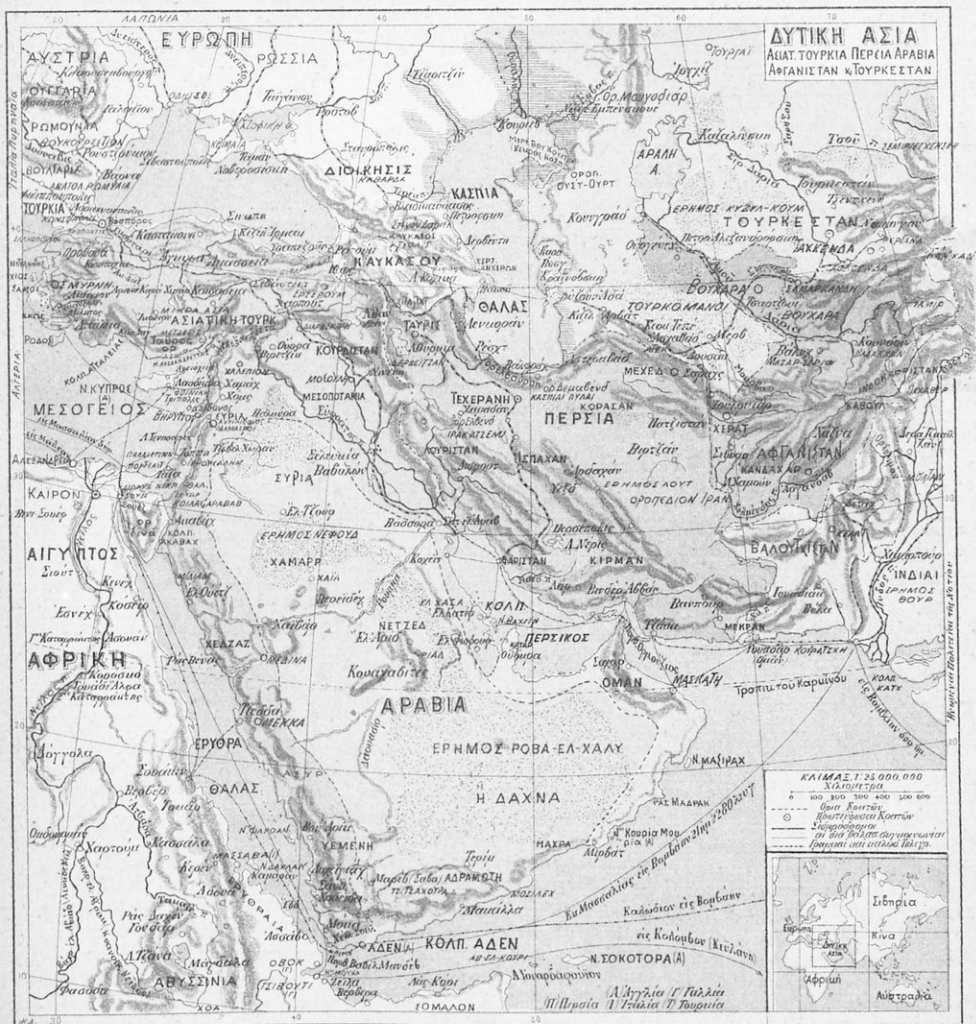
Ποιοπολιτισμός 40 ἐκ. φρ. Ἑλ-
λάς 100 ἐκ.

Στρατὸς 54 χ. Ἑλλάς 120 χ.

ΤΟ ΟΡΟΠΕΔΙΟΝ ΤΟΥ ΙΡΑΝ

Θέσις. Τὸ ὁροπέδιον τοῦ Ἰράν
(ὕψ. 1200 μέτρ.) κεῖται μεταξὺ τῶν
Ρωσικῶν κήσεων καὶ τῆς Κασπίας
θαλ. πρὸς Β., τῆς Ἰνδικῆς καὶ τοῦ
Ἀνταλ. Τουργεστάν πρὸς Α., τῆς
Ὀμανικῆς θαλάσσης πρὸς Ν., τῆς
Ἀσιατικῆς Τουργίας πρὸς Δ. καὶ
τοῦ Περσικοῦ κόλπου πρὸς ΔΝ.

Κλίμα. Αἱ βροχαὶ πίπτουσι

*Εμπόριον 130 έκκτ. φρ. Έλλάς
100 έκκτ.

*Επικρατούν θρησκείμα Ισλαμ-
σμός Σνιτίκς.

Πόλεις. ΤΕΧΕΡΑΝΗ (230 χ.
κατ.) κειμένη προς Ν. του Δεμαχέν-
δου διεξάγουσα μέγα εμπόριον. Τανρίς
(200 χ. κ.) προς Α. της Ορμίας
λίμνης. Αύτη είναι η μεγάλη της
Περσίας αγορά εις ἣν τὰ ἐκ Τ απε-
ζώντες καραβάνια μεταφέρουν πον-

τιὰ εὐρωπαϊκά ἐμπορεύματα. *Δο-
δραβὰς λιμὴν ἐπὶ τῇ Κασπίᾳ συγ-
κοινωνῶν μετὰ τοῦ Ἀστραχάν δι'
ἀτμοπλοῖα. *Ισαχάν (90 χιλ. κ.)
πρὸς Ν. τῇ Τερεζανῇ παλαιὰ πρω-
τεύουσα τοῦ κράτους ἔχουσα βιομη-
χανίαν. Βουχίρ λιμὴν ἐπὶ τοῦ Περσι-
κοῦ κόλπου. Σιράζ πρὸς Δ. τῆς λι-
μνης Νιρίε σημειζομένη διὰ τὴν καλλο-

νῆν τῶν γυναικῶν, τὸν καθαρῶτατον ἄερα, τὸν ὄνουν καὶ τὸν καπνόν.

Χαυμάδι μικρὰ πόλις κειμένη ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἑβθείδου.

Ίστορ. σημ. Τὸ ὁροπέδιον τοῦ ἱρὰν ἀπέ-
τελει ἄλλοτε τὸ Μέγα Περσικὸν κράτος, τὸ ὁ-
ποῖον κατακερματισθὲν κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα
ἀπετέλεσε τὰ ἰδιαιτέρη κράτη Ἀφγανιστάν καὶ
Βελουτχιστάν. Τὸ δὲ νῦν Περσικὸν κράτος ἰδρύθη
ὑπὸ Ἰσμαήλ Σαφί καὶ ἐπηρμήθη ὑπὸ τὴν δια-
δοχὴν αὐτοῦ Ἀβόλ καὶ Ναῖρ. Ἐπὶ τῆς Χαμα-
ζάνης ἔκειντο ἄλλοτε τὰ Ἐκβάτανα ἡ μεγίστη
καὶ πολυτελεστάτη καθέδρα τῶν βασιλέων τῆς
Περσίας. Ἡ Σιράς ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀράδων
ἦτο ἡ ἔβρα τῆς πολυτελείας, τῆς ἐπιστήμης καὶ
τῆς ποιήσεως.

ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

Ἔκτασις 558,000 τετρ. χιλμ.
Ἑλλάς 65,119.

Πληθυσμός. 5 ἑκατ. κατ. **Ἑλλάς**
2,434,000.

Ὄροσεννα. Μωκμεθνοὶ Σουνίται.
Πόλινενα. Ἡγεμονία ἀπόλυτος
ὑπὸ ἡγεμόνα καλούμενον Ἐμίρην.

Πόλεις. ΚΑΒΟΥΛΗ ἐντός ἐυ-
φοροῦ κοιλάδος ἔχουσα 60 χ. κ. Νε-
ράτη ἡ κλεις τῆς ὁδοῦ τῶν Ἰνδίων
(30 χ. κ.) **Κανδαζάρη** ΝΑ. τῆς Νε-
ράτης παρὰ τὸν Χιτμάνδην ποταμὸν
πόλις ὄχρῳ καὶ ἔμπορος (30 χ. κ.)

Ίστορ. σημ. Τὸ Αφγανιστάν ἀποτελεῖ τὴν
δραγματιαν καὶ Ἀραχουσίαν χώραν τῶν ὀρ-
γαίων. Αἱ πόλεις Κανδαζάρη (Ἀλεξάνδρεια ἡ
ἐν Ἀραχουσίᾳ καὶ Νεράτι (Ἀλεξάνδρεια ἡ
ἐν Περσίᾳ) ἐκτίσθησαν ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

ΒΕΛΟΥΤΧΙΣΤΑΝ

Ἔκτασις 315,000 τετρ. χιλ. **Ἑλ-
λάς** 65,119.

Πληθυσμός 500,000 κατ., ὧν οἱ
πλείστοι μωκμεθνοὶ καὶ θρησκειακοί,
συχνότερα ἐπικρατοῦντες κατὰ τοῦ
ὑποτελοῦς τῆ Ἀγγλίας Χάνου τῆς Κε-
λάτης.

Κυριότερα πόλεις εἰναι ἡ ΚΕΛΑΤΗ
(15 χ. κ.) ἔβρα τοῦ Χάνου διεξά-
γουσα ἀξιόλογον ἐμπόριον. Τὴν δὲ
ἐπὶ τῆς διόδου Βελάν δεσποῦσαν
Κουατάνην κατέχουσιν οἱ Ἀγγλοι.

Ἐν Βελουτχιστάν ὑπάρχει ἡ ἐρη-
μος Γεδροσί, ἐν τῇ ὅπου οἱ Μῆγες
Ἀλεξάνδρου ὑπέστη πολλὰς κακουχίας
κατὰ τὴν ἐξ Ἰνδίων ἐπανάστασιν.

Ἐρωτήσεις. — 1. Τί ἠνοήσκει περί τοῦ
κλίματος αἱ περί τῶν ποταμῶν τῆς Ἀρα-
βίας; 2. Πῶς εἶνε αἱ ἀκταί τῆς Ἀραβίας καί
πῶς τὰ μέγεθος αὐτῆς; 3. Πῶς εἶνε τὰ πρό-
νια τῆς Ἀραβίας; καὶ ποῖα ἔφη βιοῖσιν ἐν αὐτῇ;

4. Εἰς τί ἤκμασαν ἄλλοτε οἱ Ἀραβες καὶ εἰς
ποῖαν διανομήν κατὰστασιν εὐρίσκονται σή-
μερον; 5. Εἰς πόσας τάξεις διαίρουται οἱ Ἀ-
ραβες; 6. Εἰς τί διαίρεται ἡ Ἀραβία πολιτι-
κῶς; 7. Ποῖα εἶνε αἱ κριωτέραι πόλεις τῆς
τουρκικῆς Ἀραβίας; 8. Ποῖον Σουλτανάτον
εὐρίσκειται ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ Περσικοῦ κόλπου;
9. Ἐκ ποῶν κρατῶν ἀποτελεῖται ἡ ἀνεξάρτη-
τος Ἀραβία; 10. Πῶς καίτοι ὁ λίμν τοῦ Ἀ-
δεν καὶ εἰς ποῖους οὗτος ἀνήκει; 11. Ποῖα ὄχηρὰ
νῆας εἶνε ἐξάρηται τοῦ Ἀδεν;

Ἐρωτήσεις. 1. Ποῦ καίτοι τὸ ὁροπέδιον
τοῦ ἱρὰν; 2. Ποῖα ὄρη ἐκτείνονται ἐν τῷ ὄρ-
πέδιῳ ἱρὰν; 3. Ποῖα εἶνε αἱ λίμναι καὶ ποῖοι
οἱ ποταμοὶ τοῦ ὁροπέδιου; 4. Ποῖα εἶνε τὰ πρό-
νια τοῦ ὁροπέδιου; 5. Ποῖας χώρας περιλά-
μβανει τὸ ὁροπέδιον; 6. Ποῶν ὀρηκτικῶν προ-
σόδων οἱ Πέρσαι; 7. Εἰπέ ἓνα λιμένα τῆς
Περσίας ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου; 8. Διατε-
ρεται ἡ περσικὴ πόλις Σιράς; 9. Ποῖα εἶνε ἡ
προσέλευσις τῆς Περσίας; εἰπέ 4 ὄλλας πόλεις
ἐν Περσίᾳ. 10. Ποῖον κράτος ἀπετέλει ἄλλοτε
τὸ ὁροπέδιον τοῦ ἱρὰν; 11. Ποῦ ἔκειντο τὰ
Ἐκβάτανα; 12. Τί ἦτο ἡ Σιράς ἐπὶ τῆς ἐπο-
χῆς τῶν Ἀράδων; 13. Τίνο; κράτους προ-
τείνει ἡ Καβούλι; 14. Ποῖα πόλις θεωρεῖται ὡς
κλεις τῆς ὁδοῦ τῶν Ἰνδίων; 15. Ποῖα πόλις
καίτοι ΝΑ. τῆς Χεράτης; 16. Ποῖας χώρας ὀρ-
γαίας ἀπετέλει ἄλλοτε τὸ Ἀφγανιστάν καὶ
ποῖα πόλεις ἐν αὐτῷ εἶχον κτισθῆναι ὑπὸ τοῦ Μ.
Ἀλεξάνδρου; 17. Ποῶν πόλιν κατέχουσιν οἱ
Ἀγγλοι εἰς τὸ Βελουτχιστάν; 18. Ποῦ καίτοι
ἡ ἔρημος Γεδροσί;

ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ ΑΣΙΑ

Ἡ Μεσημβρινὴ Ἀσίη περιλαμβάνει τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὴν Ἰνδοκιναν.

Ἐντοῦ πρὸς διάκρισιν τοῦ ἡπειρωτικοῦ μέρους ἀπὸ τῆς ἡερσινιστοῦ εἰσάγει τὸ ὄνομα Ἰν-
δοστάν εἰς τὰς Ἰνδίας καὶ Ἀσσίαν εἰς τὴν ἡερ-
σινιστον αὐτῶν.

Ἡ Ἰνδικὴ περιλαμβάνει 1) τὰς ἀ-
μέσους ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας κυβερνωμέ-
νας ἐλαρχίας, 2) τὰ ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας
προστατευόμενα κράτη, 2) τὰ δύο Ἡ-
νωμένα Κράτη Νεπαλίων καὶ Βοτάν,
ἄτινα κείνται ἐπὶ τῶν Ἰμαλαίων καὶ
εἶνε ἀνεξάρτητα, 4) τὰ Γαλλικὰ κτή-
σεις, 5) τὰς Πορτογαλικὰς κτήσεις.

Ἡ Ἰνδοκινὰ περιλαμβάνει 1) τὴν
Γαλλικὴν Ἰνδοκιναν, 2) τὴν ἀνεξάρ-
τητον Ἰνδοκιναν καὶ 3) τὴν Ἀγγλι-
κὴν Ἰνδοκιναν.

ΙΝΔΙΚΗ

Κλίμα. Ὅμοιον πρὸς τὸ τῶν
τροπικῶν χωρῶν θερμότης μεγίστη
καὶ βροχὶ ἀβάνει.

Ἐδαφος. Εὐφορώτατον παράγον
πλοῦσι καὶ ποικίλα προϊόντα καὶ ἐγ-
χειλὸν σίδηρον, γαιάνθρακα καὶ λί-
θους πολυτίμους.

Ὄρη. Τὰ Ἰμαῖα, τὰ Ἀραβί-
α, τὰ Βίνδια, τὰ Ἀνατολικὰ Γα-
ταῖα, τὰ Δυτικὰ Γαταῖα, τὰ ὄρη τῆς
Κελάτης.

Ποταμοί. Ὁ Γάγγης (ἱερὸς πο-
ταμὸς), ὅστις καθιστᾷ εὐφορώτατην
τὴν χώραν καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Βεγ-
γλικὸν κόλπον. Ὁ Ἰνδὸς ἐκβάλλει
εἰς τὸν Ὀρμανικὸν κόλπον. Ὁ Βρα-
μαπούτρας συνεκβάλλων μετὰ τοῦ
Γάγγου καὶ ἄλλοι.

Νῆσοι. Κεϋλάν ἔχουσα ἑξαφες
εὐφορώτατον πληρὴν πολυτίμων λίθων
μέ πρωτεύουσαν Κολάμβον (112 χ.
κατ.). Αἰκισθίδαι κυρταλλογενεῖς καὶ
Μαλεδίβαι οὗτινες ἀποτελούνται ἐκ
πολυκρυσθῶν νησίδων χαμαζῶν καὶ
κορταλλογενῶν.

ΑΓΓΛΙΚΑΙ ΙΝΔΙΑΙ

Αἱ Ἀγγλικαὶ Ἰνδία περιλαμβάνουσι 1) τὴν ἑσῶς ἀμέσους καὶ Κράτη
ὑποτελῆ ἐν τῇ Ἰνδοστάν καὶ τῇ Δυ-
τικῇ Ἰνδοκινᾷ, 2) τὴν νήσον Κεϋλάν-
ην, 3) τὰς νήσους Λακεδίβας, Μα-
λεδίβας, Ἀνδαμάνην καὶ Νικοβάρην
μετὰ τῶν παρεκκλιμένων μικρῶν νήσων.

Ἔκτασις 5 ἑκατ. τετρ. χιλ. μετὰ
τῶν ὑποτελῶν κρατῶν. **Ἑλλάς** 65,119.

Πληθυσμός. 294 1/2 ἐκ. μετὰ τῶν
ὑποτελῶν κρατῶν. **Ἑλλάς** 2,434,000.

Προϋπολογισμός. 1,700,000,000
Ληισμὸν χρέος 4 δισ. φρ. φρ.
Ἑλλάς 830 ἐκ.

Στρατός. 73 χιλ. εὐρωπαϊκὸς στρα-
τός καὶ 166 χιλ. ὠκεγενεῖς. **Ἑλλάς**
26 χιλ.

Ἐμπόριον 3 1/2 δισεκατ. φρ. **Ἑλ-
λάς** 100 ἑκατ.

Γαῖανθρακες 40 1/2 ἑκατ. τόν. τὸ
δὲ γαιανθρακκοῦχον στρώμα τοῦ Ἰν-
δοστάν κατέχει ἑκτασιν 100,000 τ.χ.

Προϊόντα. Δημητριακοὶ καρποὶ
βρώζας, ὄπουν, ὄρυζα, τέτον, κάν-
ναβις κτλ.

Ζῶα. Ἐλέφας, κροκόδειλος, τί-
γρις, λέων, βόας κτλ.

Θηοσκεία. Πλέον τῶν 200 ἐκ.
εἶνε Βρῆχμανισαί, 60 ἑκατ. μωκ-
μεθνοὶ καὶ 200 χιλ. Εὐρωπαῖοι χρι-
στιανοί, ὧν τὰ δύο τρίτα Ἀγγλοι.

Πολίτευμα. Αἱ Ἀγγλικαὶ Ἰν-
δία κυβερνῶνται ὑπὸ ἀντιβασιλέως,
ἀποσπασθέντος ἐξ Ἀγγλίας καὶ

γουν, ισά πόλεις των 'Ινδών. *Δέληη* ἡ ἄλλοτε πρωτ. των Μογγόλων (190 χ. κ.) *Μανδάλη* (190 χ. κ.) *Καμπούρ* (120 χ. κ.) *Ραγγούν* (180 χ. κ.) *Βαγιαλόρη* (180 χ. κ.) *Άλαχ-βανδή* (173 χ. κ.) *Λαχώρα* (177 χ. κ.) ὀνομαστικὰ διὰ τὰ λαχούρια της. *Άμρεσίρη* (157 χ. κ.) κέντρον τοῦ ἐμπορίου μετὰ τοῦ Ἀφγανιστάν, Τουρκιστάν καὶ τοῦ Κεντρικοῦ ὁ πεδίου. *Κασμίρ* (120 χ. κ.) ΒΔ. των Ἰμ-λαίων (ὑποτέλης) ὀνομαστικὰ διὰ τὰ καμρίνια ὑφάσματά της (120 χ. κ.) *Πάνα* ἐπὶ τοῦ Γάγγου καὶ ἡ Περσίη τῆς Οὐλλλίας ἐν τῇ νήσῳ Κεϋδάνη.

Ἡ Ἀγγλικὰ διὰ των Ἰνδικῶν αὐτῆς κτήσεων ἐξηγήσασιν ἐκὐτῇ ἐκτεταμένους τόπους πρὸς καταναλώσιν των προϊόντων των ἐργαστηρίων της· τὰ εἰς Ἰνδία ἀποσταλλόμενα ἀγγλικά καὶ ὑφάσματα ἀνέχονται εἰς 500 ἐκ. φρ. περίπου.

ΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΙΜΑΛΑΙ-ΩΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΚΡΑΤΗ

Νεπαῦλον. Ἐκτασίς (154,000 τετρ. χιλ. Πληθ. 3 ἑκατομ. κατ.) Τὸ κράτος τοῦτο κατοικεῖται ὑπὸ Βουδ-διστῶν καὶ ἔχει πρωτεύουσ. τὴν ΚΑΣ-ΣΑΜΑΝΔΩΝ (56 χ. κ.)

Βουτάν. Ἐκτασίς (34,000 τετρ. χιλ. Πληθ. 200 χ. κ.) Τὸ βασιλεῖον Βουτάν εἶναι χώρα ἄγρια καὶ ἐσπόμε. Πρωτ. αὐτοῦ εἶναι ΤΑΣΣΙΣΟΥΔΩΝ.

ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

Ἡ Γαλλικὴ, ἥτις ἔτι ἄλλοτε τόσον ισχυρὰ ἐν Ἰνδίας σήμερον κατέχει μό-νον 5 πόλεις ἐν αὐταῖς καὶ τινα χω-ρίζ. ΠΟΝΔΥΧΕΡΗ (40 χ. κ.) πρωτ. των γαλλικῶν κτήσεων. Ὑαωών, Χανδενγαγὼρ πλησίον τῆς Κελκού-της, *Καρκάλ* καὶ *Μαχῆ*.

Ἐκτασίς ἐν ὅλῳ 500 τετρ. χιλμ. Πληθυσμὸς 280 χιλ. κατ. Ἐμπορίον 21 ἑκατομ.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

Μελανσι οἱ πρῶτοι ἀποικισκάντες Ἑσπαῖοι ἐν Ἰνδίας ἦσαν οἱ Πορτο-γαλῖοι, σήμερον κατέχουσιν οὗτοι ἐν αὐταῖς μόνον τὴν ὀχυρὰν νηπίδα *Διόν* καὶ τὴν *Δάμαν* ἐκατέρωθεν τῆς εἰσόδου τοῦ κόλπου Κομβαῖη καὶ τὴν *Γόαν* ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Μελάβανης.

Ἐκτασίς ἐν ὅλῳ 3,658 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 515 χιλ. κατ.

Πρωτεύουσα *Γόα* (20 χ. κ.).

Ἑρωτήσεις. Ποίας χώρας περιλαμβάνει ἡ Μεσ. Ἀσία. 2 Πῶς ὀνομάζεται ἡ χερσόνησος των Ἰνδῶν; 3 Ποία εἶναι τὰ προϊόντα τῆς Ἰνδικῆς; 4 Εἰπὲν ὅρη τινὰ ἐν τῇ Ἰνδικῇ. 5 Ποία εἶναι ἡ ἑκτασίς των ἀγγλικῶν Ἰνδῶν καὶ ποῖος ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν; 6 Ποῖα ἑκατομ. τόνους γαδιόφρακος ἐξάγουσιν αἱ ἀγγλικαὶ Ἰνδία; 7 Ποῖα θρησκεία πρεσβεύουσιν οἱ Ἰνδοί; 8 Ὑπὸ τίνας κυβερνῶνται αἱ ἀγγλικά Ἰνδία; 9 Εἰπὲν κυριώτερας πόλεις ἐν αὐταῖς. 10 Κατὰ τί ὁρίσται ἡ Ἀγγλία ἐκ των Ἰνδικῶν αὐτῆς κτήσεων; 11 Ποία εἶναι τὰ ἐπὶ των Ἰμωαλίων ἀνεξάρτητα κράτη; 12 Ποίας πόλεις κατέχει ἡ Πορτογαλλία;

ΙΝΔΟΚΙΝΑ

Κόλψα. Ὁρμύον, ἡ δὲ βλάστησις πλουσιωτάτη.

Κόλποι. Ἡ Ἰνδοκίνα διχορρίζο-μένη βραχέως ὑπὸ τῆς θαλάσσης παρουνιαῖς πολλοὺς κόλπους, ὧν κυριώ-τεροι εἶναι ὁ τοῦ Τεγγίνου, ὁ τῆς Σά-μης καὶ ὁ τῆς Μαρταβάνης.

Πορθμοί. Ὁ τῆς Μαλάκκας καὶ ὁ τῆς Σιγκαπύρης.

Ἰσθμοί. Ὁ τῆς Κρά καὶ ὁ τῆς Λιγούρης.

Χερσόνησοι. Ὁ τῆς Κάμας καὶ ὁ τῆς Μαλάκκας.

Ὄρη. Ἡ ὄροστοιχία Ἀρακάν Ὑόμα πρὸς Δ. (2,164 μ.) κατὰλ-γούσα εἰς τὸ ἀκροτήριον Νεγρού καὶ ἡ Χάν-Ὑόμα (3,194 μ.)

Ποταμοί. Ὁ Ἰσοαβδὴς καὶ ὁ Σελωνένης ἐκβάλοντες εἰς τὸν κόλπον Μαρταβάνης, ὁ Μενάμης εἰς τὸν κόλπον τῆς Σάμης καὶ ὁ Μεκόγκος εἰς τὴν Σινικὴν ὁρμύαν.

Ἐδαφοί. Εὐφορώτατον.

Προϊόντα. Βαμβάξ, ὄρυζα, κι-νάμωμον, σάκχαρις, μέταλλα καὶ πολύτιμα λίθαι.

Κάτοικοι. Οἱ πλείστοι των κα-τοίκων της εἶναι Μογγόλοι οἱ δὲ λοι-ποὶ Μελανσι.

Θρησκεία ἐπικρατοῦν ὁ βουδ-δισμός.

Πολιτικὴ Διαιρέσις

Ἡ Ἰνδοκίνα διαιρεῖται εἰς τὴν ὑποτελῆ εἰς τοὺς Γάλλους καὶ Ἀγ-γλους Ἰνδοκίνα καὶ εἰς τὴν ἀνεξαρ-τητὴν Ἰνδοκίνα.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΙΝΔΟΚΙΝΑ

Ἀδτι περιλαμβάνει τὴν ἀποικίαν

τῆς Κογγίνης, τὸ προστατευόμενον βασιλεῖον τῆς Καμβόδης καὶ τὸ προ-στατευόμενον Κράτος τοῦ Ἀνάμ, οὗ-τινος τὸ πλουσιωτάτον μέρος, τὸ Τεγ-κίον, οἰκίζεται ἀμέσως ὑπὸ τῆς Γαλλίας.

Ἐκτασίς 700,000 τετρ. χιλίον.

Πληθυσμὸς 23 ἑκατ. κατ. ἐξ ὧν 2 ἑκατ. εἰς Κογγίναν, 14 ἑκατ. εἰς Τεγγίνον, 6 ἑκατ. εἰς Ἀνάμ καὶ 800 χιλ. εἰς Καμβόδην.

Ἐμπορίον 130 ἑκατομ.

Σιδηρόδρομοι 170 χιλίον.

Πόλεις. Ἀνὸν (150 χιλ. κατ.) πρωτ. τοῦ Τεγγίνου. *Σαϊγόνη* (65 χ. κ.) πρωτ. τῆς Κογγίνης. *Κοχί* (30 χ. κ.) πρωτ. τοῦ Ἀνάμ. *Πνὸμ-Πεν* πρωτεύουσα τῆς Καμβόδης.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΙΝΔΟΚΙΝΑ

Βασιλεῖον τοῦ Σιάμ

Ἐκτασίς 630 ἑκατ. χιλίον.

Πληθυσμὸς 5 ἑκατ. κατ.

Ἐμπορίον 130 ἑκατομ. φρ.

Σιδηρόδρομοι 150 χιλίον. Προ-τεύουσα *Βαγκόη* (400 χ. κ.) φε-δομημένη ἐπὶ πασσάλων ἐν τῷ ποτα-μῷ Μενάμ.

1 Ποίας χώρας περιλαμβάνει ἡ Γαλλικὴ δοκίνα; 2 Εἰς ποῖον ἀνήκει ἡ ἐν Ἰνδικῇ πόλις Γόα; 3 Ποῖαι ἔλλαι πόλεις τῆς Ἰνδικῆς ἀνήκουν εἰς τοὺς Πορτογάλους; 4 Ποῖοι ἐκ των Ἑσπαίων ἀποικισκάντες πρῶτοι εἰς Ἰνδία; 5 Ὑπὸ ποῖον ποταμὸν διαρρέεται ἡ Ἰνδοκί-να; 6 Ποῖαν θρησκείαν πρεσβεύουσιν οἱ κά-τοικοι τῆς Ἰνδοκίας; 7 Εἰς ποῖους ἀνήκει ἡ ἐν Ἰνδοκίᾳ πόλις Σαϊγόνη; 8 Ὀνόμαζον μίαν πόλιν τῆς Ἀνεξάρτου Ἰνδοκίας; 9 Ἐκ τίνος βασιλείου ἀποτελεῖται ἡ ἀνεξάρτητος Ἰνδοκίνα;

ΑΓΓΛΙΚΗ ΙΝΔΟΚΙΝΑ

8) Ἄνω καὶ κάτω Βερμανία

Ἐκτασίς 630,000 τετρ. χιλίον.

Πληθυσμὸς 6 ἑκατ. κατ.

Πόλεις. *Ραγούνη* (180 χ. κατ.) παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Ἰρουάδῃ ἐξά-γούσα μεγίστην ποσότητα ὀρύζης. *Μανδάνη* ἡ πρωτ. τοῦ παλαιῦ ισχυ-ροῦ βασιλείου τῆς Βερμανίας. *Μα-γιάβανη* καὶ *Μοναβιήν* παρὰ τὰς ἐκ-βολὰς τοῦ Σελωνέου.

2. Ἀποικία τοῦ Πορθμοῦ.

Οἱ Ἀγγλοὶ ὀνομάζουσιν οὗτω τὰς κτήσεις αὐτῶν, αἵτινες κινεῖται ἐπὶ τῆς Μαλάκκας χερσονήσου καὶ ἐπὶ

τοῦ πορθμοῦ τῆς Μαλάκκας. Αὐταὶ δὲ εἰνε ἡ Οὐέλσέη μὲ πρωτ. Γεωργιάνων (60 χ. κ.) ἐπὶ τῆς νήσου Πούλα-Πούγγ. Ἡ Τουλὸν Σαγγά. Ἡ Μαλάκα μὲ πρωτ. ὠμόνυμον (20 χ. κ.). Ἡ νήσος Σιγγαπούρη (185 χ. κ.) μὲ πρωτ. Σιγγαπούρη ἔχουσιν λιμένα σπουδαίωτα τινες τὸν λιμένα τοῦτον κατὰ τρεῖς τοὺς εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, τὴν Σινικὴν ἢ τὴν Μελανησίαν διενθυγμένα εὐρωπαϊκὰ πλοία.

Ἔκαστος 90,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 1,250,000 κατ.

Ἐμπορίον 1 δισεκ.

Ἐρωτήσεις. 1 Τίος βασιλ. πρωτ. ἐστὶν ἡ Βαγκίχη; 2 Ποίαι χώρας περιλαμβάνει ἡ Ἀγγλὶκη Ἰνδοκίνα; 3 Ποίαι εἰνε αἱ κυριώτεραι πόλεις; 4 Ποίαι κτίσεις οἱ Ἀγγλοὶ ἀνοικίουν ἀποικίαν τοῦ Πορθμοῦ; 5 Εἰπέ τίς κυριώτερος πόλις τῆς ἀποικίας τοῦ Πορθμοῦ.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ

Αὕτη περιλαμβάνει τρεῖς χώρας λίαν ἀνίσου ἐκτάσεως: τὴν Ἰαπωνικὴν αὐτοκρατορίαν, τὸ βασιλεῖον τῆς Κορέας καὶ τὴν Σινικὴν αὐτοκρατορίαν.

ΙΑΠΩΝΙΑ

Ἡ Ἰαπωνία ἀποτελεῖται ἐκ τεσσαρῶν μεγάλων νήσων, ἧτινες εἰνε Ἡσέω, Νιφόν, Σινκὼ καὶ Κιονσοῦ μετὰ τῆς Φορμάξης καὶ ἐκ τινῶν ἄλλων ὀλιγωτέρων σημερινῶν. Ἀπασαι σχεδὸν αἱ νῆσοι αὗται εἰνε ἡφαιστειγενεῖς (ἡφαιστειν Φουσιγιμάκα ἐν Νιφών).

Ἔκαστος 417,500 τετρ. χιλ. Ἑλλάς 65,119.

Πληθυσμὸς 45 ἑκατομ. Ἑλλάς 2,434,000.

Προϋπολογισμὸς 800 ἑκ. Ἑλλάς 100 ἑκατομ.

Δημόσιον χρεὸς 1 δισεκ. 800 ἑκ. Ἑλλάς 830 ἑκατομ.

Στρατὸς 300 χιλ. Ἑλλάς 120 χιλ. Στόλος 75 πλοία διάφορα. Ἑλλάς 45 διάφορα.

Ἐμπορίον 1 1/2 δισεκατ. Ἑλλάς 100 ἑκατομ.

Ἐμπορικὸν ναυτικὸν 3 ἑκατ. τόν. Ἑλλάς 360,000 τόν.

Στόλος. 75 πλοία διάφορα.

Σιδηροδρόμοι 4,750 χιλόμε. Ἑλλάς 1,000 χιλόμε.

Κλίμα θαλάσσιον καὶ ὕμεινον. Ἑδάφος. Ἐξοφρον.

Προϊόντα. Μίταξ, τίτον, βρουζα, χαλκὸς καὶ βιομηχανικὰ προϊόντα.

Θρόνδεκμα. Ὁ Βουδδισμός καὶ ὁ Σιντοϊσμός, ἥτοι ἡ θρησκεία τῶν πατέρων, καὶ ἡ λατρεύουσι τοὺς διαπρεπεῖς ἄνδρας γενεῶν παροχημένων. Ὁ Χριστιανισμός ἤρξατο ἐπίσης νὰ ρίπτῃ βαθεῖς ῥίζας διὰ τῶν ἀμερικανῶν ἱεραποστόλων.

Πολίτευμα. Μοναρχία ὑπὸ αὐτοκράτορα καλούμενον Μικᾶδον.

Κυριώτεραι πόλεις. TOKIO (πάλαι Ἰεσώ) 1,400,000 κατ. ἐν τῇ νήσῳ Νιφών ἔχουσα πανεπιστήμιον, ἀρχαῖον ὑπόβριον καὶ μεγάλαν βιομηχανίαν.

Υποχώμα (180 χιλ. κατ.), λιμὴν ἀξιόλογος, συνδεόμενος διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς πρωτεύουσας. Κίσιον (280 χιλ. κατ.) συνδεομένη διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς πρωτεύουσας καὶ ἔχουσα βιομηχανίαν πορφυρῶν ἀγγείων.

Ὀσάκα (490,000 κ.) ἐμπορικὸς λιμὴν ἐλεύθερος εἰς τοὺς ξένους.

Ναγασάκι ἐπὶ τῆς νήσου Κίου-Σιου ἔχουσα σημερινὸν λιμένα ἐλεύθερον εἰς τοὺς ξένους. Καγοσίμα ἐπὶ τῆς αὐτῆς νήσου. Τοκουσίμα ἐπὶ τῆς νήσου Σινκίης. Χοκοδάτη καὶ Ματομαὶ ἐπὶ τῆς νήσου Ἰεσώ.

Ἑδάφος. Ἐξοφρον.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 7 1/2 ἑκατ.

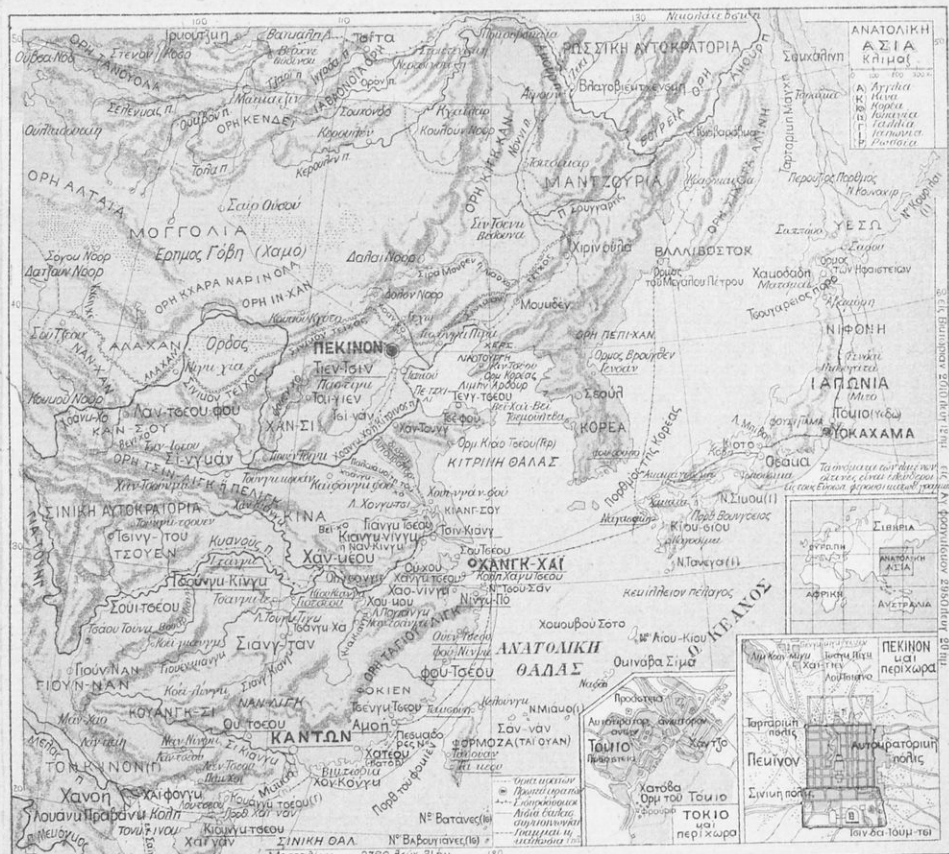
Ἐμπορίον 50 ἑκατ.

Προϊόντα. Δέρματα, βαμβάξ καὶ χρυσός.

Πρωτεύουσά ΣΕΟΥΛ (200 χ. κ.), κεκλιμένη ἐντὸς εὐφρόνου πεδιάδος.

Κυριώτερος λιμὴν Πορεμύλιον. Οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας εἰνε Βουδδιστὰ καὶ συγγενεῖς τῶν Ἰαπώνων.

Ἔκαστος 720,000 τετρ. χιλ.

Όρη. Η όροσειρά του Χοάνγκ-χό ή Πί-χό, ή όροσειρά του Γιανγκ-το-Κιάνγκ, ή όροσειρά Ναν-λιν και Τά-μιου-λινγκ προς Ν. της προσηγομένης. Έχει δε η Κίνα και μίαν έρημον τήν Γόβην ήτις είνε άλμυρά και πετρώδης· πηλινός· άλλοτε θάλασσαν.

Ποταμοί. Ο Χοάνγκ-Χώ (Κίτρινοι)· πηγάζον εκ τής Θιβετίας· και εκβάλλον εις τήν κόλπον Πετσιλιν. Ο

ποταμός ούτος ούχι σπανίως μεταβάλλει κοίτην και επιφέρει εις τήν χώραν θανά· καταστροφάς. Γιάνγκ-το-Κιάνγκ (Κυανούς)· πηγάζον εκ τής Θιβετίας· και χυνόμενος εις τήν Σινικήν θάλασσαν. Ο Άμορ εκβάλλων εις τήν Όρχοσκικήν θάλασσαν.

Λίμναι. Γιάνγκ-το-Κιάνγκ. **Κόλποι.** Ο Πετσιλινς· Ο Βρογχ-των.

Νήσοι. Φορμόζα ήρσιτιστευγενής (38,000 τετρ. χιλ. και 3 έκστ. κ.)· άνήκουσα εις τούς Ίάπωνας. Χαϊ-Ναν, Χόγγ-Κόγγ άνήκουσα εις τούς Άγγλους.

Έκτασις τής Αυτοκρατορίας 11 έκατομ. τετρ. χιλ.

Πληθυσμός 400 έκατομ. ήτοι τό τέταρτον του ανθρωπίνου γένους.

Προϋπολογισμός 500 έκστ. φρ.

Δημόσιον χρέος 1 δισεκ. 200 εκ.

Στρατός 400 χιλ. άνδρες

Έμπορίον 1 δισεκ. 200 έκστ. Το μεγαλύτερον μέρος του έμπορίου διενεργείται μετά τής Άγγλίας και των άποικίων αυτής.

Στόλος 24 πλοία.

Έμπορικόν ναυτικόν 40,005 τόν.

Τέτον. Η Σινική παράγει τά τρία τέταρτα του καταναλισκόμενου τέτον εν τή κόσμω.

Μέταξα. Η Σινική είνε ή χώρα ήτις παράγει τήν μεγαλύτεράν ποσό-

τητα μεταξύ και μετ' αὐτὴν εἶνε ἡ Ἱταλία.

Εἶναι διαμενόντες εἰς τοὺς ἐλευθέρους λιμένας 10,000, ὧν αἱ 4 χιλ. Ἀγγλοί.

Προϊόντα. Δημητριακοὶ καρποί, βάλαντα, τέφρα, ὄρυζα, σακχαροκάλυμνον, μέταλλα, σίδηροι, γυάλκοι, γυανθρακας.

Ἡ βιομηχανία ἐν Σινικῇ ἀνεπτύχθη εἰς λίαν ἀρχαϊκὴν ἐποχὴν καὶ εἶνε μεγάλως προηγμένη ἐν αὐτῇ. Εἶδη δὲ τῆς Σινικῆς βιομηχανίας εἶνε τὰ μεταξωτὰ καὶ βαμβάκερα ὑφάσματα, τὰ ἐκ πορσελάνης ἄγγελα, τὰ ἐξ ἰνδοκαλάμου ἐργαζόμενα κτλ.

Ἡ Σινικὴ πρὸ ἐτῶν ἤδη ἀνοικθῆσα εἰς τὸ Εὐρωπαϊκὸν ἐμπόριον νέαν ἀπὸ τοῦ 1900 ἐγκαινίζει ἐποχὴν διὰ τῆς ὑπὸ τῶν Μεγάλων Εὐρωπαϊκῶν Δυναμειῶν κατελήλυθος τῶν κυριωτέρων τῆς Σινικῆς ἀκτῶν.

Τὸ ἔδαφος τῆς Σινικῆς διατέμνεται ὑπὸ διαφόρων, μεταξύ τῶν ὁποίων εἴ-
 ἔχει, καίτοι ἐφαρμένη, ἡ μεγάλη δι-
 ορὴ συνδεδεσὺς τὸ Σιγκαῖ· μὲ τὸ Πεκί-
 νον (1000 χιλῶν. μίλια). Ἐξῆς ἤδη λίαν ἐκτεταμένον τηλεγραφικὸν δίκτυον καὶ σιδηρόδρομον ἀπὸ τὸ Τιέν-
 τσιν εἰς Πεκίνον.

Πρὸς τὸ Β. μέρος τῆς Σινικῆς ἐκτείν-
 νεται τὸ μέγα Σινικὸν τεῖχος (2,400
 χιλῶν. μίλ.) τὸ ὁποῖον ἀνηρέθη τὸν
 γ' πρὸ Χ. αἰῶνα, ὅπως ἐμποδίσῃ τὰς
 ἐπιθροὺς τῶν Μογγόλων.

ΙΔΙΩΣ ΣΙΝΙΚΗ. Αὕτη κατέχει
 τὴν Ν.Α. γωνίαν τῆς αὐτοκρατορίας
 καὶ ἔχει ἔκτασιν 4 ἑκατομ. τετρ. χ.
 καὶ πληθυσμὸν 345 ἑκατ. κατ. Πρω-
 τεύουσα εἶνε τὸ ΠΕΚΙΝΟΝ 1,600,
 000. Τὴν τοῖν ἐπίνειον τοῦ Πεκίνου
 (950 χ. κ.) Σαγγάη (400 χ. κ.) κέν-
 τρον τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς
 ἐξαγωγῆς τῆς μεταξῆς καὶ τοῦ τεύου.
 Ναγκιάν (500,000 κ.) παρὰ τὰς ἐκ-
 βολὰς τοῦ Κουανὸ ποταμοῦ, ἔθνα ὑ-
 πάγχει πυρρός ἐκ πορφυρῶς γῆς 84
 μέτρ. ὕψ. Σουτσόου-πρὸς μεγάλη ἐμ-
 πορικὴ πόλιν. Καντόν (1,600,000
 κ.) μεγάλη ἐμπορικὴ πόλις πρὸ πολ-
 λοῦ ἐλευθέρια εἰς τοὺς Εὐρωπαίους.
 Τσίγγ - Κιάγ (135,000 κ.) Χάγγ -

Τσέου (800,000 κατ.) Νίγγ - Πὼ
 (250,000 κατ.).

ΣΙΝΙΚΟΝ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΝ

ΜΑΝΤΖΟΥΡΙΑ χώρα εὐφορῶς καὶ
 ἐκποδῆς ἔχουσα ἔκτασιν 942,000 τετ.
 χιλ. καὶ 7 1/2 ἑκατ. κατ. Πόλις ἄξι-
 λόγητος εἶνε ἐν αὐτῇ ἡ Γερῆν.

ΜΟΓΓΟΛΙΑ ἔχει ἔκτασιν 3,543,
 000 τετρ. χιλ. καὶ 2 ἑκ. κατ. Πόλις
 ταύτης ἄξιον λόγου εἶνε ἡ Μαιματσίνη
 παρὰ τὰ φυσικὰ σύνορα.

ΘΙΒΕΤΙΑ. Αὕτη κειμένη 5 χιλ.
 μέτρα ὑπὲρ τὴν θάλασσαν ἔχει ἔκτα-
 σιν 1,200,000 τετρ. χ. καὶ 1/2 ἑκατ.
 κατ. Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶνε ψυχρὸν, τὸ
 δὲ ἔδαφος λίαν μεταλλοφόρον. Πρω-
 τεύουσα αὐτῆς εἶνε ἡ Λάσσα ἔξω τοῦ
 ἀρχηγῶς Δελχί-Λάμα, ὅστις θεωρεῖ-
 ται προσέτι καὶ ὡς πνευματικὸς ἀρ-
 χηγός.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ΤΟΥΡΚΕΣΤΑΝ
 ἢ ΤΟΥΡΦΑΝ

Ἐχει ἔκτασιν 1,426,000 τετ. χ.
 καὶ 1 ἑκατ. κατ. Ἡ χώρα αὕτη εἶνε
 ὀλίγον εὐφορῶς, διότι τὸ πλεῖστον
 αὐτῆς μέρος κατέχεται ὑπὸ τῆς ἐρή-
 μου Γόβης. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶνε
 Τούρκοι νομάδες. Πόλις αὐτῆς εἶνε
 ἡ Κόσγαν (80,000 κ.) πρωτεύουσα
 καὶ ἡ Υαρκάνδη (50,000 κ.).

ΤΣΟΥΓΓΑΡΙΑ ἔχουσα ἔκτασιν
 383,200 τετρ. χιλ. καὶ 600,000
 πληθυσμόν. Αὕτη κειμένη μεταξύ τῶν
 Οὐρκανίων ὄρεων καὶ τῶν Ἀλταϊῶν
 οἰκεῖται ὑπὸ τῶν Τσουγγάρων φυλῆς
 Μογγολικῆς καὶ ὑπὸ τῶν Βουρτουτῶν
 τουρκικῆς φυλῆς. Σιμκαντικώτεραι πό-
 λεις αὐτῆς εἶνε ἡ Οὐδούμπη καὶ ἡ
 Κούτλα.

Ἐρωτήσεις. Ἐπὶ ποίας χερσονήσου κεῖται

ἡ Κορέα; 2 Ποῖος δὲ πληθυσμὸς αὐτῆς; 3 Ποία ἡ
 πρωτ. τῆς Κορέας καὶ ποῖος δὲ κυριώτερος αὐ-
 τῆς λιμὴν; 4 Ποία θρησκείαν προσέδουσιν οὗ-
 τοι καὶ τίνας εἶνε; 5 Ποίας χώρας περι-
 λαμβάνει ἡ Σινικὴ Αὐτοκρατορία; 6 Ποία
 εἶνε τὰ κυριώτερα ὄρη αὐτῆς; 7 Εἰπὲ τρεῖς
 μεγάλους ποταμοὺς ἐν Σινικῇ. 8 Ἐπὶ τί-
 νων αὐτῶν σχηματίζονται οἱ κόλποι Πε-
 σιτλῆς καὶ Προβούν; 9 Ποία εἶνε ἡ ἔκ-
 ताσις τῆς Σινικῆς; 10 Ποῖος δὲ πληθυσμὸς
 τῆς; Ποῖον τὸ ἐμπόριον αὐτῆς; Ποία τὰ
 κυριώτερα προϊόντα τῆς; 11 Πόσοι εἶναι
 διαμενόντες εἰς τοὺς ἐλευθέρους αὐτῆς
 λιμένας; 12 Ποία εἶνε τὰ εἶδη τῆς Σινι-
 κῆς βιομηχανίας; 13 Ποῖον τεῖχος ἐκτείν-
 νεται πρὸς Β. τῆς Σινικῆς; 14 Ποῖον μέρος
 τῆς Σινικῆς κατέχει ἰδίως ἡ Σινικὴ
 αὐτοκρατορία;

Ἐρωτήσεις. 1 Ποία αἱ κυριώτεραι
 πόλεις τῆς Σινικῆς; 2 Ποία εἶνε ἡ πρω-
 τεύουσα τῆς Μαντζουρίας; 3 Ποίας ἀλ-
 τας πόλεις δύναται νὰ οὐράσῃ ἐν τῇ
 Μαντζουρίᾳ; 4 Ποία χώρα τῆς Σινικῆς κεῖται
 5,000 μ. ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης; 5
 Ποία εἶνε ἡ πρωτεύουσα τῆς Θιβητίας; 6 Ποία
 χώρα τῆς Σινικῆς κατέχεται ὑπὸ τῆς ἐρήμου Γό-
 βης; 7 Εἰπὲ δύο πόλεις ἐν τῷ Ἀνατ. Τουρκε-
 στάν. 8 Εἰς ποίαν χώραν ἀνοικνυσιν αἱ πόλεις
 Οὐδούμπη καὶ Κούτλου;

ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΣΙΑ

ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΡΩΣΣΙΑ

Ἡ Ἀσιατικὴ Ῥωσσία περιλαμ-
 βάνει τρεῖς χώρας. 1) τὴν Σιβηρίαν, 2) τὴν Καντάισιν Ῥωσσίαν, 3) τὸ Ἀ.
 Τουρκεστάν.

ΣΙΒΗΡΙΑ

Κλίμα. Ψυχρότατον.

Ἀκροτήρια. Ταμύρνον, Τσε-

λιουσκίνον, Ἀνατολικὸν καὶ Τοπάλκα.

Κόλποι. Ὁ τοῦ Ὄβιος, ὁ τοῦ

Ἀναδρόνον, ὁ τῆς Πενζίνσκης.

Νῆσοι. Ἡ Νέα Σιβηρία, ἡ νῆσος

τοῦ Βράγγελ καὶ ἡ Σαχαλίνα.

Ὄρη. Τὰ Οὐράλια καὶ τὰ Ἀλ-

ταῖα, τῶν ὁποίων προεκτάσεις εἶνε τὰ

Σακινικά κτλ. καὶ τὰ ὄρη τῆς Καμ-

τσάτκα, ἔθνα τὸ χινοουκαπές ἐνερ-

γὸν ἡγρίστειον Κλιούτσεβον (4800

μ. ὕψ.).

Ποταμοί. Ὁ Ὄβιος μὲ διαφό-

ρους παραποτάμους (Τοτσια, Τε-

βόλσκις, Τόμσκις κτλ.). Ὁ Ἰεννε-

σέης, ὁ Λένας, ὁ Ἰνδούγκας, ἐκβάλ-

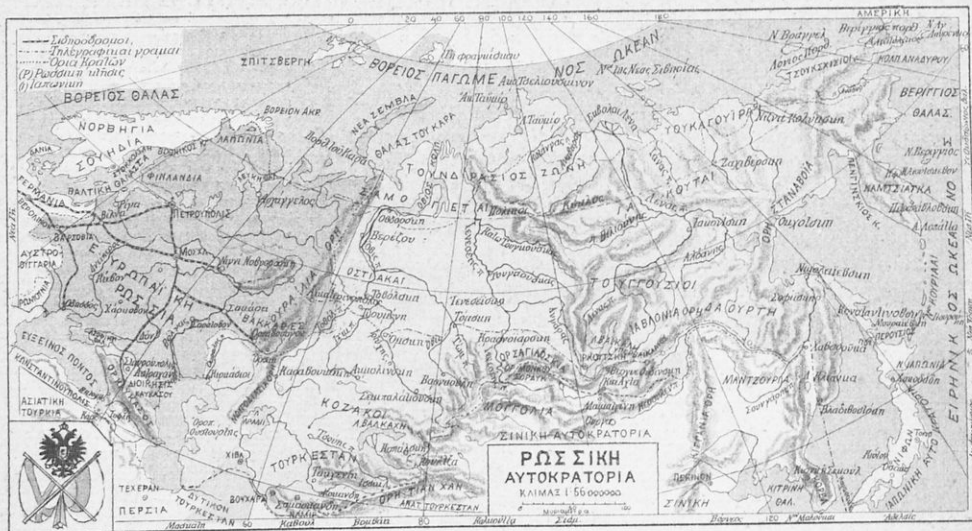
λοντες εἰς τὸν Παγγ. Ὁκεανόν. Ὁ

Τουγγούσας χυόμενος εἰς τὸν Ἰεν-

νεσέην καὶ ὁ Ἀμούρ πλωτὸς κατὰ

τὸ πλεῖστον χυόμενος εἰς τὸν Ὀχευ-

τικὸν κόλπον.

Πορθμός. Ὁ Βαλγίγγιος χωρίζων τὴν Ἀμερικὴν ἀπὸ τῆς Σιβηρίας ἔχων πλ. 75 χιλίω.

Λίμνη ἡ Κασπία, ἡ Ἀράλ καὶ ἡ Βαϊκάλ, ἥτις κεῖται ἐν μέσῳ βραχυῶν ὄρεων.

Τὸ ἔδαφος τῆς Σιβηρίας καλύπτεται ὑπὸ παρυτάτης γήινης, τὸ δὲ πλείστον μέρος αὐτῆς εἶναι ἀκατοίκητον. Ἐν τούτοις ἐγκλίμενα περμιένιστα δάση καὶ χώρα γόνιμος εἰς ἀγροκτηρικὸν κερπὸν.

Τὰ κυριώτερα προϊόντα εἰς ἀνηρητρίκω κερπὸν, γρόμφιλα, κόνιακα, χρυσός, ἄργυρος, σίδηρος, χαλκός, γαλβανικός, λίθοι πολυτίμοι, μεγίστης ἀξίας σίδηροι καὶ ὄρυκτον ἐλεφάντινον ὅσων ἐξαχόμενον ἐκ τῶν ἐλεφάντων, ὅτινες εἰς παλαιωτάτους χρόνους συνεχωνεύσαν ἐν τῷ εὐδαίει καὶ παχυνμένῳ ἔδαφει τῆς Σιβηρίας καὶ διατρεφόμενοι μετὰ τοῦ τριχώματος αὐτῶν.

Ἡ Σιβηρία κατοικεῖται ὑπὸ Ἀσιατικῶν βαρβάρων κατακλινομένων συνήθως εἰς τὴν θέρην καὶ ἀλλεῖαν καὶ ἀνιχνύοντες εἰς τὴν Μογγολικὴν ἐρηλίαν, καὶ ὑπὸ Ρώσων ἀποίκων ἢ ἐξορίστων κατοικούντων ἰδίως τὴν Δ. Σιβηρίαν.

* Ἐκτασίς 12 1/2 ἑκκτμ. τετ. χιλ.
Πληθυσμὸς 9 ἑκκτμ. κστ.

293. Διοικητικὴ Διαιρέσις.

Ἡ Σιβηρία διαιρεῖται εἰς 14 κυβερνεῖα.

Κυριώτεροι αὐτῆς πόλεις εἰναι ἡ Ἱερουσόλυμα (50 χ. κ.) διεξαχούσα μέγα ἐμπόριον μετὰ τῆς Σινικῆς καὶ κέντρον τῶν χρυσορυγιῶν. Τόμοσκ (45 χ. κστ.) παρὰ τὴν δεξιὰν ὁρμὴν τοῦ Ὁβίου ἔχουσα χρυσορυγίαν. Βαγραούλη παρὰ τὴν Ὁβίαν κέντρον μεταλλουργίας. Ἰακούνσκ παρὰ τὸν Δέναν ποταμὸν ἀποθήκη σιτουρῶν καὶ ὄρυκτου ἐλεφάντινου ὀστού. Κιόχα παρὰ τῆς Βαϊκάλης λίμνης παρὰ τὰ Μογγολικὰ σύνορα.

Ὁλόκληρος ἡ Σιβηρία συνδέεται τηλεγραφικῶς, σιδηροδρομικῶς δὲ γεφυρῶν μέχρι τοῦ Εἰρηνικοῦ κατακεινάζεται ἡ πόλις καὶ μετ' ὀλίγον ἡ Ἱερουσόλυμα θὰ διατελῇ εἰς ἔμπροσιν συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Πετρούπολεως καὶ τῆς Μόσχης. Ὁ σιδηρόδρομος οὗτος τὰ μέγιστα θὰ συντελέσῃ εἰς τὸν ἀποικισμὸν τῆς Σιβηρίας καὶ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν στρατηγικῶν σχετίων τῆς Ρωσσίας ἐπὶ τῆς ἁπλῆς Ἀνατολῆς.

ΚΑΥΚΑΣΙΟΣ ΡΩΣΣΙΑ

Ἡ Καυκάσιος Ρωσσία κεῖται μετὰ τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ὀνομάζεται δὲ οὕτω ἐκ τοῦ διακείμενου αὐτὴν διαχωριστικοῦ ὄρους Κανακού. Ἐν αὐτῇ τὰ πάλαι ὑπῆρχον τὰ βασίλεια τῆς Κολχίδος, τῆς Ἰβηρίας καὶ τῆς Ἀλβανίας.

Κλίμα συγκεκριασμένον.

Ὅρη. Ἡ ὄροςεὶς τοῦ Κανακού.

Ποταμοί. Ὁ Κουβάνης ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐξείνου, ὁ Τερέκς εἰς τὴν Κασπίαν, ὁ Κῦρος, ὅστις δεξιόμενος τὸν Ἀράξην ἐκβάλλει εἰς τὴν Κασπίαν.

Λίμνη. Ἡ Σεβάργια.

* Ἐκτασίς 472,500 τετ. χιλ.

Πληθυσμὸς 9,700,000 κστ. (Ὁ πληθυσμὸς οὗτος ἀποτελεῖται ἐκ Ρώσων, Ἑλλήνων, Ἀρμενίων, Τσετσένων, Γεργικῶν κτλ.)

Θρόνους. Ἡ ἐπικρατοῦν τὸ χριστιανικὸν ὀρθόδοξον.

Πολιτικὴ διαιρέσις

Ἡ Καυκάσιος Ρωσσία ἀποτελεῖ ἐν γενικῶν κυβερνεῖον ὑποδιαιρούμενον εἰς κυβερνεῖα καὶ ἐπαρχίας. Κυριώτεροι πόλεις. Τυφλίς (160 χ. κ.). Πρω-

1—2 Σιβηριανοί.—3 Τουρκομάνος. 4—5 Τούρκοι. 6 Πέρσες. 7—8—9 Ἰνδοί. 10—11—12 Σῆται.
13—14—15 Ἰάπωνες.—16 Κοριγιάνος.

τεύουσα κειμένη ἐπὶ τοῦ Κύρου ποτ. ὠραιοτάτη, ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς πόλις. Σιανρόπολις 40 χ. κ. πόλις ὀχυρὰ. Βακού (112 χ. κ.) κειμένη ἐπὶ τῆς χειρσονήσου Ἀζερών, διανενοῦσα μεγίστην ἐξγαγὼν πετρελαίου ἐν αὐτῇ ἀναβλίζοντος. Πολλὰ χυτὴς χειρσονήσου Ἀζερών ἐκπέμπονται φλόγες αὐτοφύως φωταερίου, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας τῶν πυρολατρῶν. Κάρος πόλις ὀχυροτάτη. Βλαδικαύκασος πόλις ὀχυρὰ (45 χ. κ.) Ἐρβάνη (15 χ. κ.) ΝΔ τῆς Σιβήρης λίμνης. Ἀλεξανδρούπολις μεθόριος ὀχυρὰ πόλις. Ἐλισαβετόπολις ἐπίσης ὀχυρὰ κειμένη ἐν τῇ Γεωργίᾳ, ἧς οἱ κάτοικοι διακρίνονται ἐπὶ καλλοῦν.

ΔΥΤΙΚΟΝ ΤΟΥΡΚΕΣΤΑΝ ἢ ΤΟΥΡΑΝ

294. Τὸ Δυτικὸν Τουρκεστάν εἶνε χώρα γηραιά καὶ στεππώδης εὐφροῦς οὐκ μόνον παρὰ τὰς ἐκβολὰς καὶ τὰς κοιλιάδας τῶν ποταμῶν.

Κλίμα συγκεκραμένον.

Ποταμοί. Ὁ Ὁξός (Ἀμού-Δάρις) καὶ ὁ Ἰαξάρτης (Σύρ-Δάρις) ἐκβάλλοντες εἰς τὴν Ἀράλιν λίμνην.

Λίμναι. Ἡ Ἀράλη, ἡ Βαϊκά-σχη καὶ ἄλλαι.

Ἐκτασίς 3,600,000 τετρ. χιλ. (μετὰ τῆς Χίβας καὶ Βουχάρας).

Πληθυσμὸς 4,175,000 κατ. ἀποτελοῦμενος ἐκ Περσῶν, Τούρκων, Τουρκομάνων καὶ Κιργισίων μωαμεθανῶν τῷ θρησκείᾳ.

295. Διοικητικὴ Διάρθρωσις.

Τὸ Δ. Τουρκεστάν διαιρεῖται εἰς δύο γενικά κυβερνεῖα καὶ εἰς 4 ἐπαρχίας· εἰς τὰ κυβερνεῖα περιλαμβάνονται αἱ ὑποτελεῖς ἡγεμονίαι Βουχάρα καὶ Χίβα.

Κυριώτεροι πόλεις : ἡ Τασκέντη (156 χ. κ.) ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανοῦς πόλις, πρωτ. γενικοῦ κυβερνείου. Σαμαρκάνδη (55 χ. κ.) κέντρον τοῦ μετὰ τῆς Σινικῆς ἐμπορίου καὶ ἱερὰ πόλις τῶν Μουσουλμάνων. Ἡ Σαμαρκάνδη ὑπῆρξε πρωτεύουσα τοῦ κατὰ τὴν τοῦ Ταμερλάνου τῷ 1336 μ. Χ. τοῦ ὑποίου σώζεται ἐν αὐτῇ ὁ τάφος καὶ τὸ ἀνάκτορον. Χοκάνδη (54 χ. κ.) ἐντὸς εὐφροῦς κοιλάδος. Ὁμα-

σχη (30 χ. κ.) πρωτ. γενικοῦ κυβερνείου καὶ Μέρβη.

ΧΑΝΑΤΟΝ ΤΗΣ ΧΙΒΑΣ

Ἐκτασίς 60,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 800,000 κατ.

Κάτοικοι Τουρκομάνοι Μωαμεθανοί.

296. Κυριώτερα πόλεις ἡ Χίβα ἐπὶ ὠρεῖς· ἰσχύει ἔχουσα μεγάλας μουσουλμανικὰς σχολὰς (30 χ. κ.).

ΕΜΙΡΑΤΟΝ ΤΗΣ ΒΟΥΧΑΡΑΣ

Ἐκτασίς 205,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 1,250,000 κατ.

Κάτοικοι Τουρκομάνοι Μωαμεθανοί.

297. Πρωτεύουσα ἡ Βουχάρα (80 χ. κ.), μέγας σταθμὸς τῶν καραβανῶν τῶν Ἰνδῶν, ἱερὰ πόλις ἔχουσα 400 ἑκατὶ καὶ πολλοὺς τάφους ἁγίων Μωαμεθανῶν.

Ἐρωτήσεις. Πόλις χώρας περιλαμβάνει ἡ Ἀσιατικὴ Ρωσία; 2 Τί γνωσκεῖς περὶ τοῦ κλίματος αὐτῆς; 3 Εἰπὲ τρεῖς νῆσους εἰς τὴν Ἀσιατ. Ρωσίαν. 4. Ποῦ εὐρίσκεται τὸ Κιουσσεϊν ἡραϊτειον; 5. Ποῖα ποταμὶ ἐκβάλλονται εἰς τὸν Πάχ. Ὀκεανόν; 6. Ποῖος ποταμὸς τῆς Σιβήρης εἶνε πλεῖστος κατὰ τὸ πλεῖστον; 7 Πόλις ἡραϊτρους χωρεῖς ὁ Βερλινγκους ποταμὸς; 8 Τί γνωσκεῖς περὶ τοῦ ἔδαφους τῆς Σιβήρης; 9 Ποῖα εἶνε τὰ προϊόντα αὐτῆς; 10 Εἰπὲ 4 πόλεις ἐν Σιβήρῃ. 11 Εἰπὲ 3 πόλεις ἐν τῇ Καυκασίῃ Ρωσίᾳ. 12 Ποῦ ἐκτείνεται τὸ Δ. Τουρκεστάν. Εἰπὲ δύο πόλεις ἐν αὐτῇ;

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Πληθυσμὸς, 860 ἐκ.

298. Φυλαί. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀσίας ἀνήκουν εἰς δύο μεγάλας φυλάς τὴν Καυκασίαν καὶ τὴν Λευκὴν ἢ Κανκασίαν φυλὴν.

(ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ — ΑΤΛΑΣ) Γ. Σ. ΜΕΤΑΞΑ

Οἱ εἰς τὴν κεντρικὴν ἢ Μογγολικὴν φυλὴν ἀνήκοντες ὑπερτεροῦσι τῶν λευκῶν. Εἶνε δὲ οὗτοι οἱ Τουρανοὶ λαοὶ τοῦ Τουρκεστάν ἢ Τουράν καὶ οἱ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας (Τούρκοι

Ὁθωμανοί). Οἱ κάτοικοι τοῦ Κεντρικοῦ ὤμιπέδου (Μογγόλοι, Θιβετιανοί), οἱ κάτοικοι τῆς Κορέας, οἱ τῆς Ἰαπωνίας, οἱ τῆς Σινικῆς, οἱ τῆς Ἰνδοκίνας, (Ἀνναμῆτι, Σιγκαῖται,

Βερμάνιοι) καὶ οἱ τῆς Νήσου Κεϋ-
λάνης.

Ὁ Ἰνδοευρωπαϊκὸς κλάδος τῆς
λευκῆς φυλῆς περιλαμβάνει τοὺς Ἰν-
δοὺς (Ἰνδοί), τοὺς Πέρσας, τοὺς
Ἀφγανούς (Ἀφγανιστάν) τοὺς Βε-
λουχιστανούς (Βελουτχιστάν) τοὺς
Κοχρόδους (Ἀσιατικὴ Τουρκία) καὶ
τοὺς κατοίκους τοῦ Κανκάσου.

Εἰς τὸν σημαντικὸν κλάδον τῆς λευ-
κῆς φυλῆς ἀνήκουσιν ἐπίσης οἱ Ἀρα-
βες, οἱ Ἕλληνες, οἱ Ἰονδαῖοι καὶ
ἄλλοι.

Ἡ Χερσονήσος τῆς Μαλάκκας κα-
τοικεῖται ὑπὸ τῆς Μαλαϊκῆς φυλῆς, τὸ
βόρειον τῆς Σιθρίας ὑπὸ τῆς βορείου
φυλῆς (Σαμουγέται).

Ὁ Εὐρωπαϊκὸς ἀποικισμὸς συγκεν-
τρίζεται ὑπὸ Ρώσων, Ἀγγλων, Γάλ-
λων, Πορτογάλων, Γερμανῶν.

299. Προϊόντα. Τὰ μεταλλικὰ
προϊόντα τῆς Ἀσίας εἰναι ποικίλα· ὁ
χρυσὸς, ὁ ἄργυρος καὶ ὁ χαλκὸς ἀφαι-
νοῦσι μεγάλως ἐν τῇ Σιθρίᾳ, Σινι-
κῇ καὶ Ἰαπωνίᾳ· ὁ σίδηρος εὐρίσκε-
ται εἰς ὅλα τὰ μέρη αὐτῆς· σιρό-
ματα δὲ γαιανθράκων, ἅτινα πιστεύε-
ται ὅτι εἰναι μεγίστων ἐκτάσεων,
ὑπάρχουσιν ἐν Σινικῇ, Ἰαπωνίᾳ καὶ
ἐν τῇ Ἰνδοστάν, ἐνθα ἐνεργεῖται καὶ
ἡ ἐκμετάλλευσίς. Ἐκ τῶν δημητρια-
κῶν ἡ κριθὴ καὶ ἡ σίκαλις χρησιμεύ-
ουσιν ὡς τροφῇ εἰς τοὺς ψυχροὺς τό-
πους. Ὁ σῖτος καλλιεργεῖται ἐν Σι-
νικῇ, Ἰαπωνίᾳ καὶ ἐν Περσίᾳ· ἡ δὲ

Ἡ Ἰνδοκάλυμπος βαμβοῦ χρησιμα-
ποιεῖται πολὺ ἐν τῇ Δυτικῇ καὶ Με-
σημβρινῇ Ἀσίᾳ εἰς τὴν οἰκοδόμητι-
κὴν. Εἶδος τι συκῆς τὸ Ἀβαννάν, ὡς
ἐκ τῆς εὐκαλίας μεθ' ἧς ἀναπαράγε-
ται, ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον τῆς
λατρείας τῶν Ἰνδῶν. Ὁ κοκκοφοῖ-
νις εἶδος φοινίκας καὶ ἡ βανανία εὐδο-
κιμοῦσιν εἰς τὰς Μεσημβρινὰς Ἰνδίας
καὶ εἰς τὴν νήσον Κεϋλάνην, ἐνθα ἀ-
φθονεῖ ἐπίσης καὶ τὸ πέπερι. Μεταξὺ
τῶν λοιπῶν φυτῶν δυνάμεθα ν' ἀνα-
φέρωμεν τὸ γιγγίβερον ἔχον τὴν εἰκὴν
ἀρωματικὴν καὶ τὸ καμφοροδένδρον
τῆς Σινικῆς καὶ τῆς Ἰαπωνίας· τὸ πτεῖον
θάμνος καταγωγῆς σινικῆς, τὸν καρπὸν
καὶ τὴν φουκοβάλλανον τῆς Ἀραβίας.

Πλὴν τούτων εὐδοκίμει ἐνταῦθα ὁ
μεταξοσκώληξ, ἡ δὲ βαμβακία καλ-
λιεργεῖται εἰς ὅλους τοὺς θερμοὺς τό-
πους τῆς Ἀσίας.

300. Ζῶα. Ἡ Σιθρία κέντηται
ζῶα ὧν ἡ διαθερμία εἶναι περιζήτητος·
τοιούτῃ δὲ εἶναι· ἡ κινανὴ ἀλώπηξ, τὸ
ερμίνιον, ὁ σίμωρ ἢ τὸ συμούριον κτλ.
Πλὴν τούτων ὑπάρχουσιν ἀπειράριθ-
μα λείψανα παλαιστολογικὰ (ὅρα σε-
λίδ. 13). Τὸ ἀργάλιον ἢ πρόβατον τῶν
ὄρεων καὶ ἡ ἱππογῶς (εἶδος βοῦς)
ἀπαντῶσιν εἰς τὰ νότια τῆς Σιθρίας,
ἰδίᾳ δὲ εἰς τὸ Μέγα Κατρικὸν ὄροπέ-
διον. Ἡ Θυρεμία αἰεὶ καίτοις τῶν
Ἰνδικῶν, διὰ τῆς μεταξοειδοῦς τρι-
χὸς τῆς ὑποῖας κατασκευάζουσι τὰ
ῥαῖα κασμίρια τῶν Ἰνδῶν.

δρυτὰ καὶ ὁ ἀραβόκοιτος εὐδοκιμοῦσιν ἰδίᾳ εἰς τοὺς μεσημβρινούς τοπούς.

Τὰ πολύτιμα ξύλα (ξύλινος κτλ.) τὰ δηγιώδη καὶ κομποφόρα (κκου-
τσού, κομμίδιον καὶ νοπάλιον) ἀπαντῶσιν εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Ἀσίαν.

Ἡ κάμηλος χρησιμεύει ὡς ζῶον
φορητὸν εἰς ἅπασαν τὴν δυτικὴν Ἀ-
σίαν, σπανιώτερον δὲ καὶ ἑλκττον χρῆ-

σιμον εἶνε ἐν Σινική, ἔθνα οἱ βύα-
κες καὶ αἱ διώρυγες χρησιμεύοντες ὡς
ικανὸν μέσον συγκοινωνίας.

Ὁ ὁρμιότερος πολεμικὸς ἵππος εἶνε
ἡ τῆς Ἀραβίας. Ὑπάρχουσι δ' ἐπί-
σης καὶ εἰς τὸ Τουρκιστάν πλείστοι
ἵπποι. Ὁ ἡμίονος χρησιμεύεται εἰς
τὸ Ἰνδοστάν. Εἰς τὰ ἄγρια ζῷα τῶν
Ἰνδῶν καὶ τῆς Ἰνδοκίνας ἀνήκουσι
ἰδιαίτως ὁ ὀνόκερος, ὁ γεβρός, κα-
τοικίδιος βούς ἔχων ἐπὶ τῆς ὠμοπλά-
της αὐτοῦ ἐν ἡ δύο ἐκ πυελῆς κυ-
ρώματα. Τὸ μαραβὸν, εἶδος πελα-
γοῦ οὗτινος τὰ περὰ εἰς λίαν πε-
ριζήτητα. Ὁ ὄρις γάμα οὗτινος τὸ
ἔγχυμα προεῖνι σχεδὸν αὐτοσυμμε-
τὸ παγκόλιον, ζῶον ἐνὸς μέτρου μή-

κους κακχυμμένον ὑπὸ λεπίδων. Ὁ
λοφοφόρος, πεπνὸν ἔχων πλουσιώτα-
τον πτέρωκα καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐ-
τοῦ περὰ σχηματίζοντα λόφον. Τὸ
γκίνκον, ἐρπαιὸν ἀβλαβὲς ἔχον τὸ
μήκος σώμας. Ὁ γαβιάλης τοῦ Γά-
γου, εἶδος κροκοδείλου 6—8 μέτρων
μήκους τρεφόμενος ἀποκλειστικῶς δι'
ἰχθύων, ἡ βασιλικὴ τίγρις καὶ ὁ ἐλέ-
φας τὸ ἄγχινοῦστερον καὶ ἰσχυρότε-
ρον μεταξύ τῶν ζῶων.

Θρησκείματα. Τὰ διαφόρα ἐν τῇ
Ἀσίᾳ θρησκείματα εἶναι: ὁ Ἰουδαϊ-
σμός, ὁ Χριστιανισμός, ὁ Μοαμεθα-
νισμός, ὁ Βουδδισμός, ὁ Κομφου-
κιανισμός. Οἱ πλείστοι τῶν κατοίκων εἶνε
εἰδωλολάτραι: ὁ δὲ χριστιανισμός ἐλά-

χιστα ἔχει διαδοθῆ εἰς αὐτὴν (15
ἐκστ.).

Ἑρωτήσεις. 1. Ποῖος εἶνε ὁ πληθυσμὸς
τῆς Ἀσίας;—2. Ποῖοι λαοὶ ὑπάγονται εἰς τὴν
Μογγολικὴν φυλὴν;—3. Ποῖοι λαοὶ περι-
βάλλει ὁ Ἰνδοευρωπαϊκὸς κώδικος;—4. Ποῖα εἶνε
τὰ μεταλλικὰ προϊόντα τῆς Ἀσίας;—5. Ποῦ
καλλιεργείται ὁ σίτος;—6. Ποῦ εὐδοκμοῦν ἡ
ὄρυζα καὶ ὁ ἀραβιστός;—7. Ποῖον φυτὸν ἀπο-
τελεῖ τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας τῶν Ἰνδῶν;
—Εἰς τὰ πρὸς τὰ εὐδοκμοῦντα ἐν Ἀσίᾳ.—9.
Εἰς ποῖους τόπους τῆς Ἀσίας καλλιεργείται ἡ
βαμβακίκα;—10. Ποῖα ζῷα βιοῦν ἐν Σιбири;
—11. Ποῖος εἶνε ὁ ὁραμιότερος ποιεμικὸς ἵπ-
πος;—12. Τί ζῷον εἶνε ὁ γαβιάλης τοῦ Γά-
γου;—13. Τί γινώσκεις περὶ τοῦ μαραβίου;—
14. Ποῖον εἶνε τὸ ἄγχινοῦστερον καὶ ἰσχυρότερον
μεταξύ τῶν ζῶων;—15. Ποῖα εἶνε τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ
θρησκείματα;—16. Ποῖαν θρησκείαν προσεβό-
ουν οἱ πλείστοι τῶν κατοίκων τῆς Ἀσίας;—17.
Πόσα ἑκατομύρια Χριστιανῶν ὑπάρχουσιν ἐν
Ἀσίᾳ;

ΑΦΡΙΚΗ

ΦΥΣΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

Θέσις—Ἐπιφάνεια.

Ἡ Ἀφρικὴ καίεται μεταξύ τῆς 37⁰
τοῦ Βορείου πλάτους καὶ τῆς 34⁰
τοῦ Νοτίου πλάτους. Μεταξύ τῆς 20⁰
τοῦ Δυτικοῦ καὶ τῆς 49⁰ τοῦ Ἀνα-
τολικοῦ μήκους.

Ἡ Ἀφρικὴ ἔχει ἐπιφανείαν 30
ἐκκ. τοῦ τετρ. χιλμ. καὶ εἶνε τρις
εὐρύτερα τῆς Εὐρώπης.

ΑΚΤΙΑ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

301 Γενικὴ Ἀποψις

Ἡ Ἀφρικὴ εἶνε χερσονήσος ἐνο-
μένη μετὰ τῆς Ἀσίας διὰ τοῦ ἰσμοῦ
τοῦ Σουέξ.

Ὁ Ἰσθμὸς τοῦ Σουέξ πα-
ρεῖχε ποτε μέγα κώλυμα εἰς τὴν ἀνά-
πτυξιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων μετὰ
τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ ἀρχαίου κό-
σμου, ὅστις τὰ ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἀ-
σίαν διενθυγμένα πλοῖα εὐρίσκοντο
εἰς τὴν ἀνάγκη νὰ παραπλευρώσιν τὴν
παράλιον τῆς Ἀφρικῆς κάμπτοντα
τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος.
Ὁ μακρὸς οὗτος διάπλους ἐξέλειπεν
ἀπὸ τοῦ 1869 ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς
τῆς διώρυγας τοῦ Σουέξ, ἥτις ὄρε-
ται εἰς τὸν Γάλλον Φερδινάνδον Λεο-

σέψ. Ἡ θαλασσία διωρυξ τοῦ Σουέξ
ἐκτείνεται ἀπὸ Πόρτ-Σαΐδ ἐπὶ τῆς
Μεσογείου ἕως Σουέξ ἐπὶ τῆς Ἐρυ-
θρᾶς ἔχει δὲ μήκος 160 χιλμ. πε-
ρίπου καὶ 80 μετρ. πλάτος κατὰ
τὴν ὑγρὰν ἐπιφανείαν τῆς. Πρὸς κα-
τασκευὴν τῆς διώρυγας ταύτης, εἰ-
ς ἣν ἐτέλεσε νὰ ἐργασθῶσι δεκά ὀλο-
κληρὰ ἔτη, ἐδαπανήθησαν 500 ἐκα-
τομ. φρ.

Κόλλποι. Κυριώτεροι εἶνε ὁ Γα-
βέσιος κόλπος ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς
Τύνιδος, ὁ κόλπος τῆς Σίδρης ἐπὶ
τῶν ἑκτῶν τῆς Τριπλίτης, ὁ μέγας
κόλπος τῆς Γουίνεας ἐν τῇ Ἀτλαν-
τικῇ Ὠκεανῷ, ὁ κόλπος Ἀδεν εἰς
τὴν εἰσόδον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Ἀκρωτήρια. Κυριώτερα εἶναι:
τὸ Καλὸν Ἀκρωτήριον, ὅπερ εἶνε τὸ
βορειότερον σημεῖον τῆς Ἀφρικῆς· τὸ
Πράσινον Ἀκρωτήριον, τὸ δυτικώ-
τερον σημεῖον αὐτῆς· τὸ Ἀκρωτή-
ριον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος ἢ Εὐέλπης
Ἀφρ. καὶ τὸ τῆς Μογγολικῆς βελό-
νης νοτιώτατα σημεῖον καὶ τελευταῖον
τὸ Γουαδαβουῖον ἀκρωτ. τὸ ἀνκτο-
λικώτατον σημεῖον τῆς Ἀφρικῆς.

Τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος ἐκλήθη
οὕτω ὅτι τὸ ναυτοῦτον τῆς Πορτογαλίας Βά-
σκο-δὲ-Γάμα, ὅστις ἀποσταλεῖς νὰ ἀνακαλύψῃ
θαλασσίαν ὁδὸν πρὸς τὰς Ἰνδίας παρέκαμψε

πρῶτος τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο τῇ 20 Νοεμβρίου
1497. Τὸ δὲ ἀκρωτήριον τῆς Μαγγινικῆς βελό-
νης ἐκλήθη οὕτω διότι ἐστὶν τὸ πρῶτον ἐπιπλοῖ-
σαν πρὸς αὐτὸ οἱ Πορτογάλοι παρρητήριον ἀλ-
λοίσιν ἐπὶ τῆς μαγγινικῆς βελόνης.

Πορθμοὶ. Κυριώτατοι εἶναι: ὁ
τοῦ Γιβραλτάρ, μεταξύ Ἰσπανίας καὶ
Ἀφρικῆς, οἱ πορθμοὶ τοῦ Βαζέλ-Μαν-
δὲβ μεταξύ Ἀφρικῆς καὶ Ἀραβίας
καὶ ὁ τῆς Μεζαμβίκης μεταξύ τῆς
Ἀφρικῆς καὶ τῆς νήσου Μαζαγκα-
σκάρης.

Ὁ πορθμὸς τοῦ Γιβραλτάρ ἔχει 15 χιλμ.
πλάτος εἰς τὸ στενότερον μέρος αὐτοῦ καὶ 60
χιλμ. μήκος.

Ἡ Ἀφρικὴ ἐξ ὧν τῶν λοιπῶν
ἡπείρων τοῦ κόσμου ἔχει παράλιαν
ἡμιστάδιακοσμήνιν. Στερεῖται χερ-
σονήσων πρὸς δὲ καὶ κόλπων πολλῶν.

ΝΗΣΟΙ

302 Μεταξύ τῶν εἰς τὴν Ἀφρικὴν
προσαρτημένων νήσων ἀμύλλων ἄξιαι
λόγου εἶναι: Ἐπὶ τῆς Δ. πλευρᾶς αἱ
Ἀζόριοι νῆσοι καὶ αἱ Μαδέιροι ἀνή-
κουσαι εἰς τοὺς Πορτογάλους· αἱ Κα-
νάριοι εἰς τοὺς Ἰσπανούς· αἱ νῆσοι τοῦ
Πράσινου ἀκρωτηρίου εἰς τοὺς Πορ-
τογάλους· τὸ νησιώριον τῆς Γορδᾶς
εἰς τοὺς Γάλλους, αἱ Πορτογαλικαὶ
καὶ Ἰταλιανικαὶ νῆσοι τοῦ κόλπου τῆς

το; έχει ούτος;—12. Ὁ ὄμιον τὸν πορθητὸν, δι' οὗ συγκροτῶναι τὴν Ἐρυθρὰν μετὰ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ.—13. Ὁ ὄμιον ἕτερον πορθητὸν μετὰ τῆς παραλίας τῆς θείρου καὶ τῆς νήσου Μαλαγασκάρης.—14. Ὁ ὄμιον τὰς διαφόρους νήσους μετὰ τῶν κατεχόντων αὐτὰ Κρατῶν.

303 Φυσικὴ Διάπλασις τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

Ἀρκτικὸν ὁροπέδιον. Τὸ μεταξὺ Μεσογείου καὶ κόλπου τῆς Γουινέας Β. μέρος τῆς Ἀφρικῆς ἀποτελεῖ εὐρὺ ὁροπέδιον περιεσφύμενον πρὸς Β. ὑπὸ τῆς ὁροσειρᾶς τοῦ Ἀτλαντος (3.800 μέτρ.) πρὸς Ν. ὑπὸ τῶν ὄρεων τῆς παραλίας τῆς Γουινέας καὶ ΝΑ. ὑπὸ τῶν ὄρησι τῶν ὁροπέδιων ὁροῶν τῆς Ἀφρικῆς.

Σαχάρα καὶ Σουδάν. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὁροπέδιου κατέχεται πρὸς Β. ὑπὸ τῶν ὄρηων ὑψηλότερον τῆς Σαχάρας ἢ ἐσπόμενον χωρὶς τινες ὄρειναι ὡς ἡ Ἀγαράκη καὶ ἡ Ταοσίλη, πρὸς Ν. ὑπὸ τῶν πλουσιῶν πεδιάδων τοῦ Σουδάν, ἐνθα βρεῖ τὴ Νίγηρ, τοῖς ποταμοῖς τῶν ταπεινότερων μέρους κατέχει ἡ λίμνη Ταοδά.

Νεῖλος. Πρὸς Α. τοῦ ὁροπέδιου τῆς Β. Ἀφρικῆς, ὁ Νεῖλος παρὰ τὸν ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἰσημεριοῦ Ἀφρικῆς διερχόμενος ἀπὸ Ν. πρὸς Β. τὸ Σουδάν καὶ τὴν Σαχάραν διὰ μέσου στενῆς κοιλάδος.

Νότιον ὁροπέδιον. Ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ Ἄδεν καὶ τῆς Γουινέας ἄρχεται σχηματίζουσαν ἐνυψωμένην ὁροπέδιον ὑψηλότερον τοῦ πρώτου καὶ οὐτινός· τὸ κατὰ μέσον ὅρον ὕψος αὐτῆς καθ' ὅσον ἐνυψώνεται πρὸς Ν. Εἰς τὴν Ν. ἐσχάτην εὐρίστανται τὰ ὄρη τοῦ Ἀκρωτηρίου, ὧν κορυφαί τινες υπερβαίνουν τὰ 2,000 μέτρα.

Παρακτικὰ ὄρη. Τὸ νότιον ὁροπέδιον ὀρίζεται ἐκ Δ. καὶ Α. ὑπὸ παρακτικῶν ὄρεων, ὧν σημαντικώτερα εἰναι τὰ ἀνατολικὰ σχηματίζοντα ὑπὸ τὸν Ἰσημερινὸν ἐκτεταμένην ὁροσειράν, ὧν ὑψηλότεραι κορυφαί εἰναι τὸ Κένιον καὶ τὸ Κιλιμάντζαρον φθάνοντα εἰς ὕψος 6,000 μέτρ. περίπου καὶ περιλαμβανόντα ὑπερμεγέθεις λίμνας, αἱ τινες ἔχουσιν ὕψος κατὰ μέσον ὅρον 1000 μέτρων.

Ποταμοὶ τῆς Ἀφρικῆς. Ἐπισημότεροι ποταμοὶ τῆς Ἀφρικῆς εἰναι

ὁ Σενεγάλης (1,580 χιλίω. μίλ.), ὁ Γαμβίας (1,850 χιλίω. μίλ.), ὁ Νίγηρ ὁ Δολούβ; (4,900 χιλίω. μίλ.), ἀπαντες καταρρέοντες ἐκ τῆς ὑψηλῆς χώρας Φούτα-Δαλὸν καὶ γινόμενοι εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν, ὁ Ὁγοούης (Γουινέα), ὁ Κόγκος ὁ ὁγκοδέστατος ποταμὸς τῆς Γῆς (4,200 χ. μ. μίλ. καὶ 3,200,000 τετραγ. χιλίω. ποτ. χωρ. πλωτὸς μόνον ἐπὶ 1500 χιλίω.), ὁ Ὁράγγης (ἀποικία τοῦ Ἀκρωτηρίου) γινόμενος εἰς τὸν Ἰνδὸν Ὠκεανόν, ὁ Λίμποπος (Γρανβὼλ καὶ Καφερεία), ὁ Ζαμβέζης (νότιον ὁροπέδιον τῆς Μοζαμβικῆς θαλάσσης, ὁ Νεῖλος εἰς ἐκ τῶν μακροτέρων ποταμῶν τῆς Γῆς (6,170 χιλ.) ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὁ σημαντικώτερος ὡς πρὸς τὸν ὅγκον τῶν ὑδάτων αὐτοῦ, (2,810,000 τετρ. χιλ. ποτ. χωρ.) παρὰ τὸν ἐκ τῆς χώρας τῶν μεγάλων λίμνων. Ὁ Ὀκεροούης—Λούκα—Νεζήης καὶ ὑπὸ τὸ ἐνυψωμένον Νεῖλος, ἐνυψοῦται μετὰ τοῦ Κουανὺ Νεῖλου παρὰ τὸν ἐκ τοῦ ὁροπέδιου τῆς Ἀφρικῆς. Ὁ Νεῖλος καθιστᾷ γόνυ τὸ ἐσχαρὸς τῆς Αἰθιοπίας καὶ καταλήγει εἰς τὴν Μεσόγειον θαλάσσαν σχηματίζων εὐρὺ Δέλτα.

Λίμναι. Ἡ Ἀφρικὴ παρουσιάζει μεγάλας λίμνας, ὧν ἀξιολογώτεροι εἰναι ἡ λίμνη Ταοδά ἐν τῷ Σουδάν, αἱ λίμναι Λούκα Νεζήη ἡ Ἀλβέρτα, ἡ Ὀκεροούη ἡ Βισαορία Νυάβα, ἡ Ταγκανίκα, ἡ Νυάσα καὶ ἡ Βαγρονέλη ἐν τῷ μεγάλῳ νοτίῳ ὁροπέδιῳ.

Ἑρωτήσεις. 1. Τί παρατηρεῖς κατὰ τὸς ἀκτὰς πρὸς Δ. καὶ Ν. τοῦ ὁροπέδιου;—2. Εἰ ποῖον ὄρειν κατελήγει ἡ Δ. ὁροσειρὰ καὶ εἰ ποῖον ἡ ἀνατολική;—3. Ποῖα ἡ ὑπερ τὸν Ἰσημερινὸν φυσικὴ διάπλασις τοῦ ἐδάφους;—4. Ὁ ὄμιον ὁροσειρὰν τίνα ΒΑ—5. Εἰπέ τοὺς ἐπισημότερους ποταμούς τῆς Ἀφρικῆς.—6. Πόθεν παρὰ τῆς Νεῖλος;

Ἀσκήσεις ἐπὶ τοῦ μαυροπίνιακος.—Σχεδιοῦμεν τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς μετὰ τὸν ἐκδοὺν τῶν ποταμῶν, σημειῶν τὰς θέσεις τῶν κυριωτέρων ὁροπέδιων καὶ τῶν κυριωτέρων ὄρεων καὶ λίμνων.—Σημειώσω τοὺς κυριωτέρους ποταμούς τῆς Ἀφρικῆς δεικνύων ἐν ταύτῃ καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῶν διαρρομένους τόπους ὡς καὶ τὰς θαλάσσας, εἰς αἵ οὗτοι γίνονται.

Χωρογραφικὴ διαίρεσις τῆς Ἀφρικῆς.—Δυναμὴν εἶναι διαιρεῖσθαι τὴν Ἀφρικὴν εἰς τρία μέρη.

1ον τὴν Βόρειον Ἀφρικὴν περιλαμβανούσαν τὴν Αἴγυπτον, τὴν Τριπολίταν, τὴν Τύνδα, τὴν Ἀλγερίαν, τὸ Μαρόκον καὶ τὴν Σαχάραν.

2ον τὴν Μέσιν καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Ἰσημεριοῦ Ἀφρικὴν περιλαμβανούσαν τὸν Δανικὸν ἢ Γαλλικὸν Σουδάν καὶ Γουινέαν (Σενεγάλης καὶ Νίγηρ) τὸ Κεντρικὸν Σουδάν (λεκανοπέδιον τῆς λίμνης Ταοδά) τὸ Ἀνατολικὸν ἢ Αἰθιοπικὸν Σουδάν καὶ Ἀφροισίαν (χώραν τοῦ Ἄνω Νεῖλου) τὴν χώραν τοῦ Κόγγου καὶ τὴν χώραν τῶν μεγάλων λίμνων.

3ον τὴν Μεσημβρινὴν Ἀφρικὴν περιλαμβανούσαν τὴν Νοτιοδυτικὴν χώραν (Ἀγγολὰ καὶ Δαμάρα), τὴν Νοτιοανατολικὴν χώραν (Ζαμβέζια), τὸ νότιον ὁροπέδιον (λίμνη Νγκάμη) καὶ τὴν χώραν τοῦ Ἀκρωτηρίου, τὴν Μαδαγασκάρην καὶ τὰς λοιπὰς νήσους.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

304 Ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ Ἀφρικὴ ἔχει κατακτηθῆ ὑπὸ τῶν Μεγαλῶν ευρωπαϊκῶν ἐνυψώσεων Ἀγγλικῆς, Γερμανικῆς, Γαλλικῆς καὶ Ἰταλικῆς.

Ἡ Γαλλία ἐκτός τῶν παλαιῶν αὐτῆς ἀποικίων τῆς Ἀλγερίας, τῆς Σενεγάλης καὶ τῆς Ἀκτῆς τῆς Γουινέας, ἐξέτεινε τὴν κυριαρχίαν αὐτῆς ἐπὶ τῆς Τυνιδας, ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Σουαζίου, (κόλπος Ἄδεν) ἐπὶ τοῦ Γαλλικοῦ Ὀκεανοῦ, τοῦ Γαλλικοῦ Σουδάν, τῆς Δογγῆς, καὶ ἐξάσκει τὴν ἐπιρροήν αὐτῆς ἐπὶ τῶν μεταξὺ Ἀλγερίας καὶ Σενεγάλης κειμένων χωρῶν.

Ἡ Γερμανία κατέλαβε τὰ ἐσχαρὰ τοῦ Τόγου (Ἀκτῆ τῆς Γουινέας), τοῦ Καμερόν (κόλπος τῆς Γουινέας) τὴν Νοτιοδυτικὴν Ἀφρικὴν (Ἀκτῆ τῆς Δαμάρας) τὴν Ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν (χώραν τῶν λίμνων).

Ἡ Ἀγγλία ἐκτός τῶν παλαιῶν αὐτῆς ἀποικίων τῆς Γουινέας, τῆς Σιέρρας Λεόνης, τῆς Ἀκτῆς τῆς Γουινέας, τοῦ Ἀκρωτηρίου καὶ τῶν νήσων τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ κατέλαβε τὸν κάτω Νίγηρα καὶ τὴν Βενουέζαν, τὴν Ζαμβέζιν (λεκανοπέδιον τοῦ Ἄνω καὶ μέσου Ζαμβέζου) καὶ τὸ μέχρι τῆς Ἀποικίας τοῦ Ἀκρωτηρίου ἐκτείνον

βολών του Κόγγου, τὰς νήσους Πριγκίπην καὶ Ἀγ. Θωμᾶν ἐν τῷ Κόλπῳ τῆς Γουινέας, τὴν Ἀποικίαν Βίσαου μεταξύ τῶν Γαλλικῶν ἐπαφῶν τοῦ Σενεγάλης καὶ τὰς νήσους τοῦ Πρασίνου Ἀζωτηρίου.

Ἡ Ἰσπανία πλὴν τῆς Κεϋτούης καὶ τινων ἡμερίων τῆς παρὰ τὴν Μεσόγειον Ἀκτῆς, κατέχει ἐπὶ τῆς δυτικῆς Ἀκτῆς τὰ ἐδάφη Ἰβνι, Ριον-Ούρο καὶ τὰς Καναρίους νήσους· τὰς νήσους Ἀντοβόν καὶ Φερνάνδου-Πὼ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Γουινέας· τὰς μικρὰς νήσους Κορίσκου καὶ Ἐλδοβαν ἀπέναντι τῆς Ἀκτῆς τοῦ Γαλλικοῦ Κόγγου.

ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ βασιλέως τῶν Βέλγων καὶ διὰ διεθνούς συνθήκης ἐδρῆθη τὸ Ἐλευθερον Κράτος τοῦ Κόγγου ὀνιμαζόμενον ἡ θεωρηθῆ σήμερον ὡς Βέλγικη Ἀποικία.

Α'. ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΟΚΟΥ

Ἔκτασις 800,000 τετρ. χιλ. ὡς καὶ 600,000 ἀνήκοντες εἰς τὴν ἔρημον Σαχχραν. Ἑλλάς 65,115 τετρ. χιλίον.

Πληθυσμὸς 8 ἑκατ. κατ. περίπου. Ἑλλάς 2,434,000.

Κάτοικοι Ἰθαγενεῖς, Βέρβεροι, Ἑπὶλνδες, Ἀραβες, Μαύροι καὶ Ἰουδαῖοι.

Ἐπικρατοῦν θρησκεία. Μωαμεθανισμός, Γλώσσα Ἀραβικὴ.

Πολίτευμα. Μοναρχία ἀπόλυτος.

305 Κυριώτεροι πόλεις ΦΕΖ καθεδρὰ τοῦ Σουλτάνου τοῦ Μαρόκου ἔχουσα 150,000 κ. Μαρόκον (50,000 κ.) πρὸς τοὺς πρόποδας τοῦ χιονοσκεπὸς Ἀτλαντος. Τάγγερρον ἡ κυριώτερος λιμὴν τοῦ Μαρόκου ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Γιβραλτάρ. Μογαδόρη λιμὴν ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ. Ἐπὶ δὲ τῆς παραλίας τοῦ Μαρόκου καὶ ἔναντι τοῦ Γιβραλτάρ εὐρίσκεται ἡ Κένοντα, πόλις ὅγρως ἀνέχουσα εἰς τοὺς Ἰσπανούς.

Οἰκονομικὴ ἀποψις.

Τὸ Μαρόκον παράγει τὰ περίφημα μαροκινὰ δέρματα ἐκ τῶν λεπτομαλ-

λων προβάτων, τὰ ὅποια τρέφονται εἰς τοὺς ἐσφόνους αὐτοῦ τόπους. Ὁ μεταλλικὸς τῆς χώρας πλοῦτος εἶνε ὀλίγος, τὰ δὲ ἄλλα εὐρεῖα ἰδίως ἐν ταῖς ὑποεραιαῖς τοῦ Ἀτλαντος, συνιστάμενα ἐκ ὀρυθῶν, κίθρων καὶ φρονικῶν.

Ἱστορ. σημ. Ἡ Αὐτοκρατορία τοῦ Μαρόκου εἶνε ἡγεμόν τῆς Ἀραβίας κατὰ τὴν Β. Ἀφρικὴν Ἀραβικῆς κατακλιῶσεως.

ΑΛΓΕΡΙΑ

Ἡ Ἀλγερία, ἥτις κατέχει τὴν παλαιὰν Νομιστὴν καὶ μέρος τῆς Ἀνατ. Μαυριτανίας· καὶ ἀπετέλει τὴν φροβερὰν δημοκρατίαν τῶν περσιτῶν, κατεκτήθη ὑπὸ τῆς Γαλλίας τῷ 1830 καὶ ἥδη ἀποτελεῖ μίαν ἐκ τῶν μαλίων προσοδοφόρων αὐτῆς κτήσεις.

Ἔκτασις 667,100 τ. χ. Ἑλλάς 65,119 τ. χ.

Πληθυσμὸς 4,480,000. Ἑλλάς 2,434,000 κ.

Κάτοικοι Βέρβεροι ἢ Καβύλοι, Ἀραβες, Μαύροι, Γάλλοι καὶ μωαμεθανοὶ. Γλώσσα ἡ Ἀραβικὴ.

Ἐμπορίον 540 ἑκατ. φρ. Ἑλλάς 100 ἑκατομ. φρ.

Σιδηρόδρομοι 2,900 χιλίον.

306 Κυριώτεροι πόλεις. ΑΛΓΕΡΙΟΝ πρωτ. τῆς Ἀλγερίας καὶ ἐδρὰ τοῦ διοικητοῦ αὐτῆς, λιμὴν ἐπὶ τῆς Μεσογείου 97,000 κατ. Ὁράνη (85 χ. κατ.) σημαντικώτατος ἐμπορικὸς λιμὴν. Κωνσταντίνη 52,000 κ. πόλις ὅγρως ἔχουσα βιομηχανίαν καὶ διενεργουσα σημαντικὸν ἐμπόριον· ἡ πόλις αὕτη ὀνομάζεται τὸ πάλαι ὑπὸ τῶν Ρωμαίων Κίρτα, τὸ δὲ σημερινὸν αὐτῆς ὄνομα ὀφείλεται τὸν Μέγαν Κωνσταντίνον ὅστις ἀνωκοδόμησεν αὐτὴν μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς τῷ 311 κ. Χ.

Οἰκονομικὴ Ἀποψις

Ἡ Ἀλγερία εἶνε πλουσία εἰς μεταλλὰ (σίδηρος, χαλκός, μύλυθος, ψευδάργυρος, μάγμαρα). Ἐν ταῖς παραλίαις αὐτῆς ἄλιευονται κοράλια. Ἐν αὐτῇ παράγονται δημητριακοὶ καρποὶ καὶ καλλιέργειται ἡ μορέα, ἡ ἐλαία, ἡ ἄμπελος, ὁ καπνὸς καὶ ὁ βάμβαξ. Εἰς δὲ τοὺς μεγάλους αὐτῆς λειμῶνας βόσκουσι πολλὰ ἑκατομύρια προβάτων καὶ αἰγῶν.

ΤΥΝΙΣ

Ἀντιβασιλεία διατελοῦσα ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας.

Ἔκτασις 116,000 τετρ. χιλ. Ἑλλάς 65,119 τ. χ.

Πληθυσμὸς 1,500,000 κ. (ἐξ ὧν 45 χιλ. Ἰσραηλιταί, 40 χιλ. χριστιανοὶ οἱ δὲ λοιποὶ μωαμεθανοί). Ἑλλάς 2,434,000 κ.

Ἐμπορίον. 90 ἑκατ. φρ. Ἑλλάς 100 ἑκ. φρ.

Ἐμπορίον ναυτικόν. 45,000 τόν. Ἑλλάς 360,000 τ.

Σιδηρόδρομοι. 400 χιλίον. Ἑλλάς 1000 χιλ.

Προϊόντα. Δημητριακοὶ καρποὶ, καλλίον, φρονικῶν.

Κυριώτεροι πόλεις. ΤΥΝΙΣ (170 χ. κ.) πρωτεύουσα τῆς ἀντιβασιλείας, πόλις ἐμπορικὴ μετὰ λιμένος ὀγροῦ· ἄλλαι πόλεις ἄξιαι λόγου εἶνε ἡ Σφάξ παρὰ τὸν κόλπον τῆς Γάβρης (30 χ. κ.) Σούση πρὸς Β. τῆς προηγουμένης. Βιζέρτη ἐν τῇ βορείῳ παραλίᾳ ἔχουσα στρατιωτικὸν λιμένα. Λε-Κέφ μεσόγειος. Καϊρόναν πρὸς Δ. τῆς Σούσης συνδεομένη μετ' αὐτῆς διὰ σιδηροδρόμου.

Ἱστορ. σημ. Παρὰ τὴν Τύνιδα ἔκειτο τὸ πάλαι ἡ περίφημος Καρχηδὼν ἡ μείστη καὶ ἀκμαίαστὴν τῶν Φοινικικῶν ἀποικιῶν καὶ ἐχθρὰ ἀδιδάκτος τῶν Ρωμαίων ὑπὸ τῶν ὁποίων κατεκτήθη τῷ 146 π. Χ.

ΤΡΙΠΟΛΙΣ

(Τουρκικὸν Βιλαΐτιον)

Ἔκτασις. 893,050

Πληθυσμὸς. 1,010,000

307 Πρωτεύουσα Τρίπολις 30 χ. κ. ὁγρὸς λιμὴν ἐπὶ τῆς Μεσογείου. Βεργάζη (Πάλαι Βερνίκη) ἐμπορικὴ πόλις πρὸς Α. τῆς Τρίπολεως πρωτ. τῆς Ἐπαρχίας Βάρκας, ἔχουσα φρούριον ὅγρως διάφορα ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ 7 χ. κ. Ἀράβας καὶ Ἑβραῖους. Εἰς τὰς ἀκτὰς αὐτῆς ἑλληνικὰ πλοῖα ἀλιεύονται κατὰ τὸ ἐαρ σπύγγου.

Πρὸς Ν. τῆς Τρίπολεως ἀπλοῦνται ἡ χώρα Φεζᾶν ἀποτελοῦσα μέρος τοῦ Βιλαΐτιου καὶ οὕσα κατὰ τὸ πλεῖστον ἔρημος καὶ κατὰστατος ὑπὸ

μαίων και από τούτων περιήλθεν εις την εξουσίαν των Βυζαντινών. Τῷ 640 μ.Χ. κατεκτήθη ὑπὸ τῶν Ἀράβων, μετὰ τὴν παρακμὴν τῶν ὁποίων περιήλθεν εἰς τὴν εξουσίαν τῶν Τούρκων, τῷ δὲ 1882 κατέλαβον αὐτὴν οἱ Ἀγγλοι, ὑπὸ τὴν ἐπίβλησιν τῶν ὁποίων κυβερνᾷ τὴν χώραν ὁ Ἀντιβασιλεὺς (Κερίβς) ἀπόγονος τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ.

*Έπαις 994,300 τετρ. χιλίωμ.
Ἑλλάς 65,119 τετρ. χιλίωμ.

Πληθυσμός. 10,000,700. Ἑλλάς 2,434,000.

Σιγατός. 17,000 ἄνδρ. Ἑλλάς 20 χ.

*Εμπορίων. 640 ἑκστ. φρ. Ἑλλάς 100 ἑκστ.

*Εμπορικὸν ναυτικόν. 60 χιλ. τόν. Ἑλλάς 360 χιλ. τόν.

Σιδηρόδρομοι. 3,280 χιλίωμ. Ἑλλάς 1000 χιλίωμ.

Κλίμα. Θερμὸν ἐν δὲ τῇ κάτω Αἰγύπτῳ θερμὸν καὶ ὑπόθετος.

*Εδαφοί. Αἰν καρυφόρον ἐνεκα τῶν κανονικῶν πλημμυρῶν τοῦ Νείλου.

Προϊόντα. Βάμβαξ ἐκλεκτός, δημητριακά καρποί, ὄρυζα, ὄσπρια, ζαχαροκαλλύμν. φρούτα κλπ.

Κάτοικοι. Ἐκ τῶν κατοίκων τὰ 5 1/2 ἑκστ. εἰνε Φελλάχοι, 700,000 Κόπται, 100 χιλ. Ἑλλήνες, οἱ δὲ λοιποὶ Ἀραβίαι, Ἑβραῖοι, Τούρκοι καὶ διάφοροι Εὐρωπαῖοι. Οἱ Φελλάχοι καὶ οἱ Κόπται εἰνε ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων, ἀλλ' οἱ μὲν Φελλάχοι εἰνε Μωαμεθανοί, οἱ δὲ Κόπται Χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι.

Θρησκεία. Ἡ Μωαμεθανική.
Γλῶσσα. Ἡ Ἀραβική.

308. Φυσικὴ ἀποψις.

*Όρη. Ἡ Αἰγύπτος εἰνε χώρα πεδινή καὶ στερεάτι ὀρέων.

Ποταμοί. Ὁ Νείλος, ὅστις συνίσταται ἐκ δύο βραχίωνων, τοῦ Κνωοῦ πηγάζοντος ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Ἀδηνσίνης καὶ τοῦ Δευκού πηγάζοντος ἐκ τῆς λίμνης Νουάζης. Ἀπρότεροι οὗτοι ἐν Νουβία ἐνοῦνται εἰς ἑνα, ὅστις διαρρεῖ τὴν Αἰγύπτου, καθίστα αὐτὴν ευφοροτάτην καὶ ἐκβάλει διὰ πολλῶν στομιῶν Δέλτα κα-

λουμένων εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ὁ Νείλος ἐνεκα τῶν ἐν τοῖς ἐνδοτέροις τῆς Ἀρικής ἀφώνων βροχῶν, πλημμυρῶν κατὰ τὸ θέρος κατακλύζει ὁλόκληρον τὴν πεδιάδα τῆς Αἰγύπτου, ἡ δ' ἐν τοῖς ὕδασι αὐτοῦ ἐμπεριχυμένη ἱλὺς λιπαίνει καὶ καθίστα τὸ ἔδαφος γονιμώτατον.

Τοπογραφικὴ διαίρεσις.

Τοπογραφικῶς ἡ Αἰγύπτος διαίρεται εἰς Ἄνω, Μέσην καὶ Κάτω Αἰγύπτου.

309 Κυριώτεροι πόλεις. ΚΑ·Ι·ΡΟΝ ἐν τῇ Μέσῃ Αἰγύπτῳ (570 χ.κ.) πρωτεύουσα τῆς Αἰγύπτου καὶ καθέρας τοῦ Χεδίου ἔχουσα θερμὸν ἀλλ' ὑγιεινὸν κλίμα, μαγευτικώτατα ἀνακτορά, λαμπροὺς περιπάτους, πλουσιώτατον μουσεῖον κτλ. καὶ συνδέεται διὰ σιδηροδρόμου μετ' ὅλων τῶν πόλεων τῇ Αἰγύπτου. Πρός Ν. τοῦ Κάιρου εὐρίσκονται τὰ ἐρείπια τῆς Ἡμιουπόλεως καὶ τῆς Μεμφίδος τῆς καθέρας τῶν Φαραώ. Ἀλεξάνδρεια ἐν τῇ Κάτῳ Αἰγύπτῳ (320 χ. κ.) ἐπὶ τῇ Μεσογίῳ θάλασσῃ, πόλις Εὐρωπαϊκώτατη ἔχουσα μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομαί, λιθοστρώτους ὁρμαίας ὁδοὺς καὶ μεγίστην ἐμπορικὴν κίνησιν. Ἐν Ἀλεξανδρίᾳ οἰκοῦσι πολλοὶ Ἕλληνες διατηροῦντες γυναικίον καὶ ἄλλα ἱερήματα, ἐρεῖται δὲ καὶ πατριαρχίης Ἑλλήν ὀρθόδοξος.

Πότ·Σαῖδ (42 χ. κ.) ἐπὶ τῆς βρείου εἰσόδου τῆς διώρυγος. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπικρατεῖ μεγίστη ἐμπορικὴ κίνησις ὥς ἐκ τῶν διαπλεόντων τὴν διώρυγα ἀτμοπλοίων. Σουέξ (15 χ. κ.) ἐπὶ τῆς Ἑρυθρᾶς. **Τάντα** ἐμπορικὴ πόλις καὶ κέντρον τῶν σιδηροδρόμων (57 χ. κ.) **Δαμιάτ, Σιούτ, Ροσσέτ, Ζαγαζέτ, Ἰσμαήλ, Ἀσουανή** κλπ. Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῇ Διυκῇ ἐρήμῳ κειμένων ὁάσεων κυριώτεροι εἰνε ἡ Σιδά, ἡ Ἀράδξ, ἡ Μπαχαρῆ, ἡ Δακίλη καὶ ἄλλαι.

Κτήσις τῆς Αἰγύπτου εἰνε ἡ Σιναΐκή ἐρηδόντος ἥτις χωρίζεται ἀπὸ τῆς Ἀραβίας διὰ τοῦ στενοῦ κόλπου Ἀκχάβ, ἡ Νουβία καὶ τὸ Ἀνατολικὸν Σουδάν (Δαρφούρ καὶ Κορδοφάν).

Ἰσας, Σημ, Μεταῦ τῆς Ἀσουανῆς καὶ τῆς Σιούτης παρὰ τὸν Νείλον κείνται τὰ ἐρείπια τῶν ἀρχαίων ἑκατομυλίων ὀφθῶν, τῆς πρωτεύουσας τῆς Ἄνω Αἰγύπτου. Παρὰ τὸ

Κάιρον κείνται τὰ ἐρείπια τῆς Μεμφίδος, τῆς ἀρχαίας πρωτεύουσας τῆς Μέσης Αἰγύπτου, καὶ παρ' αὐτὰ αἱ πυραμίδαι ἐπιτήρια μνηστῶν βασιλέων βασιλείων τῆς Αἰγύπτου ὧν ὕψιστος ἡ τοῦ Χίφους οἰκοδομηθεῖσα ἐνέως 30 ἑκαυτῶν ὑπὸ 100 χιλ. ἐργατῶν ἔχουσα ὕψ. 150 μέτρων.

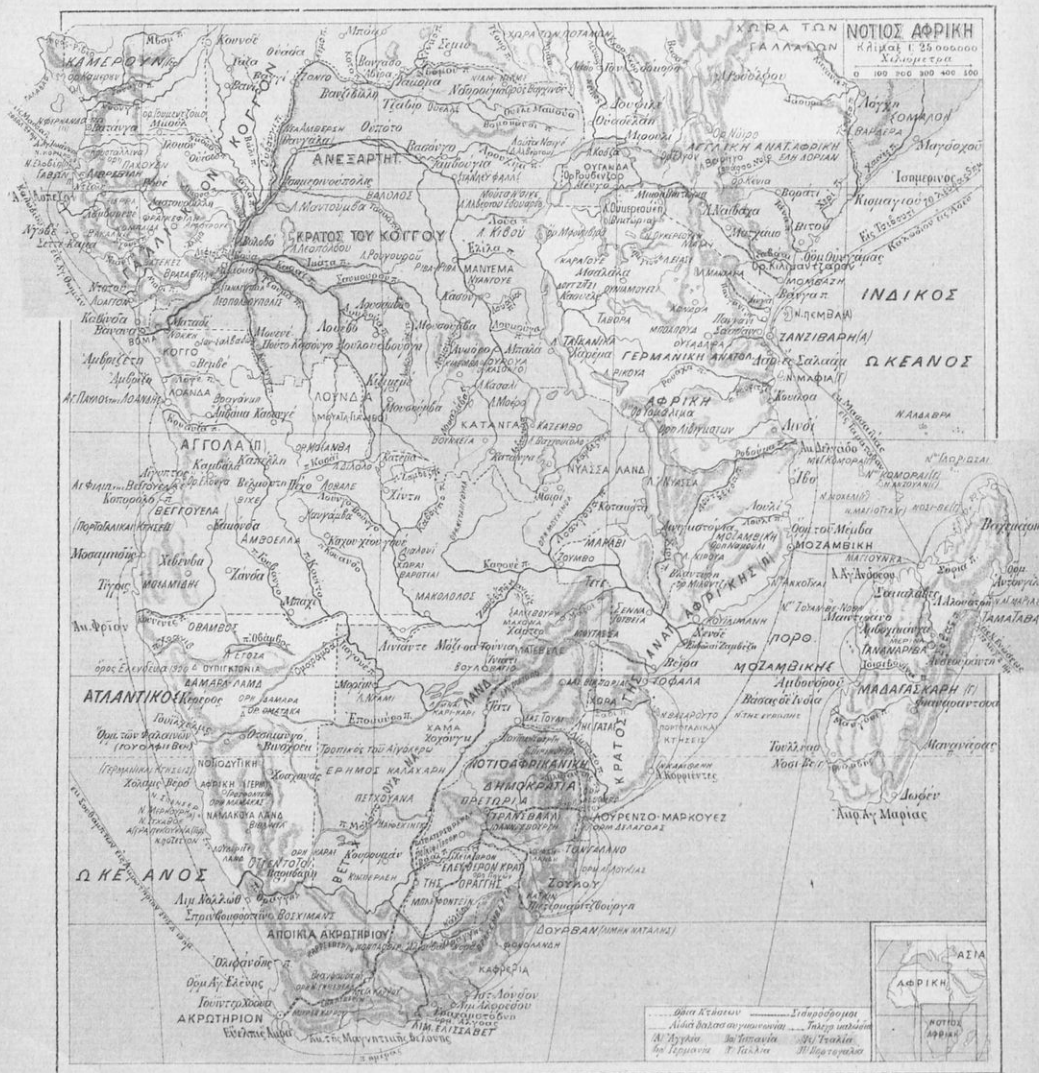
ΣΑΧΑΡΑ

310 Ἡ Σαχάρα ἡ Μεγάλη ἐρημος ἥτις ἐκτείνεται πρὸς Ν. τῶν ἀνά τὴν Μεσόγειον κρατῶν δὲν εἰνε, ὅς ἐπὶ μακρὸν ἐπιστεῦετο, ὁ βυθὸς ἀρχαίας θαλάσσης ἀποξηρανθείσης. Ἡ ἄμμος ἡ καλυπτομένη μόνον τὰς παρακειμένας τῷ Ἀτλαντὶ χώρῃ κατέχει τὸ δέκατον μῶλις τῆς ἐπιφανείας τῆς Σαχάρας καὶ προέρχεται ἐκ τῆς διαλύσεως τῶν βράχων τῇ ἐνεργείᾳ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, τῶν παγετῶν καὶ τῆς νυκτερινῆς ὀρέσου. Ὑπὸ τὴν ἄμμον ταύτην εὐρίσκεται ἔδαφος στερεὸν μὴ στεροῦμενον ἐντελῶς βλαστήσεως.

311 Φυσικὴ διάπλασις τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους τῆς Σαχάρας. Ἡ Σαχάρα ὡς πάσα ἄλλη χώρα ἔχει τὰ ὄρη τῆς, τὰ ὀρεπεδιά τῆς καὶ τὰς κοιλιάς τῆς καὶ σχηματίζει εὐρύτατον ὀρεπεδίον ὕψους 300 μέτρ. περίπου. Τὸ κέντρον τοῦ ὀρεπεδίου τούτου ἀποτελεῖται ὑπὸ τῆς γρανιτώδους ὀρεσειρῆς τῆς Ἀρχιγάρης ἐχούσης κορυφὰς ὕψους (3,000) μέτρ. καλυπτομένης ἐνίοτε ὑπὸ χιόνος καὶ ὀλον τὸν χειμῶνα.

312 Τὰ ὕδατα τῆς Σαχάρας. Ἡ ἀπέραντος ἑκτασις τῆς Σαχάρας (10 ἑκστ. τετρ. χιλ.) εἰνε ἐρημος οὐχὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους τῆς, ἀλλὰ διότι ἡ ἐν αὐτῇ ἐπικρατοῦσα ἀτμόσφαιρα εἰνε ξηρὰ καὶ καυστικώτατη. Ἀλλοτε ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ ἐρήμῳ καὶ βροχαὶ ἀπὸ τῶν ἀφώνων καὶ παρήγαγον τοὺς ποταμούς, ὧν ἡ κοίτη διατελεῖ σήμερον ξηρὰ. Ἀλλ' ὑπὸ τὴν ξηρὰν ταύτην κοίτην τὸ ὕδωρ κυκλοφορεῖ εἰσέτι, παρὼν ζωὴν εἰς τὰς διαφόρους ὁάσεις τῆς Σαχάρας. Εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο ὀρεφιλνται προσέτι αἱ πολλαχῇ τῆς ἐρήμου ἄβητοι νομαί, ἐνθα ποίμνια προβάτων, ἀντιλόπων καὶ καμήλων εὐρίσκουσι τροφήν.

313 Κάτοικοι τῆς Σαχάρας. Ἡ Σαχάρα ἐγκλείει 3 ἐκ. κ. οἰκόντων εἰς τὰς ὁάσεις· τούτων οἱ μὲν

αχολούνται εις την γεωργίαν καί εις τὸ ἐμπόριον, οἱ δὲ εἰνε νομάδες λεηστεύοντες πολλάκις τὰ καρχαίνια. Ἐκ τῶν πρώτων οἱ μάλλον γνωστοὶ εἰς ἡμᾶς εἰνε οἱ Μζαβίται οἰκούντες πρὸς Ν. τῆς Ἀλγερίας ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς Μζάβης, ὡς κυριωτέρως εἰνε ἡ Οὐαζαίγια. Ἐκ ἐξ τῶν δευτέρων

γνωστοὶ εἰνε οἱ Τουαρέγαι, οἱ ἄσπονδοι ἔλθοσι τῶν Γαλλῶν οἱ σφάζοντες τῷ 1891 μεγάλην γαλλικὴν ἀποστολήν.

314 Ἐμπόδιον. Ἡ Σαχάρα κείνεται ὄρηκτον ἄλκα· καὶ κίχρον, τὸ ὃ ἐμπόδιον διενεργεῖται ὑπὸ τῶν Μζαβιτῶν διὰ καρχαίνων.

315 Ὅδοις. Ἡ Σαχάρα περιλαμβάνει σημαντικὰς ὁδοὺς ἦντι τὰς Ἀλγερινὰς ὁδοὺς, τὴν Τονάτην, ἥς ἐπίσημος πόλις ἡ Ἰνδαλίχη, τὴν Γάτην, τὴν Φεζάν, τὰς Αἰθιοπιακὰς ὁδοὺς τῆς Λιβυκῆς ἐρήμου, τὴν Ἀρδαφὸν καὶ τὴν Ἀλφὸν ἥς ἐπίσημος πόλις ἡ Αἰγίδη.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Συνέχει τῆς Σαχάρας πρὸς Ν. εἶνε τὸ Σουδάν διαιρεμένον εἰς Ἀνατολικὸν ἢ Γαλλικὸν Σουδάν, εἰς Κεντρικὸν Σουδάν καὶ εἰς Ἀνατολικὸν ἢ Αἰγυπτιακὸν Σουδάν.

316 Ἀνατολικὸν Σουδάν Γουινέα. Ἀπὸ τοῦ Περσίου ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Καμερόν ἐκτείνεται ἡ ἀκτὴ τῆς Γουινέας ἀφενόμενη ὑπὸ πολυακρίμων ποταμῶν παρὰ τὰς ἐκβολὰς τῶν ὑποίων εὐρίσκονται διάφοροι εὐρωπαϊκοὶ ἐμπορικὸι σταθμοί. Ἀπὸ τοῦ Περσίου ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν φονίκων ἡ ἀκτὴ περιλαμβάνει :

Τὴν Γαλλικὴν ἀποικίαν τῆς Σενεγάλης.

Τὴν ἀποικίαν τῆς Γαλλικῆς Γουινέας.

Τὰς Ἀγγλικὰς ἀποικίας τῆς Γαμβίας καὶ τῆς Σιέρρας Λεόνης.

Τὴν Πορτογαλικὴν ἀποικίαν τοῦ Βισαῦ.

Τὴν ἀνεξάρτητον δημοκρατίαν τῆς Λιβερίας κατεικομένην ὑπὸ μαζῶν ἐλευθερωθέντων δούλων τῶν Ἰνωμένων Πολιτειῶν ἰδρυθεῖσαν τῷ 1822 μ. Χ.

Ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν Φονίκων μέχρι τοῦ Καμερόν ἡ ἀκτὴ περιλαμβάνει τὴν Γαλλικὴν ἀποικίαν τῆς παραλίης τῶν Ἐλεφαντοστῶν, τὴν Ἀγγλικὴν Ἀποικίαν τῆς Παραλίας τοῦ χερσοῦ μετὰ τῆς προστατευομένης χώρας τῶν Ἀσχατῶν.

Τὴν Γαλλικὴν ἀποικίαν τὰς Λαχομέης μετὰ τοῦ Πόρτο-Νόβο, τὰς Ἀγγλικὰς Ἀποικίας τοῦ Ἀόρος καὶ τὰς παραλίας τοῦ Ἐλαίου μετὰ τῶν ἐδαφῶν τοῦ Κάτω Νίγηρος.

317 Κεντρικὸν Σουδάν τοῦτο ἐκτείνωμενον ἀπὸ τοῦ Νίγηρος μέχρι τοῦ Νείλου καὶ ἀφενόμενον ὑπὸ περιοδικῶν βροχῶν ἔχει ἐδάφος γόνιμον. Ὁ πληθυσμὸς αὐτοῦ εἶνε λίαν ἀραιὸς ὡς ἐκ τῆς διενεργουμένης τουλεμπορίας καὶ δικαιρεῖται εἰς πολλὰ μυστηριακὰ κράτη τῶν ὑποίων τὰ κυριώτερα εἶνε.

Πρὸς Δ. τῆς λίμνης Τσάδ τὸ Σοκοτό χώρα σχετικῶς πλούσια καὶ πολυάνθρωπος μὲ πύλεις Σοκοτό καὶ Κάνο.

Τὸ Βορρὸν πρωτ. Κουκά παρὰ τὴν λ. Τσάδων πόλεις αὐτοῦ εἶνε ἡ Ὑόλα καὶ ἡ Γακουνδερ.

Τὸ Βαγιμὲ πρὸς Α. τῆς λίμνης Τσάδων πρωτ. Μασσένι.

Ἡ Οὐαδὴν πρωτ. Ἀβεχ.

318 Αἰγυπτιακὸν Σουδάν καὶ Ἀδουδουσία. Τὸ ἀνατολικὸν ἢ Αἰγυπτιακὸν Σουδάν ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Λαφφὸρ πρωτ. Ἐλ-Φάρε, τοῦ Κορδοφάν πρωτεύοντα Ἐλ-Ὁβείδον καὶ τοῦ Σενάφ.

Πρὸς Β. τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Σουδάν ἐκτείνεται ἡ Νουβία ἥτις κατεῖχε τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Ἀρχαίας Αἰθιοπίας· αὕτη κατοικεῖται ὑπὸ Ἀραβῶν καὶ Νιγριτῶν μακαμεθῶν καὶ ἔχει πρωτ. τὸ Καρτούμ (50 χ. κ.)

319 Ἀδουδουσία. Πρὸς Ν. τῆς Νουβίας καὶ παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν αἰτεῖται ἡ Ἀδουδουσία κατεχουσα μικρὸν μόνον μέρος τῆς ἀρχαίας Αἰθιοπίας. Ἐν τῷ ἰστωρικῷ ἢ Ἀδουδουσίᾳ καλύπτεται ὑπὸ ὄρων ὑψηλῶν (4,600 μ.) ἀδένδρων καὶ χυνοκαπνῶν ἀπὸ τῶν ὑποίων καταρρέουσι ὁ Κουνοῦς Νεῖλος καὶ ὁ Ἀτταβάρη. Παρὰ τὸ Καρτούμ ὁ Κουνοῦς Νεῖλος ἐνοῦται μετὰ τοῦ Ἀνικῶ Νεῖλου ἐτέρου βραχίονος τοῦ Νεῖλου.

*Ἐκταίς 508,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμὸς 4 1/2 ἐκστ. (Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀδουδουσίας ἔχουσι χροῶμα καστανοχρῶν, εἰς χρυστανοὶ μονοφυσίται καὶ δεικνύουσι μερίστην τάσιν εἰς τὸν πολιτισμὸν).

Πολίτευμα μοναρχία ἀπόλυτος (ὁ μονάρχης αὐτῶν καλεῖται Νεγού· Νεγέστ ἤτοι βασιλεὺς τῶν βασιλέων).

Κυριώτεροι πόλεις αὐτῆς εἶνε ἡ ΑΔΔΗ-ΑΒΑΒΑ (50 χιλ. κ.) πρωτ. τῆς αὐτοκρατορίας, ἡ Γονδάρε, ἡ Ἀδοσίη, ἡ Ἀγκοβέρη καὶ ἡ Χαράρη.

Ἀπὸ τῆς Ἀδουδουσίας παραλίαι χωραὶ καλοῦνται Ἐρυθραίαι (246300 τετρ. χιλ. καὶ 199 χιλ. κατ.) καὶ ἀνήκουν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Πρωτεύοντα αὐτῆς εἶνε ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν Μασαδῶνα ἔχουσα 8 χιλ. κατ. Πρὸς Ν. τῆς Ἀδουδουσίας ἐκτείνεται ἡ χώρα τῶν φιλοπολέμων Γαλιών, αἵτινες ἐνοχλοῦσι συχνάκις τοὺς Ἀδουδουσίους. Ὁ λιμὴν τῆς Ὁδῆνης χρησιμεύων ὡς ἀποθήκη γαιαιθράκων τῶν γαλλικῶν ἀκρωτηρίων καὶ ἡ Τριβούτη οὖσα τὸ ὀρυκτήριον τῶν εἰς Ἀδουδουσίαν διευθυμένων καρα-

βανίων ἀνήκουν εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἡ Ζέϊλα καὶ ἡ Βέρβερα, μέρος τῆς παραλίης τῆς Σομαλίας καὶ ἡ νῆσος Σοκοτόρα ἀνήκουν εἰς τοὺς Ἀγγλοῦς.

320 Χώρα τοῦ Κόγγου. Αὕτη περιλαμβάνει τὸ ἀπεναντιον λεκανοπέδιον τοῦ ποτ. Κόγγου εἰς ἐν ἐκβάλλουσι τὰ ὕδατα τῶν λιμνῶν Βαγγουέλης, Μοίρης, Ταγκανίκας καὶ πολλῶν παραποτάμων, καὶ διακρίεται εἰς Γαλλικὴν καὶ εἰς Βελγικὴν Κόγγον.

321 Τὸ Γαλλικὸν Κόγγον κατεκτήθη τῷ 1885 καὶ περιλαμβάνει τὰς παρὰ τὴν ἐξίστην ὄρην τοῦ Κόγγου ἐκτεινομένας χώρας μέχρι τοῦ εἰς τὴν Γερμανικὴν ἀνήκοντος Καμερόν.

322 Τὸ Βελγικὸν Κράτος τοῦ Κόγγου ἰδρυθὲν ὑπὸ ἐμπορικῆς τινος ἐταιρείας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ βασιλέως τοῦ Βελγίου καὶ ἀνεγνωρίσθη ὡς ἡγεμονικὸν κράτος τῷ 1885. Ἡ ἐπιφανέστατος εἰς ἐνταῦθα σταθμὸς εἶνε Βανὰν λιμὴν παρὰ τὸν Ἀτλαντικόν, ἡ Δεσπολιδούπολις, Στανλεϋ Πόολ καὶ Στανλεϋ-Φάλ.

323 Χώρα τῶν μεγάλων λιμνῶν. Αὕτη περιλαμβάνει τὰς λίμνας Βικτωρίας, Ἀλβέρτου, Ἀλβέρτου Ἐδουάρδου, Ροδόλφου, Ταγγανίκαν καὶ Νεσσάν.

Πρὸς Α. τῆς λίμνης Βικτωρίας ἐκτείνονται τὰ ὑψηλὰ ὄρη Κένια (5700 μ.) καὶ Κιλιμάντζαρο (6100 μ.) Πρὸς Δ. αἱ κορυφαὶ τοῦ Ρουβεζόρου (5500 μ.) καὶ τοῦ Μιφουμπίρου (3500 μ.).

324 Τὰ ἐδάφη τῆς Γερμανικῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς ἐκτείνονται ἀπὸ τῶν λιμνῶν μέχρι τῆς παραλίης καὶ πρὸς Ν. μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ροδόμπα· πρωτ. αὐτῶν εἶνε ἡ Δάρε-Σαχά.

325 Ἡ Ἀνατολικὴ Ἀγγλικὴ Ἀφρική ἐκτείνεται πρὸς Β. τοῦ Γερμανικοῦ ἐδάφους μέχρι τοῦ ποταμοῦ Τζόμπα καὶ περιλαμβάνει τὴν πλουσίαν χώραν τῆς ὀβριδῆς παρὰ τὴν λίμνην Βικτωρίαν ἐνθα πολυάριθμοι ἀποστολὰ καθολικῶν καὶ διακωρυττομένων διαδίδουν τὸν χριστιανισμόν. Ἡ νῆσος Ζανζιβάρη διεκτελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἀγγλῶν καὶ χρησιμεύει ὡς κέντρον ἐνεργείας ἐπὶ τῆς παραλίης ταύτης.

πόπου κείνται αὐ πολυάνθρωποι γῶραι Μανίκα καὶ Μεταβελήση, διατελοῦσαι ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν ἐπιτροπὴν κυριώτερα αὐτῶν κέντρα εἶναι τὸ Βουλδζῶν καὶ τὸ Φερύριον-Σαλίουθουρ ἐνόνουмен σιδηροδρομικῶς μετὰ τοῦ Ἀκρωτηρίου καὶ τῆς Παραλίας τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανου.

329 Ἀποικία τοῦ Ἀκρωτηρίου. Ἡ Ἀποικία τοῦ Ἀκρωτηρίου ἔχουσα ἔκτασιν 756,800 τ. χ. καὶ πληθ. 2,100,000 κατέχει ἅπαν τὸ μισθμερίον μέρος τῆς Ἀφρικῆς πρὸς Ν. τοῦ ποταμοῦ Ὁράγγης καὶ διατείνεται ὑπὸ πολλῶν ὁρέων, ὡς ὕψιστον εἶναι τὸ ὄρος τοῦ Διαβρίον (2,500 μέτρ.). Ἐκ τῶν διακρεσσέντων τὴν χώραν ποταμῶν κυριώτερος εἶναι ὁ Ὁράγγης καὶ ὁ ποταμὸς τῶν Ἐλεφάντιον εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ἐκβάλλοντες. Ὁ Γάουρας, ὁ Μέγας Ἰγθνοπόταμος, ὁ Κάι καὶ ἄλλοι ἐκβάλλοντες εἰς τὸν Ἰνδικόν. Πάντες οὗτοι ἐνεκὰ τοῦ ἀβάθους τῶν ὑδάτων τῶν εἶναι ἡκιστα κατὰλληλοι πρὸς ναυσίπλοιν. Τὸ κλίμα εἶναι ὑμενότερον, ὁ χεῖμων διαρκεὶ ἀπὸ τοῦ Μαΐου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου ἄλλα μόνον ἐπὶ τὴν ὑψηλῶν ὁρέων πίπτει χιών. Ἀπὸ δὲ τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τοῦ Ἀπριλίου ἐπικρατεῖ θέρος ἀρκούντως μετριζόμενον ὑπὸ τῶν θαλασσίων ἀνέμων.

Τὸ ἔδαφος εἰς πολλὰ μέρη εἶναι εὐφορώτατον, πρὸς Α. ὑπάρχουσιν ἐκτεταμέναι μαγευτικώτατα ὄαση καὶ κατὰ τὸ ΝΑ. μέρος πλουσιώταται βοσκή.

Ἡ χώρα δὲ αὕτη μολονοὶ ἀνεκαλύθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Πορτογάλων δὲν καταλήθη ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ βραχύτερον Ὀλλανδοὶ χωρικοὶ (Μπόρες) ἱδρύσαν εἰς αὐτὴν ἀποικίαν τῷ 1814 ἐκυριεύθη ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς, ἥτις κινήσασα τὸν πόλεμον κατὰ τῶν δύο δημακρατιῶν τῆς Ὁράγγης καὶ τῆς Τρανσβάλης ἐπίσης ὑπὸ Μπόρες ἱδρυμένων τῷ 1852 ἐκήρυξε ταύτας αὐτονομίους Ἀγγλικὰς ἀποικίας τῷ 1902.

Ἡ ἀποικία τοῦ Ἀκρωτηρίου ἔχει πλουσιπάραιχα ὄρυγεῖς ἀδάμντων καὶ χρυσοῦ, ποιμνία προβάτων παρὲντα ἄφρονων ἔριον δι' ἐξαγωγήν καὶ σπουδακμήλους, τὰς ὁποίας χρησιμοποιοῦσιν ὡς κτήνη περίπου

κατοικίδια καὶ ἀνατρέφουσιν διὰ τὸ ὠραῖον πτέρωμά των.

Πλὴν τούτων ὑπάρχουσιν καὶ λεοπαράλαις, ἐλεφάντες, θινόκερω, ἱπποπότῃρας (κυνάγκη) λέοντες, πάνθηρες, ὕαινα κτλ.

Αἱ γῶραι Νατάλη καὶ Καφερία (τῶν Ζουλοῦ) εἶναι ἐξαρτήματα τῆς ἀποικίας τοῦ Ἀκρωτηρίου.

Ἡ Τρανσβάλη κατέχει πλουσιώτατα μεταλλεῖα χρυσοῦ.

330 Μαδοαγκάρον. Ἡ Μαδοαγκάρον εἶναι ψιλὸν ὀνόματι διετέλει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας ἥτις τῷ 1895 ἀπέστειλε στρατὸν ὅπως καθυποτάξῃ τοὺς Χόβασιους, κυριώτερος κατοίκους τῆς χώρας ταύτης, τῷ δὲ 1896 ἐκυριεύσαν ὁριστικῶς τὴν νῆσον, ἥτις σήμερον διατελεῖ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν αὐτῆς.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΕΝ Τῇ ΑΦΡΙΚῇ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΑΠΟΙΚΙΩΝ

ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

- 1) Γαλλικαὶ ἀποικίαι τῆς Σενεγάλης, τοῦ Σουδάν καὶ τῆς Γουίνεας.

Ἐκτασις. 1 1/2 ἑκατ. τετρ. χιλ. Πληθυσμός. 3 ἑκατομ.

Κυριώτερα κέντρα.

- 1) Σενεγάλην Ἀγ. Λουδοβίκος (πρωτεύουσα). Λακάρ κυριώτερος λιμὴν τῆς Σενεγάλης. Σεδιουὶ ἐπὶ τῆς Καζαμανκῆς.

- 2) Γαλλικὸν Σουδάν. Καίμε πρωτεύουσα, ἔνθα ἄρχεται ἡ μέγιστος τοῦ Νίγηρος σιδηροδρομικὴ γραμμή. Τομβουκτού ἐπὶ τοῦ Νίγηρος, κέντρον τῶν ἔμπορικῶν σχέσεων μεταξύ τοῦ Δυτικοῦ Σουδάν καὶ τῆς Σαχάρας.

- 3) Γαλλικὴ Γουίνεα. Κοιλάκη πρωτεύουσα παράλιος.

- 4) Παραλία τῶν Ἐλεφαντοστέων. Μέγας Βαζάμ, πρωτ. παράλιος.

- 5) Δαχομένι πρωτ. Πορτο-Νοβο. Κόινογος λιμὴν.

Προϊόντα. Καουτσού καὶ κόμμι τῆς Γαλ. Γουίνεας.

Σιδηροδρόμοι. 400 χιλιόμερ.

Ἐμπόριον 55 ἑκατομ.

- 2) Ἀγγλικαὶ ἀποικίαι ἐν τῇ Δυτικῇ Ἀφρικῇ.

- 1) Γαμβία. Ἐκτασις 10,000 τετρ. χιλ. Πληθ. 50 χιλ. κατ. Προϊόντα, κόμμι. Ἐμπόριον 6 ἑκατ. φρ. Πρωτεύουσα Ἀγία Μάρθα Βαττούρση.

- 2) Σιέρρα Λεόν. Ἐκτασις 72,000 τετρ. χιλ. Πληθ. 130 χιλ. κατ. Προϊόντα, κάρνα Κολά. Ἐμπόριον 20 ἑκ. φρ. Πρωτ. Φρετβόνη.

- 3) Παραλία τοῦ Χρυσοῦ. Ἐκτασις 100,000 τετρ. χιλ. Πληθ. 1,500,000 κατ. Προϊόντα, φρονικέλιον. Ἐμπόριον 50 ἑκατ. πρωτ. Κάπ-Κόστα-Κάπτα. Λιμὴν Ἀκκρά.

- 4) Λάγος. Ἐκτασις 1500 τετρ. χιλιόμερ. Πληθυσμός 100,000 κατοικαί. Προϊόντα φρονικέλιον. Ἐμπόριον 40 ἑκατ. Πρωτεύουσα Λάγος.

- 5) Ἡ ὑπὸ προστασίαν περιούχῃ τοῦ Νίγηρος. Προϊόντα φρονικέλιον. Ἐμπόριον 40 ἑκατομ. φράγκ.

- 6) Ἐδάφη τῆς Ἑταιρίας τοῦ Νίγηρος. Ἐκτασις 1300000 τετρ. χιλ. Πληθυσμός 35 ἑκ. κατ. Κυριώτεροι πόλεις Σοκότον, Βίδα, Ὑακόβα Ὑόλα, Δοκὸνδα, κυριώτερος στρατιωτικὸς σταθμός. Ἀσάβα ἔνθα ἐδρεύει ἡ κυβέρνησις τῆς Ἑταιρίας. Προϊόντα, κόμμι, γουταπέρκ. Ἐμπόριον 20 ἑκατομ.

- 3) Πορτογαλικά ἀποικία τῆς Σενεγαμβίας.

Πορτογαλικὴ Γουίνεα. Μετὰ τῶν νήσων Βίσαγος. Ἐκτασις 37000 τ. χιλ. Πληθυσμός 800 χιλ. κατ. Προϊόντα καφέ. Ἐμπόριον 1.250,000. Πρωτεύουσα Βουλάμ.

- 4) Γερμανικὴ ἀποικία ἐν Τογολάνδῃ.

Ἐκτασις 60,000 τετρ. χιλ. Πληθυσμός 3 1/2 ἑκατ. κατ. Προϊόντα φρονικέλιον. Ἐμπόριον 6 ἑκ. Πρωτεύουσα Σέββη.

Ἡ ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΘΜΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ

- 1) Ἀγγλικά ἀποικία.

Ἐκτασις 7,000,000 τετρ. χιλ. Πληθυσμός 5 ἑκατ. κατ.

Κυριώτερα προϊόντα, Ἐλεφαντόδους, καουτσού, κόμμι. Πρωτεύουσα Μομβάση.

Τὸ προστατευόμενον σουλτανάτον τῆς Ζανζιβάρης (Νῆσοι Ζανζιβάρη καὶ Πέμδα).

*Εκτασίς 2,500 τ. γ. Πληθ. 300 000 κατ. Ἐμπόριον 60 ἐκ. φρ. Ἡ Ζανζιβάρη εἶνε τὸ κυριώτερον κέντρον τοῦ ἐμπορίου ἀπάσης τῆς παραλίας Πρωτεύουσας Ζανζιβάρη μετὰ 80 χιλ. κ.

Ἡ ὑπὸ προστασίαν Οὐγάνδα

*Εκτασίς 150,000 τετρ. χιλίωμ. Πληθυσμός 1 ἑκατομ. Πρωτεύουσα Μένγο.

2) Γερμανικὴ ἀποικία.

*Εκτασίς 905 τετρ. χιλ. Πληθ. 1 ἑκατ. Κυριώτερὰ προϊόντα, ἐλεφαντόδους, δέρματα, καουτσού. Ἐμπόριον 15 ἑκατ. Πρωτεύουσα Λάρες Σαλλίμ. λιμὴν Βαγαμόγια.

3) Γερμανικὸν Καμερούν.

*Εκτασίς 500,000 τ. γ. Πληθυσμός 3,500,000. Κυριώτερα προϊόντα. Καουτσού, ροινικέλαιον, ἐλεφαντόδους, ξυλεία.

4) Γαλλικὸν Κόγγον.

*Εκτασίς 1,200,000 τ. γ. Πληθ. 5 ἑκατομ. Ἐμπόριον 3 1/2 ἑκατ. Πρωτεύουσα Λιβρεβίλλη. Λιμὴν ἐπὶ τοῦ Κόγγου Βραζαβίλλη.

5) Τὸ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ βασιλέως τῶν Βέλγων Κράτος τοῦ Κόγγου.

*Εκτασίς 2,250,000 τ. γ. Πληθ. 14 ἑκατ. Προϊτολογ. 21 ἑκατ. φρ. Δημόσιον χρέος 100 ἐκ. φρ. Στρατός 6 χιλ. διοικούμενος ὑπὸ εὐρωπαίων ἀξιωματικῶν καὶ ἰδίου Βέλγων. Στόλος ἐπὶ τοῦ Κόγγου 19 ἀντιπλ. Προϊόντα. Ἐλεφαντόδους, καουτσού, ξυλεία, ροινικέλαιον. Ἐμπόριον 25 ἐκ. φρ.

Κυριώτερα ἱδρύματα. Βόμα ἡ πρωτεύουσα. Βανάνα καὶ Βίβη ἐπὶ τοῦ Κάτω Κόγγου. Λεοπολδούπολις ἐπὶ τοῦ Στάνλεϋ. Ποδ. Ἰσημεροπόλις, Στάνλεϋ Φάβς. Ντανγονή. Σιδηρόδρο. 100 χ. ἀπὸ Μπατάης εἰς Στάνλεϋ Ποδ.

6) Ἡ Πορτογαλικὴ Ἀγκούλα.

*Εκτασίς 1 1/2 ἑκατ. τ. γ. Πληθ. 20 ἑκατομ. κατ. Προϊόντα. Ψάγματα χρυσοῦ καὶ ἐλεφαντόδους. Ἐμπόριον 50 ἐκ. φρ. Κυριώτερὰ ἱδρ-

ματκ. *Αγ. Παῦλος Λαόντης. *Αγ. Φέλιππος Βεγγουέλας, Μοσαμβικῆς. Σιδηρόδρομος 300 χιλίωμ. ἐν τοῦ αγ. Παύλου Λαόντης εἰς Ἀμβάραν.

ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ ΑΦΡΙΚΗ ΑΓΓΛΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

1) Ἀποικία τοῦ Ἀκρωτηρίου.

*Εκτασίς 720,000 τετρ. γ. Πληθ. 1,765,000 κατ. Προϊτολογισμός 140 ἑκατ. Δημόσιον χρέος 700 ἑκατ. Κυριώτερα προϊόντα, ἔριον, χαλκός, ἀλάμικαντες, πετρεὰ στρωτοκαμύλου. Ἐμπόριον 450 ἑκατ. Σιδηρόδρομοι. 4,000 χιλίωμ. Κυριώτεραι πόλεις. Ἀκρωτήριον (80 χιλ. κατ.). Κίμπερλεϋ (30 χιλ. κατ.) ἔχρουσα ἀλαμικαντορυγία. Λιμὴν Ἐλισάβετ.

2) Ἀποικία τῆς Νατάλης μετὰ τῆς Ζουλουλάνδης

*Εκτασίς 70,000 τετ. γιλ. Πληθ. 750,000. Προϊτολογισμός 30 ἑκατ. Δημόσιον χρέος. 200 ἑκατ. Κυριώτερα προϊόντα, ἔριον, γαϊάνθρακες. Ἐμπόριον. 80 ἑκατομ. Σιδηρόδρομοι 650 χιλίωμ.

Κυριώτεραι πόλεις. Πιετερμαρισβούργη, πρωτεύουσα (20 χ. κ.) Αρβάνη (26 χ. κ.) ὁ πρῶτος λιμὴν.

3) Τερριτόριον τῆς Βαζουτολάνδης.

*Εκτασίς 26,000 τετ. γιλ. Πληθ. 250 χιλ. Ἐμπόριον 8 1/2 ἑκατ. φρ.

4) Ἡ προστατευομένη χώρα τῆς Βετχουαναλάνδης

*Εκτασίς 1 ἑκατ. τετρ. γιλ.

5) Ζαμβεζία.

*Εκτασίς 2 ἑκατ. τετρ. γιλ. Κυριώτερα προϊόντα, χρυσός, ζάχαρ. Σιδηρόδρο. 700 χιλίωμ. Κυριώτερον ἱδρύμα. Φοσφῶριον Σαλιςβουρή.

6) Νυασαλάνδον.

*Εκτασίς. 400,000 τετ. γ. Πληθ. 850,000. κατ. Ἐμπόριον 2 1/2 ἐκ. Κυριώτερον ἱδρύμα. Βλαντιύρη.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΙ ΤΩΝ ΜΠΟΕΡΣ (Περειλούσαι νῦν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῆς Ἀγγλίας.)

1) Τρανσβάλν.

*Εκτασίς. 325,000 τ. γ. Πληθ. 850 χιλ. κατ. Προϊτολογ. 240 ἐκ. Δημόσιον χρέος 60 ἑκατ. Ἐμπόριον

450 ἐκ. Κυριώτερον προϊόν, ὁ χρυσός. Σιδηρόδρο. 1000 χιλ. Κυριώτεραι πόλεις, Πραιτόρια (8 χ. κ.) πρωτ. Ἰωαννεσβούργη κέντρον τῶν χρυσωρυχείων.

2) Ὀράγγη.

*Εκτασίς 130 χ. τετρ. γ. Πληθ. 200 χ. κ. Προϊτολ. 20 ἐκ. Ἐμπόριον ἐξωτερικὸν 100 ἑκατ. Σιδηρόδρο. 1000 χιλίωμ. Πρωτ. Μπλεροντίερ.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

*Εκτασίς 770,000 τ. γ. Πληθ. 800 χιλ. κατ. Ἐμπόριον 20 ἑκατ. Σιδηρόδρομοι 250 χιλίωμ. Κυριώτερα ἱδρύματα. Μοζαμβίκη, Κονιλιάνη. Σένα, Λορένζο-Μαρκονέζη λιμὴν.

ΑΙ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΑΙ ΝΗΣΟΙ ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΝΗΣΟΙ

1) Μαδαγασκάρη.

*Εκτασίς 600,000 τετρ. χιλίωμ. Πληθυσμός 3 1/2 ἑκατομ. Προϊτολογισμός 18 ἑκατ. Κυριώτερα προϊόντα καουτσού, ὄρυζα, δέρματα, κτήνη, καμήλαι. Ἐμπόριον 12 ἑκατ. φρ. Κυριώτεραι πόλεις. Ταναναρίβια 100 χιλ. κατ. Ταματάβη ἐμπορικὴ μετὰ 15 χιλ. κ. Φαναρανσά 6 χιλ. κ.

2) Ἡ Νῆσος τῆς Ἐνδύσεως.

*Εκτασίς 1,980 τετραγ. χιλίωμ. Πληθυσμός 163 χιλ. Κυριώτερον προϊόν ζάχαρις. Ἐμπόριον 36 ἑκατ. Σιδηρόδρομοι 129 χιλίωμ. Κυριώτεραι πόλεις. *Αγ. Λιοντίσιος (40 χ. κ.) πρωτεύουσα τῆς νήσου, *Αγ. Πέτρος.

3) Μαγιότα καὶ Κομόριοι Νῆσοι.

*Εκτασίς 1,970 τετρ. γιλ. Πληθ. 60 χιλ. Κυριώτερον προϊόν ζάχαρις.

ΑΓΓΛΙΚΑΙ ΝΗΣΟΙ

1) Σοκοτρά.

*Εκτασίς 3,579 τετρ. γιλ. Πληθυσμός 12 χιλ. Προϊόντα ἄλγη. Ἡ νῆσος αὕτη κατέχεται ὑπὸ Σουλτανῶν ἀναγκάζοντος τὴν πρωτεύουσάν τῆς Ἀγγλίας.

2) Νῆσος τοῦ Μαυρικίου μετὰ τῶν ἑσπεριμάντων Ροδριγούζης Ἀμυράντων καὶ Σεϊσχελλῶν.

*Εκτασίς 2,655 τετρ. χιλίωμ. Πληθ.

1 Μαροκινός.—2 *Αραβ.—3—4 Καβύλοι.—5 *Αλγερινός.—6—7 Αιγύπτιοι.—8 *Αβρυσινός.—
9 Τοναρέγος.—10 Μαύροι.—11 Κάφρος.—12—13 Μπόεζ.

θυσμός 392 χιλ. πρωτεύουσα ὁ λιμὴν Λουδοβίκου. Προϊὸν ζάχαρις. Ἐμπορίων 150 ἑκατομ. Σιδηρόδρομοι 170 χιλόμερ.

3) *Ἁγία Ἑλένη.

*Ἐκταίς 123 τετρ. χιλόμερ. Πληθυσμός 4. χιλ. Ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἐξωρίσθη οἱ μέγας Ναπολέον τῷ 1815.

4) *Ἡ Ἀνάληψις.

*Ἐκταίς 88 τετρ. χιλόμερ. Πληθυσμός 140 κατ.

5) Τριστάν-δὰ-Κούμχα.

*Ἐκταίς 116 τετρ. χιλόμερ. Πληθυσμός 65 κατ.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΑΙ ΝΗΣΟΙ

1) Νῆσοι τοῦ Κόλπου τῆς Γουινέας.

Αὗται εἰνε αἱ νῆσοι τοῦ Ἀγ. Θωμᾶ καὶ τοῦ Πρίγκηπος. *Ἐκταίς 1,080 τετρ. χιλόμερ. Πληθυσμός 21 χιλ.

2) Νῆσοι τοῦ Πρασίνου ἁκρωτηρίου.

*Ἐκταίς 3,850 τετρ. χιλ. Πληθυσμός 114 χιλ. Προϊόντα οἶνος, ζάχαρις.

3) Μαδέροι.

*Ἐκταίς 815 τετρ. χιλόμερ. Πληθυσμός 134 χιλ. Πρωτ. Φουρχαλὴ Προϊόντα οἶνος, ζάχαρις.

4) Αἱ Ἀζόροι.

*Ἐκταίς 2,400 τετρ. χιλ. Πληθυσμός 255 χιλ. Προϊόντα οἶνος.

ΙΣΠΑΝΙΚΑΙ ΝΗΣΟΙ

1) Αἱ Κανόριοι Νῆσοι.

Εἶναι 13 τὸν ἀριθμὸν ὧν 6 εἰνε ἀκατοίκητοι, ἥραιστεῖσθες ἔχουσιν κλίμα ἑξαισίον.

*Ἐκταίς 7,300 τετρ. χιλ. Πληθυσμός 292 χιλ. Πρωτ. Λας Πάμπας. Προϊόντα οἶνος, καπνός, μέτζα καπν.

2) Νῆσοι τοῦ κόλπου τῆς Γουινέας.

Φερνάνδο-πό καὶ Ἀντοβόν. *Ἐκταίς 2,300 τετρ. χιλ. Πληθυσμός 30 χ.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Κλίμα. Αἱ χώραι, εἰς ἃς οἱ Εὐρωπαῖοι ὀνάνται νὰ ἐγκατασταθῶσιν, εἶνε 1) αἱ παρὰ τὴν Μεσόγειον (Μαρόκον, Ἀλγερία κ.τ.λ.) κείμεναι ἐπὶ τῆς βορείου εὐκράτου ζώνης. 2) Ἡ χώρα τοῦ Ἀκρωτηρίου κειμένη ἐπὶ τῆς νοτίου εὐκράτου ζώνης. 3) τὸ ὁροπέδιον τῆς Ἀβρυσινίας, τὸ ὁποῖον καίτοι περιλαμβάνεται εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην, ἀποτελεῖ χώραν γεωγραφικῶς ὑψηλὴν.

***Ὁ πληθυσμός** τῆς Ἀφρικῆς ὑπολογίζεται εἰς 206 ἑκατ. κ. ὧν οἱ πλείοντες κατοικοῦσι τὸ Σουδάν· αἱ λοιπαὶ φυλαὶ, αἵτινες διανέμονται τὸ Ἀφρικανικὸν ἔδαφος εἰνε, αὐτόθρονες τοῦ Ἀτλαντικῶν Βερβέρου (Καβύλοι καὶ Τοναρέγος). Οἱ Κόπται ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων, οἱ Ἀβρυσιννοὶ, οἱ Ἀραβες καταγόμενοι ἐξ

Ἀραβίας ἀποκατασταθέντες περὶ τὸν ὀγδοὺν αἰῶνα πρὸς Β. τῆς Ἀφρικῆς, ὄντες ἐπίσης πολυαριθμοὶ ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς, οἱ Μαύροι μὲν ἡμῶν Ἀραβῶν καὶ Βερβέρων, οἱ ὅτεν-τότε κατεκύνοντες τὰ ΝΔ., οἱ Νοθεῖσσι καταγωγῆς Μαλακῆς ἐν τῇ Μαζαχακκῇ.

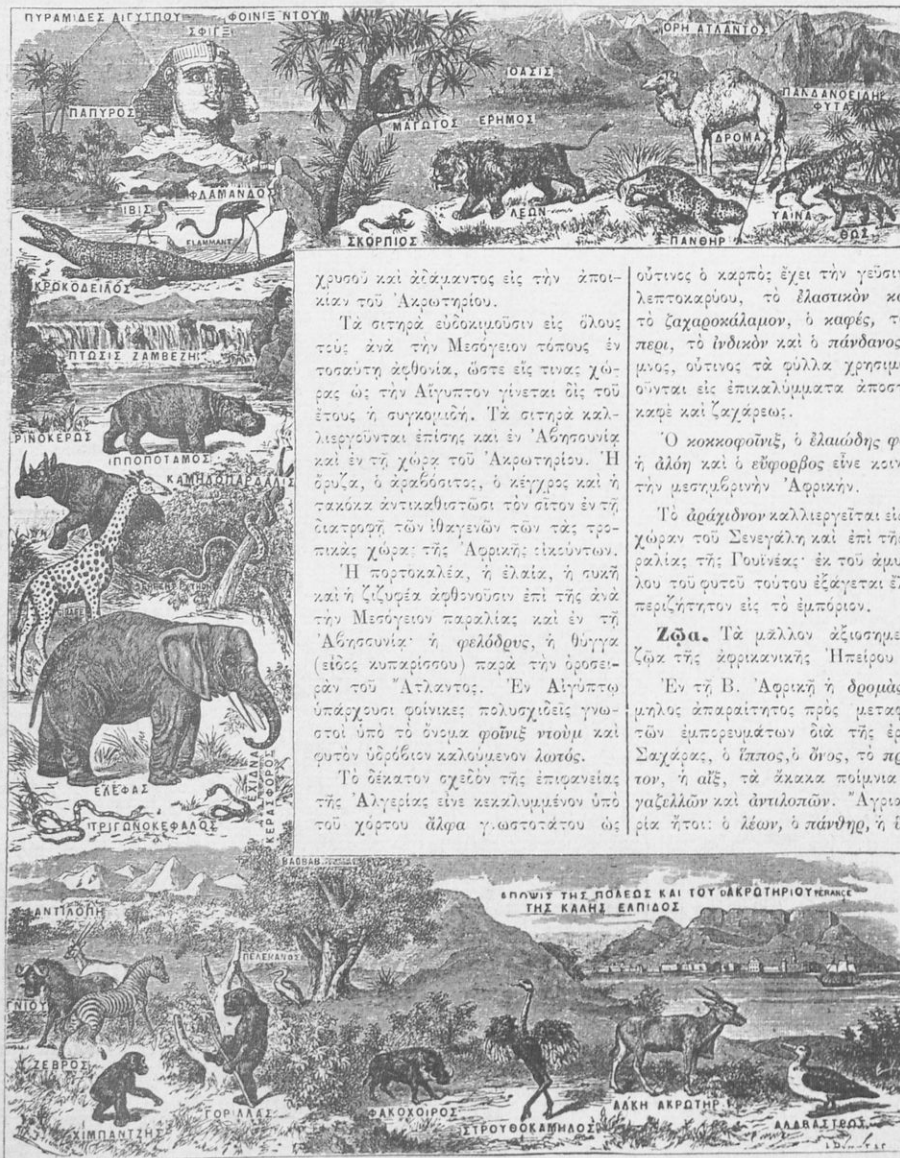
Οἱ ἐν Ἀφρικῇ ἐγκαθιέρυθοντες Εὐρωπαῖοι ἢ ἀπόγονοι τούτων εἰνε οἱ Γάλλοι ἐν τῇ Ἀλγερίᾳ, ἐν τῇ Σινεγάλῃ καὶ ἐν τῇ νήσῳ τῆς Εὐρώσεως. Οἱ Ἀγγλοὶ ἐν τῇ Ἀποικίᾳ τοῦ Ἀκρωτηρίου. Οἱ Ὀλλανδοὶ ἐν τῇ Τρανσβαλ καὶ ἐν τῇ Ὁρχγγῇ καὶ οἱ Πορτογάλοι ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Γουινέας καὶ ἐν τῇ Μεζαμβίκῃ.

Γεωγραφικαὶ ἐρευναι. Ἡ Ἀφρικὴ ὑφίσταται πανταχόθεν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ,

ὅστις διαρκῶς προχωρεῖ ἐν αὐτῇ διὰ τῆς Γαλλικῆς Βορειοανατολικῆς, διὰ τῆς Ἀγγλικῆς πρὸς Νότον, καὶ διὰ τῶν Πορτογαλικῶν, Γερμανῶν καὶ Βέλγων ἀπὸ Β. πρὸς Ν. αἱ δὲ γεωγραφικαὶ ἐρευναι ἐλαττώνουσιν ὅλον τὸν ἀριθμὸν τῶν τίως ἀγνώστων χωρῶν.

Ἐπισημότεροι δὲ σύγχρονοι ἱερευνῆται τῆς Ἀφρικῆς εἰνε οἱ Ἀγγλοὶ Σπίτες καὶ Βίγκερ ἱερευνήσαντες τὸς μεγάλας λίανας τοῦ Νείλου — οἱ Διέγκωντες ἱερευνήσαντες τὸν Ζαμβίζην — οἱ Κίμπερς (τὴν λίμνην Ταγκανίκα) ὁ Ἀμερικανὸς Στάκλι τὸ Κόγκον. — Ὁ Γάλλος Λαμωρὸς τὴν Μαδαγασκάρην καὶ ἄλλοι ἄλλοι.

Προϊόντα. Ἐν τῷ Νοτίῳ μεγάλῳ ὁροπέδιῳ εὐρίσκονται γαιάνθραξ· εἰς ἄλλας δὲ πολλάς χώρας τῆς Ἀφρικῆς αἱ ἰδίως εἰς Ἀλγερίαν εὐρίσκονται σίδηρος καὶ χαλκός, μολύβδος δὲ εἰς τὰς ἀπὸ τὴν Μεσόγειον χώρας. Ἐπίσης ὑπάρχεισι πλούσια ὄρυχαι

χρυσού και άδάμαντος εις την άποικίαν του 'Αφρωτηρίου.

Τὰ σιτηρά εὐδοκίμουσιν εις ὅλους τοὺς ἀνὰ την Μεσόγειον τόπους ἐν τοσαύτῃ ἀφθονίᾳ, ὥστε εις τινὰς χώρας ὡς την Αἴγυπτον γίνεται οἷς τοῦ ἔτους ἡ συγκομιδή. Τὰ σιτηρά καλλιεργεῖνται ἐπίσης καὶ ἐν 'Αθρυσονίᾳ καὶ ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ 'Αφρωτηρίου. Ἡ ὄρυζα, ὁ κριθῶν, ὁ κίχρος καὶ ἡ τακίνα ἀντικαθίστῳσι τὸν αἶτον ἐν τῇ διατροφῇ τῶν ἠγαγεῖν τῶν πᾶς τροπικῆς χώρας τῆς 'Αφρικῆς εἰσέρχονται.

Ἡ πορτοκαλίνα, ἡ ἐλιά, ἡ συκῆ καὶ ἡ ζίζυφρα ἀφθονοῦσιν ἐπὶ τῆς ἀνὰ την Μεσόγειον παραλίᾳ καὶ ἐν τῇ 'Αθρυσονίᾳ ἡ φελόδρου, ἡ θυγγα (εἶδος κυπαρίσσου) παρὰ την ὄρειαν τοῦ 'Ατλαντός. Ἐν Αἰγύπτῳ ὑπάρχεισι φοινίκες πολυσχιδεῖς γνωστοὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα φοινῖξ νιόμῃ καὶ φυτὸν ὑδρόβιον καλούμενον λατός.

Τὸ δένικον σχεδὸν τῆς ἐπικρατείας τῆς 'Αλγερίας εἶνε κεκλυμένον ὑπὸ τοῦ χόρτου ἄλφα γωσστατόου ὡς

οὗτινος ὁ καρπὸς ἔχει τὴν γεῦσιν τοῦ λεπτοκαρπού, τὸ ἑλαστικὸν κόμμι, τὸ ζαχαροκάλαμον, ὁ καφέ, τὸ πέπερι, τὸ Ἰνδικὸν καὶ ὁ πάνθανος θάμνος, οὗτινος τὰ φύλλα χρησιμποιεῖνται εἰς ἐπικαλύμματα ἀποστολῆς καφέ καὶ ζαχάρου.

Ὁ κοκκοφοινῖξ, ὁ ἐλαυδὸς φοινῖξ, ἡ ἀλόη καὶ ὁ εὐφορβος εἶνε κοινὰ εἰς τὴν μεσημβρινὴν 'Αφρικὴν.

Τὸ ἀράχιδον καλλιεργεῖται εἰς τὴν χώραν τοῦ Σενεγάλη καὶ ἐπὶ τῆς παραλίᾳ τῆς Γουινέας· ἐκ τοῦ ἀμυγδαλοῦ τοῦ φυτοῦ τούτου ἐξάγεται ἐλαιὸν περιζήτητον εἰς τὸ ἔμπόριον.

Ζῷα. Τὰ μέλλον ἀξιοσημείωτα ζῷα τῆς ἀφρικανικῆς Ἡπείρου εἶνε.

Ἐν τῇ Β. 'Αφρικῇ ἡ θροῦς καμήλος ἀπαραίτητος πρὸς μεταφορὰν τῶν ἐμπορευμάτων διὰ τῆς ἐρήμου Σαχάρας, ὁ ἔκτος, ὁ ὄνος, τὸ πρόβατον, ἡ αἰς, τὰ ἄλλα ποίμνια τῶν γαζελῶν καὶ ἀντιλόπων. Ἄγρια θηρία ἔστι· ὁ λέων, ὁ πάνθηρ, ἡ θύα, ἡ

χρησιμποιημένη εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ χόρτου.

Αἱ ὕψεις τῆς Σαχάρας παράγουσι φοινικακάλαμους.

Εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ 'Ισθημενίου 'Αφρικῇ εὐδοκίμοις τὸ βαοβάβ, τὸ βουτυρόδενδρον ὀνομασθὲν οὕτω ἐκ τοῦ χυμοῦ του, τὸ ἀριοκαρπιδένδρον,

ἐν ζῶνι δηλητηριώδες ὁ σκορπιός, καὶ ἐν ὑπερμέγθεσι ἔρπεντον ὁ κροκοδείλος. Πτηνὰ δὲ εἶνε· ὁ φλαμανδός, μὲ τὸ αἰλουργὸν χεῶμα τοῦ πελιδώμα-

τος και ἡ ἴβις, τὴν ὑποὶν ἀλάτρευον τὸ πάλαι οἱ Αἰγύπτιοι.

Εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ Ἀφρικῆν ζωὰ εἶναι ὁ ἱπποπόταμος, οὐ-
τινος οἱ ὀδόντες πρέχουσιν ὡραϊότα-
τον σμιλῶδες ὅσπου, ὁ θινόκερος,
οὐτινος ἡ ῥίς εἶναι ὠπλισμένη διὰ θύο
κεράτων, ἡ καμηλοπάρδαλις, ὁ ἐλέ-
φας, μικρότερος τοῦ τῆς Ἀσίας καὶ
τὸν ὅποιον δὲν ἥδυνήθησαν μέχρι σή-
μερον νὰ ἐξημερώσωσι. Πολλοὶ ψιτ-
τακοὶ καὶ ἄλλα εἶδη πτηνῶν ἔχοντα
πλοῦσιον καὶ ὠρεῖον πτέρωμα, τερά-
στια εἶδη ἐρίοντες λίαν ἐπικινδύνου

φερούσης ὑπὲρ πάντοτε τῶν ὀφθαλ-
μῶν τῆς μικρῆς ὁὔς κεράτιον, ὑπερ-
μέγεθες γόφαι οἷον ὁ χιμαιντῆς
καὶ ὁ ποθίλλας, κατοικοῦντες τὴν
Γουινέα καὶ τὸν Γάβονα ποταμὸν.

Ἐν δὲ τῇ μεσημβρινῇ Ἀφρικῇ
ἀπαντῶσιν ἐπίσης πλείστα ζῷα ἐκ τῶν
τῆς βορείου καὶ τῆς μέσης Ἀφρικῆς,
ἥτοι ὁ λέων, ὁ ἐλέφας, ἡ θάνα, ἡ κα-
μηλοπάρδαλις κτλ. Πλὴν τούτων ἀ-
παντῶσιν ἐπίσης ὁ ξέβρος (εἶδος ἵπ-
που), πλείστοι βόες, βούβαλοι, περι-
εργὸν τι ζῶον γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα
γρηῶ, τὸ ὅποιον φαίνεται μετέχον

τῆς ἀντιλόπης καὶ τοῦ ἵππου· καὶ ἀν-
τιλόπη, ἡ ἄλχη, ἡ στροντοκάμηλος,
ὁ φραχόχοιρος (εἶδος ἀγρίου χοίρου
ἔχοντος ὑπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σαρκίαν
καὶ τοὺς ὀδόντας ἀγκιστροειδεῖς), θα-
λάσσιον τι μέγα πτηνὸν ἀλλάστου
καλούμενον, γνωστὸν ἐπὶ τῆς παρα-
λίας τῆς ἀποικίας τοῦ Ἀκρωτη-
ρίου.

Τέλος εἶδος τι μυῖας ὀνομαζομένης
τζέτζε, ἥς τὸ δηλητήριον θανατώνει
καὶ ἥτις εἶναι ἀληθὴς μάστιξ διὰ τὰς
ἀνατολικὰς καὶ κεντρικὰς χώρας τῆς
Ἀφρικῆς.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΣ

ΦΥΣΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Θέσις. Ἡ Β. Ἀμερικὴ καίται
μεταξὺ τῆς 710 καὶ τῆς 800 τοῦ βο-
ρείου πλάτους συμπεριλαμβανομένου
καὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ.

*Εκτασίς. 25 ἑκατομ. τετρ. χιλ.

ΑΚΤΑΙ

Γενικὴ ἀποψις. Τὸ σχῆμα τῆς
Β. Ἀμερικῆς εἶναι λίαν ἀκανόνιστον
δυναμένον νὰ παραβληθῇ ἐν τούτοις
πρὸς τὸ σχῆμα τριγώνου.

Θάλασσαι καὶ κόλποι. Ὁ
Βόρειος Παγωμένος Ὠκεανὸς σχημα-
τίζει τὴν Βαφινεὶον καὶ τὴν Οὐδσώ-
νειον θάλασσαν.

Ὁ Ἀτλαντικὸς Ὠκεανὸς τὸν Με-
ξικανικὸν κόλπον καὶ τὴν θάλασσαν
τῶν Ἀντιλλῶν, ὁ δὲ Εἰρηνικὸς Ὠκεα-
νὸς τὸν κόλπον τῆς Καλλιφορνίας.

Χερσόνησοι. Αἰ κυριώτεραι χερ-
σόνησοι εἰναι· ΒΑ. μὲν ἡ χερσόνησος
τῆς Λαβραδोरίδος ἐν τῷ Καναδᾷ.
Πρὸς Α. αἱ χερσόνοι. τῆς Νέας Σκω-
τίας ἐν τῷ Καναδᾷ, τῆς Φλωρίδος ἐν
ταῖς Ἠνωμ. Πολιτείαις καὶ ἡ Ὑου-
κατὶν ἐν τῷ Μεξικῷ.

Ἀκρωτήρια. Κυριώτερα ἀκρω-
τήρια εἰναι· Τὸ Καρύλιον ἀκρωτήριον
ἐπὶ τῆς Ἀνατολ. ἁκρας τῆς Λαβρα-

(ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ—ΑΤΛΑΣ) Γ. Σ. ΜΕΤΑΛΑ

δορίδος καὶ ΒΔ. τὸ Βόρειον καὶ τὸ
τοῦ Πρίγκιπος τῆς Οὐαλλίας.

Πορθμοί. Ἐπιστημώτεροι πορ-
θμοὶ εἰναι· ὁ τοῦ Λαβις καὶ ὁ Οὐδ-
σόνειος.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ ΒΔ. οὐδῶς, δι' ἧς γίνεται ἡ
διάσχις ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ εἰς τὸν Εἰρηνι-
κὸν Ὠκεανὸν ὑπάρχει σειρά πορθμῶν μεταξὺ
τῆς Β. Ἀμερικῆς καὶ τῶν κυρίως Πολιτικῶν
χωρῶν.

Ἰσθμός. Εἰς τὸν Παναμᾶ συν-
δεῶν τὴν Β. μετὰ τῆς Ν. Ἀμερικῆς.

Νῆσοι. Αἱ πολλοὶ ἀξιοῦνται νῆ-
σοι τῆς Β. Ἀμερικῆς εἰναι· ἡ Παγο-
μένη Γῆ ἢ Γροιλανδία, ἀνέγκουσα εἰς
τοὺς Δανούς καὶ ἡ Νέα γῆ ἀνέγκουσα
εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς, κειμεναι εἰς τὸν
Ἀρκτ. Ὠκεανόν.

Αἱ Δουκάδοι Νήσοι (εἰς τοὺς Ἀγ-
γλοὺς) καὶ αἱ Μεγάλαι καὶ Μικραὶ
Ἀντίλλαι κειμεναι ἅπασαι μεταξὺ
τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τῆς Ἀντιλλικῆς
θαλάσσης. Ἡ Βαγκονβέρη (εἰς τοὺς
Ἀγγλοὺς), τὸ Ἀρχιπέλαγος τῆς Βα-
σίλειδος Καρλίνας (εἰς τοὺς Ἀγ-
γλοὺς) καὶ αἱ Ἀλεοντένια νῆσοι (εἰς
τάς Ἠνωμένους Πολιτείας) κειμεναι
ἅπασαι εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν.

*Ἐρωτήσεις.—1 Δεῖξον ἐκ Ν. πρὸς Β. τρεῖς
χερσόνησους ἐπὶ τῆς Α. πλευρῆς τῆς Β. Ἀμε-
ρικῆς. 2 Ὁνόμασον κόλπον τινὰ μεταξὺ Ὑου-
κατῆς καὶ Φλωρίδος. 3 Ποῖος εἶναι ὁρίστητος
ποταμὸς τῆς Β. Ἀμερικῆς; 4 Εἰπὲ τρεῖς ἐκ

τῶν παραποσάτων αὐτοῦ. 5 Εἰπὲ δύο θαλάσσεις
σχηματιζομένας ὑπὸ τοῦ παγωμένου Ὠκεανοῦ.
6 Ὁνόμασον μίαν χερσόνησον ἐπὶ τῆς Ἀρκτικής
πλευρῆς. 7 Πῶς καλεῖται ἡ μεταξὺ τῆς Β. Ἀμε-
ρικῆς καὶ τῶν πολιτικῶν χωρῶν σειρά πορθμῶν;
8 Ὁνόμασον τὸν πορθμὸν ὅστις καίται μεταξὺ
τῆς Βαφινεῖου θαλάσσης καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ
Ὠκεανοῦ. 9 Ὁνόμασον ἕτερον μεταξὺ τῆς Οὐδ-
σόνειου θαλάσσης καὶ τοῦ Ἀτλ. Ὠκεανοῦ. 10
Δείξον μεγάλαν νῆσον πρὸς Α. τῆς Λαβροδρι-
δος. 11 Ὁνόμασον 3 συστάδας νήσων μεταξὺ
τῆς Ἀντιλλικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Ἀτλ. Ὠκεα-
νοῦ. 12 Ποῖα χώρα καὶ πόλις εὐρίσκονται ἐπὶ
τοῦ αὐτοῦ πλάτους ἐφ' οὗ καὶ αἱ δύο Ἀμερικαί;

Φυσικὴ διάπλασις τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

*Ὅρη, ὁροπέδια καὶ ἡψά-
στεια. Ἀπᾶσα ἡ Δ. πλευρὰ τῆς
Β. Ἀμερικῆς διατέμνεται ὑπὸ συστή-
ματος ὄρεων, ἅτινα κατ' ἄρχαν μὲν
παρὰ τὸν πολιτικὸν κύκλον βαίνουσι
κατὰ μίαν ὁριζοντίαν, εἴτα δὲ χω-
ρίζονται εἰς δύο μακρὰς ἄλλωσις πα-
ραλλήλους, ὧν ἡ μὲν μία παραπλευ-
ρος τῆς Σιέρρας Νεβάδας καὶ ἐφεξῆς
ἡ δὲ ἑτέρα ἐπὶ ἀπώτερον κειμένη κα-
λεῖται Βραχώδη Ὅρη, ἅτινα πολ-
λαχῶς εἰναι ὁσούφυτα καὶ πλήρη
θερμῶν πηγῶν.

Ἡ ὑπὸ τῶν δύο τούτων ἄλλωσεων
περιθεομένη χώρα σχηματίζει ὁροπέ-
διον ἐνὸς καὶ ἐκτεταμένον, τὸ ὅποιον
πρὸς Β. μὲν καλεῖται ὁροπέδιον τῆς
Οὐτάχης πρὸς Ν. δὲ Μεξικανικὸν ὁρο-
πέδιον.

Αἱ δύο παράλληλοι ἀλυσεὶς συγκλίνουν ἀκολουθοῦσαι εἰς τὴν Μείαν. Ἀμερικὴν, ταπεινούνται κατὰ τὸν Ἰσθμὸν τοῦ Παναχῆ καὶ ἐισδύνουσιν εἰς τὴν Ν. Ἀμερικὴν, ἐνθα συνεζίζονται ὑπὸ τὸ ὄνομα Κορολλιάνων τῶν Ἀνδεων. Καθ' ὅλην τὴν ὑπὸ τοῦ Εἰρην. Ὤκεανου διαβεχόμενην πλευρὰν τῆς Ἀμερικῆς εὐρίσκονται πλείστα ἡφαίστεια (τὸ Ποποκατάπετλον κλ.)

Αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ τῶν ὄρεων εἰνε: Τὰ Μεξικανικὰ Ἡφαίστεια ἄτινα ὑφίστανται πέραν τῶν 5000 μέτρων, τὸ ὄρος Μαρρόν (4876μ.) καὶ τὸ ὄρος Ἀγ. Ἡλίας (4568μ.).

Ἡ Β. Ἀμερικὴ ἔχει ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρων καὶ ἑτέρας δύο ὀρεαῖς ὡς ὅρας, ὧν ἡ μὲν μία ἦτοια γνωστὴ εἶνε ἡ τῆς Γροιλανδίας, κειμένη ΒΑ. αὐτῆς, ἡ δὲ ἑτέρα ἡ χώρα τῶν Ἀλεγατιῶν ὄρεων κειμένη εἰς ἀπώτασιν τινα ἀπὸ τῆς Ἀνατολ. παραλίας τῆς Ἡπείρου.

Πεδιάδες. Ἐν τῇ Β. πλευρᾷ τῆς Β. Ἀμερικῆς ὑπάρχει ζώνη ἐκτεταμένη κακλυμμένη ὑπὸ παγωμένων ὕδων (ἡ Τυνδράσις ζώνη). Πρὸς Ν. τῆς ζώνης ταύτης εἶνε ἡ χώρα τῶν Λεγιώνων, ἐκτεταμένη πεδιάς διακεκομμένη ὑπὸ τοῦ Μισισσιππὶ καὶ τῶν παραποτάμων αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς πρόποδας τῶν Ἀλλεγατιῶν ὄρεων ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὤκεανου ἐκτείνεται ἄλλη τις πεδιάς μακρά, ἐν ᾗ ἀνεπτυχθῇ κατὰ πρῶτον ἡ δύναμις τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.

Ποταμοί. Οἱ μεγάλοι ποταμοὶ τῆς Β. Ἀμερικῆς εἰνε: Ὁ Ὑούκον (μκ., 2800 χλ.) φέρων τὰ ὕδατα του εἰς τὴν Βερίγγειον θάλασσαν. Ὁ Μακίτς (3.700 χλ.) ἐκβάλλων εἰς τὸν Β. Παγωμένον Ὤκεανόν. Ὁ Ἅγιος Λαυρόντιος (μ. 1140 χλ.) χυνόμενος εἰς τὸν Ἀτλαντικόν Ὤκεανόν. Ὁ Μισισσιππὶς (6,200 χιλιόμε. μήκ. καὶ 3,496,000 τετρ. χιλ. πτ.χωρ.) ὁ παμμέγιστος οὗτος ποταμὸς λαμβάνων τὸν ὄγκον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Μισσουρή καὶ τῶν μικροτέρων παραποτάμων τοῦ Ἀράκονα καὶ τοῦ Ὁχιο, ἔχει τὰς ἐκβολὰς του εἰς τὸν Μεξικανικόν κόλπον. Ἐτερος οὐχὶ τὸσον ἥλιος λόγιος εἶνε ὁ Κολοράδος χυνόμε-

νος εἰς τὸν κόλπον τῆς Καλλιφορνίας ὁ Κολομβίας Ὁρεγὼν ἐκβάλλων εἰς τὸν Εἰρηνικόν Ὤκεανόν, ὁ Νέλσον δεχόμενος τὰ ὕδατα τῆς λίμνης Βενιπέγης καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Οὐδσῶνειον θάλασσαν καὶ ἄλλοι τινές.

Λίμναι. Αἱ κυριώτεραι λίμναι εἶνε: ἡ Μεγάλη Ἀρκτος, ἡ Λίμνη τῶν Δούλων καὶ ἡ Βενιπέγῃ. ἔπειτα αἱ λίμναι Μείζων ἡ Ὑπεριέρα ἡ μεγίστη λίμνη τῆς γῆς ἔχουσα ἐν ταῖς ἡλθιναις αὐτῆς στρωμάτα χαλκοῦ καὶ ἀργύρου. ἡ Μιχγγιάνη, ἡ Ὑρώνη καὶ αἱ μικρότεραι τούτων Ἐρίη καὶ Ὀντάριος συγκοινωνοῦσαι ἐξ Α. πρὸς τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἀγ. Λαυρεντίου.

Μεταξὺ τῶν λιμνῶν Ἐρίης καὶ Ὀνταρίου σχηματίζεται ὁ περιάλλητος καταρράκτης τοῦ Νιαγάρα, ὅστις δίπτεται τὰ ὕδατα αὐτοῦ εἰς ὕψους 47 μέτρων ἡ ποσότης τοῦ ἀνὰ πᾶσαν ὥραν κακλύπτοντος ὕδατος ὑπολογισθῇ εἰς 100 ἑκατ. τόνους. Ἐπὶ τῇ ἀκτῇ τοῦ καταρράκτου εἰς ὕψος 65 μέτρ. διέρχεται σιδηρόδρομος.

Εἰς τὸ ὄροπέδιον τῆς Οὐτάχης ὑπάρχει λίμνη ἄλμυροῦ ὕδατος καλυμμένη Ἐνάλιος λίμνη.

Ἑρωτήσεις. 1 Εἰπὲ ὄροσειράν τινα συνορεύουσιν πρὸς τὴν Δ. πλευρὰν τῆς Β. Ἀμερικῆς. 2 Ὀνόμασον μίαν ὄροσειρὰν ἀπώτερην τῆς ἑτέρας κειμένην. 3 Τι σχηματίζει τὸ μεταξὺ τῶν δύο ὄροσειρων περιβόεμον διάστημα; 4 Εἰπὲ ἐν συμπλήγματι ὁρίων οὐχὶ μακρὰν τῆς Α. πλευρᾶς. 5 Ποία ἀπέραντος πεδιάς εὐρίσκειται εἰς ἀριστερῶν τοῦ συμπλήγματος τούτου; 6 Ὁ νόμασον τὰς λίμνας τοῦ Καναδά. 7 Πρὸς ποῖον μέγαν ποταμὸν συγκοινωνοῦσαι αἱ λίμναι αὗται; 8 Τι παρατηρεῖται μεταξὺ τῆς λίμνης Ἐρίης καὶ Ὀνταρίου;

ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Θέσις. Ἡ Ν. Ἀμερικὴ κεῖται μεταξὺ τῆς 120 Β. πλάτους καὶ τῆς 560 Ν. πλάτους.

Ἐκτασις. 18 ἑκατ. τετρ. χιλιόμε.

ΑΚΤΑΙ

Γενικὴ Ἀποψις.

Ἡ Ν. Ἀμερικὴ ὡς καὶ ἡ Β. ἔχει σχῆμα τριγωνικόν, αἱ δὲ ἀκταὶ αὐτῆς παρουσιάζουσιν ὅψιν πολυσχιθεή.

Ἀκροτήρια. — Πορθμοί.

Εἰς τὴν Ν. ἄκρον εἶνε τὸ ἀκρωτήριον Χόρντον κείμενον ἐπὶ νησοειδῆς τινός, πρὸς Ν. τὸ ἀκρωτήριο τῆς Γῆς τοῦ πυρὸς χωρίζουσιν ἀπὸ τῆς Ἠπεί-

ρου διὰ τοῦ Μαγελλανίου πορθμοῦ. Πρὸς δὲ Α. εἶνε τὸ ἀκρωτήριο τοῦ Ἀγ. Ρόκου.

Φυσικὴ Διάπλασις τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

Ὅρη, ὄροπέδια, ἡφάίστεια.

Ἡ κυριώτερα ὄροσειρά τῆς Ν. Ἀμερικῆς, ἥτις εἶνε προϊέσας τῶν Ἀλπεων τῆς Β. Ἀμερικῆς καλεῖται Κορδιλλέρα τῶν Ἀνδεων οὕσα λίαν μακρά. Ἡ ἄλυσις αὐτῇ διεκλύνει ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω ἄπασαν τὴν Δ. πλευρὰν τῆς Ν. Ἀμερικῆς καὶ παρουσιάζει κατὰ μέσον ὄρον ὕψος καταπληκτικόν. Ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Παναχῆ μέχρι περιόρου τῆς κορυφῆς Ἀκογκάγου ἀποτελεῖται ἐκ παραλλήλων ὄγκοισιων, αἵτινες ἐνταχρὺ μὲν σχηματίζουσιν ἀξιολόγητα ὄρη ὡς ἐν τῇ Κολομβίᾳ, ἀλλὰ οὐδὲ σχηματίζουσι λίαν ὑψηλὰ ὄροπέδια ὡς τὸ ὑψιπεδὸν τῆς Βολιβίας. Πρὸς Ν. αἱ Ἄνδεες, ἔχουσιν μόνον μίαν ῥάχιν, ἥς τὸ ὕψος ἐλαττοῦται βαθμυδὸν μέχρι τοῦ Χόρντον ἀκρωτηρίου. Ἐπὶ δὲ τῆς ὑπὸ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὤκεανου βρεχομένης πλευρᾶς εὐρίσκονται ἀπειράριθμα ἡφάίστεια.

Ἐκ τῶν ὑψίστων κορυφῶν τῶν ὀρέων τούτων ἀξιολογώτεροι εἶνε ἡ Σοράη (6550 μ.) ἡ Ἀκογκάγου (6840 μ.) καὶ τὸ Χιμβόραζον (6,530 μ.).

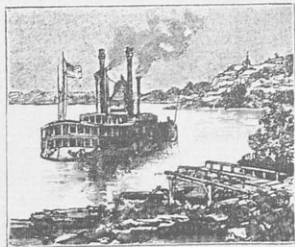
Πρὸς τὰ ΒΑ. μεταξὺ τοῦ Ὀρενοῦ καὶ τοῦ Ἀμαζονίου ἐκτείνονται ὄρη δευτερεύοντα.

Ἡ κεντρικὴ καὶ ἡ Ἀνατολ. πλευρὰ τῆς Ν. Ἀμερικῆς σχηματίζει ἑτέραν τιὰν ὀρενὴν χώραν, τὴν Βραζιλανήν ἐνθα ὑπάρχει ὄροπέδιον μέτριον τὸ Μάτο Γρόσσον καὶ τινες ὄροστοιχίαι ἐλάχιστοι ὑψηλαί.

Πεδιάδες. Ἡ Νοτ. Ἀμερικὴ ἔχει λίαν ἐκτεταμένας πεδιάδας, ἐπισημώτεροι τῶν ὑποίων εἶνε: πρὸς Β. αἱ πεδιάδες τοῦ Ὀρενοῦ καλούμεναι Λιάουος ξηραίνονται ἐν ὄρῳ θέρους καὶ γλισσοῦνται κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν βροχῶν. Εἰς τὸ κέντρον εἶνε ἡ πεδιάς τοῦ Ἀμαζονίου ἴση σχεδὸν πρὸς τὸ ἥμισυ τῆς Εὐρώπης καὶ κακλυμμένη ὑπὸ γιγαντιαίων δασῶν (Σίλβας), πρὸς Δ. δὲ ἡ πεδιάς τῆς Ἀργεντινῆς ὅ-

μικρατίες ἀπέφικαντος νομῇ καλουμένη Πάμπας.

ΑΜΑΖΟΝΕΙΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ

Ποταμοὶ καὶ λίμναι. Οἱ κυριώτεροι ποταμοὶ τῆς Ν. Ἀμερικῆς εἶναι: Ὁ Ὁρενόνκης ἐν τῇ Βενεζουέλᾳ, ὁ Ἀμαζόνιος (6400 χμ.) εἰς ὃν συμβάλλουσι διάφοροι ἀξιόλογοι παραποταμοὶ ὡς ὁ Ρονέρος, ὁ Μαδέιρας, ὁ Τοκάντινος κτλ. Ὁ Ἀγ. Φαραγίσκος (ἐν τῇ Βραζιλίᾳ) καὶ ὁ Ριοδελιαπίνας (ἐν τῇ Ἀργεντινῇ Δημοκρατίᾳ) ἀποτελούμενος ἐκ τῆς ἐνώσεως τοῦ Παραγινῶ, τοῦ Παραγονῶ καὶ τοῦ Οὐαγκουάι. Ἐκ τῶν λιμνῶν τῆς Νοτ. Ἀμερικῆς σημαντικώτεροι εἶναι ἡ Μαρακαίβος καὶ ἡ Τιτικάκα.

Ἐρωτήσεις. Εἰπὲ μίαν νῆσον εἰς τὴν νότιον ἀκρὴν τῆς Ν. Ἀμερικῆς. 2 Εἰπὲ ἐν ἀκροπόσει. 3 Ὁνόμασον ἓνα μέγαν ποταμὸν τῆς Ν. Ἀμερικῆς καὶ τοὺς τρεῖς παραποταμοὺς αὐτοῦ. 4 Εἰπὲ τίς ποταμὸς ἄλλος ποταμοὺς τῆς Ἀνατ. πλευρᾶς. 5 Εἰπὲ τὰς πεδιάδας τῆς Νοτ. Ἀμερικῆς. 6 Ποία εἶναι ἡ μακρὰ ὁροσειρὰ ἥτις διελάνει ὅλην τὴν Δ. πλευρὰν τῆς Ν. Ἀμερικῆς; 7 Ὁνόμασον ἓν διευτερεῖον συμπλεγμα μεταξὺ τοῦ Ὁρενόνκης καὶ τοῦ Ἀμαζόνιου. 8 Δείξον ἑτέραν ὁρεινὴν χώραν εἰς τὴν Ἀνατ. πλευρὰν. 9 Ποία σύσις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν δύο Ἀμερικῶν ὁρίων ἀπὸ τὴν ρωσικὴν διάπλασιν τοῦ ὁδοῦ;

Χαρτογραφία. Ἐργονόρησον ἐπὶ τοῦ μαρσιονίανος τὰ ὅρη, τὰς πεδιάδας τοὺς κυριώτερους ποταμοὺς καὶ τὰς μεγαλειτέρας λίμνας τῆς Β. καὶ τῆς Ν. Ἀμερικῆς.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ Β. ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἡ Β. Ἀμερικὴ περιλαμβάνει τὴν Γροῦλλανδιαν (εἰς τοὺς Δανούς) τὴν Ἀγγλικὴν Ἀμερικὴν, τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, τὴν χερσόνησον τοῦ Ἀλάσκας (εἰς τὰς Ἠνωμένες Πολιτείας) τὸ Μεξικόν, τὰς δημοκρατίας τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς καὶ τὰς νήσους τῶν Ἀντιλλῶν.

ΓΡΟΙΛΑΝΔΙΑ

Ἡ Γροιλανδία (Δανικὴ κτῆσις) κατὰ μέγα μέρος κεκαλυμμένη ὑπὸ πάχυν ἀποτελεῖ μέρος μεγάλης τινὸς νήσου. Ἔχει ἑκτασίαν 2,170,000 τετρ. χιλ. καὶ 12 χιλ. κατ. οἰτίνας εἰναι Ἐσκιμώσι πλὴν 250 Εὐρωπαίων κατοικούντων ἀπάντων εἰς δύο κέντρα τὴν Γουλινσκάβην καὶ τὴν Χριστιανσκάβην.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἔκτασις 8767000 τετρ. χιλ. Ἑλλὰς 65119 τ. χ.

Πληθυσμὸς 5083000 καὶ προϋπολογισμὸς 230 ἐκ. Ἑλλὰς 2,434,000. Δημόσιον χρέος 1270 ἑκτατομ. Ἑλλὰς 830 ἑκτατ.

Στρατός, 37 χιλ. Ἑλλὰς 26 χιλ. Ἐμπορίον, 1 ὀνσεκτομ. Ἑλλὰς 100 ἑκτατ.

Ἐμπορικὸν ναυτικόν, 1 ἑκτατομ. τόν. Ἑλλὰς 360000.

Σιδηρόδρομοι, 25,000 χιλιόμε. Ἑλλὰς 1000.

Ἡ Ἀγγλικὴ Ἀμερικὴ περιλαμβάνει τὰς ἐξῆς κτῆσεις. Τὴν Ὁμοσπονδίαν τοῦ Καναδά καὶ τὴν νῆσον τῆς Νέας Γῆς.

Ἡ Ὁμοσπονδία τοῦ Καναδά εἶναι Ἀγγλικὴ δύναμις σχεδὸν αὐτόνομος ἀποτελουμένη ἐξ ἐπαρχιών, ὧν πλείσται (ἕνω καὶ κάτω Καναδά.) ἀνήκον ποτε εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Νέα Γαλλία. Ἡ ἀπέφικαντος αὐτὴ χώρα διοικουμένη ὑπὸ Ἀγγλοῦ διοικητοῦ περιλαμβάνει γαίως κεκαλυμμένας ὑπὸ πάχυν καὶ ἀκατοίκητους πρὸς Β. καὶ εἰς τὸ κέντρον, σημαντικὰς δὲ πόλεις κυρίως εἰς τὴν Ἀν. πλευρὰν (Καναδά). Διοικεῖται δὲ ἡ ἐπικράτεις τοῦ Καναδά εἰς 7 πολιτείας, ἑκάστη τῶν ὁποίων ἔχει ἴδιον βουλήν καὶ εἰς 4 διαμερίσματα (περιττόρια).

Αἱ Πολιτεῖαι τοῦ Καναδά εἶναι αἱ ἐξῆς:

Ὁ Ἄνω Καναδάς ἐν ᾧ ἡ Ὀντάριο πρωτεύουσα τῆς Ὁμοσπονδίας καὶ ἑξῆς τὸ γενικὸν διοικητὸν ἔχουσα 50 χιλ. κατ. Τορόντον (140 χ. κ.) παρὰ τὴν Ὀντάριον λίμνην,

πόλεις ἐμπορικώταται ἔχουσα πανεπιστήμιον. Κινγκστών καὶ Λονδὶνον μεταξὺ τῶν λιμνῶν Ἐρίης καὶ Γρόνιης.

Ὁ Κάτω Καναδάς ἀπὸ τοῦ Ὀντάριο μέχρι τοῦ Ἀγ. Λαυρεντίου ἔνθα ἐν ὁρίᾳ τοποθεσίᾳ ἡ Κεβέκ (65 χ. κ.) πόλις κατὰ τὸ ἥμισυ γαλλικὴ, ἐμπορικὴ καὶ πολεμικὴ λιμὴν καὶ ἡ Μοντρεάλ (216 χ. κ.) κέντρον μεγάλης βιομηχανίας καὶ τῶν σιδηροδρόμων τοῦ Καναδά.

Ἡ Νέα Βρουνσβίκεν μικρὰ χερσόνησος μεταξὺ τοῦ Κάτω Καναδά καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου χώρα ψυχρὰ μὲν ἀλλὰ πλουσίᾳ εἰς μέταλλα καὶ εἰς ξυλείαν. Πόλις ἐν αὐτῇ εἶναι ἡ Φρίδεργχόβην πρωτεύουσα καὶ ὁ Ἀγ. Ἰωάννης (40 χ. κ.) μετὰ λαμπρὸν λιμῆνος.

Ἡ Νέα Σκωτία ἢ Ἀκαδία, ἔχουσα ἀξιόλογα ὄρη καὶ πόλιν τὴν Χαλιφάβην (45 χ. κ.) με ὄχυρόν λιμένα.

Ἡ νῆδος τοῦ πρίγκιπος Ἐδουάρδου ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἀγ. Λαυρεντίου ἔχουσα κλίμα γλυκύτατον καὶ ἑδωρὸς εὐροπώτατον.

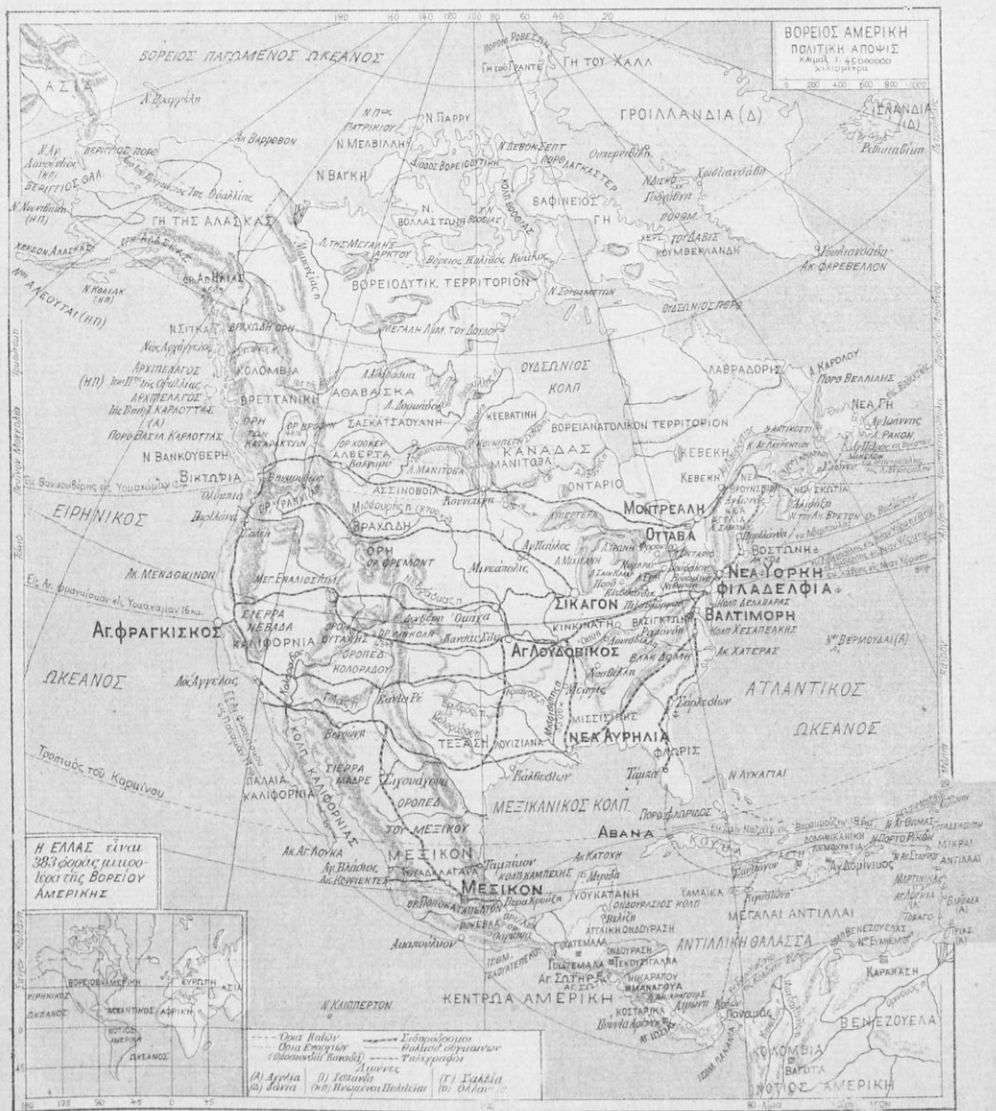
Ἡ Μανιτόβα παρὰ τὴν λίμνην Βινιπέγκν.

Ἡ Βρετανικὴ Κολομβία μεταξὺ τῶν Βραχωδῶν ὁρίων καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὁκεανοῦ περιλαμβάνουσα καὶ τὴν ἀσπὴν καὶ μεταλλοφόρον νήσον Βανκουβέρην. Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἐγκλείει μετὰλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἔχει πόλιν τὴν Νέαν Ὀδεομισστέραν καὶ τὴν Βικτωρίαν λιμένα ἐπὶ τὴν Εἰρηνικόν.

Ἐκ τῶν διαμερισμάτων τοῦ Καναδά τὸ μάλλον ἐνταταμένον εἶναι τὸ Βορειοδυτικὸν περριτόριον, ὅπου ὅμως εἶναι κατὰ τὸ πλείστον ἀκατοίκητον, ὅστις ὁ γεμῶν ἐν αὐτῷ διαρκεῖ περιπὸν δέκα μῆνας.

Οἰκονομικὴ Ἀποψις

Ὁ Καναδάς τόπος ψυχρὸς ἀλλ' ὑγιεῖνος κέντηται πόρους μεγάλους (ὄρη, ἀλλεῖα, μετὰλλεῖα). Τὸ ἐμπορίον καὶ ἡ θαλασσοπλοία κατ' ἐξοχὴν ἐνεργούντων δραστηρίων ὡς ἐκ τῆς γειτνιασεως τῶν Ἠνωμ. Πολιτειῶν καὶ τῶν μετὰ τῆς Ἀγγλίας

σχέσεων. Ἡ εἰς τόνους χωρητικότης τῶν ἐμπορικῶν πλοίων του ὑπερβαίνει ἐν μέρει τὴν τῆς Γερμανίας.

Κυριώτερα προϊόντα εξαγωγῆς εἰνε
ξύλεια, ζῶα καὶ σιτηρά.

Ἡ Νέα Γῆ εἶνε μεγάλη νῆσος
χειμένη εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ κόλπου

τοῦ Ἀγ. Αὐγουστίνου ἐκχρωσμένη κατ' εὐθείαν ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, εἶνε σημα-
τικωτάτη διὰ τὴν ἁλιείαν τοῦ ἀντα-
καίου (μουρουνας) καὶ τῶν γάδων
(βραχάλων) ἧτις ἐνεργεῖται ἐπὶ ὁρι-
στίου τοποθεύοντες (100 λευγ. μέ-
τους καὶ 60 λευγ. πλάτους) κειμή-

νοῦ Α τοῦ Ἰησοῦ καὶ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ
ὄνομα Σούριος τῆς Νέας Γῆς. Ἡ ἐξ-
τάσις τῆς Νέας Γῆς εἶναι 210.670
τέτρα. χιλ., ὁ πληθυσμὸς τῆς 210 χιλ.
κατ. καὶ οἱ σιδηροδρόμοι 600 χιλόμε-
τροί. Πρὸς Ν. τῆς Νέας Γῆς, ἐυ-
ρίσκονται αἱ νητίδες "Αγ. Πέτρος καὶ

Μικελόνη ἀνέκουσαι εἰς τὴν Γαλλίαν.

Εἰς ἀπόστασιν 150 χιλιομέτρων χμ. ἐν τῇ παραλίᾳ οἱ Ἀγγλοὶ κατέχουσιν καὶ τὰς Βερμούδας νήσους, ὑπερτριπλασίας τὸν ἀριθμὸν ἀλλὰ μόλις 25 χιλ. κατ. ἀριθμούς· ἐν ταύταις οἱ Ἀγγλοὶ ἐγκατέστησαν ἀξιόλογα νεωλεῖα πρὸς καθαρισμὸν τῶν πλοίων.

ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ

*Εκτασίς 9,212,000 τετρ. χιλ. (μετὰ τῆς Ἀλάσκας) *Ελλάς 65,119. Πληθυσμὸς 66 ἑκατ. κατ. *Ελλάς 2,434,000 κ.

*Εμπορίων 10 δισεκ. *Ελλάς 100 ἐκ. *Εμπορικὸν ναυτικὸν 4,800,000 τόν. *Ελλάς 360,000 τόν. Δημογραφικὸν καρπὸς 1 δισεκ. καὶ 100 ἑκατομ.

Προϋπολογισμὸς 1 1/2 δισεκατομ. *Ελλάς 100 ἑκατ. Δημοσίον χρέος 4 1/2 δισεκατομ. *Ελλάς 830 ἑκατ.

Στρατὸς τακτικὸς 120 χιλιάδ. ἐν καιρῷ πολέμου 10 ἑκατομ. *Ελλάς 120,000.

Στόλος 18 θωρηκτὰ καὶ 80 διάφορα. *Ελλάς 45 διάφορα. Σιδηροδρόμοι 292,500 χιλίωμ. *Ελλάς 1,000.

Θρησκευμα εὐνοκρατοῦν. Τὸ τῶν διακυρτωμένων.

Κάτοικοι. Ἐλευσθέντες ὑπὸ τοῦ πλοῦτος τῆς ἀπεράντου πύτης χώρας οἱ Εὐρωπαῖοι κατὰ χιλιάδας συνεχάρουν καλ' ἑκάστην εἰς αὐτὴν ἰδρύοντες ἀποικίας· τῷ 1820 πλεον τῶν 14 ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων ἐγκατεστάθησαν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας· μετὰ τὴν δὲ αὐτῶν τὴν πρώτην θέσιν κατέειραν οἱ Ἀγγλοὶ, οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Ἰσπανοὶ οὕτω ἐνθ' τῷ 1790 αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἤριθμον μόλις 4 ἑκατομ. κατ. σήμερον ὁ πληθυσμὸς αὐτῶν υπερβαίνει τὰ 66 ἑκατομ.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων μεταναστών πολυάριθμοι εἰνε ἐπίσης· καὶ οἱ Σῖναι, εἴτινες κληθέντες τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὡς ἐργαταὶ διὰ τὰ λιμενικὰ καὶ σιδηροδρομικὰ ἔργα

ἐπολλαπλασιάσθησαν καταπληκτικῶς καὶ ἰδίως εἰς Ἀγ. Φραγκίσκον ἐνθα μέγα μέρος τῆς βιομηχανίας περιτλήνεις εἰς χεῖρας τῶν. Οἱ Ἐρυθρόδερμοι ἰθαγενεῖς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, διεσπάρησαν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ὅδε ἀριθμὸς αὐτῶν ὡςήμερον ἑλαττοῦται.

Γλῶσσα ἡ Ἀγγλική.

Κλίμα ἀνάλογον πρὸς τὸ τῆς Μεσημβρινῆς Εὐρώπης· ἐν Καλιφορνίᾳ, ψυχρότατον εἰς τὰς ΒΑ. Πολιτείας, θερμὸν ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου.

Πολιτικὴ διάφρεσις

Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι σύγκεινται σήμερον ἐκ 45 κρατῶν ἀποτελούντων ὁμοσπονδιακὴν δημοκρατίαν, ἐκ μιᾶς ἐπαρχίας, ἐν ἣ ἡ πρωτεύουσα τῆς ὁμοσπονδίας καὶ ἐκ 5 περιφερειῶν. Ἐνταῦθα προσθετοὶ καὶ τὴν μεγάλων Κούβαν, τὸ Πορτορικόν, τὴν Αἰτήν, τὰς νήσους Φίλιππίνας, ὅπου μετὰ τῶν ἰθαγενῶν καὶ τῶν κατακτητῶν πεισματωδεῖς καὶ αἰματηροὶ διεξήχθησαν ἀγῶνες.

Τοῦ ὁμοκρατικοῦ πολιτεύματος πρῶταται πρόεδρος ἐκλεγόμενος κατὰ τετραετίαν.

*Επίσημότεραι πόλεις τῶν παρὰ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν Πολιτειῶν εἰνε ἡ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ (1,855,000 κατ. ἐπὶ νήσου τινὸς εἰς τὸ στῆμον τοῦ Οὐδσῶνς, πρώτη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἀμερικῆς καὶ ὁ τρίτος ἐμπορικὸς λιμὴν τοῦ κόσμου μετὰ τὸ Λονδίον καὶ τὴν Λιβερπούλιν. Ἡ πόλις Βροῦκλιν (806,000 κατ.) ἀποτελεῖ πρόπον τινὰ τὸ πρῶτον τῆς Νέας Ἰόρκης μετὰ τῆς ὁποίας εἰνε συνδεσμένη διὰ λαμπρὰς κρεμαστῆς γεφυράς (1879 μ. μήκους ἐπὶ 40 μ. ὕψους ὑπὲρ τὴν θάλασσαν). Ζέροστ-Σίντ ἐμπορικὴ πόλις (170 χιλ. κατ.) Φιλαδέλφεια παρὰ τὸν ὄρμον τῆς Δελαγουάρας (1,470,000) μέγας ἐμπορικὸς λιμὴν καὶ ἡ μέλλον ἀξιοσημείωτος πόλις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν μετὰ τὴν Νέαν Ἰόρκην. Ἐν Φιλαδέλφειᾳ ἐκηρύχθη τῷ 1776 ἡ ἀνεξαρτησία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, αἵτινες πρότερον ἦσαν ἀποικία τῶν Ἀγγλῶν. Προ-

βιδέντι (Πρόννικ) εὐλιμένος καὶ βιομηχανικός. Βοσβάλον ἐπὶ τῆς Ἐρίης οὐ μακρὰν τοῦ καταρράκτου Νιαγάρα καὶ Ρόσεστερ ἐπὶ τῆς λ. Ὀνταρίου, μέγала ἐμπορικὰ κέντρα σιτηρῶν. Πισσβούργη (245 χιλ. κατ.) κέντρον τῆς ἐμπορίας σιδήρου, πετρελαίου καὶ γαιανθράκων. Βαλτιμόρη (435 χ. κ.) ἔχουσα πανεπιστήμιον, βιομηχανίαν χάλκου καὶ ἐμπορίον καπνοῦ. Οὐάσαγκτον (250 χ. κ.) ἔδρα τοῦ προέδρου τῆς Συμπολιτείας ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ ἀστεροσκοπεῖον.

Αἱ Νοτιανατολικαὶ Πολιτεῖαι ἔχουσι παραλίαν χαμηλοτέρας, λιμένας ὀλίγους καὶ κλίμα θερμὸν καὶ νοσθεὶς ἰδίως ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου μέχρι τοῦ Νοεμβρίου. Αἱ ἐν αὐταῖς πόλεις εἰνε μικραὶ καὶ γεωργικαί· τούτων ἐπισημότεραι εἰνε ἡ Ριχμόνδη καὶ ἡ Σαρλοτσβίλν, ἥτις διενεργεῖ μέγα ἐμπόριον ὀρύξης καὶ βάρβακος.

Αἱ πρὸς Ν. Πολιτεῖαι ἔχουσιν ἐπίσης παραλίαν ἀμμώδεις καὶ νοσηράς, ἀλλὰ τὸ ἔσχατος αὐτῶν ὡς ἐν τῶν ἀρθρίων ὕδατων εἰνε εὐφορώτατον εἰς ὄρυξαν, βάρβακα καὶ ζαχαροκάλαμον. Κυριώτεροι αὐτῶν πόλεις εἰνε ἡ Μοβίλν καὶ ἡ Νέα Ἀδελφία ἔχουσα ἀσφαλέστατον λιμένα, πανεπιστήμιον καὶ διενεργούσα μέγιστον ἐμπόριον καπνοῦ, βάρβακος καὶ ζαχαρώς.

Αἱ μεσόγειαι πολιτεῖαι αἱ πρὸς Α. τῶν βραχωδῶν ὀρέων κείμεναι ἔχουσι κλίμα ποικίλον, καλύπτονται ὑπὸ δασὸν καὶ ἐξάγουσι πολὺν σιδήρον, ἄνθρακον, χάλκον καὶ γαιανθράκας· αἱ δὲ εἰς τὸ ἐκέντρον εὐρικόμεναι τρέφουσι πολυάριθμα κτήνη εἰς τοὺς ἀπεράντους αὐτῶν λιμῶνας. Τούτων κυριώτεραι πόλεις εἰνε τὸ Σιάτλιν (1,800,000 κ.) ἐπὶ τῆς λίμνης Μιχιγαννῆς· λιμὴν μέγιστος ἔχων μέγα ἐμπόριον σιτηρῶν καὶ τεταρτισυμμένων χοιρίων κρέατον. Οἱ Κονκάντο ὀνομαστοὶ διὰ τὸ ἀστεροσκοπεῖον καὶ τὴν μεγάλην ἐμπορίαν τῶν χιρῶν, ὧν τοὺλάχιστον 1 1/2 ἑκατ. κατ' ἔτος σφαζόνται, ἐφ' ᾧ καὶ χοιρόπολις καλεῖται. Ἀγ. Λουδοβίκος ἐπὶ τοῦ Μισσουρί, πόλις ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν Γάλλων, μέγας ἐμπορικὸς σταθμὸς τοῦ

μετά τῆς Δύσεως ἐμπορίου (455 γ. κ.). *Κλεβελάνδη* λιμὴν ἐπὶ τῆς λίμνης Ἐρίης. *Μιλβενία* λιμὴν ἐπὶ τῆς λίμνης Μιγνιγάνης. Ἅγιος Παύλος πρὸς Β. Μινεάπολις πρὸς Δ. τοῦ Ἀγ. Παύλου. *Κανσὸς Σάν* κτλ.

Τῶν παρὰ τὸν Εἰρηνικὸν Πελοπιων κυριώτεραι πόλεις εἰνε ὁ Ἅγιος Φαγκίσκος (300 γ. κ.) μέγα ἐμπορικὸς λιμὴν ἐπὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, κέντρον τῶν μεταλλείων τῆς Σιέρρας Νεβάδας.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν πολιτειῶν τούτων σημαντικότερα εἶνε ἡ χρυσοφόρος καὶ γεωργικὴ Καλιφόρνια ἥτις ἐδόθη τῷ 1848 ὑπὸ τῶν Μεξικανῶν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, κυριώτερα αὐτῆς πόλις εἶνε ἡ Λουισίλλη ἐπὶ τοῦ Ὠ' ου.

Τὰ 5 διαμερίσματα κινεῖται ἐπὶ τοῦ ΒΔ. μέρους τῆς Συμπολιτείας καὶ ἔχουσιν ἀκρίωτατον πληθυσμὸν. Ταῦτα εἶνε ἡ Ἀριζόνα περιέχουσα ὅλην μεγαλοπρεπέστατα καὶ πλήθος θερμῶν πηγῶν, τὸ Νέον Μεξικόν, ἡ Οὐτάχη ἐν ἣ εἰσὶν οἱ Βορμόνες (χρυσικινικὴ κίρσι.), ἡ Βορμάχη (χρυσικινικὴ κίρσι.), ἡ Ἀλάσκα ἥτις εἶνε κεκαλυμμένη ὑπὸ πάγων καὶ περιέχει πλουσία χρυσοφυεῖα ἀνακλυθέντα κατὰ τὸ 1888.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἀλάσκας ἀποτελεῖται κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ Ἰνδιάνων, πρωτεύουσα δὲ αὐτῆς εἶνε ἡ Σίτκα ἔχουσα περὶ τοὺς 1000. κατ.

Οἰκονομικὴ ἀποψις

Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἔχουσιν γαιανθρακωρυχεῖα ἀπέραντα, ἀνεάντλητους πηγὰς πετρελαίου, μεταλλεῖα χρυσοῦ (Καλιφορνικ) ἀργύρου (Βραχὺδὴ ὄρη) σιδήρου, χαλκοῦ καὶ ἀφθονοῦτος ὕδαρρυρου.

Ἡ γεωργία τελειοποιεῖται σὺν τῷ χρόνῳ ὅλοεν. Τὰ εἰς αἰτῆρά συνιστάμενα προϊόντα τῆς ἀποτελοῦσι κατὰ μέγα μέρος τὸ ἐμπόριον τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἀγορῶν. Τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ βαμβάκου, ὅπερ κυκλοφορεῖ εἰς τὸν κόσμον, πέρχεται ἐκ τῶν Νοτίων Πολιτειῶν (Λουϊζιάνα, Ἀλαβάμα, Μισσισιππὶ κτλ.) Ἡ καλλιέργεια τοῦ καπνοῦ, τοῦ ζαχαρικοκλάμου καὶ ἡ κτηνοτροφία εἶνε εἰς μέγαν βαθμὸν ἀνεπτυγμένη κατὰ τὰς Β. Πολιτείας, ἐνθα αἱ νομαὶ ἀφθονοῦσι.

Ἡ Ἀμερικανικὴ βιομηχανία ἔχουσα εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐν ἀφθονίᾳ τὸν λιθόθρακκα ἔλαθεν ἐνταῦθα ἀνάπτειν θωρακισμὸν τὰ εἰς προϊόντα αὐτῆς ἀνταγωνίζονται κατ' ἅπαντα τὸν κόσμον πρὸς τὰ τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Γερμανίας.

Τὸ ἐμπόριον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν (10 δισεκατομ.) εἶνε ἐν τῶν σημαντικωτέρων τοῦ κόσμου, ἔρχεται ἀμέσως μετὰ τὸ τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ τῆς Γερμανίας.

Αἱ Ἡνωμ. Πολιτεῖαι εἰσάγουσιν ἀπικινικὰ (καπνὲν, ὄρυζαν, ἀρωματικὰ ὑδάσματα καὶ δερματὰ, καὶ ἐξάγουσιν ὠλεῖς, βάμβανκα, σίτον, ἄλευρα, ἔτι δὲ καὶ τετραρχευμένον χοίρειον κρέας, πετρέλαιον, καπνὸν, πολυτιμα μετὰλλα, διαθέρκας, δερματὰ καὶ κτήνη.

Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι κατέχουσιν τὴν δευτέραν ἐν τῷ κόσμῳ θέσιν (μετὰ τὴν Ἀγγλίαν) ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐμπόριον ναυτικόν.

ΜΕΣΙΚΟΝ

*Ἐκτασις 1,987,324 τετρ. χιλ. *Ἑλλάς 65,119.

Πληθυσμὸς 12,630,000 *Ἑλλάς 2,434,000 κατ.

Κλίμα θερμώτατον ἐπὶ τῶν ἀκτῶν, εὐκρατον εἰς τὰ μεσόγεια.

Προϋπολογισμὸς 126 ἑκατ. *Ἑλλάς 100 ἑκατ.

Στρατὸς 37 χιλ. ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ 157 χιλ. ἐν πολέμῳ. *Ἑλλάς 120 χιλ.

Στόλος. Οὗτος σύγκειται ἐκ 5 μόνων κακῶν. *Ἑλλάς 45.

*Ἐμπόριον 400 ἑκατομ. *Ἑλλάς 100 ἐκ.

*Ἐμπορικὸν ναυτικὸν 20 χιλ. τόν. *Ἑλλάς 360,000 τόν.

Σιδηροδρομοὶ 12,403 χιλμ. *Ἑλλάς 1000 χιλ.

Τὸ Μεξικὸν κατέχει τὸ πρὸς Ν. τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν τριγωνικὸν ὁροπέδιον, ὅπερ εἶνε πολλὰχρὸς ἡκιστεῖσδως εἰς τὸ ὁροπέδιον τοῦτο προσθιτέα καὶ τὰ ἐξῆς δύο περικετμήματα ΒΔ ἡ χειρόνησος τῆς *Παλαιᾶς Καλιφορνίας* καὶ ΒΑ ἡ χειρόνησος *Γουκατάνη*

ΣΗΜ. Τὸ Μεξικὸν ἰσχυράτερον τὸ βασιλεῖον τῶν Ἀστέκων ἢ Μεξικανῶν ἀλλ' ὁ Ἰσπανὸς Φερδινάνδης Κορτέζος τῷ 1519—21 κατέκτησεν αὐτὸ καὶ ὑπέταξεν ὑπὸ τὴν Ἰσπανίαν. κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1822 συγγρῶνις μετὰ τῶν ἄλλων Ἰσπανικῶν ἀποικιῶν ἀπετίναξεν τὴν Ἰσπανικὴν κυριαρίαν καὶ ἐκρηγῶν δημοκρατία ὁμοσπονδίας ἦν ἀποτελούσιν σήμερα 27 πολιτείας, μία ἱεραρχία καὶ ἐν διαμίσρῳ κυβερνῶμενα ὑπὸ δύο Βουλῶν καὶ Προέδρου κατὰ τριετὴν ἐκλογισμὸν.

Ἐπισημότεραι πόλεις.

ΜΕΣΙΚΟΝ (350,000 κ.) πρωτεύουσα τῆς δημοκρατίας κείμενον εἰς ὕψος 2,000 μέτρων ἐν μέσῳ λιμνῶν καὶ γιονοσκειπῶν ἡκιστεῖσδων.

Τὸ Μεξικὸν ἔχει πανεπιστήμιον καὶ θεωρεῖται ὡς ἡ ὠριωτέρα πόλις τῆς Ἀμερικῆς.

Γουαδαλαγιάρα μετὰ πανεπιστημίου. *Πονέβλα* πόλις ἔχουσα καὶ ἐμπορικὴ. *Γουαναχουάτο*. (55 χ. κ.)

Βερακρούξη λιμὴν ἐπὶ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου.

*Ἀγ. Λουδοβίκος Ποτόσης πρὸς Β. τοῦ Μεξικῶ ἔχουσα μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Μέριδα ἐν τῇ χειρονήσῳ Γουκατάνη ἔχουσα 40 χ. κ.

Οἰκονομικὴ ἀποψις

Τὸ Μεξικὸν εἶνε τόπος πλουσιώτατος εἰς ὄρυγεία (ἀργύρου, χρυσοῦ, θείου) καὶ εἰς γεωργικὰ προϊόντα (βανίλλην, κακάο, ἀραβόσιτον). Ἡ βιομηχανία ἥμισυ ἀναξίζει ἐνταῦθα. Οἱ κάτοικοι αὐτοῦ εἶνε Ἰνδιάνοι, κρεοῖσι καὶ μιγάδες ὁμιλοῦντες τὴν Ἰσπανικὴν καὶ ὄντες καθολικαὶ τὸ θρησκεῖα.

ΚΕΝΤΡΩΑ ΑΜΕΡΙΚΗ

Κλίμα θερμώτατον.

*Ἐκτασις 750 τετρ. χιλ. *Ἑλλάς 65,119 χιλ.

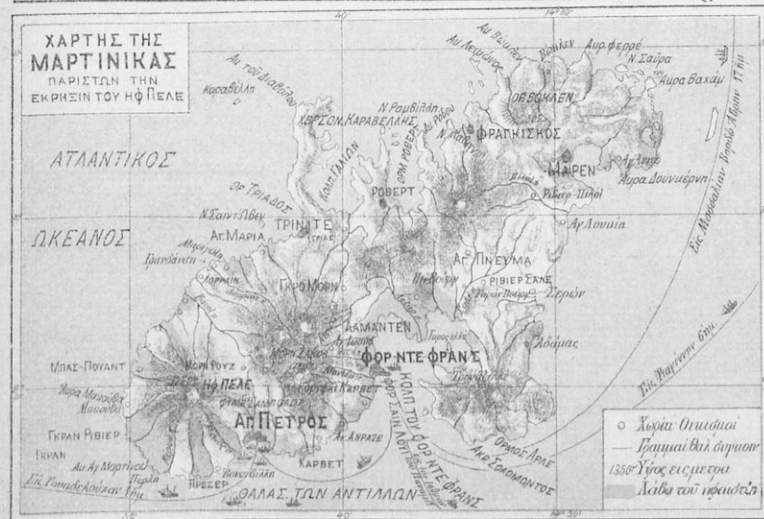
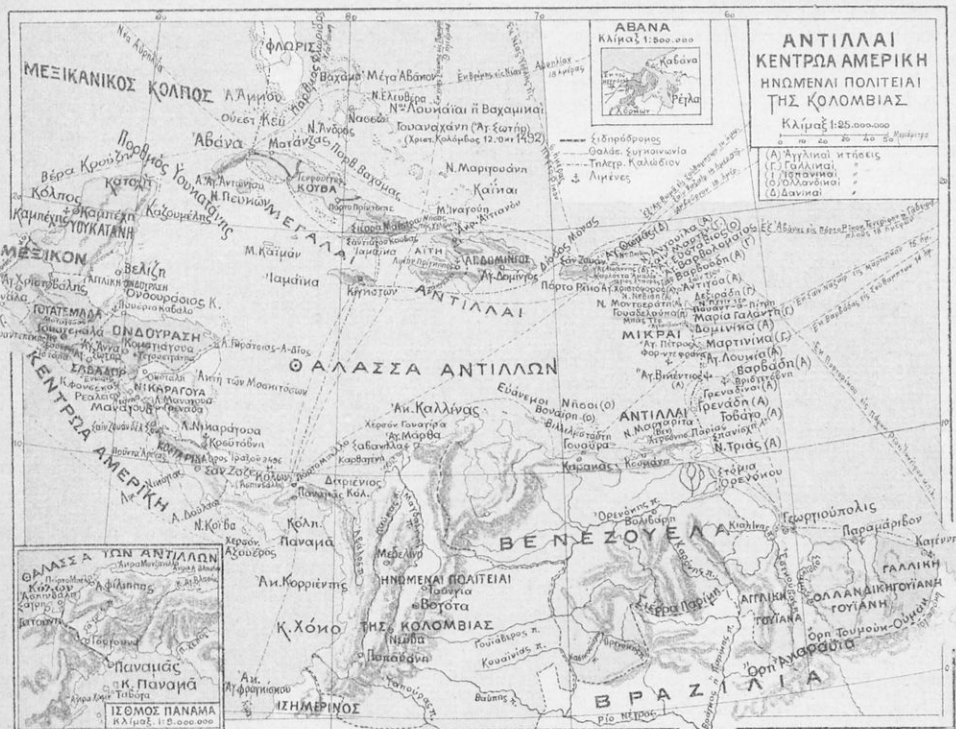
Πληθυσμὸς 3,170,000.

Ὁ πληθυσμὸς οὗτος ἀποτελεῖται ἐξ Ἰνδιάνων καὶ μιγάδων καθολικῶν τὸ θρησκεῖα.

Προϋπολογισμὸς 76 ἑκατ. *Ἑλλάς 100. ἐκ.

Στρατὸς 160,000 *Ἑλλάς 120,000

*Ἐμπόριον 170 ἐκ. *Ἑλλάς 100 ἐκ. Σιδηροδρομοὶ 1,050 χιλόμε. *Ἑλλάς 1,000 χιλ.

Ἡ Κεντρὴ Ἀμερικὴ σχηματίζει ἀρπύσιον ἀκανόνιστον διασχιζόμενον ὑπὸ ὁρέων ἡφαιστειῶδων καὶ περιλαμβάνει 5 μικρὰς δημοκρατίας ἀνεξαρτήτους τὴν σήμερον αὗται εἰνε :

1ον Γουατεμάλα
125,000 τετρ. χιλ.
1,535,000 χ., πρωτ.
Γουατεμάλα (75 χιλ. χ.) συνδεομένη σιδηροδρομικῶς μετὰ τῶν ἁπτῶν τοῦ Βιρηνικοῦ Ὑκεανού.

2ον Ὀνδούρα
(119,829 τετρ. χ. 400 χ. κατ.) πρωτ.
Τεγουγιγκάλα 10 χ.χ.

3ον **Σαλβαδόρ** (21,070 τετρ. χλ. 800 χλ. κ.) πρωτ. Σαν Σαλβαδόρ 50 χιλ. κατ. μεσόγειος πόλις κατασπαρφεύει πολλάνκι υπό σεισμών.

4ον **Νικαράγουα** (123,000 τ. χιλ. 350 χιλ. κατ.) τῆς ἑπείκει τὸ ΒΑ. κατέχεται ὑπὸ τῆς λιμένης Νικαράγουας πρωτ. Λεόν (34 χ. κ.).

5ον **Κόστα Ρίκα** (59,570 τετρ. χλ. 310 χιλ. κατ.) πρωτ. **Ιουά** (20 χιλ. κατ.) ἐπισ. πόλις **Πούνα** Ἀρένας λιμένη σημαντικῆς.

Οἱ Ἀγγλοὶ κατέχουν ἐπὶ τῆς ἀν. πλευρᾶς τῆς Γουατεμάλας τὴν ἀποικίαν τῆς Ἀγγλ. Ὀυδούρας μὲ πρωτ. **Βιλιζην**.

Οικονομικὴ ἀποψις.

Ἡ γεωργία, τὸ ἐμπόριον, ἡ βιομηχανία εἰς τὰ κράτη τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς ἥμισυ ἀκμαζοῦσιν. Τὰ κυριώτερα εἶδη ἐξαγωγῆς εἶνε: καφέ, καουτσού, κόμμι ἰνδικόν, μέταλλα, ζάχαρις, ξυλεῖα καὶ δερμάτια.

Ἑρωτήσεις. 1 Ποῖα εἶνε αἱ κατοικημένοι χώραι τοῦ Καναδά; 2 Ἐκ πόσον κρατὸν ἀποτελοῦνται αἱ Ἰνδιαι; 3 Ποῖαν θύσαν κατέχει ἡ νέα Ἰόρκη ὡς λιμὴν; 4 Τίνας εἶνε οἱ μετὰ τὴν Νέαν Ἰόρκην ἐπίσημοι λιμένες τῶν Ἰνδιαι. Πολιτειῶν; 5 Ποῖα εἶνε τὰ δύο ἔσχατα σημεῖα τῶν ἡπειρωτικῶν αἰθηροδρόμων; 6 Ποῖα εἶνε ἡ πρωτεύουσα τῆς ἀρχαίας Λουϊσιάνης; 7 Εἰπέ ἄλλας πόλεις τῶν Ἰνδιαι. Πολιτειῶν; 8 Ποῖα νῆσοι περιῶλον ἐσχάτως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἰνδιαι. Πολιτειῶν; 9 Διαί: αἱ Δυτικαὶ Ἰνδιαι ἀνορθώθησαν οὕτω; 10 Ποῖα χώρα κειμένη πρὸς Α. τῆς Βενεζουέλας ἀνάγεται εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδιαι καὶ ὑπὸ τινὼν Ἑυρωπαϊκῶν Δυνάμεων κατέχεται αὕτη; 11 Ἐκ ποῶν δημοκρατιῶν ἀποτελεῖται ἡ Μισσὶ Ἀμερικῆς;

ΑΝΤΙΛΛΑΙ ἢ ΔΥΤΙΚΑΙ ΙΝΔΙΑΙ (1)

Αἱ Ἀντίλλαι εἶνε νῆσοι ἠρκιστεῖω-δεις, ὅργανοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὰ ὑψηλὰ μέρη καὶ νοσηρὰ εἰς τὰς περὶ-λάς αὐτῶν. Τὰ προϊόντα αὐτῶν εἶνε τὰ τῶν τροπικῶν χωρῶν (ζάχαρις, καφέ, καπνός, κακάον, κερποῖ, πο-λύτιμα ξύλα).

Αἱ Ἀντίλλαι κινεῖται εἰς τὸν Ἀ-τλαντικὸν Ὠκεανὸν μετὰ τῆς Βο-ρείου καὶ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς καὶ διαιροῦνται α) εἰς τὰς **Βαχαμικὰς** Ἀντιλλὰς ἢ **Νότιον** νῆσους β) εἰς **Μεγάλας** Ἀντιλλὰς καὶ γ) εἰς **Μικράς** Ἀντιλλὰς.

(1) Δυτικαὶ Ἰνδιαι ἀνορθώθησαν ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου, διότι θεωρεῖσαν αὐτὰς κατὰ πρῶτον ὡς νήσους τῶν Ἰνδιῶν τῆς Ἀσίας.

*Ἐκτίας ἐν ὅλῳ 265,652 τ. χιλ. Πληθυσμὸς ἐν ὅλῳ 5,579,000 κατ. ὧν οἱ πλείστοι μαύροι ἢ κινεζοὶ ἐργάται.

Πολιτικὴ καὶ ἀποψις. Πλὴν τῆς Αἴτης καὶ τινὼν νησιῶν τῆς Βενε-ζουέλας, ἅπασαι αἱ Ἀντίλλαι ἀνή-κουν εἰς εὐρωπαϊκὰ κράτη. Ἡ δὲ Κούβα καὶ τὸ Πόρτο-ΡΙΚΟΝ αἰτνεῖς ἀνέκον τῇ Ἰσπανίᾳ περιῶλλον μετὰ τὸν Ἰσπανοαμερικανικὸν πόλεμον ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ὅς ὧν ἀνεκη-ρύχθησαν τελευταῖον δημοκρατία ἀνε-ξαρτάτοι.

1) ΚΟΥΒΑ ΚΑΙ ΠΟΡΤΟ-ΡΙΚΟΝ

*Ἐκτίας 128,000 τετρ. χιλ. *Ἐλ-λὰς 65,119.

Πληθυσμὸς 2,430,000 κατ. *Ἐλ-λὰς 2,434,000.

Προϊόντα ζάχαρις καὶ καπνός.

Πόλεις. Ἐν Κούβᾳ Ἀβάνα (200 χιλ. κατ.) ἐγούσα μέγαν λιμένα, τὸν τάρων τοῦ Κολόμβου, ὅγῳν φέρου-ρον αἱ πανεπιστήμιον.

Σαρτάγορ (70 χ. κ.) ἐξέχον εὐο-δέστατα σιγὰς. **Ματάνζας** (27 χ. κ.).

Σαντορόνιο (27 χ. κ.) **Πονέρο-Πενσίτη** (30 χ. κ.) Ἐν Πόρτο Ρί-κο **Πόννη** (42 χ. κ.) *Ἀγ. Ἰωάννης (26 χ. κ.) πρωτ. τῆς νήσου.

*Ἐμπορίον. 900 ἑκατμ. Σιδηρόδρομοι 1,600 χιλόμε.

2) ΑΓΓΛΙΚΑΙ ΑΝΤΙΛΛΑΙ

Ἡ Ἀγγλία κατέχει τὴν Ἰαμά-καν, τὰς Βαχάμας νήσους καὶ μέγαν ἀριθμὸν τῶν Μικρῶν Ἀντιλλῶν.

*Ἐκτίας ἐν ὅλῳ 56,000 τετρ. χιλ. Πληθυσμὸς 1,500,000 κατ.

*Ἐμπορίον. 300 ἑκατ.

Προϊόντα ζάχαρις, βανίλια κα-φέ, σπύργοι.

Κυριώτεροι πόλεις. **Κιργστὼν** (46 χιλ. κατ.) πρωτεύουσα τῆς Ἰαμά-κας, **Νασσώ** (εἰς τὰς Βαχάμας).

Σημ. Εἰς τὰς Ἀγγικὰς Ἀντίλλας ὑπάγει καὶ ἡ νῆσος τοῦ Ἀγ. Βικεντίου ἥ οἱ κάτοικοι ὑπέστησαν φεβρὰς καταστροφὰς τῇ 1902 ἐκ τῆς ἐκρήξεως τοῦ ἐν αὐτῇ ἡφαιστείου Σαντιέρ.

3). ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΑΝΤΙΛΛΑΙ

Αἱ Γαλλικαὶ Ἀντίλλαι περιλαμ-βάνουσιν τὴν Γουαδελούπην μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῆς καὶ τὴν Μαρτι-νίκαν.

1). Γουαδελούπα καὶ ἐξαρ-τῆματα.

*Ἐκτίας ἐν ὅλῳ 2,070 τετρ. χλ. Πληθυσμὸς 380 χιλ. κατ.

*Ἐμπορίον 90 ἑκατμ.

Κυριώτεροι πόλεις **Μπαρ-τέρ** (10 χ. κ.) πρωτ. τῆς Γουαδελούπας. **Που-αντ-α-Πίττ** (17 χ. κ.).

Κυριώτερον προϊόν **ζάχαρις**. *Ἐμπορίον 35 ἑκατμ. φρ.

2). Μαρτινίκα.

*Ἐκτίας 990 τετρ. χιλμ. Πληθυσμὸς 180 χιλ. κατ.

Κυριώτεροι πόλεις, **Φόρ-ντε Φράνς** (15 χιλ. κατ.) πρωτ. τῆς Μαρτινί-κας. *Ἀγ. Πέτρος (26 χιλ. κατ.).

*Ἐμπορίον 55 ἑκατμ. φρ.

Προϊόντα ζάχαρις.

Γλῶσσα ἐπικρατοῦσα ἡ γαλλικὴ.

ΣΗΜ. Κατὰ τὸν Μάιον τοῦ 1902 μεγάλῃ ἐκρήξει τοῦ ἐν Μαρτινίκα ἡφαιστείου Πελέ, ὅπερ ἔθεωρετο ἐδωμένον ἀπὸ τοῦ 1851 κατέστρε-φεν ὅλην τὴν πόλιν τοῦ Ἀγ. Πέτρου μετὰ τῶν περὶ χυρίων 50 χιλ. ἀνθρώπων εὐρον οἰ-κὸν θάνατον ὑπὸ τὴν λάβαν καὶ τὴν πεπρα-κτωμένην τέρρα, ἣν τὸ ἡράσιον ἐξισορρό-νισεν εἰς πολλὸν μίλιον ἀπόστασιν· ὁ λιμὴν τοῦ Ἀγ. Πέτρου οἰκτρὰς παρερροφῆθαι τὰ δὲ ἐν αὐτῇ ἡφαισθολιμένα πλοῖα καταποντήθη-σαν αὐτανάρα.

4) ΔΑΝΙΚΑΙ ΑΝΤΙΛΛΑΙ

Αἱ Δανικαὶ Ἀντίλλαι περιλαμ-βάνουσιν τὰς νήσους Ἀγ. Σταυρόν. Ἀγ. Θωμᾶν, Ἀγ. Ἰωάννην.

*Ἐκτίας ἐν ὅλῳ 358 χ. τετρ. χιλμ.

Πληθυσμὸς ἐν ὅλῳ 34 χιλ. κατ.

Πρωτεύουσα **Καρόλιν**. Ἀμάλια, μέγας ἐλευθερος λιμὴν ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Ἀγ. Θωμᾶ.

5) ΟΛΛΑΝΔΙΚΑΙ ΑΠΟΙΚΙΑΙ ΤΩΝ ΑΤΤΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ

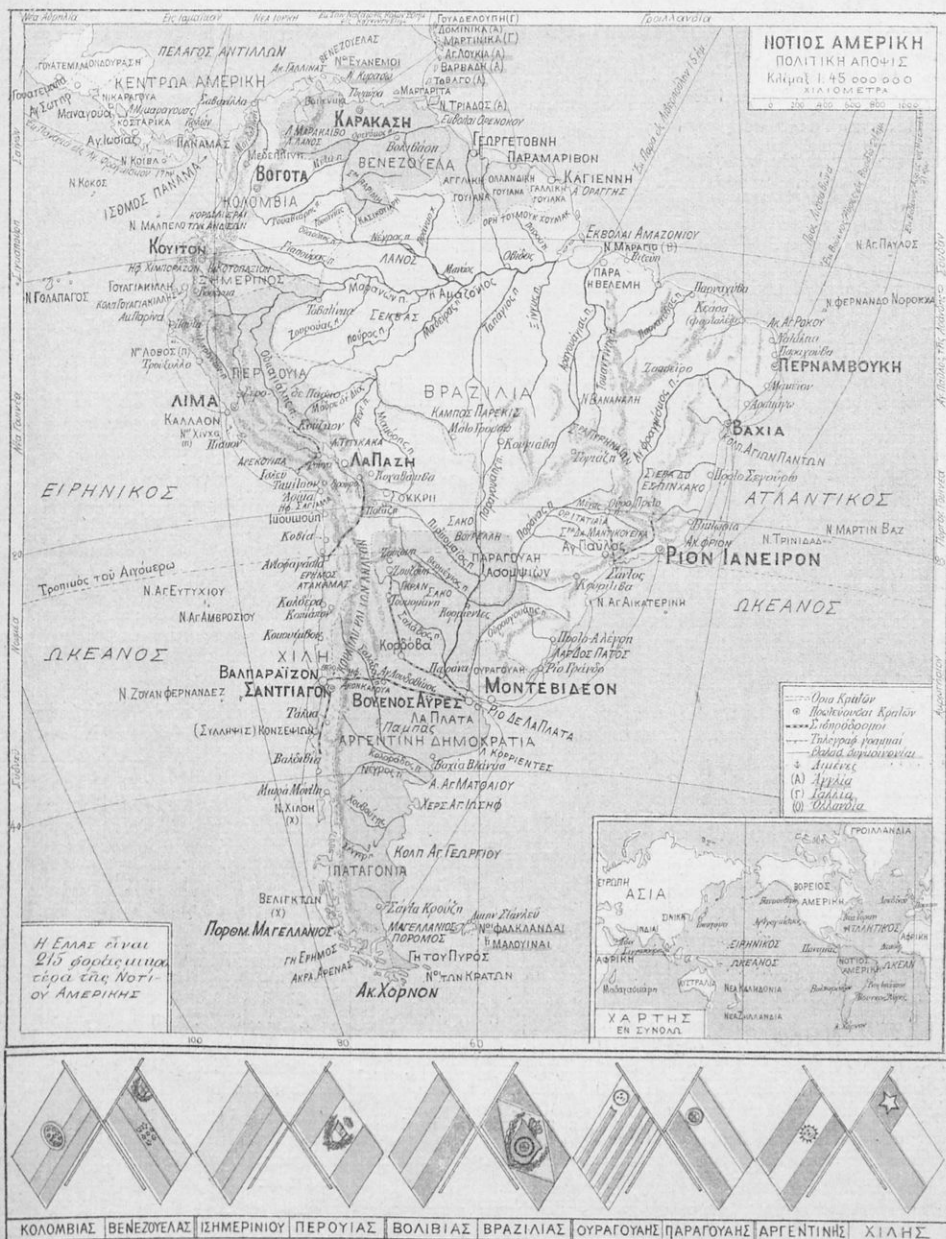
Αἱ κτήσεις αὗται, αἰτνεῖς καλοῦν-ται ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν ἀποικία τοῦ Κιρασσὸ περιλαμβάνουσιν πολλὰς νή-σους τῶν Ἀντιλλῶν ὡς τὴν Ὀροῦ-βαν, Κιρασσὸ, Βοναίην, Ἀγ. Εὐ-στάθιον κτλ.

*Ἐκτίας ἐν ὅλῳ 1130 τετρ. χιλμ.

Πληθυσμὸς ἐν ὅλῳ 48 χ. κατ.

*Ἐμπορίον 16 ἑκατ. φρ.

Πρωτεύουσα **Βιλλεμοστάνη** ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Κιρασσὸ ἐθα κατασκευά-ζεται ἐκ φλοιῶν μηχανικῶν τὸ γλυ-κὸ καὶ εὐώδες ποτὸν κυρασσῶ.

Εμπόριον 185 έκ.τ. φρ. Έλλάς 100. έκ.τ.

Εμπορικόν ναυτικόν 3,500 τόν. Έλλάς 360,000 τόν.

Σιδηρ. 650 χιλίωμ. Έλλάς 1000.

Πολιτική κατάσταση

Η Βενεζουέλα είνε δημοσπονδία αποτελουμένη εξ 9 κρατών και τεσσάρων περιφερειών και διαρρέεται υπό του Ορεινού ποταμού, ούτινας το Δέλτα είνε ευφορώτατον.

Κυριώτεροι πόλεις, ΚΑΡΑΚΑΣΗ (72 χ. κ.) πρωτ. έχουσα πανεπιστήμιον και διενεργούσα μέγα εμπόριον καφέ. *λα-Γουαδρας* έπίκεινται της πρωτεύουσας. *Baleria* (40 χ. κ.) φημιζόμενη διά τόν λαμπρόν αυτής καπνόν *Βαριάνση* (8 χ. κ.) περιημισμένη διά τόν λαμπρόν αυτής καπνόν και τόν καφέν. *Μαρακάιβον* (35 χ. κ.τ.). *Πόρτο Κοβέλλο*, λιμήν εμπορικόν.

Η Βενεζουέλα είνε χώρα ευφορώτατη παράγουσα καφέν, καπνόν, βαμβύλην, έλκαστικόν κόμμι χρυσόν χαλκόν και άλλα μέταλλα. Η βιομηχανία εν αυτή ούδόπως άρχαία.

ΣΗΜ. Η Βενεζουέλα (Μικρά Βενετία) έλήθη ούτως υπό τών πρώτων αυτής έξευρετηών, ούτινας εν τη λιμνοθάλασσά Μαρακάιβου εύρον πάλιν έτσιμένην επί πασσάλων θροισάνσαν ούτω πρὸς τήν Βενετία της 'Ιταλίας.

ΗΝΩΜΕΝΑ

ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΚΟΛΟΜΒΙΑΣ

Η Δημοκρατία της Κολομβίας διεκλίνεται παραλλήλως πρὸς τήν παραλίαν υπό τριών διακλαδώσεων τών Κορύθλιων τών Άνδεων και διαρρέεται πρὸς Δ. υπό του εἰς τὸ Καραϊβικόν πέλαγρον ἐκβάλλοντος ποταμοῦ Μαγδόλινθ.

Κλίμα θερμὸν και συγκεκρισμένον μόνον ἐπὶ τών ὀρέων.

*Έκτας 1,330,875 τετρ. χιλίωμ. *Έλλάς 65,119.

Πληθυσμός 3,800,000 κ.τ. *Έλλάς 2,434,000.

Προϊπολογισμός 70 έκ.τομ. φρ. *Έλλάς 100.

Δημόσιον χρέος 130 έκ.τομ. *Έλλάς 830.

Στρατός 5,500 άνδρ. *Έλλάς 26 χ.

Εμπόριον 120 έκ.τομ. *Έλλάς 100 έκ.τ.

Εμπορικόν ναυτικόν 1,100 τόν. *Έλλάς 360,000

Σιδηρόδρομοι 560 χιλίωμ. *Έλλάς 1000 χιλίωμ.

Διοικητική Διάρθρωσις.

Η Κολομβία περιλαμβάνει 9 νομούς, ὧν ὁ εἰς ἐκτείνεται ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Παναμά.

Κυριώτεροι πόλεις. ΒΟΓΟΤΑ (96 χ. κ.) πρωτεύουσα, έχουσα πανεπιστήμιον. *Βαραγκουέλα* κυριώτερος λιμὴν ἐπὶ τῆς θαλάσσης τών Ἀντιλλῶν. *Παναμάς* ἐπὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ. *Κολὼν* ἡ Ἀσπινβάλη ἐπὶ τῆς Ἀντιλλικῆς θαλάσσης.

Τὰ κυριώτερα εἶδη ἐξαγωγῆς εἰνε: ὁ χρυσός, ὁ ἄργυρος, ἡ κίνα ὁ καπνός και ὁ καφές. Η βιομηχανία είνε ἀσχημαντός.

Ο Ἰσθμὸς τοῦ Παναμά διακόπει τήν συγκοινωνίαν τοῦ Ἀτλαντικοῦ μετὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ἀκεαντοῦ ὑποχρῶν οὕτω τὰ πλοία ν' ἀποστολοῦν κατὰ τήν παραλίαν τῆς Ν. Ἀμερικῆς και νὰ κάμπτωσι εἰς ἀκρωτήριον Ὄρρον διαπρὸς φθάσωσι εἰς τὸν ἑξερν Ἀκεαντὸν ἀντιοῖτα οὕτω 3 χιλ. δειγνὸν περισσώτερον. Ο μετὰδ Κολὼν και Παναμά σιδηρόδρομοι εἰνε ἀληθές, δεῖ συντομείναι τὸν μακρὸν τοῖτον διάπλουν μεταφέρειν τοὺς ἐπιβάτας και τὰ ἐμπορεύματα διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐντὸς ἐριῶν ὁρῶν ἀλλὰ τοῦτο εἰνε λίαν δαπανηρόν, διότι αἱ τιμαὶ τῶν διωδῶν εἰνε λίαν ὑπερβολαί και ἐν ταυτὶ ἀπαιτοῦνται δύο μεταφορῶσεις. Μία διωρὺν ἀρκεῖ πρὸς ἐλάττωσιν τῶν μεγάλων τούτων δαπανῶν και πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δύο μεταφορῶσεων.

ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ Η ΕΚΒΑΤΟΡΙΟΝ

Η Δημοκρατία τοῦ Ἰσημερινοῦ ὠνομάσθη οὕτως ὡς ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ θέσεώς της.

Κλίμα θερμώτατον.

*Έκτας 307,245 τετρ. χιλίωμ. *Έλλάς 65,119 τετρ. χιλίωμ.

Πληθυσμός 1,400,000 Έλλάς 2,434,000 κ.τ.

Προϊπολογισμός 22 εκ. φρ. *Έλλάς 100.

Δημόσιον χρέος 90 έκ.τομ. φρ. *Έλλάς 830 έκ.τ.

Στρατός 3 1/2 χιλ. άνδρ. *Έλλάς 120 χιλ.

Εμπόριον 100 έκ.τ. φρ. *Έλλάς 100 έκ.τ.

Σιδηρόδρομοι 96 χιλίωμ. Έλλάς 1000 χιλίωμ.

Διοικητική διάρθρωσις. 17 επαρχίαι.

Κυριώτεροι πόλεις ΚΟΥΓΙΤΟΝ (80 χ. κ.) πρωτ. έκτείνεμένη 3000 μ. ὑπὲρ τήν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

Γουαγκιλί έπίκεινται τοῦ Κουϊτού και εἰς ἐκ τῶν σημαντικωτέρων λιμένων τοῦ Εἰρηνικοῦ.

Εἶδη ἐξαγωγῆς εἰνε τὸ κακάο, τὸ κόμμι και ὁ καφές. Η βιομηχανία ἐνταῦθα είνε ἀσχημαντός.

Εἰς τήν δημοκρατίαν τοῦ Ἰσημερινοῦ ὑπάρχονται αἱ παρακείμεναι νησίδες *Γαλαπάγος* ἡ τῶν *Χελωνῶν*, αἵτινες εἰνε ἡρσιστειογενεῖς έχουσαι πληθύν ἑσβεσμένων κρατῆρων. Ἐπὶ τῶν νήσων τούτων ὑπάρχουσι περιεργότατα ζῶα και φυτὰ και πολλὰ θαλάσσια χελώνια.

ΒΡΑΖΙΛΙΑ

Αὕτη είνε ἀρχαία Πορτογαλική ἀποικία κατέχουσα τὸ ἥμισυ τῆς Νοτ.

Ἀμερικῆς. Μέχρι τοῦ 1822 ὑπετάσσαστο εἰς τήν Πορτογαλίαν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἔδρυσεν ἰδίαν αὐτοκρατορίαν διακηρυξάντα μέχρι τοῦ 1888, ὅτε, κατὰβλήθεισας και ταύτης, ἐκηρύχθη εἰς δημοκρατίαν. Η χώρα διεκρίτεται εἰς δύο μεγάλας ζώνας: τὴν ζώνην τῶν Σέλβας ἡ Ἀσὼν ΒΔ. και τὴν ὀρεινὴν ζώνην ΝΑ. Αἱ Σέλβας ἐκτείνονται εἰς τὴν ἀχανῆ πεδιάδα τοῦ λεκανοπεδίου τοῦ Ἀμαζονίου.

Ενταῦθα φυτὰ και δένδρα ποικιλοτάτων μορφῶν παρουσιάζουσι σπάνιον φαινόμενον βλαστήσεων και καλλωνῆς: μεγάλα δὲ πλοῖα διερχόμενα τὸν Ἀμαζόνιον, τὸν Παράναν και τοὺς μεγάλους παραποτάμους αὐτῶν δύνανται νὰ πλεύσωσι μέχρι τῶν ἐνδοτάτων τοῦ τόπου τούτου.

Κλίμα θερμὸν, συγκεκρισμένον μόνον εἰς τὰ ὑψηλά μέρη.

*Έκτας 8,337,200 τετ. χιλίωμ. *Έλλάς 65,119.

Πληθυσμός 16 1/2 έκ.τ. κ.τ. *Έλλάς 2,434,000

Εν Βραζιλίᾳ ἀναλοφουσιν 20 κάτοικοι εἰς 10 τετρ. χιλίωμ.

Προϊπολογισμός 500 εκ. *Έλλάς 100 έκ.τ.

Δημόσιον χρέος 3 δισεκ. *Έλλάς 830 έκ.τ.

Στρατός 35 χιλ. Έλλάς 120 χιλ.
Στόλος 10 θωρηκτά, Έλλάς 5 θωρηκτά.

Έμποριον 1 δισεκ. 950 εκ. Έλλάς 100 εκκτ.

Έμπορικόν ναυτικόν 140 χ. τόν. Έλλάς 360,000 τόν.

Σιδηρόδρομοι 19,000 χιλμ. Έλλάς 1000 χιλ.

Θρήσκευμα καθολικόν.

Πολίτευμα Όμοσπονδία αποτελούμενη εξ 20 πολιτειών και ενός διαμερίσματος.

Κυριώτεροι πόλεις. PION IANE-I-PON (560 χ. κ.) πρωτεύουσα και επίσημος λιμήν επί του Άτλαντικού διεξάγουσα μέγα έμπορικόν καφέ και άδαμάντων. Βαρία ή Σαλβαδόρ (200. χ. κ.) μετά τόν Ριον Ιανέιρον ό σπουδαιότερος λιμήν της Βραζιλίας. Ρεσίφη ή Περναμβούκον (190 χ.κ.) παραθαλάσσιος πόλις επί του Άτλαντικού. Μάναος επί της συμβολής του Ρίου Νέγρου και του Άμαζόνειου. Κουϊάβα επί τινος διακλαδώσεως του άνω Παράγουα. Σάο-Παύλο (100 χ.κ.) άλλη πόλις είνε ή Πιρά, ή Πόρτο-Άλέγρη, ή Παράγύβα, ή Μαρινάο, ή Κεάρα. Η Βραζιλία εξαίρει ζαχαρην και βάμβακα, ίδιους δέ μεγάλας ποσότητας καφέ. Είς τήν Βραζιλίαν ύπάρχουσι πλουσιώτατα όρυχεία άδαμάντων ίδιους και άλλων πολυτίμων λίθων· πλην τούτων έχει και πολλά χρυσωρυχεία.

ΠΕΡΟΥΒΙΑ

Η χώρα της Δημοκρατίας της Περουβίας καλύπτεται έν μέρει υπό των Κορύλλιερών των Άνδεων.

Κλίμα θερμότατον.

Έκτασις 1,137,000 τετρ. χιλμ. Έλλάς 65,119.

Πληθυσμός 3 εκκτ. κατ. Έλλάς 2,434,000.

Προϋπολογισμός 26 εκκτ. Έλλάς 100 εκ.

Δημόσιον χρέος 800 εκκτ. Έλλάς 830 εκ.

Στρατός 6 χιλ. Έλλάς 26 χιλ.

Στόλος 1 θωρηκτόν, Έλλάς 5.

Διοικητική Διαίρεσις

19 Νομοί.

Κυριώτεροι πόλεις. ΛΙΜΑ (102 χ. κατ.) πρωτεύουσα Κοΐζκον άρχαία πρωτ. του βασιλείου των Ιθαγενών ήγεμόνων Ένκας καλούμενων. Κάλαον έπίνειον της Λίμας επί του Ειρηνικού. Άρεκουΐτα (29 χ. κ.) Η Περουβία έχει όρυχεία άργύρου χαλκού και χρυσού, μεγάλας δέ αποθήκας γουανύας (λιπασματικής κύπρου πτηνών) εις διάφορα μέρη της παραλίας. Είδη κυριώτερα της εξαγωγής είνε ή κύπρος Γουανά, μετάλλα και τόν έριον της λάμας (πριβι-τοκαμήλου).

ΒΟΛΙΒΙΑ

Κλίμα θερμότατον επί των άνατ. κλιτύων των Άνδεων συγκεκρισμένον επί του όροπεδίου.

Έκτασις 1,334,000 τετρ. χιλμ. Έλλάς 65,119.

Πληθυσμός 2,270,000 κατ. Έλλάς 2,434,000

Προϋπολογισμός 21 εκ. Έλλάς 100 εκκτορ.

Δημόσιον χρέος 30 εκκτ. Έλλάς 830,000.

Στρατός 3,000 Έλλάς 26 χιλ.
Έμποριον 130 εκκτ. Έλλάς 100
Σιδηρόδρομοι 800 χιλμ. Έλλάς 1000 χιλμ.

Θρήσκευμα καθολικόν.

Διοικητική Διαίρεσις

8 Νομοί.

Κυριώτεροι πόλ. ΣΟΥΚΡΗ (25 χιλ. κατ.) Λαπαΐη, Κοχαβάβα επίσημος ως γεωργικόν κέντρον. Ποτόση κειμένη επί ύψους πλέον των 4 χιλιομ. έν τώ όροπεδίω της Βολιβίας. Η Βολιβία είνε μετά τόν Μεξικόν ή χώρα ή εξαγουσα τήν μεγίστην ποσότητα άργύρου, ούτινος ή έτησία εξαγωγή άνέρχεται εις 30 εκκτομ. φρ. Πλην του άργύρου έτερα προϊόντα της χώρας είνε ή χαλκός και ή κίνα.

ΠΑΡΑΓΟΥΑΝ

Η Δημοκρατία της Παραγουάης εκτείνεται μεταξύ των δύο ποταμών του Παραγουάη και του Παραναΐ. Κλίμα βροχερόν και θερμόν.

Έκτασις 253,100 τετρ. χιλιομ. Έλλάς 65,119.

Πληθυσμός 430,000 χιλμ. Έλλάς 2,434,000.

Προϋπολογισμός 4 εκκτ. Έλλάς 100 εκκτ.

Δημόσιον χρέος 103 εκκτομ. Έλλάς 830 εκκτ.

Έμποριον 20 εκ. Έλλάς 100 εκ.
Σιδηρόδρομοι 250 χιλιομ. Έλλάς 1000 χιλιομ.

Πρωτεύουσα ΑΣΟΥΜΣΙΩΝ (45 χ. κ.) επί του Παραγουάη.

Η Δημοκρατία της Παραγουάης εξαίρει καπνόν, τέριον και ρατίον, είδος πρίνου τό ήτοιον πίνουσιν οι Ιθαγενείς άντί τείνου.

ΟΥΡΑΓΟΥΑΝ

Κλίμα συγκεκρισμένον.

Έκτασις 186,928 τετρ. χιλ. Έλλάς 65,119

Πληθυσμός 825,000 κατ. Έλλάς 2,434,00.

Προϋπολογισμός 75 εκκτ. Έλλάς 100 εκ.

Δημόσιον χρέος 600 εκκτ. Έλλάς 830 εκκτ.

Στρατός 6,700 άνδρ. Έλλάς 20 χιλ.

Έμποριον 300 εκ. Έλλάς 100 εκ.
Έμπορικόν ναυτικόν 17 χιλ. τόν. Έλλάς 360,000 τόν.

Σιδηρόδρομοι 2,000 χιλιομ. Έλλάς 1,000 χιλιομ.

Πρωτεύουσα ΜΟΝΤΕΒΙΔΕΟΝ (175 χ. κ.) μέγας λιμήν επί της άριστερας όχθης της στομαλμένης του Ρίο-δε-λα-Πλάτα.

Κυριώτερα είδη εξαγωγής της Δημοκρατίας της Ουραγουάης είνε τά προϊόντα των άπειραρίθμων ποιμνίων της (όερίμτα, έριον, λίπος κτλ.).

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΗΣ ΑΡΓΕΝΤΙΝΗΣ

Η Άργεντινή Όμοσπονδία χωρίζεται από της Χιλής διά των Άνδεων.

Κλίμα συγκεκρισμένον εις τά παρακτία μέρη, θερμόν και βροχερόν έν τη Β. πεδιάδι, ξηρότατον τούναντίον έν τη μεσημβρινή πεδιάδι.

Έκτασις 2,877,400 τετρ. χιλ. Έλλάς 65,119.

Πληθυσμός 4 εκκτομ. κατ. (Ό

πληθυσμός της δημοσπονδίας αυξάνει κατ' έτος κατά 80 χιλ. ως εκ των μεταναστεύσεων). Έν αυτή δε υπάρχουν πολλά στοιχεία Γάλλων και ιδίως 'Ιταλών τα όκτώ δέκατα των κατοίκων της 'Αργεντ. Όμοσπονδίας είναι Ευρωπαίοι οι δε λοιποί 'Ινδιάνοι όν οι πλείστοι ειδωλωτάτοι.

Προϋπολογισμός 240 εκ. Έλ. 100
Στρατός 15 χιλ. έν καιρώ ειρήνης
480 χιλ. έν καιρώ πολέμου. Έλλάς
120,000.

Έμποριόν 1 δισεκ. Έλλάς 100 εκ.
Έμπορικόν ναυτικόν 200,000 τόν.
Έλλάς 360,000.

Σιδηροδρόμοι 15,000 χιλμ. Έλ-
λάς 1000.

Θρησκείμα καθολικόν.

Πολίτευμα Όμοσπονδία αποτελου-
μένη εκ 15 πολιτειών η έπαρχιών
και 9 περιφερειών.

Κυριώτερον πόλ. BOYENOS A-Y-
RES (800 χ.) λιμνή επί της δεξιάς
όχθης της στομαλίνης του Ρίο-δε-
Λαπλάτα, η μείσις πόλις της Ν.
'Αμερικής έγρουσα πανεπιστήμιον. Ασ-
πλάτα, (45 χ.κ.) Κορδόβα (50 χ.κ.)
έγρουσα πανεπιστήμιον. Τονκομάνη,
(40 χ.κ.) Ροζάριο (100 χ.κ.) λιμνή
του Περαζά.

Κυριώτερα είδη εξαγωγής είναι τα
προϊόντα των ποιμνίων. Η 'Αργεντ.
Όμοσπονδία και η Βραζιλία είναι αι
δύο χώροι της Νοτ. 'Αμερικής, αίτι-
νες διατελούσι εις μεγάλας έμπορικάς
σχέσεις μετά της Ευρώπης.

ΧΙΛΗ

Η Δημοκρατία της Χιλής έχει
ως όρια Α. μέν την έλυσιν των 'Αν-
δεων, Δ. δε την θαλάσσαν και σχη-
ματίζει μακράν και στενήν ταινίαν
ύγιενού κλίματος διακρουμένη εις
τρεις ζώνας διαφερούσας άπ' άλλήλων
άπο φυσικής άπόψεως.

Η Β. ζώνη, θερμή και ξηρά, είνε
η των όρυξεών (χάλκος, χρυσός,
όρυγρος). Είς την έρημον Ατκά-
μαν υπάρχουσι πολλάί άποθήκαι νι-
τρικής σόδας. Η κεντρική ζώνη είνε
η των σιτηρών και η Νοτ. ζώνη είνε
η των άσπών.

Έκτασις 753,000 τετρ. χιλ. Έλ-
λάς 65,119.

Πληθυσμός 3,500,000 κατ. Έλ-
λάς 2,434,000

Προϋπολογισμός 350 έκκατ. Έλ-
λάς 100

Λημόσιον χρέος 660 έκκατ. Έλλάς
830.

Στρατός 9 χιλ. έν ειρήνη, 50 χ.
έν πολέμω. Έλλάς 120 χιλ.

Έμποριόν 500 έκκατ. Έλλάς 100
έκατ.

Έμπορικόν ναυτικόν 100 χιλ. τόν.
Έλλάς 360,000

Σιδηροδρόμοι 2,900 χιλμ. Έλλάς
1000 τετ. χιλμ.

Κάτοικοι. Οι πλείστοι ευρωπαϊκής
και ιδίως ισπανικής καταγωγής οι δε
λοιποί μιγάδες.

Θρησκείμα. Καθολικόν.

Διοικητική Διάρθρωσις

Η Δημοκρατία της Χιλής διαι-
ρείται εις 23 έπαρχίαι· και έν περι-
φερίαι.

Η Χιλή είνε η άριστη των δημοκρατιών της
Νοτ. 'Αμερικής οι κάτοικοι αυτής διακρινόμενοι
διά τήν φιλομάθειαν και τό έπιχειρηματικόν
πνεύμα προήγαγον την δημοκρατίαν εις μείσιον
βαθμόν πολιτικής ανάπτυξεως.

Κυριώτεροι πόλεις ΣΑΝΤΙΑΓΟΝ
(350 χιλ.) πρωτ. της Δημοκρατίας
έχον πανεπιστήμιον και συνδεδεμένον
σιδηροδρομικώς μετά του Βαλπαράϊ-
ζου, όπερ είνε έπίκειον αυτού και ό
σπουδαιότερος λιμνή της Δημοκρατίας.
Ό χαλκός και τό νίτρον είνε τά
κυριώτατα είδη εξαγωγής· άλλαι πό-
λεις είνε Βαλδιβία και Χιλλάνη.

Πρός Ν. της Χιλής κείται η 'Α-
ραυκανία οικουμένη υπό των ήμι-
γρίων φιλοπρόλεμων και άνεξαρτήτων
Αραυκανών (50 χιλ.).

ΠΑΤΑΓΟΝΙΑ

Η Παταγονία είνε ευρεία χώρα
ψυχρά και άχυμνή διανεμεμένη με-
ταξύ Χιλής και 'Αργεντ. όμοσπονδίας
καταλήγει δε εις τό ήμισιαιτώδες
άρχιπέλαγος της Γής του Πυρός. Η

Παταγονία κατοικείται υπό ήμι-
γρίων ήθγενών ύψηλό άναστήματος,
η δε Γή του Πυρός υπό ήμιγρίων
αλίεων. Προς Α. του Μαρζελανείου
πορθμού όστις χωρίζει την Γήν του
Πυρός κείται αι εις τους 'Αγγλους
άνήκουσαι Φαλκλανδικαί νήσοι, επί
των άκτών των οποίων διακινούνται
θαλάσσιοι ήπιοι και κύνες και θαλάσ-
σια πτηνά.

Έκτασις 12,532 τετρ. χιλίωμ.

Πληθυσμός 1,900 κατ.

Πρωτεύουσα Λιμήν ΣΤΑΝΑΕ-Γ.
(Απεθήκη γαιάνθρακος).

Προϊόντα πρόβατα ών τό έριον
εξάγεται εις μεγάλας ποσότητας.

Έμποριόν 5 έκκατομ. φρ.

Έρωτήσεις. — 1 Έκ ποίου ευρωπαϊκού
κράτους έπικρινόν ποτε αι πλείσται των δημο-
κρατιών της Ν. 'Αμερικής; 2 Υπό τίνας άπο-
ρίσθη τό πρώτον η Βραζιλία; 3 Ποία είνε η
πρωτεύουσα της Βενεζουέλας; 4 Ποία πόλις
χρησιμεύει ως έπίκειον αυτής; 5 Ποία αι επί
των δύο άκρων του Παναμά κείμεναι πόλεις;
6 Ποιον ήμκος έχει ό σιδηρόδρομος ούτος (75
χιλίωμ.) 7 Έντός πόσου χρονικού διαστήματος
διήρχεται τόν 'Ισθμόν; 8 Είς ποιον κράτος ανή-
κουσι η 'Ασινιόλλα και ό Παναμάς; 9 Τίνος
δημοκρατίας πρωτεύουσα είνε τό Κούιτον; 10
Επίς σημαντικόν λιμένα του κράτους τούτου; 11
Πόσουσ κατοίκους έχει η Βραζιλία; 12 Ποιον
μέρος της Βραζιλίας κατέχουσιν αι Σιάδας και
ποιον τό όρη; 13 Όνόμενον μέγαλιν νηά και
σπουδαίον ποταμόν διαρρίοντα την Βραζιλίαν.
14 Είς ό ποταμός ούτος πλωτός είνε μέγαλη
πόλις; 15 Τίνα έλλοι προς Ν. ποταμόν δύνα-
ται να διαπλώσκει μεγάλα πλοία; 16 Τίς η πρωτ.
της Βραζιλίας; 17 Είπεί τοις δύο έν τη χώρα
ταύτη μεγάλους έμπορίους λιμένας. 18 Τίνα
τά έν τη Βραζιλία όρυχεται και τίνα προϊόντα
αυτών.

Έρωτήσεις. — 1 Υπό τίνος όροσειράς κα-
λύπεται η Περούβια; 2 Ποία η πρωτεύουσα
της Περούβιας; 3 Ποία πόλις χρησιμεύει ως έπί-
κειον της Λίμας; 4 Τίνα τα κυριώτερα προϊόντα
αυτής; 5 Διά τίνας μέσους εκτελείται η μετά
του 'Αμαζού συγκοινωνία της Βολιβίας; 6 Τί
είνε τό έδαφος της Βολιβίας, πεδιάς η όρεινός; 7
Είπεί ένταύτη πόλιν κειμένην εις ύψος 4 χιλ.
μέτρων. 8 Όνόμασον τας λοιπάς επίσημους πό-
λεις της Βολιβίας. 9 Τίνα τα κυριώτερα είδη
εξαγωγής; 10 Μεταξύ τίνων ποταμών έντείνεται
η Παραγουάη;

Έρωτήσεις. — 1 Τίνων χωρών πρωτεύουσαι
είνε τό Μοντεβιδεον, τό Βουένος-Άίρες, τό
Σαντιάγον και η άσμφών. 2 Τίτες αι επί της
στομαλίνης του Ρίο-δελα-Πλάτα έκτιμείται
δύο πόλεις; 3 Υπό τίνος όροσειράς χωρίζεται
η 'Αργεντινή δημοκρατία; 4 Ποιον τό σχήμα της
Χιλής. 5 Είπεί ένα λιμένα της Χιλής. 6 Ποία
η ευδαιμονιστέρα δημοκρατία έν τη Ν. 'Αμε-
ρική; 7 Τίτες αι της Ν. 'Αμερικής δύο χώραι,
αίτινες ευρίσκονται εις στενοτάτας έμπορικάς
σχέσεις μετά της Ευρώπης.

1—2 Γουαράνιοι (ἐπὶ τοῦ Ὁρεινικοῦ Βραζιλίας).—3 Βραζιλιανός.—4 Μαῦροι.—5 Περονιβιανός.—6 Περονιβιανός.—7—8 Ἀγριοὶ τῆς Περονιβίας.—9 Κάτοικοι τῆς Λαπλάτας.—10 Κάτοικοι τῆς Παταγονίας.

τῶν κλιτύων καὶ παρὰ τοὺς πρόποδες φέεται ἡ κίθα ἐνδεκνυμένη κατὰ τοῦ πυρετοῦ, ἡ κόκα, ἥς τὰ φύλλα κασιώσιν οἱ Ἴνδοι ὡς ἔχοντα μεθυστικὴν ιδιότητα, ὁ ἀραβάσιος, ἡ μανιόκα δονδρόλλιον, οὗ αἱ ῥίζαι περιέχουσιν ζυμῶν χρησιμοποιοῦμενον πρὸς κατασκευὴν ἄρτου, καὶ τὸ ὅποιον ζηραινόμενον ἀποτελεῖ τὴν ταπιόκαν, τὰ γεώμηλα καὶ τὸ περονιβιανὸν κάρδαμον τὸ λεγόμενον καποναιόιον.

Ἐν τῇ Ἀργεντινῇ Δημοκρατίᾳ ὑπάρχουσι πεδιάδες ἐξαιρετικῆς ὁμαλότητος καλούμεναι Πάμπας.

Τὸ ἔδαφος τῆς Χιλῆς εἶθα ἐπικρατεῖ γενικῶς κλίμα εὐκρατές, εἰς λίαν κατὰλληλον εἰς καλλιέργειαν τοῦ σίτου, τῆς ἀμπέλου, τῆς ἐλκίης ἀργότερον εἰσαχθείσης ἐν αὐτῇ. Αἱ

Νοτ. Ἄνδεις εἶνε κεκαλυμμένοι ὑπὸ ὁσῶν ἀναλόγων πρὸς τὰ τῆς Νοτ. Εὐρώπης.

Ζῷα. Τὰ εἶδη τῶν ζῶων τῆς Ν. Ἀμερικῆς ἔχουσι καθὼς τὰ τῆς Βορείου ἀναλογίαν πρὸς τὰ τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου, καίτοι δὲν ἔχουσι πλήρη ὁμοιότητα. Τοιαῦτα εἶνε ὁ ἀλιγάτορ ἡ καϊμὰν ὁμοειδῶν πρὸς τὸν κροκόδειλον, οἱ κερκοπίθηγοι χρησιμοποιοῦντες τὴν οὐρὰν ἀντὶ χειρὸς, ὁ ἰαγονάρος, ὁ ἀράς ὁ ὠραιότερος τῶν ψιττακῶν, ὁ τάπιρος ἀνάλογος πρὸς τὸν χοῖρον καὶ ἐλέφαντα, τὸ ἀγγάμω ὁ ἀμερικανικὸς γέρας, χρησιμεύων ὡς κύνων ποιμαντικῶς, ὁ μέγας βόας, οὗτος τὸ μήκος ὑπερβαίνει τὰ 12 μέτρα πολλὰκις, ὁ γανθὸς εἰ-

δος στρονθοκαμήλου καὶ ὁ περονιβιανὸς λέων λεγόμενος πούμας. Τὰ λοιπὰ ζῷα τῆς Νοτ. Ἀμερικῆς εἶνε ὁ δασύπους ὁ ζωνοφόρος κεκαλυμμένος ὑπὸ λεπίδων, ὁ μυρμηκοφόρος, ὁ κόνδωρ τῶν Ἀνδεῶν, τὸ μέγιστον μεταξύ τῶν πτηνῶν, ἡ προβατοκόμῃλος καὶ ἡ λάμα κατεκίετα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τῶν ὑποίων τὸ ἔριον χρησιμοποιοῦται εἰς κατασκευὴν ὑφασμάτων, ὁ Ἰνδικὸς χοῖρος, ὁ γιγνίλης εἶδος ποντικῶν ἔχων τὸ μέγεθος τοῦ λαγυδέως. Τέλος εἰς τὰς ἀπεράντους Πάμπας τοῦ Λαπλάτα ζῶσιν ἀναριθμητοὶ ἄγριοι βόες καὶ ἱλαγροὶ καταγωγῆς εὐρωπαϊκῆς. Παρὰ τὸν Μεγυελλάνειον πορθμὸν ἀπαντῶσιν οἱ φησσητῆρες μεγάλοι ὡς εἰλαίναι, τῶν ὑποίων αἱ σικρόνες φέρουσιν ὀόντας.

ΩΚΕΑΝΙΑ

Ἡ Ὀκεανία περιλαμβάνει τὰς ἐν τῷ Εἰρηνικῷ Ὀκεανῷ διασπαρμένας πεντακτὶς νήσους αἵτινες κινῶνται μεταξύ τῆς Ἀσίας πρὸς ὄψωμάς καὶ τῆς Ἀμερικῆς πρὸς ἀνατολάς.

Τὰς πολυκτὶς ταύτας νήσους διακρίνουσι οἱ γεωγραφοὶ εἰς τρεῖς συστάδας: τὴν Μαλαιαν, τὴν Πολυνήσιαν, καὶ τὴν Αὐστραλιαν ἢ Μελανησίαν.

Μαλαισία. Οὕτω ὀνομάζεται σύμπλεγμα νήσων καυμένων ΒΔ. ὧν οἱ κάτοικοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν Μαλακίαν φυλὴν. Αἱ νῆσοι αὗται εἶνε προ-

έκτασις τῆς Ἀσίας, ἥς οἱ κάτοικοι, τὰ ζῷα καὶ τὰ φυτὰ ἔχουσι μεγίστην ὁμοιότητα πρὸς τὰ τῆς Μαλαισίας.

Ἡ Μαλαισία περιλαμβάνει τὸ ἀρχιπέλαγος τῆς Σουήνης, τὸ τῶν Μαλούκων, τὸ τῶν Φιλιππίνων καὶ τὰς δύο μεγάλας νήσους Κελέβη καὶ Βόρνεον.

Τὸ Ἀρχιπέλαγος τῶν νήσων τῆς Σουήνης ἐκτείνεται ἐν σχήματι τόξου ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ τῆς Μαλάκκας μέχρι τοῦ ΒΔ. τῆς Αὐστραλίας· αἱ νῆσοι κινῶνται πλησίον ἀλλήλων καὶ φαίνονται ὡς ἀποτελοῦσαι ἄλλοτε ἡπείρου κατατμηθεῖσαν ὑπὸ ἡφαιστειῶν ἐνερ-

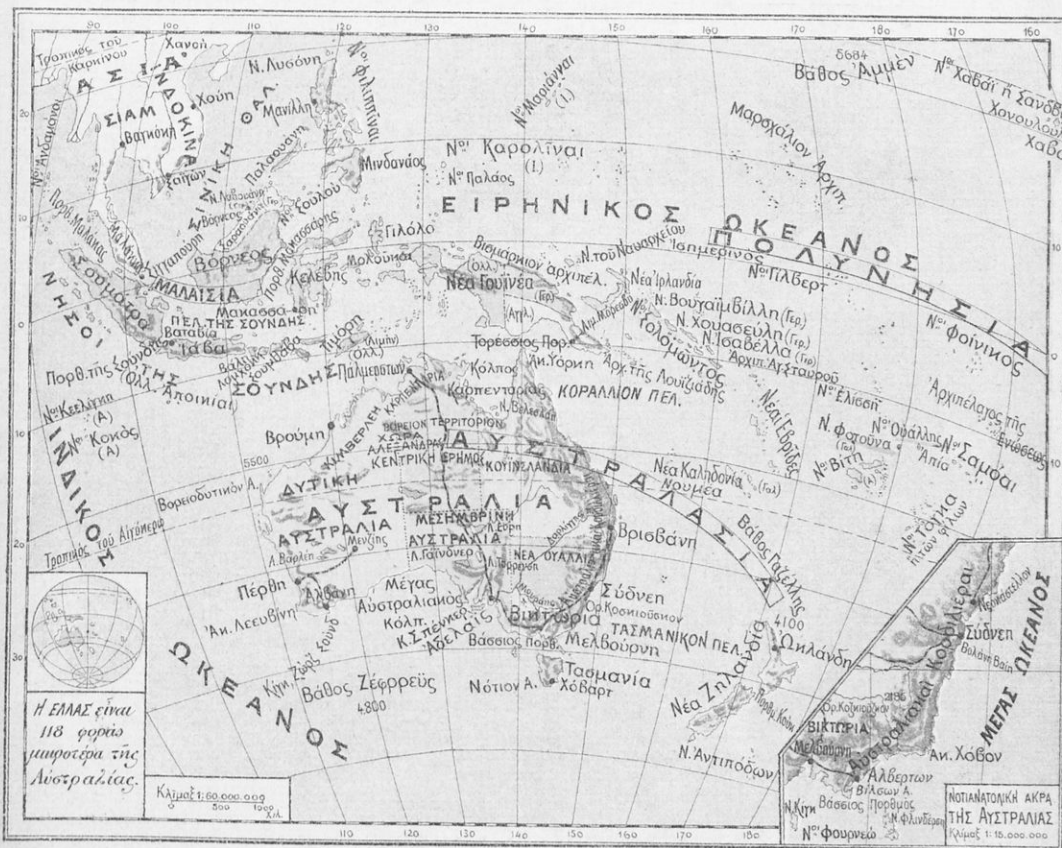
γειῶν (1) ἡ νῆσος Ἰάβα μόνη αὕτη ἐγκλείει τεσσαράκοντα πέντε ἡφαίστεια, ἐξεμύοντα λάβαν, τέφραν καὶ ξὺν ὕδωρ.

Αἱ δύο μεγαλύτεραι νῆσοι εἶνε ἡ Σουμάτρα καὶ ἡ Ἰάβα.

Ἡ Σουμάτρα περιβάλλεται ὡς διὰ ζώνης ὑπὸ μικρῶν νήσων.

Ἡ Ἰάβα ἡ μέλλων εὐκλείμων καὶ πολυάθροπος νῆσος τοῦ Ἀρχιπελάγους κτείνεται μεταξύ δύο πορθμῶν, τοῦ

(1) Ἐπὶ 313 ἡφαίστ. ὧν τῆς ὑδρογείου θεωρουμένων ὡς ἐνεργῶν ἀριθμοῦνται 240 ἐπὶ τῶν αὐτῶν τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὀκεανοῦ.

πορθημού της Σούνθης προς Δ. ὅν διαπλέουσιν ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου μετὰ τῶν θερινῶν μουσωνείων ὅπως μεταβῶσιν ἐκ τῆς Εὐέλπιδος Ἀκρᾶς εἰς τὴν Σινικήν καὶ τοῦ Βαλείου πορθημού πρὸς Α. ὅν διαπλέουσιν ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου μέχρι τοῦ Ἀπριλίου, ὅπως ἐπιστρέψωσιν ἐκεῖθεν μετὰ τῶν μουσωνείων χειμερινῶν ἀνέμων. Αἱ λοιπαὶ νῆσοι Βάλη, Λομβόκη, Σοῦμβρα, Σοιμάρβα, Φλωρίς καὶ Τιμόρη εἰνε μικροτέραι ἀλλ' εὐφορώταται εἰς ὄρυζαν, καπνὸν, ζαχαρινὴν καὶ βαμβάκην καὶ ἐγγράλλουσιν μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ καὶ κασιτέρου.

Τὸ ἀρχιπέλαγος τῶν Μολούκων

καίμεταν ΒΑ. τοῦ προηγουμένου χωρίζεται ἀπ' αὐτοῦ διὰ τῆς θαλάσσης τῶν Μολούκων καὶ περιλαμβάνει δύο μεγάλας νήσους: τὴν Κεράμην καὶ τὴν Γιλολόν, καὶ μέγαν ἀριθμὸν μικρῶν νήσων, αἱτινες παράγουσι μοσχόκαρυκ, κινάμωμον, μοσχόκαρυκα καὶ ἰώως πέπερι.

Πρὸς Β. τῶν Μολούκων τὸ ἀρχιπέλαγος τῶν Φιλιππίνων ἴσον κατὰ τὸ μέγεθος πρὸς τὸ τῆς Σούνθης, ἐκτείνεται ἐκ νότου πρὸς βορρᾶν καὶ σύγκειται ἐκ δύο μεγάλων νήσων τῆς Λυσῶνης καὶ τῆς Μινάναξου καὶ ἐκ πολυαριθμῶν μικρῶν νήσων.

Ἡ νῆσος Κελέβη καταγενομένη ἐστὶν ἑσπέρως μακρὰς χειρὸς νήσος χω-

ρίζεται ἀπὸ τῶν Φιλιππίνων διὰ τῆς θαλάσσης τῆς Κελέβης καὶ ἀπὸ τῆς Βορνέου διὰ τοῦ Μκκασκερίου πορθημού.

Ἡ νῆσος Βόρνους (δεκάκις περίπου μεγαλειτέρα τῆς Ἑλλάδος) εἶνε ἡ μεγίστη νῆσος τοῦ κόσμου μετὰ τὴν Αὐστράλιαν καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐκτείνεται τὸ ὅμιστον τῶν ὁρέων τῆς Ὠκεανίης τὸ Κιρί-Βαλὸν (4175 μ.)

Πολυνησία. Ὅπως ὀνομάζονται αἱ ἀπερίαριθτοι νῆσοι, αἱτινες εἶνε διεσπαρμέναι πρὸς ΒΑ. τοῦ Ὠκεανοῦ. Αἱ πλείους αὐτῶν εἶνε ἥσαι-στειώδεις κορυφαὶ καίμεναι ὑπὸ τὴν θαλάσσαν καὶ καλυπτόμεναι κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ὑπὸ ἀναριθμήτων ζωφύ-

1 Μαυαίσιος. — 2 "Αποικος. — 3-4 Αδστροαλιανοί. — 5 Παποῦος. — 6-7 Νεο-Καληδόνιοι. — 8-9 Νεο-Ζηλανδοί. 10-11 Ταϊνέσιοι. — 12 ἀδωματοῖκος τοῦ ναυτικοῦ.

τοστράκων· αἱ ἀκτὲς αὐτῶν καλύπτονται ὑπὸ κοκοφρονίων καὶ ἔχουσι σχῆμα κυκλωτερές, τὸ δὲ ἐσωτερικὸν αὐτῶν εἶνε κυλινδρ. πλῆρες· θλασσίου ὕδατος· αἱ νῆσοι αὐταὶ ὀνομάζονται 'Ατόλλαι.

ΑΤΟΛΛΗ ΝΗΟΣ

Τοιαῦται εἶνε αἱ Καρολίναί 500 τὸν ἀριθμὸν, αἱ Μαροδῖλαι, αἱ Γιλβέρτιοι ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν καὶ πρὸς Ν. τῆς γρομμῆς ταύτης· αἱ νῆσοι Οὐάιλς, αἱ Τοναμοντοὺ ἢ γρηχιλῆαι νῆσοι, οὗσαι λίαν ἐπικινδύνουσι εἰ τοὺς ναυσιπλοῦντας.

* Ἄλλαι ἐξ αὐτῶν εἶνε ὀρεινὰ καὶ ἥρσιςτιώδεις· τοιαῦται εἶνε αἱ Μαρκήσαι ἢ Νοῦκα-Χίβα, ὧν τὰ ὄρηπέδια ἔχουσιν ὕψος πλεον τῶν 1000 μ. αἱ νῆσοι τῆς 'Εταιρίας, ὧν κυριώτερα ἡ Ταχινί· ἔχουσιν κορυφὰς 2000 μ. ὕψ.

Αἱ νῆσοι Χαβαΐ καὶ αἱ Σανδβίγαι, ὑπὸ τὸν προπικόν τοῦ Καρκίνου κείμεναι ἔχουσι ὅσο ἡράϊστατα ὕψ. 4000 μέτρ. τὸ Μοῦνα-Κέα καὶ τὸ Μοῦνα-Λόα ὧν αἱ ἐκρήξεις εἶνε προμερόνταται.

Ἡ Πολυνησία διαιεῖται ὑπὸ τῶν Κανάκων, οἵτινες ἔχουσι χρομὰ ὑπομέλαν καὶ εἶνε ἡμέτεροι καὶ εὐφρεῖ. Ἡ φυλὴ αὕτη εἶνε ὀρειοστέρη τῆς τῶν Μαύρων τῆς Μελανησίας καὶ γλυκυτέρα τῆς τῶν Μαυαίσιων.

Αὐστραλασία ἢ Μελανησία.

Ἡ Αὐστραλασία περιλαμβάνει τὴν Αὐστραλίαν μετὰ τῶν δύο παρακειμένων νήσων, (τῆς Τασμανίας πρὸς νότον καὶ τῆς Νέας Γουινέας πρὸς βορρην), συστάδας τινὰς νήσων μικρῶν κυρίως πρὸς ἀνατολὰς. (Νέα 'Εβρῖδες, Νέα Κεληδόνια, Βισμαρκεῖον 'Αρχιπέλαγος, νῆσοι Βιτί, Νέα Ζηλανδοὶ κτλ.)

ΣΗΜ. Ἡ Αὐστραλία (7 ἑκατ. τετρ. χιλ.) ἀνεκαλύθη κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα ὑπὸ τῶν 'Ολλανδῶν, οἵτινες ὠνόμασαν αὐτὴν Νέαν 'Ολλανδίαν. 'Ος ἐκ τῆς ἐκτάσεως· τῆς καταστάσεως μετὰ τῶν 'Ηπείρων. Καίτοι μετὰ τῆς 10α καὶ τῆς 40α μεσημέριου πλάους, ἥτοι εὐρίσκεται ὀλόκληρος πρὸς Ν. τοῦ 'Ισημερινοῦ, ἀρα ἡ διάταξις τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους εἶνε ἀντιστρόφος ἐν σχέσει πρὸς τὴν τοῦ ἡμισφαίριου ἡμῶν, τὰ δὲ πρὸ Β. κείμενα μέρη εἶνε θερμότερα, καθὼς πλησιέστερον τοῦ 'Ισημερινοῦ εὐρίσκόμενα.

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Αὐστραλίας ἐξηρευνήθη μόλις τῷ 1861 ὑπὸ τοῦ Μάκ-Δούαλ-Στούαρτ. Εἶνε δὲ εὐρύτατο το ὄρηπέδιον, οὗτινος σημεῖα μόνον τινὰ φηγουσιν εἶς ὕψος 1000—1300 μ. Ἡ 'Ανατολικὴ πλευρὰ περικυκλᾷ ἐκ ὀρημικοῦ λόγου ἀξία ταῦτα εἶνε αἱ Αὐστραλιαναὶ 'Αλπεις ἢ Κουανδ ὄρη. Ἐκ τῶν ποταμῶν τῆς Αὐστραλίας· ὁ μόνος σημαντικὸς εἶνε ὁ Μορράς· δεχόμενος τὰ ὕδατα τοῦ Δαχλιγγίου ποταμοῦ καὶ κατερχόμενος ἐκ τῶν Αὐστραλιανῶν 'Αλπεων. Τὸ κέντρον τῆς Αὐστραλίας εἶνε πεδινὸν καλυπτόμενον πρὸς Δ. ὑπὸ λευκῶν καὶ στεππῶν δικαιοπομένων ὑπὸ ἀβαθῶν ποταμῶν, ἡ λοφίσκων, πρὸς Δ. δὲ καὶ πρὸς Ν. ὑπὸ ἐρημῶν πετρωδῶν ἢ ἀμμοῶν,

αἵτινες ἐγκλείουσιν λίμνας ἀξιολόγους.

Πρὸς ΒΑ. τῆς Αὐστραλίας ὁ Εἰρηνικός· Ὀκεανὸς σχηματίζει τὴν θάλασσαν τῶν Κορκαλιῶν, ἥτις εἶνε πλήρης σκοπέλων καὶ ὑψάλων λίαν ἐπικινδύνων εἰς τοὺς ναυτιλομένους. Ἐν δὲ τῷ Τορρεσίῳ πορθμῷ, πρὸς Β. νησίδες· ζωοφυτοστράκιναι βραχέως· ἀλλὰ διηκεῖ· ἀνυψούμεναι ἀπειλοῦσι ν' ἀποκλείσωσι τὴν διόδον.

Ἡ Τασμανία εἶνε ἐξάρτημα τῆς 'Ανατολικῆς Αὐστραλίας, πρὸς ἣν ἔχει μεγίστην ὁμοιότητα.

Ἡ Νέα Γουινέα, ἥ· τὸ ἐσωτερικὸν εἶνε ἠγνωστον· ἔχει ἀκτὰς περιβαλλομένας ὑπὸ ὄρεων, ὧν κορυφαί τινες· ἔχουσιν ὕψος· πλεον τῶν 3,000 μέτρων.

Ἡ Νέα Καληδονία εἶνε νῆσος· μακρὰ καὶ στενὴ περιβαλλομένη ὑπὸ ὕδατων.

Ἡ Νέα Ζηλανδία πρὸς Ν.Α. τῆς Αὐστραλίας, ἀνεκαλυφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Τασμὰν τῷ 1642, περιλαμβάνει δύο μεγάλας νήσους κεχωρισμένας διὰ τοῦ Κουκείου πορθμοῦ. Ἡ ἑκτασίς αὐτῶν εἶνε ἴση περίπου πρὸς τὴν ἑκτασίαν τῆς μεγάλης Βρετανίας καὶ διελκύεται ὑπὸ ὕψηλῶν ἥρσιςτιωδῶν ὄρεων. Τὸ ὄρος Κουκ ἐν τῇ νοτίῳ νήσῳ φθάνει εἰς ὕψος 4,000 μ. Ἡ Νέα Ζηλανδία εἶνε πλουσία εἰς χαλκόν, σίδηρον, ἀνθρακὰ, καὶ χρυσόν· ἐν αὐτῇ δὲ ὑπάρχει θέρσις ὅπου ἐκ χυλίων καὶ ἐπείκενα μερῶν ἐκπέμπουσι ἀτμοὶ, λάθαι καὶ ἄλλα ἥρσιςτιωδῆ προϊόντα.

Πρὸς Ν. κείνται αἱ μικραὶ νῆσοι Ἀντίποδες, αἵτινες εἰνε αἱ Ἀντίποδες τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης.

Πολιτικὴ διαίρεσις

Αἱ νῆσοι τῆς Ὠκεανίας ἀνήκουν ἀπασα εἰς τὰς ἐξῆς ἐπτά Δυνάμεις: Ἀγγλίαν, Ὀλλανδίαν, Γερμανίαν, Γαλλίαν, Ἡνωμένας Πολιτείας, Γερμανίαν καὶ Πορτογάλιν καὶ ἔχουσιν ἐν ὅλῳ 45 ἑκατομ. πληθυσμόν.

ΑΓΓΛΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

*Έκτασις. 8,216,000.
Πληθυσμός. 5,000,000.

Οἱ Ἀγγλικοὶ κατέχουσιν τὴν *Αὐστράλιαν* (4,000,000 κατ.) τὴν *Ταομανίαν* (170 χ. κ.) εἰς τὴν ἔχουσιν σκληρὰ ἐξέλιπεν, τὴν *Νέαν Ζηλανδίαν* (750 χ. κ.), τὸ βόρειον τῆς νήσου *Βορνεού*, τὰς νήσους *Βιτί* καὶ μέρος τῆς *Νέας Γουινέας* ἣν διευρύνθησαν μετὰ τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν Ὀλλανδῶν.

ΣΗΜ. Ἡ νέα Γουινέα (Έκτασις. 785,462 τετρ. χιλίωμ.) ἀνεκαλύθη ἀπὸ τὸν Πορτογάλον τῷ 1526. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἰνε αἱ μὲν Παπούοι οἱ δὲ λοιποὶ φυλὴν ἰθαγενῶν πρὸς τοὺς Πολυνήσιους. Ἐχει ἄρ ὕψηλαι εἰς δὲ τὰ πυκνὰ-τάτα αὐτῆς ὁδοὶ βίουσι πικρὰ παραδείσια. Οἱ Ὀλλανδοὶ κατέχουσιν τὸ ἥμισυ δυτικὸν μέρος αὐτῆς, οἱ Γερμανοὶ τὸ βόρειον ἀνατολικὸν καλοῦντες αὐτὴν χώραν τοῦ Αὐστράλτορος Γουινέιμου καὶ οἱ Ἀγγοὶ τὸ νότιον ἀνατολικὸν ἐνθα ἔδρυσαν τὸν λιμένα Μόρεσβυ.

Διοικητικὴ Διαίρεσις.

Ἡ Αὐστράλιαν διαίρεται εἰς 6 ἀποικίας ἑκάστη τῶν ὁποίων ἔχει ἰδιοκτεράν διοίκησιν αὐταὶ εἰνε αἱ ἐξῆς: *Νέα Οὐαλλία*, *Βικτωρία*, *Κουαντλάνδη*, *Μεσημβρινή Αὐστράλιαν*, *Δυτικὴ Αὐστράλιαν* καὶ *Ταομανία* αἱ ἀποικίαι αὗται ἔχουσιν ἰδιοκτερὰς βουλὰς.

ΣΗΜ. Αἱ ἀποικίαι τῆς Νέας Οὐαλλίας καὶ τῆς Βικτωρίας διακρίνεται εἰς ἀνθηροτάτην καταστάσιν καὶ ἐκτελοῦσιν ἐλαττωσὺς νομὰς ἐν αἷς βόσκουσι περὶ τὰ 40 ἑκατομ. πρόβατα κατὰ μέρη εἰς πομυλίου (3 κρῖν καὶ 8 ἀμείνων) κομισθέντες ἐκ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῷ 1797.

*Έκτασις. 7,700,000 τετρ. χιλ.
Πληθυσμός. 4,000,000.
Προπολογισμός. 600 ἑκατομ.
Ληρόσιον χρόνος 3 δισεκατ.
*Εμπορίον. 2 1/2 δισεκ.
Σιδηρόδρομοι. 19 χιλ. χιλόμετρα.

Κυριώτεραι πόλεις. Σόδνεη πρωτ. τῆς Νέας Ζελλάνδίας (450 χ. κ.) ἔχουσα ἀξιόλογον λιμένα καὶ διενεργούσα μέγιστον ἐμπόριον. *Μελβούρνη* πρωτ. τῆς Βικτωρίας (500 χ. κ.) κειμένη παρὰ τὸν λιμένα τοῦ Φίλιππου, ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ διενεργούσα μέγιστον ἐμπόριον. Ἡ πόλις αὕτη ὀρεῖται τὴν καταπληκτικὴν αὐξήσειν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς εἰς τὴν ἀνακαλύψιν τῶν μεγάλων χρυσορυχείων τῆς ἀποικίας ἄντινα προσέλκυσαν πλείους ἀποίκους. *Βρισβάνη* (100 χ. κ.) πρωτ. τῆς Κουαντλάνδης (χώρα τῆς Βασιλίσσης) ἐκ τοῦ λιμένος τῆς ἀποικίας ἐξάγονται γαϊνῶ-θρακες. *Ἀδελαΐδς* (115 χ. κ.) πρωτ. τῆς Μεσημβρινῆς Αὐστράλιαν, λιμὴν ἐξαγωγῆς αἵτου. Εἰς τὴν ἀποικίαν τῆς Μεσημβρινῆς Αὐστράλιαν ὑπάγεται τὸ βόρειον περιττόριον· τούτου προτερουσα εἰνε ἡ *Πάλμερστον* συνδεμένη μετὰ τῆς Ἀγγλικῆς διὰ καλωδίου καὶ μετὰ τῆς Ἀδελαΐδς δι' ἐναερίου τηλεγράφου. Ἡ δὲ ἐν τῷ μέσῳ ἐκτεινομένη χώρα τῆς Ἀλεξάνδρας ἀνήκει ἐπίσης εἰς τὴν Μεσημβρινὴν Αὐστράλιαν.

Τῆς ἀρχαίας κατοκημένης Δυτικῆς Αὐστράλιαν πόλις εἰνε ἡ *Πέρθη* (30 χ. κ.) πρωτ. τῆς ἀποικίας καὶ ἡ Ἀλβάνη λιμὴν συνδεόμενος σιδηροδρ. μετὰ τῆς Πέρθης.

Τῆς δὲ Τασμανίας ἥτις ἐργάζεται ἄρθρον μέταλλα καὶ πλουσίως νομάς πρωτ. εἰνε ἡ *Χαβάρτη* (40 χ. κ.).

Οικονομικὴ ἀποψις.

Τὸ ἔδαφος τῆς Αὐστράλιαν περι-κλείει ὄρη καὶ χρυσὸν, χαλκόν, ἀργύρου καὶ γαϊνῶθρακος. Αἱ νομαὶ τοῦ ἐδάφους τῆς τρέφουσιν ὑπὲρ τὰ 75 ἐκ. πρόβατα ἄντινα εἰδουσιν 200 ἐκ. χιλ. λίγυρα. ἔριον κατ' ἔτος. Τὰ κυριώτερα εἶδη τῆς ἐξαγωγῆς εἰνε: τὸ ἔριον (500 ἐκ. φρ. ὁ χαλκὸς καὶ ὁ χρυσός).

ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ

Αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ δύο νήσων χωριζομένων ἀπ' ἀλλήλων διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Κούκ. Ἐνταῦθα τρέφουσιν καὶ πολλὰ ποίμνια προβάτων.
*Έκτασις. 270,000 τετρ. χιλ.
Πληθυσμός. 750,000 κατ.

*Εμπορίον. 345 ἑκατ. Κυριώτερα προϊόντα· ἔριον, αἵτος, χρυσός, ζυλίκαι.
Σιδηρόδρομοι. 3,500 χιλίωμ.

Κυριώτεραι πόλεις. *Δουνεδίνον* (46 χ. κ.), Ὠκλάνδη (36 χ. κ.), *Χριστ-χούρη* (48 χ. κ.), *Βέλλινγκτον* (31 χ. κ.) ἀπασα πόλεις ἐμπορικαί.

Νῆσοι Βιτί ἢ Φιτζι.

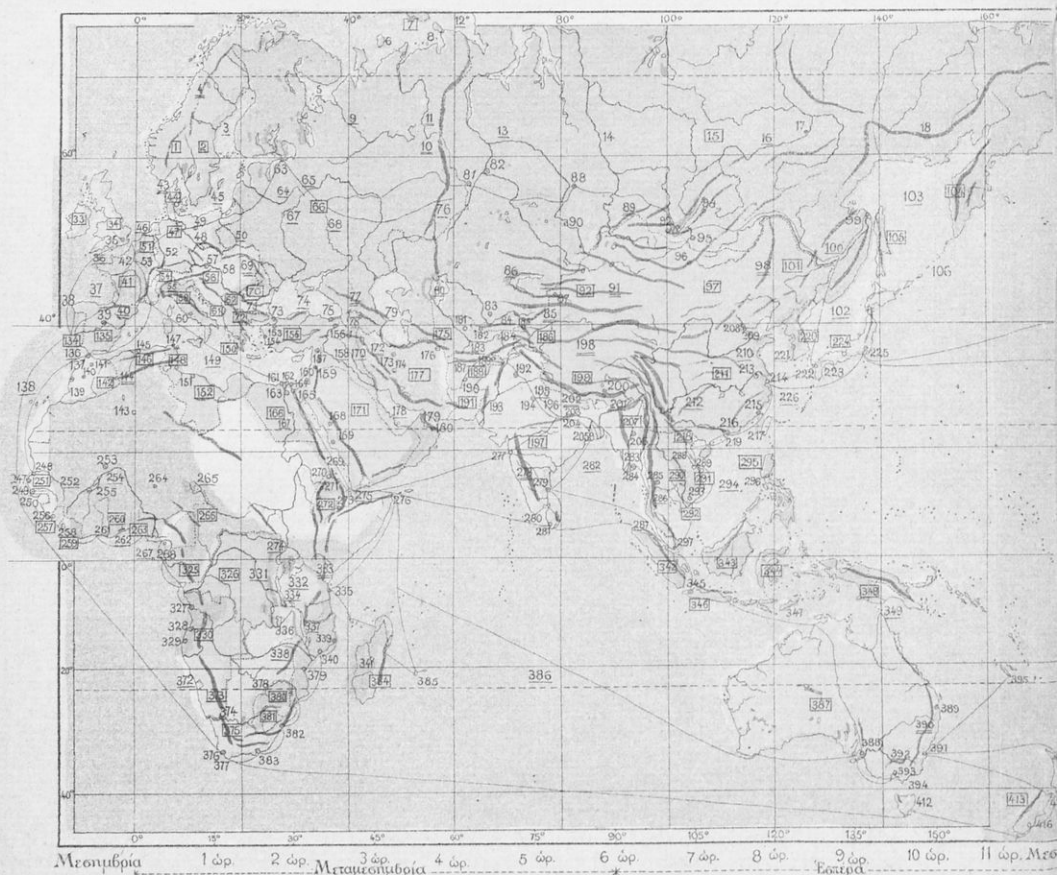
*Έκτασις. 20,800 τετρ. χιλ.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΤΟΥ ΑΦΑΝΟΥ ΧΑΡΤΟΥ ΤΗΣ ΓΑΡΟΓΕΙΟΥ

ΣΗΜ. Τὰ ὀνόματα τῶν χωρῶν καὶ Κρατῶν σημειοῦνται ἐπὶ τοῦ χάρτου δι' ἀριθμοῦ ἐντὸς πλασίου· τὰ ὀνόματα τῶν ὁρίων δι' ἀριθμοῦ ἐφ' ὅποιον δύο γραμμὰς κἀνέστη, τὰ ὀνόματα τῶν θαλασσῶν, τῶν ποταμῶν, τῶν πορθμῶν, τῶν κήπων, τῶν λιμνῶν δι' ἀριθμοῦ ἐφ' ὅποιον μίαν γραμμὴν κἀνέστη· αἱ πόλεις, τὰ ἀκρωτήρια, αἱ νῆσοι παρίστανται δι' ἑπ' αὐτοῦ ἀριθμοῦ.

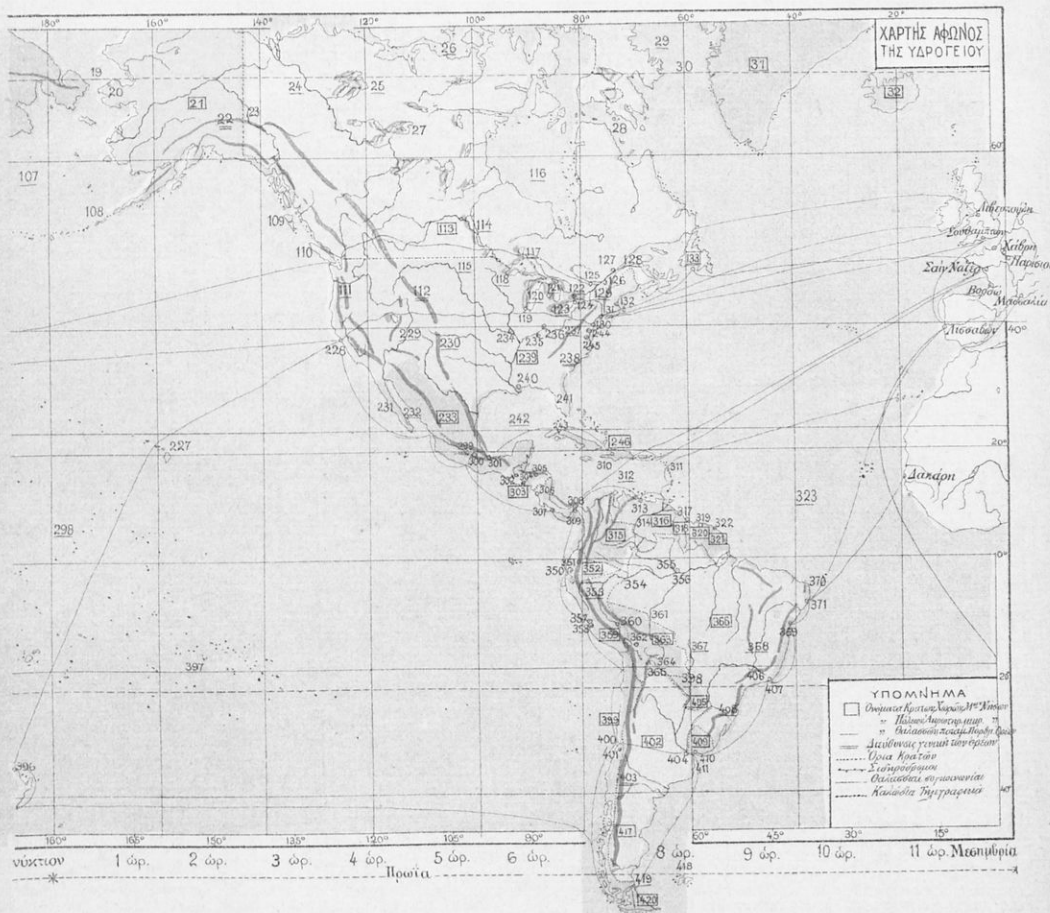
1 Νορβηγία, 2 Σουηδία, 3 Βορὸνικὸς κόλπος, 4 Κιουβανία ὄρη, 5 Λευκὴ θάλασσα, 6 Καλ-γρυφὴ νῆσος, 7 Νέα Ζελλάνδία, 8 Βαϊτάργη νῆσος, 9 Δουναὶα ποταμὸς (βόρειος), 10 Οὐαλλία ὄρη, 11 Πεταχόρα ποτ., 12 Καραϊνὸν πύλαος, 13 Ὄδις ποτ., 14 Τινεσίος ποτ., 15 Σιδηρία, 16 Ἀναπὸ ποτ., 17 Ἰακονόσκαι, 18 Σαβαδία ὄρη, 19 Βεργίγιος πορθμός, 20 Δυτικὸν ἀκρω-τήριον, 21 Ἀλσάκ, 22 Ἀλσάκας ποτ., 23 Γουινέου ποτ., 24 Μακκένζις ποτ., 25 Λίμνη τῆς Μεγάλης Ἀρκτοῦ, 26 Δόδος βορειοδυτικὴ, 27 Μεγάλη λίμνη τῶν Δουλιών, 28 Οὐδωνέσιος πορθμός, 29 Βερνέσιος βάλ., 30 πορθμός τοῦ Δαβί, 31 Γουιλανδία, 32 Πελαγία, 33 Ἰρ-λανδία, 34 Ἀγγλία, 35 Λονδὸν, 36 Μάγχη, 37 Γλασκουικὸς κόλπος, 38 Φινιστερινὸν ἀκρ., 39 Μαδρίτη, 40 Πορτογαλία, 41 Γαλλία, 42 Παρίσιος, 43 Σαγερράκας, 44 Δανία, 45 Βαι-τικὴ βάλ., 46 Ὀλλανδία, 47 Γερμανία, 48 Ἀλβίς ποτ., 49 Βερολίνος, 50 Βιστούλας ποτ., 51 Βέλγιον, 52 Ρήνος ποτ., 53 Σηκουάνας ποτ., 54 Ἑλβετία, 55 Ἀλπες, 56 Αὐστρουγγα-ρία, 57 Βιέννη, 58 Δουναβίος ποτ., 59 Ἰτα-λία, 60 Ρώμη, 61 Μαυροβούνιον, 62 Σερβία, 63 Πετροπόλις, 64 Δούνας ποτ., 65 Βόλγας ποτ., 66 Ρωσία, 67 Δνειπερος ποτ., 68 Ἀν-δορ ποτ., 69 Κασπία ὄρη, 70 Ρουμανία, 71 Βαλ-κάνια ὄρη, 72 Τουρκία, 73 Κωνσταντινούπολις, 74 Εὐφενος πόντος, 75 Τραπεζοῦς, 76 Οὐρά-λις ποτ., 77 Καπασος, 78 Ὑερλί, 79 Κα-πασία βάλ., 80 Ἀρὰβία λίμν., 81 Τιουμὴν, 82 Τόβωσκαι, 83 Ταχέντλη, 84 Σιν-Δάρια, 85 ὄρη Φαίν-Χάν, 86 Βαϊκάλος λίμν., 87 Κούζιτς, 88 Τόνκιν, 89 ὄρη Σαμιντάρια, 90 Βαρνὰν, 91 Ἀλτάϊ ὄρη, 92 Γκουγγαρία, 93 Ἰνδοκίτη, 94 Βαϊκάλη λίμν., 95 Κίτχης, 96 Ὄρτζ, 97 Μογγολία, 98 ὄρη Κιγγάνια, 99 Νικοαϊσίθη, 100 Ἀμούρ ποτ., 101 Μαντσορία, 102 Ἰα-πονικὴ βάλ., 103 Ὀχότσκιος ὁ, 104 χερσό-σους Καμπούτσκα, 105 Σακαλίν ν. 106 Κορε-λαί ν., 107 Βεργίγιος ὁ, 108 Ἀλκούτι ν., 109 ἀρχιπέλαγος τῆς βασιλείας Καρότιν, 110 Βανκούβερ ν., 111 Κολούμπια ποτ., 112 Βραχὴ ὄρη, 113 Καναδάς, 114 Ἀ. Οὐνιπέτη, 115 Μισσοῦρις ποτ., 116 Οὐδωνέσιος ὁ, 117

λ. Ὑπερίερα, 118 Μισσιούπη ποτ., 119 Σιλάγον, 120 Μιχτιγγάν λ. 121 λ. Ὑρόνη, 122 Τόροντο, 123 λ. Ἐρίν, 124 Βουβάλον, 125 Ὀυτάδα, 126 Μοντερέλ, 127 Κεβέκ, 128 Ἀγ. Λαυρέντιος, 129 Ὀντάριο λ. 130 Φιλαδέλφεια, 131 Νέα Ὑόρκη, 132 Βοστώνη, 133 Νέα Γῆ, 134 Πορτογαλία, 135 Ἰσπανία, 136 περὶ τοὺς Γιβραλτάρ, 137 Ταγγέρη, 138 Ἀτλαντικός ὁκεανὸς, 139 Μογადόρη, 140 Μαρρόκο (πόλις), 141 Φέξ, 142 Μάρικον, 143 Ἰν-Σαλδάρ, 144 Ἀτλάντικος ὁκεανὸς, 145 Ἀλγίριον, 146 Ἀλγερία, 147 Τύνις (πόλις), 148 Τύνις, 149 Μεσίγος θ. 150 Ἑλλάς, 151 Τρίπολις, 152 Ταπλόπις γ. 153 Προύσα, 154 Σμύρνη, 155 Ἀσιατικὴ Τουρκία, 156 Ἐρζερούμη, 157 Χαλέπιον, 158 Ευφράτης ποτ., 159 Δαμασκός, 160 Ἰερουσαλὴμ, 161 Ἀλεξάνδρεια, 162 Δαμίη, 163 Κάιρο, 164 Πορ-Σαΐν, 165 Σουέξ, 166 Ἀφγανός, 167 Νεϊλός, 168 Μερίνα, 169 Μεκκα, 170 Τίγγρις ποτ., 171 Ἀραβία, 172 Ἄραβος ὁκεανός, 173 Τεχεράνη, 174 Ἰσπαχάν,

175 Δυτικὸν Τουρκιστάν, 176 Μαχόδη, 177 Περσία, 178 Περσικὸς κόλπος, 179 Ὀρμούζιος περὶ τοὺς, 180 Μασκάνη, 181 Βουχάρα, 182 Σαμαρκάνδη, 183 Ἀρού-Δάρις, 184 Καχγάρη, 185 Ὀρπελίου τοῦ Παμῖρ, 186 Καχγάρη ἡ ἀνατολικὴ Τουρκιστάν, 187 Χεράτ, 188 Ἀφγανιστάν, 189 Καβούλ, 190 Κανδαχάρη, 191 Βελουγιστάν, 192 Λαχώρα, 193 Ἰνδὸς ποτ., 194 Δελχί, 195 Γάγγη ποτ., 196 Δουκνίδη, 197 Ἰνδία, 198 Κουλιούνια ὄρη, 199 Θιβέτια, 200 Λάσα, 201 Βεραμπουτράς ποτ., 202 Ἰμαλάια ὄρη, 203 Βεναρσίον 204 Πάτινα, 205 Καϊκούτα, 206 Μανδάλιη, 207 Βιρμανία, 208 Πεκίνον, 209 Τσιν-Τσιν, 210 Χονγκ-Χό ποτ., 211 Κίνα, 212 Γιάγκ-Τσε-Κίγαν ποτ., 213 Ναγκόν, 214 Σάνγ-Χαί, 215 Φου-Ταίον, 216 Καντόν, 217 νῆρος Φορμόζα, 218 Τσιν-ν, 219 ν. Χονγκ-Κότ, 220 Κορέα, 221 Κυπρίνη ὄρη, 222 Παγκαστός, 223 Κίονον, 224 Ταπνία, 225 Τσινγκ, 226 Ἀνατολικὴ θάλασσα, 227 Σανδβίχα νῆσοι, 228 Ἀγ. Φραγκίσκος,

229 Κολοράδος π. 230 Ἀρκανσάσ π. 231 χερσονήσος τῆς παλαιᾶς Καλιφορνίας, 232 κόλπος τῆς Καλιφορνίας, 233 Μεϊκόν, 234 Ἀγ. Λουδοβίκος, 235 Λουισιέλλη, 236 Κιγνινάτοι, 237 Ὀγιο ποτ., 238 Ἀλλεγανούσια ὄρη, 239 Ἰνδιάνικα πολιτεία, 240 Νέα Δυρλῆα, 241 χερσονήσος, 242 Μεϊκανικὸς κόλπος, 243 Ἀδύνα, 244 Βαλτιμόρη, 245 Βόστων, 246 Μεγάλη Ἀντίλλαι, 247 Πρίνσιπον ἀκρωτήριον, 248 Ἀγ. Λουδοβίκος, 249 Λαχάρ, 250 Βαβυλώνη, 251 Σινεγάλη, 252 Σενεγάλης ποτ., 253 Τομδουκού, 254 Νιγηρ, 255 Σιγγόν, 256 Φρενδόν, 257 Σόρρα Λεόν, 258 Μονροβία, 259 Λιβερία, 260 Ἀγκραντία, 261 Κομοράς, 262 Παράλια τοῦ Χρυσοῦ, 263 Λαγοαίρη, 264 Σοκοτό, 265 λ. Τάδδα, 266 Σουάλη, 267 κόλπος τῆς Γουινίας, 268 Γαβόν, 269 Ἐρυθρὰ θάλασσα, 270 Ἀδύνα, 271 Γουινία, 272 Ἀδύνα, 273 Ἀγκωστήρη, 274 Ἀλγίον, Ἀλγέριον, 275 περὶ τοὺς τοὺς Βαβὴλ-Μανδὴ, 276 Γουαδελούπη, 277 Βορβόν, 278 Γαταία δυτικὰ, 279

1489σάν, 9 Κορινθίων ἀπρ, 281 Πηλίας τῆς
Οὐλίας, 282 Βαγγιλίας κώλ, 283 Κάτω
Βαρναβία, 284 Ραγγίων, 285 Παγγών, 286
Κόλπος τοῦ Σίμ, 287 πορθίης τῆς Μαλακίας,
288 Καρθύβης π. 289 Χού, 290 Σάμ, 291
Ἀνάμ, 292 Γαλλική Κοκκινία, 293 Σατών,
294 Σινική ἡδ, 295 Ἀσάν νηος, 296 Μα-
νίλιν, 297 Σιγαυτοπόλ, 298 Εἰρηνικός ὁκε-
ανός, 299 Μελίκον, 300 Πουβία, 301 Βερα-
κρούσι, 302 Γουκαρεπά, 303 κρήνη τῆς κε-
ντρίας Ἀμερικής, 304 Ἅγιος Σωστήρ, 305 Τε-
ροουαυαλά, 306 Μανάγου, 307 Ἅγ. Ιω-
σίας, 308 Κολών, 309 Παρὰ, 310 ἄγρια τοῦ
Πρίγκιπος, 311 Μορ, 312 Ἰνδιάν, 313
τοῦ πηλιδίου, 314 Καρκά, 315 Ὀρνέτιν, 316
317 Ἡμερὶν, 318 τῆς Κολομβίας, 316 Βε-
ρετούλ, 317 Γεωργεττινί, 318 Ἀγγλική
Γουάιν, 319 Παραμαρίν, 320 Ὀλλανδική
Γουάιν, 321 Γαλλική Γουάιν, 322 Κανγίν,
323 Ἀ-Λαντικός ὁκεανός, 324 Νήσος τῆς Ἀγ-
Γελίν, 325 Γαλλικὸν Κόγγον, 326 ἀνταδρῶν

τὸν ἀπὸ τοῦ Κόγγου, 327 Ἄγ. Παύλου· τῆς
 Λαονίας, 328 Ἄγ. Φίλιππου τῆς Βεγγουλίας,
 329 Μοσαμίτης, 330 Ἄγγολα, 331 Κόγγος
 τῆς 332 Ἰμνὸν Οὐρεουτί, 333 ὄρος· Κί-
 μάνταρον, 334 Ταναϊκὰ 335 Ζανζιβάρη,
 336 τ. Βαγγουίλια, 337 τ. Νούσια, 338 Ζαν-
 ζιβάρη· ποτ. 339 Μαδαγίσκη, 340 Κίλμαϊν,
 341 Ταναϊναβία, 342 ν. Σουμαρά, 343 ν.
 Βιρνεός, 344 νῆσι Κελένια, 345 Βαταβία,
 346 ν. Ἰδέβα, 347 ν. Τυβέρη, 348 Νέα Ρου-
 νία, 349 πορθὸς Τόρρεϊος, 350 Ρουακίανος,
 351 Κούϊτον, 352 Ἰσπερμίν, 353 Κορδέλλε-
 ρος· τὸν Ἀνδάν, 354 Ἀντιόχου ποτ. 355
 Ρουβίου, 356 Μαλαε, 357 Καλλόν, 358
 ποτ. 359 Περούβια, 360 ποτ. 361 Μοβί-
 ρος, 362 ποτ. 363 Βολκί, 364 Σάντρη
 365 Ποτόν, 366 Βερβία, 367 Πασαγουί-
 νη, 368 Ἄγ. Φραγκίσκου ποτ. 369 Βαχία,
 370 ἄκρον· Ἄγ. Ρόκου, 371 Περναμπύκη, 372 Ὀρ-
 τος τῶν Φαλαντίν, 373 Γερμανικὰ κηφύς,
 374 Ὀράγγη ποτ. 375 ἀποικία Ἀκρωτηρίων

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πληθυσμός. 120 χιλ.

Κυριώτερον προϊόν: κοκκιόκαρα, πρωτ. ΛΕΒΟΓΚΑ.

Κτήσεις ἐν Μαλαισίᾳ.

Ἡ Ἀγγλίᾳ προσήρτησεν ὡς αὐτῶς μέρος τῆς Βορνέου καὶ τὴν ΝΑ. ἄκρην τῆς Νέας Γουινέας.

*Ἐκτας. 170,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμός. 430 χιλ.

*Ἐμπόριον. 40 ἑκατ.

Ἡ μικρὰ νῆσος Ἀρβονάη κειμένη παρὰ τὴν ΒΑ. ἄκρην τῆς Βορνέου ἐροιάζει τὰ ἐν τῇ Σινικῇ θαλάσῃ πλέοντα πλοία διὰ γανιάνθηκας ἐξ-αχρονέον ἐκ τῶν ἀνθρακωρυχείων τῆς.

Οἱ Ἀγγλοὶ ἐπέπηξαν ὡς αὐτοὶ τὴν σημαίαν των ἐπὶ πολυαριθμῶν νησιῶν ἐν τῇ Εὐρη-νικῇ.

ΟΛΛΑΝΔΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

*Ἐκτας. 1,915,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμός 34,318,000 κατ.

Αἱ Ὀλλανδικαὶ κτήσεις περιλαμβάνουσι τὰς νήσους Ἰάβαν καὶ Μαδούραν (ἑκτ. 131,700 τετρ. χιλίμ. πληθ. 26 ἑκατ.), τὸν μακροτέρην τοῦ ἀρχιπελάγους τῆς Σουήδης μετὰ πλουσίας γεωργικὰς παραγωγὰς (ὄρυζα, καφέ, ζάχαρις κτλ.)· ἐνταῦθα πω-τεύονται εἰς ΒΑΤΑΒΙΑ, ἑδρα τῶν Ὀλλανδικῶν κτήσεων. Τὴν Σουμά-τραν (ἑκτ. 480,000 τετρ. χιλίμ. πληθ. 4 ἑκατ.). Τὸ ἥμισυ τῆς Τιμό-ρης. Τὴν Βάκκαν μετ' ὀρυχείων κασσιτέρου, τὸ ἥμισυ τῆς νήσου Βορνέου (ἑκτ. 736,500 τετρ. χιλ. πληθ. 2 ἑκατ. κατ.), πλουσιωτάτην νήσον εἰς μέταλλα καὶ εἰς λίθους πολυτίμους, τὴν νήσον Κελέθον (ἑκτ. 178,000 τετρ. χιλ. πληθ. 1,400,000) τὸ ἀρχιπελάγος τῶν Μελούων καὶ ἐν μέ-ρος τῆς Νέας Γουινέας.

Ἡ Βορνέου καὶ ἡ Νέα Γουινέα ἔχουσιν ἐκ-σὴ ἑκτῶσι δυνάμειν σχεδὸν μεγαλύτερην τῆς Ἑλλάδος. Αἱ δὲ Ὀλλανδικαὶ ἀποικίαι εἰνε 58 φορές μεγαλύτεραι τῆς Ὀλλανδίας.

Κυριώτερα εἶδη ἐξαγωγῆς τῶν Ὀλ-λανδικῶν κτήσεων εἰνε: καφέ, ζά-χαρις, καπνὸς, δέρματα, κασιότερος, καρυφύλλα, μωσχόκαρα, τέιν καὶ ὄρυζα.

Προῦπολογισμός 300 ἑκατ.

Στρατός 50 χιλ. ἄνδρες (τὸ ἥμισυ εὐρωπαῖοι ἠθελονταί).

*Ἐμπόριον 750 ἑκατ.

*Ἐμπορικὸν ναυτικὸν 230,000 τόνους.

Σιδηροδρόμοι τῆς Ἰάβας 1,800 χιλ. τῆς Σουμάτρας 300 χιλίμ.

ΙΣΠΑΝΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

Ἡ Ἰσπανία κατεῖχεν ἐν Μαλαι-σίᾳ τὰς Φιλιππίνας νήσους τὰς Κα-ρόλιν νήσους καὶ τὰς Μαράννας νή-σους· ἄλλ' ἀπὸ τοῦ πρὸς τὴν Ἀμε-ρικὴν πολέμου (1898) αἱ μὲν Φιλιπ-πῖναι παρεχωρήθησαν εἰς τοὺς Ἀμερι-κανοὺς, αἱ δὲ Καρόλιναι καὶ αἱ Μαριάν-ναι τὴν Γερμανικὴν αὐτοκρατορίαν.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

Ἡ Πορτογαλία κατέχει τὸ ἀνατο-λικὸν μέρος τῆς Τιμόρης.

*Ἐκτας 1630 τετρ. χιλ.

Πληθυσμός 300 χιλ.

ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

*Ἐκτας 24,193 τετρ. χιλ.

Πληθυσμός 96 χιλ. κατ.

Ἡ Γαλλία κατέχει 1) τὴν Νέαν Καληδόνιαν μετὰ πρωτ. Νευμέας καὶ τὰς εἰς αὐτὴν ἐξαρτωμένας νήσους, 2) τὸ ἀρχιπελάγος τῆς Ἑταιρίας ὧν ἐπι-σχημότερα νῆσος εἰνε ἡ Ταχίτη. Ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας διατε-λεῖται ἐπίσης καὶ αἱ νῆσοι Τοναμοτοῦ. Γαμβία, Τονβονόη καὶ Βαλλίση.

Κυριώτερα προϊόντα εἰνε τὸ νικελ ἐν τῇ Νέᾳ Καληδονίᾳ.

*Ἐμπόριον 28 ἑκατ. φρ.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΙ ΑΠΟΙΚΙΑΙ

Ἡ Γερμανικὴ αὐτοκρατορία κατέ-λαβε τὴν ΒΑ. ἄκρην τῆς Νέας Γουι-νέας καὶ τὸ παρ' αὐτῇ ἀρχιπελάγος τῇ Νέᾳς Βρετανίας, ὡς καθεστὸν ὑπ' αὐ-τῶν ἀρχιπελάγος Βισμάρκειον καὶ ἀρ-χιπελάγος τοῦ αὐτοκράτορος Γου-λείμου.

*Ἐκτας 256,000 τετρ. χιλ.

Πληθυσμός 400 χιλ. κατ.

Προϊόντα κοκκιόκαρα καὶ καπνός. Αἱ Ὑνωμένα Πολιτεῖαι ἐπέβαλον τὴν κυριαρχίαν αὐτῶν ἐπὶ μεγάλου

ἀριθμοῦ μικρῶν νήσων τοῦ Εὐρηνικοῦ ἐσχάτου δὲ παρεχωρήθησαν εἰς αὐτοὺς αἱ νῆσοι Φιλιππῖναι (296,182 τετρ. χιλ. πληθ. 7 ἑκατ. πρωτ. Μανίλλη) αἰνιτες εἰνε εὐφροσύναται παράγουσαι ζάχαριν, καφὲν καὶ εὐδὴ καπνόν.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΚΡΑΤΗ

Ἡ Δημοκρατία τῆς Χαβάης καὶ τῶν Σαμῶν εἰνε τὰ μόνα ἀνεξάρτητα Κράτη ἐν τῇ Ὠκεανίᾳ. Ἡ δὲ ἀνε-ξαρτησία τούτων ὀφείλεται εἰστέ εἰς τὰς μεταξὺ τῶν Ὑνωμένων Πολι-τειῶν καὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων ὑπιστραφέναι διγρονας.

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΧΑΒΑΗΣ

*Ἐκτας 16,946 τετρ. χιλ.

Πληθυσμός 109,000 ἐξ ὧν 40 χιλ. ἰθαγενεῖς χριστιανί. 24 χιλ. Ἰάπωνες, 27 χιλ. Κινεζοὶ καὶ 15 χιλ. Πορτογάλοι.

Κυριώτερα πόλεις ΧΟΝΟΛΟΓΑΟΥ ἔχουσα ἀσφαλὴ λιμένα εἰς ὧν σταθ-μεύουσι τὰ ἀλιευτικὰ πλοία.

*Ἐμπόριον 70 ἑκατ.

Προϊὸν ζάχαρις.

*Ἐμπορικὸν ναυτικὸν 23 χιλ. τόν. Σιδηροδρόμοι 11 χιλ.

ΣΑΜΟΑΙ ΝΗΣΟΙ

Βασιλεῖον προστατευόμενον ὑπὸ τῶν τριῶν Δυνάμεων τῆς Γερμανίας, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ὑνωμ. Πολιτειῶν.

*Ἐκτας 2,787 τετρ. χιλ.

Πληθυσμός 35 χιλ.

Πρωτ. ΑΠΙΑ.

Προϊὸν κοκκιόκαρα.

*Ἐμπόριον 3 ἑκατ.

*Ἐρωτήσεις. 1 Ἡ Ἀυστραλία εἰνε ἐπίπε-δος ἢ ὀρεινὴ; 2 Ποῖος εἰνε ὁ νόμος αἰετολογος ποταμός αὐτῆς; 3 Εἰπέ τὰς Ὀλλανδικὰς κτή-σεις μετὰ τῶν πρωτευουσῶν αὐτῶν. 4 Ὁλόμα-σον τὰς Ἰσπανικὰς, τὰς Ἀγγλικὰς καὶ τὰς Γαλλικὰς. 5 Τίνα τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς Ἀυστραλίας; 6 Ποῖος εἰνε ὁ πληθυσμὸς τῶν ἀγγλικῶν ἀποικίων; 7 Ποῖα εἰνε τὰ κυριώτερα προϊόντα τῶν νήσων τῆς Ἰνδίας; 8 Ποῖα εἰνε ἡ μεγαλύτερα τῶν νήσων; 9 Ὀνύμασον δύο ἀνεξάρτητα κράτη. 10 Εἰς ποίας νήσους ὑπάρχουσιν σιδηροδρόμοι; 11 Εἰς πόσα τμήματα διαίρεται ἡ Ἰνδία καὶ ἐκ ποίων νήσων ἀπο-τελεῖται ἑκαστον τμήμα.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΗΣ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

Κλίμα. Τὸ Ἰνδοκινὸν ἀρχιπέλαγος ἔχει τὸ τροπικὸν κλίμα τῆς Μεσημβρινῆς Ἀσίας. Ἡ Αὐστράλια κατὰ τὸ πλεῖστον αὐτῆς μέρος, ἡ Ταρμανία καὶ ἡ Νέα Ζηλανδία ἔχουσι κλίμα ἐκκρεάς. Αἱ δὲ λοιπαὶ μικραὶ νῆσοι ἔχουσι κλίμα ὑγρὸν καὶ μέτριον.

Φυλαί. Οἱ αὐτόχθονες τῆς Ωκεανίας ἀνήκουσιν εἰς τὰς 4 κυριώτερας φυλάς, αἵτινες εἶναι: αἱ Μαλαῖοι, σχεδὸν ἀγένειοι, μικρὸσωμοι καὶ χρώματις ἐρυθρῶφαι. Οἱ Πολινησιοὶ ἔχοντες τὸ χρῶμα ἀνοικτότερον καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ κανονικώτατα (Κανάκοι τῆς Νέας Καληδονίας καὶ Μαράσιοι τῆς Νέας Ζηλανδίας). Οἱ Πα-

πούοι (Νέα Γουινέα) ἔχοντες τὸ χρῶμα μέλαν καὶ τὸ τρίχωμα θαύ. καὶ αἱ Αὐστράλιαναι, ἄθλιόν τι εἶδος αἰθιόπων.

Προϊόντα. Αἱ νῆσοι τῆς Σούνδης ἢ Βόρνεος καὶ αἱ Φιλιππῖναι παράγουσι τὰ προϊόντα τῆς Ἀσίας (όρουζα, καφέ, ζάχαρις) καὶ τὰ ἀρωματικὰ φυτὰ (καρύφυλλα, πέπερι, κινάμωμον, μουσκάδαρα, γιγγίβερρον). Τὸ ἔδαφος τῆς Αὐστραλίας, ἐνθα τὰ διάφορα εἶδη τοῦ φυτικῦ βασιλείου τῆς Εὐρώπης εὐκόλως ἐγκλιματίζονται, διακρίνεται διὰ τὰς εὐρείας αὐτοῦ νομίας. Ἀξιοσημείωτον εἶναι ἐπίσης τὸ ταχέως αὐξανόμενον μέγα δένδρον τῆς

Αὐστραλίας, ὁ *Εὐκάλυπτος*. Ἐν τῇ Νέᾳ Ζηλανδίᾳ εὐδοκίμει τὸ ὄρειον φυτὸν σχήματος βιπίδιου, *γόρμον* τένας καλοῦμενον καὶ παρέχον ἵνας μεταξοειδεῖς.

Ζῶα. Εἰς τὰς νήσους τῆς Σούνδης, εἰς τὴν Βόρνεον καὶ εἰς τὰς Φιλιππῖνας ἀπαντῶσιν ἡ τίγρις καὶ ὁ μέγας πίθηκος γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Οὐραγκοτάγγος. Εἰς τὴν Αὐστράλιαν ἀπαντᾷ τὸ καργουρόν ζῷον μαρσιποφόρον, ὁ ὀρθόθρογγος καὶ ἡ ἀχίδνη, ζῶα τετράποδα γεννῶντα ὅα καὶ ἔχοντα ῥάμφος πτηνῶν, καὶ ὁ *Μένυρος*, οὗτινος τὰ περὶ συστρέφονται τοξεύειν ἐν σχήματι λύρας.

Ζῶα καὶ φυτὰ τῆς Ὠκεανίας.

ΒΟΡΕΙΟΣ ΠΟΛΟΣ

1. **Πολικαὶ χῶραι.** Αἱ χῶραι αἱ κείμεναι μεταξὺ τοῦ Β. πόλου καὶ τοῦ Βορείου πολικοῦ κύκλου, καθὼς καὶ αἱ κείμεναι μεταξὺ τοῦ Νοτίου Πόλου καὶ τοῦ Νοτίου Πολικοῦ Κύκλου λέγονται **χῶραι πολικαὶ** καὶ συνίστανται ἐκ συστάδων νήσων.

2. **Β. Πολικὴ ζώνη.** Αἱ βόρειαι ἀκταὶ τοῦ Παλαιοῦ καὶ Νέου

κόσμου σχηματίζουσι περίξ τοῦ Βορείου πόλου εἶδος στεφάνης μόλις διακοπτομένης πρὸς τὸ μέρος τοῦ Εὐρημικοῦ Ὠκεανοῦ ὑπὸ τοῦ Βεργεγίου πορθμοῦ ἀλλ' εὐρύτατα διανοιγμένης πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἀτλαντικοῦ μεταξὺ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης· τὸ μέσον πλάτος τῆς στεφάνης ταύτης εἶναι 68°.

Τὸ μεταξὺ τῶν ἀκτῶν τούτων περιλαμβανόμενον διάστημα κατέχεται ὑπὸ τῶν θαλασσῶν καὶ τῶν πολικῶν

νήσων ὧν τὰ νότια μόνον μέρη εἶναι γνωστά, διότι ἀένανσι πάγοι ἐμποδίζουν τὴν εἰς αὐτὰς εὐκόλῃ διάβασιν.

3. **Αἱ πολικαὶ χῶραι ἐν τῷ Βορείῳ πόλῳ.** Αἱ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον γνωσταὶ εἰς ἡμᾶς νησιωτικαὶ χῶραι εἶναι αἱ ἑξῆς·

Ἡ Ἰσλανδία, ἥτοι χῶρα παλαιμένη, νῆσος ἡφαιστειογενῆς (κἀτ. 70 χ.) ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ μεταξὺ Γροιλανδίας καὶ Νορβηγίας· αὕτη ἀνεκαλύφθη ὑπὸ Ἰρλανδῶν μοναχῶν τῷ 795,

άνηκε τῇ Δανίᾳ· ἔχει ποταμούς μικροὺς πλείστους πλήρεις ἰχθύων ἐξ ὧν πολλοὶ ἐξάγονται τεταρχευμένοι· τὰ προϊόντα τῆς γεωργίας τῆς εἶνε πενιχρότατα, ὅ αἵτες σπανιότατος.

Ἡ Σπιτςβέργη ἔστι χώρα τῶν οὐξέων βράχων ἀνεκαλύφθη τῷ 1553

ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ Willouynby, εἶνε ἡ μεγαλύτερα νῆσος τοῦ ἀρκτικικοῦ πολυήσου τοῦ Βορ. Παγ. Ὑκεανου· ἐν αὐτῇ τὸ ψυχρὸν εἶνε ὑπερβολικώτατον, ἡ δὲ νύξ διαρκεῖ περὶ τοὺς δύο μῆνας, ἡ θάλασσα αὐτῆς περιέχει ἀφύονους φαλαίνας, φώκας, μαλάκια κλπ.

Ἡ Γροιλανδία εἶνε χώρα ἐκτεταμένη ΒΑ. τῆς Ἀμερικῆς μεταξύ τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Βάφιν μετὰ 15 χιλ. κατ. Ἐσκιμῶν ζώντων ἐκ τῆς ἀλείας ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Νορρηγοῦ Έρικ· τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς εἶνε ὕψιπτον παγεσκε-

πέρ, διὰ τοῦτο καὶ ἡ βλάστησις ἐν αὐτῇ εἶνε μικρά. Ζῶσιν ὁ κύων, ὁ Τάρανός ὅστις χρησιμεύει τοῖς κατείκοις ὡς ὑπεζύγιον καὶ παρέχει αὐτοῖς εὐγενήτων γάλα καὶ κρέας καὶ δέρμα πρὸς περιβολήν, ἡ λευκὴ ἀρκτος καὶ ὁ βόδιος θηλαστικὰ.

Ἡ Λαβραδὸρ εἶνε μεγίστη τριγωνικὴ χερσόνησος, ὑπαγμένη κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν Βρετανικὴν Ἀμερικὴν. Κεῖται μεταξὺ Ἀτλαντικοῦ, τοῦ πορθμοῦ Οὐδσῶνος καὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου. Μόνον τὸ ἀνατολικὸν μέρος αὐτῆς εἶνε γνωστὸν, ἔχει κλίμα τραχύτατον, γλῶφρα πτωχὴν ἀλλ' εἶνε πλουσία εἰς διηρηροφία ζῶα καὶ μεταλλὰ ἀνεκαλύθη ὑπὸ τοῦ Ἰταλοῦ Καθότου.

Ἡ Λαπωνία συνορεύει πρὸς Β. καὶ Δ. πρὸς τὸν Βόρειον Παγωμένον Ὠκεανόν, Ν. πρὸς τὴν Σουηδίαν καὶ Δ. πρὸς τὴν Λευκὴν Θάλασσαν. Εἶνε χώρα ἐκτεταμένη καὶ δασώτης, ἔχει πολλοὺς ποταμοὺς ἐκβάλλοντας εἰς τὸν βορρ. παγ. ὠκεανόν. Ὁ χεῖμαρ ἐν αὐτῇ εἶνε δριμύτατος καὶ τὸ θέρος βραχύ· κατεκτείνεται ὑπὸ τῶν μικροθώμων καὶ μελανοτέρμων Λαπώνων ζώτων ἐκ τῆς θήρας καὶ ἀλλείας.

Πλὴν τούτων εἶνε ὁσάτως γνωστὴ ἡ Νέα Ζηβιλία, ἡ Γῆ τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ, αἱ νῆσοι Λιακόβια, ἡ τοῦ Βράγγελ κείμεναί πασιαι πρὸς Β. τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου, ἡ Γῆ τοῦ Βάρφιν, ἡ τοῦ πρίγκιπος τῆς Οὐαλλίας, ἡ τοῦ πρίγκιπος Ἀλβέρτου κείμεναί πρὸς Β. τοῦ Νέου κόσμου.

5. Αἱ ἐξερευνησίαι. Πρὸς ἐξερευνῆσαι τὸν μέγιστον εἰς ἡμᾶς γνωστὸν πολικὸν χωρὸν ἐχρεώσθη ἐκτακτὸς ἡρωισμὸς καὶ ἐθελοντήσαν ὑπέρογκα χρηματικὰ ποσά· αἱ δὲ χώραι εἰς ἃς ἐβόλσαν μέχρι τοῦδε αἱ ἀτρόμητοι ἐξερευνηταὶ ἔν ἐν υπερβαίνουσι τὴν 82° πλ.

Ἐκ τῶν ἐξερευνητῶν τούτων αἱ διασημότεραι εἶνε αἱ Νορβηγαὶ αἱ ὁποῖαι εἶχον φθάσει εἰς τὴν Ἰσλανδίαν καὶ τὴν Λαβραδὸρ τῷ 1497, αἱ Δανεὶ αἱ ὁποῖαι ἐγκαθιδρύθησαν ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Γροιλανδίας τὸν 17 αἰῶνα ὁ Οὐδσὼν, ὁ Βάρφιν, αἱ ἀνακαλύψαντες τὰς φερωνόμενας θαλάσσας.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς δὲ τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰῶνος αἱ Κυβερνήσεις Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς καὶ ἄλλαι ὑπὸ πόθου ἐπιστημονικοῦ διεγερόμεναι προτείναν βαρυνόμενα βραβεῖα, εἰς ὅσω θῆλον ἀνακαλύψαι χώρας ἀγνώστους. Τότε δὲ ὁ Παρρύ, ὁ Ρόε, ὁ Ἰωάννης Φραγκλίνης καὶ ἄλλαι ἀποστολαὶ ἀνεκάλυψαν ἄλλας χώρας ὡς καὶ τὰ πρὸς Δ. τῆς Βαφρικτικῆς θαλάσσης ἀρχιπελάγη.

Τῷ 1853, ὁ Μάκ-Κλὺρ καὶ ὁ Κέλ-λετ ἀνεκάλυψαν διὰ μέσου τοῦ λαβρινθοῦ τούτου τῶν παγωμένων χωρῶν τὴν Βορειοδυτικὴν ἰστίαν εἰς ἣν ἔφθικαν μέχρι τοῦδε αἱ προσπάθειαι τῶν ἐξερευνητῶν, ὧν κύριος σκοπὸς ἦτο πῶς νὰ φθάσων εἰς τὸν Βεργίγειον πορθμὸν εἴτε ΒΑ. εἴτε ΒΔ. ἐρχόμενοι ἐκ τοῦ Ἀτλαντικοῦ.

Ὁ Νικόλαος Νορδενσκίλδ (γεννηθεὶς τῷ 1832 ἐν τῇ πόλει τῆς Φιλανδίας) ἐξερευνήσας τὰς περὶ τὴν Σπιτοβέργην νήσους τῷ 1868 πρυχώρησεν εἰς τὴν Γροιλανδίαν, περιέπλευσεν τὰς ἀκτὰς τῆς Σιβηρίας, διήλθε τὸν Βεργίγειον πορθμὸν καὶ διαπλεύσας τὸν Ἰνδικὸν ἐπανήλθεν εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ τοῦ Σουέθ.

Μετὰ τούτους μετέβησαν κατευθεῖαν εἰς τὸν πόλιν ὁ Χάλ, ὁ Νάρες καὶ ὁ Νάνσεν, ὁ διαπρεφέστερος πάντων, ὅστις περισσότερον τῶν ἄλλων προσήγγισεν εἰς τὸν Β. πόλιν.

6. Αἱ ὁδοὶ τοῦ πόλου. Ὑπολείπεται πλεονὲς νὰ φθάσων εἰς αὐτὸν τὸν πόλιν. Μέχρι τοῦ ταξειδίου τοῦ Νάνσεν (1895—1896) ἡκελευσθὲν τρεῖς κυριώτερας ὁδοὺς, τὴν τοῦ ἑλκολπίου ρεύματος, δι' ἣς ὠδηγήθησαν αἱ Αὐστριακαὶ Παίγερ καὶ Βεῦ-πρεχτ εἰς τὴν Γῆν τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ (1872—74), τὴν τοῦ πορθμοῦ τοῦ Σμύθ, πέραν τῆς Βαφρικτικῆς θαλάσσης, δι' ἣς ἡ Ἀγγλικὴ ἀποστολὴ ἡ Νάρες ἐβόλσεν εἰς τὴν 83° 20' βορείου πλάτους, τὴν τοῦ Βεργίγειου πορθμοῦ δι' ἣς ἡ Ἀμερικανικὴ ἀποστολὴ τῆς Ἰωαννέττας εὗρεν οὐκ ἐπὶ τὸν θάνατον ἐντὸς τῶν πέντων (1882). Ἀλλ' ὁ Νάνσεν ἀνεκάλυψε νέαν ὁδὸν πρὸς ΒΑ. τῆς Γῆς τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ καὶ δι' αὐτῆς προσήγγισεν εἰς τὸν πόλιν περισσώτε-

ρον τῶν ἄλλων φθάσας μέχρι τῆς 86° 14'.

7. Ὁ βίος ἐν τῷ βορείῳ πόλῳ. Αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες πιπτουσιν πλάγιως ἐν τῷ βορείῳ πόλῳ ἥκιστα θερμαίνουσιν αὐτόν, ἡ διάρκειά τῆς νυκτὸς αὐξάνει, ἐν ὅσω πλησιάζομεν πρὸς τὸν πόλιν, ἐμβα τὸ ἔτος συνίσταται ἐκ μιᾶς νυκτὸς 6 μηνῶν καὶ μιᾶς ἡμέρας 6 μηνῶν ἀπὸ τῆς 21ης Μαρτίου μέχρι τῆς 23 Σεπτεμβρίου. Τὸ ψῶγος κατέρχεται εἰς 50°. Τὸ θέρος διαρκεῖ δύο μηνάς, καθ' ὅσον δὲ τὸ ὑπόλοιπον ἔτος ἡ θάλασσα καὶ ἡ γῆ καλύπτονται ὑπὸ πάγων. Βρῦα καὶ χόρτα μόλις βλαστάνουσιν ἐπὶ τῶν μερῶν τούτων. Τὰ μόνα ζῶα εἶνε τὰ κητοειδῆ καὶ ἀπειράριθμα ὑδρόβια πτηνὰ, ἐπὶ δὲ λευκαὶ ἀρκτοι καὶ τάρανδοι ἐνιαυτοῦ. (Βλέπε εἰκόνα βορ. Ἀμερικῆς σελ. 172).

ΝΟΤΙΟΣ ΠΟΛΟΣ

8. Αἱ νότιαι πολικαὶ χώραι εἶνε ὀλιγώτερον γνωσταὶ τῶν βορείων πολικῶν χωρῶν, διὰ τὴν σχεδὸν ἑλλειψὶν ξηρὰς καὶ διότι εὐρίσκονται εἰς μεγίστην ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν ἐξερευνητικῶν ταξειδίων, ἤτοι τῆς Εὐρώπης· ὡς ἐκ τούτου αἱ διάφοροι ἀποστολαὶ καὶ ὑπέρογκα ποσὰ ἀπανοῶσι καὶ τὰς ζωτροφίας τῶν ἐξαντλοῦσι πρὶν ἢ φθάσων εἰς τὰς χώρας αὐτάς· ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας αἱ ἐρευνηταὶ τοῦ βορείου πόλου καὶ θηράματα εὐρίσκουσι καὶ αἱ Ἑσκιμῶι πολλὰς εἰς αὐτοὺς εὐκολίας καὶ ὁδηγίας παρέχουσι.

(Ἑσκιμῶι οἱ τῶν βορειοπολικῶν μερῶν τῆς Ἀμερικῆς κατοικοὶ ἔχοντες σπογγίαν κεφαλὴν καὶ δυσαναλόγως μεγάλην, ἀνάστημα δὲ βραχὺ, εἶνε εὐδαίμονες καὶ ἀγαθοὶ τὸν χαρακτῆρα).

"Ετι δὲ ἐν τῷ βορείῳ πόλῳ οἱ ἐπιπλέοντες πάγει δύν ὑπερβαίνουσι πρὸς τὸ μέρος τοῦ Εἰρηνικῆς τὰς Ἀλεούτας νήσους καὶ ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ τὴν Νέαν Γῆν, ἐνθα τὸ ἐγκύλιον ρεῦμα (ἴτε § 81 σελ. 19 καὶ χάρτην σελ. 17) ἀποδιώκει αὐτοὺς ἐκ τῆς Αὐπωνίας καὶ Νορθηγίας καὶ καταστρέφει καὶ τὰ τελευταῖα αὐτῶν ἰχθυή, τὰ δὲ πλεῖστα δύναται ἐπιμείνω· νὰ προχωρήσωσι πολὺ πρὸς Β. πρὶν συναντήσωσι σπουδαῖον ἐμπόδιον, διότι οἱ στερεοὶ καὶ διηγεκτεῖς πάγει εὐρίσκονται πολὺ πλησίον τοῦ πόλου· τουναντίον δὲ ἐν τῷ νοτίῳ πόλῳ οἱ πάγει προχωροῦσι μέχρι τὰς 50⁰ μείρας.

Ἐνεκα τούτων τῶν δυσκολιῶν αἱ διαφοραὶ ἀποστολαὶ πρὸς τὸν Ν. Πόλον ἐν ἔχουσιν ἐξερευνησθῆ πολλὰ. Τῷ 1599 εἰς Ἀγγλος, ὁ Δίκ Σίς-

ριτ προσέβη πρὸς Ν. τοῦ ἀκρ. Χόρνου πέραν τῶν Νέων Σχετλαντῶν· τῷ δὲ 1772 ὁ Κούκ διήλθε τὸν Νότ. Πολικὸν κύκλον ἀλλ' ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀνακαλύψεως.

Τῷ 1821 ἡ βωσικὴ ἀποστολὴ τοῦ Βεργσχάουζεν ἀνεκάλυψε τὴν Γῆν τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Α' καὶ τὴν τοῦ Πέτρου τοῦ Α'. Τῷ 1831 ὁ Βίσκω ἀνεγνώρισε τὰς ξηρὰς τοῦ Γράχμ καὶ τοῦ Ἐνδερβ.

Ἀπὸ τοῦ 1839 — 1842 αἱ ἀποστολαὶ τοῦ Ἀγγλοῦ Βάλενυ καὶ τοῦ Γάλλου Δυμόν-ῶ-Γιβίλ καὶ τοῦ ἀμερικανοῦ Οὐίλλιας ἀνεγνώρισαν τὰς κατωθεν τῆς Αὐστραλίας ξηρὰς ἐνῷ ὁ Ζάμ-Ρω; ἀνεκάλυψε τὰς ὑψηλὰς ἰσχυριστιώδεις κορυφὰς τῆς Βικτωρίας Ἐρεβος (3 3000 μ.) καὶ Τερρώς (3 700 μ.)

Ἐκτοτε οὔτε ὁ Ἀγγλος Μοῦρ τῷ 1845 οὔτε ὁ πλοίαρχος Νάρες τῷ 1872 ἀνεκάλυψαν νεώτερόν τι· ὁ τελευταῖος ἰδίως μόλις κατῳρίθωσε νὰ υπερβῇ τὸν νότιον πολικὸν κύκλον.

11. Ὁ βίος ἐν τῷ Νοτίῳ Πόλῳ.

Οὔτε ὁ ἄνθρωπος οὔτε τα θηλαστικὰ εἰσέδυσάν ποτε εἰς τὰς νοτίους πολικὰς χώρας, ὡς ἐκ τῆς ἀπομονώσεως αὐτῶν ἐν τῷ μέσῳ τῶν θαλασσῶν· τὰ μόνα ἐν αὐταῖς ἀπαντῶμενα ζῷα εἶνε τὰ κητσειδῆ καὶ οἱ λιπαροχθινεῖς ἢ χλωεῖς ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ μικροσκοπικῶν τινων βρύων.

Πέραν τοῦ πολικοῦ κύκλου ἡ ἐρημία καὶ ὁ θάνατος βασιλεύουσιν ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ φρικαλεότητι.

Αἱ νότιαι πολικαὶ γῶραι εἶνε αἱ ἀπόκληροι τῆς ὕδρογειου ἐπιφανείας

ΤΕΛΟΣ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Δ Η Μ Ο Ι	Πρωτεύουσαι	Χωριά	Κάτοικοι
'Επαρχία Ἀττικής			
Ἀθῆναιον	Ἀθήναι	72	128,785
Ἀχαρνών	Μενίδιον	8	4,889
Κρωπίας	Μαρκόπουλον	15	9,827
Λαυρεωτικῆς	Ἐργαστήρια	6	11,185
Μαραθώνος	Μαράθων	21	5,459
Πειραιῶς	Πειραιεύς	7	54,020
Φυλῆς	Καλύδια Χασσιῶς	2	2,901
Ὀρωπίων	Σάββα Ὀρωπῶν	12	3,298
Θορικίων	Κερατιά	16	7,409
'Επαρχία Λιγνίης			
Λιγνίης	Λίγνα	11	8,231
Ἀγιστερίου	Μεγαλοχώριον	3	713
'Επαρχία Μεγαρίδος			
Μεγαρίων	Μίγαρα	3	6,529
Εἰδυλλίας	Βύλλα	1	2,205
Ἐυευνίων	Μάνδρα	4	4,978
Ἐρυσίνων	Κρεμαστῶν	1	2,566
Σαλαμίνος	Σαλαμίς	8	6,633
Σύνολον 190 255,978			

ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

'Επαρχία Θηβών			
Θηβαίων	Θῆβαι	7	6,586
Ἀκραϊνίων	Καρδίτσα	6	1,649
Αὔλιδος	Μεγάλα Χάλια	11	2,394
Θεσπιῶν	Ἐρμηνοκάστρον	7	6,321
Θισβίδος	Δομβρινία	7	6,689
Πλάτωνος	Καπαρέλιον	6	3,292
Τανάγρας	Χλεμυδοστῆριον	13	4,859
'Επαρχία Λεβαδείας			
Λεβαδείας	Λεβαθεῖα	8	8,476
Ἀραχωΐδος	Ἀράχωβα	1	3,224
Διοστειρίων	Διοστειραν χερ.	4	3,400
	Κυράκιον θερ.		
Ὀρχομενοῦ	Πετρομαγούλα	1	3,379
Πετρῶν	Ἀγ. Γεώργιος	16	5,293
Χαιρωνείας	Δαυλίαι	5	3,589
Σύνολον 92 57,091			

ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

'Επαρχία Φθιώτιδος			
Λαμίων	Λαμία	14	11,662
Ἡρακλειωτῶν	Ἀλποσπητὰ (χερ.)	20	5,661
	Μοσχοχώρι (θερινή)		

ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

Δ Η Μ Ο Ι	Πρωτεύουσαι	Χωριά	Κάτοικοι
Κρεμαστῆς			
Λαρίσης	Γαρδίκιον	9	2,479
Μακρὰκωψης	Βαρμπόπη	13	5,922
Νίκας	Μιτζέλη	1	685
Ὀυλιδίων	Γαρδίκι	8	4,262
Παραγελωτῶν	Αἰανονιάδα	6	2,315
Πετρελάτων	Σούρη (θερ.)	8	3,131
	Πετρελάτ (χερ.)		
Τυμμερησίων	Μαυρίλλου	15	5,922
Σπυργειῶδος	Ἄγος	10	5,274
Υπάτης	Υπάτη	22	7,132
Φαλδίων	Στυλὶς	14	4,641
'Επαρχία Δομοκῶς			
Θαυμακῶν	Δομοκὸς	20	6,250
Συνιάδος	Ὀυδριακή	9	2,231
Μελιτιάς	Ἀδερῖτσα	10	3,458
'Επαρχία Λοκρίδος			
Ἀταλάντης	Ἀταλάντη	9	3,555
Δαφνυσίων	Λειδανόπτε	7	2,538
Δρυϊδίας	Δεδοί	4	4,603
Ἐλακείας	Ἐλάτεια	8	3,241
Θερμοπυλῶν	Μῶλος	9	3,644
Θρανίου	Ρυγίον	10	2,044
Δαρύνης	Μαρίνιον	9	3,902
Νίκας	Πύλη (Κάτω)	3	843
Τῶριδος	Βελίτσα	4	3,370
Σύνολον 251 98,865			

ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ

'Επαρχία Παρνασσίδος			
Ἀμφισσῆς	Ἀμφισσα (Σά-λωνας)	7	8,311
Ἀντικύρας	Δεσφίνα	3	2,577
Γαλαξιδίου	Γαλαξιδίον	2	4,092
Δοριέων	Γραβὴ	15	7,258
Καλλιέων	Μαυρολύβας	7	4,081
Κρίστης	Χρυσὸν	3	2,847
Μυονίας	Ἄγία Εὐθυμία	4	3,503
Παρνασσίων	Τοπόλια	2	1,592
'Επαρχία Δωριέος			
Αἰγίου	Δοιδόρι	11	4,608
Βορείας	Ἀρσινόη	4	3,633
Εὐπαλίου	Εἰδήμα	16	3,950
Κροκωλίου	Παληγκάτσον	7	4,084
Ποτιδαιεύς	Παλαυσιῶν	5	2,300
Τολομῶν	Βυρρινίτσα	13	4,399
Ἰαλίας	Γρανίτσα	7	3,237
Σύνολον 109 60,471			

ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Δ Η Μ Ο Ι	Πρωτεύουσαι	Χωριά	Κάτοικοι
'Επαρχία Μεσολογίου			
Μεσολογίου	Μεσολογίον	17	11,015
Αἰτωλικῶν	Αἰτωλικόν	8	4,045
Μακρυνείας	Γαβαροῦ	15	6,897
Παραγελωτῶν	Νισυρί	4	2,732
Ὀλυνείας	Σταμνῶ	8	3,293
'Επαρχία Βάλτου			
Ἀδερῖτσα	Καρθαλαρῶν	11	5,744
Θυάριον	Σύντεκτον	10	3,521
Θερμῆς	Δούντσα	12	4,982
Σπάρτου	Λεπενεῦ	8	3,122
'Επαρχία Τριχωρίας			
Ἀγρινίου	Ἀγρίνιον	8	9,609
Ἀμφικαρίας	Μπερίκος	12	2,585
Θέρμου	Καινόκρον	15	5,237
Παμφίας	Κεραυόδρυσον	16	6,345
'Επαρχία Ναυπακτίας			
Ναυπάκτου	Ναύπακτος	22	7,066
Ἀποδοτίας	Μ. Λομποτινὰ (θερινή)	16	6,111
	Βετολίστα (χερ.)		
Κλεισιῶδος	Κλειπὰ (χερ.)	7	4,899
Ὀριονίας	Ἀράχωβα θερ.		
	Ζηλίστα (θερ.)	8	4,219
	Βοϊτὰ (χερ.)		
'Εκ. Βονίτης καὶ Σηρομέρου			
Παρασηνίων	Κόνισκα	2	1,236
Προσγίου	Πλάτανος	9	3,577
Πυλῆς	Σίμου	9	3,150
Ἀνακτορίου	Βόνιτσα	19	8,471
Ἀστακῶν	Ἀστακὸν	13	5,479
Εἰνίου	Κατόνι	11	6,932
Οινόας	Κατοχή	5	3,500
Σολίου	Μόνικα	7	3,201
Σύνολον 262 126,898			
ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ			
Καρπηνίων	Καρπηνίσιον	28	9,710
Ἀγρινίου	Κεσόδοον	14	5,776
Ἀγρινίου	Ἀγρινία	6	3,363
Ἀκραντίων	Γρανίτσα	12	5,134
Ἀρακυντίων	Προσός	11	4,146
Διόστειων	Καρπηλίστιον	7	2,645
Εὐρυτάων	Κριελλῶν	43	4,867
Κεραυνίων	Φουρῶν	8	5,061
Παρακαμπυλίων	Ἀγ. Βλάσιος	11	2,965
Σύνολον 140 43,667			

ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

NOMΟΣ ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ

ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύου- σα	Χωριά	Κάτο- χοι
Επαρχία Βόλου			
Παχσάων	Βόλος	2	16,788
Ίωλκον	Ανακαστή	5	3,755
Όρνιθιον	Πορταριά	2	3,755
Μακρινύτησ	Μακρινύσις	2	5,498
Βοιθή	Κανάλη	3	2,783
Φερών	Βελισστινός	10	3,013
Ζαγοράς	Ζαγορά	5	4,633
Κισσός	Κισσός	3	2,413
Μυρσίου	Ταχακάρδια	5	3,293
Μηλινά	Μηλιάς	6	4,293
Αλιαντίου	Τρίκερ	2	1,363
Σπαλάρων	Άρκασστή	8	3,973
Άρε ών	Νισούρι	3	2,463
Νηλεία	Λαχωνία	11	10,473
Σηπιδός	Λαύκος	4	3,393

ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύουσες	Χώρας	Κάτοικοι
<i>Ἑπαρχία Τριφυλίας</i>			
Τριφυλίων	Τρίφυλλα	24	30,38
Παροληφίων	Ἀρόλιον (θερ.)	17	5,38
	Ζαγάνια χειμ.		
Φαρκαδόνος:	Τσίβε:	12	7,00
Πιπλίων	Βαρμπόνη χειμ.	29	7,95
	Πύρροςος θερ.		
Αἰθίων	Τύρνα	15	7,03
Κορώνος	Βι-σίστα	16	4,56
Ἀραμίων	Γαρδίκι	6	5,12
<i>Ἑπαρχία Καλαπάκας</i>			
Αἰγινίου	Καλαπάκκα	19	8,53
Χαλιδίος παρ	Κλεινόςος χειμ.	10	3,95
Ἀσπροποτάμῳ	Κρανιά (θερινή)		

ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύουσας	Νομίζ.	Κάτοικοι
<i>Ἑπαρχία Ναυπλίου</i>			
Ναυπλίου	Ναύπλιον	20	10,907
Ἐπιδάυριον	Ν. Ἐπίδαυρος;	5	1,777
Ἀσκληπιεῖον	Λυγουριό	2	1,617
Μιτρώς	Τολόν	4	463
Μεΐδα	Μερίμπακα	12	3,933
<i>Ἑπαρχία Ἀργεῶς</i>			
Ἀργεῖον	Ἄργος	8	12,524
Ἀλκεία	Μονοκλίσσι	6	3,172
Λυρκεία	Καρύ (Θερνή)	8	3,435
	Μεΐλεις Κατ. (χημ.)		
Μυκενῶν	Κουτσουπόδι	7	3,147
Προσκυναίων	Μετριάσι	7	2,937

Ἐπαρχία Ἀλμυροῦ			
Ἀλμυροῦ	Ἀλμυρὸς	20	6,839
Ὀθρυός	Γκοῦρα	4	1,475
Πλατάνου	Πλάτανος	15	4,067

Καλαμώνος	Κυτορί (Ζεϊμ.)	7	2,27
	Μηλιά (Θερινή)		
Καστανέας	Καστανιά	13	3,64
Μαλακασίου	Μαλακκίσι	15	2,93
Όξυνείας	Μερίτσα	10	2,92
Τουμπαίων	Κονισκός	17	4,28

16500	Διχλαροκαμπος	3	2, 102
Ἐπαρχ. Σπετσῶν Ἐρμιονίδος			
Σπετσῶν	Σπῆτσαι	2	4, 432
Διθύρων	Διθύμοι	1	1, 605

'Επαρχία Σχοπελου

Σκοπίλου	Σκόπελος	1	3,779
΄Αλωνήσου	Λιαδρόμια	5	653
Γλώσσας	Πλατάνια	2	1,516
Σκιάθου	Σκιάθος	2	2,790

Σύνολον 208 96,00

ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ

ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΑΙΤΣΗΣ

Σύνολον 119 91,828

Καρδίτσης	Καρδίτσα	18	16,66
Ήφωμης	Φανάρι	16	8,55
Φύλλοι	Κοτσερή	16	3,87
Σιδηρών	Παραποτάμια	10	5,94

Έπαρχ. Ήδρας, Τροιζηνίας			
Ήδρας	Ήδρα	3	7.47
Δουόλης	Κάτω Φανάρι	9	1.36
Μεθάνων	Κουσουπίτσα χ.	14	2.21
	Μέθανα (θερ.)		
Τροιζήνος	Πόρος	9	6.53
	Σύνολον	421	80.69

ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ

*Επαρχία Αιρίσης			
Αιρίσης	Λάρισα	41	17,115
Κρανώνος	Τορμακλή	16	4,023
Νέσσωρος	Μεγα Κεσερλή	42	4,728
'Αμπελακίων	'Αμπελόκη	6	3,213
Συκουρίου	Τοπουσλάρ	8	2,904
'Ογγιστού	Μαϊμούρ	7	2,378
'Αρμενίου	Γκερλή	16	3,794
Φακίου	Νευπηγίε	9	2,418

Κίτρινο	Σοφάκι	42	6,50
Γόμπρο	Μονόξυ	41	3,80
Καλλιφρονίσι	Καλλιφρόνι	41	7,30
Τιτανίου	Παλαμάς	41	6,60
Νευροπόλεως	Μεσσηνικόλα	9	3,60
Ίταμου	Ζογλόπι	20	6,50
Άργεΐδας	Κουμπουραβά	7	3,40
Μενελαΐδος	Ρεντίνα	10	2,90
Ταμασίου	Αρνάντισα	163	80,70

NΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Ἑπαρχία Τυρνάβου			
Τυρνάβου	Τύρναβος	40	11,96
Γόννων	Δερελῆ	3	1,94
Ὀλύμπου	Ραψάνη	9	5,96

ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ

Επαρχία Αρτης

Κορινθίων	Κόρινθος	33	12,56
Εύρωστινης	Δερβέν (χαμ.)	17	7,03
	Κουτανιακα θερ.		
Κιτωνίων	Χιλιμερόι	12	4,19
Νεμίας	«Α.Υ.Εωργιος»	12	5,07
Πελαγίτης	Κλαμινίτη	6	3,87
Περαχωράς	Περαχωρά (γ.)	8	3,35
	Λουτράκι θερ.		
Σικυονίων	Κίττον	19	8,85
Συμφουλιός	Καλιότα	9	5,17
Σολιγίων	Σορβόν	10	3,02
Τρικυκίων	Τρικυακα θερ.	36	6,94

Ἑπαρχία Ἀγνιᾶς

Δωριέου	Ἄγυιᾶ	17	10,47
Κασθαναΐα;	Κεραμίδι	9	3,98
Εὐρυμενῶν	Τσάγες;	6	1,33

Ἀρχὴς	Ἀρχα	10	9,6
Πέτα	Πέτα	5	3,5
Ἰσχυαίαις	Σκουληκαρία (χειμερινή)	9	3,9
	Δημάρδι (θερ.)		

NOMOS AXA·I·AΣ

'Επαρχία Φαρσάλων			
Φαρσάλων	Φάρσαλα	18	4,12
Ευθύριον	Μέγα Γκουσ- γουνάρι	14	3,52
Σκοτούσης	"Ανω Δου- δικιάν	21	2,72
Σύνολον		194	36,51

Επαρχία Τσουμέρκων		Αριθμ.	Ποσ.
9	Ἀγνάντων	12	5,9
4	Πράμαντης	2	4,2
8	Καλαρρυτιών	3	1,6
3	Θεοδώριαν	11	6,6
	Σύνολον	60	39,4

Ἑπαρχία Πατρῶν			
Πατρῶν	Νάτρακ	37	50,13
Δούνης	Κάτω Ἀχαΐα	50	10,20
Ἐρυνεῦ	Σαλμενίκου	22	4,53
Τριταΐας	Προσποδίστα	23	5,17
Φαῶν	Χαλανδρίτσα	36	8,31

ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ

ΝΟΜΟΙ	Πρωτεύου- σαι	Χώρας	Κάτοι- χοι
Επαρχία Αιγαιέας			
Αιγίου	Αίγιον	33	16,648
Αιγείρας	Άρραρά	3	1,394
Ακράτας	Ακράτα	7	1,395
Βορών	Διακοπτικα	11	2,107
Επαρχία Καλαβρύτων			
Καλαβρύτων	Καλάβρυτα	6	3,540
Άροαντίων	Σοπατών	7	2,426
Καλλιεραίας	Κίρτζη	5	2,777
Κερπινών	Κερπινή	13	5,345
Κλει ορίας	Ματίτκα	14	4,963
Κράβδος	Βαλιμή (θερ.)	9	2,315
Λαπαθίων	Πλάτανος χειμ.	19	5,509
Λευκασίου	Φιλία	6	4,317
Νυνάδων	Περσέρι	8	4,827
Παίων	Στρέσθα	7	3,303
Σουβώνων	Σουβών	5	2,127
Φαλλών	Σελάννα	7	3,189
Ψωφίδων	Λειδάρι	10	3,201
Σύνολον			338 144,826

ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

Επαρχία Μαντινείας			
Τρίπολεως	Τρίπολις	14	15,901
Βαλτετσίου	Καντρέβα	15	5,110
Κολλώνων	Κολλών	5	2,431
Κορυθίων	Άγιογρηγόρι	7	4,825
Μανθραίας	Βλαχοκρασιά	4	3,109
Μαντινείας	Πινέρην	7	7,127
Νάσων	Δάρα	5	2,130
Όρχομενού	Λεβίδι(ον)	9	5,487
Τεγίας	Παλι	20	7,423
Φιλανόου	Πιάννα	13	4,926
Διμναιών	Λεωνίδιον	6	5,644
Βερβαίων	Βέρβαινα	3	2,085
Επαρχία Κυνουρίας			
Βρασίων	Άγ. Άνδρ. χ.	6	2,609
Γυνίας	Πραστός (θερ.)	1	
Δολιανών	Παλροχί	3	2,392
	Δολιάν	1	1,649
Θυρίας	Άστρος (χειμ.)	9	2,584
	Άγ. Ιωάν. θερ.		
Πάνων	Άγ Πέτρος	2	4,557
Σελινόεντος	Κομαί	5	2,673
Μαρού	Πολλίν	8	2,603
Τανίας	Άγ. Νικόλαος	10	6,103
Επαρχία Γοργυνίας			
Δημητσάνης	Δημητσάνα	11	5,833
Γόργυνος	Καρότωνα	17	4,799
Έλευσος	Κονοβάκινα	14	6,670
Έρπας	Παλούμπα	28	5,183
Θελοπούς	Χώρα	7	2,376
Κλειτόρος	Βαλτετσινίκου	7	5,195
Λαγκαδίων	Λαγκάδια	4	7,494

ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύου- σαι	Χώρας	Κάτοι- χοι
Μολάοντος	Μαγούλιαν	6	1,787
Νυμφαίας	Βυτίνα	5	2,790
Τρικολώνων	Σερμύτσα	7	4,502
Τροπαίων	Βερίτσα	13	5,331
Επαρχ. Μεγαλοπόλεως			
Μεγαλόπολως	Μεγαλόπολις	16	5,406
Λυκοσούρας	Ίσαρι	19	7,520
Φαλκισίας	Λεοντάρι(ον)	28	10,338
Σύνολον			332 167,392

ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ

Λερινών	Ψύργος	31	26,771
Βουπρασίων	Μαγιάδα	25	5,201
Ήλιδος	Γασούνη	18	14,467
Λαμπείας	Δίβρη	15	7,379
Μυρτοσυνίων	Λεχαιά	22	12,464
Ολυμπίων	Κρεακούκων χ.	29	11,573
Πανετίων	Δούκα (θερ.)	42	7,610
Ωλένης	Δελίμπαλη	19	5,960
Σύνολον			201 91,425

ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ

Επαρχία Τριφυλίας			
Κυπαρισσίας	Κυπαρισσία	16	10,256
Ανώνος	Σειδηρόκαστρον	26	4,593
Άετού	Άετός	6	3,558
Δαυρίου	Σουλιά	13	5,671
Έραν	Φιλατρά	9	11,507
Παταμώδων	Γαργαλιάνοι	7	7,825
Τριπύλης	Ραφτόπουλον	12	2,848
Φεσιζίδος	Λιγούσιστα	8	4,128
Επαρχία Ολυμπίας			
Άνδριτσαινής	Άνδριτσαινών	19	7,717
Άλφειας	Ζάχα	17	4,468
Άρηνης	Ζαχάρω	13	5,592
Βαίσκος	Άγουλινίτσα	5	4,626
Σουλινόεντος	Κρέστανα	13	6,726
Φυγαλείας	Ζούρτα	18	5,956
Σύνολον			179 86,929

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ

Επαρχία Λακεδαίμονος			
Σπάρτης	Σπάρτη	42	13,472
Βρασιών	Άναβρυτή	3	1,534
Γερωνθίων	Γεράνη	5	2,762
Θεραπώνων	Γκορτσά	14	6,142
Καστορίου	Καστανιά	6	2,894
Κροκεών	Λεβίτσονα	9	4,567
Μελιτώνος	Άγ. Νικόλαος	15	3,228
Οινόεντος	Βρόστρα	7	5,809
Πελλάδας	Γεωργίτσι	9	5,126
Σελάκας	Βρούλιας	6	2,855

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ

ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύου- σαι	Χώρας	Κάτοι- χοι
Τρίνασσου	Σκάια	4	2,103
Φάρδος	Σηροκάμπι	19	4,576
Φαλλίας	Γορδώνι	7	3,138
Επαρχ. Επιδόρουν Λιμνηδός			
Μονεμβασίας	Μονεμβασία	26	5,423
Άσποπ	Μοιάς	12	7,395
Βοιών	Νεάπολις	9	5,196
Έλους	Άπιδιά	12	4,555
Ζάρακος	Κρευστή θερ.	11	4,457
	Κυπαρισσία χ.		
Σύνολον			216 85,429

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΚΗΣ

Επαρχία Γοθειών			
Γοθειών	Γόθειον	18	6,049
Καρυστιδίας	Σκουάρι	18	2,804
Τευθρώνης	Κόρυμνας	19	2,819
Λαγείας	Λαγεία	23	2,287
Μαλευρίου	Πάνισσα	28	4,882

Επαρχία Οιτύλου

Οιτύλου	Άρεόπολις	52	9,511
Αΐδας	Κάμπος	22	5,182
Καζομυλίας	Καζομυλή	23	3,735
Λευκτρού	Πλάτσα	26	8,072
Μίσση	Κίτσα	36	5,194

Επαρχία Κυθρών

Κυθρών	Κύθηρα	33	6,571
Ποταμίων	Ποταμός	26	5,735
Σύνολον			324 62,839

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Επαρχία Καλαμών			
Καλαμών	Καλάμα	18	20,309
Άλωναίος	Σίτσονα	6	3,771
Άρφας	Άρφαρά	12	4,995
Άριος	Άλ'άναχα	11	5,495
Θουρίας	Θουρία	7	5,302

Επαρχία Μεσσήνης

Παμίσου	Μεσσήνη	5	8,122
Άνδαρίας	Διπλότσι	15	7,622
Άρσιστονίου	Άρσιστονί	26	5,900
Ένδας	Άνδρούσα	16	6,373
Ίθωρης	Μαυρομμάτι θ.	23	6,124
Οιχάλιας	Χασομπίτσα χ.	21	10,139
	Μεγαλά		

Επαρχία Πελλάς

Πυλίων	Πύλος	20	6,403
Βουράδος	Χαντζή	29	8,460

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύουσαι	Χωριά	Κάτοικοι
Κολωνίδων	Κορώνη	28	8,606
Αίτειας	Αργόα	17	3,315
Κορώνης	Περαλίδι	9	2,073
Μεθώνης	Μεθώνη	29	6,118
Σύνολον		292	119,317

ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Όρα σελίς 67

ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ

Όρα σελίς 69

ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

Έπαρχία Κροναίας			
Κρανίων	Άργασθίων	8	10,086
Δελφινίων	Δελφινάκια	4	3,500
Έλκω	Χρονάτα	10	2,221
Άνω Λιβαθούς	Πεσάδες	13	4,134
Κάτω Λιβαθούς	Λακωνά	13	4,134
Όμηλων	Βαλαμμάτα	9	3,442
Πρόννων	Πάστρα	32	4,211
Φαραλλώνων	Φαραλλώνια	3	1,792
Έπαρχία Πάλης			
Παλίων	Ληξούριον	33	15,555
Θηγιάς	Καράκιστα	9	3,273

ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύουσαι	Χωριά	Κάτοικοι
Έπαρχία Σάμης			
Σαρκίων	Αίγιολλο, Σάμη	16	3,908
Αΐου	Χαράκτη	8	2,048
Άσσο	Άσσο	15	3,522
Δολιχίου	Φυσκάρδον	38	3,139
Πυλαρίων	Άγ. Εύφημια	22	5,091
Σύνολον		233	69,756

ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Ζακύνθου	Ζάκυνθος	10	17,478
Αρκάδιον	Γερακίριον	6	3,570
Άρτεμισίων	Φιόλη	5	2,381
Έλάου	Βολιαις	7	2,746
Αθιακιάς	Πισινόντα	5	4,271
Μεσογαίων	Σκυληκίδα	5	2,520
Ναφθίων	Κοιλιωμένοι	7	2,933
Όπισαϊδών	Μαχαρίδον	4	2,590
Όρταίων	Καταστάρη	3	2,259
Ψωφιδός	Βανέτον	9	4,284
Σύνολον		61	45,032

ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Έπαρχία Κερκύρας			
Κερκυραίων	Κέρκυρα	13	29,135
Διαποντίων	Όθωνά	3	1,455
Ποταμογόνων	Ποταμός	14	4,964
Λευκιμαίων	Ριγγάδες	23	7,619
Μεϊταινίων	Βυνιακάδες	17	4,741
Μεσοχωριτών	Καστελλάνος	19	10,077

ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΔΗΜΟΙ	Πρωτεύουσαι	Χωριά	Κάτοικοι
Παρίλειων			
Άπριλιών	Γρανόδες	6	2,085
Άκροποριτών	Σκριπερό	7	7,252
Άμφιπαγιτών	Καρουσάδες	13	6,130
Όσωναίων	Μαγουλάδες	14	5,544
Κασσωπαίων	Όρκαδόδες	21	6,004
	Πιρίθεια	11	5,866
Έπαρχία Παζών			
Γαϊκών	Γάτον	29	1,869
Λακκωτών	Λάκκα	35	1,945
Σύνολον		225	94,686

ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ

Έπαρχία Λευκάδος			
Λευκαδίων	Λευκάς	7	8,483
Άπολλωνίων	Άγ. Πέτρος	11	3,964
Έξανθείας	Άνω Έξάνθεια	4	2,410
Έλλομένων	Κατοχώρι	6	2,218
Ευγέρου	Σύβρος	9	3,480
Καρυάς	Καρυά	9	4,978
Στρακωτών	Λαφαράτα	7	2,899
Ταρίων	Βαθύ	5	1,460
Έπαρχία Όθάκης			
Όθακησίων	Όθάκη	3	5,724
Καρινίων	Κάλαμος	5	1,877
Νηριτών	Κίονι	2	2,105
Πολυκαρτίων	Σταυρός	11	3,580
Σύνολον		79	43,178

